

PIUS QUARTUS
PONT. CCXXVIII.
ANNO CHRISTI MDLX.

Pius Quartus Mediolanensis, de familia Medicea, Io. Angelus antea vocatus, Patre Bernardino, Cardinalis Tituli S. Priscæ. Creatus Rom. 7. Kalend. Jan. 1560. Coronatus in Festo Epiphaniæ Dominicæ sequentis anni. Sedit annos quinque, menses duos, dies 15. Creavit Cardinales 46. Obiit anno Dom. 1565. quinto Idus Decemb. Corpus ejus in Basilica S. Petri sepultum fuit. Vacavit Sedes dies 26.

I. Jurisdictio Gubernatoris Almæ Urbis, procedendi contra Mercatores cambia sicca & illicita contrahentes.

Contra eosdem procedit hodie in omnibus articulis huius bulle. Aud. Camera, ut habetur in Paul. V. c. 28. Eximie.

De Gubernatore Urbis vide addita ad Leonem X. Constit. 8. Esf, lib. 1.

PIVS PAPA QVARTVS.

Motu proprio, &c.

Edita An. D. 1560.

Causa huius constituit.

Vt sicut accepimus, non sine maxima animi nostri displicentia, etiam post publicationem cuiusdam proclamatis, sive bani de expresso mandato nostro facti, & commissione venerabilis fratris N. Hieronymi Episcopi Mattoratenfis, tunc Almæ Urbis nostræ Gubernatoris, in locis consuetis publicati, avaritiam omnium malorum pessimum genus inter dilectos filios Almæ Urbis nostræ prædictæ Mercatores adeo serpsisse, atque in dies serpere, ut jam illorum unicuique brevi & modico tempore proximi iacturâ ditescere in pecuniis Curialibus ejusdem Urbis, & præcipuè Cisalpinis ad Cambium & recambium (ut vulgò dicunt) mutuandi facillimus pateat aditus, ita ut Dei timore postposito, anima-

rumque suarum salutis, ac Christianæ charitatis & Evægelicæ eruditionis, qua bona nobis à Deo collata indigentibus nihil lucri inde sperantes, charitative mutare monemur, penitus immemores, non solum ad pretiū eisdem Mercatoribus, à summis Pontificibus nostris prædecessoribus retroactis temporibus toleratum, suas pecunias ad cambium, & recambium huiusmodi Curialibus prædictis dederint, verum etiam in præsentiarum illas ad longe majorem, & nimis excessivam, penitusque usurariam, ac Christianam profitentibus religionem sacris Canonibus interdictam atque damnatam summam dare conantur, unde evenit ut plurimi dictæ Urbis Curiales hic necessitate coacti, easdem pecunias sub tā gravi fœnore accipientes, & pro illorū amicis Mercatoribus præfatis fidejubes, ac se in ampliori forma Camere Apostolicæ obligantes, tū ob varia itinerum pericula, tum etiam aëris diversis in locis intemperiem, pecunias, ut præmittitur, acceptas, eisdem Mercatoribus tēpore cōvento reddere nequeunt, maxima cum illorū iactura ad eorundem Mercatorum imporrunitatem pluries, ut aiunt, recambiare coacti, & nonnulli etiā carceribus inhumaniter cum illorum ingenti tum corporis & honorū, tum etiā honoris & famæ detrimēto diuturno tēpore detēti fuerint.

§. 1. Nos igitur cupientes pro nostri Pastoralis officii debito præmissis, quantum cum Deo possumus, via celeri remedium aliquod adhibere, eorundemq; Mercatorum insatiabilis usuræ pravitati, eorumque animarum salutis, & mercantilis exercitii fidelitati, Curialiumque prædictorū tam enormibus læsionibus atque incommoditatibus paterno affectu opportu nè consulere, Motu simili, &c. Dilecto filio

Facultas Gubernandi Mercatoribus Urbis, exercentes cambia illicita, & infirmandi panis hic expressas & contentas in constitutionibus Marchia & tra usurarios.

A di&æ

Bullarii M. 1. Tom. 11.

PIVS QVARTVS.

dictæ Urbis nostræ moderno Gubernatori, ut ad Camera Apostolicæ Commissarii generalis, necnō partis lætæ querelam seu instantiam, omnibus, & singulis Mercatoribus Rom. Cur. seq. in posterum à die datæ præsentii sub majoris excommunicationis lætæ sententiæ, ac duorū millium ducatorum auri in auro eidem Camera irremissibiliter applicandorum ipso facto incurrēdiæ pœnis, à dictæ Urbis Curialibus quibuscūque, ratione quacūcumque obligationum, etiā in ampliori forma Camera, tam principali, quā accessorio, & fideiussorio respectivè nominibus factarum, & deinceps quomodolibet fiendarum, pro pecuniis ad cambium, & recambium hujusmodi sic usurariæ, & malo modo acceptis, & accipiendis, ac in partibus non solutis, aut nō solvendis, ultra summam convenientem, quæ Mercatoribus realibus, qui vera cambia realia, & nō sic faciunt, de jure, & stylo mercatili verè deberetur, hic in Curia petere, exigere, aut eosdem Curiales via juris obligationum, etiā in forma dictæ Camera celebratarum, & celebrandarum vigore seu prætextu cogere, seu cogi aut excommunicari, &c. vel aliās quomodolibet in eorum personis, & bonis molestari, seu inquietari facere audeant vel præsumant, districtius sub pœna, quæ in Constitutionibus Marchiæ cōtra usurarios statuitur, & aliis suo arbitrio moderandis pœnis inhibeat. Necnon quascūque obligationes etiam in præfata forma Camera, occasione quarumcumque partitarum pecuniarum ad cambium, & recambium hujusmodi à prædictis Mercatoribus cum eisdem Curialibus quomodolibet factas, & quas Mercatores ipsi à prædictis Curialibus, tanquam principalibus seu fideiussoribus hic in Vrbe post dictum bannum duntaxat repetierunt, & exegerunt, & recuperarunt, ac pro non solutis exigere, & recuperare intendunt, cum cambia hujusmodi sicca, vel non realia à sacris Canonibus prohibita sint, usurarias, pravas, iniquas, detestabiles, interdictas, & damnatas, ac quascūque obligationes etiam in forma præfata Cam. Apost. post dictum bannum duntaxat desuper illarum occasione factas, nullas, & invalidas exiltere auctoritate nostra decernat, & declaret, totamque summam principalem per eosdem Mercatores exactam, & recuperatam, juxta formam dictorum bannimentorum, ex nūc ipso facto eidem Camera Apost. parti verò lætæ id quod ultra prædictam summam principalem in cambiis, & recambiis, &c. à dictis Mercatoribus irremissibiliter exigendam, recuperandam, & restituendam applicet, & eosdem Mercatores juxta Constitutiones prædictas Marchiæ condemnet.

§. 2. Cum potestate eosdem Mercatores, & eorum quemlibet, omnesque alios, & singulos sua cōmuniter vel divisim quomodolibet interesse putantes, in dicta Curia, & extra eam citandi, ac quibus, & quoties inhibendum erit, etiam sub excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, etiam pecuniariis, ejusdem Gubernatoris arbitrio moderandis, & applicandis inhibendi, inobedientesque, & rebelles quoscūque, sententias, censuras, & pœnas hujusmodi incidisse, & incurrisse declarandi, aggravandi, reaggravandi, & interdiciendi, invocato etiam ad hoc si opus fuerit brachii sæcularis auxilio. Necnō super præmissis omnibus summarie, simpliciter, & de plano, sine strepitu, & figura judicii, seu tela judiciaria, singulis diebus & horis, præterquam in honorem Dei feriatis procedendi, dictosque Mercatores, & eorum quemlibet ad exhibendum quoscūque; libros, etiam rationum, via juris, & sub eisdem censuris & pœnis compellendi, ceteraque alia faciendi, dicendi, gerendi, excedendi, & exequendi quæ in præmissis omnibus, & circa ea omnia necessaria fuerint, seu quomodolibet opportuna, committimus, & mandamus.

§. 3. Præmissis ac quibusvis aliis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, statutis, consuetudinibus, capitulationibus, & pactis, necnon obligationibus etiam in dicta forma Camera, etiam iuramento, &c. vallatis, ac palatii Curie, ac Mercatorum, & hujusmodi stylo, necnon partitis, libris, & rationibus ac computis desuper quomodolibet factis, & quibusvis licentiis forsan dictis Mercatoribus per quoscūque etiam nostros majores Officiales, etiā Urbis Gubernatores concessas, quas contra expressam mentem nostram factas esse declaramus, ceterisque in contrarium quomodolibet facientibus non obstantibus quibuscūque, Mercatorum, & Curialium hujusmodi nomina, co-

gnomina, & qualit. & pecuniarum, & creditorum quant. aliorumque hinc forsan de necessitate exprimi necessarium tenores, continentias, formas, & compendia pro plane & sufficienter expressis habentes.

§. 4. Præsentique nostri Motus proprii solam signaturā, absque illius registratura sufficere, & ubique fidem facere, tam in judicio, quā extra, attento quod in Vrbe.

§. 5. Ac juxta illius formam, & tenorem per quoscūque Iudices, &c. sublata, &c. Judicari, &c. debere. Nec de subreptionis vel obreptionis vitio, seu intentionis nostræ defectu ullō unquam tempore notari aut impugnari posse, illiusque copiarum per unū ex nostris Curatoribus cum originali auscultatæ, & Mercatoribus aliisque personis, & Judicibus præsentatæ, vim validæ, & efficacis inhibitionis habeant, ac si originale hoc præsentatum foret, quacūque regula sive constitutione in contrarium forsan edita nequaquam obstante. Placet Motu proprio I.

Sola sign. facta.

Clausula præservanda.

Papa subscr.

Jurisdicção Cardinalis Protectoris, & Iudicis causarum Archihospitalis pauperum infirmorum Incurabilium de Vrbe.

II.

Huius Archihospitalis institutionem, & privilegia attende supr. in conslit. 15. Leonis X. fol. Salvatoris; ubi notavi.

Edita An. D. 1560.

PIVS PAPA QVARTVS.
Ad perpetuam rei memoriam.

Ad charitatis, & misericordiæ opera Christi pauperibus in Archihospitali Incurabilium S. Jacobi in Augusta de Vrbe, quæ maxima, & continua sunt, sine detrimento, vel intermissione exercenda, æquum est providere, ut illud ac pro eo famulantes, à noxiis quantum potest liberentur.

Exordium.

§. 1. Cum itaque, sicut accepimus, Archihospitale ipsum, ob lites, & quæstiones, quibus ad diversa Urbis tribunalia, occasione locationum, censuum, donationum, hæreditatū, legatorum, & diversarum aliarum rerum ejusdem, tam tangendo, quā defendendo, jugiter implicitum existit, quam plurima damna, & incommoda patiatur, & impense litis valores rei de qua ex tēpore agēda, sæpenumero exuperet.

Causa istius constituit.

§. 2. Nos Archihospitale ipsum, in quo piissima charitatis, & misericordiæ opera, pauperibus Christi continuo impenduntur, ab hujusmodi dispendiis quantum possumus sublevare volentes, Motu proprio, & ex certa scientia nostra, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, omnes, & singulas causas, inter dictū Archihospitale, sive dilectos filios Custodes, Officiales, ac Ministros Societatis ejusdem Archihospitalis, & quascūque alias, etiam singulares personas, Universitates, Societates, & loca coram sanctæ Romanæ Ecclesiæ Camerario, Regente, Præsidente, & Clericis Camera Apostolicæ, necnon Vicario, Gubernatore, Senatore Urbis, illiusque Primo, & Secundo Collateralibus, ac appellationum causarum Curie Capitoli ejusdem Urbis Capiteo, & aliis quibuscūque Iudicibus ordinariis, & delegatis, & causarum Palatii Apostolici Auditoribus, ac ejusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, nunc & pro tempore pendentes, super quibuscūque locationibus, venditionibus, donationibus, legatis, fideicommissis, testamentis, executionibus, revocationibus, bonis, rebus, juribus, & actionibus, Archihospitale, & Societatem, Officiales, litis consortes, & alios prædictos, tam conjunctim, quā divisim, ac tam activè, quā passivè concernentibus, & ad Archihospitale, & Societatem quomodolibet spectantibus, in quacumque instantia, inter illos, necnon alia æquè, vel magis pia loca, Universitates, & Collegia quomodocumque privilegiata, seu viduas, pupillos, & alias personas, etiam exemptas, cujuscumque qualitatis, status, gradus, ordinis, vel conditionis, & naturæ existant, etiā præmissis expressis majores, quarum omnium statum, & merita, ac judicium, & collitigantium nomina, & cognomina, & qualitates, ceteraque etiam de necessitate exprimenda, præsentibus haberi volumus pro expressis, in statu, & terminis, in quibus reperiuntur, dummodo instructæ non sint, harum serie ad nos advocamus, & dilectum filium nostrum Bartholomæum, tit. S. Crucis in Hierusalem, Presbyterum Cardinalem della Cueva nuncupatum, modernum, & pro tempore existentem Protectorem, ejusdem Archihospitalis Iudicem ordinarium, & perpetuum ad prædictas,

Advocatio causarum coram quocumque Iudice videntium, Archihospitali S. Jacobi Incurabilium de Vrbe, & eius officiales quomodolibet concernentium, & earum commissio Cardinali pro tempore Protectori, qui summarie cognoscas eum facultate.

Et contra eosdem summarie, & cas. procedi.

Clausula derogatoria.

prædictas, necnon quascumque alias similes, vel dissimiles causam & causas, civiles, criminales, & mixtas, ad Archihospitale, & Societatem huiusmodi pertinentes, tam per eos, quam contra eos, & inter eos, ac personas, Universitates, collegia, seu loca etiam privilegiata, & exempta, tam activè, quam passivè pro tẽpore movendas, juxta ordinariam jurisdictionem, seu facultatem, tam Gubernatori, quam Regenti Camerae Apostolicæ, seu Vicario præfatis, & eorum cuilibet attributas, ac prout rerum qualitas exegerit, seu postulaverit, cum omnibus, & singulis earum incidentibus, dependentibus, emergentibus, annexis, & connexis, summarie, simpliciter, & de plano, & sola facti veritate inspecta, & absque aliquorum terminorum substantialium observatione, aut alicujus Registri confectioe, per se, vel alium, seu alios audiendas, & sine debito terminandas, auctoritate Apostolica, tenore præsentium per prædicta constituimus, & deputamus.

In Curia & extra Curiam, in omnibus & in aliis locis.

§. 3. Et ad hunc effectum illi, etiam per alium, seu alios quoscumque, tam in Romana Curia, quam extra eam, etiam per edictum publicum, confito sibi prius, etiam summarie de non tuto accessu, citandi, & monendi, eisdemque & prædictis, & quibuscumque aliis ejusdem Urbis Curiarum Judicibus, & personis, tam ecclesiasticis, quam secularibus, quibus, & quoties opus fuerit, etiam sub sententiis, censuris, & pœnis ecclesiasticis, ac etiam pecuniariis, quibuslibet, sive ab eo pro tempore deputando Auditori videbitur inhiberi, & in eventum non partitionis contra inobedientes ac rebelles, ad declarationem incursum censurarum, & pœnarum huiusmodi, illarumque aggravationem, & alias juxta stilum, & morem dictarum Curiarum in similibus servari solita, ac alias prout sibi videbitur procedentium sententiarumque, sive sententiarum debitæ executioni demandandi, sive demandari faciendi, contradictores quoscumque, & rebelles per censuras, & pœnas ecclesiasticas, ac etiam pecuniarias, aliaque juris, & facti opportuna remedia, appellatione postposita compescendi, auxiliumque brachii secularis, ad hoc si opus fuerit, invocandi, omniaque, & singula alia in præmissis, & circa ea necessaria, seu quomodolibet opportuna faciendi, & exequendi plenam, & liberam licentiam, seu facultatem concedimus.

Annullatio processus aliorum Iudicum.

§. 4. Decernentes Archihospitale, Societatem, ac ejus Officiales, & personas huiusmodi, ex nunc deinceps occasione præmissorum, alibi quam coram Bartholomæo Cardinali, & pro tempore Protectore prædicto conveniri, aut ad alios conveniendum constringi non posse. Ac processus, sententias, & decreta per alium, seu alios, tam ordinarios, quam delegatos, in causis prædictis quomodolibet pro tempore formatos, & facta, cum inde sequutis quibuscumque, nulla, irrita, & inania, nulliusque roboris vel momenti fore.

Clausula præservativa.

§. 5. Præsentibus quoque literas sub quibusvis revocationibus, suspensionibus, & exemptionibus similibus vel dissimilibus gratiarum, etiam per nos, aut Successores nostros, Romanos Pontifices, & Sedem prædictam, vel ejus Legatos, & per regulas Cancellariæ Apostolicæ pro tempore factas etiam in favorem Fabricæ Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, nullatenus comprehendi, sed semper ab illis penitus, & omnino exceptas esse, & censeri, nec eisdem præsentibus, per quascumque literas, & etiam quasvis regulas, generales, & speciales, & derogatorias derogatorias, effiaciores, & insolitas, ac etiam irritantia decreta, sub quacumque verborum expressione in se continentes, derogari posse, & si illis ullo unquam tempore ex aliqua, etiam quantumvis necessaria, & urgenti causa derogari contingeret, nisi tenor illarum de verbo ad verbum, nihil omisso insertus, & huiusmodi derogatio consistorialiter facta, & per trinas, & distinctas literas eundem tenorem continentes, tribus similibus distinctis vicibus, Administratoribus, sive Custodibus, Gubernatoribus, Rectoribus, & Oeconomis Archihospitalis, & Societatis huiusmodi legitime intimata, & innovata fuerit, eorumque ad id expressus accedat assensus, rogationem huiusmodi nemini suffragari.

Decretum irritans.

§. 6. Sicque per quoscumque Iudices quavis auctoritate fungentes, etiam prædictæ Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique iudicari, & definiti debere, irritum quoque, & inane si secus Bullar. Mag. Tom. I. I.

super his à quoquam quavis auctoritate surgente, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

§. 7. Non obstantibus præmissis, & felicis record. Bonificii Papæ VIII. prædecessoris nostri de una, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad iudicium non trahatur, aliisque constitutionibus Apostolicis, necnon Fabricæ prædictæ, & Hospitalium, Ecclesiarum, Monasteriorum, & aliorum quorumcumque locorum, & Ordinum, etiam exemptorum, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, & indultis, conservatoriis, exemptionibus, & literis Apostolicis eisdem, ac dilectis filiis Populo Romano, necnon Judicibus, Curias, & Tribunalibus, eorumque personis, per quoscumque Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac nos, & dictam Sedem, etiam scientia, & potestatis plenitudine similibus, ac alias sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis in contrarium quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis, necnon reformationibus, etiam noviter faciendis, ac paribus motu, & scientia approbatis, etiam disponentibus, quarum causa huiusmodi ad focum, seu Curiam Capitoli reallumi debeant, quibus omnibus, etiam pro illorum sufficienti derogatione alias de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per regulas generales idè importates merito, seu quavis alia expressio habenda, aut alia qua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, quorum tenores, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata inserti foret, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permissuris, hac vice dicitur hanc serie specialiter, & expresse, ac eisdem motu, & scientia, & potestatis plenitudine derogamus, ac sufficienter derogatum esse decernimus, contrariis quibuscumque; aut si prædictis, vel quibusvis aliis, conjunctim vel divisim, ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, vel excommunicati, aut extra, vel ultra certa loca, Curias, & Tribunalia, ad iudicium trahi non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem, ac quibuslibet aliis privilegiis, indultis, & literis Apostolicis, generalibus, vel specialibus, quorumcumque tenorem existat, per quæ præsentibus non expressa, aut totaliter non inserta, jurisdictionis ipsius Protectoris explicatio impediri valet quomodolibet, vel differri, & de quibus quorūq; totis tenoribus, de verbo ad verbum habenda sit in nostris literis merito specialis.

Clausula derogatoria.

Fides trahi sumptuorum.

§. 8. Et quia difficile foret præsentibus literas ad singula loca, quibus illis pro tempore opus fuerit, deferre, volumus, & prædicta auctoritate decernimus, quod illorum transumptis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo Protectoris, vel Societatis huiusmodi, seu personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ, vel curiæ etiam secularis munitis eadem prorsus fides adhibeatur, quæ adhiberetur eisdem præsentibus, si forent exhibitæ vel ostensæ.

Dat. Rom. apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 22. mensis Januarii 1560. Pontificatus nostri Anno 1.

D. P. An. 20 die 22. Jan.

Moderatio constitutionis Pauli IV. editæ contra Religiosos apostatas, aut malè translatos, vel extra claustra vagantes.

De Regularibus apostatis, & ejectionis edicti Sanctiss. D. N. Urbani VIII. Constit. 26. Sacra, infr. tom. 4.

PIVS EPISCOPVS,

Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam. Edicta An. D. 1560. Exordium. Sedis Apostolicæ solertia dum ad salutare quorundam remedium extructa, in eorum detrimentum vergere conspicit, ne quod illis profuturum maturitate summa prodidisse comperitur, noxium incauto ministerio efficiatur, celeris provisionis opem afferre consuevit, prout in Domino conspicit salubriter expedire.

Edicta An. D. 1560. Exordium.

§. 1. Dudum siquidem postquam fel. rec. Paulus Papa IV. prædecessor noster, &c.

Paulus IV. edicti constitutionem de qua hibi.

Omissis relatio Pauli IV. Quoniam eam habemus sup. sol. Postquam, num. 14.

§. 2. Cum autem, sicut accepimus, licet singulæ literæ prædictæ

PIVS QVARTVS

In executione
nem autem
dicitur con
Pauli IV.
multa lites
orm fuerunt
ex causis hie
expressis.

prædicta à zelo religionis ejusdè prædecessoris emanarint, nihilominus cum post illarum publicationem per ordinarios locorum ad earum executionem procedi ceptum foret, maximi in omnibus Regnis & Provinciis tumores, lites, & contentiones, ac gravia scandala multipliciter exorta fuerint, cum propter maximum ipsorum apostatarum, & translatorum numerum, tum etiam ex quo multi prætenderent vel prætèdatur daminari in dictis literis, omnes ferè uniformiter, nulla inter causam & causam, ac lepram & lepram differentia & distinctione habita damnabantur, cum tamen plerique eorum prævis dispensationibus, & indultis, ac licentiis ab eorum Superioribus, & à Sede Apostolica ex justis & rationabilibus causis concessis muniti forent, & nihilominus quâplures ex eis zelo conscientie aut penitentie ducti, literis prædictis parere, & ad monasteria à quibus egressi fuerant redire sese paratos exhiberent, sed ab eorundem Superioribus nullatenus reciperentur, siquæ ob arundem literarum rigorem magnis confusionibus involuisti, ac miseris & calamitatibus oppressi, omnibus remediis destituti, ac perpetuis censuris innodati, ciboque spirituum & temporali privati remanerent, ita quod vel fame perire, ut in extremâ desperationem adduci cogerentur, aliique Christi fideles ob magnam dictorum apostatarum multitudinem vix eorum conversationem effugere, & exinde excommunicationis incursum evadere possent, & propterea verissime sit, quod si bonitati divinæ ejusdè prædecessoris vitam pauld ulterius prorogare placuisset, ipsemet literas suas hujusmodi zelo charitatis, ut par erat, ad justam moderationis formam & æquitatem reduxisset.

Idea hic est
absolvit om
nes aposta
tas, & trans
latos in sacu
lo vagantes,
& censuris,
& pœnis incur
si ob non
paritionem
dicta con
Pauli IV.

§. 3. Nos igitur pro Pastoralis officii nostri debito omnibus jus & justitiam, ut decet, ministrare, neminique injuriam inferre, aut quemquam suis juribus, ac legitimis defensionibus privare, aut alias indubite molestare volentes, sed singulorum Christi fidelium animarum saluti ante omnia prospicere cupientes, singularum literarum prædecessoris hujusmodi tenorem, ac si de verbo ad verbum infererentur, præsentibus pro expressis habentes, habita super his cum nonnullis venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus super hoc negotio specialiter deputatis deliberatione matura: Motu simili, ac ex certa scientia nostris, & de simili potestatis plenitudine omnes & singulos apostatas seu translatos, in dictis literis comprehensos, & adhuc in sæculo vagantes, quoscumque Ordinis fuerint, à quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, ac aliis sententiis, censuris, & pœnis, quas ob non paritionem literarum prædictarum, seu alias quomolibet incurrerunt, hac vice duntaxat specialiter & expresse absolvimus & liberamus.

Et super irregularitate
per eos contra tenore
dictarum literarum Missas celebrando, seu alias se divinis
immiscendo forsau cõtracta, dummodo in contemptum clavi
id non egerint, misericorditer in Domino dispensamus,
ac absolutos & liberatos, ac dispensatos fore censemus.

§. 4. Necnon super irregularitate per eos contra tenore dictarum literarum Missas celebrando, seu alias se divinis immiscendo forsau cõtracta, dummodo in contemptum clavi id non egerint, misericorditer in Domino dispensamus, ac absolutos & liberatos, ac dispensatos fore censemus.

Et dictam
Pauli IV.
con. ad
quam iuris
& sacrarum
constitutionum
reducta.

§. 5. Singulasque literas prædictas, ac in eis contentas, & inde sequuta quæcumque, ad formam juris & sacrarum constitutionum reducimus, & reducta fore, sicut ab infra scriptis & quibusvis aliis iudicibus, ac prædictis Auditoribus & Cardinalibus, sublata eis & eorum cuilibet, quavis iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, judicari & interpretari debere, ac quicquid secus à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus.

Advocas
viam ad se
omnes cau
sas, contra
ostiam corâ
quibusvis
iudicibus in
troducatur,
omnesque
causas &
iuxta dispo
sitionem iu
ris & sacrarum
constitutionum
conferendas
committit
Vicario Pra
bit, & respo
nsiv. Ordina
riis locorū
& Superiori
bus Monas
teriorum,
&c.

tu, & alios in ea præsentem, dilecto filio nostro Jacobo tit. S. Marie in Cosmedin, Presbytero Cardinali Sabello nuncupato, nostro in dictis Vrbe, & districtu Vicario generali, seu ejus locum tenenti, extra Curiam verò Ordinario loci, ac Superiori Monasterij, in quibus prima & originaria professio per quemlibet ex apostatis & translatis prædictis emissa assentur, necnon obtinenti primam dignitatem in Ecclesia Cathedrali, seu Metropolit. vel alij Superiori loci hujusmodi, seu antiquiori Canonico pro tempore residenti per eos conjunctim, visis in primis & diligenter inspectis & examinatis dispensationibus, facultatibus, licentiis, & indultis per eosdem apostatas & translatos quomolibet obtentis, ac processibus desuper habitis, & causis in eis allegatis mature discussis, ac prout justum & æquum fuerit, verificatis & probatis, summariè, simpliciter & de plano, ac sine strepitu & figura judicii, ac sola veritate inspecta, appellatione postposita audien. cognoscen. & juxta juris & sacrarum constitutionum dispositionem sine debito terminan. committimus & mandamus.

Facultates
eisdem iudicibus
concedit, ut sum
marie procedant,
&c.

§. 7. Ac eisdem iudicibus omnes & singulos prædicta occasione citandos, etiam per edictum publicum, confiteo etiam summariè & extrajudicialiter de nõ tuto accessu citandi, necnon illis & aliis quibus, ubi, quando, & quoties opus fuerit, etiâ sub sententiis, censuris, & pœnis ecclesiasticis, ac etiam pecuniariis eorum arbitrio imponendis, moderandis, & applicandis, etiâ per edictum simile inhibendi. Necnon quoscumque apostatas & translatos hujusmodi, qui sine canonica dispensatione, aut licentia in sæculo vagari reperti fuerint, ad Monasteria à quibus exiverunt, aut alia regularia, vel alia honesta loca, prout melius pro ipsorum animarum salute eis visum fuerit, super quo ipsorum Iudicum conscientia oneramus, reverti seu intrare faciendi & compellendi, ac quæcumque alia, quæ per eos in præmissis statuta & ordinata fuerint, debite executioni demandandi, ac quæcumque executiones per quosvis Iudices ordinarios, vel delegatos in vim literarum prædecessoris hujusmodi, alias contra juris formam factas, causa cognita retractandis & annullandis, & in pristinum statum reducendis, contradictores quoslibet & rebelles per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, appellatione postposita compescendi, necnon censuras & pœnas prædictas incurrisse declarandi, atque illas legitimis desuper habendis servatis processibus, etiam iteratis vicibus aggravandi, interdictum ecclesiasticum, prout juris fuerit apponendi, & auxilium brachii sæcularis, si opus fuerit, invocandi, ceteraque in præmissis & circa ea necessaria, seu quomodolibet opportuna faciendi, & exequendi, plenam, & liberam concedimus facultatem.

Clausula de
rogatoria.

§. 8. Non obstantibus præmissis literis prædecessoris, ac constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, necnon privilegiis, indultis, & literis Apostolicis, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis clausulis & decretis quotiescumque, & per quoscumque, ac quibuslibet, & ex quibusvis causis, necnon intuitu, consideratione, contemplatione, & ad instantiam quorumvis, aut etiam motu, scientia, ac plenitudine similibus, etiam quod nonnulli ex dictis Ordinibus professores se de causis eis per Sedem ipsam delegatis, nisi sub certis modo & forma ibidem contentis intromittere vinimè teneantur, concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, illorum tenores præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permanerent, quoad præmissa duntaxat specialiter & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Apostata, &
translati ab
soluti penitentiâ
à Confessoribus
injunctionis
facere debeant.

§. 9. Volumus autem quod singuli apostata & translati hujusmodi, ut præfertur absoluti, penitentiam per eorum confessorem sibi pro excessibus prædictis injungendam facere omnino teneantur. Quodque antequam sententia seu declaratoria per suprascriptos Iudices à nobis deputatos ferenda paruerint, à celebratione Missarum, & quocumque altaris ministerio omnino abstineant.

Apostata, &
translati
dispensationes
& indulta
iudicibus
præsentare,
& causam
expedire de
beni infra
sex menses,
alias in cen
suras antea
incurfas
reincidunt.

§. 10. Volumus autem quod infra sex menses à die publicationis præsentium ipsi apostata seu translati licentias eorum, ac dispensationes, & indulta suprascriptis Iudicibus præsentent, & sententiam declaratoriam desuper ab eisdem promulgari, ac causam realiter & cum effectu totaliter expediri faciant, quo termino elapso, & causa ut præfertur, non expedita, dicti Apostata & translati in eisdem censuras & pœnas, in quibus ante publicationem præsentium erant, reincidisse eo ipso censentur, nisi per ipsos

Judices

PIVS QVARTVS.

Judices steterit, aut alio legitimo impedimento per ipsos iudices arbitrando, dicti apostolice & traslati detenti fuerint.

Exemplum fidei.

Dat. P. An. 1 die 3. Apr. Publicatio.

Dat. Rom. apud S. Petrum, Ann. Incarnat. Domin. 1560. tertio nonas Aprilis, Pontificatus nostri Anno primo.

IV. Contra detinentes iocalia & alia quaecumque bona ad Sedem Apostolicam spectantia, ac scientes & non revelantes.

De materia posui concord. supr. in Pauli Quarti constit. 11. Incumbentia sol. Et signanter contra non restituentes scripturas, vide inf. Sixt. V. const. 36. Non sine, ubi notabo.

PIVS EPISCOPVS,

Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Edita An. D. 1560. Præmium.

Pastoralis officii auctoritas nos admonet, & ordo rationis exposcit, ut circa ea potissimum versemur, per quæ res, & bona Rom. Ecclesie, præsertim usui & ornatui Romani Pontificis pro tempore existentis, & Sacri palatii Apostolici deputata, ab impiorum insultibus, & rapinis præseruetur, & ab eis ausu sacrilego, aut alias quomodolibet abinde asportata & distracta, nostræ operationis ministerio, cum animarum salute eorum, qui cæca cupiditate ducti in nõ parvam Sanctæ Matris Ecclesie injuriam, & ipsorum animarum perniciem, Dei timore postposito, ea surripere, seu sibi appropriare, aut istinc diuertere ausi fuerint, eidem Romano Pontifici pro tempore existenti restituantur, & taliter in præmissis provideatur, quod cæteris cedat in exemplum.

Causa istius constituit.

§. 1. Cum itaque, sicut non sine gravi animi nostri molestia accepimus, tam tempore infirmitatis diuersorum Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum, ex qua, sicut Domino placuit, ab humanis decesserunt, quam exinde diuersarum Sedium vacantium, quamplura etiam pretiosa iocalia, ornamenta, & alias res & bona usui præfati, ut præfertur, deputata, & alias ad eundem Rom. Pontificem pro tempore existentem, & Cameram Apostolicam spectantia & pertinentia, tam ex dicto Palatio, quam aliis quibusvis locis ablata & distracta fuerint, & à diuersis eorum protervia inualecente detineantur, in nostrum & eiusdem Pontificis pro tempore existentis non solum detrimentum, sed etiam Sedis Apostolicæ ignominiam, & ipsius auctoritatis diminutionem, necnon illa detinentium animarum perniciem, atque periculum non modicum.

Confirmatio penarum impostarum contra occupatores bonorum Cameræ Apost.

§. 2. Nos huiusmodi inconvenientibus & animarum periculis quantum in nobis est obviare, & alias in præmissis, prout par est, providere volentes, Motu proprio, & ex certa scientia, omnes & singulas celsuras & pœnas Ecclesiasticas per quoscumque Romanos Pontifices prædecessores nostros contra talium perpetratores, ac alios bonorum Apostolicorum usurpatores, raptores, receptores, & possessores, ac detinentes, & non restituentes, ac scientes, & non revelantes, sub quibusvis verborum formis promulgaras, quorum, & literarum Apostolicarum desuper cõfectarum tenores, ac si de verbo ad verbum insereretur, præsertim haberi volumus pro expressis, auctoritate Apostolica tenore præsertim approbamus & innovamus, ac ad infra scriptos extēdimus & ampliamus.

Præceptum restituendi omnia bona dictæ Cameræ.

§. 3. Et nihilominus motu & scientia similibus omnes, & singulas, tam sæculares, quam ecclesiasticas, ac et iam militiarum & ordinum quorumcumque, religiosas, etiam quacumque Episcopali, Archiepiscopali, & Patriarchali, seu superioriori Ecclesiastica, etiam Cardinalatus honore, ac etiam Comitali, Marchionali, aut Ducali dignitate fungentes, ac alias mundanas personas, nullas penitus excipientes, cum dignitas, qualiscumque sit, in peccatis nemine exultationem præbere debeat, quæ iocalia, ornamenta, aurum, argentum, monetarum & non monetarum, gemmas, margaritas, lapides pretiosos, quocumque nomine nuncupatos, pecunias, velles, pannos, & tam manuscriptos, quam quosvis alios libros, scripturas, necnon equos, mulos, mulas, imagines aureas, argenteasque, ac æneas, & marmoreas, ac suppellectilia, & alias quascumque res & bona mobilia & immobilia, spiritualia & profana, cuiuscumque generis, qualitatis, & quantitatis, seu pretii existentia, pro usu & commoditate Romani Pontificis pro tempore existentis, & ornamento Palatii huiusmodi deputata, ac ad eundem Romanum Pontificem pro tempore existentem spectantia, pertinentia, & tempore infirmitatis cuiusvis Romani Pontificis prædecessoris nostri, ex qua postmodum decessit, ac etiam dictæ Sedis propterea vacantis, necnon per annum ante obitum, & vacationem huiusmodi ex dicto Palatio, & alias undecumque, & quocumque asportantur, subtraxerunt, & occultarunt, seu præfati titulo donationis vel remissionis, quietantia, vel alio quouis prætextu detinent, seu sciunt ea per alios possideri, usurpari & detineri, aut occupata fuisse, & ad eorum manus pervenisse, requirimus & monemus, eisque districtè præcipiendo mandamus, quatenus infra sex dierum spatium, quorum duos pro primo, duos pro secundo, & reliquos duos dies pro tertio & pretemporio termino eis & eorum cuilibet pro canonica monitione assignamus, omnia & singula iocalia ornamenta aurum, argentum, gemmas, margaritas, lapides pretiosos, pecunias, velles, pannos, libros, equos, mulos, mulas, imagines, suppellectilia, & alias res, & bona huiusmodi dilecto filio Francisco Odescalco dictæ Cameræ Præsidenti cum effectu restituant & consignent, & si donationem vel remissionem aut quietantiam desuper sibi factam prætendant, illam seu illas videndas, ut decet, & examinandas exhibeant & producant, ac illorum raptores, usurpatores, seu detentores, vel occupatores scientes reveleant.

Pœna non restituentium, scientiumque & non reuelantium.

§. 4. Alioquin lapsis diebus huiusmodi, omnes & singuli præfati Episcopali vel Archiepiscopali, aut Patriarchali, ac etiam Cardinalatus honore seu dignitate præditi, interdicti ingressus Ecclesie pœnam, alii verò excommunicationis & maledictionis æternæ sententiam, quam alias in eos in his scriptis ferimus, & a quibus nisi à nobis, & eodem Romano Pontifice pro tempore existente, ac satisfactione prævia, præterquam in mortis articulo constituti, relaxationis & absolutionis beneficium obtinere non possint, eo ipso incurrant, & si Pontificali, aut Cardinalatus honore seu dignitate præditi, sub interdicto huiusmodi per octo dies præfatos, seu immediate sequentes permanere, alii verò inferiores ab eis eandem excommunicationis sententiam animo, quod absit, indurato sustinere non formidaverint, ex tunc elapsis dictis octo diebus, Pontificali & etiam Cardinalatus honore seu dignitate præditi à regimine Ecclesiarum eis commissarum, eo ipso suspensi, ac tam ipsi, si alia beneficia Ecclesiastica obtineant, quam inferiores ab eis, omnibus & singulis monasteriis, prioratibus, dignitatibus, administrationibus, canonicatibus & præbendis, cæterisque beneficiis ecclesiasticis, cum cura & sine cura, sæcularibus ac Ordinum quorumcumque regularibus, quæ in titulum vel commendam seu administrationem, aut alias quomodolibet, etiam ex quibusvis concessionibus seu dispensationibus Apostolicis obtinent, ac etiam Officiis Romanæ Curie per eos obtentis, Sæculares verò Feudis, Vicariatus, Dominiis, & aliis juribus, ac privilegiis quibuscumque eis per Romanam Ecclesiam aut Sedem præfata, seu alios quoscumque, etiam quacumque alia auctoritate, etiam Imperiali, vel Regali eis concessis, etiam eo ipso privati existant, & ad similia beneficia, feuda, privilegia, vicariatus, dominia, & jura obtinenda, necnon ad quoscumque actus legitimos exercendos inhabiles, ac etiam intestabiles similiter eo ipso fiant, possintque beneficia, officia, ac Vicariatus & feuda, aliaque jura huiusmodi, tanquam vacantia, absque alia declaratione desuper facienda à nobis & Sede præfata, ac aliis ad quos pertinet illa concedere & dare, liberè impetrari. Scituri quod si ipsi, aut eorum aliqui suæ salutis immemores in præmissis morosi fuerint, seu præmissa adimplere nõ curaverint, aut cõtempserint, hoc eis pro gravi cri-

PIVS QVARTVS.

mine & delicto imputabitur, & iustitia mediante contra eos ad graviores & tales poenas absq; ullo respectu procedetur...

Derogatio statutariorum.

§. 5. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis...

Iussio publicandi hanc bullam.

§. 6. Volumus autem quod cum primum presentes literae, quarum transumptis manu Notarii publici subscriptis...

Dat. P. An. 1. die 3. Apr.

Nulli ergo, &c. Si quis, &c. Dat. Romae apud S. Petrum, Anno Incarnationis Domini...

V. Exemptio Monialium, & Sororum cujuscumque Ordinis Regularium, & decimis, subsidiis, aliisque oneribus.

Aliam exemptionem pro Monialibus Ordinum Mendicantium habemus in fr. in const. 11. Pii V. Dum ad uberes. Et signanter ab onere hospitandi milites...

PIVS EPISCOPVS,

Seruus Servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Datis An. D. 1560.

Exordium.

DE statu Ecclesiarum, & Monasteriorum quorumlibet curae nostrae divina dispositione commissorum paterna diligentia cogitantes, ad ea per quae illorum, ac personarum, praesertim femine sexus in illis sub regulari castimonia Altissimo famulantium statui, & opportuna subventioni valeat salubriter provideri...

Exemptio a solutione decimarum, & subsidiorum, & aliorum onerum. Hoc idem specialiter Monialibus Mendicantibus concessit Pius V. etc. in vrb.

§. 1. Hinc est, quod nos, Motu proprio, non ad alicujus nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed de nostra mera liberalitate omnes, & singulas Abbatis, Priorissas, Ministras, Moniales, & Sorores quorumcumque Monasteriorum, Domorum, regularium locorum, Monialium, & Sororum quorumvis Cisterciensium, Præmonstratensium, S. Clarae, necnon S. Benedicti, & S. Augustini, ac Tertii Ordinis S. Francisci, & aliorum quorumvis Ordinum, etiam sub cura, & regimine, ac secundum regularia instituta Fratrum Minorum de Observantia nuncupatorum, & Eremitarum ejusdem S. Augustini, de gentium in Lombardia, & quibuscumq;

aliis Italiae partibus consistentium, ipsaque monasteria, Domo, & loca (deductis quatuordecim ducatis auri de Camera pro victu cujuscumque Monialis seu Sororis (alios redditus non habentia, eorumque possessiones, & alia quaecumque bona mobilia, & immobilia, a quarumcumque decimarum, & subsidiorum, ac aliorum onerum quomodolibet nuncupatorum, per Nos, & Sedem Apostolicam, seu ejus Legatos, & Nuntios, aut quoscumque alios quavis auctoritate fungentes, etiam pro expeditione contra Turcas, vel fidei tuitione, ac Fabrica Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe, aut quavis alia urgentissima causa pro tempore impositorum solutione, ex certa nostra scientia, auctoritate Apostolica, tenore presentium in perpetuum prorsus eximimus, & liberamus.

Prohibito Commissariis, & aliis exactoribus.

§. 2. Et nihilominus omnibus, & singulis Collectoribus, Subcollectoribus, ac Commissariis, necnon quibuscumque aliis, ad decimarum, & subsidiorum hujusmodi exactorem deputatis, & pro tempore deputandis, in virtute sanctæ obedientiæ, & sub nostræ indignationis, ac excommunicationis latæ sententiæ poena districtius inhibemus, ne Abbatis, Priorissas, Ministras, Moniales, & Sorores, Domo, & Monasteria, & loca prædicta, etiam vigore quarumcumque literarum à nobis, vel Sede prædicta pro tempore emanatarum, etiam si in eisdem contineatur, quod ad quævis exempta, & non exempta, Domo, Monasteria, & loca se extendant, vel alterius cujuscumque tenoris existant, ipsius Sedis sibi concessæ facultatis, nisi de presentibus, earumque toto tenore, ac de dictis Ordinibus, & nomine eorum quibus dictorum Ordinum cura, gubernatio, & protectio pro tempore commissa fuerint, plenam & expressam, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, fecerint mentionem, ad solvendum decimas seu subsidia, aut onera hujusmodi quovis modo cogere, aut compellere, seu alias præmissorum occasione eas molestare, seu inquietare præsumant.

Executores istius constit. deputatio. & facultatis.

§. 3. Quocirca dilectis filiis cameræ Apostolicæ Locumtenenti, ac Almæ Urbis nostræ Vicario in spiritualibus generalibus, necnon universis, & singulis venerabilibus fratribus nostris Archiepiscopis, & Episcopis, & etiam dilectis filiis eorum in spiritualibus Vicariis generalibus, ceterisque Ecclesiarum Prælatibus per presentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi vel duo, aut unus eorum per se, vel alii seu alios eisdem Abbatis, Priorissas, Ministras, Moniales, & Sororibus in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, easdem presentes, & in eis contenta quæcumque inviolabiliter observari faciant. Non permittentes eas, ac Domo, Monasteria, & loca hujusmodi per Collectores, aut Subcollectores, & Commissarios præfatos, seu quoscumque alios contra earundem presentium tenorem quomodolibet molestari, contraditores quoslibet, & rebelles per censuras, & poenas ecclesiasticas, ac alia opportuna juris remedia, appellatione postposita compescendo, necnon legitimis super his habendis servatis processibus, censuras, & poenas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, in vocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij secularis.

Clausula derogatoria.

§. 4. Non obstantibus præmissis, ac fel. rec. Bonifacii PP. VIII. prædecessoris nostri de una, & in Concilio generali de duabus dietis edita, dummodo non ultra tres dietas vigore presentium ad iudicium non trahatur, & aliis constitutionibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, etiam in forma Brevis, aut aliis quibuscumque per Romanos Pont. prædecessores nostros, ac etiam nos & Sedem prædictam, cum quibusvis irritativis, annullativis, revocativis, exceptivis, restitutivis, declarativis, aut derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, etiam pluribus, ac alias quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiam si talia forent, quod pro coram derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda foret, tenores hujusmodi presentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanuris, hac vice duntaxat specialiter, & expressè derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptis fides danda.

§. 5. Volumus autem quod earundem presentium transumptis sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, & manu alicujus Notarii publici subscriptis

scriptis eadem profus fides in iudicio, & extra adhibetur, quæ originalibus adhiberetur, si forte exhibitæ vel ostensæ. Nulli ergo, &c. Si quis, &c.
 Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1560. nonis Aprilis, Pontificatus nostri anno primo.

Dat. P. A. 1.
 die 5. Aprilis.

Approbatio Confraternitatis sub Invocatione SS. TRINITATIS nuper in Urbe institutæ, ad hospitandum Peregrinos ad Urbem devotionis causa accedentes, ac reficiendum pauperes Convalescentes ex aliis hospitalibus dimissos. Et tam illos, quàm istos salubriter in mandatis Domini erudiendos.

Ista Confraternitas in Archiconfraternitatem cum facultate alias Confraternitates aggregandi, suasque gratias communicandi, ab istomet Pontifice erecta fuit, & pluribus Indulgentiis à Gregorio XIII. & aliis Summis Pontificibus decorata: Sed eorum bullas prætermisi, quoniam circa modum aggregandi novam formam tradidit Clem. VIII. in constit. 115. Quæcumque, lib. 3. Et circa Indulgentias novam istidem dispositionem edixit Paulus V. adhuc non editam, licet firmatam die 2. Octobris 1606. ubi aliquid habetur etiam de instituto huius Archiconfraternitatis, circa Predicationem, qua in ejus Oratorio Iudeis qualibet hebdomada fieri consuevit.

Causas autem ejusdem Archiconfraternitatis cognoscit S. R. E. Cardin. ejus Protector, ex const. 123. Pii V. Cum sunt, hic infra.

PIVS EPISCOPVS,

Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Edita A. D.
 1560.

Exordium.

Ilius qui pro dominici salvatione gregis in ara crucis, in pretium immolari non abnuit, quique inter alia sibi beneplacita, opera charitatis exerceri præcepit, vices licet immeriti gerentes in terris, curis angimur assiduis, & continua meditatione pulsamur, circa quæcumque pia opera, ex Christi fidelium devotione ordinata, ut firma perpetuo subsistant, omni studio intendere, & ut ad præmissa Christi fidelium vota facilius concurrat, fideles ipsos quibusdam spiritualibus & allecivis muneribus libenter prosequimur, ac eorum pia suffragia donis cælestibus confoveamus, ut exinde reddantur divinæ gratiæ aptiores, & charitatis devotio in dies per amplius augetur in eis.

Confraternitas Trinitatis nuper in Urbe instituta fuit ad subsidium pauperum Peregrinorum, & Convalescentium.

§. 1. Cum itaque, sicut pro parte dilectorum filiorum modernorum Confratrum Confraternitatis Sanctissimæ TRINITATIS in Alma Urbe, de consensu bonæ memoriæ Philippi Archinthei Episcopi Salutiarum, in dicta Urbe & illius districtu Sedis Apostolicæ dum viveret Vicarii generalis, alias in pauperum Peregrinorum, & Convalescentium personarum subsidium instituta & erecta, nobis nuper exhibita petitio continebat, ipsi relictis peccatorum sordibus, ad divinorum præceptorum quantum humana patitur fragilitas observationem reduci, itaque divinam poenitentia & orationibus præcipue placati considerantes, ultima cujuslibet mensis Dominica in unum congregati, peccata sua confessi, sacratissimum Eucharistiæ Sacramentum devotè recipiant, factaque deinde processione, orationem in deputato Oratorio inchoantes, & inter cætera, pro Republicæ Christianæ conservatione & augmento, ac inter Principes Christianos universali pace, ac pro tempore Romani Pontificis & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, illiusque Prælatorum prospero statu, devotè orantes, orationem ipsam partitis inter se horis triduo reddant continuam, & in ipsius Confraternitatis Hospitali, quod multis annis in domo conductitia tenuerunt, & nunc in propria ad id Dei liberalitate & benignitate per eos empta tenent, quoscumque Peregrinos ex quibusvis Mundi partibus ad urbem & Hospitali huiusmodi devotionis causa confluentes recipiant, & tribus ac quandoque pluribus diebus hospitentur & nutriant, ac alias charitative tractent. Pauperes quoque Convalescentes, qui dum ab infirmitate liberi quidem, sed debiles ex aliis Hospitalibus exeuntes, quo se re-

cipiant & reficiant non habent, in eodem suo Hospitali similiter recipiant, ac eos non solum corporaliter, donec robustiores evadant, piè alant, verum etiam fides & ignarus interim dum ibidem morantur in mandatis Domini erudiant, cunctaque hæc opera ex bonis sibi à Deo collatis, aliorumque Christi fidelium elemosynis, cum ipsa Confraternitas proprios redditus ultra quindecim ducatos non habeat, hæcenus exercuerint & exercent, exercereque perpetuo intendant, pro parte eorundem Confratrum nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus ut ipsi & alii Christi fideles sui interioris hominis reformationi intendere, & in piis & charitativis operibus præfatis, sine quibus cæleste regnum acquiri non potest, perseverare studeant, & ceteri ad ingrediendum dictam Confraternitatem alliciantur eo libentius & promptius, quo spiritualibus donis se refici, animarumque suarum salutem facilius adipisci cognoverint, eorum animarum salutem, pauperumque ac dictæ Confraternitatis successui consulere, ac ipsius Confraternitatis erectionem huiusmodi, illiusque statuta, & ordinationes approbare & confirmare, ac aliis in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Et modò d. Pontificis cum suis ordinationibus confirmatur.

§. 2. Nos igitur qui divini cultus augmentum, & animarum salutem, & Hospitalium quorumlibet salutem promotionem, & in eis degentium pauperum subventionem nostris potissimum temporibus ubique vigere, & augeri sinceris desideramus affectibus, quique dictorum Confratrum tam salubria vota & pia opera plurimum in Domino collaudamus, ipsos & eorum singulos, à quibusvis excommunicationis, suspensionis & interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris & pœnis, à jure vel ab homine quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendū, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, ipsius Confraternitatis erectionem, & institutionem, necnon ordinationes & statuta pro salubri ejusdem Confraternitatis directione nunc & pro tempore edita, sacris canonibus non contraria, ac inde pro tempore secuta quæcumque, licita tamen & honesta, auctoritate Apostolica tenore præsentium approbamus, & confirmamus, ac rata & grata habemus, illisque perpetuæ firmitatis robur adjicimus.

Indulgentia que conceditur visitantibus ejus Hospitali, & Eccl. in festis Trinitatis, & Sancti Benedicti, & elemosynas largientibus. Sicut omnes indulgentias pro quibus porrigenda sunt manus adjuvantes revocatas esse à Pio V. in const. 30. Orantibus etiam tempore orationis indicenda à Confraternitate.

§. 3. Et insuper universis, & singulis Confratribus Confraternitatis huiusmodi, nunc, & pro tempore existentibus, aliisque Christi fidelibus utriusque sexus, etiam de dicta Confraternitate non existentibus, qui Hospitali præfatum, seu ipsius pro tempore Ecclesiam vel Capellam, in ejusdem Sanctissimæ Trinitatis, & Sancti Benedicti, cujuslibet anni festivitatis devotè visitaverint annuatim, & ibidem ter Orationem Dominicam, & toties salutationem Angelicam devotè recitaverint, & de bonis sibi à Deo collatis pro eorundem Convalescentium & peregrinorum mantentione, eorum arbitrio aliquam elemosynam portexerint, plenariam omnium peccatorum remissionem, & indulgentiam misericorditer in Domino auctoritate & tenore prædictis, ex certa scientia, ac de Apost. potest. plenitudine concedimus, & elargimur.

§. 4. Illis verd qui ultima cujuslibet mensis Dominica, vel illam immediatè sequenti, Lunæ sive Martis, aut aliis diebus, Orationi per dictos Confratres pro tempore fiendæ & continuandæ intervenerint, & illam per unam horam, vel si vires ad id non suppetant, breviori tempore continuaverint pro republicæ Christianæ conservatione & augmento, ac Principum Christianorum mutua & universali pace, necnon nostro & pro tempore existentis Romani Pontificis, ac Rom. Ecclesiæ huiusmodi, & illius Pastorum felici & prospero statu, pias ad Christum Jesum preces effundendo, quoties id fecerint.

Confratribus quoque. Tu vide quæ ad indulgentias id quod notavi in rub.

§. 5. Necnon qui de gremio dictæ Confraternitatis esse pro tempore desideraverint, in ipsa eorum in Confratres receptione & descriptione, dummodo omnes & singuli Christi fideles præfatis temporibus & diebus ipsis, poenitentes & confessi sint, & sacratissimum D. N. Jesu Christi corpus receperint, centum annos, & totidem quadragenas de injunctis rub. eis poenitentiis etià misericorditer in Domino relaxamus.

Facultas eligendi confessum.

§. 6. Præterea eisdem ac omnibus, & singulis aliis præfatis, & eorum cuilibet, ut facilius & commodius ad præmissa se disponere possint, quod temporibus & diebus præfatis, præterquam tempore Paschalis Resurrectionis ejusdem

Hec limitatio Clem. VIII. in cons. 115.

Elongatio profanorum indulgentiarum datur. Tu vide mox ciam reuocationem Pii V.

Clausula huius constitutionis prescriptiva.

Ides danda transumptis.

Sanctio penalit.

Dat. P. A. 1. die 29. Apr.

VII.

Edita A.D. 1560.

Exordium.

Facultas absolventi & dispensandi de qua in rubr.

Alios casus puto referuatos fuisse a Clem. VIII. ut in fine eius bulla 115. Quocumque.

D.N. Jesu Christi, quemcumque secularem, vel cuiusvis etiam Mendicantium Ordinis regularem presbyterum, in suum possint eligere Confessorem, qui eos & eorum quemlibet ab omnibus & singulis eorum peccatis, criminibus, excessibus & delictis, quatumcumque gravibus & enormibus, etiam Sedi prefatae reservatis (nullis prorsus, praeterquam in Bulla in die Coenae Domini legi solita contentis exceptis) absolvere, & pro commissis poenitentiam salutarem injungere possit & valeat, licentiam & facultatem impartimur.

§. 7. Et demum aliis quibusvis personis utriusque sexus Christi fidelibus ubilibet constitutis, quae eidem Hospitali, pro ejus ac Convalescentium & Peregrinorum praefatorum manutentione & sustentatione aliquam eleemosynam eorum arbitrio quomodolibet porrexerint, vel undecumque transfuserint, etiam quoties id fecerint, trecetos annos & totidem quadragenas de injunctis eis poenitentis similiter in Domino relaxamus.

§. 8. Praesentibus, quas sub quibusvis similibus vel dissimilibus indulgentiarum, gratiarum & facultatum revocationibus, suspensionibus, limitationibus aut derogationibus, etiam intuitu fabricae Principis Apostolorum de dicta Urbe, aut Cruciatu sanctae, & ex quibusvis, quantumcumque urgentissimis causis, per nos & Sedem praedictam aut alios quoscumque, etiam Motu proprio, & alias quomodolibet pro tempore factis, nullatenus comprehensas, sed semper ab illis exceptas, & quoties illae emanabunt, toties in pristinum statum restitutas esse & ceteri debere decernimus, perpetuis futuris temporibus duraturis.

§. 9. Volumus autem quod praesentium transumptis manu Notarii publici subscriptis, & sigillo pro tempore existetis Protectoris dictae Confraternitatis munitis, plenaria fides in iudicio & extra illud ubique locorum adhibeatur, prout originalibus literis adhiberetur, si forent exhibitae vel offensa.

§. 10. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae absolutionis, approbationis, confirmationis, adjunctionis, concessionis, elargitionis, relaxationum, impartitionis, decreti & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apost. ejus se noverit incursum.

Dat. Romae apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicae 1560. Tertio Kal. Maii, Pontificatus nostri anno 1.

Facultas Praetorum Congregationis Monachorum B. MARIAE Montis Oliveti, Ordinis S. Benedicti, circa absolutionem & dispensationem Monachorum ab irregularitate, quibuscumque casibus, quatuor exceptis, incurfa.

Ad hoc vide moderationem Clem. VIII. infr. in ejus cons. 115. Quocumque. Cetera vero quae istam Congregationem concernunt, indicavi sup. Clem. VI. cons. 1. Sollicitudinis, fol. lib. 1.

PIVS PAPA QVARTVS, Dilectis filiis Generali, & aliis Abbatibus & Visitatoribus Congregationis Montis Oliveti, Ordinis S. Benedicti.

Votis vestris, per quae vestrarum & Monachorum vestrorum animarum salus provenire dignoscitur, inducimur ut illis, quantum cum Deo possumus, benevoluntiam favorem impartiamur.

§. 1. Hinc est, quod Nos volentes vos, qui ut asseritis, ex iustis & rationabilibus causis, ad instar Sancti Augustini, & Minorum S. Francisci, seu aliorum Ordinum & Congregationum, quoscumque Monachos a quacumque irregularitate (praeterquam ratione homicidii voluntarii, bigamiae, & mutilationis membrorum) absolvere, & cum illis, ut illa non obstante, ad omnes etiam sacros & presbyteratus ordines promoveri possint, dispensare desideratis, specialibus favoribus & gratiis prosequi volentes, vestris in hac parte supplicationibus inclinati, Vobis & cuilibet vestrum, ut in foro conscientiae tantum, omnes & singulos Congregationis vestrae Monachos, etiam ante legitimam aetatem ad aliquem ex sacris ordinibus promotos, a quacumque irregularitate per eos quomodolibet pro tempore, (praeterquam ratione homicidii voluntarii, bigamiae, aut mutilationis membrorum) contra, absolvere, & cum eis, ut illa

non obstante, ad omnes etiam sacros & presbyteratus ordines, alias tamen rite promoveri, & postquam in illis promoti fuerint, etiam in altaris ministerio ministrare, ac missas & alia divina officia celebrare, ac quascumque administrationes & officia ipsius vestrae Congregationis recipere & retinere, illaque gerere & exercere libere & licite valeant, dispensare, eosque in pristinum, & cum in quo ante praemissa quomodolibet erant, aut existere poterant, statum restituere, reponere, & plenarie reintegrare libere & licite valeatis. Quodque Confessor, quem quilibet vestrum pro tempore duxerit eligendum, vos & vestrum quemlibet, si forsan, quod absit, aliquam irregularitatem quomodolibet pro tempore incurreretis, absolvere, & in statum pristinum restituere, ac ut administrationes & officia praedicta, ut praefertur, recipere, & retinere, etiam licite & libere valeat, auctoritate Apostolica tenore praesentium concedimus & indulgemus.

§. 2. Non obstantibus praemissis, & Apostolicis, ac Provincialibus & Synodalibus constitutionibus & ordinationibus, ac vestri Ordinis & Congregationis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis in contrarium quomodolibet concessis, confirmatis, & etiam iteratis vicibus innovatis. Quibus omnibus & singulis, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quavis alia expressio habenda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum infererentur, praesentibus pro plene & sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice quumtaxat specialiter & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 24. Maii 1560. Pontific. nostri anno 1.

Spolia personarum Ecclesiasticarum, de eorum bonis, etiam ad favorem locorum piorum, absque Sedis Apostolicae licentia disponentium, spectans ad Rever. Camerae Apostolicam.

Hoc idem statuit Paul. III. ut supra in ejus cons. 29. Romani, fol. lib. 1.

Hae tamen licentia non suffragatur Curatis extra residentiam decedentibus, ut infra in cons. 91. In suprema, Sed curiales habent privilegium circa spolia, ut infra in Pauli V. cons. 18. In eminenti, ubi plene notabo.

PIVS PAPA QVARTVS, Dilecto filio Francisco Odescalco Cam. nostra Apost. Praesidentis, ac spoliarum quorumcumque in universa Italia Collectori nostro generali. Dilecti filii salutem, & Apostolicam benedictionem.

Grove nobis & molestum accidere solet, cum de personarum Ecclesiasticarum actionibus, quae integritatis exemplo ceteris praestare debent, ea nobis deferuntur, quae & eorum famae sinceritatem denigrare, & Camerae nostrae Apostolicae incommodum ac detrimentum afferre videntur, unde nos ut malitiosorum pravus intentionibus occurrere valeamus, debita postmodum remedia in medium afferre, & perniciosos fraudibus, prout ex universalis nostrae Curiae sollicitudine tenemur, obviate cogimur.

§. 1. Cum itaque (sicut ex proborum, & fide dignorum hominum relatione nuper accepimus) quamplures Praelati, Presbyteri, & aliae Ecclesiasticae personae diversarum Provincialium, locorum, & dominiorum, & praesertim Regni Neapolis, nulla a nobis, seu Sede Apostolica facultate testandi suffulti vel munjti, sed temeritate propria, & forsan ad suorum importunam suggestionem impulsu, in eorum ultimis voluntatibus testamenta sua condendo, ac donationes, seu legata, aut codicillos faciendo, de bonis suis diversimode, licet id facere nullo modo possint, neque debeant, disponere audeat, ipsaque bona sub diversis confictis praetextibus, & coloribus, hospitalibus ac piis locis, & forsan cum promissionibus clandestinis, quod eorum consanguineis vel affinis, aut aliis personis ab eisdem testatoribus nominatis, post illorum obitum ab ipsis hospitalibus, & locis, de cetera, seu quota portione bonorum hujusmodi subveniantur,

Derog. quomodoque in contrariis.

Dat. P. A. 1. die 24. Maii.

VIII.

Edita A.D. 1560.

Exordium.

Causa compositionis.

veniat, testari, relinquere, legare, codicillari non erubescant, in dicta camera grave damnum, & præjudicium maximum; dicta Camera indemnitati opportune consulere, & inconvenientibus hujusmodi proicij nostri debito congruum remedium adhibere volentes.

Prohibito disponendi in ultimis voluntatibus de rebus Ecclesiasticis, absque licentia Sedis Apost.

§. 2. Motu proprio & ex certa scientia, ac matura deliberatione nostra, non ad tuam vel alterius pro te nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, auctoritate Apostolica, tenore præsentium decernimus, & declinamus, omnia, & singula testamenta, donationes in illis, vel mortis causa factas, codicillos, legata, & quæcumque alia in ultimis voluntatibus per quoscunq; Ecclesiarum Prælatos, etiam Patriarchali, Archiepiscopali, vel Episcopali præfulgeant dignitate, ac quorumvis monasteriorum cujuscumque Ordinis Abbates, seu Cõmendatarios, ac presbyteros, & alias quascunq; ecclesiasticas personas prædictas, & quascunq; alias, quæ ex bonis, & redditibus ecclesiasticis, & beneficiorum fructus percipiunt, absque nostra seu ejusdem Sedis speciali licentia & facultate quomodolibet, quæ in futurum ab illis quocumque prætextu, aut quæsito colore, etiam in favorem hospitalium & aliorum piorum locorum hujusmodi de dictis redditibus fieri, condi, & testari, seu relinquere; aut quovis ultimæ voluntatis titulo disponi contigerit, nulla, irrita, inania, invalida, ac nullius prorsus roboris vel momenti fore & esse, ac nemini, neque etiam hospitalibus, & piis locis præfatis, cum ad Camera ipsam solum fraudandum, prout ex multis fraudibus desuper commissis & repetitis nobis constitit, præmissa fieri clare appareat, ut latenus deinceps suffragari, neque subsistere, aut testamentis suis hujusmodi quemquam juvare, aut tueri, nec effectum aliquem ulla ratione habere, vel sortiri.

Iussu illa uisibilis existendi per Camera.

§. 3. Quinimmo te, de cujus probitate & fide specialem in Domino fiduciam obtinemus, bona quæcumque posthac in dictis testamentis relicta, tanquam spolia ad nos & eandem Camera spectantia & devoluta, per te vel subcolletores tuos deputatos jam, & deputandos libere exigere & recuperare, illorumque possessionem absque vicio spolii apprehendere, ingredi ac retinere posse, & debere.

Annulatio dispositionum de casero faciendarum de dictis bonis.

§. 4. Necnon pro tollendis omnino fraudibus prædictis, quæcumque testamenta, donationes, codicillos, legata, & alias quascunq; ultimas voluntates, ut præfertur, in posterum faciendas, & faciendæ, atque in eis contenta, & inde secuta quæcumque, etiam quoad subssecutas dictorum bonorum possessiones, & illorum apprehensiones hujusmodi, motu, scientia, & deliberatione prædictis, ex nunc, prout ex tunc revocamus, irritamus, cassamus, & annullamus, ac viribus prorsus evacuamus, pro revocatisque, irritis, cassatis, annullatis, & penitus viribus omnibus evacuatis ubicumque, tam in iudicio, quàm extra, ab omnibus haberi debere volumus, decernimus, atque mandamus.

Decretum irritans.

§. 5. Sicque per quoscunq; etiam S. R. E. Camerarium, & alios Cardinales, ac Clericos, & præfidentes ejusdem Camera, cæterosque iudices, & commissarios, ac alios tam ecclesiasticos, quàm sæculares, quavis dignitate, & auctoritate, etiam marchionali, ducali, & regali fulgentes, in quibusvis causis, & instantiis, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi, ac decidendi facultate, & auctoritate, iudicari, interpretari, atque decidi debere, irritum quoque, & inane, si secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Derogatio contrariorū.

§. 6. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon Provinciarum, locorum, dominiorum Regni Neapolis, & quorumcumque aliorum Regnorum, ac Hospitalium, & præsertim pauperum incurabilium, & aliorum piorum locorum cujuscunq; civitatis, etiam Neapolis, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, & indultis, ac literis Apostolicis, illis & quibuscumque aliis personis, & locis, etiam actu hospitalitatem exercentibus, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, etiam Motu proprio, & ex certa scientia per Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac Sedem Apostolicam, aut alias etiam per nos quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis, etiam in illis expressè caveatur, quod testamenta Clericorum, Presbyterorum,

vel etiam Prælatorum facultatem testandi à dicta Sede minime habentium, in favorem hospitalium, aut aliorum piorum locorum hujusmodi quomodolibet facta valeat, plenamque roboris firmitatem obtineant, & executioni mandari debeant. Quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi præsentibus pro sufficienter expressis, & totaliter insertis habentes, illis aliis in suo robore permanens, hac vice duxat harum serie specialiter & expressè derogamus, illaque adversus præmissa nullatenus suffragari posse vel debere decernimus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud sanctum Petrum, sub annulo piscatoris, die 26. Maii 1560. Pontificatus nostri anno primo.

Mar. P. A. 1. die 26. Maii.

Confirmatio quamplurium gratiarum & immunitatum, exemptionumque & privilegiorum Fratrum Militum Conventus, & Hospitalis S. Joannis Hierosolymitani, ejusque Magni Magistri, Priorum, & aliarum personarum, à Pontif. prædecessoribus concessorum, cum eorundem extensione, & aliorum concessione.

IX.

Hæc privilegia à successoribus Pont. serè in omnibus confirmata, & in nonnullis extensa, & respectivè modificata fuerunt, ut hic in apostillis indicavi. Casra autem de hoc Ordine & Militia notavi sup. in const. 22 Analt. IV. fol. 60. Christianæ.

PIVS EPISCOPIVS,
Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Edita A. D. 1560.

Circumspecta Romani Pontificis providentia prædecessorum suorum gestis, quæ suadentibus honestis causis pro personarum Ecclesiasticarum, præsertim regularium pro fidei Catholicæ adversus Christi Crucis inimicos, defensione & conservatione jugiter laborantium, commodo & utilitate providè emanaverunt, ut eo firmiter perdurent, quo sæpius fuerint Apostolicæ Sedis præsidio roborata, libenter suæ approbationis robur adjicit, ea de novo concedit, aliasque desuper disponit, prout in Domino conspici salubriter expedire.

Exordium.

§. 1. Dudum siquidem postquam fel. rec. Martinus V. ex certa scientia per suas literas itatuere, & ordinaverat, quod quælibet querelæ, quæstiones, lites, causæ & controversiæ, quas ex tunc inter fratres & subditos hospitalis S. Joannis Hierosolymitani, tunc præfentes & futuros, ex quibusvis occasionibus oriri, & moveri contingeret, quovis modo, cum omnibus suis incidentibus, emergentibus, annexis & connexis, ac omni cujuscunq; appellationis (præterquam in defectus, aut denegatæ justitiæ, vel illati perperam contra stabilimenta, & consuetudines dicto hospitali gravaminis, casibus) remoto obstaculo per pro tẽpore existentẽ Magistrum, & dilectos filios Conventum dicti Hospitalis, seu illos ex illis fratribus, quibus ipsi Magister & Conventus eas committerent, etiam usque ad tertiam definitivam sententiam inclusivè audirentur, necnon juxta laudabiles consuetudines & stabilimenta Hospitalis hujusmodi, & prout alias juris foret, debito fine deciderentur, omnesque, & singuli Piores, præceptores, bajulivi, castellani, & fratres Hospitalis prædicti, postquam de mandato seu auctoritate Magistri & Conventus præfatorum in quibusvis ex prædictis contra eos intentandis causis, ad comparandum eorum ipsis & commissariis per eos, ut præfertur, pro tempore deputatis, in locis quantumcumque ab eodem Hospitali remotis citati forent, coram eisdem Magistro, Conventu, & Commisariis, prout contingeret, legitimè comparere deberent, & tenerentur, juri, & justitiæ secundum stabilimenta, approbationes, usus & laudabiles consuetudines præfati Hospitalis parituri. Quodque illi ex prioribus, præceptoribus, castellano, empolla, bajulivis, fratribus & subditis præfatis, qui contra eorum aliquem super quibusvis querelis, rebus, vel negotiis, præterquam in casibus præfatis, coram alio quàm præfatis Magistro & Conventu, ac

Mar. V. cognitionem causarum subditorum Hospitalis adis M. Magistro, & Conventu.

per

per eos pro tempore datis Commissariis in causam tra-

Sixtus IV. quascumque provisiones beneficiorum ad solam M. Magistrum spectare voluit.

§.2. Et Sixtus IV. inter alia omnes & singulas collationes, provisiones, uniones, armexiones, & incorporaciones, ac quascumque alias concessiones & dispositiones de præceptoris, cameris, magistralibus nuncupatis, seu illarum fructibus, redditibus & proventibus, quibusvis personis, cuiuscumque status, ordinis, vel conditionis existerent, quavis consideratione, & sub quacumque verborum forma, ac cum quibusvis clausulis derogatoriis, etiam Motu proprio, & ex simili scientia, ac cum expressa derogatione iurium Magistri dicti Hospitalis, seu annua responsionis illi faciendæ eatenus auctoritate Apostolica factas, nullas & invalidas, nulliusque roboris vel momenti fuisse & esse, etiâ per suas declaraverat, & quatenus viribus subsistere diceretur, revocaverat, cassaverat & irritaverat, ac illas, & quas in futurum, etiâ cum expressa derogatione literarum Sixti prædecessoris huiusmodi fieri contingeret, pro infectis haberi voluerat. Ac monuerat & requisiverat omnes, & singulos earundem camerarum magistralium detentores, seu possessores qui tunc erant, aut pro tempore essent, prætextu concessionum, provisionum, & dispositionum quarumlibet, quæ ab alio quam pro tempore existente Magistro dicti Hospitalis eatenus emanaverant, & in futurum emanarent, etiam dicta Sede, ut infra certum tunc expressum terminum camerarum per eos pro tempore decantarum, seu possessarum huiusmodi possessionem vacuum, liberam & expeditam Magistro dicti Hospitalis, aut illius legitimo procuratori traderent & assignarent, alioquin ex tunc, prout ex ea die, in omnes, & singulos qui non parent, seu ut non parent, suaderent, aut alias auxilium, consilium vel favorem præstarent, excommunicationis sententiâ promulgaverat, à qua nisi in mortis articulo constituti, ab alio quam Romano Pontifice nequirent absolutiois beneficium obtinere, & præter sententiam excommunicationis huiusmodi, si dicti Hospitalis fratres forent, & excommunicationis sententiam huiusmodi per mensem animo sustinerent indurato, prioratibus, castellaniis, bajuliviis, præceptoris, & officiis præfati Hospitalis per eos tunc obtentis, eo ipso privati & inhabiles ad illa & alia in posterum obtinenda essent, posteaque per Magistrum & Conventum præfatos de illis sic vacan. per privationem huiusmodi liberè disponi: liceret quoque Magistro pro tempore existenti Hospitalis huiusmodi dicto termino decurso, per se vel procuratores suos possessione camerarum earundem propria auctoritate liberè apprehendere, ac illarum fructus, redditus, & proventus percipere, ac in suos & ejus magistratus usus, & utilitatem convertere, & retinere, cuiusvis licentia super eo minime requisita.

Innoc. VIII. Orarium S. Sepulchri & Militiam S. Lazari sup. præfati, & hinc Ordini Hierosolymitano univ. Tu scias Pium hanc unionem S. Lazari revocasse in sua conf. 95. Inter assignat.

§.3. Et Innocentius VIII. ex certis causis tunc expressis inter alia Sancti Sepulchri Dominici, Hierosolymitani Ordinis Sancti Augustini, & Militiæ Sancti Lazari in Bethlehem & Nazareth, etiam Hierosolymitani Ordinis, eorumque prioratus & præceptorias, necnon domum de Montemorillon, dicti Ordinis Sancti Augustini Picavien. diocesis nuncupatam, & alia ab eis dependentia membra cum suis pertinentiis, ac eorundem Ordinum & Militiæ, archiprioratum, prioratus & magistratus generales, ac in eorundem Ordinum prioratibus, præceptoris, domibus, & membris, illorumque quibus denominabantur nomina, dependentias & pertinentias de fratribus suorum consilio per quasdam suppresserat, & extinxerat, illaque omnia & singula per universum Orbem existentia Hospitali præfato pro illius membris, ac domum prædictam expressè pro membro prioratus Aquitanie dicti Hospitalis de simili consilio perpetuò univ. incorporaverat, concesserat & assignaverat, ac voluerat, quod tam qui in titulum, quam qui in commendam illam tunc obtinerent, ad aliorum Fratrum dicti Hospitalis instar juxta tunc Magistri, & Conventus præfatorum, aut ab eis auctoritatem habentium providam moderationem pro temporum qualitate, de eorundem membrorum quæ sic obtinerent proventibus, communi thesauro dicti Hospitalis suffragia & onera exhiberent annuatim, ac Magistri, & Conventus prædictorum mandatis obtemperarent, nec quovis modo, clam vel

palam illi qui prioratus, beneficia & loca Ordinum suppressorum huiusmodi tenerent, eis cederent, vel renuntiarent, aut de eis donationem facerent absque expresso consensu, licentia & auctoritate Magistri, & Conventus præfatorum, & si secus facerent, irritum & inane, nulliusque roboris esse decreverat, & nihilominus penam privationis beneficiorum, & excommunicationis latæ sententiæ eo ipso incurtere censerentur.

§.4. Et de simili consilio omnes & singulas exemptiones priorum, bajulivorum, castellanæ, empoltæ, præceptoriarum, & fratrum ejusdem Hospitalis, tam à superioritate, jurisdictione, obedientia & correctione tunc Magistri & Conventus prædictorum, ac aliorum Prælatorum ipsius Hospitalis, etiam cum eorum receptione in protectionem dictæ Sedis, ita ut illi solummodo essent subiecti, & Magistro ac Conventui, & Prælati præfatis parere, & ad Hospitalis prædictum accedere non tenerentur, quam ab onere solutionis, eorumque communi thesauro prædicto, & illius receptoribus annis singulis ratione prioratum, bajulivarum, castellanæ, empoltæ, præceptoriarum, & aliorum membrorum ejusdem hospitalis quæ obtinerent, solvere tenerentur; necnon quascumque speciales reservationes, & conferendi mandata de prioratibus, bajuliviis, castellanæ, præceptoris & membris prædictis quomodolibet, & quacumque ratione vel causa, etiam impensorum per eos Fidei, & Hospitali, aut Sedi præfatis obsequiorum, aut alia inexcogitabili consideratione ab Innocentio prædecessore & Sede præfatis, etiam cum Motu proprio & certæ scientiæ, aliisque favorabilibus & insolitis clausulis concessas, etiam in eis contineretur expressè, quod per quascumque revocationes & derogationes, ac literas & concessiones non censerentur revocata, immò illis, non obstantibus, in suis remaneret robore & efficacia, perinde ac si revocata non essent, nisi dum & quoties sub certis tunc expressis modo & forma, ac verborum conceptione revocarentur, per alias suas ex certa scientia revocaverat, cassaverat, & annullaverat, ac voluerat pro infectis haberi, & illis quibus concessæ erant, minime suffragari, liceretq; Magistro omnem ejus superioritatem in eos sic exemptos exercere, ac receptoribus prædictis eos ad solvendum eis, & dicto thesauro, quæ pro tempore deberent, perinde ac si exemptiones ipsæ nunquam concessæ fuissent, de simili consilio decreverat.

Nullamque exemptionem ab obedientia M. Magistri, & Conventus, minisque à solutione iurium communis ararii excusare voluit. Hoc latius est diffusum in Sixti V. conf. 43. Equum.

§.5. Ac in perpetuum valitura constitutione, de eorundem fratrum consilio statuerat & ordinarat, quod ex tunc de cetero perpetuis futuris temporibus prioratus, bajuliviæ, castellanæ, empoltæ, præceptoris, & membra quæcunque dicti Hospitalis, quæ pro tempore qualitercumque vacarent, tam in Romana Curia, quam extra eam, sub quibusvis generalibus, vel specialibus reservationibus Apostolicis, factis, & quas fieri contingeret de beneficiis ecclesiasticis, etiam apud Sedem præfata pro tempore vacantibus, utpote ad hospitalitatem & fidei tuitionem ordinata, nullatenus includerentur, nec reservata vel affecta existerent, sed hospitalium pauperum quæ sub reservationibus ipsis non includebantur, quoad id fortiterent naturam, deberetque de illis per pro tempore existentem Magistrum, & conventum præfatos dumtaxat, & non alium juxta stabilimenta prædicta Fratribus dicti hospitalis provideri, & quas fieri contingerit per ipsum Innocentium, prædecessores, aut successores suos Romanos Pontifices pro tempore existentes, ac dictam Sedem, vel ejus auctoritate, aut alia quacumque, de illis reservationes, provisiones, collationes, commendas, uniones, & quascumque alias similes, vel dissimiles dispositiones & exemptiones priorum, bajulivorum, præceptorum, & fratrum, à Magistro & Conventu prædictorum obedientia & superioritate, aut debitis per eos præfato thesauro responsionibus annuis, & aliis iuribus, quacumque ratione vel causa, etiam motu & scientia similibus, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, cum derogatione posteriorum literarum Innocentii prædecessoris huiusmodi, nullius penitus essent roboris vel momenti, & haberentur prorsus pro infectis, nec censerentur statuto Innocentii prædecessoris huiusmodi unquam derogatum per quascumque clausulas, etiam derogatorias derogatorias, fortiores & efficaciores, nisi dum, & quoties ipsarum posteriorum literarum, de verbo ad verbum, verè, & non per clausulas id importantes inserto tenore, de simili Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium consilio derogari

Beneficia etiam huius Ordinis nec affecta, nec sub reservationibus comprehenduntur, & ad solam M. Magistrum & Conventum eorum collari nec spectare voluit.

derogari contingeret, nec etiam tunc, nisi ad id Magistri, & Conventus predictorum expressus accederet assensus, & non aliter, nec alio modo, censereturque semper in hujusmodi, quae sic fierent de consilio predicto derogationibus, apposita clausula, quod effectum fortirentur de consensu Magistri, & Conventus predictorum, & non aliter, nec alio modo, decernens collationes, provisiones, comendas, uniones, dispositiones, & reservationes quaslibet, quas per alios quam Magistrum, & Conventum predictos de eisdem prioratibus, bajuliviis, praeporioris, castellaniam, & membris, etiam apud Sedem ipsam pro tempore, per cessum, vel decessum, seu quamvis aliam dimissionem vacantibus fieri contingeret, & si per ipsum Innocentium praedecefforem, & pro tempore existentem Roman. Pontificem fierent, illis quibus sic fierent, nullum jus, nullumve coloratum titulum tribuere possidendi, & eos quoad omnes effectus etiam constitutionis suae de triennali possessore non molestando promeris detentoribus, sine titulo haberi, & reputari, ac irritum, & inane quicquid secus super iis a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contingeret attentari.

§. 6. Necnon Julius II. omnes, & singulas expectativas, reservationes, antianitates, mandata de providendo, concessionem, coadjutorias sine consensu, & omnes alias gratias, & literas super prioratibus, bajuliviis, praeporioris, castellaniam, empostam, & quibusvis aliis beneficiis dicti Hospitalis quomodocumque, & qualitercumque absque Magistro, & Conventu predictorum consensu quibusvis personis, cujuscumque dignitatis, gradus, ordinis, vel conditionis forent, etiam Cardinalatus honore fulgentibus, ex quibusvis causis etiam onerosis eatenus concessas, & concessas, etiam quasvis clausulas illarum ab hujusmodi revocationibus praeservativas in se continentis, & continentia, similibus Scientia, & Potestatis plenitudine pro revocatis, cassatis, & annullatis perpetuo valiturae constitutionis edito per quasdam decreverat. Et ordinaverat quod prioratus, castellaniam, empostam, & bajuliviam, praeporioris, rectoriae, administrationis, officia, domus, & loca Hospitalis hujusmodi, seu eorum aliquod, vel aliqua, sub quibuscumque dictae Sedis, vel Legatorum ejus literis, sub quacumque forma, vel expressione verborum, etiam Motu, & Scientia similibus, ac cum quibusvis urgentissimis, efficacissimis, & derogatoriis clausulis, irritantibusque decretis, in genere, vel in specie quovis modo in antea concedendis cadere, seu comprehendi nullatenus deberent, nec illarum vigore per quempiam acceptari, aut alicui de eis provideri posset. sed illorum commissiones, & omnimoda dispositio ad Magistrum, Conventum, Priores, & castellaniam empostam hujusmodi juxta consuetudines, usus & naturas dicti Hospitalis, & illi concessa privilegia, & indulta liberè pertinerent, quodque fratres dicti Hospitalis inobedientes, & male solventes, juxta formam stabilimentorum Hospitalis hujusmodi privationis poenam incurrerent.

§. 7. Et per alias omnes, & singulas speciales reservationes, coadjutorum deputationes, regressus, accessus, concessionem, gratias, & facultates in aliorum quam fratrum dicti Hospitalis favorem, commodum, & utilitatem cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, nobilitatis, praeminentiae vel conditionis forent, etiam si Cardinalatus honore fulgerent, quavis etiam Imperatorum, Regum, Reginarum, Ducum, vel aliorum Principum consideratione vel intuitu, aut ex quavis quantumcumque grandi, inexcogitabili, & urgentissima causa, & respectu per Sedem praefatam eatenus concessas, & factas, quae ad finem commendae perpetuae, vel temporalis tendere dignosceretur, revocaverat, cassaverat, & annullaverat, illaque cassa, irrita, & inania, nulliusque roboris, vel momenti esse, nec illarum etiam regressuum, seu accessuum hujusmodi, aut aliarum facultatum seu commendarum, etiam ex tunc prout ex diebus vacationis earundem, & e converso pro tempore factarum praetextu, aliqua ex praeporioris, seu aliis beneficiis Hospitalis hujusmodi acceptari, vel assequi, aut jus in re, vel ad rem cuiquam acquiri potuisse, seu posse decreverat.

§. 8. Et per alias Motu simili literas Martini praedecefforis hujusmodi approbans, ac innovans omnes, & singulas lites, causas, querelas, & controversias inter fratres praefatos, coram quibuscumque caularum Palatii Apostolici Auditoribus, ac eorum Locatenen. necnon iudicibus, etiam Cardinalibus, dicta auctoritate Apostolica, vel aliter depu-

tatis, tam in dicta Curia, quam in quibuscumque mundi partibus pendentes, ad se advocans, illas, & quas antea inter fratres eosdem, & quoscumque alios super prioratibus, bajuliviis, castellaniam, empostam, praeporioris, aut beneficiis Hospitalis hujusmodi moveri contingeret, per Magistrum, & Conventum praefatos, seu eorum commissarios, juxta ejusdem Hospitalis stabilimenta, & approbatas consuetudines, decidendas remisit, ac Auditoribus Locatenentibus, & iudicibus praefatis, ne in causis hujusmodi ad ulteriora procederent, seu de illis, vel aliis quibuscumque in futurum quoquo modo se intromitterent, inhibuerat, ac quicquid per eos contra inhibitionem hujusmodi, scienter vel ignoranter contingeret attentari, irritum & inane decreverat.

§. 9. Ac indulgentias per quoscumque Rom. Pontifices visitantibus domos, & loca ipsius Hospitalis concessas innovaverat.

§. 10. Necnon Motu, & Scientia similibus, omnia & singula privilegia, immunitates, indulgentias, & exemptiones saecularium exactionum, ac praerogativas, & alias quas cumque gratias, concessionem, facultates, libertates, & indulta terram in mareque concernentia, dicto Hospitali, & Conventui praefatis, necnon prioratus, bajulivias, castellaniam, empostam, praeporioris, administrationibus, officiis, capellis, oratoris, & membris, ac Magistro pro tempore existenti, & Conventui praefatis, necnon prioratus, bajulivias, castellaniam, empostam, praeporioris, ecclesias, oratoria, administrationes, & membra praefata obtinentibus, per praememoratae Clementem V. Bonifacium VIII. Callistum III. ac praefatos Sixtum, & Innocentium, necnon quoscumque alios Romanos Pontifices praedeceffores nostros tunc suos, in genere, vel in specie concessa, necnon libertates, & exemptiones saecularium exactionum per eos a Regibus, & Principibus, ac aliis Christi fidelibus obtentas, ac decimas, primitias, census, fructus, redditus, proventus, agros, possessiones, dominia, praedia, jura, jurisdictiones, aliaque mobilia, & immobilia, sive in terra, vel in mari existentia, & ad Hospitalis, prioratus, bajulivias, castellaniam, empostam, praeporioris, & membra hujusmodi, in genere, vel in specie spectantia, per reliquas suas literas de Apostolicae potestatis plenitudine approbaverat, laudaverat, ratificaverat, & confirmaverat, supplens omnes, & singulos defectus, si qui forsitan intervenerant in eisdem, ac omnia & singula ea ab universis Christi fidelibus, tam clericalis ordinis, quam temporalis potestatis saecularibus, & etiam aliis regularibus personis, sub poenis, & censuris in eisdem contentis inviolabiliter observari voluerat.

§. 11. Necnon omnibus, & singulis Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & locorum Ordinariis, eorumque Officialibus atque Vicariis, in virtute sanctae obedientiae, & sub eisdem poenis similiter injunxerat, ut quascumque indulgentias, & peccatorum remissiones, per eorum dioec. & loca publica nunciari permitterent.

§. 12. Ac Leo X. quondam Fabricii de Carreto Magistri dicti Hospitalis, & praefatorum Conventus, asserentium se a tunc immemorabili tempore citra in possessione, vel quasi deputandi in singulis prioratibus unum Vicarium cum facultate praeporioris, bajulivias, & alias domos Hospitalis hujusmodi conferendi, antianitates, tam speciales, quam generales, dandi & concedendi, ac pensiones seu repositiones, & onera, super domibus, praeporioris, & aliis beneficiis dicti Hospitalis imponi solita a quibuscumque clericis, etiam saecularibus illa in commendam obtinentibus, eorumque colonis, & inquilinis etiam laicis, eo modo quo a fratribus dicti Hospitalis exigebantur, exigendi, & cum inhabilibus ratione aetatis, & defectus natalium dispensandi existere, supplicationibus inclinatus, singulas, non tamen Innocentii praedecefforis hujusmodi, ac omnes & singulas alias, tam ipsius Martini, & recolendae memoriae Alexandri V. Pii II. & ipsius Julii, quam aliorum quoruncumque Romanorum Pontificum similiter praedecefforum nostrorum, tunc suorum, eisdem Hospitali, & Magistro pro tempore existenti, ac Conventui, & fratribus concessas, & in illis contenta quaecumque, etiam quoad advocacionem omnium causarum, etiam super prioratibus, praeporioris, & aliis beneficiis Hospitalis hujusmodi, etiam in eadem Curia pendendum, quas ad se tunc advocavit (exceptis tunc, & pro tempore per appellationem a definitiva

Julius II. ex praedictis, & alias gratias praevenerunt, & Magistri, & Conventus irritavit.

Coadjutorias, & alias gratias non factas fratribus huius Ordinis revocavit.

Causarum, & litem iurisdictionem M. Magistro, & Conventui tribuit.

Indulgentias Ecclesiarum Ordinis innovavit.

Exemptionem a decimis, & aliis oneribus quibuscumque habentibus concessas approbavit.

Hoc plenius concessit Pius V. in consilio 77. Et si quibus, ubi notabo.

Publicationem Indulgentiarum concessit.

Ad hoc vide formam traditam a Concilio Tridentino, sess. 21. c. ult. Leo X. omnes concessit. Mart. V. Alex. VI. Pii II. & Jul. II. comprobavit.

tiva sententia juxta formam stabilitamentorum predicto- rum introductis, & pendentibus) per quasdam sub plumbo approbaverat, innovaverat, & confirmaverat, ac perpetua firmitatis robur obtinere, & inviolabiliter observari debere decreverat, eique omnia de novo concesserat.

Facultatem que M. Mag. & Conventui dedit, ut in singulis prioratibus ipsius Hospitalis unum Vicarium cum facultate conferendi preceptorias, bajulivas, & alias domos Hospitalis hujusmodi deputare, antianitates, tam speciales, quam generales dare, & concedere, ac pensiones seu responsiones, & onera super domibus, preceptoribus, & aliis beneficiis Hospitalis hujusmodi imponi solita a quibuscumque, etiam clericis secularibus illa in commendam obtinentibus, eorumque colonis, & inquilinis, etiam laicis, eo modo, quo a Fratibus dicti Hospitalis exigebatur, exigere, & cum inhabilibus ratione ætatis, & defectus natalium, quoad prioratus, preceptorias, & alia beneficia dicti Hospitalis duntaxat dispensare possent.

Et quod verbis in ipsorum Magistri, & Conventus literis, circa professionis emissionem, habitus susceptionem, debitorum, & obsequiorum in partibus orientalibus præstationem plena fides adhiberetur, facultatem concesserat. Et nihilominus quod ipse Fabricius, & pro tempore existens Magister, & Conventus, præmissa omnia, & singula, prout cætenus consueverant, sine contradictione alicujus facere possent.

Quodque quæcumque literæ antianitates, seu provisiones a Magistro pro tempore existente, & Conventu præfatis cætenus concessæ, & in posterum concedendæ eo ipso confirmatæ, & approbatæ censerentur.

Et quod provisiones beneficiorum quorumcumque dicti Hospitalis, quæ per cessationem solutionis præfati Hospitalis, vel inobedientiam duntaxat vacassent, nunquam ad superiorem ipsum Leonem prædecessorem, & Sedem præfatum devolvi censerentur, quoad hoc ut dictus Magister pro tempore existens impediretur quo minus illa quoadmodumque liberè conferre posset.

Quodque omnes, & singulæ donationes, & alienationes bonorum immobilium dicti Hospitalis, seu ejus locorum in posterum faciendæ duntaxat, ipso jure nullæ, nulliusque roboris, vel momenti existerent.

Et quod clausula cum derogatione privilegiorum dicto Hospitali concessorum, latissime extendenda, & additione illorum pro expressis, tã in quibusvis commissionibus justitiarum concernentibus, quàm in quibusvis gratiosis supplicationibus, tunc & pro tempore signatis, non operaretur, nec ejus vigore in causis seu literis Apostolicis super ipsi, supplicationibus conficiendis privilegia ipsa ultra quam in supplicationibus narrata essent, narrari possent, neque illis, si prætextu dictarum clausularum narraretur, derogatum censeretur, statuerat, & ordinaverat. Decernens sic per quoscumque Judices, etiam causarum Palatii hujusmodi Auditores, sublata eis quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, judicari debere, irritum quoque, & inane si secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contingeret attentari.

Et per reliquas in forma brevis literas Motu simili quascumque gratias expectativas, speciales, & generales reservationes, etiam in mente sua, & in nullius, seu quarumvis personarum favorem, ac uniones, annexiones, & incorporationes, suppressiones, extinctiones, & applicationes, ac uniendi, annektendi, incorporandi, & commendandi facultates, & mandata, necnon coadjutorum deputaciones, etiam de consensu, & alias concessiones, & dispositiones, de quibusvis prioratibus, bajuliviis, castellania impostæ, preceptoribus, cameris magistralibus, & aliis beneficiis dicti Hospitalis vacaturis, necnon specialium reservationum, unionum, annexionum, incorporationum, suppressionum, extinctionum, facultatum, mandatorum, coadjutoriarum, regressuum, & accessuum, ac aliarum dispositionum hujusmodi executiones, ampliaciones, revalidationes, reintegraciones, reposiciones, restitutiones, & super illis, & eorum efficacia, & quod illorum revocationibus, modificationibus, suspensionibus, restitutionibus, & ad jus commune reductionibus per Leonem prædecessorè, & Sedem præfatos factis nõ includerentur declarationes, & intentionis mentis suæ attestaciones, quæ quorumvis, etiam Imperatoris, Regum, Reginarum, Sanctorum Romanæ Eccle-

siæ Cardinalium, Prælatorum, Ducum, Principum, Marchionum, Universitatum, studiorum, jurium celsorum, vel oblatorum, etiam pro sedandis litibus, aut servitorum, & obsequiorum Leonis prædecessori, & Sedi præfatis etiam pro fide catholica impensorum, & damnorum eis etiam per infideles illatorum, seu quavis alia, quantumcumque grandi consideratione pro quibusvis personis, cujuscumque status, gradus, ordinis, & conditionis existentibus, & quantumque ecclesiastica, etiam Cardinalatus, & mundana dignitate fulgentibus, etiam cum Motus proprii, & certæ scientiæ, ac plenitudine potestatis, & quibusvis præservatoriis, ac aliis etiam derogatoriis derogatoriis, fortioribus, & insolitis clausulis à Leone prædecessore, & Sede prædictis, ac ejus Legatis, etiam de latere, & Nunciis, etiam cum eorundem Legatorum potestate, quavis auctoritate cætenus quomodolibet emanaverant, quoad ea in quibus nondum verè fuerant effectum sortita, expressè revocaverat, & voluerat illas, & quas emanare contingeret in futurum, similes & dissimiles speciales reservationes, uniones, annexiones, incorporationes, suppressiones, extinctiones, applicationes, nominationes, nominandique, reservandi, & conferendi facultates, mandata, coadjutorum deputaciones, regressus, & accessus hujusmodi, & super illis provisiones, ampliaciones, reintegraciones, restitutiones, reposiciones, & declarationes, etiam cum expressa posteriorum literarum hujusmodi derogatione, etiam si in eisdem quæ emanaverant, & in futurum emanarent, specialibus reservationibus, unionibus, annexionibus, incorporationibus, suppressionibus, extinctionibus, nominationibus, facultatibus, mandatis, coadjutoribus, regressibus, accessibus, & eorum extensionibus, ampliacionibus, revalidationibus, reintegracionibus, reposicionibus, restitutionibus, & declarationibus, ac si super illis confectis literis contineretur expressè, quod in aliquibus specialibus, seu generalibus revocationibus, suspensionibus, modificationibus, & restrictionibus, quæ pro tempore fierent, nullatenus includerentur, nisi de personarum quas tunc concernebant, & in futurum concernerent, ac quatum consideratione emanaverant, & in posterum emanarent, nominibus, cognominibus, dignitatibus, & officiis, ex causis propter quas eis concessæ erant, seu concederentur, expressa mentio fieret, idque ipsis personis intimaretur per diversas literas sub diversis datis, cum certi temporis intervallo inter datas hujusmodi, & personarum earumdem in revocationibus hujusmodi expressus accederet assensus, intelligerenturque gratiæ ipsæ toties revalidatæ, & in pristinum statum repositæ, quoties eas revocari, restringi, & modificari contingeret, ac pro infectis, & non concessis haberi, & viribus omninò carere, etiam si per eas quæ emanarent speciales reservationes, & alias gratias viribus vacuatas hujusmodi eisdem posterioribus literis eum earum Dat. insertionem, specificè quomodolibet derogari videretur, & ne similes reservationes, ac gratiæ & priorum revalidationes, quas ab ipso Leone prædecessore, etiam cum posteriorum literarum hujusmodi expressa derogatione, ac supradictis, aliisque efficacioribus, fortioribus, & insolitis clausulis in posterum emanare contingeret, contra præmissorum tenorem sortirentur effectum, sed quoties emanarent toties revocarentur, easque posteriores literas, ac omnia, & singula in eis contenta, ad id ut omnes, & singulas speciales reservationes, uniones, coadjutorias, regressus, & accessus, ac alias gratias prædictas semper includerent, de qualibet die Pontificatus sui reperierat, & innovaverat, decernens repetitionem, & innovationem hujusmodi eis, quorum interest de singulis diebus dicti Pontificatus, prout magis expediret, in omnibus, & per omnia, perinde ac si eisdem diebus ab ipso Leone prædecessore actu emanassent, suffragari, & sic judicari debere, ac quicquid secus attentari contingeret, irritum, & inane decreverat.

Et cum nefandissimus Christiani nominis hostis Turcarum tyrannus validissima classe maritima, maximoque exercitu terrestri paratis, insulam Rhodi totius Christianitatis speciem acerrimis, & multiplicatis conatibus invasisset, ac crudeli, & inaudita obsidione affecisset, & tandem insulam, & civitatem Rhodi hujusmodi vi, & armis expugnasset, ac literæ, libri, & munimenta, seu documenta antiqua privilegiorum, & indultorum eis à dicta Sede concessorum perierant, & deperdita fuissent, similis memoriæ

siæ Cardinalium, Prælatorum, Ducum, Principum, Marchionum, Universitatum, studiorum, jurium celsorum, vel oblatorum, etiam pro sedandis litibus, aut servitorum, & obsequiorum Leonis prædecessori, & Sedi præfatis etiam pro fide catholica impensorum, & damnorum eis etiam per infideles illatorum, seu quavis alia, quantumcumque grandi consideratione pro quibusvis personis, cujuscumque status, gradus, ordinis, & conditionis existentibus, & quantumque ecclesiastica, etiam Cardinalatus, & mundana dignitate fulgentibus, etiam cum Motus proprii, & certæ scientiæ, ac plenitudine potestatis, & quibusvis præservatoriis, ac aliis etiam derogatoriis derogatoriis, fortioribus, & insolitis clausulis à Leone prædecessore, & Sede prædictis, ac ejus Legatis, etiam de latere, & Nunciis, etiam cum eorundem Legatorum potestate, quavis auctoritate cætenus quomodolibet emanaverant, quoad ea in quibus nondum verè fuerant effectum sortita, expressè revocaverat, & voluerat illas, & quas emanare contingeret in futurum, similes & dissimiles speciales reservationes, uniones, annexiones, incorporationes, suppressiones, extinctiones, applicationes, nominationes, nominandique, reservandi, & conferendi facultates, mandata, coadjutorum deputaciones, regressus, & accessus hujusmodi, & super illis provisiones, ampliaciones, reintegraciones, restitutiones, reposiciones, & declarationes, etiam cum expressa posteriorum literarum hujusmodi derogatione, etiam si in eisdem quæ emanaverant, & in futurum emanarent, specialibus reservationibus, unionibus, annexionibus, incorporationibus, suppressionibus, extinctionibus, nominationibus, facultatibus, mandatis, coadjutoribus, regressibus, accessibus, & eorum extensionibus, ampliacionibus, revalidationibus, reintegracionibus, reposicionibus, restitutionibus, & declarationibus, ac si super illis confectis literis contineretur expressè, quod in aliquibus specialibus, seu generalibus revocationibus, suspensionibus, modificationibus, & restrictionibus, quæ pro tempore fierent, nullatenus includerentur, nisi de personarum quas tunc concernebant, & in futurum concernerent, ac quatum consideratione emanaverant, & in posterum emanarent, nominibus, cognominibus, dignitatibus, & officiis, ex causis propter quas eis concessæ erant, seu concederentur, expressa mentio fieret, idque ipsis personis intimaretur per diversas literas sub diversis datis, cum certi temporis intervallo inter datas hujusmodi, & personarum earumdem in revocationibus hujusmodi expressus accederet assensus, intelligerenturque gratiæ ipsæ toties revalidatæ, & in pristinum statum repositæ, quoties eas revocari, restringi, & modificari contingeret, ac pro infectis, & non concessis haberi, & viribus omninò carere, etiam si per eas quæ emanarent speciales reservationes, & alias gratias viribus vacuatas hujusmodi eisdem posterioribus literis eum earum Dat. insertionem, specificè quomodolibet derogari videretur, & ne similes reservationes, ac gratiæ & priorum revalidationes, quas ab ipso Leone prædecessore, etiam cum posteriorum literarum hujusmodi expressa derogatione, ac supradictis, aliisque efficacioribus, fortioribus, & insolitis clausulis in posterum emanare contingeret, contra præmissorum tenorem sortirentur effectum, sed quoties emanarent toties revocarentur, easque posteriores literas, ac omnia, & singula in eis contenta, ad id ut omnes, & singulas speciales reservationes, uniones, coadjutorias, regressus, & accessus, ac alias gratias prædictas semper includerent, de qualibet die Pontificatus sui reperierat, & innovaverat, decernens repetitionem, & innovationem hujusmodi eis, quorum interest de singulis diebus dicti Pontificatus, prout magis expediret, in omnibus, & per omnia, perinde ac si eisdem diebus ab ipso Leone prædecessore actu emanassent, suffragari, & sic judicari debere, ac quicquid secus attentari contingeret, irritum, & inane decreverat.

Et cum nefandissimus Christiani nominis hostis Turcarum tyrannus validissima classe maritima, maximoque exercitu terrestri paratis, insulam Rhodi totius Christianitatis speciem acerrimis, & multiplicatis conatibus invasisset, ac crudeli, & inaudita obsidione affecisset, & tandem insulam, & civitatem Rhodi hujusmodi vi, & armis expugnasset, ac literæ, libri, & munimenta, seu documenta antiqua privilegiorum, & indultorum eis à dicta Sede concessorum perierant, & deperdita fuissent, similis memoriæ

Clemens VIII. omnia sua prædicta privilegia confirmavit, & familiares, & famulos illi uni posse decrevit.

Clemens

Clemens Papa VII. pariter prædecessor noster, Mores & scientia, ac potestatis plenitudine...

rales, quam speciales super eisdem beneficiis fratribus ejusdem Hospitalis concedendi, ac resignationes dictorum beneficiorum recipiendi & admittendi...

Jurisdictionem etiam in personis, & bonis Ordin. M. Mag. & Conventui concessit.

Tu de hac jurisdictione, vide etiam hic infra. huius Pont. extensionem.

Facultatem inobedientis privandi, &c. dedit.

Procuratorem remque in Rom. Curia cum facultate beneficiorum etiam reservata, &c. præterquam in manibus Papa reservata confirmandi, &c.

§. 21. Necnon tunc, & pro tempore existenti Magistro, & Conventui Hospitalis hujusmodi juxta illius stabilimenta, & laudabiles consuetudines...

§. 22. Ipsique Magistro contra rebelles, & suis mandatis non obedientes, etiam vigore literarum Apostolicarum, etiam in forma Brevis ab ipso Clemente, & successoribus suis emanatarum, servatis quatuor terminis ad docendum se paruisse, & satisfecisse in loco Conventus Hospitalis hujusmodi...

§. 23. Ac in Romana Curia procuratorem generalem, cum generali vel speciali, & limitata potestate, & facultate constituendi, seu deputandi. Et in eadem Curia per se, seu dictum procuratorem ad id potestatem à Magistro & Conventu præfatis habentem, quæcumque ejusdem Hospitalis beneficia, cujuscumque qualitatis existentia apud Sedem prædictam quomodolibet (præterquam per resignationem in manibus suis, & successorum suorum Roman. Pontificum) pro tempore vacantia, juxta ipsius Hospitalis stabilimenta liberè conferendi. Et tam Magistro, quam Conventui præfatis, etiam de illis, de quibus eatenus dispositum fuerat de novo, ac aliis beneficiis hujusmodi, etiam tanquam privatis prædiis in titulum perpetui beneficii Ecclesiastici, seu etiam ad nutum, aut amovibiliter, unj vel diversis personis assignari solitis, etiam dictæ Sedi reservatis, seu aliis affectis, aut ad Sedem ipsam devolutis, liberè providendi, & illa uniendi, dismembrandi, & alias de illis disponendi, necnon antiquitates, tam gent-

§. 24. Ipsique Magistro & Conventui privilegia, exemptiones & indulgentias eis, & dicto Hospitali concessa ubique locorum, etiam absque alicujus Ordinarii licentia, sub sigillo tamen Prioris illius Provincie, vel eorum Conservatoris in ea degentis, publicandi & quæstuidi, seu elemosynas & Confraternitatum obventiones quærendi, & recipiendi.

§. 25. Necnon cœmœteria in eorum Parochialibus Ecclesiis habendi, ac quorumcumque Christi fidelium cadavera, etiam si excommunicati, vel interdicti forent, dummodo interdictio causam non dedissent, salvo jure rectori Parochiano debito, absque aliquo onere & solutione Episcopo facienda, recipiendi & sepeliendi.

§. 26. Legata & donata, tam inter vivos, quam qualibet ultima voluntate exigendi & percipiendi.

§. 27. Necnon bajulivis, prioribus, præceptoribus, militibus, fratribus & personis præfatis quæcumque Ecclesiastica sacramenta, ac omnes etiã sacros ordines à quocumque mallent Catholico Antistite, gratiam, & communionem dictæ Sedis habente, nihil oblato, vel soluto recipiendi.

§. 28. Et tam ipsi, quàm eorum familiaribus arma quæcumque, & ubicumque locorum pro sui defensione, & hostium dictæ Sedis offensione gestandi.

§. 29. Necnon capellanis ejusdem Hospitalis, bajulivorum, priorum, præceptorum, militum, fratrum, personarum, vasallorum, subditorum & familiarium prædictorum confessiones audiendi, & penitentia salutare eis injungendi, ac Eucharistia ac alia sacramenta Ecclesiastica ministrandi.

§. 30. Necnon tempore interdicti (dummodo illi causam non dedissent) excommunicatis & interdictis exclusis, clausis januis, & submissa voce, missas & alia divina officia celebrandi.

§. 31. Necnon quibusvis Christi fidelibus in quibusvis civitatibus, locis, & diœc. præceptorias, domos, & hospitalia sub dependentia & subjectione dicti Hospitalis per illius fratres obtinenda, quæ eisdem privilegiis, immunitatibus, indulgentiis, concessionibus & indultis, quibus alix dicti Hospitalis præceptorie, domus & hospitalia utebatur, potiebantur, & gaudebant, uterentur, potirentur & gauderent assignata, illis congrua dote, Ordinarium locorum, & quorumvis aliorum licentia minimè requisita, & nulla præterea in illis Ordinatis ipsis jurisdictione, aut oneris imponendi facultate reservata, construi, & erigi faciendi, plenam, & liberam facultatem & auctoritatem concesserat.

§. 32. Quæcumque donationes, concessiones, locationes, investuras & alias alienationes censuum, reddituum, jurium, jurisdictionum, & bonorum quorumcumque ad bajulivias, prioratus, castellaniam empolte, præceptorias, domos, hospitalia, beneficia, & loca Hospitalis hujusmodi pertinentium, in illorum læsionem, jacturam, vel detrimentum, etiam per personas dictæ religionis, etiam cum rehuntationibus, pactis, juramentis & pœnis desuper impostis & adjectis, ac instrumentis, & literis desuper confectis, & confirmationibus forsan inde secutis, etiam de licentia dictæ Sedis, absque tamen consensu seu expressa licentia Magistri & Conventus prædictorum, quacumque præscriptione, seu longissima pacifica possessione, & detentione non obstantibus.

§. 33. Necnon quoscumque accessus, ingressus, & regressus, ac coadjutorias ad bajulivias, prioratus, castellaniam empolte, præceptorias, domos, hospitalia & alia beneficia hospitalis hujusmodi, præterquam ex causa onerosa, & de consensu dictorum Magistri & Conventus, etiam per Clementem, & prædecessores suos præfatos concessos cassaverat, revocaverat, annullaverat, & irritaverat, nulliusque roboris vel momenti fore, & pro infectis haberi decreverat.

§. 34. Ac census, redditus, jura, jurisdictiones, & bona alienata hujusmodi, ac etiam per quoscumque, etiam sacros-

Indulgentias publicandi, & quæstuidi M. Mag. & Conventui licentiam dedit. Tu in hoc atque dicti Concl. Trid. sess. 21. c. ult. M. Mag. & Conventui licentiam dedit. Tu in hoc atque dicti Concl. Trid. sess. 21. c. ult. M. Mag. & Conventui licentiam dedit. Tu in hoc atque dicti Concl. Trid. sess. 21. c. ult. M. Mag. & Conventui licentiam dedit.

Legata recipiendi. Sacros Ordines à quocumque Episcopo consequendi. Tu serva Concl. Trid. sess. 7. cap. 11. Arma gestandi. Concessionem audiendi, & sacramenta ministrandi. Tu attende bullam 11. Clem. VIII. Interdicti tempore celebrandi. Tu vide Concl. Trid. sess. 25. cap. 12. Novas præceptorias ab Ordinariis superiorum auctoritate exigendi.

Donationes & alia de nos contra huius revocandi.

Regressus quoscumque idem Clem. VII. revocavit.

Adversus contractus laicos in istis regum restituit.

lites occupata, usurpata, & detenta, ad jus & proprietatem dicti Hospitalis, seu illius bajulviarum, prioratum, castellaniam empolte, preceptoriarum, domorum, hospitalium, & beneficiorum predictorum reduxerat, illaque in integrum aduersus coecliones, donationes, & alias quolibet alienationes predictas, necnon in vestimras illarum praeceptu quomodolibet quavis auctoritate factas & coeclias, in integrum ac in pristinum, & eum statum in quo antea erant, restituerat, reposuerat, & plenarie reintegraverat, illarumque detentores, cuiuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, & conditionis existentes, ad illorum relaxationem per censuras Ecclesiasticas, & alia iuris remedia cogi, & compelli posse voluerat, & similes alienationes de cetero sub excommunicationis lae sententiae, & privationis beneficiorum per eos obtentorum pœnis per contrafacientes eo ipso absque aliqua declaratione incurrendis fieri prohibuerat, & si fierent, illas viribus omnino carere decreverat.

Lites omnes etiam in Rom. Curia versantes, M. Magistro commisit. Tu hoc vide etiam hic infra.

§. 35. Necnon omnes & singulas lites, etiam in dicta Curia, & Rom. Auditorio super quibusvis dicti Hospitalis beneficiis inter quascumque personas motas, & in quibusvis instantiis pendentes, in quibus conclusum non fuerat, ad se advocaverat, & illas eisdem Magistro & Conventui per eos iuxta formam stabilimentorum, & laudabilium consuetudinum predictorum, & si eis videretur, tã in eadem Curia, quam extra eam, in statu debito reassumendas, & decidendas commiserat, eisque quorum interest, etiam per edictum publicum locis publicis affigendum (constitutum tamen summariè de non tuto accessu ad eas) citandi, ac quibus, & quoties opus foret inhibendi, etiam sub censuris & pœnis Ecclesiasticis, etiam contra condemnatos, etiam in Curia predicta, tam realiter, quam personaliter exequi mandaverat.

Exemptionem à superioritate Ordinariorum concessit. Hoc intelligi iux. bull. Pii P. num. 136. Explic. Gregor. XIII. n. 63. Circa ista.

§. 36. Et insuper Hospitala, ac illius bajulvias, prioratus, castellaniam empolte, domos, cameras, hospitalia, & loca quaecumque, necnon magistrum, bajulivos empolte, priores, preceptores, milites, & personas, ac eorum subditos, vassallos, colonos, & servitores, tunc & pro tempore existentes, etiam presbyteros curã animarum exercetes, quantum illa exerceant, & in illorum obsequiis forent, ac illorum res, animalia, prædia, domos, molendina, & bona quaecumque que obtinebant, & possidebant, ac in futurum canonice obtinerent, & possiderent, sub beati Petri, & dictae Sedis, atque sua protectione susceperat, ac omni iurisdictione, correctione, onere, statutis, bannis, dominio, superioritate, & potestate quorumcumque Patriarcharum, Archiepiscoporum, Episcoporum, & Prælatorum, necnon quorumcumque temporalium dominorum quavis potestate, etiam Imperiali, Regali & Ducali fulgentium, ac universitatum & illarum regentium, etiam præterquam dicti Hospitalis, Ordinariorum, tam spiritualium, quam temporalium ubicumque, tam citra, quam ultra montes, & mare constitutorum, cuiuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis & conditionis existentium, illorumque Vicariorum & Officialium, Locatentium, & Judicum, tunc & pro tempore existentium quorumlibet.

Exemptionem quoque à solutione & exactione passagii, arrentationis, gabellæ, datii, tractæ, collectæ, procurationis, jocundi adventus, iurium etiam synodali, censuum & decimarum, etiam novarum, etiam hortorum, pratorum, piscationum, & molendinorum, ad que cuilibet accessus nullatenus, directe, vel indirecte prohiberi posset, & terrarum quas per se ipsos, vel alios eorum nominibus, etiam colonos, arrentatarios & emphyteutas excolebant, & de quibus fructus percipiebant, & cuiusvis alterius oneris personalis, seu mixti, ab Ordinariis ubicumque, & ex quacumque causa impositi, vel imponendi pro tempore liberaverat & exemerat, ac sibi & dictae Sedi immediate subjecerat, illosque, & illa, etiam si in quibuscumque statutis, literis, constitutionibus, & regulis, etiam per Clementem prædecessorem, & Sedem predictam pro tempore editis, nominatim, specialiter & expresse gravarentur, seu onerarentur, semper liberos, immunes & exemptos, ac exceptos, & ipsi Clementi prædecessori immediate subiectos esse decreverat. Ita quod Archiepiscopi, Episcopi, Prælati, Ordinarii, Vicarii, Officiales, Locatententes, & Judices præfati, etiam ratione delicti vel contractus, seu rei de qua ageretur, ubicumque committeretur delictum, iniretur contractus, aut res ipsa consisteret, nullam in eos, vel ea, iurisdictionem, correctionem, visitationem, superioritatem, dominium, partitionem, exactionem,

seu potestates exercere, aut excommunicationis, aliaque sententias, censuras & pœnas promulgare, aut etiam ratione personarum vel rerum, animalium, ac bonorum suorum ad aliquam solutionem pontium, fontium, sarnorum, mardrum, seu etiam aliarum Ecclesiarum, quam dictae religionis, etiam si forsitan eatenus per abusus, seu alterius privilegium, aut negligentiam, etiam per longissimum tempus saltem observatum non fuisset. Quae omnia, etiam præscripta, nullo pacto saltem in posterum quo minus huiusmodi exceptionibus uti possent, ob stare voluit, & decrevit eos coartare, aut alii quicumque, cuiuscumque Ecclesiasticæ vel mundanæ dignitatis, aut præminentiae, status vel conditionis existerent, etiam locis & terris S. R. E. etiam immediate subiectis, & ad instantiam cuiuscumque Principis, seu Communitatis, seu excommunicationis lae sententiae, & quodvis ultra damna & expensas restitutionis pœnis per contrafacientes eo ipso incurrendis, eos in iudicio & extra, super præmissis, & eorum usu, seu possessione, vel quasi, directe vel indirecte, quovis quæsito colore, vel ingenio, molestore, impedire, vexare, aut alias quomodolibet impetere præsumerent, deberent, seu etiam valerent.

Institutiones ex fundatione, & dotatione ad certam partem erant, & tunc facultatem reddendi Ordinariis concessit.

§. 38. Et insuper statuerat, & ordinaverat, quod in patronatus, & præsentandi personas idoneas ad bajulvias, prioratus, preceptorias, hospitalia, membra, alia beneficia & loca Hospitalis huiusmodi, nisi ratione fundationis, aut dotationis saltem ad tertiam partem illorum fructuum, quocumque licet Magistro & Conventui præfatis, si dicta eorum beneficia & loca Hospitalis huiusmodi à dicto iure patronatus liberare yellent, aut dotibus bona restituerent, seu illorum pretium persolverent, ac ex tunc bajulvias, prioratus, preceptorias, hospitalia, membra, & beneficia huiusmodi conferre.

Personas alios quàm fratres, & quosdam fratribus obiam per Sedem Apostolicam absque consensu M. Magistri assignari prohibuit.

§. 39. Quodque super eorum fructibus, redditibus & proventibus aliisque pensiones annuæ quibusvis personis secularibus, seu alterius Ordinis, quam dicti Hospitalis regularibus, sine expresso consensu Magistri & Conventus predictorum, etiam per sedem predictam reservari, constitui & assignari nullatenus possent, & si reservarentur, concederentur, constituerentur & assignarentur, reservationes, constitutiones, assignationes & concessionem huiusmodi nemini suffragarentur, nec propterea aliquas censuras, vel pœnas incurrere possent.

Beneficia, & pensiones habentes infra sex menses professionem regularem huius Ordinis facere, & habitum suscipere debere iussit.

§. 40. Quodque omnes & singuli eorum bajulviarum, prioratum, preceptoriarum, domorum & beneficiorum in vim dictarum collationum possessores seculares, aut alterius Ordinis regulares, seu pensiones super illorum fructibus, redditibus, & proventibus huiusmodi eatenus etiam per Sedem eandem reservatas percipientes, illas & illa infra sex menses à die intimationis dictarum literarum in manibus Magistri & Conventus predictorum, iuxta formam stabilimentorum dictae religionis dimittere, & transferre, seu illarum cassationi consentire tenerentur, alioquin beneficia & pensiones huiusmodi, nisi illa possidentes, & illas percipientes infra dictum tempus habitum susciperent, & professionem regularem ipsius Religionis emitterent, lapsis mensibus ipsi vacarent, ac cassæ & extinctæ essent, & esse censerentur eo ipso.

Hoc idem Gregor. XIII. latius definit in cons. 60.

§. 41. Ac quod quaecumque personæ in dignitate Ecclesiastica, & ubilibet constitutæ, per eosdem bajulivos, priores, preceptores & fratres, ac eorum singulos pro tempore eligendæ, sub excommunicationis lae sententiae pœna ipsos adversus inferentes eis injurias, seu gravamina vel damna, in personis, rebus & bonis, manutene, conservare, & quamcumque iurisdictionem exercere, necnon sententias, censuras & pœnas Ecclesiasticas contra rebelles, ac inobedientes cum effectu promulgare, necnon omnibus facultatibus & concessionibus quibusvis Conservatoribus, eis per quascumque literas Apostolicas eatenus deputatis quomodolibet concessis, uti, potiri & gaudere deberent, in omnibus & per omnia, perinde ac si per eadem literas Conservatores & Judices deputati fuissent.

Quicumque per fratres in Conservatores electi, teneantur eos tutari, prout si Conservatores deputati fuissent.

§. 42. Et quod presbyteri, qui in dicta Religione professionem non emisissent, nisi de expressa licentia vel consensu Magistri, seu priorum, preceptorum, vel fratrum, quos id tangeret, ad deserviendum Parochialibus & aliis Ecclesiis, aut capellis ipsius Religionis nullatenus admitterentur, sed in quibuscumque Parochialibus & aliis Ecclesiis, ac capellis Hospitalis huiusmodi, capellani eiusdem Religionis per locum Ordinarios, sub eadem excommunicationis lae sententiae

Capellanos Ordinis tantum eius Parochialibus deservire, & per Ordinarios gratis ad hoc recipi præcepit.

sententia pœna si contraxerent eo effectu incurrenda, ad requisitionem, seu præsentationem dictorum bajulivorum, priorum, præceptorum & fratrum, absque aliqua exactione, & oneris impositione recipi & admitti deberent.

§. 43. Quodque illi dumtaxat fratres privilegiis prædictis gauderent, qui à præfato Magistro, seu de ejus licentia habitum suscepissent, & professionem emisissent, seu de habitu suscipiendo, & professione hujusmodi emittenda infra certum tempus arctati fuissent, nullusque bajulivorum, priorum, præceptorum & fratrum prædictorum, absque mandato, seu licentia præfati Magistri, aut saltem sui prioris, seu procuratoris ipsius Hospitalis in dicta Curia existētis, privilegiis præfatis in eadē Curia uti valeret, nec illa absque hujusmodi licentia vagantibus suffragarentur.

§. 44. Ac manus violentas in eos, qui ad Ecclesias, seu domos ejusdem Religionis pro sua salute confugerent, per quempiam injici, sub excommunicationis latæ sententiæ pœna prohiberetur.

§. 45. Decernens literis prædictis, & in eis contentis quibuscumque, etiam per quascumque literas Apostolicas, etiam qualvis clausulas generales vel speciales, etiã derogatorium derogatorias, efficaciores & insolitas, ac etiam irritantia decreta sub quacumque verborum expressione in se continentia, nullatenus derogari posse, nec derogatum censeri, nisi tenorillarum de verbo ad verbum, nihil penitus omisso in scriptis, ac hujusmodi derogationis consistorialiter factæ, & per trinas distinctas literas eundem tenorem continentibus, tribus similibus distinctis vicibus, Magistro & Cœventui præfatis legitime intimatæ, & insinuatæ forent, ac ipsorum Magistri & Cœventus ad id expressus accederet assensus, & aliter factas derogationes nemini suffragari, ac Magistrum & Cœventum præfatos ad parendum literis derogatoriis hujusmodi, & decretis, super illis processibus, ac illorum executoribus, & subexecutoribus, eorumque mandatis, & monitionibus minime teneri, & literarum hujusmodi executionem omnino impedire, nec ratione resistentiæ hujusmodi censuris Ecclesiasticis, per eodem executores & subexecutores latis innodari posse.

§. 46. Et sic in præmissis omnibus, & singulis per quoscumque iudices & commissarios, quavis auctoritate fungentes, tam in dicta Curia, quam extra eam pro tempore deputatos, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter circa præmissa judicandi, & interpretandi facultate & auctoritate, judicari, & definiti debere, ac irritum & inane si secus super præmissis omnibus, vel eorum aliquo à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contingeret attentari.

§. 47. Necnon literas etiam piæ memoriæ Alexandri V. Gregorii IX. Bonifacii VIII. Clementis etiam V. Innocentii IV. & Callisti III. Romanorum Pontificum, etiam prædecessorum nostrorum, tunc suorum, eidem Hospitali, etiã super decimis ex eorum terris, possessionibus & animalibus non solvendis concessas, per alias suas literas approbaverat, ac quoad terras & possessiones ad quantumcumque longum tempus, non tamen in perpetuum feudum, seu emphyteusim concessas observari debere decreverat.

§. 48. Et per alias motu simili, omnes & singulas causas, tam inter priores, bajulivos, castellanum empolte, præceptores, fratres, & milites Hospitalis hujusmodi, quam etiam pro communi thesauro prædicto agente, tam ratione prioratum, bajulivarum, præceptoriarum, domorum Hospitalis hujusmodi, quam etiam bonorum, & pecuniarum etiam dicti thesauri, seu delictorum, etiam si ex adverso aliqui clerici sæculares, vel regulares, aut laici existerent, & activè, seu passivè in dictis causis quomodolibet in quacumque instantia intervenissent, & cum opportuna derogatione stabilimentorum, usuum, morum, consuetudinum, & privilegiorum dicti Hospitalis, etiam ab eodem Clemente prædecessore concessorum, etiam prætextu jurate perhorrescentiæ (dummodo non ex causa denegatæ justitiæ, aut perperam observatorum stabilimentorum processissent) commissas, & in futurum etiam cum similibus derogationibus pariter committendas, ad se in terminis in quibus reperirentur, etiam executivis advocaverat, illasque in eisdem terminis per Magistrum, ac Cœventum præfatos in eorum consilio ordinario, sive in generali Capitulo, ut moris erat, & eorum stabilimenta ac consuetudines exigebant, ipsaque privilegia expostulabant, cum omnibus & singulis illarum incidentibus, dependens emer-

Bullar. Mag. Tom. II.

gen. annexis & connexis, tam conjunctim, quam divisim, etiam sine aliqua registorum in hujusmodi causis factum exhibitione & productione cognoscendas seu reassumendas, & sine debito terminandas, prout tunc Magister dicti Hospitalis videretur expedire, commiserat & mandaverat. Inhibens ex tunc iudicibus, & partibus extra Cœventum & suos iudices contra formam stabilimentorum prædictorum litigantibus, ne ex tunc de cætero in dictis causis quomodolibet procedere præsumeret, decreto irritati desuper adjecto.

§. 49. Et per reliquas suas in forma Brevis literas, omnes & singulas speciales & generales, etiam mentales reservationes, expectativas, mandata de providendo, concessiones, coadjutorias, uniones, etiam perpetuas, necnon alias preventivas gratias, & literas Apostolicas super prioratibus, & Castellania empolte, bajulivatus, præceptoris, rectoris domibus, locis, & membris, ac aliis beneficiis dicti Hospitalis quovis modo nuncuparentur, etiam in Castellæ & Legionis, ac Valentis regnis, ac principatu Catalauniæ, quomodocumque & qualitercumque, etiam cum quibusvis fortissimis & insolitis, etiam derogatoriis derogatoriis clausulis, irritantibusque & aliis decretis, ac inhibitionibus quibusvis, etiam non dicti Hospitalis personis, cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, conditionis, præeminentiæ forent, etiam Cardinalatus honore fulgentibus & functionibus, etiam ex quibusvis justissimis & urgentissimis causis, quæ per Clementem prædecessorem, & Sedem præfatos, tam in genere, quam in specie concessas & concessas, & qualvis etiam preventivas & restitutorias, ac præservativas clausulas in se continentia, & contentia, eorumque omnium vim & effectum revocaverat, cassaverat, & annullaverat, nulliusque roboris vel momenti fore & esse, ac nemini suffragari posse neque debere, nec per eas cuiquam in prioratibus, castellania empolte, bajulivatus, præceptoris, dignitatibus, domibus, locis, & membris, ac aliis beneficiis Hospitalis hujusmodi, vel ad illa jus acquiri potuisse vel posse, neque coloratum titulum possidendi, sed illis non obstantibus Magistrum & Cœventum præfatos, conjunctim vel divisim juxta consuetudines & stabilimenta hujusmodi Hospitalis de Castellania empolte, bajulivatus, præceptoris, domibus, locis & membris, ac illis beneficiis Hospitalis hujusmodi liberè disponere potuisse & posse, & sic iudicari debere, ac quicquid secus super his attentari contingeret, irritum & inane decreverat.

§. 50. Similis memoriæ Paulo Papæ III. similiter prædecessori nostro pro parte tunc Magistri, ac priorum, bajulivorum, præceptorum, militum & fratrum dicti Hospitalis exposto, quod antea eisdem Magistro, prioribus, præceptoribus & fratribus à dicta Sede concessum fuerat, ut in Parochiis & locis in quibus veteres decimas percipiebant, novalium decimas pro ea parte qua veteres percipiebant, similiter perciperent (licet de cœessione hujusmodi, cum eorum munimenta in prædicta expugnatione perissent, ut præfertur, docere non possent) præfatus Paulus prædecessor, Magistri, priorum, bajulivorum, præceptorum, militum & fratrum prædictorum in ea parte supplicationibus inclinatus, concessionem, facultatem, cassationem, revocationem, annullationem, irritationem, reductionem, restitutionem, repositionem, reintegrationem, commissionem, mandatum, liberationem, exemptionem, derogationem, statutum, & alia per Clementem VII. concessa & gesta, necnon suppressionem, extinctionem, applicationem, approbationem, concessionem, assignationem, absolutionem & translationem per Innocentium VIII. ac facultatem, seu indultum percipiendi decimas novalium pro ea parte, qua veteres decimas percipiebant, necnon omnia & singula, tam per præfatos Alexandrum, Gregorium, Bonifacium, Clementem V. Innocentium IV. Callistum, Leonem, & Clementem VII. quam etiã similis memoriæ Joannem XXII. Martinum V. Alexandrum V. Pium II. Paulum etiam II. Alexandrum VI. & quoscumque alios Romanos Pontifices prædecessores suos, ac Sedem præfata eisdem Hospitali, & illius prioratibus, bajulivatus, præceptoris, domibus, hospitalibus, ecclesiis, capellis, & aliis locis, ac in membris, necnon pro tempore existentibus Magistro, prioribus, bajulivatus, præceptoribus, militibus, fratribus & personis, ac eorum vassallis, & servitoribus eatenus sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis clausulis & decretis quomodolibet concessas, approbatas & innovatas, ac cum inhibitionibus, & decretis, necnon

Habitu suscipientes, & nisi alios, privilegii Ordinis gaudere voluit.

Manus violentas in fugientes ad Eccl. Ordinis injici prohibetur.

Literis suis non nisi ut hic derogari possit idem Clem. VIII. verum.

Decretum irritans apposuit.

Alexandri V. Greg. IX. Bonif. VIII. Clement. V. Innocent. IV. & Callist. III. exemptionem à decimis & ceter. confirmavit, & ampliat. Hec mox infra hic Pius IV. extendit. Titium omnium personarum Ordinis M. Mag. & Cœventui cognitionem dedit, duobus exceptis casibus.

Expositio huius quoque & omnes gratias preventivas alios quam personis Hospitalis super illis beneficiis concessas, etiam per Sedem Apostolicam revocavit. & illis non obstantibus M. Magistru & Cœventum de illis disponere posse declaravit.

Paulus III. concessas Pont. prædecess. præfertim quoad perceptionem antiquarum decimarum confirmavit.

necnon omnibus & singulis aliis in eis contentis clausulis singulas prædecessorū prædictorum desuper, tā sub plumbo, quā in forma Brevis literas confectas ex certa scientia, per suas sub plumbo confectas literas approbavit, confirmavit, & innovavit, ac valida & efficacia existere, & perpetua roboris firmitate subsistere, suosque effectus sortiri.

Exemptiones à solutione decimarum servari infra. De hac vide latius cōstit. 77. Pii V. Nisi comēda. ubi notabo.

§. 5. 1. Ac etiam quoad possessiones, terras & bona quæ per quātumcumque longum tempus (quod nonaginta novem annos, seu trium vitam intelligi, seu ceteri debere decrevit, & declaravit) non tamen in perpetuum feudum, seu emphyteusim eatenus concessa fuerant, & in futurum concederentur inviolabiliter, ita quod ipsi priores, præceptores & fratres, necnō coloni, arrendatarii & firmarii, pro possessionibus, terris & bonis etiam a nonaginta novem annos, seu trium vitam, non tamen in perpetuum feudum, seu emphyteusim, ut præfertur, pro tempore concessis, necnon suis & aliis in illis pro tempore natis, aut nascituris animalibus, à solutione quorumcumque dationū, seu decimarum, vel aliorum onerum, juxta tenorem literarum Clem. VII. prædecessoris hujusmodi immunes & excepti perpetuo existerent per quoscumque quavis dignitate, & præminencia præfulgerent, etiam sub sententiis, censuris & pœnis in eis cōtēntis perpetuo observari. Necnon Magistro, prioribus, bajulivis, præceptoribus, militibus, fratribus, personis, vassallis, subditis & servitoribus præfatis suffragari debere decrevit, omnes & singulos juris & facti defectus, si qui forsitan intervenerant in eisdem, supplevit, ac præmissa omnia & singula, prout per singulos prædecessores & Sedem præfatis decreta, concessa, prohibita, statuta, ordinata, innovata & gesta fuerant, in omnibus & per omnia perpetuo concessit, decrevit, prohibuit, statuit, ordinavit & fecit.

Parochiales, & alii Ecclesiarum Ordinis, capellanus eiusdem deputari concessi, quibusque non obstant. Hec latius comprobavit Gregor. XIII. cōstit. 60. Quo magis.

§. 5. 2. Illaque etiam ad hoc ut Magister & singuli priores, bajulivi, præceptores, milites & fratres Hospitalis hujusmodi pro eorum libito voluntatis Parochiales, ac etiam sine cura Ecclesias, vel earum vicarias, seu capellanias perpetuas, aut capellas, vel altaria, seu alia beneficia simplicia ad eorum collationem, provisionem, præsentationem, electionem, seu quamvis aliam dispositionem, ratione prioratum, bajuliviarum, præceptoriarum, etiā camerarum magistratuum nuncupatarum, hospitalium, domorū, & aliorum beneficiorum dicti Hospitalis per eos pro tempore obtentorum de jure, statuto, consuetudine, fundatione, aut privilegio, vel alias quomodolibet spectantia & pertinentia, & ab ipsis bajulivis, præceptoribus, domibus, hospitalibus & aliis beneficiis dependentia, seu illis annexa, quæ dudum fratribus, saltem capellanis ejusdem Hospitalis, & ab eisdem Magistro, prioribus, bajulivis, ac præceptoribus, & aliis prædictis conferebantur, à longo tamen & forsitan longissimo tempore citra, de cujus initio memoria hominum forsitan non existeret, per ipsos Magistrum, priores, bajulivos, præceptores, milites, & fratres, per abulum aut ex defectu fratrum capellanorum, vel aliarum personarum ejusdem Hospitalis ad id idonearum, clericis seu Presbyteris secularibus collata, aut conferrī, & per ipsos Presbyteros, vel clericos seculares obtineri solita, etiam fratribus Hospitalis hujusmodi, præsertim capellanis nuncupatis, qui ut assereretur à Presbyteris, seu clericis, nisi quoad gestationem crucis, vel habitus dicti Hospitalis ad pectus non differerent, imò privilegiis clericorum secularium juxta forsitan eorum privilegia, & consuetudines gaudere solebant, si ad id aliis idonei, & habiles reperirentur, conferre, ac alias de illis providere & disponere, ipsique fratres quibus beneficia hujusmodi conferri contingeret, illa si sibi alias canonicè conferrentur, aut ipsi eligerentur, præsentarentur, vel alias assumerentur ad illa, & instituerentur in eis, recipere, & in titulum etiam quoad viverent retinere respectivè, liberè, & licitè valerent, extendit & ampliavit, eisque concessit & pariter indulgit, ac cum eis super hoc legitime dispensavit. Necnon Magistrum, priores, bajulivos, præceptores, milites, fratres, personas, vassallos, subditos, & servitores prædictos illis omnibus, juxta illorum continentiam, & tenorem perpetuo uti, potiri, frui & gaudere, liberè & licitè posse decrevit, prout in singulis literis prædecessorum hujusmodi plenius continetur.

Pius autem XV. Pontifex istos casus hic expressè privilegia.

§. 5. 3. Nos igitur cupientes, ut Religio Hospitalis hujusmodi, cujus fratres nullis parcendo periculis, cōtra piratas, turcas, & alios Christi nominis hostes, dimicare, ac pro salute Christiana honestā mortem oppetere nō cessant, & qua-

versum classis Christianorum in infideles dirigitur, vocati se illis adjungunt, primosque congressus fortiter sustinent, sicuti novissimè in expugnatione terræ Africæ priscam virtutem ostendentes, omnium primi illius muros conscenderunt, salubriter dirigatur & amplietur, dilectos filios Joannem de Valeta modernum Magistrum, ac priores, bajulivos, præceptores, milites, fratres & personas Hospitalis hujusmodi, ac eorum singulos à quibusvis excommunicationis, suspensionis & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris & pœnis, à jure vel ab homine quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, Motu proprio, non ad Joannis de Valeta Magistri, aut bajulivotum, priorum, præceptorum, militum, fratrum, vel personarum prædictarum, seu aliorum pro eis nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed de nostra mera liberalitate, & ex certa scientia nostra, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, statuta, ordinationes, declarationes, revocationes, cassationes, irritationes, voluntates, monitiones, requisitiones, promulgationes, suppressiones, extinctiones, uniones, incorporationes, concessionem, etiam facultatum assignationes, decreta, annullationes, advocaciones, remissiones, inhibitiones, injunctionem, moderationem, repetitionem, renovacionem, approbationes, confirmationes, suppletiones, restitutionem, repositionem, commisionem, mandatum, susceptionem, liberationem, exemptionem, subjectionem, prohibitionem, extensionem, ampliationem, indultum, & dispensationem Martini, Sixti, Innocentii, Julii, Leonis, Clemētis, & Pauli prædecessorum hujusmodi, necnon omnia & singula privilegia, jurisdictiones, facultates, immunitates, concessionem, indulgentias, libertates, prærogativas, exemptiones, gratias, favores, & indulta Hospitali, bajulivis, prioribus, castellanis, præceptoribus, domibus, conventibus, seu Monasteriis, Ecclesiis, capellis, locis & membris, necnon pro tempore existentibus Magistro, bajulivis, prioribus, castellano, præceptoribus, militibus, fratribus, & personis, ac eorum vassallis, subditis & servitoribus, per prædictos, & alios quoscumque Romanos Pontifices prædecessores nostros, & Sedem prædictam sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis clausulis & decretis hætenus quomodolibet concessa, approbata, & innovata, necnon cum omnibus & singulis in eis contentis clausulis singulas eorundem prædecessorum, tam sub plumbo, quā in forma Brevis literas, prout per antecessores nostros Leonem X. Clementem VII. & Paulum III. concessa, confirmata, & approbata fuerunt, & cōstitutionem eorum nuncupatam in novissimè celebrata curia Regum Aragonum, ut accepimus, editam, qua inter alia caveri dicitur expressè, quod pro evitandis litibus & discordiis, quæ sæpius in præceptoribus dicti Hospitalis suscitari solent, in præceptoribus, & beneficiis Hospitalis hujusmodi ad manus judiciorum ad id competentium apprehensis, in tenuta & possessoriis, ac aliis articularibus & processibus, qui coram iudicibus secularibus tractari possunt, illi obtinere debeant, qui per Magistrum & Conventum Hospitalis hujusmodi provisi, eorum bullas, & executoriales regias habuerint & reportaverint, juxta literarum ipsius Joannis prædecessoris continentiam & tenorem.

prout Martini & alios prædecessores Hospitalis S. Joannis Hierosolymitanæ, quosque personis, & rebus concessis, iuxta Clem. VIII. & Pauli III. concessionem, & iuxta constitutionem super in Curia Regum Aragonum editam confirmat.

Statuta & Ordinationes capituli generalis anni 1558. approbat.

§. 5. 4. Et insuper omnia & singula stabilimenta, ordinationes, & decreta in Capitulo generali novissimè celebrato edita, præsertim de festis Apostolorum duplici officio celebrandis, & responsione, ac novis impositionibus juxta formam stabilimentorum, & privilegiorum eorundem factis, super prioratibus, ac aliis beneficiis & locis dicti Hospitalis, ad sublevandum illius onera. Et de illegitimis in fratres milites ejusdem Hospitalis nequitiam coopandis, nisi ex Comitum, aut superiorum genere, nec etiam illis nisi à patre, avo, & proavo paterno per seriem illustribus prognatis. Necnon divisiones animalium quæ in præceptoribus decedentium præceptorū reperiuntur, pro una præceptoribus ipsis, & pro alia medietatibus, vel etiam aliquando in totum ærario publico in certos casus applicandis. Ac pœna in non solventes responsiones, & impositiones ærario. Necnon commutatione solutionis juriū ratione mortuorum, & vacantium. Et dilatione divisionis bonorum, & spoliatorum, mortuo Magistro præfato. Et annumeratione certatum Præceptoriarum, quæ Magistratui sunt perpetuo unitæ.

mitte. Ac forma licentiarum exercendi Militiam secula- rem per fratres cum pœnis in contrafacientes. Et provisio- ne adversus malos administratores bonorum. Necnon ac- ceptione administrationis communis ærarii per Magi- strum præfatum factam ad requisitionem sexdecim Capi- tularium, & reliqua, quorum omnium tenores, ac si de ver- bo ad verbum infererentur, præsentibus pro expressis, & insertis haberi volumus, Apostolica auctoritate tenore præsentium approbamus, confirmamus & innovamus.

Et ad Hospi- tale Ordinis nunc in in- sula Meli- ten. confirm. extendit.

§. 55. Ac ad Hospitale prædictum ad præsens in Meli- ten. & non in Rhodi insula consistens, illiusque Magi- strum, bajulivos, priores, præceptores, fratres, & perso- nas, ac alia infra scripta extendimus & ampliamus, eaque omnia valida & efficacia existere, & perpetuam roboris firmitatem obtinere, suosque effectus fortiri, ac ab omni- bus quavis dignitate & præminencia fulgeant, etiam sub sententiis, censuris & pœnis in eis contentis perpetuò in- violabiliter observari decernimus.

Causarum omnium cog- nitionem Magn. Mag. & Conven- tui concedit.

§. 56. Necnon causas sub literis Martini & Clementis prædecessorum huiusmodi comprehensas, ac omnes & sin- gulas lites & querelas, sive in dicta Curia, tam in Audito- rio nostro, quam per commissiones, sive extra eam super quibusvis dicti Hospitalis beneficiis, ac bonis & pecuniis thesauri, & fratrum quorumcumque, seu super eorumdem delictis, etiam si ex adverso aliqui clerici seculares vel re- gulares, aut laici existerent, & activè, seu passivè juxta alias formas stabilimentorum & privilegiorum prædictorum in dictis causis quomodolibet, & in quacumque instantia in- tervenissent, hætenus motas, in quibus tamen non con- clusum sit, & in futurum quovis prætextu movendas in quibusvis instantiis pendentes, quarum status, & merita etiam præsentibus haberi volumus pro expressis, ad nos advocamus, ac illas eisdem Magistro & Conventui per eos juxta formam dictorum stabilimentorum, & laudabilium consuetudinum prædictorum in statu debito reassumen- das, & decidendas committimus, eosque quorum intere- rit citandi, & quoties opus fuerit inhibendi, etiam sub cen- suris & pœnis ecclesiasticis, tam in curia prædicta, quam extra eam, facultatem concedimus. Necnon illorum sen- tentias, & rem judicatam per Priorem Ecclesiæ dicti Con- ventus, etiam sub censuris & pœnis ecclesiasticis contra condemnatos etiam in curia prædicta, tam realiter, quam personaliter exequi mandamus, ita quod alibi quam in dicto Hospitali, aut extra illud ex Magistri & Conventus commissione, juxta stabilimenta, & usus huiusmodi cog- nosci & terminari nequeant.

Appellari à iudicibus Hospitalis ad M. Mag. & Conven- tum, & ab illis ad Cap. generale per- mittit, & non aliter.

§. 57. Nec à sententiis per Iudices dicti Hospitalis pro tempore latis, ad alium quam Magistrum & Conventum prædictos, seu iudices ab eis deputatos in quavis instantia, neque à sententiis per ipsum Magistrum & Conventum latis, aliò quam ad ipsum generale Capitulum, sive per ip- sium Hospitalis fratres, sive per ipsos subditos & vassallos quoquo modo appellari possit, immò usque ad tertiam sententiam in eodem Conventu procedere teneantur.

Sententias, & mandata M. Magistri nullo prætex- tu impediri posse decer- nit.

§. 58. Et similiter, quod omnes sententia per eosdem Magistrum & Conventum lata, omnes item commissiones, citationes, collationes, bullæ, & omnia denique eorundem rescripta ad omnes suæ jurisdictioni subditos, ac reliquos etiam quorum intererit causas, lites, seu querelas coram ipsis pertractari directè exequi, & à nullis locorum, & terrarum dominis, etiam Ducali, aut Regali dignitate ful- gentibus aliqua ratione expectandi consensus, seu alio quovis quæsito colore in eorundem executione impediti possint, servato tamen in eis exequendis Dat. Ordine, ita quod eorum ultima primis anteferrì nequeant.

Facultatem- que contra omnes cleri- cos facula- res, & regu- los, seu lai- cos, Ordinis debitorum præ- cedendi con- cedit.

§. 59. Ac quod contra Clericos seculares, seu laicos, prioratus, bajulivias, præceptorias, domos, & alia benefi- cia Hospitalis huiusmodi occupantes, seu illi, aut ejus communi thesauro, seu fratribus occasione responsonum annuarum, vacantium, mortuorum, annatarum, passa- giorum, arrearagiorum, seu alias quomodolibet debentes, sive agant, sive convenientur, etiam in quavis instan. ad causam veniant, Magister & Conventus præfati, modo, & forma quibus contra ipsius Hospitalis fratres procedi consuevit, liberè procedere, & eos prioratibus, bajuliviis, præceptorias, domibus, & aliis beneficiis huiusmodi jux- ta alias formas privilegiorum prædictorum privare va- leant, concedimus & indulgemus.

Bull. Mag. Tom. II.

§. 60. Necnon personas in dignitate ecclesiastica ubili- bet constitutas, & quoscumque locorum Ordinarios, ac fororum Vicarios, & officiales, necnon Canonicos Metro- politan. & Cathedralium, aliarumque Ecclesiarum Præla- tos, & rectores per eosdem bajulivos, priores, præceptores & fratres, ac eorū singulos pro tempore eligendos in Cõ- servatores, qui quandiu exercuerint dictum officium, à ne- mine quo minus illud exerceant sub aliquo prætextu im- pediri, vel molestari possint, deputamus. Ita quod ipsi sic electi, sub pœna excommunicationis latæ sententiæ per eos- dem priores, bajulivos, præceptores & fratres, ac eorum singulos adversus inferentes eis, aut eorum servitoribus, & familiaribus injurias, seu gravamina vel damna, in perso- nis, rebus, & bonis, seu exigentes ab eis vectigalia, datia, pedagia, gabellas, collectas, aut alia onera, defendere, & præservare, ac omnem eorū jurisdictionem exercere. Nec- non sententias, censuras & pœnas Ecclesiasticas, contra rebelles, & inobedientes cum effectu promulgare: ac om- nibus facultatibus Conservatoribus dicti Hospitalis, & il- lius personarum, per quascumque literas Apostolicas quomodolibet concessis, uti, ac privilegia prioribus, ba- julivis, præceptoribus, & fratribus præfatis pro tempore concessa eis observare facere debeant, & teneantur.

Conserva- tores Ordinis, tam fra- tres, quam eorum servi- tores tueri debere habent.

§. 61. Ac jura mortuorum, & vacantium, necnon arrearagiorum, passagiorum, & aliorum quorumcumque, ita quævis personæ cujuscumque Ecclesiasticæ dignitatis existentes beneficia Hospitalis huiusmodi pro tempore obtinentes, illa solvere omnino teneantur, & adstricti sint, ac id etiam sub sententiis, censuris & pœnis ecclesi- asticis, ac alias juxta eorundem privilegia privationis & apprehensionis etiam beneficiorum ad manus suas reme- diis cogi possint, solvi mandamus.

Jura omnia exigenda man- dat. Hoc la- tuit dispositum vide in consil. 43. Sixti V. æ- quum.

§. 62. Necnon exemptionem, & liberationem prædi- ctas, ita quod Magistri bajulivorum, priorum, præceptor- um, & dicti Hospitalis fratres, capellani, à quocumque Catholico Antistite, sub Romanæ Sedis obedientia con- stituto sacros ordines, etiam extra tempora à jure statuta, tribus diebus festivis suscipere, & in quibusvis tam sæcu- larium, quam regularium Ecclesiis absque alicujus licen- tia, etiam in altari portatili celebrare possent.

Ordinari à quocumque Antistite, & extra tempo- ra concedit. Hoc moder- natur Concil. Trident. sess. 7. cap. 11.

§. 63. Nec omnino aliquis ex prædicti Hospitalis fratri- bus, donatis, servitoribus, vassallis & colonis in priorati- bus, bajulivibus, commendis, domibus, membris, aut aliis quibusvis beneficiis, prædiis, sive grangiis quomodo- cumque à dicto Hospitali dependentibus, in quibuscum- que locis, sub quorumcumque Patriarcharum, Episcopopo- rum, Universitatum, Hospitalium, Rectõrum Ecclesiarum limitibus, & jurisdictione constitutis, decimas, aut cano- nicam portionem, seu charitativum subsidium, aut quar- tas nuncupatas, seu alias quascumque collectas, vel con- tributiones, tam ex antiquis eorum culturis, quam ex re- ceter cultis novalibus, alicui quovis modo solvere tene- antur: à quibus omnibus exactionibus, atque etiam tam novo subsidio dilecto filio nostro Philippo Hispaniarum Regi in suis Regnis per quoscumque Romanos Pontifices prædecessores nostros concessio, quam canonica portione, seu quarta nuncupata in Franciæ Regnis nuper imposta, necnon à quibuscumque aliis facultatibus Regibus hujus- modi, & aliis Principibus concessis, vel concedendis in futurum, omnia dicti Hospitalis loca, ut præfertur, nec- non Ecclesiarum quomodocumque à dicto Hospitali de- pendentium fabricas libera & libera, exempta & exem- ptas, sicut per prædecessores nostros Romanos Pontifices fuisse, ita modo esse declaramus & volumus.

Exemptio- nem à decim- is, subso- diis, & cas- alariis.

Hanc firmam- vit Pius V. in in ejus consil. 77. Et si illud- na.

§. 64. Addentes quod præfati Magister & Conventus, priores, bajulivi, præceptores aut quicumque alii ex dicti Hospitalis fratribus per quoscumque locorum, aut terra- rum dominos, tam spirituales, quam temporales, etiam si regali dignitate præfulgeant, etiam in terris S.R.E. (sicut alias per suas olim Paul. III. prædecessor noster cõcesserat) ab extractione frumenti, hordei, vini, olei, leguminum, & quorumvis fructuum, atque etiam pecuniarum ex priorati- bus, bajulivibus, commendis, membris, domibus, grangi- is, aliisve prædicti Hospitalis locis provenientium nullo unquam modo impediti possint, quo minus præfata om- nia pro sua possessorum voluntate in quacumque fidelium loca ab omni pedagio, datio, seu tracta, quæ dicitur, libera & exempta valeant asportare; & bona etiam patrimonialia,

Privilegium extrahendi blada, & pecun. &c. absque datio- tribuit. Vide moder- nationem Pau- li V. in consil. 10. Inter.

lia, Magistri bajulivorum; priorum, præceptorum, & fratrum, ac aliarum personarum hujusmodi, tam acquisita, quam in posterum acquirenda, aut illis quovis modo etiam ex concessione Apostolica, vel Magistrali, pertinentia, ex die emissæ per eisdem Magistrum, bajulivos, priores, præceptores, fratres, & personas professionis, ut præfertur, ab omnibus decimis, & aliis oneribus libera, immunia, & exempta existant.

Priores, & præceptores infra limites sue iurisdictionis veros ordinarios declarant. Ad hoc vide d. confis. 77. Pii V.

§. 65. Et ipsi Magister, ac Conventus, necnon prior Ecclesiæ, alique priores, & præceptores intra limites suarum iurisdictionum, & administrationum veri Ordinarii iuxta formam stabilimentorum, & privilegiorum prædictorum existant, & esse censeantur. Ac beneficia ecclesiastica ad præsentationem, seu collationem bajulivorum, priorum, præceptorum, & Hospitalis hujusmodi suffragari debere decernimus. Ita quod presbyteri sæculares illa ad præsentem in commendam, seu alias quomodolibet obtinentes, commenda hujusmodi cedere, aut illa alias dimittere nequeant, nisi de consensu eorum ad quos præsentatio, seu collatio spectat, & in favorem dicti Hospitalis, seu personarum quæ habitum per fratres capellanos ejusdem Hospitalis deferri solitum suscipiant, & professionem per eos emitti solitam emittant: nec illa deinceps ipsi, nisi infra sex menses à die intimationis habitum ipsius religionis susceperint, & regularem professionem infra alios sex menses emisserint, possidere possint, & si secus fiat, aut cessionem, seu resignationem hujusmodi, ac de dicti Ordinis beneficiis etiam in manibus nostris in futurum fieri contingat, hujusmodi cessiones, resignationes, & provisiones nullius sint roboris, vel momenti, nisi in illis expressè dicatur, & de consensu Magni Mag. & de illis iuxta formam privileg. d. relig. provideatur.

Indulgentias Ordinis concessas approbat. Quoad porrigentes manus adiutricum, vide revocationem Pii V. in conf. 30.

§. 66. Ac quascumque indulgentias, & peccatorum remissiones hæcenus eis per prædecessores nostros concessas, & præsertim Sixti IV. de plenaria indulgentia, semel in vita, & in mortis articulo, pro eis, eorumque servitoribus, & ministris pugnantis, ac Honorii III. de alia plenaria pro his, qui eis manus porrexerint adiutrices, ac Clementis VII. & suorum prædecessorum de quadraginta annis, & totidè quarantenis, ac septima parte injunctæ poenitentia provisionibus eorum Ecclesiis, & oratoria ubicumque existentia, & manus porrigentibus adiutrices in singulis secundis, quartis, & sextis feriis Quadrag. & capitis jejuniorum, ac festi Sancti vocabuli dictarum Ecclesiarum, Necnon Clementis V. quoad facultatem super votis (Terræ sanctæ, & castitatis dumtaxat exceptis) ac super usuris, rapinis, & malè ablati, vel acquisitis, quorum domini certi non reperiuntur, & indistinctè relictis in ultimis voluntatibus pro sustentatione pauperum, ac super Divinis Officiis, & Horis Canonicis ommissis componendi & absolvendi. Ac Urbani etiam prædecessoris quoad confratrias dicti Ord. pro colligendis elemosynis semel in anno admittendas, & aliis confratribus non postponendas confirmamus, & approbamus.

Beneficia Ordinis non in sui perpetui beneficii, sed ad nutum concedi iubet.

§. 67. Et insuper cum prioratus, bajulivæ, præceptoris, domus, & alia beneficia Hospitalis hujusmodi, eorumque bona omnia præfati Hospitali inserviant, & quodammodo unita sint, & pro tempore existentes Magister & Conventus Hospitalis hujusmodi plenam in ea iurisdictionem habeant, prioratus, bajulivias, præceptorias, domos, Conventus, monasteria, & alia beneficia hujusmodi de cætero ex personis illa obtinentibus vacare non posse, sed cedentibus, vel decedentibus illorum pro tempore possessoribus, ea uni, seu pluribus, non in titulum perpetui beneficii Ecclesiastici, sed tanquam manualia ad nutum, seu amovibiliter iuxta formam stabilimentorum, & privilegiorum prædictorum concedi, & assignari debere.

Rem indicatam M. Magistro, & Conventui non citatis non præiudicare decernit. Personas religionis in causis ipsius testes, aliis deficientibus recipi mandant.

§. 68. Et per quaecumque rem judicatam Mag. & Conventui præfatis, nisi ipsi specialiter ad causam vocati fuerint, super iurisdictione prædicta, & sua civili eorum possessione præiudicari, aut præiudicatum censei non posse, sed eos semper, re judicata hujusmodi non obstant. super possessorio hujusmodi agere, & de spolio dare posse.

§. 69. Ipsosque Magistrum, Priores, Bajulivos, Præceptores, Milites, Fratres, personas, vassallos, subditos, & servitores in ipsius Hospitalis, & Religiosorum causis in omni iudicio, & contra quoscumque, ubi aliæ probationes non existant, etiam iuxta formam stabilimentorum, & privilegiorum prædictorum in testes adhiberi.

§. 70. Necnon Magistrum, & Conventum, quoscumque

& singulos Priores, Bajulivos, Castellanos Empostæ, suorum Prioratum, Bajuliviarum, & Castellaniæ Fratres, seu Religiosos delinquentes, vel inobedientes, cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, & præminentia existentes, etiam si quavis, etiam Apostolica exemptione fungantur, in quocumque loco quantumvis privilegiato, & quavis etiam Imperatoris, Regum, seu aliorum Principum, etiam Ecclesiasticorum Curia, per se, aut suos officiales, & ministros capere, & incarcerare, ac captos à se, vel eorum nomine liberare, & ad Hospitale prædictum per Magistrum, & Conventum prædictos iuxta eorum constitutiones, & stabilimenta puniendos sub debita custodia transmittere, & transmitti facere liberè, & licitè possit. Ac tam Ecclesiasticos, quàm sæculares officiales, & locorum potestates, ad eisdem Magistro & Conventui, Prioribus, Bajulivis, & Castellano in præmissis assistendum, ac auxilium, consilium, favorem, & juvamen præstandum sub excommunicationis, & aliis sententiis, censuris & pœnis Ecclesiasticis teneri, & obligatos fore.

M. Magistri, Priores, & quoscumque & alios delinquentes ubique capere posse concedit. Ad hoc vide etiam bullam 17. Clement. VIII. Equa.

§. 71. Necnon præsentium, & quorumcumque privilegiorum Apostolicorum eis hæcenus concessorum, & in posterum concedendorum transumptis manu Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ, aut curiæ Ecclesiasticæ munitis plenam, & eam quæ præsentibus adhiberetur, fidem in iudicio & extra adhiberi debere decernimus.

Huius bullæ & privilegiorum transumptis crediti iubet.

§. 72. Ac volumus, quod tam præsentium, quàm aliarum quatumcumque literarum Apostolicarum, seu earum transumpti, ac mandatorum Magistri, & Conventus prædictorum publicatio & affixio, in singulis Prioratibus, Bajulivariis, præceptoris, membris, & beneficiis dicti Ordinis factæ, perinde ardeat, ac si contra contentos sub eisdem personaliter factæ essent, facta in primis diligentia de illis personaliter reperiendis in dictis locis.

Eius, & mandatorum M. Mag. & Conventus publicationem omnes ardeat decernit.

§. 73. Et nihilominus statuimus, ac dictis Magistro & Conventui perpetuò concedimus, quod si quisquam Priorum, Bajulivorum, Præceptorum, Militum, & Fratrum dicti Hospitalis Crucem, vel habitum extra dictum Conventum à Romano Pontifice, vel de ejus licentia receptum gestans, intra annum postquam illa susceperit, aut sibi de Prioratu, & Bajulivia, Præceptoris, officio, vel beneficio Hospitali hujusmodi provisum, vel alias in ejus favorem dispositum fuerit: ac quicumque alius dicti Ordinis beneficium, vel pensionem obtinens, aut fructus percipiens, quâdociumque pro servitio Religionis, aut alias evocatus, seu in solutione jurium communis extranei morosus fuerit, coram dictis Magistro, & Conventu personaliter non comparuerit, & obedientiam, aliaque jura debita eisdem Magistro, & Conventui non præstiterit, eo elapso, habitu, dignitate, administratione, & beneficio, ac quocumque honore, & officio juxta alias formas stabilimentorum, & privilegiorum prædictorum, eo ipso careat, privatusque censeatur, seu si videbitur, privari possit. Nec ulla hujus statuti derogatio, aut exemptio realis vel personalis, seu alia gratia præservativa, etiâ motu, scientia & potestatis plenitudine similibus, quomodolibet pro tempore facta, seu concessa contra præmissa valeat, nec Magister, & Conventus præfati illis parere teneantur, sed illis non obstantibus, de Prioratu, Bajulivia, Præceptoris, dignitate, officio, vel beneficio, sic, aut per privationem hujusmodi vacante, juxta stabilimenta, & alia præmissa liberè disponere, aut illa alias per eum, vel eos ad quem, seu quos Antianitatis, vel alio jure pertinet, acceptari possint.

Habitum extra Conventum suscipientes, aut beneficii, & c. possidentes, infra annum non comparuerit in Conventu, & privari posse concedit.

§. 74. Decernentes præsentibus, & in eis contentis omnibus, non nisi eisdem modo, & forma, quibus in literis Leonis, Clementis, & Pauli prædecessorum prædictorum concessum est, nullatenus derogari posse, nec derogatum censei.

Prædictis eorum tantum modo derogari posse declarat. Clausulam sublatam, & c. apponit.

§. 75. Et sic in præmissis omnibus, & singulis per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, tam in dicta Curia, quàm extra eam pro tempore deputatos (sublata eis, & eorum cuilibet quavis alia circa præmissa judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate) judicari, & definiti debere, ac irritum & inane, si secus super præmissis omnibus, & singulis à quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executores deputat.

§. 76. Quocirca venerabilibus fratribus nostris Archiepiscopo Toletano, & Episcopo Parisiensi, ac pro tempore existenti Curiaë causarum Camerae Apostolicæ Regenti, seu generali Auditori, per Apostolica scripta motu simili

simili mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios presentes literas, & in eis contenta quaecumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Magistrorum, Bajulivorum, Praeceptorum, Militum, & Fratrum praedictorum, seu alicujus eorum desuper fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostra praesentes literas, & in eis contenta hujusmodi firmiter observari, ac singulos quos ipsae praesentes literae concernunt, illis pacifice gaudere. Non permittentes eos desuper contra praesentium tenorem quomodolibet molestari. Contradictores & rebelles quoslibet per censuras, & poenas ecclesiasticas, ac etiam pecuniarias eorum arbitrio moderandas, ac alia juris remedia, appellatione postposita, compescendo, ac quoscumque quorum intererit, etiam per edictum publicum locis publicis affigendum, constituto summarie de non tuto accessu, citando, ac quibus, & quoties inhibendum fuerit, etiam simili edicto, ac sub eisdem poenis & censuris inhibendo, ipsasque censuras & poenas ecclesiasticas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc si opus fuerit auxilio brachii saecularis.

Contrariis derogatis

§. 77. Non obstantibus praemissis, ac dicti Bonifacii praedecessoris, qua cavetur ne quis extra suam Civitatem, vel Diocesim nisi in certis exceptis casibus, & in illis ultra unam diem a fine suae Diocesis ad iudicium evocetur, seu ne iudices a Sede praefata deputati extra Civitatem, vel Diocesim in quibus deputati fuerint, contra quoscumque procedere, aut alii, vel alii vices suas committere praesumant, & de duabus dietis in Concilio generali edita, ac quibusvis aliis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon dicti Hospitalis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, ac quibusvis privilegiis, indultis, & literis Apostolicis, etiam Ordinariis praefatis, & quibusvis Ecclesiis, Monasteriis, Ordinibus, & locis, & personis cujuscumque dignitatis, status, vel conditionis existentibus, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, illorum tenores, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso inserti forent, praesentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice duntaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque, aut si aliquibus eorum simul vel divisim ab eadem Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem. Nulli ergo, &c.

D. P. An. 1. die 1. Julii.

Dar. Romae apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dñicae 1560. Kalendis Julii, Pontificatus nostri Anno primo.

X. De residentia Episcopali, residentiumque privilegiis, & non residentium poenis.

Hoc idem postea decrevit etiam Concil. Trid. in sess. 6. cap. 1. & sess. 23. cap. 1. & sess. 24. c. 12. Et ampliore dispositionem fecit contra omnes. Curatos hic idem Pont. infra in const. 91. In suprema, quibus alias quoque poenas imposuit; ibi videas.

PIVS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei. Ad futuram rei memoriam.

Edita An. D. 1560. Causa istius Constitutionis.

DE salute gregis Domini nobis ex Alto commissi, attentius cogitantes, ad ea libenter intendimus, per quae grex ipse continua suorum cum eo residentia Pastorum praeservetur a noxiis, & in devium prolapsus, ad rectitudinis tramitem reducatur, ut Pastores ipsi residentiam ipsam, prout tenentur, commodius facere, ac circa ipsius gregis curam libentius, ac ferventius invigilare, & illum ab errorum praecipitiis praeservare, ac in fide orthodoxa, & devotione nostra continere valeant, opem, & operam efficaces impendimus, prout ferum, & temporum qualitate pensata, conspicimus in Domino salubriter expedire.

Episcopi ab in eisdem litteris eorum deceptas.

§. 1. Hinc est, quod nos Motu proprio, non ad alicujus nobis super hoc oblatam petitionis instantiam, sed de nostra mera de liberatione, universos, & singulos venerabiles fratres nostros Episcopos, Archiepisc. Primates, & Patriarchas ab Ecclesiis, & Diocesis suis absentes in virtute sanctae obedientiae, ac sub interdicti ingressus Ecclesiae poena, eo

ipso, absque alia declaratione incurrenda, districtè precipiendo monemus, ut omnibus postpositis, quantocius, in Romana Curia videlicet moram trahentes, intra unum, extra eam vero in Italia intra duos, extra vero Italiam existentes intra quatuor menses a die publicationis praesentium in locis infra scriptis faciendam computandos, se itineri committere, & legitimis itineribus ad Ecclesias, seu Dioceses suas proficisci, & sese personaliter conferre, ac ibidem ut tenentur residere, & Pastorale officium exercere debeant.

Inobedientes, & resistentes, & praesentibus hic expressas incurramus. Quas poenas imposuit Ch. Trid. sess. 6. c. 1. de Re-forma.

§. 2. Si quis autem a Patriarchali, Primatiali, Metropolitana seu Cathedrali Ecclesia sibi quocumque titulo, nomine, seu jure commissa, quacumque illi dignitate, gradu, & praesentia praefulgeat, legitimo impedimento, seu iustis & rationabilibus causis cessantibus, sex mensibus continuis extra suam Diocesim morando abfuerit, quartae partis fructuum unius anni, Fabricae Ecclesiae, & pauperibus loci per Superiorem ecclesiasticum applicandorum poena ipso jure incurrat. Quod si per alios sex menses in hujusmodi absentia perseveraverit, aliam quartam partem fructuum similiter applicandam, eo ipso amittat, crescente vero contumacia, sevetiori sacrorum Canonum censura subiciatur, Metropolitan. Suffraganeos, Episcopos absentes, Metropolitan. vero absentem Suffraganeus Episcopus antiquior residens, sub poena interdicti ingressus Ecclesiae ipso jure incurrenda, infra tres menses, per literas, vel nuncium Rom. Pontifici denuntiare teneatur, qui in ipsos absentes, prout cujuscumque major, aut minor contumacia exegerit, suae supremae Sedis auctoritate animadvertere, & Ecclesiis ipsis de Pastoribus utilioribus providere poterit, sicut in Domino noverit salubriter expedire.

Obedientes, & residentes, & apud suas ecclesias, seu in earum Diocesis personaliter residentes specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, ut liberius, & commodius eorum officio fungi valeant, eis, & eorum cuilibet, ut quando resederint, etiam praetextu quorumcumque delictorum, & excessuum atrociorum, etiam haeresis, & laesae Majestatis criminum per eos quomodolibet commissorum, ad comparandum personaliter in Romana Curia per quoscumque iudices ordinarios, vel delegatos, etiam S. R. E. Card. nisi vigore specialis commissionis manu nostra, vel Rom. Pontificis pro tempore existentis signata, trahi, aut citari non possint nec debeant, atque aliter factas citationes, & censuras in eis appostas, ac inde secuta quaecumque, nulla, & irrita, ac nullius roboris, & momenti fore, ac eos minime afficere, aut arctare statuimus, & ordinamus.

§. 3. Eisdem autem Patriarchas, Primates, Archiepiscopos, & Episcopos mandatis nostris parentes, & apud suas ecclesias, seu in earum Diocesis personaliter residentes specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, ut liberius, & commodius eorum officio fungi valeant, eis, & eorum cuilibet, ut quando resederint, etiam praetextu quorumcumque delictorum, & excessuum atrociorum, etiam haeresis, & laesae Majestatis criminum per eos quomodolibet commissorum, ad comparandum personaliter in Romana Curia per quoscumque iudices ordinarios, vel delegatos, etiam S. R. E. Card. nisi vigore specialis commissionis manu nostra, vel Rom. Pontificis pro tempore existentis signata, trahi, aut citari non possint nec debeant, atque aliter factas citationes, & censuras in eis appostas, ac inde secuta quaecumque, nulla, & irrita, ac nullius roboris, & momenti fore, ac eos minime afficere, aut arctare statuimus, & ordinamus.

Exemptique singulis decimis, subsidiis, & aliis oneribus ordinariis, & extraordinariis quomodolibet nuncupatis, per nos & successores nostros Romanos Pont. pro tempore existentes, ac Sedem Apostolicam, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac etiam consistorialiter, etiam ad instantiam Regum, & Principum, quomodolibet, & ex quavis etiam quantumvis urgentissima, justissima, ac pia, & necessaria causa, etiam pro defensione fidei Catholicae, ratione dictarum Ecclesiarum nunc, & pro tempore impositis, illorumque solutione, auctoritate Apostolica, tenore praesentium ex simili scientia penitus, & omnino eximimus, & liberamus, nec ad id a dilectis filiis modernis, & pro tempore existentibus S. R. E. Camerario, necnon Cam. Apost. Thesaurario, Praesidentibus, & Clericis, ac decimarum, subsidiorum, & aliorum onerum hujusmodi Collectoribus, & Subcollectoribus, seu Exactoribus, & Commissariis ad id pro tempore deputatis, etiam vigore quorumcumque privilegiorum, indultorum, & literarum, etiam praesentibus derogantium, ac illarum totum tenorem de verbo ad verbum exprimentium, eis quomodolibet concessorum, & concedendorum, cogi, seu compelli, & ob non solutionem hujusmodi aliquas sententias, censuras & poenas incurrere, posse decernimus. Illisque & quibusvis aliis in virtute sanctae obedientiae, & sub nostrae indignationis, necnon excommunicationis, aut suspensionis, ac privationis suorum officiorum, & beneficiorum, quae obtinent, & pro tempore obtinebunt, eo ipso incurrendis poenis, ne eisdem Episcopos, Archiepisc. Primates, & Patriarchas sic in dictis Ecclesiis, vel earum Diocesis residentibus, quoad in illis resederint, ut praefertur, ad solutionem decimarum, subsidiorum & onerum praefato

forum cogere, ac propter illorum non solutionem ex-communicationis aut alias sententias, censuras, & pœnas promulgare quoquo modo audeant, seu præsumant, distri-

*Iurisdictioni
queque ha-
bent contra
clericos sac-
laris, & etiam
regulares
aut in clau-
stra degen-
tes quomodolibet
excopt.*

§. 5. Et insuper eisdem Episcopis, Archiepiscopis, Pri-
matibus, & Patriarchis sic ut præmittitur residentibus, ul-
tra privilegia, & indulta eis per quoscumque Rom. Pont.
predecessores nostros, ac Sedem Apostolicam, & Generalia
Concilia, & Cancellariæ Apostolicæ Regulas cõcessa, quæ
in suo robore permanere volumus, tanquam à dicta Sede
delegati in quibuscumque civilibus, criminalibus, vel mi-
stis causis contra quoscumque clericos sæculares particu-
rës, ac etiam extra eorū Monasteria, seu regularia loca de-
gentes regulares quomodolibet exemptos auctoritate no-
stra procedere, & causas ipsas cognoscere, sineque debito
terminare, ac quicquid terminaverint exequi, & observari
facere, ipsosque exemptos pro tempore delinquentes, juxta
eorum excessus, & delicta punire, corrigere, & omnem iu-
risdictionem in eos exercere, omniaque alia & singula in
præmissis, & circa ea quomodolibet necessaria, & oppor-
tuna, quæ nosmet facere, exercere, & exequi possemus, in
omnibus, & per omnia facere, exercere, & exequi libere, &
licite valeant, plenam, & liberam licentiam, ac facultatem
auctoritate & tenore prædictis cõcedimus, & indulgemus.

*A decretis
ante definiti-
viam, &
ubi agitur de
correctione
morum, ap-
pellationis
non admittuntur.*

§. 6. Decernentes ab eorum ordinationibus, interlocu-
tionibus & decretis ante definitivam sententiam, vel vim
definitivæ habentem, & ubi agitur de morum correctione,
nullatenus etiam ad nos, & Sedem Apostolicam appellari
posse, & nihilominus per appellationes quascumque con-
tra præsentium tenorem quomodolibet interpositas minime
causas devolvi, aut etiam per qualvis inhibitiones
etiam cum quibusvis censuris, & pœnis, eis à quibusvis Iu-
dicibus ordinariis, vel delegatis forsan faciendas, illarum
ulteriore cognitionem, & expeditionem, & ubi de mo-
tum correctione agitur, etiam legitimam executionem
minimè impediri, aut censuris, & pœnis huiusmodi ligati,
aut irretiri censere.

*Decretum
irritum.*

§. 7. Sicque in præmissis omnibus, & singulis per quos-
cumque Metropolitan. aut alios Judices, & Commissarios
etiam Palatii Apost. Auditores, & S. R. E. Card. sublata eis
aliter iudicandi, & interpretandi, aut definiendi potestate,
iudicari, definiri, aut interpretari debere, necnon irritum,
& inane quicquid fecus à quoquam quavis auctoritate
scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

*Executorem
istius consilii
deputatio, &
facultates.*

§. 8. Mandantes venerabilibus fratribus nostris Felren-
& Pisaurien. ac Amerin. Episcopis per Apostolica scripta,
Motu simili, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se,
vel alium, seu alios præsentis literas, & in eis contenta
quæcumque, ubi & quando opus fuerit, & quoties pro
parte eorundem Episcoporum, Archiepiscoporum, Primarum,
& Patriarcharum, seu alicujus eorum desuper requi-
siti fuerint, solemniter publicantes, eisque in præmissis effi-
cacis defensionis præsidio assistentes, faciant eadem aucto-
ritate nostra illos, & eorum singulos omnibus, & singulis
præmissis pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos de-
super per eisdem Camerarium, Thesaurarium, Præsiden-
tes, & Clericos, necnon Collectores, & Subcollectores, &
Exactores, & Commissarios præfatos, seu quoscumque
alios quomodolibet indebite molestari. Contradictores
quoslibet, & rebelles per similes censuras & pœnas Eccle-
siasticas ac alia opportuna juris & facti remedia, appella-
tione postposita compescendo, necnon legitimis super his
habendis reservatis processibus, censuras, & pœnas ipsas
etiam iteratis vicibus aggravando, in vocato etiam ad hoc,
si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

*Nulla de-
rogatio.*

§. 9. Non obstantibus fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. præ-
decessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus
diets, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præ-
sentium ad iudicium non trahatur, & aliis constitutionibus,
& ordinationibus Apostolicis, ac quibusvis Camera
præfate statutis, decretis, & declarationibus, etiam jura-
mento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate
alia roboratis, necnon privilegiis, indulgentiis, exemptionibus
etiam Mari magno, aut alias nuncupatis, Conservatorum
reputationibus, & eorum ac aliis inhibitionibus, quibus
cui Episcopi, Archiepiscopi, & Patriarchæ deferre mini-
mè teneantur, sed illis rejectis ac non obstantibus, in dictis
causis, ut præfertur, procedere, & illas jure debito termina-

re possint, ac literis Apostolicis eisdem Camera Camera-
rio, Thesaurario, Præsiden. & Clericis, ac Collectoribus, &
Subcollectoribus, & Commissariis, ac exemptis, necnon
Regibus, & Principibus præfatis, ac dilectis filiis Archi-
presbytero, & Capitulo Ecclesiæ nostræ Lateranen. necnò
Hospitali nostro S. Spiritus in Saxia de Vrbe, & quibusvis
aliis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quib-
usvis clausulis, & decretis, etiam Motu, & scientia simili-
bus concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus,
etiam si pro illorum sufficenti derogatione de illis eorum-
que totis tenorib. specialis, specifica, individua, & expres-
sa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas gene-
rales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio
habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda
foret, tenores huiusmodi præsentibus pro sufficienter ex-
pressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac
vice dumtaxat specialiter, & expressè derogamus, & quæ
adversus præmissa nemini suffragari posse volumus, con-
trariis quibuscumque. Aut si Patriarchis, Primatibus, Ar-
chiepiscopis, & Episcopis, vel quibusvis aliis communiter
vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, su-
spendi, vel excommunicari non possint per literas Apo-
stolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo
ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

*Transcrip-
tum fides.*

§. 10. Et quia difficile foret præsentis literas ad singula,
in quibus fides forsan facienda foret, loca deferri, volumus
& eadem auctoritate decernimus, quod earum transumptis
manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo
alicujus Curie Ecclesiasticæ vel personæ in dignitate ec-
clesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhi-
beatur in iudicio, & alibi ubi opus fuerit, quæ præsentibus
adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

*Forma, &
effectus pu-
blicationis.*

§. 11. Quodque publicatio præsentium cum dimissione
copiæ in valvis Basilicæ Principis Apostolorum, & Can-
cellariæ Apostolicæ, ac in acie Campi Floræ eisdem præ-
fatos, & eorum singulos etiam à dicta Curia absentes, sic
ut præfertur, monitos ardeat, & afficiat, perinde, ac si præ-
sentes literæ eis, ac eorum cuilibet personaliter intimatæ
forent. Nulli ergo, &c.

*Dat. P. An.
1. die 4. Sept.*

Dat. Romæ apud S. Marcum, Anno incarnationis Domi-
nicæ 1560. Fride Nonas Septembris, Pontificatus nostri
Anno primo.

Publicatio.

Anno a Nativitate Domini 1560. Indict. 3. die vero 13. men-
sis Sept. Pont. Sanctiss. in Christo patris, & D. N. D. Pii di-
vina providentia Papa IV. Anno 1. retroscripta litera affi-
xæ, lectæ, & publicatæ fuerunt Roma in locis retroscriptis, di-
missis ibidem copiis affixis juxta illarum formam, & tenorem
per nos Iacobum Carra, & Bernardinum Andreum præfa-
ti S. D. N. Papa Cursores.

Reductio ad terminos juris communis, bullæ Pau-
li IV. editæ super alienationibus, & locationibus
bonorum Ecclesiasticorum, quoad causas pendē-
tes, & futuras: Et licentia revidendi jam decidas.

XI.

Hanc bullam Pauli IV. habes supr. fol. Injunctum,
num. 3. ibi videas quæ dixi in rubrica.

PIVS PAPA QVARTVS,
Motu proprio, &c.

*Edita An. D.
1560.*

Provida Romani Pontificis circumspectione, ea quæ
certis suadentibus causis emanarunt, ex aliis non mi-
nus attendendis rationibus, ad rationis tramitem reducit,
prout rerum qualitate digesta salubriter cõspicit expedire.

*Paul. IV. edi-
dis consilii
de qua hic*

§. 1. Dudum siquidem fel. rec. Paulus PP. VI. prædece-
noster, ex certis tunc expressis, & nobis notis causis Motu
proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis
plenitudine, &c.

Omissionem residuum narrativa, quia ipsam bullam habes in loco cit. in rub.

*Lites autem
& quæstiones
multæ ortæ
sunt, & quæ
plurimi de
rigorosa exe-
cutione d.
const. Pauli
IV. conquæ-
rebantur.*

§. 2. Cum autem sicut accepimus, occasione diatarum li-
terarum, & Motus proprii huiusmodi, diversæ lites, quæ-
stiones, & controversiæ ortæ, ac diversa gravamina, lægo-
nes, perturbationes, & incommoda diversis personis gene-
rata, & illata, ac literæ & Motus proprii huiusmodi rigoro-
sæ executioni demandata fuerint, in earundem persona-
rum animarum molestiam non modicam, plurimorum ad-
nos querelæ delatæ fuerint, & in dies deferantur, conquæ-
reptium potissimum de rigore, vel potius injustitia litera-
rum,

rum, & Motus proprii predictorum, praesertim facta interpretatione prout à nonnullis dicitur esse facta, quod contra illos non possit opponi legitima praescriptio temporis, neque compensatio, vel etiam pro melioramentis competens retentio, & pro fractibus bona fide perceptis, & consumptis excusatio, neque fori declinatio, minusque appellatio, aliave juris communis remedia, & quod alienationes factae à Rom. Pont. solemnitate aliis à jure requisitis, & etiam ad commodum, & favorem, & ex necessitate S. R. E. non valeant.

Idem hic Pbi. illam const. reducit ad terminos iuris communis, quoad causas pendentes & futuram.

§. 3. Nos arbitantes indemnitati Ecclesiarum per anteriores Canones esse abunde provisum, ac quietem & tranquillitatem singulorum Christi fidelium nostris potissimum temporibus, super exoptantes affectibus, ad tollendam querelarum praedictarum occasionem, literarum, & Motus proprii praedictorum veteriores, necnon processuum desuper formatorum, & sententiarum latarum tenores, ac si de verbo ad verbum infererentur. Necnon quatuordecimque litium desuper forsan motarum, & penden. status, ac merita, ac nomina & cognomina iudicum, & colligant. praesentibus, pro expressis habentes, volentes consideratione etiam dilectorum filiorum Pop. Rom. ubi propter literas, & Motu proprium praedictum novitates nullae factae esse dicuntur, literas & Motum proprium huiusmodi quoad penden. & futuras causas, ac si nunquam emanassent, ad jus commune, & terminos, & viam juris communis, & ex certa nostra scientia, & de Apost. potest. plenitudine omnino reducimus, revocamusque, cassamus, & annullamus ac viribus vacuamus.

Quo vero ad decimas, ab solvitis condemnatas à censuris, & causas mandant revocari secundum iuris communis dispositionem.

§. 4. Quo vero ad eas causas in quibus vigore literarum, & Motus proprii praedictorum, ad sententiarum prolationem est processum, illos contra quos est sententiarum, si sint propterea censuris Ecclesiasticis irretiti, à censuris huiusmodi absolvimus, cōcedimusque & volumus quod etiam si ab eisdem sententiis non appellaverint, aut interpositae per eos appellationes deserte remanserint, ac etiam ad eandem sententiarum executionem processum fuerit, possint nihilominus, firma remanente executione jam facta, pro eorum, & cuiusque eorum libito voluntatis super sententiarum executionumque huiusmodi, & quorūcumque inde secutorum iniustitia & nullitate coram suis competent. ordinariis, siue specialiter delegatis Iudicibus agere, & experiri in causis, quae ipsis secundum iuris communis dispositionem, posthabitis Bulla, & Motu proprio praedictis, procedi, sententiarum, & definiti debeat, ita ut si huiusmodi sententias cum inde secutis à dictis ordinariis, vel Iudicibus specialiter delegatis per vim nullitatis, vel iniustitiae revocari contigerit, etiam quod unica sententia sic in favorem priorum possessorum executioni demandetur, firma manente appellatione, quoad caput devolutivum.

Decretum irritum.

§. 5. Et ita per quoscumque Indices quavis auctoritate fungent. etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, sublata, &c. Irritum quoque, &c. Iudicari, & definiti.

Forma, & officium publicacionis.

Praesentiumque (quas vim legis in perpetuum habere volumus) solam signaturam sufficere, & postquam per Cursores in locis consuetis more solito publicatae fuerint, statim omnes afficere, & earum transumptis unius ex dilecti filii nostri in Alma Vrbe Vicarii iudicibus manu subscriptis, eisdemque Vicarii sigillo obsignatis, non minus quam ipsis originalibus credi, & fidem adhiberi decernimus, & declaramus.

Clausula derogatoria.

§. 7. Non obstantibus praemissis, ac quibusvis renuntiationibus, & de non contravenien. obligationibus desuper factis, etiam juramento, quod quoad hoc relaxamus, vallis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis decretis, etiam motu proprio, & scientia similibus quomodolibet concessis, &c. Quibus omnibus, & singulis literis latiss. extenden. etiam de illis, &c. tenores, &c. hac vice duntaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque, cum clausulis opportunis & consuetis. Fiat Motu proprio. I.

Papa subsc. Dat. P. An. 1. die 11. Sept. Publicatio.

Dat. Rom. apud S. Marcum, 3. Idus Septembr. Anno I. Anno à Nativitate Domini 1560. Indiil. 3. die vero 24. mensis Septembr. Pont. Sanctiss. in Christo patris, & D. N. D. Pii divina providentia Papa IV. Anno 1. retrospectiva litera affixa, & publicata fuerunt in acie Campi Florae, ac Basilicae Principis Apostolorum & Cancell. Apost. valvis,

seu portis, tanquam locis ad similia facien. consuetis iuxta ipsarum literarum tenorem, per nos Iacobum Curia, & Nicolaum de Mattheis Cursores. Ioannes Magnus Mag. Curf.

Forma contrahendi in statu Ecclesiastico Societates, Officii nuncupatas. XII.

Aliam ediderat dispositionem Paulus IV. ut supra in eius Const. 8. Inter ceteras, fol. ... prout aliam quoque ediderat Leo X. die 12. Ianuarii 1514. Sed Leonis Bullam veluti in totum antiquatam volens praetermissi.

PIVS PAPA QVARTVS, Motu proprio, &c.

Dedit An. D. 1560.

Cum sicut accepimus, felic. rec. Paulus Papa IV. praedecessor noster, ceteris tunc expressis causis motus, quod nullus tam in Curia, quam in tota ditione Ecclesiastica Officialis cuiuscumque status, gradus, ordinis, dignitatis, conditionis, & praesistentiae existeret, tunc, & pro tempore aliquam societatem super aliquo, seu aliquibus officiis ad tunc suam, seu Sedis aut Camerae Apostolicae, seu Camerarii, Vicecamerarii, Penitentiarum Majoris, & causarum Palatii Apostolici Auditoris dispositionem quomodolibet pertinentibus, quae vendi consueverunt per eum obtinen. pro tempore, cum aliqua alia persona, seu personis, Communi, Collegio, seu Universitate, nisi praecedente Signatura ab eo, seu Rom. Pont. pro tempore existen. obten. in qua pacta, & conventiones partium exprimi deberent, pro cuius expeditione, & certa advocacione medium pro centenario quolibet scutorum, seu ducatorum cogereur solvere, imire praesumeret, & societates aliter quam sic initae non valeret, & earum praetextu agi non posse, & forsitan alia tunc expressa sua constitutione Motu proprio, sub Datum Romae apud S. Marcum, Anno Incarnacionis Dominicae 1555. Nonis Octobr. Pontificatus sui Anno I. statuerit, & ordinaverit prout in ea latius continetur & habetur.

Paulus IV. tradidit formam contrahendi societates Officialium nuncupatas, ut in eius Const. inter ceteras, fol. ...

§. 1. Nos considerantes sicut fideli relatione percepimus, quod ex huiusmodi constitutione multae, & diversae, tam nostrae Almae Urbis, quam ditionis ecclesiasticae, & extraeam personae, quae autum, pecunias in societatibus Officialium huiusmodi contrahere solite erant, ea prohibitione uti re nova territae earum societates, quae in notabili numero, & ingenti pecuniarum summa existebant, statim didixerunt, & revocarunt, ad exactoremque pecuniarum sic in societatibus datarum agere, & officiales, eorumque fidei iussos cogere ceperunt, & enixe institerunt, quo factum est ut Officialia ipsi, & eorum fidei iussos, tum etiam ob mala tempora quae intervenerunt, promptam non haberent, quam restituerent, pecuniam: nec ab aliis propter huiusmodi Constitutionis difficultatem pecunias in societatem reperirent, eorum officia, seu bona alia viliori etiam pretio vendere, & alienare, vel pecunias alias sub gravioribus etiam illicitis usuris capere, vel potius quod pluribus contigit, decoquere, & ab Vrbe aufugere, & sic creditores defraudare omnino cogentur, ob quod gravia damna, & incommoda tam urbi, quam ipsis particularibus Officialibus, & personis illata fuerint, quae etiam hodie sustinent. Cupientes quatum cum Deo possumus his malis obviare pro tempore futuro, ac Officialia ipsos, & alios interesse putantes ab huiusmodi gravibus, & danatis usuris cōdebitis exactorem liberare; Supplicationibus dilectorum filiorum nostrorum Populi Romani, & Conservatorum Almae Urbis nostrae super hoc nobis porrectis inclinati, eisque instantibus, & cum eis more pii patris benignè agere volentes: Motu simili ex certa nostra scientia, ac de Apostolica potestatis plenitudine dictam constitutionem per dictum Paulum Quartum, ut praemittitur, factam, cum omnibus in ea appositis clausulis, cuius tenores, ac si de verbo ad verbum infererentur, pro expressis haberi volumus, cassamus, irritamus, & annullamus, ac pro cassatis, irritis, & annullatis haberi volumus, illamque viribus tempore futuro penitus evacuamus.

Hic Pont. ex causis hie relatis eam revocat.

Adverte quod non intelligitur revocata in verbis Nos cupientes, ut patet etiam ex littera huius Bullae.

§. 2. Volentes, & auctoritate nostra decernentes, quod de cetero ipsis Officialibus, super tamen eorum Officialium societates quascumque, cum pactis tamen licitis, & honestis, prout

Novamque dispositionem inducit.

prout & quemadmodum ante constitutionem præfatam solitum erat, etiam nulla à nobis, seu Rom. Pont. pro tempore existent. desuper expedita Supplicatione, seu signatura, non tamen ultra valorem Officiorum super quibus illas fieri contingeret, ita quod ad requisitionem secum societates contrahentium teneantur in ipso contractu specialiter exprimeret alias societates super eodem Officio contractas, si quæ sint, & si eas falso negaverint, vel expresserint in toto vel in parte, poenam privationis officiorum ipsorum super quibus societates huiusmodi contractæ fuerint, sine tamen præiudicio creditorum, quatenus aliunde illis satisfieri non possit, ipso iure incurrant. Et nihilominus tam ipsi, quam fideiussores desuper præstiti ad satisfactionem societatum, & debitorum desuper contractorum teneantur, & obligati existant, facere, & inire, ac pecunias recipere, & contractus desuper celebrare, qui alias tamen legitime iniri, validi & efficaces existant, & executioni demandari debeant, libere, & licite possint & valeant, licentiam & facultatem concedimus per præsentem.

Contrariis derogat.

Papa subscribitur.

XIII. De solemnitatibus observandis in venditionibus, & locationibus bonorum & jurium Camere Apostolicæ.

De alienationibus autem, & infestationibus Terrarum, &c. Sedis Apostolicæ, vide prohibitionem Pii V. in fine eius Const. 35. Admonet, ubi notabo.

Edita An. D. 1500.

PIVS PAPA QVARTVS.

Motu proprio, &c.

Exordium.

Cum in alienationibus rerum ad Ecclesias, & Fiscum pertinentium nonnulla sint à jure specialiter disposita, ne Ecclesiæ, & fiscus per malignitatem hominum gravius lædantur, eaque maxime in rebus ad Romanam Ecclesiam, quæ cæterarum est caput, & ejus Cameram Apostolicam pertinentibus observari conveniat, quorum omissionem plerumque damnosam fuisse, experientia rerum magistra docente, compertum est.

Qua solemnitate observentur in alienationibus, & locationibus bonorum Cam.

§. 1. Idcirco nos præfatæ Romanæ Ecclesiæ, ejusque Camere Apostolicæ indemnitati, ex nostri officii debito consulere volentes, Motu simili, & ex certa scientia, hac in perpetuum valitura constitutione statuimus, & ordinamus, ut de cætero in omnibus venditionibus, locationibus, & alienationibus Thesauriarum, dohannarum, gabellarum, aliorumque jurium, bonorum, & reddituum quorumcumque tam in Alma Vrbe nostra, quam in aliis Provinciis, Civitatibus, locis nostræ, & S.R.E. ditioni subjectis, ad prædictam Cameram quomodolibet pertinentium, per eandem Cameram, seu ab ea deputatos, & deputandos ad quantumcumque longum, seu breve tempus faciendis, debita, & de jure requisita solemnitates, tam quoad publica edicta, cum expressione locorum, & dierum, in quibus hæc fieri debentur emittenda, & licitationes, & subhastationes cum temporis à jure seu Iudicis arbitrio statuti præfixione, necnon plus offerentibus deliberationes, quam quoad cætera circa rerum sisci alienationes deposita, observari debeant.

Aliiterque facta nulla sunt.

§. 2. Et aliter factæ venditiones, locationes, seu alienationes rerum huiusmodi non valeant, nulliusque roboris, & momenti existant, sed per eandem Cameram revocari, ipsæque res sic alienatæ cum fructibus inde perceptis repeti, & aliis vendi, seu locari possint & debeant, sicque per quoscumque Iudices etiam Palatii Apostolici Auditores, & S.R.E. Cardinales iudicari, & declarari debere, sublata eis aliter iudicandi, & declarandi facultate, irritumque & inane quicquid secus à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Fraudulenta pactio damnanus.

§. 3. Et ne in huiusmodi subhastationibus faciendis fraus aliqua fieri valeat, omnibus, & quibuscumque res præfatas emere, vel conducere volentibus, ne cum aliis quibuscumque pacta, seu conventiones, ut illi minora pretia offerant, & licentur, seu aliquam super præmissis societatem, seu conventiculam occultam in præiudicium prædictæ Camere incant, sub nullitatis, & invaliditatis omnium per eos

in præmissis mediante fraude huiusmodi gerendorum, ac excommunicationis majoris, & decem millium ducatorum auri eidem Camere applicandorum poenis districtius inhibemus.

§. 4. Mandantes dilectis filiis Guidoni Afcanio Sanctæ Marie in via lata Diac. Cardinali, nostro & S.R.E. Camerario, ac prædictæ Camere Præfidentibus Clericis, ut præsentem, quarum solam signaturam nostram, etiam absque datæ appositione, regula Cancellariæ nostræ forsan contraria non obstante, sufficere volumus, in libris Camere registrent, ac in eisdem literis contenta omnia, & singula inviolabiliter observent, & à quibuscumque aliis observari mandent, & faciant cum effectu.

Executores huius Bullæ deputatio.

§. 5. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eidem Camerario, & Clericis, & Cam. Apost. quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, illorum tenore, &c. quoad præmissa specialiter, & expresse derogamus, cæterisque in contrarium facientibus quibuscumque.

Clausula derogatoria.

Placet, & ita Motu proprio statuimus, & mandamus. I. Dat. Romæ apud S. Marc. 16. Kal. Octob. Ann. 1. Registrata lib. 35. fol. 253. die 15. Novemb. 1560. Admissa, & registrata ex decreto Cam. collata, & concordata.

Papa subscribitur. D. P. An. 2. die 16. Sept. Admissa in Cam. Apost.

Hieronymus de Teramo.

Judices causarum Beneficialium, vel criminalium, privationem Beneficiorum concernentium, eorumque affines, & familiares beneficia illa impetrare non possint.

XIV.

PIVS PAPA QVARTVS.

Motu proprio, &c.

Edita An. D. 1560.

Cupientes unicuique iustitiam prout par est, æqua lance ministrari, & omnem delinquendi occasionem ab ipsius iustitiæ ministris, præsertim Iudicibus in beneficiis, ac etiam criminalibus privationem beneficiorum Ecclesiasticorum concernentibus causis, tam à Sede Apostolica, ac ejus Legatis, & Vicelegatis, quam aliis quomodolibet, & à quibuscumque pro tempore deputatis, seu ad quos illarum cognitio tam de jure, quam de consuetudine etiam ratione eorum quæ obtinent officiorum, & aliis quomodolibet pertinet, & pertinebit, seu quibus causæ ipsæ tam Apostolica, quam alia auctoritate commissæ sunt, & pro tempore committentur, penitus removeri, ac eorum fraudibus obviare, & animarum salutem quantum cum Deo possumus salubriter consulere.

Causa committuntur.

§. 1. Ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine decernimus, & declaramus quoscumque Iudices, etiam S.R.E. Card. necnon causarum Palatii Apost. Audit. seu Locaten. & utriusque vel alterius Signat. Refer. & quovis alios etiam Archiepiscopali, Patriarchali, aut alia majori dignitate, etiam Legationis munere fungentes, ad audiendū, cognoscendū, & decidendū causas super quibusvis Ecclesiis, monasteriis, prioratibus, & aliis beneficiis Ecclesiasticis, tam in Romana Curia, quam extra eam quomodolibet hætenus motas, etiam privationem earundem concernentes, & in futurū movendas, tam à dicta Sede ejusque Legatis, seu Vicelegatis prædictis, ac tam Apostolica, quam ordinaria, aut alia auctoritate, & à quibusvis in dicta Curia, & extra eam, vel alias ubilibet pro tempore deputatos, seu ad quos similia causarum decisio, seu qualiscumque cognitio, etiam quomodolibet, ut præfertur, spectat & spectabit in futurum, aut quibusvis illas quovis modo audiendas, cognoscendas, & decidendas, & ut præfertur alias committi contigerit, necnon eorundem Cardinalium, Auditorum, Locatenentium, Referendariorum, & aliorum, ut præfertur, qualificatorum Judicum huiusmodi nepotes, cognatos, affines, procuratores, sollicitatores, ac domesticos, vel familiares, cujuscumque status, gradus, ordinis, & conditionis fuerint, & etiam ex quorum sententiis privationes Ecclesiarum, monasteriorum, prioratuum, & beneficiorum huiusmodi, aut alias emanaverint, ac emanabunt, eorum per privationem eandem, aut alias quomodolibet occurrenda vacatione, nullo unquam tempore à nobis, seu Sede, aut aliis Legatis prædictis, vel quibusvis illorum ordinariis collatoribus impetrare, aut ab aliis impetrari, seu sibi cõferri, & de illis provideri facere quoquo modo posse, seu

Judices causarum Beneficialium, eorumque affines, & familiares beneficia illa impetrare non possint.

seu debere, sed illos penitus ad illa imposterum obtinenda inhabiles fore & esse, ac quascumque impetrationes sic ab eis, etiam ut praefertur, qualificatis, necnon collationes, & provisiones, ac quavis alias dispositiones, aut alias concessiones de Ecclesiis, monasteriis, prioratibus, & beneficiis huiusmodi, etiam per nos, aut praedecessores nostros, etiam motu & potestatis plenitudine similibus hactenus quomodolibet factas, & in posterum faciendas, nullas, irritas, & inanes, nulliusque roboris & momenti existere, nullumque per illas eis jus quaesitum fuisse, fore aut esse, seu dici vel censeri, ac de annali, & triennali possessore, aut alias Cancellariae Apost. regulas, seu alias constitutiones eis adversus praemissa nullatenus suffragari posse, sed illos eis sic impetratis omnino privatos, & ab eis amovendos esse, prout nos harum serie privamus, & amovemus, ac privatos & amotos esse denuntiamus.

Decretum in
Bianco

§. 2. Et ita per eisdem Cardinales, Auditores, Locatenentes, ac alios quoscumque Iudices quavis auctoritate fungentes, sublata, &c. iudicari, &c. debere, irritum quoque, &c. decernimus & declaramus.

Clausula de
rogatoria

§. 3. Non obstantibus si opus sit de non tollendo jure quaesito, & aliis quibusvis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, statutis, &c. etiam juramento, &c. roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis quibusvis in genere, vel in specie, etiam juramento, &c. et Motu, scientia, & potestatis plenitudine patribus concilii quibusvis, omnibus in literis latissime exten. etiam de eis, &c. tenores, &c. hac vice specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque, cum clausulis opportunis & consuetis. Fiat Motu proprio. I.

Papa subscr.

Repetitio
clausulae

§. 4. Cum decreto, declaratione, derogatione, & aliis de ac pro omnibus supradictis, quae hic pro sufficienter, & ad partes repetitis habeantur, latissime exten. perpetuo in forma gratiosa, & si videbitur litera desuper ad perpetuam rei memoriam cum praemissorum omnium, & singulorum etiam nomen, & cognomen, etiam beneficiorum sic impetratorum, eorum qualitatem etiam majoritatis, & principalitatis, & illa impetrantium in se continentium, etiam si Cardinales vel alias, ut praefertur, qualificati fuerint, ac tempus detentionis majori, & veriori expressione latissime exten. per breve nostrum expediti, & in dicta Cancellaria, & alias ubilibet publicari possint, & si videbitur cum opportuno decreto, quod illarum transumptis manu Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personae in dignitate ecclesiastica constituta, seu Curiae ecclesiasticae munitis, eadem prorsus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quae originalibus adhiberetur, si forent exhibitae, vel ostensae, latissime extendi possint, seu si videbitur praesentis Motus proprii, etiam absque illius registratura & data, sola signatura sufficiat, & ubique fidem faciat in iudicio & extra, quacumque regula, seu constitutione Apostolica contraria non obstante. Fiat. I.

Sola signa
ra sufficit.
D. P. An. 1.
die 18. Octob.

Dat. Romae apud S. Petrum, s. Idus Octob. Anno primo.

Approbatio & declaratio jurisdictionis, & indultorum Archipresbyteri, & Iudicis causarum Canonicorum, & Capituli B.M. Majoris de Urbe.

Has jurisdictiones vide sup. in Const. 19. Pauli III. fol. Cum sicut.

Edita An. D.
1560.

PIVS PAPA QVARTVS,
Mansu proprio, &c.

Motus proprii
sunt Pauli
III. indicati
in rubric.

Cum sicut accepimus, dilectus filius noster Carolus tit. Sanctae Praxedis S.R.E. presbyter Card. Borromaeus nuncupatus, Basilicae S. Mariae Majoris de Urbe Archipresbyter, & dilecti filii ejusdem Basilicae Canonici, Capitulum, ac Beneficiati, & Clerici, & singulae personae praesertim Motus proprios, omniaque Basilicae huiusmodi privilegia pro illorum subsistentia firmiter, nostri & Sedis Apostolicae patrocinio, & munimine roborari desiderent.

Confirmatio
iurisdictio-
nis, & in-
dultorum, et
declaratone
quod cau-
sa criminalis

§. 1. Nos Carolo Cardinali Archipresbytero, & Capitulo, Canonicis, Beneficiatis, & Clericis, & personis Basilicae praedictae ob singularem eorum erga nos, & Sedem Apostolicam devotionem benignè annuere, ac eos specialis gratiae favore prosequi volentes. Ac omnes, & singulas causas civiles, & beneficiales, meras, & mixtas, Ecclesiasticas, seu spirituales, & profanas, necnon etiam criminales

(sicut tamen poenam sanguinis, & corporis afflictivam) tam inter Canonicos, & Capitulum, ac Beneficiatos, & Clericos, aliasque praedictae Basilicae, & alias quascumque personas, cuiuscumque status gradus, dignitatis, & praemi- nentiae existentes, de, & super censibus, canonibus, pensio- nibus, responsionibus, & aliis quibuscumque rebus, & bo- nis ad dictam Basilicam spectant, & pertin. vel jus, aut inter- esse praedictae Basilicae, quomodocumque, & qualitercum- que concernen. directe, vel indirecte, quam etiam inter ip- sosmet Canonicos, & Beneficiatos, Clericos, Capellanos, & Sacristianos, & alias ejusdem Basilicae personas, & alios praedictos, & alias quascumque personas, loca, Collegia, & Universitates, ac communitates super quibuscumque bonis, & pecuniarum summis, rebusque aliis quocumque no- mine nuncupatis, & quomodocumque qualificatis, ad di- ctos Canonicos, Beneficiatos, & Clericos, ac quemlibet eorum quomodolibet spectant. in genere vel in specie, eorum quibuscumque Romanae Curiae, seu aliis quibusvis Iudici- bus, & Locatenen. & Auditoribus, & S.R.E. Card. quomodolibet, & in quacumque instantia penden. in statu, & terminis in quibus reperuntur, ab eisdem Iudicibus, & ex- tenore praesentium auctoritate Apostolica, motu simili, & ex certa scientia nostra, ad nos advocates, praesertim Motus proprios, omniaque alia, & singula privilegia, facultates, exemptiones, libertates, praerogativas, antedationes, jurisdictiones, auctoritates praedictae Basilicae, necnon ejus- dem Basilicae stylum, mores consuetudines, statuta, indulta, & gratias, aliasque praefatae Ecclesiae, ac Carolo Card. Archipresb. necnon Capitulo, & Canonicis, Beneficiatis, & Clericis praedictis, etiam super collatione quoruncum- que beneficiorum ecclesiasticorum per praedictos, & quos- cumque alios Rom. Pont. praedecessores nostros, in genere, vel in specie, & aliis quomodolibet concessa, facta, edita, observata, & usu exiten. ac desuper signata, ac confectas li- teras, Motus proprios, supplicationes, instrumenta, & alias scripturas, & in eis contenta, ac illorum vigore subsecuta, gesta & emanata quaecumque, auctoritate, motu, & scientia similibus tenore praesentium confirmamus, approba- mus, & innovamus, ac illis perpetuae, & inviolabilis firmitatis robur adjicimus, omnesque & singulos tam juris, quam facti, & solemnitatum defectus, si qui forsan interven- rint in eisdem supplementis, ac singula praemissa, & in praesertim, aliisque motibus propriis, supplication. literis, instru- mentis, & scripturis Basilicae, Archipresbytero, Capitulo, & Canonicis praedictis, ut praefertur concessa, & inde se- cuta quaecumque, valida & efficacia fore, esse, ac perpetuis futuris temporibus inviolabiliter observari debere, & ita per praedictos, & quoscumque alios Iudices, &c. om- nesque causarum Palatii nostri Apostolici Auditores, & S.R.E. Cardinales, sublata, &c. iudicari debere, irritumque, &c. decernimus.

Nova summi
dem effectus

§. 2. Et nihilominus pro potiori cautela, eadem omnia, & singula eisdem auctoritate, motu, & scientia, & tenore, modo & forma, quibus concessa sunt, de novo concedimus, ac omnes & singulos praedictos, ut praefertur, & alias quomodolibet penden. & ad nos advocatas, & alias quascumque causas, lites, & quaestiones, molestias, & differentias, ut praefertur, & alias quomodolibet specificat, & qualificatas, modo & forma praemissis, ac inter Canonicos, Capitulum, Beneficiatos, Clericos, Capellanos, & Sacristas Basilicae praedictae, aliasque personas, motas & movendas, active & passive eidem Carolo Card. & pro tempore existen. Archipresby- tero Basilicae praedictae, illius Vicecancellario deputato, & deputan. etiam summarie, simpliciter, & de plano, sine stre- pitu, figura iudicii, & etiam si videbitur, quando opus fuerit, manu Regia, alias praesertim motuum propriorum tenorem, cum omnibus earum incident. audien. cognoscent. deciden. sineque debito terminan. committimus, & mandamus. Cum potestate citan. & inhiben. &c. in eisdem causis, & qualibet earum, secundum dictorum motuum propriorum tenorem proceden. citationesque per Cursorem, seu Mandatarium ad id per Reverendiss. D. Archipresby- terum deputan. in causis quibuscumque vigore huiusmodi Motus proprii fieri facien. aliaque in praemissis, & circa ea necessaria, seu quomodolibet opportuna.

Derogatio ob-
stantium

§. 3. Praemissis, ac constitution. & ordination. Apost. statu- tisque, privilegiis etiam novissimè in favorem Populi Rom. concessis, & conceden. ac cum clausulis derogatoria- rum

rum derogatorijs, stylo Palatii & Rom. Curia, ceterisque concessionibus in preinsertis, & quibuscumque alijs Motibus proprijs concess. non obstant. contrarijs quibuscumque, statum pro sufficienter expressis habent. cum clausulis opportunitis.

Papa subser. Limitatio concessionis quoad indulta.

§. 4. Et cum absolute ad censuris, ad effectum, &c. & de confirmatione, approbatione, innovatione, abiectione, suppletionem, decreto, nova concessione, commissione, mandato, derogatione, aliisque premissis, ac supra, quae hic pro sigillatim repetitis habet: perpetuo in forma gratiosa latissime extendent. & si videbitur cum opportuna executorum deputatione qui assistant, &c. & sub censur. &c. cum facultate aggravari. invocato brachii secularis auxilio, latissime exten. Et quod premissorum omnium, & singulorum nomina & cognomina Judicum colligant, stat. in eisdem invocatione, denominat. annex. qualiter nuncupat. aliorumque necessarium major, & verior, spec. & expr. fieri poss. in literis expedien. & de confirmatione privilegiorum tantum, quatenus sint in usu, & decretis Conc. Tridentini non repugnent.

praeceptor, ut Christi fideles illa visitare, & divina officia audire, ac ut intercessione ejusdem S. Rochi apud Altissimum hujusmodi a morbo epidimiae conservari & liberari possent, eorundem Confratrum supplicationibus inclinatus Confraternitatem praefatam per quasdam literas Apostolica auctoritate approbavit, & confirmavit.

§. 2. Ac eisdem Confratribus tunc & pro tempore existentibus statutationabilia & honesta, ac sacris canonibus non contraria, pro directione & conservatione dictae Confraternitatis, ac Officiales pro gubernatione ejusdem faciendi & concedendi.

§. 3. Ac in loco dictae petrae terrae, unam Ecclesiam sub invocatione S. Rochi hujusmodi sine alicujus praedictio construi & aedificari, & per quemcumque Catholicum Antiquitatem consecrari, & in ea, postquam constructa & consecrata foret, seu etiam antequam consecraretur, super altari portatili per Capellanum seu Capellanos, Missas, & alia divina officia celebrari faciendi.

§. 4. Ac de elemosynis & alijs pijs oblationibus, quae in dicta Ecclesia erogarentur, ac bonis mobilibus & immobilibus quibuscumque, quae dictae Confraternitati quomodolibet relinquuntur, in constructionem dictae Ecclesiae, & illius mantentionem, necnon dictae Confraternitatis utilitatem, ac alia pia opera charitatis, & alios pios usus, prout per dictos Confratres statutum, & ordinatum fuisset disponendi, ita ut ipsi Confratres super illis per quosvis, tam Religiosos quam saeculares, tanquam eis debitis, vel ad eos pertinentibus, etiam praetextu quorumcumque privilegiorum eis concessorum molestari nequeant, sed illorum dispositio libera ad dictam Confraternitatem pertineret. Et ipsi Confratres, ac eorum Ecclesia nulli persona religiosa vel saeculari, aut alteri Societati subessent, & a quorumcumque aliorum Superioribus quoad praemissa exempti essent.

§. 5. Ac quibusvis Christi fidelibus apud dictam Ecclesiam sepulturam eligendi, cujusvis licentia super & alias minime requisita, licentiam, & facultatem concessit.

§. 6. Necnon ducentis ex eisdem Confratribus, & eorum cuilibet, ut ad dictum numerum dumtaxat, & non ultra tunc praesentibus & futuris, ut aliquem idoneum presbyterum saecularem, vel cujusvis Ordinis regularem in suum possent eligere confessorum, qui vita sibi comite, in casibus Sedi Apost. reservatis, post finitum annum jubilei tunc proximè venturi, (praeterquam offensae Ecclesiasticae libertatis, criminum haereticis & rebellionis, aut conspirationis in personam vel statum Rom. Pont. seu Sedem praefatam, falsitatis literarum Apostolicarum, supplicationum, & commissionum, invasionis, & depradationis, aut devastationis terrarum & maris Romanae Ecclesiae mediate vel immediate subjectorum, offensae personalis in Episcopum, vel alium Praelatum, prohibitionis devolutionis causarum ad Rom. Curiam, delationis armorum, & aliorum prohibitorum ad partes infidelium) semel dumtaxat in vita, alijs vero quoties opportunum foret, confessionibus suis diligenter auditis, pro commissis eis debitam absolutionem impenderet, & injungeret poenitentiam salutarem, Necnon vota quaecumque (ultramarino, liminum Apostolorum Petri & Pauli, ac S. Jacobi in Compostella, necnon Castitatis & Religionis votis dumtaxat exceptis) in alia pietatis opera commutare valerent. Quodque confessor, quem quilibet ipsorum confratrum duceret eligendum, omnium peccatorum suorum, de quibus corde contritus & ore confessus foret, post dictum annum jubilei, etiam semel in vita, & in mortis articulo plenam remissionem eis & eorum cuilibet, in sinceritate fidei, & unitate dictae Romanae Ecclesiae, ac obedientia & devotione sua, ac successorum suorum Rom. Pont. canonicè intrantium persisten. sibi dicta auctoritate Apostolica concedere posse indulgit.

§. 7. Praeterea ut dicta Ecclesia facilius construi & aedificari, & postquam constructa & aedificata foret, mantententur, ac ornari etis ecclesiasticis decorari ac fulciri possent, & congruis frequentaretur honoribus, & Christi fideles eo libentius ad illam confluerent, ac pro constructione praedictae manus porrigerent adjuvices, omnibus & singulis utriusque sexus Christi fidelibus, vere poenitentibus & confessis, qui dictam construendam Ecclesiam, postquam construi incepta foret, in eisdem S. Rochi, & S. Martini festivitatis a primis vespertis usque ad occasum solis festivitatum

Statuta con. dendi, & officiales deputandi facultatem dedit.

Ecclesiaque S. Rochi hujusmodi sine alicujus praedictio aedificandi & consecrandi, atque consecrari faciendi.

Piis oblationibus recipiendi.

Mortuus in dicta Ecclesia sepeliendi.

Confessorem pro Confratribus eligendi, &c. Tu vide moderatorem Clem. VIII. cit. in rubr.

Indulgentia visitationibus d. Ecclesiam largitus est. Hac indulgentia est plenaria, non nisi dicatur. Et quoad poenitentias manus admittit. Revocatione vide in const. 30. Pii V. tit. 10.

XVI. Confirmatio Confraternitatis S. Rochi, a morbo Epidimiae liberatoris, in Vrbe haecenus instituta, & ab Alex. VI. & Leon. X. nonnullis privilegijs decorata, cum aliarum indulgentiarum & gratiarum concessione. Et iudicis ad suarum causarum cognitionem deputatione.

Has indulgentias moderatus est, & alias concessit Paul. V. in eius consuet. adhuc non edita, quamvis firmata die 3. Octob. 1606. Et normam aggregandi alias confraternitates tradidit Clem. VIII. in consuet. 11. Quae utque.

PIVS PAPA QVARTVS, Ad perpetuam rei memoriam.

Edita An. D. 1569.

Praemium.

Regimini universalis Ecclesiae, meritis licet imparibus, superna dispositione praefecti, ad singulas Orbis Ecclesias, & hospitalia, ac alia pia loca, praesertim Alia Vrbe nostrae, in quibus pias Christi fidelium societates, diversae pietatis & charitatis opera sincera devotione exercentes, ad omnipotentis Dei, ac sanctorum ejus gloriam & honorem institutas, cum odore bonae famae, & illorum ac aliorum Christi fidelium salute vigere cernimus, ut nostris praecipue temporibus votivis in spiritualibus & temporalibus proficiant incrementis, Pastoralis officii nostri partes libenter convertimus, & iis, quae in illorum favorem & commodum, ac prosperum & felicem successum a diversis Romanis Pontificibus praedecessoribus nostris concessa sunt, ut firma perpetuo & inlibata persistant, cum a nobis petitur, Apostolici muniminis firmitatem adjicimus, illaque extendimus & ampliamus, ac de novo concedimus, & alias desuper providemus, prout personarum Societatum earumdem pia vota deposcunt, & nos in Domino conspicimus salubriter expedire.

Alex. VI. confirmavit Confraternitatem S. Rochi, cuius intercessione multi in Vrbe praeservabantur a peste, & liberabantur.

§. 1. Sane alias fel. rec. Alexandro Papa VI. praedecessori nostro pro parte dilectorum filiorum Confratrum Confraternitatis S. Rochi Confessoris de dicta Vrbe, exposito quod nonnulli Christi fideles in eadem Vrbe commemorantes, pie considerantes, quod quamplures Christiani non inis profellores intercessione ejusdem S. Rochi a morbo epidimiae non solum praeservabantur, sed etiam dicto morbo infecti liberabantur, quodque in dicta Vrbe nulla Ecclesia sub invocatione S. Rochi hujusmodi constructa existeret, quandam Confraternitatem intra se sub invocatione ejusdem S. Rochi fecerant, & ordinaverant, & ut haberent locum, in quo divina celebrandi, & iis quae ad directionem & gubernationem dictae Confraternitatis pertinebant, & pertinerent in futurum, convenire possent, & quandam petiam terrae montis Augustae de dicta Vrbe prope viam publicam, qua itur ad Ecclesiam S. Mariae de Populo, etiam de ipsa Vrbe, consistentem, sub annua responsione decem ducatorum, certis modo & forma tunc expressis conduxerunt, & quod ipsi Confratres intendebant, imbi unam Ecclesiam sub dicta invocatione construi, & aedificari, ac in ea Missas, & alia divina officia per Capellanum, seu Capellanos alios idoneos celebrari facere, & illam ornamentis ecclesiasticis munire, & fulcire, praefatus

festiuitatum eandem devote visitarent, & inibi pro praemissis manus porrigerent ad iutrices, decem annos & totidem quadragenas pro qualibet dictarum festiuitatum pro iunctis eis poenitentiis misericorditer in Domino relaxauit.

Leo X. praedecessor noster.

§. 8. Et deinde pro parte dictorum Confratru pie mem. Leoni Papa X. etiam praedecessori nostro, etiam exposico quod dicta Ecclesia ad Dei laudem iam constructa & edificata erat, ipsiq; Confratres in eiusdem Ecclesiae fabrica, necnon quatuor Capellanorum, quorum cuilibet in dicta Ecclesia Missas & alia diuina officia celebranti, viginti-quinque ducatos annuatim persolvebant, ac pro Sacrista, necnon Custodis sustentatione, ac exequiis defunctorum necnon cera, oleo, calicibus, & aliis ornamentis ecclesiasticis, ac pensione annua dictae petrae terrae, necnon gubernatione & manutentione Hospitalis & infirmorum, ac Ministrorum eiusdem, sustentationeque & dotibus puellarum annis singulis sexcentos vel circa exponebant, ac fructus, redditus, & proventus eiusdem Ecclesiae vix ad solutionem pensionis dictae petrae annuatim sufficebant, ac numerus Confratrum in dicta Confraternitate in dies perabundabat. Idem Leo praedecessor eorum supplicationibus similiter inclinatus literas Alexandri praedecessoris, & per illas eidem Confratribus concessa privilegia, indulta, & gratias huiusmodi per alias suas literas approbavit, & confirmavit.

Facultatem ministrandi Sacramenta Confratri in iunctis, etiam in illorum conuictis, per Capellanos eiusdem concessit.

§. 9. Necnon pro potiori cautela illa omnia & singula eidem Confratribus de novo concessit, ac posterores suas literas quoad id ut ipsius Confraternitatis Capellani pro tempore existentes, illius Confratrum etiam infirmis Eucharistiae Sacramentum quoties oporteret ministrare, illudque ad eorundem Confratrum infirmorum domos de dicta Ecclesia, cum ea qua decebat reuerentiam, prout aliae Societates & Confraternitates eiusdem Urbis consueverant, deferre libere & licite valerent, Rectorum Parochialium Ecclesiarum, intra quorum parochias Confratres & domus huiusmodi consistebant, & cuiusvis alterius licentia super hoc minime requisita, iure tamen eorundem Rectorum Parochianorum in omnibus semper saluo.

Confessione eligendi pro omnibus Confratribus. Tu vide quod pro proximo dixi.

§. 10. Quodque ut non solum ducenti, ut praefertur, sed omnes & singuli ipsius Confraternitatis Confratres pro tempore existentes, in dicta Vrbe tamen degentes, Confessorem eligere possent.

Indulgentiam plenariam visitantibus ad Ecclesiam concessit.

§. 11. Illique ac omnes & singuli utriusque sexus Christi fideles vere poenitentes, & confessi, qui dictam Ecclesiam in singulis S. Rochi, & S. Martini festiuitatibus praedictis, & per octavas earum visitarent, & manus porrigerent ad iutrices, pro singulis festiuitatibus & diebus huiusmodi, quibus id facerent, plenariam indulgentiam, & peccatorum suorum remissionem consequerentur, auctoritate Apostolica praefata extendit, & ampliavit.

Privilegium seu A. C. Societatis, & Confratru subiecti.

§. 12. Et insuper eidem Confratribus tunc, & pro tempore existentem Curiae causarum Cam. Apost. generalem Auditorem in Iudicem ordinarium, ita quod tunc, & pro tempore existen. Confratres praefati coram alio quam dicto Auditore, etiam ratione delicti aut contractus, seu quasi, vel rei de qua ageretur, ubicumque committeretur delictum, iniretur contractus, aut res ipsa consisteret, nullo etiam quaesito modo aut colore conueniri, aut eorum, necnon Ecclesiae Confraternitatis, & Hospitalis praedictorum negotia, controversiae & causae pertractari, cognosci aut defini possint, eadem auctoritate Apostolica deputavit, statuit, & ordinavit, prout tam in Alexandri quam Leonis praedecessorum literis de super confectis praedictis plenius continetur.

Hic modo per dictas concessiones confirmat.

§. 13. Cum autem sicut Confratres Confraternitatis S. Rochi huiusmodi nobis nuper exponi fecerunt, Ecclesia ipsa ad Dei laudem ex piis tam dictorum Confratrum, quam aliorum Christi fidelium eleemosynis constructa & edificata fuerit, & in ea diuina officia celebrentur, ac diuersa charitatis opera exercentur, ipsaque Ecclesia per eosdem Confratres laudabiliter regatur & gubernetur, ipsique cupiant eorum Confraternitatem ac omnia privilegia, indulgentias, exemptiones, & indulta eis concessa, praefata pro illorum subsistentia firmiori, & ut ipsi in huiusmodi piis operibus exercendis de bono in me-

lius perseverare valeant, etiam per nos approbati, & confirmari, ac ampliari: Nos considerantes copiosam Sedis praefatae benignitatem salutis operibus semper intentam ad illa praecipue attendere, per quae singuli Christi fideles ad huiusmodi salutis & alia opera pia exercenda facilius inuidentur, & in eorum pia deuotione conseruentur, ac diligentius eisdem diuinis officiis intenti existant, eorumque loca Deo propitio suscipiant incrementa, eorundem Confratrum supplicationibus in hac parte inclinanti, Confraternitatem S. Rochi de Vrbe huiusmodi, ac illius privilegia, indulgentias etiam plenarias, exemptiones & indulta, eorumque confirmationem, approbationem & ad super eadem Alexandri, & Leonis praedecessorum literas huiusmodi, ac prout illa concernunt omnia, & singula eis contenta, & inde secuta quaecumque, Apostolica auctoritate praedicta tenore praesentium approbamus, & confirmamus, illisque perpetuae firmitatis robur adjicimus, ac omnes & singulos tam iuris quam facti defectus, si qui forsitan interuenerint in eisdem, supplemus.

Gratias, indulgentias & indulta aliorum huiusmodi Praedecessorum Urbis hic enunciatiorum concessit.

§. 14. Necnon Ecclesiae, Confraternitati, illiusque Confratribus praefatis, & aliis eiusdem Ecclesiae, & illius bonorum Administratoribus, Gubernatoribus, Rectoribus, Oeconomis, Capellanis, Familiaribus, Ministris, ac aliis personis de eadem Confraternitate nunc & pro tempore existentibus, seu aliquam curam de Confraternitate, Confratribus & Ecclesia praefatis, & illius manutentionem habentibus, necnon personis inibi pro tempore decedentibus, seu de bonis suis pro manutentione Confraternitatis & Ecclesiae huiusmodi, ejusque Fabricae, bonorum gubernatione & augmento aliquid relinquuntibus, quod omnibus & singulis privilegiis, exemptionibus, libertatibus, immunitatibus, indulgentiis, etiam plenariis, & peccatorum remissionibus, ac aliis gratiis, spiritualibus & temporalibus Imagini S. Salvatoris ad Sancta Sanctorum, & Charitatis, ac Archihospitalis S. Iacobi, & Hospitalis S. Spiritus in Saxia, ac Corporis Christi, & Sacramenti, ac Campi Sancti, & Archihospitalis Orphanorum, ac aliis Confratribus Confraternitatum de dicta Vrbe, necnon eidem Imagini, & Archihospitali S. Iacobi, & hospitali Sancti Spiritus, & Archihospitali Orphanorum, ac Campo Sancto: Necnon Fabricae Basilicae Principis Apostolorum de eadem Vrbe, illiusque deputatis, eorumque, necnon eiusdem B. Mariae de Populo, & Consolationis, ac S. Joannis Baptistae Florentinorum, aliisque eiusdem Almae Urbis Ecclesiis, ac illa & illas visitantibus, vel eis benefacientibus, eorumque Administratoribus, Guardianis, Rectoribus, Capellanis, Familiaribus, Oeconomis, Gubernatoribus, & aliis personis similem curam in eis sumentibus, ac pauperibus & infirmis eorum, etiam per nos, ac praefatos seu quoscumque alios Rom. Pont. praedecessores & successores nostros, ac Sedem eandem concessis & concedendis, & quibus illi, & illae, & illa utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, Confraternitas S. Rochi, illiusque Confratres, Ecclesia, Hospitalis, Domus, & administratores, Rectores, Capellani, Seruitores, Familiares, Ministri, Oeconomis, ac Gubernatores huiusmodi, aliaque personae similem curam inibi sumentes, ac illa visitantes, vel eis benefacientes, ex nunc in perpetuum utantur, potiuntur & gaudeant, ac uti, potiri & gaudere libere & licite valeant in omnibus & per omnia, perinde ac si eidem Confraternitati S. Rochi, Confratribus Ecclesiae Hospitalis, Gubernatoribus & aliis personis, ac illa visitantibus & benefacientibus, ac aliis praefatis pro tempore specialiter & expresse concessa fuissent, ac in futurum concederentur. Necnon quibusvis presbyteris, tam religiosis quam secularibus, qui in ipsa Ecclesia S. Rochi quocumque anni tempore celebraverint, & animabus Christi fidelium qui in charitate Dei decellerint, ac pro quibus iidem presbyteri ibi celebraverint, aut celebrari fecerint ac orauerint, eisdem indulgentias & peccatorum remissiones quae celebrantibus pro defunctis in Capella Scala Caeli nuncupata Monasterii Trium Fontium extra muros eiusdem Urbis, aut in Capella in Praesepe Domini, sita in Ecclesia eiusdem B. Mariae Majoris de dicta Vrbe, & animabus pro quibus inibi celebratur, & oratur, auctoritate & tenore praedictis concedimus, indul-

Tu scias indulgentias ad infra reuocatas esse quoniam omnes Confratres concessas, usque ad S. D. N. Paulum V. qui novam circa indulgentias dispositionem fecit, innotavit in rubr.

genus. Ipsaque indulgentias, gratias, privilegia, indulta, exemptiones, immunitates, libertates, & alias concessiones ac remissiones, ad illos, illas, & illa extendimus & prorogamus ac ampliamus.

Publicandi Indulgentias licentiam impartitur.

In vide bulam Clem. VIII. cit. in rubr.

§. 15. Et quod administratores, Rectores, Capellani, Servitores, Familiares, Ministri, Oeconomi, & Gubernatores Ecclesie, & Confraternitatis S. Rochi hujusmodi, Indulgentias, privilegia, indulta, exemptiones, immunitates, libertates & alias concessiones ac remissiones, ac dies & festa in quibus & causas propter quas illas consequi debeant, ad eorum beneplacitum publicari facere, necnon elemosynas Ecclesie S. Rochi ac Hospitali, ac illius domui prefatis ac aliis sub invocatione ejusdem S. Rochi erigendis, elargiendas recipere, & illas recipiendas & quærendas, ac indulgentias hujusmodi publicandas per dictam urbem seu alibi quætores seu qualescumque alias personas Vicarii pro tempore existentis dictæ Urbis ac diocæsani, aut cujusvis alterius licentia desuper minime requisita, deputare & mittere, ac alias Confraternitates sub dicta invocatione, ubi vis locorum erigere & instituire, ac quibusvis Ecclesiis, Hospitalibus & aliis piis locis, necnon confratribus sic erectis omnia & singula privilegia, indulgentias, facultates & indulta, eisdem Confratribus, Hospitali & aliis prefatis concessa illis communicare, & ad eorum instar concedere & in eos transferre.

Septem etiam condandis.

§. 16. Necnon quæcumque statuta & ordinationes licite & honeste, tam circa regimen & tranquillitatem Ecclesie Hospitalis & domus S. Rochi hujusmodi, divinarumque celebrationem, quam numerum Confratrum, & Ministrorum, Rectorum, Capellanorum, Oeconomorum, Gubernatorum, & familiarum prædictorum, illorumque personas & ornamenta, ac bona mobilia & immobilia illorum, eorumque Administratum & alia præmissa concernentia condere, alterare, mutare, ac de novo edere, & per eos hæcenus facta reformare & mutare, seu de novo edere, ac quascumque pœnas in contravenientes apponere valeant eisdem auctoritate & tenore licentiam & facultatem concedimus & indulgemus.

Privilegium fore, de quo supra, ad omnes personas & ministros extendit.

A. C. Facultates vide Const. 20. S. D. N. Pauli V.

§. 17. Necnon quod non solum Confratres, sed etiam illius & Ecclesie hujusmodi Administratores, Gubernatores, Rectores, Oeconomi, Servitores, Familiares, Ministri, Capellani, Rectorum, seu Officiales, non solum a Vicarii Urbis hujusmodi, sed etiam aliorum quorumcumque jurisdictione, correctione, visitatione, & potestate penitus & omnino exempti, & solum juxta prefati Leonis prædecessoris dispositionem Cardinali S. R. E. Camera Apost. Regenci, aut ipsius Camerae Auditori pro tempore existenti subiecti existant, ejusque correctioni & punitioni subjaceant, & quod coram aliis respondere minime teneantur, nec ad id cogi, seu compelli, neque propterea aliquas sententias, censuras, & pœnas incurrere, sed illis impune obistere, & resistere valeant.

Bona etiam feudalia & Ecclesiastica Confraternitati relinqui possint Clausula præservativa.

§. 18. quodque bona quæcumque, etiam feudalia, ac emphyteutica, & Ecclesiastica, prefate Confraternitati inter vivos, quam causa mortis, seu testamento, vel codicillo dari, concedi, & relinqui, ipsique illa, prout cætera Ecclesie, & Confraternitatis hujusmodi bona regere, & gubernare, nec desuper à quoquam molestari, seu perturbari possint, statimus, & ordinamus.

Clausula derogatoria.

§. 19. Ac quod, præmissa omnia, & singula de subreptionis, & nullitatis vitio, seu intentionis nostræ defectu, etiam ex eo quod ea quæ super præmissis gesta fuerunt, & emanarunt, plenarie expressa, seu prout existit, narrata minime fuerint, seu quovis alio prætextu, occasione, vel causa notari, vel impugnari, aut in aliquo annullari, vel alterari non possint, neque notata seu impugnata, aut alterata censeantur, sed valida, & efficacia existant, ac si exprimenda de necessitate de verbo ad verbum inserta fuissent. Quodque presentes literæ sub quibusvis revocationibus, suspensionibus, modificationibus, limitationibus, restitutionibus, responsionibus, & exceptionibus similium literarum, gratiarum, & indulgentiarum, etiam per nos, & recol. mem. Marcellum Papam II. seu alios prædecessores, & successores nostros Rom. Pont. & Sedem hujusmodi, vel ejus Legatos, ac etiam per regulas Cancellarie Apost. pro tempore factas, ac in favorem dictæ Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, & expeditionis

contra infideles nullatenus comprehendantur, sed semper ab illis penitus, & omnino exceptæ sint, & esse censeantur, illisque per quascumque literas, & qualvis clausulas generales, & speciales, etiam derogatorias derogatorias, efficaciores, & insolitas, ac etiam irritantia decreta, sub quacumque verborum forma, & expressione in se contineri, nullatenus derogari possint, nec derogatum esse censeatur, nisi tenor illarum de verbo ad verbum nihil penitus omisso insertus, & hujusmodi derogationes consistorialiter factæ, & per trinas distinctas literas eundem tenorem continentes tribus similibus vicibus Confratribus, administratoribus, Gubernatoribus, Rectoribus, & Oeconomis prefatis legitime intimatæ, & insinuatæ fuerint, eorumque ad id expressus accedat assensus, & aliter factæ derogationes nemini suffragentur.

Decretum irritant.

§. 20. Et ita per quoscumque Iudices quavis auctoritate fungentes, & causarum Palatii Apost. Auditores, & ipsius S. R. E. sublata eis quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiti debere, necnon si secus super his à quoquam quavis auctoritate scientor, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

Alia Indulgentia pro visitantibus dictam Ecclesiam, etiam alia die, quæ festivitatis ejusdem Sancti, per Confratres eligit.

§. 21. Et nihilominus, ut Ecclesia S. Rochi in majori veneratione habeatur, & ad illam visitandum & beneficiendum facilius concurratur, de ipsius omnipotentis Dei misericordia, ac eorundem Petri, & Pauli Apostolorum ejus auctoritate consiliis univerlis & singulis utriusque sexus Christi fidelibus verè poenitentibus, & confessis, seu confitendi propositum habentibus, qui ultra S. Rochi, & S. Martini festivitates prædictas, alio die per eisdem administratores, Gubernatores, Rectores, & Oeconomos ad id nominados, à primis vespere usque ad occasum Solis sequentis diei, Ecclesiam S. Rochi prefatam devote visita verint, ac pro illius, & ejus Hospitalis mantentione, seu ornamentorum emptione, vel alias ad illorum utilitatem in aliquo manus porrexerint adiutrices.

Et alia pro Confratribus. Tu habes revocationem in d. Const. S. D. N. Pauli V. cit. in rubr. Clausula derogatoria.

§. 22. Necnon singulis Confratribus, administratoribus, capellanis, & aliis Ecclesie, & Hospitalis ministris, & personis prefatis, qui in eorum infirmitate, seu alias in mortis articulo poenitentes, & contriti nomen Jesu nominaverint, aut signum poenitentiae, seu Crucis, aut animum seu vultum ad Deum, aut caput sursum ad cælum elevaverint, plenariam omnium peccatorum suorum Indulgentiam, ac Jubilæum, & remissionem in forma Ecclesie consueta misericorditer in Domino elargimur.

§. 23. Non obstantibus Apostolicis, ac in provincialibus, & synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, & ordinationibus, ac Ecclesiarum, monasteriorum, hospitalium, & confraternitatum prefatorum, etiam jussamento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque indultis, & literis Apostolicis illis, ac dilectis illis populo Romano, & dictæ Urbis Conservatoribus, & quibusvis aliis per quoscumque Rom. Pont. Prædecessores nostros, & nos, ac Sedem prefatam, etiam per modum generalis legis, ac statuti perpetui, ac Motu proprio, & ex certa scientia, ac quavis instantia, & cù quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, & insolitis clausulis irritantibusque & aliis decretis etiam iteratis vicibus concessis approbatis, & innovatis. Quibus omnibus illorum tenores, ac si de verbo ad verbum infereretur, presentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanens, hæc vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus. Cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 18. Octobris 1560. Pontificatus nostri anno primo.

D. P. An. 1. die 18. Octob.

Facultas Iudicum lite pendente decernendi sequentia super fructibus beneficiorum Sedi Apost. reservatorum sive affectorum, & ordinaria, vel alia auctoritate nulliter collatorum. Et pœnæ desuper temere litigantium.

XVII.

Fructus vero beneficiorum lite pendente apud personas idoneas à Iudice eligendas depomi iussit Pius V. inf. in Const. 57. Cordi.

Sancti

PIVS QVARTVS.

Edita An. D. 1560. S. An. d. i. s. t. i. m. i. s. s. i. m. u. s. i. n. C. h. r. i. s. t. o. P. a. t. e. r. , & D. o. m. i. n. u. s. n. o. s. t. e. r. , D. e. i. P. i. u. s. d. i. v. i. n. a. p. r. o. v. i. d. e. n. t. i. a. P. a. p. a. I. V. C. u. p. i. e. n. s. p. r. o. u. t. s. u. o. P. a. s. t. o. r. a. l. i. i. n. c. u. m. b. i. t. o. f. f. i. c. i. o. , u. n. i. c. u. i. q. u. e. q. u. o. d. s. u. u. m. e. s. t. t. r. i. b. u. i. , j. u. s. t. i. t. i. a. m. q. u. e. i. n. t. e. r. o. m. n. e. s. a. q. u. a. l. a. n. c. e. m. i. n. i. s. t. r. a. t. i. , a. c. a. n. i. m. a. r. u. m. p. e. r. i. c. u. l. i. s. , & f. r. a. u. d. i. b. u. s. e. o. r. u. m. , q. u. i. p. a. s. s. i. m. b. e. n. e. f. i. c. i. a. e. c. c. l. e. s. i. a. s. t. i. c. a. i. n. m. e. n. s. i. b. u. s. i. n. q. u. i. b. u. s. i. l. l. o. r. u. m. c. o. l. l. a. t. i. o. , & p. r. o. v. i. s. i. o. p. e. r. c. o. n. s. t. i. t. u. t. i. o. n. e. s. s. u. a. s. , s. e. u. C. a. n. c. e. l. l. a. r. i. z. A. p. o. s. t. r. e. g. u. l. a. s. d. e. s. u. p. e. r. e. d. i. t. a. s. , d. i. s. p. o. s. i. t. i. o. n. i. s. u. z. p. r. o. t. e. m. p. o. r. e. r. e. s. e. r. v. a. t. a. e. x. i. s. t. u. n. t. v. a. c. a. n. t. i. a. , s. e. u. a. l. i. a. e. i. s. d. e. m. , & S. e. d. i. s. A. p. o. s. t. o. l. i. c. a. d. i. s. p. o. s. i. t. i. o. n. i. g. e. n. e. r. a. l. i. t. e. r. r. e. s. e. r. v. a. t. a. , a. u. t. e. x. g. e. n. e. r. a. l. i. r. e. s. e. r. v. a. t. i. o. n. e. A. p. o. s. t. o. l. i. c. a. , v. e. l. a. l. i. a. a. f. f. e. c. t. a. , o. r. d. i. n. a. r. i. a. , s. e. u. a. l. i. a. a. u. t. o. r. i. t. a. t. e. c. o. n. t. r. a. d. i. c. t. a. r. u. m. c. o. n. s. t. i. t. u. t. i. o. n. u. m. t. e. n. o. r. e. m. , a. u. t. a. l. i. a. s. i. n. d. e. b. i. t. e. s. i. b. i. c. o. n. f. e. r. r. i. , & d. e. i. l. l. i. s. e. t. i. a. m. p. r. o. v. i. d. e. r. i. p. r. o. c. u. r. a. n. t. , & i. n. e. i. s. p. r. a. e. t. e. x. t. u. c. o. l. l. a. t. i. o. n. u. , & p. r. o. v. i. s. i. o. n. u. m. h. u. j. u. s. m. o. d. i. s. e. i. n. t. r. u. d. u. n. t. , a. d. h. o. c. u. t. i. l. l. o. r. u. m. f. r. u. c. t. u. s. s. u. o. s. f. a. c. i. a. n. t. , & e. x. e. i. s. i. m. p. e. t. r. a. n. t. e. s. A. p. o. s. t. o. l. i. c. o. s. , s. e. u. a. l. i. a. s. j. u. s. t. o. t. i. t. u. l. o. p. r. o. v. i. s. o. s. m. o. l. e. s. t. e. n. t. , & i. n. t. e. r. i. m. l. i. t. e. s. a. d. e. o. i. n. l. o. n. g. u. m. p. r. o. t. r. a. h. a. n. t. , u. t. i. m. p. e. t. r. a. n. t. e. s. , & j. u. s. t. u. m. t. i. t. u. l. u. m. h. a. b. e. n. t. e. s. , a. u. t. c. u. m. e. i. s. c. o. n. c. o. r. d. a. r. e. , a. u. t. e. o. r. u. m. j. u. r. i. c. e. d. e. r. e. , & r. e. n. u. n. t. i. a. r. e. , a. u. t. i. n. p. r. o. s. e. c. u. t. i. o. n. e. l. i. t. i. u. m. h. u. j. u. s. m. o. d. i. o. m. n. e. s. f. e. r. e. e. o. r. u. m. f. a. c. u. l. t. a. t. e. s. d. i. s. s. i. p. a. r. e. , & t. a. n. d. e. m. i. n. i. l. l. a. r. u. m. p. r. o. s. e. c. u. t. i. o. n. e. m. o. r. i. c. o. g. a. n. t. u. r. , Q. u. i. q. u. e. b. e. n. e. f. i. c. i. a. i. n. R. o. m. C. u. r. i. a. , v. e. l. e. x. t. r. a. e. a. m. l. i. t. i. g. i. o. s. a. r. e. l. i. g. n. a. n. t. , a. u. t. e. o. r. u. m. j. u. r. i. c. e. d. u. n. t. s. i. m. p. l. i. c. i. t. e. r. , v. e. l. i. n. f. a. v. o. r. e. m. t. e. x. t. i. i. i. n. m. e. m. o. r. i. a. l. i. b. u. s. c. u. m. p. a. r. v. i. s. d. a. t. i. s. , & c. o. n. s. e. n. s. i. b. u. s. d. e. s. u. p. e. r. p. r. a. e. t. i. u. s. , q. u. a. p. e. n. e. s. e. r. e. t. i. n. e. n. t. , & n. i. h. i. l. o. m. i. n. u. s. l. i. t. e. s. h. u. j. u. s. m. o. d. i. p. r. o. s. e. q. u. u. n. t. u. r. , & d. u. m. c. o. g. n. o. s. c. u. n. t. m. u. l. t. u. j. u. s. s. i. b. i. i. n. h. u. j. u. s. m. o. d. i. b. e. n. e. f. i. c. i. i. s. l. i. t. i. g. i. o. s. i. s. c. o. m. p. e. t. e. r. e. , a. d. e. f. f. u. g. i. e. n. d. a. m. s. e. n. t. e. n. t. i. a. m. , & e. x. p. e. n. s. a. s. , v. e. l. f. r. u. c. t. u. m. r. e. s. t. i. t. u. t. i. o. n. e. m. , i. n. q. u. i. b. u. s. c. o. n. d. e. m. n. a. n. d. i. v. e. n. i. e. n. t. , s. u. p. p. l. i. c. a. t. i. o. n. e. s. d. e. s. u. p. e. r. s. i. g. n. a. t. i. , a. c. d. a. t. a. s. , & c. o. n. s. e. n. s. u. s. p. a. r. v. o. s. h. u. j. u. s. m. o. d. i. e. x. t. e. n. d. i. f. a. c. i. u. n. t. , a. s. s. e. r. e. n. t. e. s. s. e. j. a. m. d. i. u. i. l. l. a. d. i. m. i. s. i. s. s. e. , p. a. r. t. e. s. f. o. v. e. n. t. e. s. b. o. n. u. m. j. u. s. , & J. u. d. i. c. e. s. j. u. s. t. i. t. i. a. m. m. i. n. i. s. t. r. a. n. t. e. s. d. e. l. u. d. e. n. d. o. , q. u. a. n. t. u. m. i. n. e. o. e. s. t. o. b. v. i. a. r. e. , a. c. o. m. n. e. m. p. e. n. i. t. u. s. t. a. l. i. a. p. r. a. e. s. u. m. e. n. d. i. o. c. a. s. i. o. n. e. m. t. o. l. l. e. r. e.

Causa cessit.

Facultas lu- dum sequi- strari facien- di fructus be- neficiorum. lites pendente super illis, a- quam Sedi- Apost. refer- vatis, vel affectis, & per ordina- rios, vel alios nulliter col- latis.

Talesque be- neficiorum detentores. Et litigantes, etiam si liti- asserint, tenentur ad damna, & interesse, &c.

§. 1. Hac sua perpetua valitura sanctione statuit, & ordina- vit, quod quoties in antea aliquem super quovis bene- ficio ecclesiastico, ut praefertur, reservato, seu affe- cto, & dicta auctoritate, vel alias nulliter collato, tam in dicta Curia, quam extra eam litigare contigerit, & judi- ci ordinario, seu cui causa desuper commissa fuerit, etiam summariè, & extrajudicialiter, quantum sibi pro rei qualitate sufficere, parte legitime citata videbitur, constituerit beneficium ipsum in dictis mensibus vacavisse, aut alias, ut praefertur, reservatum, seu affectum, & nihilominus ordinaria, seu alia auctoritate nulliter collatum, & inde- bite retentum existere, idem iudex reproducta citatione fructus, redditus, & proventus beneficiorum sic nulliter collatorum, & indebite detentorum sequestrari mandet & faciat, ac alia exequatur in praemissis necessaria, & oportuna. Super quo eidem iudici omnem potestatem, & auctoritatem impartitus est. Idemque Sanctitas sua in causis nunc in quavis instantia coram eisdem iudicibus pendentibus similiter observari mandavit.

§. 2. Praeterea decrevit, & declaravit sic signantes, seu cedentes, & nihilominus lites hujusmodi prosequi. ne eorum malitia illis prodesse, & foventibus, bonum jus nocere valeat, ad fructuum, reddituum, & proventuum dictorum bene- ficioꝝ per eos perceptorum restitutionem, ac expensarum in litibus hujusmodi factarum refectionem, omniaque, & singula damna, & interesse in quibus condemnati fuerint si non cessissent, vel resignassent, per iudices, tam ordinaria quam delegata, vel alia auctoritate fungentes, coram quibus lites ipsas pro tempore pendere, seu moveri contigerit, condemnandos fore & condemnari debere, ac ad id teneri & obligatos esse. Ipsosque, ac etiam in dictis beneficiis suc- cessores quoscumque ad paritionem sententiarum, seu senten- tiarum, ac literarum executorialium pro tempore latae, seu latarum, & decretarum, a quibus appellare non liceat, ad restitutionem, seu relaxationem possessionis, ac fructuum, reddituum, & proventuum, necnon refectionem expensa- rum, ac damnorum, interesse hujusmodi perinde ac si con- tra eosdem successores sententia, seu sententia latae, & li- terae executoriales hujusmodi decretae fuissent, cogi, & compelli. Sic tamen quod postquam alter ipsorum senten- tia, seu sententia, ac restitutioni, vel relaxationi posses- sionis, fructuum, reddituum, & proventuum, necnon

damnorum, & interesse hujusmodi refectioni, aliisque praemissis realiter, & cum effectu paruerit, aliter desuper molestari non possit.

§. 3. Et ita in praemissis omnibus, & singulis per eosdem & alios quoscumque Indices, & etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata, & ceteris, iudicari, & definiti debere, irritum quoque, & ceteris.

Placet, publicetur, & describatur. I. Leita, & publicata suis supra dicta Const. Roma in Canc. Ap. Anno Incarn. Dom. 1560. die vero Sabb. 26. mensis Oct.

Decretum in- ritanti.

Papa sub. r. Publicatio.

Vassallorum obligationes de cetero fiendae, pro corum Dominis Sedi Apostolicae subiectis, nul- lae erunt. Et Domini eorum Vassallos ab obliga- tionibus jam factis indemnes relevare, & pecu- nias solutas infra sex menses restituere cogea- tur.

XVIII.

Hac prohibicio quoad obligationes Communitatum, con- firmata, & extensa fuit a Sixto V. inf. in eius const. 4. Inter varias, & Clem. VIII. in const. 10. Pro commissa, ubi alia de communitatibus videbis. Prout de Baroni- bus alia inspicies in const. 41. d. Clem. VIII. iustitia.

PIVS PAPA QVARTVS, Motu proprio, &c.

Edita An. D. 1560.

Q. Via non solum ex debito charitatis, & Pastoralis of- ficii, quo omnium nostrorum, & Rom. Ecclesiae sub- ditorum praecipuam curam tenere debemus, sed pro inte- resse etiam pecuniario Sedis, & Camerae praefatae debe- mus prospicere, & curare, ut ex terris, civitatibus, oppi- dis, castris, villis, & locis temporali Dominio Comitum, Baronum, Domicellorum, aut alias quomodolibet nun- cupatorum, nobis subditorum oriundi, aut illatum illo- rumque incolae, & habitatores, suis facultatibus non exhaustantur, quandoquidem ad paupertatem redacti, non valent solvere subsidia, & sufferre onera quae nobis, & Sedi, ac Camerae praefatae, ratione superioritatis, & alias tam ordinariè, quam extraordinariè, prout contingit, praestare tenentur, & consueverunt. Et (sicut accepimus) parvus quidam abusus a multis annis citra inole- vit, quod nonnulli ex Comitibus, Baronibus, & aliis temporalibus Domicellis praefatis, per seipsos, vel per alias ad eorum commodum interpositas personas acci- piendo pecunias mutuo, seu alios contractus faciendo, faciunt civitatum, oppidorum, castrorum, terrarum, villa- rum, & locorum sibi subditorum universitates, & homi- nes, & plerumque etiam particulares accedere, & sibi ju- bere, seu principaliter, & in solidum obligare, & adve- niente tempore ad faciendam solutionem vel satisfactio- nem ipsis Dominis non solventibus, neque satisfacien- tibus subditi coguntur vel de suo solvere, & satisfacere, ac depauperari, vel solvere, & satisfacere non valentes, censuris, & interdictis subijci, ac per executores tribula- ri, immentisque fastidiis vexari, & demum ad solven- & sufferren. Camerae Apostolicae subsidia, & alia praefata im- ponentes reddi.

Causa istius consilii.

§. 1. Nos igitur tot inconvenientibus occurrere, illorū- que occasionem tollere volentes, Motu proprio, & ex cer- ta scientia, ac de Apostolica potestate plenitudine, Uni- versis, & singulis Comitibus, Baronibus, Domicellis, & aliis praefatis, sub excommunicationis latae sententiae, & privationisque domini, civitatum, oppidorum, castro- rum, villarum, & locorum praefatorum ipso facto incur- rendis poenis, & in virtute sanctae obediētia praecipimus & mandamus, ut quicumque ex eis, pro quibus, seu pro quorum commodo, utilitate, & interesse, immediatè, vel aliis personis median, vel suppositis, eorum subditi uni- versaliter, vel particulariter, ex quacumque causa, & quocumque modo obligati hactenus fuissent repertiuntur, debeant per ipsos subditos soluta, seu quomodolibet ex- posita, integrè infra sex menses proximos restituere.

Dominus resti- tuant inf. sex menses Vas- salis pecu- nias pro eis solvendi.

Et ab aliis obligationi- bus indem- nes relevent eisdem sub- ditos.

§. 2. Et pro aliis obligationibus non solutis, neque satisfactis, debitis temporibus, de suis propriis, abli- que

que subditum damno aliquo, soluisse, & satisfecisse, ipsosque subditos, etiam non petentes, vere & realiter indemnes, & penitus sine damno relevasse. Et nihilominus omnes, & singulas confessiones, & quietationes, & liberationes dictorum Dominorum per ipsos subditos, circa relevationem indemnitate huiusmodi, non interveniente vera, & reali satisfactione, etiam si jurata fuerint, irritas, & nullius momenti fore, & esse decernimus.

Obligatio
Commissio
tam. & Pas
fallorum de
cetero pro
Dominis fil
da, ipsa
quasi.

§.3. Insuperque omnes, & singulas fidei iuraciones, & accessiones, etiam cum clausula, Principaliter, & in solidum, necnon uti principales, & tam personales, quam reales, & alias quascumque obligationes, & promissiones, per Universitates, & personas subditas prefatas, sive universaliter, sive particulariter, etiam in ampliori forma Cam. Apost. cum iuramento, censurarum, & mandati executivi susceptione, & promissione, etiam jurata, etiam de non utendo remedio huius nostre provisionis, ultro seu ad preces, & instantiam, aut ad commodum, seu utilitatem suorum in temporalibus Dominorum, inmediate ipsos Dominos nominatis, seu illis non nominatis, aliis interpositis nominibus, & personis, de cetero perpetuis futuris temporibus, quocumque modo facien. & promittas concernent desuper faciendae instrumenta, nullius roboris, & momenti fore & esse, Universitatesque & personas subditas prefatas nullo modo obligare, neque in iudicio, vel extra ullam omnino fidem facere.

Decretum in
ritanti.

§.4. Sicque, & non aliter per quoscumque Iudices, etiam S.R.E. Cardinales, & Palatii Apostolici causarum Auditores, Camerae Apostolicae Regentes, & alios quoscumque Iudices, in Alma Urbe, & aliis quibuscumque S.R.E. Terris, & locis, sublata aliter iudicandi facultate iudicari debere. Ac si, & quicquid secus fieri contingat, irritum, &c.

Publicata in
Urbe legas
ignorantes.

§.5. Et praesentium (quae postquam per aliquem ex nostris Curatoribus in locis consuetis Urbis affixae, & publicatae fuerint, omnes, etiam ignorantes, afficere volumus) solam signaturam, regula contraria non obstante, sufficere decernimus.

Derogatio
clericorum.

§.6. Non obstant. constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, privilegiis Camerae, & aliis quibuscumque concessis, quoscumque tenoris existant, statutisque & consuetudinibus locorum, etiam iuramento, &c. roboratis, ceterisque in contrarium facientibus quibuscumque. Placet, & ita decernimus, & mand. l.

Papa subscr.
Publ. P. An.
L. die 29.
O. M. O.

Anno a Nativitate Domini 1560. Indi. 3. die vero 13. mensis Octobr. Pont. Sanctiss. in Christo patris, & D. N. D. Pii divina providentia Papa IV. Anno 1. retroscripta littera affixa, & publicata fuerunt ad valvas Cancellariae Apost. & in aede Campi Flora, ac ad valvas Basilicae Principis Apostolorum de Urbe, per nos Iulium Parinum Clericum Terdonensem, & Jacobum Carra D. N. P. P. Curf. Camillus Cherb. mag. curf.

XIX. De Spoliis Clericorum ob illicitam negotiationem. Et de indultis Curialium, & Incolarum Almae Urbis super dd. Spoliis.

Ad primam rubricam partem habes confirmationem Sixti V. in eius const. 100. In conferendis. Et ad secundam vide pro Curialibus indultum Pauli V. in const. 18. In emine. ubi plenè notabo. Et praecipue pro Militia S. Ioannis Hierosolym. habes dispensationem hic inf. in const. 29. Rom.

Scias autem Clericis in Agro Romano, & proptiis Terris licite agriculturam exercere, ex permissione, & indulto Clem. VIII. const. 72. Inter multiplices, tom. 3.

Edita An. D.
1560.

P I V S E P I S C O P V S,
Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Invitum.

Decens esse censentes, & aequum, ut nos, qui alios in sua iustitia confovemus, Cam. Apost. iura non negligamus, quinimò ne praetextu incertitudinis, illa ab aliquibus usurpari, aut super eis dubia aliqua oriri contingat, ita nostrae declarationis remedio provideamus, quod à nemine desuper dubium aliquod deduci possit.

Causa const.

§.1. Cum itaque sicut accepimus, à nonnullis vertatur in dubium, an res & bona per Clericos, etiam in sa-

cris ordinibus constitutos, ex negotiatione illicita, aut alias contra sacros Canones acquisita, vel Spolia, vel alias ad Camerae praefatam iure legitimo spectare, & pertinere debeant? Nos omnes desuper haeritationis aeternae submovere, ac cavillationibus, & altercationibus, ac libicibus viam praeccludere, & denique malitiis eorum, qui iura Camerae usurpare satagunt, obviam, aliasque in praemissis opportunè providere volentes.

§.2. Motu proprio, ex certa nostra scientia, ac de Apostolice potestatis plenitudine decernimus, & declaramus, omnia, & singulas res, & bona, quoscumque qualitates, & quantitatis existentia, ac in quibusvis regionibus, & regnis, ac dominiis, tam citra, quam ultra montes, & maria consistentia, per quosvis clericos, tam saeculares, quam quorumvis, etiam mendicantium Ordinum, ac Militarium regulares, etiam in sacris ordinibus constitutos, quoscumque status, ordinis & conditionis fuerint, ac Archiepiscopali, Episcopali, vel alia majori dignitate praefulgeant, ex negotiatione illicita, aut alias contra sacros canones quomodolibet acquisita, quae pro tempore post obitum eorum, qui etiam ex facultate quae habuerint testandi, condito testamento, ubi vis locorum decesserint, & decedent, aut quibus illos, etiam eis viventibus, privari, & eis destitui contigerit, & praesertim quondam Andreae Iapiro de S. Ioanne Rotundo, Presbyteri, seu Religiosi, extra Rom. Curiam ad illam forsam veniendo defuncti haecenus remanserunt, remanent, & remanebunt, ad eandem Camerae, & non alios, etiam in quibusvis Cathedralibus, etiam Metropolit. & Collegiatis, ac aliis Ecclesiis, Monasteriis, Hospitalibus, Militiis, ceterisque beneficiis Ecclesiasticis cum cura, saecularibus, & quorumvis Ordinum regularibus qualitercumque qualificatis successores, illa in titulum, commendam, administrationem, commissionem, ac alias quomodolibet pro tempore obtinentes, etiam si illa vigore prioris tituli, jus regrediendi, seu accedendi, aliquibus concessum fuerit, spectasse, & spectare, ac sub nomine spoliatorum venire, illaque uti spolia ad Camerae ipsam pertinentia perpetuo colligi, & recuperari potuisse, posse, ac debere.

Clericorum
bona ex illi-
cita negotia-
tione, vel
alias con-
tra sacros
Canones ac-
quisita ad
Cam. Apostol.
spectant, ut
in rubr.

§.3. Et ita per quoscumque Iudices quavis auctoritate fungentes in quacumque Instantia, sublata eis quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiti debere. Necnon irritum, & inane quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Decretum in
ritanti.

§.4. Mandantes dilecto filio nostro Guidoni Ascanio Sacerdoti & Martiz in Via lata, Diac. Card. de Sancta Flora nuncupato, Camerario nostro, & ejus in Camerae officio successoribus, quatenus Spolia ipsa, prout alia ipsius Camerae jura, exigi, & recuperari, ac praesentes inviolabiliter observari faciat, nec permittat Camerae ipsam, vel pro ea agere, desuper modo aliquo molestari, perturbari, aut inquietari. Contradiatores quoscumque & rebelles per censuras & poenas Ecclesiasticas, & appellatione postposita compescendo, necnon legitimis super his habendis servatis processibus, censuras & poenas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii saecularis.

Executorum
deputatio &
facultates.

§.1. Non obstant. fel. rec. Bonifac. PP. VIII. praedecessoris nostri de una, & Cöcilii generalis de duabus dietis, & aliis constitutionibus, & ordinationibus, Apostolicis, necnon Ecclesiarum, Monasteriorum, Ordinum, Militiarum, & beneficiorum praedictorum iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, illis & dilectis filiis illorum Capitulis, Conventibus, Superioribus, & personis, sub quibuscunque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis & decretis, etiam Motu & scientia similibus concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, illorum tenores praesentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dütaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per litteras Apostol. non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Nulli ergo, &c.

Clausula de
rogatoria.

Datum

D. P. An. 1. die 5. Novemb.

Dat. Romae apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicae 1560. Non. Novemb. Pont. nostri Anno primo.

Sequitur declaratio dictae Constitutionis.

PIVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Edita An. D. 1560. Exordium.

Romanus Pontifex ex sua circumspccta providentia Rattendens suam Almam Urbem, Apostolorum Petri & Pauli glorioso martyrii cruore Domino nostro JESU CHRISTO consecratam, caput Orbis existere, & Altissimum in ea sacerdotii principatum, Christianaeque Religionis caput instituisse, & ad illam tanquam communem omnium Christi fidelium patriam de universis mundi partibus Christi fideles ipsos in copioso numero conflueret, ut illa eo amplioribus prerogativis decoretur, quo est omnium aliarum mater, cunctorumque ad eam undequaque accedentium benigna receptrix & alumna, ac illius incolae, & habitatores, ac Romanam Curiam sequentes eo quietius & tranquillius in ea degant, quo se amplioribus favoribus & gratiis noverint communitos, nonnunquam a suis praedecessoribus in illorum favorem concessa, pro illorum subsistentia firmiori, non solum approbat, sed etiam innovat, & quae postmodum ab eo emanarunt literae Apostolicae, ne defectu incertitudinis aliquid quod a mente sua alienum sit, oriri contingat, illas ita suae declarationis adminiculo dilucidat, ut nulli haesitationis & dubitationis scrupulus relinquatur, & alias desuper disponit, prout rerum & temporum qualitate pensata, conspiciet in Domino salubriter expedire.

Julius III. edidit bullam de qua hic. Hic Pont. Almam edidit bullam hic praecedentem.

Ideo dubitabatur an ista const. praedicta const. Julii III. Unde hic declaratur, non fuisse praedictum privilegium Curialium, & eius const. non se extendere ad Curiam ubique decedentes, aut alios standi facultatem habentes ex privilegio, aut licentia Sedis Apost.

Confirmatio const. Sixti IV. & aliarum.

§. 1. Nuper siquidem postquam fel. rec. lul. PP. III. &c. Omitteret quia ipsa Bulla Jul. est sup. lib. 2. §. 2. Nos ex certis tunc expressis causis Motu simili, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicae potestatis plenitudine, per alias nostras literas sub. dat. videlicet Non. Novemb. Pont. nostri Anno 1. decrevimus, & declaravimus omnia & singula, &c. Omitteret quia est bulla quae praecedit. §. 3. Cum autem sicut nobis innotuit, a nonnullis haesitetur, an ex his literis nostris statuto, & ordinationi Julii praedecessori hujusmodi praedictum aliquid generatum sit, aut dici, seu censeri possit. Nos qui Urbis decorem & venustatem, ac illius incolarum praedictorum prosperum felicem successum sinceris exoptamus affectibus, quique illam non minoribus favoribus quam dicti praedecessores prosecuti sunt, prosequi intendimus, ne propter nostrae declarationis defectum, ex veritatis suppressione contra mentem & voluntatem nostras cuiquam praedictum generetur, quantum in nobis est providere volentes, ac dictarum nostrarum literarum veriorum tenorem praesentibus pro sufficienter expresso habentes, necnon motu & scientia similibus, literas nostras praedictas ad S. R. E. Cardinales, etiam ubique locorum decedentes, ac eorum bona ubique existentia nullo pacto, ad Urbem & Curiam praefatas, necnon Praelatos, Officiales, ac alios saeculares, & cujusvis Ordinis regulares clericos, caeterosque tam in Urbe & Curia praefatis pro tempore existentes, & in ea, seu ejus districtu decedentes, quam alias alibi ubique locorum, etiam ultra montes & maria existentes, testandi tamen, codicillandi, & alias de bonis suis quibuscumque quomodolibet disponendi facultatem, seu etiam quod eis ab intestato decedentibus eorum bona ad ipsorum proximiores, & qui nisi beneficiati essent, succedere deberent, devolvantur & debeant, specialem ab Apost. Sede vel officiorum suorum ratione privilegiorum, aut ex alio quovis titulo pro tempore habentes, cujuscumque status, gradus, ordinis, conditionis, & praerogativae personas minime se extendere, neque illos, aut eorum aliquem comprehendere, sed ab eis penitus exceptos fuisse, fore & esse, ac dici & censeri, & alias easdem nostras literas etiam absque verbis, aut alias contra sacros canones in illis appositis in omnibus & per omnia, ac si illa in eis apposita non fuissent, seu illae sine eis emanassent, stare, & in suis robore, & efficacia permanere, & permanere debuisse & debere.

§. 4. Declarantes eisdem Motu & scientia, tam Julii statutum, & ordinationem hujusmodi, quam per Sixtum IV. & Alex. VI. Leonem X. & alios Rom. Pont. etiam Bullar. Mag. Tom. II.

praedecessores nostros, ac etiam nos, etiam in Conclavi, in quo divina disponente clementia ad summi Apostolatus apicem assumpti fuimus, etiam in ipsius Urbis, & ejus aedificiorum, Romanaeque Curiae & ejus Officialium ac aliarum personarum praedictarum, etiam extra Urbem & quibusvis provinciis, etiam ultra montes & maria, ut praefertur in genere, vel in specie, circa testandi, & succedendi hujusmodi facultatem quomodolibet, concessa privilegia, & indulta, ac cum inhibitionum decretorum, & in eis contentis clausulis Julii praedictas, ac aliorum praedecessorum praedictorum singulas desuper concessas literas, & inde secuta quaecumque, quorum omnium tenores, ac si de verbo ad verbum inferrentur, praesentibus haberi volumus pro expressis, etiam ad hoc ut omnes & singuli supradicti de omnibus, & singulis eorum rebus, & bonis, etiam nulla quantitate, & acquisitionis ipsorum bonorum distinctione habita, libere disponere valeant, ac si dictae nostrae literae non emanassent, aut aliae in posterum emanarent, dicta auctoritate Apostolica tenore praesentium approbamus, confirmamus, & innovamus, necnon illis perpetuae & inviolabilis firmitatis robur adjicimus. Et nihilominus pro potiori cautela, illa omnia & singula eisdem modis & formis, quibus per dictos praedecessores concessa fuerunt, de novo eisdem auctoritate, & tenore, ac Motu & scientia statuimus, ordinamus, & concedimus, necnon illa valida, & efficacia existere, suosque plenarios & integros effectus sortiri, & inviolabiliter observari ac singulis supradictis suffragari.

Tu eas vides indicatas in bulla S. D. N. Pauli V. cit. in rubr.

§. 5. Sicque in praemissis omnibus & singulis per Camerarium, Praesidentes & Clericos praefatos, ac quoscumque alios Iudices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, & ipsius Ecclesiae Rom. Card. sublata eis, & eorum cuilibet iudicandi, & interpretandi facultate & auctoritate iudicari, & definiti debere, ac quicquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate scienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus.

Decretum irritum.

§. 6. Non obstant. praemissis, ac quibusvis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon Camerae, & Ecclesiarum, ac Monasteriorum, & Ordinum praedictorum, & quibusvis aliis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, necnon privilegiis, indultis & literis Apostolicis, illis sub quibuscumque ten. & formis pacum quibusvis clausulis, & decretis, in genere, vel in specie, etiam motu, & scientia similibus, concessis, & approbatis, ac innovatis. Quibus omnibus, illorum ten. praesentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanens, hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus; ac omnibus illis quae Julius, & alii praedecessores praefati in dd. suis literis voluerunt non obviare, caeterisque contrariis quibuscumque.

Chausula derogatoria.

§. 7. Et quia difficile foret praesentes literas ad singula quaeque loca deferri, volumus, & etiam declaramus, quod earum transumptis, seu copiis, etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & alicujus Praelati sigillo munitis, eadem prorsus fides in iudicio, & extra ubique adhibeatur, quae praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Transumptum cum fide.

§. 8. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrarum declarationum, decretorum, approbationis, confirmationis, innovationis, adjectionis, statuti, ordinationis, concessionis, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursum.

Sanctio poenalis.

Dat. Romae apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicae 1560. nonis Febr. Pontificatus nostri anno 2.

D. P. An. 1. die 5. Febr.

Anno a Nativitate Domini 1562. Indi. 4. die vero 15. mensis Feb. Pont. Sancti in Christo patris & D. N. D. Pii divina providentia Papa IV. Anno 1. retroscripta litera affixa, & publicata fuerunt in a. Campi Flora, & valvis Cancellariae Apost. per nos Jacobum Carra, & Antonium Clerici Cursores. Franciscus Rogerius Mag. Curs.

Publicatio.

Confirmatio & nova concessio omnium facultatum, & privilegiorum S.R.E. Camerario habitus à summis Pont. Concessorum.

Ab hac vide consil. 65, Clem. VII. In conferendis, ubi plene notabo.

PIVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Providentia Romani Pontificis plurimum circumspicere, nonnunquam ea, quæ certis suadentibus causis, per ejus prædecessores gesta sunt, ex aliis non minus rationabilibus causis alterat, & ad pristinum statum reducit, ac quemlibet in sua jurisdictione, & possessione conservat, & manenet, prout æquitas suadet, & id in Domino conspicit salubriter expedire.

Camerarius habuit multas facultates & privilegia usque ad Paulum IV. qui illa limitavit.

Hic autem Pont. illa confirmat & de novo concedit.

Quibuscumque non obstantibus.

Sanctis personis.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1560. Idibus Novemb. Pontificatus nostri anno 1.

XXI.

Contra pugnautes in duello, & illud ubique gentium permittentes, spectantes, complicesque, &c.

Duellorum usum vetuit in statu Ecclesiastico Int. sup. consil. 19. Regi. & deinde Leo X. in consil. 31. Quam Deo. easque simpliciter confirmavit Clem. VII. & ideo ejus bullam non posui.

Sanctio ista ampliata fuit à Clem. VIII. ut inf. in eius const. 11. Illius, ubi cætera notabo.

PIVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam. Edita An. D. 1560.

EA quæ à prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus, suadentibus legitimis causis emanarunt, libenter approbationis, & innovationis munimine solidamus, ut eo firmiter illibata perdurent, quo sæpius fuerint Apostolica auctoritate munita, illaque de novo statuimus, & ampliamus, prout rationabiles causæ persuadent, & hoc in Domino conspicimus salubriter expedire.

§. 1. Dudum siquidem à fel. rec. Clemente Papa VII. prædecessore nostro emanarunt literæ in quibus nonnullæ aliæ inferuntur tenorum subsequendum.

Clemens Episcopus servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Consuevit, &c.

Omittitur residuum, quia simpliciter confirmat Bullas citatas in rubrica.

§. 2. Cum autem sicut nobis innotuit, quamplurimi Duces, Comites, Marchiones, Domicelli, Barones, & alii in temporalibus domini, vicarii, communitates, & universitates civitatum, terrarum, & locorum eidem Romanæ Ecclesiæ mediatæ, vel immediatè subjectorum, nonnullique alii singularia certamina exoptantes, & alii etiam, ut præfertur, subditi illa videre cupientes, suorum status, salutis, & honoris immemores, literis prædictorum hujusmodi contravenire, & censuras, ac pœnas in illis contentas parvipendere non vereantur, in animarum suarum perniciem, & divinæ majestatis offensam, ac Reipublicæ læsionem.

§. 3. Nos quorum est sceleratorum insolentis quibus adversus Deum & proximum, ac dictæ Sedis auctoritatem veluti Catholice professionis inimici sævident, salubriter reprimendis, ne ipsorum invalescat præsumptio, & perveritas extollatur, intendere, & ne literæ prædictæ quæ provida deliberatione ab ipsis prædecessoribus emanarunt, contemptibiles reddantur, sed illarum transgressores debita animadversione puniantur, providere volentes, Motu proprio, non ad aliquorum nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed de nostra mera deliberatione, & ex certa scientia, singulas Julii, Leonis, & Clementis, prædecessorum prædictorum literas, cum statutorum, ordinationum, adjunctionum, decretorum, declarationum, confiscationum, incorporationis, applicationis, voluntatum, & mandatorum, ac omnibus, & singulis aliis in eis respectivè contentis clausulis, auctoritate Apostolica tenore præsentium approbamus, & innovamus, & perpetuo firmitatis robore subsistere, & singulos quos literæ ipsæ concernunt, & concernent, sub excommunicationis, anathematis, maledictionis, perpetuæ infamie, diffidationis, criminis lætæ majestatis, seditionis, rebellionis, confiscationis, & privationis statum, & dominiorum, ac Feudorum, & Vicariatum, ac aliorum honorum suorum, ac depositionis illorum, necnon inhabilitatis ad illa, & alia in posterum obtinenda, ac interdicti, ac aliis censuris ac pœnis Ecclesiasticis, & temporalibus, aliisque in eisdem literis contentis, quas contravenientes eo ipso incurrant, & intestabiles fiant, ac ultra pœnas prædictas carceribus mancipari & detineri, & pœnis irremissibiliter puniri debeant, perpetuè observari, & per executores in dictis literis deputatos adversus eosdem contrafacientes ad totalem executionem dictarum pœnarum procedi debere decernimus.

§. 4. Illasque tam ad pugiles taliter pugnautes, quam eos ad id tentantes, & provocantes, aut locum, seu campum ad pugnaudum dantes, seu concedentes, ac in illis astantes, & interessentes, ac certantes, comitantes, & comitivam præstantes, necnon consulentes, ac adherentes, & fautores, necnon chartas certaminis, seu duelli subscribentes, vel affigentes, aut publicantes, etiam prædictæ, seu cujuscumque alterius dignitatis, nobilitatis, status, gradus, & ordinis, tam Ecclesiasticæ, quam mundanæ existant, etiam ad hoc ut ipsi ultra pœnas prædictas excommunicationis majoris lætæ sententiæ pœnam, à qua non nisi à nobis seu Romano Pontifice pro tempore existente absolvi possint, eo ipso incurrant, & si Ecclesiastici fuerint, etiam omnibus & singulis Ecclesiis, mona

Edita An. D. 1560.

Exordium.

Clem. VII. edidit bullam de qua hic.

Causa const.

Confirmatio const. Julii II. Leon. X. Clementis VIII.

Extensio constitutionum ad auctores duellantium, & affigentes vel subscribentes chartas duelli.

monasteriis, dignitatibus, & aliis beneficiis Ecclesiasticis per eos obtentis, seu in quibus, & ad quae jus eis competit, eo ipso privati, & ad illa ac alia in postea obtinenda inhabiles existant, necnon illa tanquam per privationem hujusmodi vacantia, ab aliis impetrari possint, extendimus & ampliamus.

Revocatio Juramentorum a Julio II. Leon. X. & Clem. VII.

§. 5. Et nihilominus praemissa omnia & singula, prout per Julium, Leonem, & Clementem praedecessores praefatos, statuta & ordinata, inhibita, decreta & mandata fuerunt, in omnibus & per omnia de novo statuimus, ordinamus, inhibemus, decernimus, declaramus, & mandamus.

Revocatio quarumlibet quaelibetiam.

§. 6. Ac omnes concessionem duellorum hujusmodi, & facultates desuper praedictis, seu aliis quibusvis personis per quoscumque Rom. Pont. praedecessores nostros, quibusvis formis & verborum expressionibus forsitan concessas & approbatas, & innovatas, harum serie revocamus, callamus & annullamus.

Monitio ad omnes Principes Christianos, ut non subdito R. E. uti solent, la & certamina prohibeant.

§. 7. Et insuper cupientes, illa & tam detestabilem pugnantium, & aliorum loca ad pugnandum, ac alias in praemissis favorem praestantium, & denique tanti scelesti fautorum nequitiam, non solum in terris & locis eidem Romanae Ecclesiae, ut praefertur, subjectis, sed alias ubilibet penitus reprimi & aboleri, ac singulorum Christi fidelium animarum periculis obviare, per viscera Domini nostri Jesu Christi rogamus & obsecramus universos & singulos totius Orbis Imperatorem, Reges, Dices, etiam atmorem, Marchiones, Barones, & ceterosque Principes Christianos, necnon dominia, potentatus, communitates civitatum, ac universitates oppidorum, castrorum, terrarum & locorum quorumcumque, illorumque in temporibus dominos, ac etiam militem, tam equestrium, quam pedestrium capitaneos, & praefatos etiam temporali ditioni ipsius Romanae Ecclesiae non subditos, cuiuscumque status, gradus, ordinis, conditionis, nobilitatis, ac praesentis fuerint, ut divini nominis intuitu, & pro sua in nos & hanc Sanctam Sedem Apostolicam devotione & reverentia, necnon fidei cultu & conservatione, ac animarum eorum, qui hujusmodi duella diabolica fraude decepti perquirunt, salute, dicta duella, seu alia singularia certamina in suis Regnis, Ducatibus, Marchionatibus, Baronis, Dominis, terris & locis nullatenus fieri permittant, immo ne fiant, expresse prohibeant & dissuadeant: districtius praecipientes eis, ne ullo unquam tempore hujusmodi duella seu certamina quovis praetextu, seu quavis occasione vel causa admittere, aut aliquos ad id irritare, seu provocare, vel illis interesse, aut ut fiant pati, seu permittere audeant, vel praesumant, alioquin eos, ac etiam extra terras & loca ditioni Ecclesiae hujusmodi non subiecta duella, seu singularia certamina hujusmodi, aut diffidationes desuper facientes, & ad id irritantes, provocantes, & auxilium, consilium, vel favorem dantes, ac illis astantes & interestentes, & similiter chartas desuper subscriptas aut publicantes, seu de illis se intromittentes, eorumque ac ipsorum singulos ab Imperatore & Regibus inferiores, majoris excommunicationis, & ultra eam, si Ecclesiastici fuerint, privationis & inhabilitatis poenis praedictis subiacere, illasque incurere, & ab eis praeterquam a nobis, seu dicto Rom. Pont. pro tempore existente, ut praefertur absolvi, aut adversus illas restitui, seu rehabilitari non posse, neque debere decernimus & declaramus.

Ad quod habet Concil. Trient. sess. 21. c. 19. de reform. ut in bulla Clem. VIII. cit. in rub.

Clausula derogatoria.

§. 8. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac omnibus illis quae dicti praedecessores in singulis eorum literis praedictis voluerunt non obstat, ceterisque contrariis quibuscumque. Nulli ergo, &c. Datum Romae apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicae 1560. Idibus Novembris, Pontificatus nostri anno primo.

Dat. P. A. I. die 13. Nov.

XXII. Approbatio Archiconfraternitatis Orationis & Mortis, nuper in Urbe instituta, ad Orationem quadraginta horarum, singulis mensibus publice peragendam, & pauperum defunctorum cadavera, gratis & decenter sepelienda, cum indulgentiarum concessione.

Hujusmodi Orationem in cunctis Urbis Ecclesiis, locisque piis, praescripta Ecclesiarum, & temporis distributione, absque intermissione fieri jussit Clem. VIII. in sua Constitutio. 17. Graves, quae adhuc servantur. De indulgentiis autem attende consil. Pauli V. mox edendam, quam vidi firmatam sub die 1. Decembris 1605.

PIVS EPISCOPVS, Editi A.D. 1560. Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Divina disponente Clementia ad summi Apostolatus apicem meritis licet imparibus sublimati, Christi fidelium omnium votis, praesertim ad charitatis, aliorumque piorum operum exercitium, & devotionis sinceritatem, certumque orationum & jejuniorum Altissimo puramente conlectandorum ordinem tendentibus, ac ipsorum fidelium Societatibus, salubribusque illarum ordinationibus, quo propterea pie instituta fuisse dicuntur, libenter, potissimum cum a nobis petitur, Apostolici munificis praesidium adscimus, ac eosdem fideles, ut ad opera hujusmodi ferventius amplectenda procliviores efficiantur, indulgentiis, & peccatorum remissionibus frequenter invitamus, ut exinde desiderabilia salutis aeternae praemia facilius valeant promoveri.

Procuriam.

§. 1. Sane licet exhibita nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Guardianorum, Administratorum, & Officialium Confraternitatis de Oratione, alias della Mortenuncupatae, in Alia Urbe instituta, petitio continebat, jam multis annis elapsis nonnulli Christi fideles in ipsa Urbe degentes divino instinctu moti, & pia mente considerantes, Orationes humiliter & devote a Christi fidelibus in unum in Dei nomine convenientibus factas, divinam Majestati gratas & acceptas existere, ac illis, & elemosynis, aliisque piis operibus ipsius Omnipotentis Dei Clementiam & misericordiam impetrari, unam Societatem, seu Confraternitatem utriusque sexus personarum de Oratione, alias della Morthe nuncupatam, in eadem Urbe instituerunt, & inter alia ordinaverunt, ut singulis mensibus, diebus, & horis ad id per pro tempore existentes ejusdem Confraternitatis Guardianos, seu Administratores, & officiales designandis & statuendis ad imitationem quadraginta dierum, quibus Dominus noster Jesus Christus in deserto vitam humanam agens jejunavit, ac etiam Sanctorum Apostolorum, & patrum primitivae Ecclesiae, qui ad Deum sine intermissione orabant, Oratio fieret ad eundem Omnipotentem Deum vocalis & mentalis, horas quadraginta continuas per homines & mulieres dictae Societatis, ac alias personas ibidem interesse volentes, etiam si Confratres non essent, ac ipsi Confratres in principio cuj. sibi Orationis singulo mense in penultima ejus Dominica, vel alio die fieri solitae Corpus Domini cum decenti pompa deferrent. Necnon pauperum, ac miserabilium personarum decedentium corpora jam antea saepenumero absque ulla forsan caeremonia praeter consuetudinem Christianam delata, exemplo Tobiae etiam propriis humeris deferrent, ac propriis faculis, intortitiis, & candelis adhibitis, aliisque expensis necessariis sepelirent, necnon singulo mense pro animabus Confratrum defunctorum, ac eorum quorum corpora ab ipsis Confratribus humata forent, anniversarium celebrarent, & infirmis egenis ipsius Confraternitatis de medico & elemosynis pro posse succurrerent, illosque de Confratrum charitate visitarent, atque officia divina, prout aliis Confraternitatibus concessum erat, exercerent.

In Urbe quidam Christi fideles instituerunt Confraternitatem Orationis & Mortis, ad Orationem 40 horarum mensibus quoties facienda, & pauperum defunctorum corpora decenter sepelienda, & alia pia opera exercenda.

§. 2. Cum autem, sicut eadem petitio subungebat, dicta Confraternitas, Spiritu sancto adjuvante, concursu fidelium, qui ad illam confluerunt, augmentum, & in divinis piis operibus incrementum non modicum suscepit, ac in dies augetur, dictique Confratres qui ipsam Confraternitatem primo in S. Laurentii in Damaso constituerunt, & ad praesens in S. Joannis Evangelistae in Ayra dictae Urbis Ecclesiis congregatam retinent, etiam pro illius directione & augmento nonnulla Capitula, & Statuta fecerint, & considerint, ac Venerab. fratrem no-

Ordinatio quoque pro regimine d. Confraternit. constituerunt.

PIVS QVARTVS.

Arum Federicum Episcopum Prænestinum S. R. E. Cardinalem de Cæsis nuncupandum in d. Confraternitatis Protectorem elegerint, prout in uno vel pluribus documentis, & forsan publicis desuper confectis plenius dicitur contineri, Guardiani, & Administratores prædicti nobis humiliter supplicari fecerunt, ut institutioni Confraternitatis, ejusque Statutis & Capitulis hujusmodi pro firmiori illorum subsistentia Apostolicæ confirmationis robur adjicerent, ac alias in præmissis opportunè provide- re de benignitate Apostolica dignaremur.

Hic autem Pont. d. Confratern. ejusque ordina- ziones appro- bat. & de novo consti- tuit, acceden- te consensu Archi- confraternit. Charitatis. De quo con- stat hic in fin.

§. 3. Nos igitur, qui Christi fidelium devotionem, ora- tiones & poenitentiam, ac charitatis opera ubique locu- rum, sed præcipuè in ipsa Urbe feliciter adaugeri, sin- ceris desideramus affectibus, hanc dictorum Confratrum devotionem in Domino collaudantes, ac Guardianos, Administratores, & Officiales prædictos, ac eorum quem- libet à quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris & poenis, à jure vel ab homine quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad ef- fectum præsentium dumtaxat consequendum, harum se- rie absolventes, & absolutos fore censentes, necnon omnium & singulorum documentorum prædictorum tenores præsentibus pro expressis habent. hujusmodi sup- plicationibus inclinati, dummodo dilectorum filiorum Archiconfraternitatis Charitatis etiam de Urbe ad infra- scripta accedat assensus, institutionem Confraternitatis de Oratione, alias de Morte nuncupatæ hujusmodi, ac omnia & singula per Guardianos, & Confratres prædi- ctos, circa præmissa edita, ordinationes & statuta, ac prout illa concernunt cætera in eisdem documentis con- tenta, licita & honesta, ac sacris Canonibus non con- traria, Apostolica auctoritate tenore præsentium ex cer- ta scientia approbamus, & confirmamus, ac omnes, & singulos juris & facti defectus, si qui forsan interven- erint in eisdem supplementis, illisque omnibus perpetuè fir- mitatis robur adjicimus. Et nihilominus eandem Confraternitatem de Oratione, alias de Morte nuncupandam eisdem modo & forma, quibus per ipsos Christi fideles instituta existit, de novo auctoritate & tenore præmissis instituiamus, & etiam erigimus.

Ejusque Offi- cialibus dat potestatem quoscumque in confratern. recipiendi.

§. 4. Ac eisdem Guardianis, Administratoribus, & Confratribus, quascumque utriusque sexus personas eis bene- visas, ac gratas, & acceptas, tam Ecclesiasticas, quam sæ- culares undecumque existentes, dictam Confraternita- tem ingredi volentes, quovisvis licentia minime requisita in eorum Confratres, ac Confraternitatis gremium reci- pient, & admittent, licentiam & facultatem concedimus.

Statuta cum auctoritate Protectoris condendi, & reformandi.

§. 5. Eisque cum ejusdem Federici Episcopi, & deinceps pro tempore existentis Protectoris sui auctoritate, seu approbatione, quæcumque statuta & ordinationes pro ejusdem Confraternitatis felici regimine, ad piorum operum hujusmodi exercitium, & alias circa præmissa, prout eis videbitur, & placuerit, condere, & reformare, quæ postquam condita, & reformata fuerint, eo ipso Apostolica auctoritate approbata, & confirmata sint, & esse censeantur, & per ipsos Guardianos, ac Administra- tores, & Confratres observari debeant.

Crucem li- gneam, & habitum nig- rum deservandi.

§. 6. Necnon tam in eorum Oratorio, quàm in pro- cessionibus per Urbem faciendis Crucem ligneam, & habitum consuetum de tela nigra, cum caputiis, sive pic- ciis deferre, prout etiam de præsentibus deferunt.

Eleemosynas, oblationes, & legata reci- piendi, & in dictos pios usus expo- nendi.

§. 7. Necnon eleemosynas, & oblationes quascumque, ac etiam piorum Christi fidelium, etiam S. R. E. Cardi- nali, aliorumque Prælatorum, & Officialium, alia- rumque personarum, tam sæcularium, quàm Ecclesiasti- carum, tam hæcenus, quàm in futurum ultimis volunta- tibus, vel etiam inter vivos donationibus, vel largitio- nibus relicta, legata, hæreditates, & bona quæcumque eidem Confraternitati relinquere, & Confraternitatem illa sic relicta recipere, & de illis, illorumque fructibus in dictos pios usus, prout illis videbitur disponere, ac om- nia & singula alia recipere, obtinere, & facere, & ad ea admitti posse ad quæ alia Urbis prædictæ Confraternita- tes à Sede Apostolica approbatæ possunt & valent, citra tamen illarum præjudicium.

Confrater-

§. 8. Et insuper Confraternitatem ipsam ad aliam Ec-

clesiam, seu locum ipsius Urbis sibi benevisum trans- ferre, & inibi, si Ecclesia non extet, Ecclesiam unam cum suis Oratoriis & mansionibus, si verò Ecclesia inibi re- peritur, de illius pro tempore Rectoris consensu unam Capellam seu Oratorium, in qua, vel quo sacratissimi Corporis Christi Sacramentum reconditum esse debeat, & ad ejus Altare Capellanum ad id per eisdem Guardia- nos, & Officiales ad eorum nutum eligendum, & amo- vendum, prout hæcenus habuerunt, per quem Missæ, & alia divina officia celebrari, & ipsis Confratribus Eucha- ristia, & alia sacramenta Ecclesiastica ministrari possint, habere & retinere, ac construi facere.

uit, ad aliam Ecclesiam transferendi. & in ea Capellam habendi, ad ministrandum Sacramenta.

§. 9. Et ipsi Guardiani, & Officiales, ac Confratres dictæ Confraternitatis, & eorum Capellani quorum- cumque pauperum decedentium corpora in Parochiali Ecclesia sub qua ipsi pauperes decesserint, seu illius Cœ- meterio, si Cœmeterium habuerint dictæ Confraternita- tis sumptibus, & expensis, ac cum suis facultis, intorsti- tiis, & candelis, cum licentia tamen atque interesse sua ejus Rectoris, seu Vicarii, si vocatus adesse voluerit, ita quod si adesse noluerit dictæ Confraternitati januas Ec- clesie prædictæ ad hunc effectum aperire omnino teneat- ur, in forma Ecclesie consueta, & solemniter sepelire, vel sepeliri facere, liberè & licitè valeant, eisdem aucto- ritate & tenore indulgemus.

Defunctorum que corpora in Ecclesiis eorum Parochialibus suis expensis requisitis Parochis sepeliant.

§. 10. Et insuper ut Christi fideles eo libentius ad in- grediendum Confraternitatem hujusmodi inducantur, & animarum salus per amplius propagetur, de Omnipotentis Dei misericordia, ac Beatorum Petri & Pauli Apo- stolorum ejus auctoritate confisi, omnibus & singulis, præsentibus & futuris ejusdem Societatis utriusque sexus Confratribus, qui ad illam in diebus Orationis quadra- ginta horarum hujusmodi accesserint, & pro nostra, & pro tempore existentis Pontificis Rom. salute, necnon d. Sedis, ac Principum, omniumque Christianorum pace & tranquillitate pie oraverint, necnon Christi fidelibus, qui Ecclesiam Confraternitatis hujusmodi in Nativitatis, Ve- neris sanctæ, & secunda feria octavæ Corporis D.N. Jesu Christi festivitatum diebus devotè visitaverint, vere tamen confessis & contritis, vel firmum confitendi propo- situm habent, & similiter orantibus, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam, & remissionem eisdem auctoritate & tenore concedimus & largimur. Eorum autem omnium & singulorum Cōfratrum, qui per totam primam, vel secundam dictæ Orationis noctem in eadem Oratione permanserint, ac pro viribus, ut supra, preces effuderint intuitu unius animæ quoscumque fidelis de- functi, pro qua quicunque ex ipsis Miserere mei Deus, & De profundis, Psalmos, aut quinquies orationem Domi- nicæ, & Angelicam salutationem humiliter in dictæ Ora- tionis fine, coram Sanctissimo Sacramento dixerint, quoties id fecerint, centum annos. Illis verò Cōfratribus, qui dictorum pauperum decedentium corpora ad locum se- pulturæ detulerint, aut associaverint, & infirmos prædi- ctos visitaverint, quoties id fecerint mille annos, & totidem quadragenas de injunctis sibi poenitentiis misericor- diter in Domino relaxamus. Necnon ejusdem Confratri- bus, quod liceat eis & eorum cuilibet, durante eorum in- firmitate missam in domibus suis celebrari facere.

Indulgentiam concessam pro Confratribus, & aliis. Tu vide no- vam diffusi- onem Pauli V. cit. in rubr.

§. 11. Necnon confessorem, seu confessores qui eos in mortis articulo ab eorum peccatis, & Sedi prædictæ in Bulla Cœnæ Domini legi consueta reservatis, Reli- gionis, & castitatis votis dumtaxat exceptis, dicta au- thoritate absolvere possint, eligere.

Facultas ob- gendi confes- sorem. Tu vide d. confit. Pau- li V.

§. 12. Ac ipsis Guardianis, Officialibus, & deputatis pro tempore existentibus, quascumque Confraternitates extra Urbem prædictam sub hujusmodi vocabulo, & in- stitutis pro tempore erectas omnibus & singulis prædi- ctis, aliisque privilegiis, & indulgentiis sibi deinceps concedendis, sub conditionibus, & formis sibi benevisis aggregandi, illasque eis in toto, vel in parte communi- candi facultatem similiter concedimus, ac indulgemus hujusmodi.

Facultas ag- gregandi alias Confrater- nit. Ad hoc vide san- dom confit. Pauli V.

§. 13. Et præsentibus literas sub quibusvis revocationi- bus, suspensionibus, derogationibus, vel limitationibus quarumcumque similium, vel dissimilium indulgentia- rum per nos, & Sedem prædictam, etiam in favorem fa- bricæ

Clausula huius bullæ præservati- va.

PIVS QVARTVS.

... Basilien Principis Apostolorum de ipsa Urbe, ex-
positionis contra infideles & Cruciate sanctae, vel aliter
etiam ad Imperatorum, Regum, Ducum, aut aliorum
instantiam quomodolibet pro tempore factis nullatenus
comprehendi, sed semper ab illis exceptas, & quoties
illis emanabunt, toties in pristinum statum restitutas, &
de novo concessas fore, ipsisque Confratribus, & aliis
fidelibus suffragari decernimus.

Clausula de
rogatoria

§. 14. Non obstantibus quibusvis Apostolicis, ac in
Provincialibus & synodalibus Conciliis editis genera-
libus, vel specialibus constitutionibus, & ordinationibus,
ac nostra de indulgentiis, & gratiis huiusmodi ad-
instar non concedendis, aliisque editis, & edendis Can-
cellariae Apostolicae regulis, necnon quorumvis Eccle-
siarum, & aliorum locorum, etiam iuramento, confir-
matione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis
statutis, & consuetudinibus, privilegiisque, indultis, &
litteris Apost. illis, & eorum Superioribus, ac personis,
aliisque quibuslibet sub quibuscumque tenoribus & for-
mis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogato-
riis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, ac
irritantibus, & aliis decretis, & Motu proprio, ac aliis
quomodolibet concessis, ac etiam iteratis vicibus ap-
probatis & innovatis, quibus omnibus, etiam de illis,
ac totis illorum tenoribus specialis, specifica & indivi-
dua, non autem per clausulas idem importantes men-
tio, aut quavis alia expressio habenda, seu aliqua alia
exquisita forma ad hoc servanda esset, tenores huiusmo-
di, ac si de verbo ad verbum infererentur, praesentibus
pro sufficienter expressis habentes, illis aliis in suo ro-
bore permanentis, hac vice dumtaxat specialiter & ex-
presse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque.
Nulli, &c.

Dat. P. A. 1.
die 17. Nov.

Dat. Romae apud S. Petrum, anno Incarn. Dominicae
1560. 15. Kalend. Decemb. Pontif. nostri anno primo.

Consensus
Archidiaconi
terentianensis
Charitatis
de Vrbe.

Anno Incarnationis Dominicae 1561. die 7. Februarii.
R. D. Antonius Lomellinus Protonotarius Apostolicus, Ho-
ratus de Marchianis, Christophorus Lucianus, Franciscus
Sangaletus deputati Societatis, seu Confraternitatis Char-
itatis de Vrbe, per Franciscum Puccinum eorum procuratorem,
omnibus & singulis retroscriptis, sine tamen praedictis pri-
vilegiis eiusdem Confraternitatis Charitatis, & licentiam
expeditioni consenserunt, &c.
Pro-Lo. Baptista Doria Ioan. Baptista Zianus.

XXIII.

Indictio prosecutionis Sacri & Oecumenici Con-
cilii Trident.

Concilium istud indictum fuerat a Paulo III. ut supra in
eius constitut. 33. Immo. Absolutumque & confirma-
tum fuit ab isto Pontifice Pio IV. ut inf. constit. 73.
Benedictus, ubi ponam concord. Materia.

Idem A.D.
1560.

PIVS PAPA QVARTVS,
Ad perpetuam rei memoriam.

Quardium.

AD Ecclesiae regimen, licet tanto oneri impares, sola
Dei dignatione vocati, statim circumferentes oculo-
los per omnes reipublicae Christianae partes, cernentesque
non sine magno horrore, quam longè, lateque pestis
haereticum & schismaticum pervasisset, & quanta Christiani
populi mores correctione indigerent, in eam curam, &
cogitationem, pro suscepti muneris officio incumbere
cepimus, quemadmodum ipsas haereseis extirpare, tan-
tumque, & tam perniciosum schisma tollere, moresque
adeo corruptos, & depravatos emendare possemus.

Paulus III.
& Julius III.
indixerunt
Conc. Trid.
sed prosecutio
non fuit ex
varis cau-
sis de quibus
hic, & in
Pauli III.
constit. cit. in
vrb.

§. 1. Cum autem intelligeremus ad haec sananda mala
aptissimum esse remedium, quod sancta haec Sedes adhi-
bere consuevisset, oecumenici, generalisque Concilii
eius aggregandi, & Deo iuvante celebrandi consilium
cepimus. Indictum illud quidem antea fuit a fel. record.
Paulo Tertio, & eius successore Julio praedecessoribus
nostris, sed variis de causis saepius impeditum, & inter-
polatum perfici non potuit. Siquidem Paulus cum id

primò in Urbem Mantuanam, deinde Vicentiam indixisset,
quasdam ob causas in literis eius expressas id primò
suspendit, postea Tridentum transtulit. Deinde cum quibus-
dam de causis ibi quoque eius celebrandi tempus di-
latum fuisset, tandem, suspensione sublata, in eadem
Civitate Tridentina inchoatum fuit. Verùm sessionibus
aliquot habitis, nonnullis decretis factis, ipsum se postea
Concilium aliquibus de causis, accedente etiam Sedis
Apostolicae auctoritate, Bononiam transtulit. Julius au-
tem qui ei successit, in eandem civitatem Tridentinam
id revocavit, quo quidem tempore facta alia quaedam
decreta sunt. Sed cum novi in propinquis Germaniae lo-
cis tumultus excitati fuissent, & bellum in Italia, &
Gallia gravissimum exarsisset, rursus Concilium suspen-
sum & dilatum fuit, adnitente nimirum humani generis
hoste, aliasque ex aliis difficultates, & impedimenta ob-
jiciente, ut tantum Ecclesiae commodum, quod profus
auferre non poterat, saltem quam diutissime retardaret.
Quantoperè verò interea auctae fuerint, & multiplicatae,
ac propagatae haereseis, quantopere schisma creverit, sine
maximo animi dolore, nec meminisse possumus, nec re-
ferre. Sed tandem pius & misericors Dominus, qui nun-
quam ita irascitur, ut misericordiae obliviscatur, Regi-
bus & Principibus Christianis pacem, & unanimitatem
donare dignatus est. Qua nos occasione oblata, maxi-
mam in spem venimus, ipsius misericordia freti, fore ut
his tantis quoque Ecclesiae malis eadem Concilii via fi-
nis imponatur. Nos itaque ad schisma haereseisque tol-
lendas, ad corrigendos & reformandos mores, ad pacem
inter Christianos Principes conservandam, celebratio-
nem eius non esse duximus diutius differendam.

Iste autem
Pontifex cum
suis hie ex-
pressis dicitur
Conc. profu-
qui mandata
ad diem Ro-
mense
Dominici 1561.

§. 2. Habita igitur cum Venerabilibus fratribus no-
stris Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalibus deliberatio-
ne matura, factis etiam consilii nostri certioribus cha-
rissimis in Christo filiis nostris Ferdinando Romanorum
Imperatore electo, & aliis Regibus, atque Principibus,
quos quidem, sicut de eorum summa pietate, & sapien-
tia nobis pollicebamur, paratissimos ad ipsius Concilii
celebrationem adjuvandam invenimus, ad Dei Omni-
potentis laudem & gloriam, atque Universalis Ecclesiae
utilitatem, de eorundem fratrum nostrorum consilio, &
assensu, sacrum Oecumenicum & generale Concilium,
auctoritate eiusdem Dei, & Beatorum Petri & Pauli A-
postolorum, qua nos quoque in terris fungimur, freti,
& subnixi, in civitate Tridentina ad sacratissimum diem
Resurrectionis Dominicae proximè futurum indicimus,
& ibi celebrandum sublata suspensione, statuimus atque
decernimus.

Monemus
Prælatos ut
accedant ad
Concilium.

§. 3. Quocirca Venerabiles fratres nostros omnibus
ex locis Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, & dile-
ctos filios Abbates, caeterosque quibus in Concilio
generali accedere, & sententiam dicere iure communi, vel
ex privilegio, vel ex antiqua consuetudine licet, vehe-
menter in Domino hortamur, & monemus atque etiam
districte praecipiendo mandamus in virtute sanctae obe-
dientiae, in vi quoque iuramenti quod praestiterunt, &
sub poenis quas in eos, qui ad Concilia generalia con-
venire neglexerint, sacris sciunt esse canonibus constitutas,
ut ad Concilium ibi celebrandum conveniant intra
eam diem, nisi forte fuerint impedimento legitimo praepediti,
quod tamen impedimentum per legitimos procuratores
Synodo probare debebunt. Monemus propterea omnes,
& singulos quorum interest, interesseve potuerit,
ut in Concilio esse non negligant.

Hortamur
etiam Imper-
atores, Reges
& Prin-
cipes, ut per
sese, vel
eorum Ora-
tores Concilium
interfuerint
&c.

§. 4. Charissimos verò in Christo filios Romanorum
Imperatorem electum, caeterosque Reges & Principes,
quos optandum sanè esset Concilio interesse, & possent
hortamur, & rogamus, ut si ipsi interesse Concilio non
potuerint, ut Oratores suos prudentes, graves, & pios
viros, utique mittant, qui ipsorum nomine illi interfuerint,
curentque diligenter pro sua pietate, ut ex eorum Regnis
atque dominiis Praelati, sine recusatione ac mora tam ne-
cessario tempore, Deo, & Ecclesiae officium suum praestent,
eosdem etiam curaturos esse minime dubitantes,
ut per ipsorum regna & dominia tutum, ac liberum iter
Praelatis, eorumque familiaribus, comitibus, & aliis om-
nibus ad Concilium euntibus, & ab illo redeuntibus pa-
teat,

teat, benignèque ac comiter omnibus in locis recipiatur, atque tradantur, sicut, quod ad nos attinet, ipsi quoque curabimus, qui nihil omnino prætermittere decrevimus, quod ad tam pium & salutare opus perficiendum à nobis in hoc loco constitutis præstari possit, nihil, ut Deus seip, querentes aliud, nihil propositum habentes in hoc Concilio celebrando, nisi honorem ipsius Dei, dispersarum ovium deductionem, ac salutem, & perpetuam Christianæ reipublicæ tranquillitatem, ac quietem.

Id. bulam Roma publicari mlat.

§. 5. Ut verò hæc literæ, & quæ in eis continentur, ad omnium quorum oportet, notitiam perveniant, nec quifquam ea excusatione uti possit, quod illa ignoraverit, præsertim cum non ad omnes quos de his literis certiores fieri oporteret, tutus forsitan pateat aditus, volumus, & mandamus, ut in Basilica Vaticana Principis Apostolorum, & in Ecclesia Lateranen. tunc cum in eis populus, ut Missarum solemnibus interfit, congregari solet, palam, clara voce à Curia nostræ Curatoribus, seu notariis aliquibus publicis recitentur, & postquam recitata fuerint, ad valvas earum Ecclesiarum, itemque Cancellariæ Apostolicæ, & in loco solito Campi Floræ affigantur: ibique quo legi, & omnibus innotescere possint, aliquandiu relinquuntur. Cùm autem inde amovebuntur, earum exempla in iisdem locis affixa remaneant. Nos enim per recitationem hanc, publicationem & affixionem, omnes & singulos, qui his literis comprehenduntur, post duos menses à die publicationis, & affixionis earum volumus perinde adstrictos, & obligatos esse, ac si ipsismet illæ coram editæ, & lectæ fuissent.

Transumptum fides.

§. 6. Transumptis quoque earum quæ manu alicujus notarii scriptæ, subscriptæ, & sigillo, ac subscriptione alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munita, ut sine dubitatione ulla, fides habeatur, mandamus atque decernimus. Nulli ergo, &c.

Dat. P. A. I. die 29. Nov.

Dat. Romæ apud S. Petrum anno Incarnationis Domini 1560. tertio Kal. Decemb. Pontif. nostri anno primo.

Papa subscri. Ego Pius Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

Si mei non fuerint dominati, tunc immaculatus ero.

Cardinaliū subscrip-tiones.

- Ego R. Card. de Carpo Episcopus Portuen.
- Ego F. Card. Pisanus Episcopus Tusculanus.
- Ego Fed. Card. Cæsius Episcopus Prænestin.
- Ego Joan. Card. Moronus Episcopus Albanen.
- Ego Christophorus Madrucius Card. Trid.
- Ego Ortho Truchses Card. Aug.
- Ego B. de la Cueva Card. S. Crucis.
- Ego Ti. Card. Crispus.
- Ego Jo. Mi. Card. Saracenus.
- Ego Jo. Card. S. Vitalis.
- Ego Jo. And. Card. Mellanen.
- Ego Jac. Card. Butens.
- Ego Jo. B. Cicada Card. S. Clemen. subscri.
- Ego Scipio Card. Pifarum.
- Ego Jo. Card. Reumanus.
- Ego Jo. Ant. Card. Capisucus.
- Ego Thad. Card. Gaddus.
- Ego F. M. G. Card. Alexandrinus.
- Ego Clem. Card. Atæceli.
- Ego Jo. Card. Sabellus.
- Ego Jo. Ant. Card. S. Georgii.
- Ego A. Card. Farnesius Vicecanc.
- Ego Gui. Asc. Card. Camerarius.
- Ego Hipp. Card. Fertarien.
- Ego Jul. Card. Urbin.
- Ego Aloy. Card. Cornelius.
- Ego Hier. Card. Simoncellus.
- Ego Vitellotius Card. Vitellius.
- Ego Jo. Card. de Medicis.
- Ego Carolus Card. Bortomæus.

Publicatio.

Anno à Nativitate Domini 1562. Indiçt. 4. die verò 2. mensis Decemb. Pont. Sanctiss. in Christo Patris, & D. N. D. Pii divina providentia Papa IV. Anno I. retrospectæ literæ Apostolica lectæ, affixa, & publicata fuerunt in locis supra-

Scriptis, juxta eorum seriem & tenorem, & etiam ut modo est, & illis amotis, dimissis illarum copiis affixis per nos Bernardinum Andronium, & Ioan. Andream Panizza, Apostolicos Cursores

Petrus Vahrini Mag. Curs.

Ordo, quo Prælati in sacro Concilio Tridentino XXIV. locum habere debent in actibus publicis.

Idem Concilium hic idem Pontifex absolvit & approbat inf. in constit. 73. Benedictus, ubi alia notabo.

PIVS PAPA QVARTVS, &c.

Edita A.D. 1560.

Sicut ea, quæ pacem & concordiam nutriunt, pura smente semper inquirimus, ita ex debito nostræ pastoralis sollicitudinis tenemur illa submovere, quæ discordiam suscitare, & scandalum introducere posse videntur.

§. 1. Itaque ad tollendam omnem controversiam interiarum, quæ inter Prælatos ad celebrationem sacri Oecumenici & generalis Concilii in civitate Tridentina pro tempore congregatos, super eorum præcedentia fortè jam sunt exortæ, & in dies oriri possunt. Volumus, ac vobis per præsentem mandamus, ut omnes & singulos Prælatos prædictos, videlicet Venerabiles fratres Patriarchas primo, secundo Archiepiscopos, tertio autem loco Episcopos in quibusvis actibus publicis, secundum gradum & ordinem suarum ad eorum Ecclesias promotionum (ita quod qui prius promotus ad eas fuerit, in suo quisque ordine prior existat) incedere, sedere, ac locum habere (nulla habita ratione ad ipsorum dignitates primatiales, siue veræ, siue prætextæ illæ fuerint) auctoritate nostra faciatis, studioseque & diligenter curetis, atque pro vestra prudentia, ac pietate geratis, ut cuncta istic concordibus animis, in virtute Spiritus sancti, cum Dei omnipotentis honore, atque timore, quietè, feliciterque procedere valeant.

Exordium.

Declaratio Præcedentia Prælatorum in Concilio.

Hanc præcedentiam Legati Apostolici declarant, nulli ius acquirere, aut tollere, ne legitur sess. 26. in fine.

§. 2. Non obstantibus præmissis, & quibusvis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Clausula derogatoria.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub Annulo Pisc. die ultima Decemb. 1560. Pontificatus nostri anno secundo.

Dat. P. A. I. die 9. Dec.

Confirmatio, & extensio jurisdictionis Præsidentis, & Camerarii Riparum Almæ Urbis in causis civilibus & criminalibus, & etiam indultorum Nautarum, & Mercatorum Ripalium.

XXV.

Hanc jurisdictionem & indulta vide in constit. 6. Pauli III. Cum nobis, & in aliis ibi indicatis.

PIVS PAPA QVARTVS, Motu proprio, &c.

Edita A.D. 1560.

Cupientes pro communi ac publica utilitate, & commodo Urbis nostræ, & præcipuè Curialium, incolarum, mercatorum, & nautarum in Romana nostra Ripa, & Ripetta commercia exercentium, favoribus incumbere, & scientes etiam alias per fel. rec. Innocent. VIII. Leon. X. Clem. VII. & Paulum III. Rom. Pont. prædecessores nostros, fuisse statutum, & ordinatum, ut favorabilius dictis mercatoribus, & nautis liceret mercatoriam profiteri, quod possent uti omnibus gratis, & privilegiis ab antiquo illis concessis, contra, & adversus eorum debitores, bonaque illorum, & hæredes, occasione rerum Ripalium, ut latius in literis dictorum prædecessorum nostrorum dicitur contineri.

Paulus III. & alii his mercatoribus indulta concesserunt, ut in eius bulla cit. in rubr.

§. 1. Nos attendentes, quod favorabilibus, & publicis utilitatibus est succurrendum, & per contrarium fraudibus, calliditatibus, & cavillationibus obvianandum, maxime illorum, qui curant & student perniciosè protrahere causas, retardare solutiones, & impedire executiones, & indemnitatibus publicis, ac dictorum mercatorum, & nautarum, Curiaque Ripæ, & Ripettæ consulere, & volentes illos & illas specialis gratiæ favore prosequi, Motu simili, & ex certa scientia, &c. concessiones, gratias, indulta, &

His Pontif. on approbat.

PIVS QVARTVS.

de privilegijs, libertatibus, & capitulis, omnibusque alijs...

Iurisdic-
tionem causa-
rum civilium
extendit.

§. 2. Ac volentes inconvenientiis obviare, quae saepe...

Et crimina-
lia ampliatur.

§. 3. Et simili Motu proprio volumus, quod omnes cau-
sa mixtae, & criminales inclusivè, etiam usque ad ultimum...

Clausula
pervenit.

§. 4. Volumus etiam quod praesenti Motui proprio no-
stro per quaecumque nostram signaturam, etiam Motu...

Clausula de-
terminata.

§. 5. Non obstantibus constitutionibus, & ordinatio-
nibus Apostolicis, stylo Palatii, statutis, ac novis refor-

concedendis, &c. Quibus omnibus, &c. ac si eorum re-
motis, &c. hac vice summatim derogamus.

§. 6. Praesentemque nostram constit. cui non derogatur...

Insuper deseri-
bendi in sta-
tutis.
Vide ibi de
scriptum.

§. 7. Mandantes omnibus quatenus sub excomuni-
cationis sententia, & mille ducatorum auri, &c. ipso fa-

Pena con-
traveniendi-
tium.

Placet Motu proprio. I. Videatur in Camera. I.
Videtur concedenda. L. de Torres in plena Camera.

Papa subscri-
bitur Camera ap-
probato.

Deputatio & facultates Cardinalis Camerarii co-
gnoscendi cum voto Congregationis quascum-
que causas interesse Rever. Camerae Apost. tan-

XXVI.

De cognitione huiusmodi causarum vide sup. Pauli III.
const. 9. Non sine, cum ibi notat. Et de redditione, &
revisione huiusmodi computorum, vide sup. in eys-
dem Pauli const. 40. Cum sicut, & infra proxime in
const. 87. huius Pontif. Cum inser.

De materia autem Camerali & Camerae, vide infra Cle-
mentis VIII. const. 65. In confertendis.

PIVS PAPA QVARTVS,
Motu proprio, &c.

Elisa A. D.
1560.

Romanum decet Pontificem ex injuncto sibi desuper
pastorali officio, solerti diligentia procurare, ne res,
& iura Camerae Apostolicae fraude, malitia, & perfidia...

Exordium.

§. 1. Cum itaque sicut accepimus diversi Sedis Aposto-
licae Nuntii, ac jurium, rerum, & bonorum Camerae Apo-
stolicae praefati collectores, subcollectores, exactores, ad-

Causa huius
constituitur.

ria, seu ipsa mutua quadam devinctis amicitia, computa-
 praedicta secundum ipsorum Administratorum, etiam
 injustam voluntatem calculari, solidari, & declarari
 sepe sepius contingit, multaque non admittenda admis-
 sa fuerint, & admittantur, & quamplurima in fraudem
 ejusdem Camerae occultentur, necnon plerique alii varia
 & diversa credita contra Camerae praedicta contingen-
 tes, ac antiqua, ac forsitan bis soluta, & extincta repeten-
 tes, ac forsitan facta collusionem cum praetensis creditoribus
 parvo pretio illa, & mandata Camerae defuper expedita
 redimentes, adveniente Sedis vacantis tempore, quo de
 patrimonio beati Petri, & aliis Provinciis S.R.E. subje-
 ctis non ita, sicut vivente Romano Pontifice diligenter
 exacta cura habetur, ab eadem Camera, etiam praecedentibus
 illicitis forsitan modis procuratis sacri Collegii Car-
 dinalium, vel illius capituli ordinum mandatis, super
 dictis confectis redemptis, sive aliis pretextibus, super
 ditione liberali, seu servitorum remuneratoria obtentis,
 multas, & notabiles pecuniarum summas indebitè, &
 minus justè exegerint, ac per varias artes, favores, & il-
 licitos modos extorserint, ex quo dicta Camera ad illo-
 rum satisfactionem nullatenus tenebatur: quodque ad
 praefatas fraudes, & indebitas pecuniarum exactiones, &
 aliarum rerum extorsiones colorandas Roman. Pontifici-
 bus postea ad summam Apostolatus apicem statim af-
 sumptis, ab eisdem in principio suorum Pontificatum
 obreptis, & subreptis mandata, cedulas, & diversas
 alias literas, etiam Motu proprio, indebitum solutio-
 num confirmatorias, revalidatorias, & praepatorias obti-
 nuerint, & obtineant, prout etiam forsitan à nobis diversis
 temporibus, subreptis tamen, & fraudulentè obtinue-
 runt. Multique sub diversis coloribus, & confectis exem-
 ptionum privilegiis, à nobis & diversis Romanis Pontifi-
 cibus obtentis, ab annuis censibus, & impositionibus,
 etiam subsidii triennalis, necnon juribus, etiam quin-
 denniorum Camerae praedictae debitis, se, subditosque
 suos de facto eximentes, ab illorum debita solutione, &
 solita contributione subtraxerint, & subtrahant, multa-
 que castra, oppida, territoria, villas, nemora, paludes,
 montes, bona, & jura, etiam regalia nostra, & praedece-
 sorum nostrorum, ac ad nostrum, & eorum supremum
 dominium, sive ad illius recognitionem spectantia &
 pertinentia, nulla saltem legitima praecedente causa, à
 quamplurimis Communitatibus, Universitatibus, Ducibus,
 Marchionibus, Comitibus, aut particularibus per-
 sonis de facto occupaverint, & detinuerint, ac in praesentiarum
 detineant, & occupent, in maximum S. R. E. & ejusdem
 Camerae damnum, & praedictum, ac sacri Apostolici
 patrimonii, & rerum diminutionem, quod cum ob praefatas
 pecuniarum profusiones, & bonorum, ac castrorum supra-
 dictorum indebitas occupationes semper exhaustum reperitur,
 & defraudetur.

*Deputatio
 & facultas
 Camerae
 variis cognos-
 cen. una et
 quinque De-
 putatis cau-
 sas concer-
 nentes inter-
 esse Cam. A-
 post.*

§. 2. Et propterea ejusdem Camerae indemnitati provi-
 dere, ipsamque à similibus gravaminibus & extorsionibus,
 ac similibus illos, qui circa praedicta aliquo modo
 oppressi fuissent relevare cupientes, ac de fide, industria,
 doctrina, sufficientia, singularique rerum experientia
 dilecti filii nostri Vitellotii S. Mariae in Via lata diaconi
 Cardinalis Vitelli nuncupati, ejusdem S. R. E. Camera-
 rii, plurimum in domino confidentes, eidem Vitellio
 Cardinali & Camerario, Motu simili, & ex certa nostra
 scientia, ac de Apostolicae potestatis plenitudine commis-
 timus, & mandamus, quatenus adhibitis secum Venerabili
 fratre nostro Annibale Archiepiscopo Avenion. ejus-
 dem Camerae Clerico, & dilectis filiis Donato Mattheo
 Minali Thesaurario nostro generali, & Francisco de Graf-
 fis familiari nostro, ac Janotto Castilione Militiae S. La-
 zari Hierosolymitani Magno Magistro, & Magistro Pau-
 lo Odescalco utriusque signaturae nostrae Referendario,
 & Cancellariae Apostolicae correctore, ac de eorum, seu
 majoris partis illorum insimul congregatorum voto &
 assensu, cum praesentia & assistentia Venerabilis fratris
 nostri Aloisii Episcopi Montis Pilosii, Camerae praedictae
 generalis Commissarii, omnes & quascumque causas ci-
 viles, & criminales, seu mixtas, prophanas, & spirituales,
 beneficiales, seu similibus mixtas, in quibus directè, vel
 indirectè, sive Camerae praedictae interesse, seu praedictum
 vertatur, seu quomodolibet vertere sibi cum

ejusdem Congregationis voto videbitur, indecitas, pen-
 dentes, etiam introctas coram quibuscumque iudicibus
 ordinariis, seu etiam auctoritate Apostolica delegatis,
 etiam S. R. E. Cardinales, ac Curiae causarum Palatii
 Apostolici Auditores pro tempore fuerint, & hodie etiam
 reperiantur, seu etiam in Camera nostra Apostolica, in
 statu, & terminis, in quibus pro tempore reperientur, &
 de praesenti existunt, ad se de voto dictae Congregatio-
 nis, seu majoris illius partis advocet, illaque & omnes
 alias quas praefatus Aloysius Episcopus & Commissarius
 coram eo proponet, movereque & proponere velit &
 intendat, contra quascumque personas Ecclesiasticas,
 saeculares, & quorumvis Ordinum regulares, cujuscum-
 que status, gradus, ordinis, praecminentiae, & conditionis
 fuerint, etiam Cardinalatus honore, aut Patriarchali,
 Archiepiscopali, Episcopali, Ducali, Marchionali, Comi-
 tiali vel quacumque alia dignitate, excellentia, & praerogativa
 praefulgeant, & quocumque nomine nuncupentur,
 etiam Communitates quarumcumque civitatum,
 etiam Metropolitan. Universitates, Conventus, Congre-
 gationes, & Collegia quaecumque, etiam capita ordinum
 quorumcumque, una cum incidentibus, dependentibus,
 emergentibus, annexis & connexis, ac toto negotio
 principali audiat, & cognoscat, & cum praedictorum vo-
 to, & assistentia, justitia mediante terminet.

*Comptaque
 Ministerii.
 & aliorum,
 etiam soli-
 data revul-
 dendis.*

§. 3. Ac quaecumque computa, quae tam ex ratio-
 nabili causa eidem Vitellotio Cardinali & Camerario de
 voto ejusdem Congregationis revidenda videbuntur,
 etiam per praedictam Camerae, sive illius Officiales, &
 quoscumque alios, & sepius solidata, declarata, & deci-
 sa, etiam Roman. Pontif. & nostram confirmationem,
 liberationem, & absolutionem contineant, diligenter
 revideat, de novo calculet, & calculari faciat, & ac si
 nunquam solidata, & declarata fuerint, mediante justitia
 discutiat, declaret, & terminet, ac quaecumque ad-
 missa, & in fraudem, damnum, laesionem ejusdem Ca-
 merae quomodolibet gesta, auctoritate nostra revocet, &
 retrahet.

*Ac contra-
 bus laesionem
 Cam. Apost.
 continentis
 rescindendi.*

§. 4. Omnesque contractus super locationibus, & alie-
 nationibus, ac investituris bonorum, & jurium etiam
 quorumcumque feudorum praedictae Camerae, etiam cum
 Romanis Pontificibus, & Sede Apostolica quomodolibet
 celebratos recognoscat, & laesionem ejusdem Camerae
 continentis rescindat, & annullat, nullosque & irritos,
 prout juris fuerit, decernat & declaret.

*Detentores
 que bonorum
 ejusdem Ca-
 merae coor-
 tendi.*

§. 5. Ac quaecumque castra, oppida, territoria, villas,
 nemora, paludes, montes, & alia loca domini directi,
 vel utilis S.R.E. vel Camerae Apostolicae indebitè à qui-
 busvis particularibus personis, quacumque dignitate, ex-
 cellentia, & praerogativa fulgentibus, seu etiam Com-
 munitatibus, Universitatibus, & Collegiis occupata il-
 licite, vel detenta, ad eadem Camerae praedictae dimitten-
 dum, & relaxandum, sub poenis & censuris arbitrio suo
 moderandis, & exequendis, etiam prout justum sibi vi-
 bitur, cogat & compellat.

*Et manu re-
 gia & appel-
 latione re-
 mota, &
 procedendi.*

§. 6. Et ut facilius hoc exequi possit, quoscumque
 quorumcumque bonorum, castrorum, oppidorum, ter-
 ritoriorum, villarum, nemorum, paludum, montium, &
 aliorum jurium ejusdem Camerae detentores, & occupa-
 tores, ad titulum justum suae detentionis, & occupatio-
 nis hujusmodi, intra tempus seu terminum arbitrio suo
 praefigendum, coram se exhibendum mandet & faciat,
 quo termino elapso, & titulo non exhibito, ad incorpo-
 rationem bonorum hujusmodi de simili voto, prout ta-
 men aliis juris fuerit, procedat. Cum facultate, de simili
 voto ejusdem Congregationis, eisdem in causis summa-
 riè, sola facti veritate inspecta, omni & quacumque ap-
 pellatione remota, etiam manu Regia, ac si nos ipsi in
 eisdem causis judicemus, procedendi, & contra reper-
 tos dictae Camerae debitores, fraudatores, & ipsius ju-
 rium & rerum occupatores, castrorum, & aliorum bo-
 norum detentores, & quomodolibet delinquentes, vel
 censusolvere cessantes, aut legitimis investitis, &
 titulis carentes, sive illos non exhibentes, eos in cadu-
 citatis feudorum, beneficiorum, & privationis bono-
 rum poenas incurrisse declarandi, & procedendi, & cum
 effectu exequendi, etiam per distractionem bonorum &
 capturam pignorum & tenentiarum, ac personarum, ipsal-

que

RIVS QVARTVS.

que personas compellendi ad dictam Camera integrum solvendas exheretice & perditas, ac per se hinc cum satisfactione, ac debitis poenis, etiam corporalibus, & decupli, ac aliis, prout in Motu proprio felicis record. Pauli Papae III. praedecessoris nostri, quem etiam per praesentes confirmamus, & quatenus opus sit innovamus, & coram Cardinale, & Congregatione huiusmodi locum habere decernimus, puniendi, poenasque juxta demeritorum, & personarum qualitates, etiam corporis afflictivas augendi, minuendi, commutandi, & exequendi, ac dictam Camera ad sua bona & jura, castra, territoria, sive illorum plenariam possessionem reponendi, reintegrandi, & restituendi, cum potestate citandi, etiam per edictum publicum, ac sub sententiis, censuris, & Ecclesiasticis, ac pecuniariis poenis arbitrio suo moderandis, etiam simili edicto inhibendi, & monitoria ad personaliter, & non per procuratorem coram se comparandum, sub similibus poenis decernendi & relaxandi. Ac monitionibus, & inhibitionibus suis inobedientes, censuras, & poenas in eis contentas incurrisse declarandi, ipsasque censuras, etiam iteratis vicibus aggravandi, ac auxilium brachii secularis quoties opus fuerit invocandi. Aliaque omnia gerendi, faciendi, exercendi, & exequendi, quae in praemissis, & circa ea sibi cum voto Congregationis praedictae necessaria visa fuerint, & opportuna.

solvendas exheretice & perditas, ac per se hinc cum satisfactione, ac debitis poenis, etiam corporalibus, & decupli, ac aliis, prout in Motu proprio felicis record. Pauli Papae III. praedecessoris nostri, quem etiam per praesentes confirmamus, & quatenus opus sit innovamus, & coram Cardinale, & Congregatione huiusmodi locum habere decernimus, puniendi, poenasque juxta demeritorum, & personarum qualitates, etiam corporis afflictivas augendi, minuendi, commutandi, & exequendi, ac dictam Camera ad sua bona & jura, castra, territoria, sive illorum plenariam possessionem reponendi, reintegrandi, & restituendi, cum potestate citandi, etiam per edictum publicum, ac sub sententiis, censuris, & Ecclesiasticis, ac pecuniariis poenis arbitrio suo moderandis, etiam simili edicto inhibendi, & monitoria ad personaliter, & non per procuratorem coram se comparandum, sub similibus poenis decernendi & relaxandi. Ac monitionibus, & inhibitionibus suis inobedientes, censuras, & poenas in eis contentas incurrisse declarandi, ipsasque censuras, etiam iteratis vicibus aggravandi, ac auxilium brachii secularis quoties opus fuerit invocandi. Aliaque omnia gerendi, faciendi, exercendi, & exequendi, quae in praemissis, & circa ea sibi cum voto Congregationis praedictae necessaria visa fuerint, & opportuna.

Officiales Status Ecclesiastici obediunt mandatis Camerae.

§. 7. Mandantes omnibus & singulis in statu nostro Ecclesiastico, ac quibusvis aliis locis, nobis, & dictae Sedi mediate, vel immediate subjectis, Gubernatoribus, Thesaurariis, ac quibusvis aliis Regnis, Provinciis, & dominiis, jurium ejusdem Camerae Collectoribus, Subcollectoribus, Exactoribus, Commissariis, Administratoribus, & Officialibus, illorumque ministris, ac quibusvis aliis personis in virtute sanctae obedientiae, & sub majoris excommunicationis latae sententiae eo ipso absque alia declaratione incurrendis, necnon quorumcumque feudorum, beneficiorum, & bonorum privationis, ac inhabilitatis ad illa, & alia in posterum obtinenda, ac duorum millium ducatorum auri de Camera, eidem Camerae applicandorum, & aliis eidem Vitellotio Cardinali & Camerario benevisis poenis, quatenus mandatis & monitionibus Vitellotii Card. & Camerarii in praemissis pareant & obediant, illique ac dictae Congregationi in quantum eis fuerit, assistant. Ac inhibentes praefatis iudicibus, ne sub similibus poenis ex nunc, prout ex tunc, & contra, postquam ipse Vitellotius Cardinalis causam coram eis pro tempore pendente, ad se vigore praesentis Motus proprii advocaverit, ulterius ad quorumvis instantiam procedere debeant, sive praesumant.

Decretum irritans.

§. 8. Decernentes quicquid desuper per eos, seu quoscumque alios, & S. R. E. Card. aut ejusdem Palatii Auditores, scienter, vel ignoranter praesumptum fuerit, irritum & inane.

Clausula derogatoria.

§. 9. Non obstantibus quibusvis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac privilegiis, facultatibus, indultis, concessionibus, donationibus, confirmationibus, exemptionibus, absolutionibus, & literis ejusdem Nuntii, Gubernatoribus, Thesaurariis, Collectoribus, Subcollectoribus, Exactoribus, Administratoribus, Officialibus, Ministris, Communitatibus, Universitatibus, Collegiis, & aliis personis praedictis, per quoscumque Romanos Pontifices praedecessores nostros, ac forsitan nos, & Sedem, ac Camerae praedictas, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, & Motu, & scientia similibus, & aliis quomodolibet in contrarium praemissorum concessis. Quibus omnibus, illorum tenores, &c. pro sufficienter expressis habentes, Motu simili specialiter & expresse derogamus, illaque revocamus, cassamus, & annullamus, irritaque decernimus, ceterisque contrariis quibuscumque. Et ut facilius & melius, quae per eundem Vitellotium Cardinalem & Camerarium, ac dictam Congregationem decreta & ordinata fuerint, executioni demandari possint & valeant, Donato Mattheo Minali praedicto, moderno, & pro tempore existenti Thesaurario nostro generali, committimus & mandamus, ut quascumque pecunias, pro praemissis necessarias & opportunas, de mandato tamen ejusdem Vitellotii Card. & Camerarii

§. 10. Nos enim eidem Vitellotio Cardinali & Camerario quoscumque Commissarios, Notarios, Secretarios, Officiales, Curios, Computistas, seu calculatores, cum salario, & provisione sibi benevisa, tam in Alma Urbe nostra, quam ubique locorum, cum simili, aut limitata potestate creandi, constituendi, & deputandi, qui ex tunc, prout ex ea die, & contra postquam ab eodem Vitellotio Cardinali & Camerario creati, constituti, & deputati fuerint, a nobis creati, deputati, & constituti esse censeantur, plenam & liberam licentiam, & facultatem concedimus & impartimus.

Amplius Camerarii deputandi Officiales d. Camerae.

§. 11. Volumus autem quod praesentis nostri Motus proprii, etiam absque illius data & registratura, sola signatura sufficiat, & ubique fidem faciat in iudicio & extra, quacumque regula, seu constitutione Apostolica contraria non obstante.

Sola signatura sufficit.

Placet Motu proprio. I.

Papa subscripsit.

Confirmatio constitutionum à Pio II. Paulo II. Sixto IV. Julio II. Leone X. & Clemente VII. editarum contra homicidas, & bannitos, eorumque fautores, & complices: ac Dominos, & Communitates non custodientes eorum territoria a bannitis, furibus, &c. Et revocatio quarumcumque facultatum gratiandi homicidas, aut cum eis componendi.

Ad materiam bannitorum vide omnino constitut. 9. Sixti V. Hoc nostri, ubi plene de singulis notabo.

P I V S E P I S C O P V S, Edita A. Di. Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam. 1561.

IN eminenti Sedis Apostolicae specula, divina disponente clementia, licet immeriti constituti, inter multiplices nostrae sollicitudinis curas, quibus assidue premimur, illam pro nostro pastoralis officio in primis suscipere debemus, per quam omnes Christi fideles, praesertim nostri & Sanctae Romanae Ecclesiae devoti, & peculiare filii, quiete & pacifice, & sine aliqua offensione vivere valeant. Unde nos ad id operarias manus libenter apponimus, ac illa, quae pro eorum felici, prospero ac pacifico statu per Romanos Pontifices praedecessores nostros facta fuisse comperimus, non solum Apostolice munimine roboramus, verum etiam pro illorum majori observantia innovamus, ac de novo statuimus & ordinamus, ac poenas adjicimus, ut si non virtutis amore, saltem formidine poenae mandata Apostolica arctius serventur, & alias desuper disponimus, prout in Domino conspicimus salubriter expedire.

Proximam

§. 1. Dudum siquidem à fel. record. Clemente Papa VII. praedecessore nostro emanant literae tenoris subsequentes. Clemens Episcopus servus servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. In sancta Beati Petri Sede, &c.

Clem. VII. edidit constit. de qua hic.

Omittitur tenor istius constitutionis, quia habetur sup.

§. 2. Cum nos post nostram ad summi Apostolatus apicem assumptionem, ob non observationem dictarum fratrum literarum, bellis quibus non solum civitates, terrae, & loca temporali dominio ejusdem Rom. Ecclesiae subiecta, sed etiam totius Italiae superioribus annis magno cum omnium in eis habitantium incommodo vexata fuerint, id forsitan causantibus, in eisdem civitatibus, terris & locis, ac etiam in Alma Urbe nostra intestina, & diuturna odia, ac discordias, civilesque dissensiones vigere, ac facta, latrocinia, homicidia passim perpetrata cognovimus, ac mente revolventes praefatos

Hic modo Pont. confirmat constit. Pont. de quibus in rubr.

P I V S Q V A R T V S I

Pium, Paulum, Sixtum, Julium, Leonem, Clementem prædecessores, ad tranquillum & felicem statum revolventes, necnon commoda, tam personarum ejusdem Urbis quam eorum civitatum, terrarum, & locorum eidem Rom. Ecclesie subditorum aciem suæ considerationis extendisse, illorum exemplo moti animum ad sedandam discordias, & odia, tam in Urbe, quam in aliis civitatibus, terris, & locis dictæ Ecclesie subjectis prædictis, & ad firmandam perpetuam pacem, & quietem, pro dictorum subditorum commodis applicaverimus, & ut præmissa facilius votivum consequi valeant effectum, litteras prædictas omnino observandas esse decrevimus. Habita igitur super his cum fratribus nostris S.R.E. Cardini deliberatione matura, ac de eorum unanimi consilio, & assensu, singulas Pii, Pauli, Sixti, Julii, Leonis, & Clementis prædecessorum litteras hujusmodi cum statutorum, ordinationum, extensionum, ampliationum, revocationum, cassationum, irritationum, annullationum, decretorum, confiscationum, incorporationum, applicationum, voluntatum, hortationum, requisitionum, & mandatorum, ac omnibus, & singulis aliis in eis respectivè contentis clausulis auctoritate Apostolica tenore præsentium approbamus, & innovamus, ac perpetua roboris firmitate subsistere, & per singulos quos litteræ ipsæ concernunt in futurum, sub excommunicationis, & anathematis, maledictionis, infamie, suspensionis, diffidationis, criminis læsæ Majestatis, seditionis, rebellionis, confiscationis, depositionis, privationis, inhabilitatis, & interdicti, ac aliis censuris, & pœnis Ecclesiasticis, & temporalibus, ac corporis afflictivis in eisdem litteris contentis, quas contravenientes eo ipso incurrant, perpetuè inviolabiliter observari.

Et quoque extendis ut hic.

§. 3. Illasque etiam ad homicidas, sicarios, exititios, criminosos, rebelles, aliosque infames propter homicidia, & alia nefanda per eos perpetrata, excessus, crimina, & delicta, etiam ad hoc, ut ipsi in civitatibus, terris, castris, vel locis eorum, seu in quibus tunc morabantur banniti, & condemnati, etiam habita pace ab hæredibus, filiis, seu consanguineis occisorum, aut partium læsarum, non solum à locis circumvicinis usque ad quinquaginta milliaria, sed etiam ab omnibus, & singulis civitatibus, terris, castris, & locis, etiam Regni, & partium prædictarum nobis & dictæ Rom. Ecclesie mediate, vel immediate quomodolibet subjectis banniti, & exules sint, & esse censeantur, nec in illis, seu eorum aliquo, etiam prætextu cujusvis licentiae, salvo conductus, remissionis, reductionis, revocationis, vel alterius gratiæ per eos desuper quomodolibet pro tempore obtentæ moram trahere possint, & si in eis resederint, vel repetti fuerint, capi, & detineri, & incarcerari, ac juxta criminum & excessuum per eos perpetratorum qualitatem, & litterarum Pii & Clementis prædecessorum hujusmodi tenorem sub pœnis in eisdem litteris contentis per officiales civitatis, terræ, castri vel loci, in qua, vel quo deprehensi fuerint, debitæ pœnis plecti, seu inde educi, & ad forum, seu officiales ad quos criminum, seu excessuum eorundem punitio, de jure vel consuetudine pertinet, remitti debeant, extendi, & ampliari debere, & in eis locum habere decernimus.

Receptori- busque eorū, & factoribus pœnas imponit. Ad hoc vid. de Sixt. V. tit. in rubr.

§. 4. Et nihilominus præmissa omnia & singula, prout per Pium, Paulum, Sixtum, Julium, Leonem, & Clementem prædecessores præfatos, statuta, ordinata, extensa, ampliata, revocata, cassata, annullata, inhibita, decreta & declarata fuerunt, etiam ad hoc ut duces, barones, marchiones, comites, domini temporales, Vicarii, feudatarii, capitanei, magnates, principes, communitates, cives, officiales, & personæ, ac alii quos prædictæ, & præsentis litteræ concernunt, ac ipsorum singuli litteras, & in eis contenta hujusmodi non observantes, & illis directè, vel indirectè quomodolibet contravenientes, ac eis adhærentes, eorumque fautores & complices, singulas censuras & pœnas prædictas eo ipso absque aliqua declaratione incurrant, & incurrisse censeantur. Ipsique duces, barones, marchiones, comites, domini in temporalibus, Vicarii, & feudatarii civitatum, terrarum, castrorum, & locorum, etiam Regni, & partium prædictorum nobis, & eidem Ecclesie immediate subje-

ctorum, aliquos nostros, & dictæ Ecclesie hostes & inimicos, aut subditos, exales, bannitos, & facinorosos, cujuscumque status, vel conditionis fuerint, publicè vel occultè, ullo unquam tempore recipere, vel acceptatè nullatenus præsumant, & si aliquos ad eorum dominia & territoria confugere contigerit, illos ex eorum domiciliis, vel territoriis hujusmodi expellere, seu ad simplicem jussionem, vel requisitionem nostram & successorum nostrorum quod voluerimus, seu successores ipsi voluerint tutè conducere facere. Ac quod præmissa à suis subditis inviolabiliter observentur, omni excubatione cessante, cum effectu curare, sub similibus privationis & rebellionis, ac criminis læsæ Majestatis pœnis, si contraxerit, eo ipso incurrendis.

§. 5. Necnon ut homicidæ, fautores & complices præfati, facilius capi & puniri possint, quod communitates civitatum, & universitates terrarum, castrorum, & locorum in quibus, seu quorum territorio, districtu, & ditione dicta homicidia perpetrabuntur, sub paribus interdicti Ecclesiastici, & duorum millium per communitates, ac mille ducatorum per universitates, necnon civitatum, terrarum, & locorum eorundem domicelli, barones, Vicarii, aut alii in temporalibus domini, sub majoris excommunicationis læsæ sententiæ, & quinque millium ducatorum auri præfate Cameræ irremissibiliter applicandorum eo ipso, absque alia declaratione incurrendis pœnis, eosdem homicidas, complices, & fautores statim capere, ac omnem exactissimam diligentiam, de qua per publica documenta fidem etiam facere teneantur, capi facere, & si eos capere nequiverint, statim commissum homicidium universitatibus, seu incolis, & habitatoribus oppidorum, & locorum circumvicinorum, ad quæ declinabunt, seu declinare poterunt, notificari; communitates vero, & domini in temporalibus prædicti, ad quorum ditiones tales declinabunt, cum primum id ad eorum notitiam devenit, eos apprehendere, seu apprehendi facere, quod si non potuerint, similiter id universitatibus, seu incolis, & habitatoribus vicinorum locorum ad quæ declinabunt, aut verisimiliter declinare poterunt, insinuare, & captos ad eorum judices ordinarios traducere, & tradere sub similibus pœnis teneantur, & debeant, de novo statuimus, ordinamus, inhibemus, & declaramus.

Baronibus. Communitatibus præcipit, ut eorum territoria expurgent ab homicidiis.

§. 6. Et similiter quibusvis dictæ Sedis Legatis etiam de latere, ac Nuntiis, & Provinciarum Rectoribus, necnon nostris, & dictæ Romanæ Ecclesie Vicariis in temporalibus pro tempore existentibus, & præfatis Communitatibus, omnem super absolutionibus homicidiorum hujusmodi per nos, & prædecessores nostros, ac Sedem eandem, sub quavis forma & verborum expressione concessam, approbatam, & innovatam auctoritatem, & facultatem revocamus, cassamus, irritamus, & annullamus, & si quando similes absolutiones per nos, & successores nostros Romanos Pontifices, & Sedem præfata concedi contigerit, illa per Judices, & Officiales ad quos pertinet, nisi tunc litteræ Apostolicæ sub intervallo unius mensis pro singulis litteris hujusmodi cum expressa derogatione præsentium desuper emanaverint, nullatenus admitti vel observari volumus.

Facultates homicidas gratiandi revocant. Ad hoc vide declaracionem hic infra.

§. 7. Quocirca dilectis filiis Guidoni Ascanio S. Marie in via lata Diacono Card. de sancta Flora nuncupato, nostro, & pro tempore existenti Camerario, & Cameræ prædictæ Thesaurario, Præfidentibus, Clericis, ac universis & singulis Legatis, & Vicelegatis Provinciarum nostrarum, & aliis Rectoribus, ac Officialibus civitatum, terrarum, & partium prædictarum, nobis & dictæ Sedi mediatè, vel immediate subditorum, Motu simili mandamus, quatenus præsentis litteræ solemniter in singulis Provinciis, civitatibus, terris, & locis prædictis publicari, necnon omnia & singula in eis contenta inviolabiliter observari faciant, & mandent. Contradiutores quoslibet, & rebelles, cujuscumque status, gradus, & præminentie fuerint, sententias, censuras, & pœnas prædictas damnabiliter incurrisse declarent, & declarationem hujusmodi per eos faciendam in libris maledictorum conscribi, & annotari mandent, & faciant, necnon

Executores deputat.

non capitales predictas sententias a ministris iusticie abique alicujus incurfu irregularitatis exequi proceperunt realiter, ac irreversibiliter exigant, invocato etiam ad hoc si opus fuerit auxilio brachii secularis, necnon pro exactione pœnarum pecuniarum hujusmodi contra communitates, & universitates, ac in eorundem inobedientium in temporalibus dominorum vassallos propter eorum hujusmodi Inobedientiam represalias concedant, necnon realiter & cum effectu exequi faciant. Attentius hortantes & requirentes in domino barones, & domicellos, ac in temporalibus dominos dicti Regni, necnon illius Provinciarum, civitatum, & locorum Gubernatores, & Officiales pro tempore existentes, ut prefatos homicidas, factores, & complices capiant, & capi procurent, captosque ad Præsides nostrarum Provinciarum, unde ipsi homicidæ, factores, & complices originem traxerunt, conduci, & eis realiter consignari similiter cum effectu faciant.

Clausula derogatoria.

§. 8. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac omnibus illis quæ dicti prædecessores in præfatis eorum literis voluerunt non obtare, ceterisque contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem, & quibuscumque aliis privilegiis, indultis, & literis Apostolicis generalibus, vel specialibus super recipiendis bannitis, homicidis, ac brigonis, & aliis prædictis, quorumcumque tenorum existant, per quæ præsentibus non expressa, vel totaliter non inserta, effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda sit in nostris literis mentio specialis, quæ quoad hoc cuiquam nolumus ullatenus suffragari.

Forma & effectus publicationis.

§. 9. Volumus autem quod præfentes literæ nostræ, postquam in valvis basilicæ Principis Apostolorum, & in Campo Floræ de Urbe affixæ fuerint, omnes & singulos cives Romanos, & alios in Urbe commorantes effluxis quindecim diebus, alios verò Duces, Comites, Marchiones, Domicellos, Barones, & alios temporales dominos & Vicarios, communitates & universitates civitatum, terrarum, & locorum Sedi præfate mediata, vel immediate subditorum, hujusmodi decurso mense ardeant, & contrafacientes pœnas præfatas incurrant, in omnibus & per omnia, perinde ac si eis omnibus & singulis contrafacientibus personaliter & particulariter intimatæ fuissent. Nulli ergo, &c.

Dat. P. A. die 8. Jan.

Dat. Romæ apud Sanctû Petri. Anno Incarnationis Dominicæ 1561. octavo Idus Januarii, Pont. nostri anno 2.

Publicatio.

Anno à Nativitate Domini 1561. Indiç. 4. die verò 16. Aprilis, Pont. Sanctiss. in Christo patris, & D. N. D. Pii divina Providentia Papa IV. An. 2. retrospectiva litera Apostolica affixa & publicata fuerunt ad valvas Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, ac in acie Campi Floræ, dimissis ibidem copiis affixis, per nos Iulium Parinum, & Franciscum Sotocasa, prælibati Sanctissimi D. N. Papa Cursores. Bartholomæus Sotocasa Mag. Curs.

Sequitur declaratio circa facultatem Officialibus interdictam gratiandi, aut componendi bannitos ex causa homicidii.

Hæc eadem statuit Pius V. in sua constitut. 10. Ex suprenè, & Clem. VIII. in constitut. 15. In regendis, ubi super hoc Congregationem Cardinalium instituit.

Edita A.D. 1564.

PIVS PAPA QVARTVS, Motu proprio, &c.

Nuper siquidem cum nos post nostram ad summi Apostolatus apicem assumptionem, ob non observationem literarum fel. rec. Pii II. Pauli etiam II. Sixti IV. Bullarum Magni Tom. II.

Julii similiter II. Leonis X. & Clem. VII. prædecessorum nostrorum alias contra homicidas editarum, bellis, quibus non solum civitates, terras, & loca temporali dominio S. R. E. subiecta, sed etiam tota Italia retroactis, &c.

R. fiduciam omittitur, quia ipsa bulla est quæ præcedit. §. 1. Cum autem, sicut accepimus, nonnulli ex Gubernatoribus & Officialibus per nos in diversis civitatibus, terris, & locis Status nostri Ecclesiæ constitutis, & deputatis, forsitan voluntatis nostræ ignari, aut alias præterdant pœnarum remissionem, inquisitis, bannitis, & condemnatis super homicidiis per eos pro tempore perpetratis, per eos remitti, gratiamque fieri, ac exinde ab eis compositionem exigere posse.

Causa derogatoria.

§. 2. Nos ad tollendum omne dubium quod exinde exoriri posset, & ne Gubernatores, & Officiales prædicti, ac quicumque alii, ignorantie ejusdem voluntatis nostræ, aut quovis alio prætextu in his se inpromittere præsumant, veriores dictarum literarum tenores, ac si de verbo ad verbum præsentibus infererentur, pro expressis habentes, decernimus, & declaramus, gratias, seu remissiones, aut compositiones quibuscumque inquisitis, condemnatis, aut bannitis, ex causa vel occasione homicidii, animo deliberato, vel casu fortuito, aut in rixa, vel alio quovis modo pro tempore perpetrati, pro qua pœna ordinaria, vel extraordinaria imposita, vel imponenda esset, per quoscumque in civitatibus, terris & locis prædictis, nostros & Sedis Apostolicæ Legatos, Vicelegatos, Gubernatores, vel alios officiales deputatos & deputandos fieri in posterum nullatenus posse, & illas tantum compositiones, & gratias cum inquisitis, condemnatis, & bannitis hujusmodi, ut supra in posterum faciendas valeat, illisque suffragari, qui habuerint supplicationes de super manu nostra propria signatas, & per Datarum nostrarum pro tempore existentem datas.

Declaratio de qua supra.

§. 3. Et ita per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Card. sublata, &c. irritum quoque, &c.

Decretum irritans.

§. 4. Non obstantibus quibuscumque constitutionibus, & ordinationibus Apost. ac omnibus illis quæ in dictis nostris literis volumus non obtare, ceterisque contrariis quibuscumque.

Clausula derogatoria.

§. 5. Volumus autem, quod præfentes nostri Motus proprii sola signatura etiam absque illius data, & registratura, sufficiat, ac ubique in iudicio & extra fidem faciat, regula seu constitutio Apostolica quacumque contraria non obstantibus.

Sola signatura sufficit.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Sexto Kalend. Maii, Anno quinto.

Dat. P. A. die 26. Apr.

Privilegia & exemptiones Prælatorum sacro & Oecumenico Concil. Trid. assistentium, eorumque familiarium.

XXVIII.

De hujus Concilii indictione, prosecutione, & aliis, vide inf. in const. 73. Benedictus, ubi notabo.

PIVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad futuram rei memoriam. 1561.

Circumspecta Romani Pont. providentia singulorum merita, & obsequia debita meditatione considerans, illos prout æquum est, specialibus favoribus, & gratis prosequitur, quos universalis Ecclesiæ obsequiis jugiter intentos laborare, ac diversas expensas subire cognoscit.

Exordium.

§. 1. Hinc est, quod nos, qui dudum omnia, & singula beneficia Ecclesiastica, cum cura, & sine cura, secularia & quorumvis Ordinum regularia qualitercumque qualificata, & ubilibet existentia, in singulis Januarii, Februarii, Aprilis, Maii, Julii, Augusti, Octobris, Novembris mensibus aliis quam per resignationem extra Romanam Curiam vacatura, ad collationem, provisionem, præsentationem, electionem, seu quamvis aliam dispositionem quorumcumque collatorum & collatricum, secularium, & regularium, non tamen S. R. E. Card. aut aliorum sub

Hic dicitur reservavit quendam beneficia, de quibus hic.

concordatis inter Sedem Apostolicam, & quicumque alios initis, & per eos, qui illa acceptare, & observare debuerant, acceptatis, & observatis, quae ledere non intendebamus comprehensorum, quomodolibet pertinentia nostrae dispositionis per constitutionem nostram de super editam, & in Cancellaria Apostolica publicatam reservavimus.

Et deinde Episcopis, & aliis apud eorum Ecclesias residentibus facultatem dispensandi de beneficiis non reservatis vacantibus, ut hic.

§. 2. Et deinde per eandem constitutionem venerabilibus Fratribus nostris, Episcopis, Archiepiscopis, & Patriarchis apud suas Ecclesias, seu in illarum diocesisibus pro tempore residentibus gratificari volentes, eisdem Episcopis, Archiepiscopis, & Patriarchis, quotiescumque, & quandoque apud eorum Ecclesias, seu in earum diocesisibus, residerent dumtaxat, & quibusvis dignitatibus, personatibus, administrationibus, officiis, canonicatibus, & praebendis, ac aliis beneficiis Ecclesiasticis, cum cura, & sine cura, secularibus, ac quorumvis Ordinum regularibus, ad eorum collationem, provisionem, presentationem, electionem, seu quamvis aliam dispositionem pertinentibus, quae antea in singulis Febr. Aprilis, Junii, Augusti, Octob. & Decemb. mensibus vacare contingeret, dummodo aliam dispositionem Apostolicam generaliter reservatam, vel ex generali reservatione Apostolice affecta non essent, etiam si praesentationes, nominationes, vel electiones eorum, quae saltem procedere consueverint, reservatione praefata non obstante, quam quoad eos locum habere noverimus, libere disponendi facultatem concessimus.

Exemptionemque a solutione decimarum, & vicariam concessit, ut supra in cons. 10. de saluti.

§. 3. Et successively eosdem Episcopos, Archiepiscopos, & Patriarchas, ut circa gregem sibi commissum ferventius invigilarent, ut quoad ipsi apud suas Ecclesias, seu in illarum diocesisibus, hujusmodi residerent, ab omnibus, & singulis decimis, subsidiis, & aliis oneribus ordinariis, & extraordinariis, quomodolibet nuncupatis, per nos, & successores nostros Romanos Pontifices pro tempore existentes, ac Sedem Apostolicam, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac etiam consistorialiter, etiam ad instantiam Regum, & Principum, quomodolibet, & ex quavis etiam quantumvis urgentissima, justissima, ac pia, & necessaria causa, etiam pro defensione fidei Catholicae, ratione dictarum Ecclesiarum, tunc & pro tempore impositis, illorumque solutione, per alias nostras literas exemimus, & liberavimus.

Et modo eadem privilegia concedit Praeterea Concilio Tridentino, intercessionibus pro tempore quibus ibi residerent, aut in itinere fuissent.

§. 4. Ad labores & impensas graves, quas praefati, & alii Episcopi, & Patriarchae sacro Oecumenico, & generali Concilio in civitate Tridentina indicta pro tempore interessentes sustinere cogentur, debitum respectum habentes, ac animo revolventes eos inibi residentes universali Ecclesiae deservire, & cum causa reipublicae Christianae absint ab Ecclesiis quibus praesent, aut in quibus beneficiati existunt, praesentes, & residentes merito reputari debere: Motu proprio, non ad eorumdem Episcoporum, Archiepiscoporum, Patriarcharum, Abbatum, Generalium Ordinum, ceterorumque praefatorum vel quorumvis aliorum pro eis nobis super hoc oblate petitionis instantiam, sed de nostra mera liberalitate, & ex certa scientia praefatis, qui apud suas Ecclesias, seu in earum diocesisibus residebant, ac alternativa hujusmodi gaudebant, in dicto Concilio, quoad illud duraverit residendo, & inibi interessendo, necnon in itinere ad illud accedendo, & inde legitima subsistente causa recedendo, & ad Ecclesias suas redeundo, alternativa, & exemptione hujusmodi uti, & gaudere, libere, & licite valeant in omnibus, & per omnia, ac si apud suas Ecclesias, seu in earum diocesisibus praefati personaliter residerent, in omnibus, & per omnia concedimus, & indulgemus; dictamque exemptionem, & alternativam ad ipsos, ac universos, & singulos alios venerabiles fratres nostros Episcopos, Archiepiscopos, & Patriarchas, etiam ad hoc ut illi, ac eorum singuli, qui in dicto Concilio jam forsan ad praesens resident, aut ad illud in posterum accedent, quod quamdiu Concilio ipsum duraverit, & ipsi interfuerint, dicta alternativa gaudere possint, & occasione Episcopatum, seu Archiepiscopatum, vel Patriarchatum Ecclesiarum, aut Monasteriorum, vel aliorum beneficiorum Ecclesiasticorum, cum cura, & sine cura, secularium, & quorumvis Ordinum regularium, quae etiam ex quibusvis concessionibus, & dispensationibus Apostoli-

ca, in titulum & commutationem, ac alias quomodolibet obtinent, & in posterum obtineant, quicumque, quotiescumque, & quascumque sint, quae tunc praesentibus pro expressis haberi volumus, ad solutionem eorumque subsidiorum seu decimarum, collectoribus, seu subcollectoribus, aut aliis executoribus, vel quibusvis aliis personis, quavis auctoritate fungentibus cogi possint, Motu & scientia similibus extendimus, & ampliamus.

Executores deputati.

§. 5. Mandantes universis, & singulis personis in dignitate Ecclesiastica constitutis, quatenus ipsi vel duo, aut unus eorum, per se vel alium, seu alios, faciant auctoritate nostra praesentes literas ab omnibus ad quos spectat inviolabiliter observari, contradictiones per censuras Ecclesiasticas, ac alia opportuna juris remedia appellatione postposita compescendo.

Contrariis derogat.

§. 6. Non obstantibus quibusvis Apostolicis, necnon Provincialibus & synodalibus Conciliis editis generalibus vel specialibus constitutionibus, & ordinationibus, aut si eisdem collectoribus, & subcollectoribus, & quibusvis aliis communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Transumptis credi jubet.

§. 7. Et quia difficile foret praesentes literas ad singula, in quibus de eis fides forsan facienda fuerit, loca deferre, volumus & eadem auctoritate decernimus, quod ipsarum transumptis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus Curiae Ecclesiasticae, vel personae in dignitate Ecclesiasticae constitutae munitis eadem prorsus fides in iudicio, & extra, ubi opus fuerit adhibeatur, quae praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae, vel ostensa.

Sanctionem penalem addit.

§. 8. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae concessionis, indulti, extensionis, ampliationis, mandati, voluntatis, & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentate praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius, se noverit incursum.

Dat. P. A. S. die 1. Martii.

Dat. Romae apud S. Petrum An. Incarnationis Dominicae 1561. Kalend. Martii, Pontif. nostri anno 1.

Sequitur indultum, quod in eorum libris susperferatur.

PIVS PAPA QVARTVS, Motu proprio, &c.

Edita A.D. 1561.

Um ob celebrationem Conc. per nos indicti oporteat Praelatos, tam ab Alma Urbe nostra, quam ab aliis Christiani Orbis partibus ad civitatem Tridentinam, in qua indictum fuit, accedere, & quamplures eorum habeant varias, & diversas causas coram aliquibus ex venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus, & in Auditorio Rotae, ac in aliis nostrae Curiae tribunalibus, ordinariis, sive delegatis, quae propter illorum absentiam aliquod detrimentum suscipere possent.

Causa huiusmodi indulti.

§. 1. Nos volentes providere ne dicti Praelati, eorumque familiares, ac aliae personae dicto Concilio interesse habentes, causarum hujusmodi curis distraherentur, Motu simili, ac ex nostra certa scientia, & potestatis plenitudine mandamus, quatenus in omnibus, & quibuscumque, ubique, tam coram praefatis Card. quam Rotae Auditoribus, Judicibus ordinariis, sive delegatis, pendentes causas praefatorum dicto Concilio adesse habentium, clericorum, sive laicorum, commissis, seu committendis, durante eorum absentia, & ipsi in Concilio, & servitiis hujusmodi residentibus superferre debeant, praeterquam in causis, in quibus ipsi Praelati, & alii superscripti, per eorum procuratores duxerint procedendum, in quibus sit in eorumdem arbitrio, hoc nostro mandato uti vel non. Et ita mandamus, decernimus, & declaramus. Mandantes insuper cuicumque etiam S. R. E. Cardinali, qui Signaturae Justitiae praesent, vel praerit in dicta Alma Urbe, ne in causis pendentes hujusmodi aliquas commissiones dependentes, citationes, seu vocationes ipsorum nostram Cur. sequen. de stylo requirentes, in eorum praedictarum admittant, etiam si in eis, aut aliqua supradictarum causa-

Superferantur in causis praedictis ad Concilium, si ipsi voluerint.

rum executione, non tamen occasione rei iudicate procedatur. Status causarum huiusmodi, & merita pro expressis habentes.

Clasula derogatoria.

§. 2. Non obstantibus privilegiis, constitutionibus, litteris Apostolicis, regulis Cancellarie, ac quibuscumque contrariis.

Decretum irritans.

§. 3. Sublata quibuscumque iudicibus, etiam S. R. E. Cardinalibus aliter iudicandi facultate. Decernentes irritam, & inane, si secus à quoquam scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Placet Motu proprio. I.

Papa subscribitur.

XXIX. Quod bona omnia Fratrum Militum Hospitalis S. Joannis Hierosolymitani, ubique decedentium, etiam ex illicita negotiatione acquisita, uti spolia, non ad Cameram Apostolicam, sed ad ipsum Hospitale spectent, & pertineant.

De hac Militia plenè notavi sup. in const. 2. Anast. IV. Christiana.

Edita A. D. 1561.

PIVS PAPA QVARTVS,
Ad perpetuam rei memoriam.

Causa huius declarationis & confirmatio.

Romani interest Pontificis, ut cunctorum sibi, & Sedi Apostolicæ devotorum, præsertim fratrum Militum, qui tanquam fortissimum orthodoxæ fidei adversus crudelissimos Christiani nominis hostes propugnaculum, duos hostium expectant insultus, gratiæ, & alia eis concessa, ut illibata sibi remaneant providere, & eas concessionibus quæ gratis huiusmodi aliquid inferre præiudicium, aut eas dubias reddere videntur, ad omnem tollendam hæsitandi materiam, ac pacem conservandam declarare, aliasque & alia in his operari, prout in Domino salubriter cognoscit expedire.

Bona à fratribus, & Militibus relicta post eorum obitum spectant ad Religionem.

§. 1. Sanè nobis pro parte dilectorum filiorum Magni Magistri & Conventus Hospitalis S. Jo. Hierosolymitani fuit expositum, quod licet omnia, & singula fratrum Militum ejusdem Hospitalis bona, post eorum obitum relicta, ad Hospitale & Conventum prædictum in vim stabilimentorum, usuum, & naturarum dicti Hospitalis, seu privilegiorum, & indulgentiarum Apostolicarum eidem Hospitali, illiusque Magno Magistro, & personis per diversos Romanos Pontifices prædecessores nostros concessorum, ac etiam per nos approbatorum, & aliis legitimè, & de jure spectant, & pertinent.

Hic autem Pontifex ex negotiatione illicita per Clericos acquisita, uti spolia ad Cameram spectant de cetero supra in const. 19. Decem.

§. 2. Cum autem nos nuper postquam acceperamus à nonnullis verti in dubium, an res & bona per Clericos etiam in sacris ordinibus constitutos, ex negotiatione illicita, aut alias contra sacros Canones acquisita, uti spolia, vel alias ad Cameram nostram Apostolicam jure legitimo spectare, & pertinere deberent, nos omnem desuper hæsitationis materiam submovere, ac cavillationibus, & altercationibus, litibusque præcludere, & deniq; malitiis eorum qui jura dictæ Cameræ usurpare satagebant obviare, aliasque in præmissis opportune providere tunc volentes, omnia, & singula res, & bona, cujuscumque qualitatis, & quantitatis existentia, ac in quibusvis rebus, & regnis, ac dominiis, tam citra, quam ultra montes, & maria consistentia, per quosvis clericos, tam sæculares, quam quorumvis etiam Mendicantium Ordinum, ac Militiarum regulares, etiam in sacris Ordinibus constitutos, cujuscumque status, ordinis, & conditionis essent, ac Archiepiscopali, Episcopali, vel alia majori dignitate præfulgerent, ex negotiatione illicita, aut alias contra sacros Canones quomodolibet acquisita, quæ pro tempore post obitum eorum, qui etiam ex facultate, quam habuissent testandi condito testamento ubivis locorum decessissent, & decederent, aut quibus illos desitui contigisset, remanissent, & remanerent, ad eandem Cameram, & non ad alios etiam in quibusvis Cathedralibus, & Metropolitanis, & Collegiatis, ac aliis Ecclesiis, Monasteriis, Hospitalibus, Militiis, cæterisque beneficiis Ecclesiasticis, cum cura, & sine cura, sæcularibus, & quorumvis Ordinum regularibus, qualitercumque qualificatis successores, illa in titulum, commendam, administrationem, ac alia quomodolibet pro tempore obtinentes, etiam si illa vigore prioris

Ambarii Magni Tom. II.

tituli, jus regrediendi, seu accedendi, & ingrediendi aliquibus concessum fuisset, spectasse, & spectare, & sub nomine spoliatorum venire, illaque uti spolia ad Cameram ipsam pertinetes perpetuo colligi, & recuperari potuisse, & posse ac debere. Et ita per quoscumque iudices quavis auctoritate fungentes, in quacumque instantia, sublata eis quavis aliter iudicandi & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiti debere, necnon irritis, & inane quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decreverimus, & declaraverimus, cù mædatis derogationis, aliisque clausulis tunc expressis, prout in nostris desuper in forma Brevis, sub datum videlicet nonis Novemb. Pontificatus nostri anno 1. & prædictis litteris, quarum tenores hic haberi volumus pro expressis, latius continetur.

Ideo ista religio subitas vigore d. constitutionis possit molestari à ministris Cameræ.

§. 3. Cumque Magnus Magister & Conventus, ac fratres Milites præfati, occurrente fratrum Militum Hospitalis prædicti obitu, super eorundem decedentium fratrum Militum bonis, per jurium, & spoliatorum Cameræ nostræ Apostolicæ prædictæ Collectores, & ejusdem Cameræ Commissarios, earundem litterarum vigore molestari dubitent. Nosque ejusdem Hospitalis, & illius personarum manutentioni, ac necessitatibus, quantum cum Deo possumus, libenter providere procuramus, maxime considerantes attentis ejusdem Hospitalis fratres Milites, se & sua, pro fide, & illius defensione, in crudelissimos Christiani nominis hostes exponere necesse esse continuo, hoc præsertim instanti tempore, quo idem immanissimus hostis Turcarum tyrannus lucri proxime præteriti non immeritor, in animarum Christi fidelium adeo sperat minas, ut omnibus fidelibus, magis tamen fratribus Militibus pavorem incutiens ipsos non immerito ad diligentem excitat rerum providentiam, propterea non convenire, ut iidem fratres Milites, qui superstitibus existunt, defunctorum spoliati bonis, ad suorum aliorumque Christianorum defensionem rebus priventur necessariis.

Hic ergo Pontifex declarat sub d. constitutione, & aliis similibus dictam Religionem non comprehendit.

§. 4. Idcirco, ut omnis hæsitandi materia submoveatur, ejusdem Hospitalis, & illius personarum huiusmodi indemnitate paterno consulere affectu, ipsosque specialis gratiæ favore prosequi volentes, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, auctoritate Apostolica, tenore præsentium declaramus, decernimus, & in verbo veritatis attestamus, nostræ intentionis nunquam fuisse, nec esse, nec in posterum fore, per dictas nostras, aut quascumque alias litteras, à nobis & Sede Apost. ac aliis quomodolibet pro tempore emanatas, etiam quascumque generales vel speciales, etià derogatorias derogatorias, aliasque efficaciores, & insolitas clausulas, necnon irritantia decreta, sub quacumque verborum expressione in se continentes statutis, stabilimentis, usibus & naturis hospitalis prædicti, ac privilegiis, indulgentiis, ac aliis gratiis, illi, ejusque personis concessis, & concedendis in aliquo derogasse, nec derogare, seu aliquid ejus, vel eorum cuilibet præiudicium intulisse, nec inferre, sed semper valida & efficacia, ac illæsa, & in suo robore permansisse & permanere, nec eadem, neque Hospitalis, Conventum, Fratres, Milites, & personas præfatos, sub scriptis, aut quibuscumque similibus, aut dissimilibus litteris, decretis, declarationibus, onerum impositionibus ullatenus comprehendit, sed semper ab illis excipi, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum, & validum statum restitui debere, ac excepta & restituta, & de novo etiam sub datum, &c. per Magnum Magistrum, & Conventum præfatos eligenda, concessa fore, & censeri debere.

Omniaque bona personarum d. Religionis decedentium ei applicata, & ad Cameram, aut alios non spectant declarata.

§. 5. Omniaque, & singulas res, & bona cujuscumque qualitatis & quantitatis existentia, ac in quibusvis rebus, & regnis, necnon dominiis, tam citra, quam ultra montes, & maria consistentia, per quosvis Fratres, Milites, & personas dicti Hospitalis quomodolibet acquisita, quæ pro tempore post eorum obitum, ubivis locorum decesserint, & decederent, aut quibus illos etiam eis viventibus (non tamen per Sedem Apost. privari, aut eis desitui contingeret) hætenus remanserunt, remanent, & remanebunt, ad Hospitalis, & Conventum præfatos, non autem ad eandem Cameram, seu alios quoscumque alias juxta stabilimentorum, usuum, naturarum, statutorum, & privilegiorum huiusmodi formam, & tenorem spectant, & spectare.

Agentes Religionis in hac Actione non molestantur.

§.6. Necnon Hospitale, & Conuentum huiusmodi, aut pro eis agentes per Camere huiusmodi iurium, spoliatorum, & bonorum Collectores, & Subcollectores, Exactores, Commissarios, vel alios quacumque auctoritate, dignitate vel officio fungentes, & functuros, nullatenus molestari, inquietari, vel perturbari posse, nec debere. Et ita per quosvis iudices, quavis etiam auctoritate Apostolica fungentes, etiam Palatii nostri causarum Auditores, in quavis causa, & instantia, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiti debere, necnon irritum, & inane quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter attentatum est forsan hactenus, vel in posterum contigerit attentari, decernimus, & declaramus.

Contra iura non obstat.

§.7. Non obstantibus præmissis, ac quibusvis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, stabilimentis, usibus, & naturis, ac reformationibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, & Camere huiusmodi iurium, spoliatorum, & bonorum Collectoribus, Subcollectoribus, Exactoribus, Commissariis prædictis, & quibusvis aliis personis in genere, vel in specie, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & efficacissimis, ac insolitis clausulis, necnon irritatis, & aliis decretis, etiam motu, scientia ac potestate similibus, ac alias in contrarium quomodolibet concessis, & etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiam si pro eorum sufficienti derogatione de eis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua exquisita forma seruanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita obseruata, inserti forent, presentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expressè derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter, vel diuisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

Dat. P. A. 2. die 24. Martii.

Dat. Romæ apud S. Petrum, sub annulo Pisc. die 24. Martii, 1561. Pont. nostri anno secundo.

XXX. Confraternitatis sub invocatione Sanctiss. Crucifixi ad pauperes Virgines maritandum, aliaque pia opera exercendum, pridem in Urbe institutz, in Archiconfraternitatem erectio, cum indulto singulis annis in Festo S. Crucis unum reum capitaliter condemnatum è carceribus liberandi. Iurisdicctioque Cardinalis eius Protectoris, quascumque ipsius causas cognoscendi.

Quoad formam aggregandi alias Confraternitates, attende bullam 115. Clem. VIII. Quacumque. Et quoad indulgentias Confratrum novam fecit dispositionem Paul. V. mox publicandam, quam vidit firmatam sub die 28. Februarii 1608.

Scias etiam quod ista Confraternitas curam in temporalibus charitatiuè sustinet Monasterii Monialium Cappuccinarum, nuper in Urbe, illius Confratribus procurantibus instituti.

Edita A.D. 1561. 1564.

PIVS PAPA QVARTVS, Motu proprio, &c.

Causa huius confisur.

Cum sicut accepimus venerabilis Confraternitas, seu Societas Imaginis Sanctissimi Crucifixi in Ecclesia Sancti Marcelli de Urbe, ejusque Custodes, & Confr-

tres, ob lites, & questiones, quibus ad diuersa Urbis Tribunalia occasione locationum, censuum, donationum, hereditarum, legatorum, & diuersarum aliarum rerum ejusdem, tam agendo, quam defendendo iugiter implicita existat, quamplurimum damna, & inuicem patiatur, ac impensa liti valorem rei de qua ex tempore agitur saepenumero exuperet.

§.1. Nos Societatem prædictam, in qua piissima charitatis, & misericordie opera, elemosynas pauperibus, & miserabilibus puellis dotes elargiendo, continuè impendi spectantur, ab huiusmodi dispendiis quantum possumus subleuare volentes, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, omnes & singulas causas, lites, questiones & controversias inter dictam Societatem, siue ejusdem dilectos filios Custodes, Officiales, & Ministros, & quascumque alias etiam singulares personas, tam laicas, quam Ecclesiasticas, Universitates, Societates, Congregationes, Monasteria, & alia huiusmodi loca, cuiuscumque gradus, status, ordinis, & conditionis existen. coram S. R. E. Camerario, Regente, Præsidente, & Clericis Camere Apostolicæ, necnon Vicario, Governatore, ac Senatore Urbis, illius collateralibus, & Iudicibus, ac appellationum causarum Curie Capitoli ejusdem Urbis Capiteo, & aliis quibuscumque Iudicibus, ordinariis, & à nobis specialiter quomodocumque Commissariis deputatis, & delegatis, etiam causarum Sacri Palatii Apostolici Auditoribus, & Locatenentibus, ac ejusdem S. R. E. Cardinalibus, nunc & pro tempore motas, pendentes, & quomodolibet mouendas, super quibuscumque locationibus, venditionibus, donationibus, legatis, fideicommissis, testamentis, hereditatibus, ac illarum discussionibus, atque quorumcumque iurium, & actionum cessionibus, aliisque inter vivos contractibus, executionibus, bonis, rebus, iuribus, & actionibus Societatem prædictam, ejusque Custodes, Officiales, Ministros, & liti consortes, tam conjunctim, quam diuisim, ac tam actiue, quam passiuè concernentibus, ad Societatem ipsam quomodolibet spectantibus, in quacumque instantia inter illam ejusque Custodes, & alios præfatos, necnon alia æquè, vel magis pia loca, Universitates, Monasteria, Congregationes, & Collegia quomodocumque privilegiata, ac viduas, pupillos, & alias personas etiam exemptas, pendentes, & motas, & mouendas, cuiuscumque gradus, status conditionis, ordinis, & nature existant, etiam præmissis expressis majores, quarum omnium statum, & merita, ac Judicium, & colligantium nomina, & cognomina, ac qualitates, cæteraque etiam de necessitate exprimentia, præsentibus haberi volumus pro expressis, in statu, & terminis in quibus modò reperiuntur, dummodò non sint instructæ, harum serie ad nos aduocantes.

Aduocat an se ipse Pont. omnes causas et lites, Societatem tægentes.

§.2. Dilectum filium nostrum Raynutum Farnesium tituli S. Angeli Præsb. S. R. E. Card. ac Majorem Pœnitentiariam, modernum, ac pro tempore existentem Protectorem ejusdem Societatis, Judicem ordinarium, ac perpetuum ad prædictas, necnon quascumque alias similes, vel dissimiles causas civiles, ad Societatem huiusmodi pertinentes, tam per eos, quam contra eos, & inter eos, ac personas, Universitates, Collegia, seu alia loca prædicta, etiam privilegiata, & exempta, tam actiue, quam passiuè, pro tempore mouendas, juxta ordinariam facultatem, seu jurisdictionem, tam Governatori, quam Regenti Camere Apostolicæ, seu Vicario nostro præfatis, & eorum cuilibet attributas, ac prout reru qualitas exegerit, seu postulerit, cum omnibus, & singulis earum incident. dependen. emergen. annexis, & connexis, summarie, simpliciter, & de plano, sine strepitu, ac figura iudicii, & absque tela iudiciaria, & sola veritate inspecta, & absque aliquorum terminorum substantialium observatione, aut alicujus registri, vel extractus confectione, per se ipsum, seu alios ab eo deputandos audiendas, cognoscendas, sineque debito terminandas, auctoritate Apostolica tenore præsentium perpetuè constituimus, & deputamus, & ad hunc effectum illi, etiam per alium, seu alios quoscumque, tam in Romana Curia, quam extra eam, etiam per edictum publicum, confitto sibi etiam summarie de non tuto accessu, citandi, & monendi, eisdemque, & præfatis, ac quibuscum

Illorumque iudicem ordinarium eligi Protectorem Societatis, vel ab eo deputandum, cum facultate procedendi summarie, &c.

quibuscumque aliis ejusdem Urbis Curiarum Indicibus, & personis, tam Ecclesiasticis, quam secularibus, quibus & quoties opus fuerit, prout sub sententiis, censuris, & poenis Ecclesiasticis, ac etiam pecuniariis, quibus sibi ab eo tempore deputando Auditori videbitur, inhiberi, & in eventum non partitionis contra inobedien. contumaces, & rebelles ad declarationem incursum censurarum, & poenarum hujusmodi, illarumque aggravationes, & reaggravationes, & alias juxta morem, & stylum dictarum Curiarum in similibus servari solitum, ac alias prout sibi videbitur procedendi.

Sententias exquendi.

§. 3. Sententiamque sive sententias debite executioni demandandi, sive demandati faciendi.

Contradictores coercendi.

§. 4. Contradictores quoslibet & rebelles per censuras, & poenas Ecclesiasticas, ac etiam pecuniarias, aliaque juris, & facti remedia opportuna, appellatione postposita, coercendi, auxiliumque brachii secularis ad hoc si opus fuerit invocandi, omniaque alia, & singula in premissis, & circa ea quomodolibet necessaria & opportuna faciendi, gerendi, & exquendi, plenam, & liberam, ac amplam licentiam, & facultatem atque auctoritatem concedimus.

R. jectis nullitatibus, prout quomodo ex tribus.

§. 5. Decernentes, quod ipse Reverendiss. Cardinalis Protectoris, sive ipsius deputandi pro tempore Auditoris sententias, ordinationibus, & decretis nullitas aliqua opponi nullo modo possit, nisi ex defectu jurisdictionis, citationis, & mandati.

Cognoscendo ubi oris ad satisfaciendum Societati, data cautione, etc. non obstant, pendente lite assensu.

§. 6. Et licet ad instantiam quorumcumque heredum, sive quorumlibet aliorum committatur in futurum, vel etiam modo pendeat commissa causa discussionis alicujus hereditatis, & dictae Societati, seu Custodibus, & Officialibus ipsius, etiam virtute commissionis fuerit inhibutum, tamen ne exactio creditorum in prejudicium ipsius Societatis proteletur, data idonea cautione per dictos Custodes, & officiales, de restituenda summa debitam, in eventum succumbentiae prioribus, & posterioribus creditoribus, dictus Reverendissimus Cardinalis Protector praedictos heredes, sive alios quoscumque debitores, seu ipsorum quorumlibet ex quacumque causa cessionariorum, vel ab eis quomodolibet, & ex quocumque titulo causam habentes, ad satisfaciendum integraliter dictae Societati de ejus credito juris, & facti remediis opportunis cogat, & compellat.

Singulis diebus procedendi.

§. 7. Ac in omnibus, & singulis quibuscumque causis praefatis, ad dictam Societatem, ut supra spectant, singulis diebus, & horis feriatis, & non feriatis, praeterquam in honorem Dei, etiam tempore feriarum ob necessitatem hominum indicendarum procedat.

Notarium deputandi.

§. 8. Ac Notarium actuatum quem sibi placuerit deputet.

Mandatarius Capitoli dat facultatem eius cit. exequendi. Executoris, que obligat ad exequendum mandata.

§. 9. Et quod citationes in causis praedictis, etiam per Mandatarium Curiae Capitoli fieri possint.

§. 10. Et quod quicumque executores Tribunalium Urbis possint & debeant exequi, & effectualiter executioni mandare omnes & singulas sententias, decreta, & mandata praefati Raynutii Cardinalis Protectoris, sive ab eo deputatorum, quae non obstante regula Cancellariae, &c. sufficiant si signata sint, ejusdem Raynutii Cardinalis parvo sigillo.

Annullas processus aliorum judicium.

§. 11. Decernentes insuper Societatem praedictam, ejusque officiales, & personas hujusmodi ex nunc deinceps occasione praemissorum alibi quam coram praefato Reverendiss. Cardinali Protectore conveniri, aut ad alios conveniri, constringi non posse, ac processus, sententias, & decreta per alium, sive alios, tam ordinarios, quam etiam specialiter deputatos, & delegatos Judices in causis praefatis quomodolibet pro tempore formatos in prima instantia latas & factas, cum inde secutis quibuscumque, nullas, irritas, & inanes, nulliusque roboris, & momenti fore.

Clausulas huiusmodi, sive honoris praefationis apertionis.

§. 12. Praesentes quoque literas sub quibusvis revocationibus, suspensionibus, & exemptionibus, similibus, vel dissimilibus gratiarum, etiam per nos, & successores nostros Roman. Pontifices, & Sedem praefatam, vel ejus legatos, etiam per regulas Cancellariae Apostolicae pro tempore factas, etiam in favorem Fabricae Basilicae Principis Apostolorum de Urbe, nullatenus comprehendendi, sed semper ab illis penitus, & omnino ex-

ceptas esse, & censeri, nec eidem praesentibus per quascumque literas, etiam qualvis clausulas generales, & speciales, etiam derogatorias derogatorias, efficaciores, & insolitas, ac etiam irritantia decreta, sub quacumque verborum expressione in se continentis, derogari posse, & si illis ullo unquam tempore, ex aliqua etiam quantumvis necessaria, & urgenti causa derogari contingat, nisi tenor illarum de verbo ad verbum, nihil omisso insertus, & hujusmodi derogatio consistorialiter facta ac per trinas, & distinctas literas eodem tenore continentes, tribus similibus distinctis vicibus, Administratoribus, sive custodibus, ac aliis officialibus Societatis hujusmodi legitime insinuata, & intimata fuerit, eorumque ad id expressus accedat assensus, derogationem hujusmodi nemini suffragari. Sicque per quoscumque Judices quavis auctoritate fungentes, etiam praefatae Romanae Ecclesiae Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & definiti debere, irritum quoque, &c. attentari.

Clausulas derogatorias subdit.

§. 13. Non obstantibus praemissis, & fel. record. Bonifacii PP. VIII. praedecessoris nostri, de una, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate praesentium ad iudicium non trahatur, aliisque constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon Fabricae praedictae, ac Hospitalium, Ecclesiarum, Monasteriorum, & aliorum quorumcumque locorum, & Ordinum, etiam exemptorum, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, conservatoriis, exemptionibus, & literis Apostolicis, eisdem ac dilectis filiis Populo Romano, necnon Iudicibus, Curis, & Tribunalibus, eorumque personis, per quoscumque Romanos Pontifices praedecessores nostros, ac nos, & dictam Sedem, etiam motu, scientia, ac potestatis plenitudine similibus, ac alias sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis in contrarium quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis, necnon reformationibus, etiam noviter factis, ac paribus motu, & scientia approbatis, etiam disponentibus, quod causa hujusmodi ad forum, seu Curiam Capitoli reassumi debeant. Quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficiente derogatione alias de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa & individua, ac de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, inserti forent praesentibus pro sufficiente expressis habentes, illis alias in suo robore permanens, hac vice dumtaxat harum serie specialiter, & expresse, ac eisdem motu & scientia, & potestatis plenitudine derogamus, ac sufficienter derogatum esse decernimus, contrariis quibuscumque. Aut si praefatis, vel quibusvis aliis communitatibus, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari, aut extra vel ultra certa loca, Curias, & Tribunalia ad iudicium trahi non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem, & quibuslibet aliis privilegiis, indultis, & literis Apostolicis, generalibus, vel specialibus, quorumcumque tenorem existant, per quae praesentibus non expressa, aut totaliter non inserta jurisdictionis ipsius Protectoris explicatio impediri valeat quomodolibet vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda sit in nostris literis mentio specialis.

Transumptis huiusmodi praefationibus.

§. 14. Et quia difficile foret praesentes literas ad singula loca, quibus illis pro tempore opus fuerit, deferre: Volumus, & praefata auctoritate decernimus, quod illarum transumptis manu Notarii publici subscriptis, & sigillo Protectoris vel Societatis hujusmodi, seu personae in dignitate Ecclesiastica constitutae, vel Curiae etiam secularis munitis, eadem profus fides adhibeatur, quae adhiberetur eisdem praesentibus, si forent exhibitae, vel ostense.

Papa subscript. Dat. Rom. apud. S. Petri. Sexto Idus April. Anno 2. 8. April.

Placet Motu proprio. I.

Dat. Rom. apud. S. Petri. Sexto Idus April. Anno 2.

D 4

Sequitur

Sequitur Erectio in Archiconfraternitatem, & inuoluntum liberandi carceratum.

Edita An.D. 1564.

PIVS PAPA QVARTVS, Motu proprio, &c.

Hinc Sedulitati multa pia opera quocumque primas hic Pont. indultu liberandi unum eundem in festo S. Crucis, sed eius bullam omnia quia hoc sufficiens hic est ratum.

Et nunc eam in Archiconfraternitate erigit.

Statuta confirmat, & eius statuendi concedit.

CUM sicut nobis innotuit, in Confraternitate Sanctiss. Crucifixi in Ecclesia Monasterii S. Marcelli de Vrbe instituta, effecti filii illius Confratres quamplura opera Charitatis, Domino bonorum omnium largitore opitulante, haecenus tum in colenda Sanctiss. Crucifixi imagine quae in ipsa Ecclesia sita est, tum in visitandis pauperibus infirmis ejusdem Confraternitatis, eisdemque Medicum adhibendo, & subsidium transmittendo, sepeliendisque pauperibus mortuis, maritandis virginibus, recitan. Officium, illique continuo quibusvis diebus festiuis, & quadragesimalibus interessent, tum etiam in aliis diuersis pijs, & laudabilibus operibus, & maxime expensis, & sumptibus quae, & qui de praesenti in erectione, & fabrica eorum Oratorii sunt, & fieri sperantur, exercuerint & exercent. Nos qui nuper, seu alias gratiam eisdem Confratribus per fel. record. Julium Papam III. praedecessorem nostrum factam, ut unum vincitum, seu carceratum, & ex causa capitali damnatum quem inuolent, ex quocumque crimine, excepto crimine haeresis, & laesae Majestatis, dummodo pacem ab haeredibus defuncti habeat, anno singulo in perpetuum in festo inventionis Sanctae Crucis de mense Maii, seu in festo Exaltationis ejusdem de mense Septembris in honorem S. D. N. Jesu Christi liberare, & ex carceribus extrahere possent, & prout praefatus fel. record. Julius III. concesserat, confirmavimus, & approbavimus, & quatenus opus etiam de novo concessimus, prout in nostro Motu proprio latius constat, & apparet.

§. 1. Cupientes eandem Societatem, & Confratres spiritualibus gratis, & favoribus prosequi, ac ut ipsa opera non minuantur, sed in dies augeantur, ipsos Confratres aliosque devotos fideles allicere, & propterea ipsam Confraternitatem, & illius Confratres gratiarum muneribus ornare & decorare volentes, motu simili, &c. ipsam Societatem, & Confraternitatem omnium aliarum Confraternitatum; quae sub invocatione nominis Sanctissimi Crucifixi haecenus in toto Orbe Terrarum erectae fuerunt, seu in posterum erigi contigerit, Archiconfraternitatem facimus, creamus, erigimus, constituimus, deputamus, ordinamus, & esse volumus. Ita ut sit Caput omnium Societatum, & confraternitatum sub Sanctissimo Nomine Crucifixi erectarum, & erigendarum. Omnesque alias Confraternitates erectas, & erigendas sub nomine praefato, ubicumque locorum sita sint, praefatae Confraternitati immediate subijcimus, & membra Societatis praefatae, & ab ea dependentia constituimus, deputamus, & ordinamus, ac esse volumus.

§. 2. Necnon dictam Archiconfraternitatem cum illius Oratorio in loco dictae Ecclesiae vicino, in quibusdam domibus ipsi Archiconfraternitati, & illius Confratribus per Priorem, & Fratres dicti Monasterii, vel alios sub certis modo, & forma tunc expressis, concessis, construi incepto, omnibusque ejusdem Archiconfraternitatis bonis, & legatis, & elemosynis elargitis & elargiendis, ac acquisitis, & acquirendis. Itaque ejusdem Archiconfraternitatis Confratres, seu Priores, vel Guardiani Archiconfraternitatem ipsam, & illius bona regere, gubernare, & administrare, ac de eisdem bonis, legatis, & elemosynis ad eorum libitum, & prout eis videbitur, & placuerit disponere, & illa in usus eis visos convertere possint, ac omnia, & singula statuta, & constitutiones dictae Societatis, quae dilectum filium nostrum Raynuntium Farnesium tit. S. Angeli in foro Piscium Presbyterum Cardinalem S. R. E. Majorem Poenitentiarum, & dictae Archiconfraternitatis Protectorem confirmata, & approbata fuerint, confirmamus, & approbamus. Ac eisdem Confratribus, vel Prioribus, seu Guardianis quaecumque statuta, & ordinationes prosperum statum, ac regimen, & gubernium dictae Archiconfraternitatis concernentia ad eorum libitum concedere, alienare, & mutare toties quoties eis vi-

debitur, libere, & licite valeant, concedere, & Indulgere, illaque ex nunc, prout ex tunc postquam condita, inuenta, vel alterata fuerint confirmamus.

§. 3. Quocirca dicto Raynuntio Cardinali, & Poenitentiarum, ac moderno Protectori Archiconfraternitatis praefatae, & aliis Protectoribus pro tempore deputandis, non univ. & singulis Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, Abbatibus, & aliis quibuscumque in dignitate Ecclesiastica ubicumque locorum constitutis, Motu praefato per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, & eorum quilibet quoties fuerint pro parte dictorum Archiconfratrum, vel aliorum privilegia ab ipsis pro tempore habentium requisiti, eisdem in praemissis, & eorum singulis quomodolibet assistant, eosdemque faciant gratis, & privilegijs praefatis libere frui, & gaudere. Non permittent, a quoquam desuper molestari, Contradihores, & rebelles per censuras Ecclesiasticas, appellacione postposita compescendo, invocato etiam ad hoc si opus fuerit auxilio brachii saecularis, irritum quoque, & inane decernent, quicquid in contrarium contigerit attentari.

§. 4. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, statutis, & consuetudinibus, etiam juramento, aut quavis alia firmitate roboratis, privilegijs quoque indultis, & literis Apostolicis, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apost. potestatis plenitudine in praedictum, seu contrarium praemissorum per nos, & quoscumque Roman. Pontif. praedecessores nostros dictis, & aliis quibusvis Ecclesiis, Basilicis, Hospitalibus, Societatibus, & locis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis concessis, &c. confirmatis, &c. ac concedendis, &c. Quibus omnibus, & singulis, etiam si de illis, &c. tenores illorum pro expressis, & de verbo ad verbum insertis habentes hac vice derogamus, caeterisque contrarijs quibuscumque.

Concess. Motu proprio in praesentia D.N. Papae. Papa subscr. C. Card. Borromaeus.

§. 5. Et cum absolute a censuris ad effectum, &c. Et de creatione, erectione, constitutione, & deputatione in Archiconfraternitatem cum confirmatione statutorum, &c. ac privilegijs, concess. gratis, facultatibus, & derogationibus, ac omnibus alijs, & singulis praemissis, quae hic pro repetitis, & expressis habeantur, perpetuo in forma gratiosa latissime exten. quatenus opus fuerit. Et quod praemissorum omnium, & singulorum major & verior & spec. expressio fieri possit in literis per Breve nostrum expediens.

§. 6. Seu si ipsis Archiconfratribus videbitur sola praesentium signatura nostra sufficere, & ubique fidem faciat in iudicio, & extra, quacumque regula contraria non obstante.

§. 7. Ac quod praesentis transumptis auctoritate manu Notarii publici, aut Secretarii d. Archiconfraternit. subscriptis, & sigillo dicti Protectoris, vel ipsius Archiconfraternitatis munitis eadem prorsus fides adhibeatur in iudicio, & extra ubi exhibita fuerint, vel ostensa, prout originali adhiberetur si ostenderetur.

Datum Romae apud Sanctum Petrum, Idibus Maii, Anno 5.

Inquisitorum haereticae pravitatis facultas procedendi contra Sacerdotes, qui mulieres poenitentes in actu confessionis ad actus inhonestos provocare, & allicere tentant.

PIVS PAPA QVARTVS, Venerabili Fratri Archiepiscopo Hispanensi in Regnis Hispaniarum haereticae pravitatis Inquisitori generali.

CUM sicut nuper, non sine animi nostri molestia, accepimus, diversi Sacerdotes in Regnis Hispaniarum, atque etiam in eorum Civitatibus & Diocesis curam animarum habentes, sive eam pro alijs exercentes, aut alias audiendis confessionibus poenitentium deputati, in tantam protuperint iniquitatem, ut Sacramento Poenitentiae

Executores defensores & deputati.

Clausulas derogatorias apponit.

Clausulae repetitio.

Sola signaturae sufficit.

Fides extemporum.

D. P. An. 5. die 5. Maii.

XXXI.

Edita An.D. 1561.

Quidam Sacerdotes abnundo Sacramento Poenitentiae mulieres in actu confessionis ad actus inhonestos provocant.

PIVS PAPA QVARTVS.

Penitentia in actu audiendi confessionem abutuntur, quibus illi, & qui id instituit, Domino Deo, & Salvatori nostro Iesu Christo injurias, & vere veretur, mulieres videlicet penitentes ad actus inhonestos, dum eorum audiunt confessiones alliciendo, & provocando, seu ellicere, & provocare tentando, & procuranda, ac loco eorum per sacramentum hujusmodi Creatori nostro Reconciliatio- nis, graviori peccatorum mole eas querendo, & in mani- bus diaboli tradendo, in Divine Majestatis offensam, & animarum perniciem, & Christi fidelium scandalum non modicum.

Contra quos iste Pont. ab Inquisitoribus hereticis pravitatis inquisi- do- cernit.

Locus restitu- tu.

Contrariis derogat.

D. P. An. 2. die 16. Apr.

XXXII.

§. 1. In animam inducere nequeunt, quod qui de Fide Catholica recte sentiunt, Sacramentis in Ecclesia Dei institutis abutantur, aut illis injuriam faciant, fraternitati tuae, de cujus eximia pietate, virtute atque doctrina plurimum in Domino confidimus, per praesentes committimus, & mandamus, quatenus per te, vel per alium, seu alios à te deputandum, seu deputandos contra omnes, & singulos Sacerdotes, diaconorum Regnorum, ac illarum Civitatum, & Diocesum de praemissis quomodolibet diffamatos, tam saeculares, quam quorumvis etiam exemptorum, ac Sedi Apostolicae immediatè subjectorum Ordinum Regulares, cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, conditionis, & praeminentiae existant, tam super praemissis, quam super fide Catholica, & quid de ea sentiant diligenter inquiras, & juxta facultatem tibi contra haereticos, aut de haeresi quovis modo suspectos à Sede Apostolica concessarum continentiam, & tenorem procedas, ac culpabiles repertos juxta excessuum suorum qualitatem, prout juris fuerit punias, eos etiam si, & prout de jure fuerit faciendum, debita praecedente degradatione saecularis iudicis arbitrio puniendos tradendo.

§. 2. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac Ecclesiarum, & Monasteriorum, necnon Ordinum quorumlibet, quorum ipsi Sacerdotes fuerint, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, etiam Motu proprio, aut alias quomodolibet concessis, etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis, quibus omnibus, eorum tenores praesentibus pro expressis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. Romae apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, die 16. Aprilis 1561. Pontificatus nostri Anno 2.

Applicatio Rev. Camerae Apostolicae, omnium fructuum beneficiorum Italiae Sedi Apostolicae reservatorum, seu affectorum, pro tempore quomodo aliter quam per cessum ipsa beneficia vacaverint.

Ampliore dispositionem de his fructibus habes in Sixti V. const. 100. In conferendis, ubi Theaurar. Papa eorum Collector deputatur.

De fructibus autem hujusmodi beneficiorum in Regno Neapolis, est specialiter dispositum infr. in const. 26. Pii V. Cupientes.

PIVS PAPA QVARTVS, Ad futuram rei memoriam.

Edita An. D. 1560.

Causa huius applicatio- nis.

Cupientes malitiis nonnullorum, qui in possessione Monasteriorum, & aliorum beneficiorum Ecclesiasticorum dispositioni Apostolicae reservatorum pro tempore vacantium, sine iusto titulo, ac sine literis Apostolicis, ut illorum fructus durante vacatione hujusmodi usurpent, se intendere non verentur, occurrere, & Camerae nostrae Apost. gravissimis oneribus in aliqua parte sublevandis, quantum cura Deo possumus consulere: Motu proprio, & ex certa nostra scientia ac matura deliberatione nostris, deque Apostolicae potestatis plenitudine.

§. 1. Omnes & singulos fructus, redditus, & proven-

tuos, & jura, obventiones, & emolumenta, & alia quae quomodolibet, & quatenuslibet huiusmodi beneficiorum, ac Monasteriorum, & aliorum Ordinum Regularium, & quorumvis Ordinum Regularium, & Sedi Apostolicae, tam per constitutiones Apostolicas, quam Cancellariae Apostolicae regulas editas, & edendas, seu alias quomodolibet, & ex quavis causa, generaliter, vel specialiter reservatorum, seu affectorum in partibus Italiae, in quibus Collectores, & Subcollectores spoliatorum, & jurium Camerae Apostolicae praedictae esse consueverunt, ac eorum Civitatibus, & Dioc. contentum, per obitum, & alias quovis modo, praeterea per cessum illa obtinentium, pro tempore vacantium, à die ipsorum Monasteriorum, & beneficiorum vacationis, pro rata temporis usque ad diem provisionis seu commendae de eisdem beneficiis, & Monasteriis per nos faciendae, de qua per literas nostras sub plumbo, & non aliter constare debere volumus, eidem Camerae auctoritate Apostolica tenore praesentium reservamus, applicamus, incorporamus, & approbamus, illaque ei reservata, applicata, incorporata, & appropriata esse, & fore, & ad illam spectare, & pertinere.

Applicatio... Sedi Apo- stolicae... Camerae Apo- stolicae...

Facultas Collectoris exigendi ab- his fructibus.

Inhibito contra alios ad desuper se intromittendi.

Clausula submissa, &c.

Facultas Collectoris in executione huius consti-

Clausula derogatoria.

§. 2. Nullumque praeter nos & dictam Cameraam, aut dilectum filium Donatum Matthaeum Minalem, ac pro tempore existentem Thesaurarium nostrum, ac Spoliorum, & aliorum jurium ipsius Camerae Collectorem generalem, vel ejus Subcollectores ea percipere, exigere, & recuperare, aut alias se in illis intromittere posse, aut debere, tenore praesentium statuimus, & ordinamus.

§. 3. Et nihilominus ne aliquod impedimentum huius nostrae ordinationi occurrat, quibusvis Archiepiscopis, Episcopis, & aliis locorum ordinariis in virtute sanctae obedientiae, ac sub suspensionis à divinis, & interdicti ingressus Ecclesiae quoad Archiepiscopos, & Episcopos, quoad vero alios inferiores, etiam sub excommunicationis, & aliis arbitrii nostri, & quoad omnes sub privationis facultatis conferendi beneficia in eorum mensibus pro tempore vacantia poenis districtè praecipimus, & inhibemus, ne beneficia dispositioni Apostolicae reservata, seu affecta quovis praetextu, causa, aut quovis colore cuiquam conferre, seu de illis providere, aut in illis, vel eorum possessione sese intromittere quoquomodo audeant, vel praesumant.

§. 4. Sicque in praemissis omnibus, & singulis per quoscumque quavis auctoritate fungentes Iudices, commissarios, & personas, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiti debere, irritum quoque, & inane decernimus, si secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 5. Mandantes eidem Donato Matthaeo, & pro tempore existenti Thesaurario, & Collectori, ut nostro, & dictae Camerae nomine fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, & emolumenta hujusmodi per se, vel ejus subcollectores praedictos, etiam propria auctoritate exigat, percipiat, & levet, sibi que nihilominus consignari, & tradi ab omnibus ad quorum manus pervenerint pro rata praedicta per censuras & poenas Ecclesiasticas per personas Ecclesiasticas ab eo eligendas, fulminandas, & alia opportuna juris, & facti remedia, quacumque, appellatione postposita, faciat & curet, invocato etiam, si opus fuerit, auxilio braehii saecularis, super quibus omnibus, & singulis plenam & liberam illi per praesentes concedimus facultatem.

§. 6. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac Monasteriorum, & illorum ordinum, ac beneficiorum praedictorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis illis, & quibusvis aliis personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, etiam motu, & scientia similibus concessis, confirmatis, & innovatis, quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque tenoribus specialis, specifica, expressa & individua, ac de

verbum

verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quavis alia expressio habenda foret, tenores huiusmodi presentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat harum serie specialiter & expresse derogamus, itaque adversus praemissa nullatenus suffragari posse, sive debere decernimus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Declaratio, quod ex dictis fructibus onera beneficii supportantur.

§. 7. Volumus autem, quod ex fructibus, redditibus, proventus per dictum Thesaurarium, & etiam deputatos per rata huiusmodi percipiendis onera quaecumque dictis beneficiis incumbencia similiter pro rata temporis supportari debeant.

Exemplorum fidei.

§. 8. Quodque presentium manu Notarii publici subscriptis transumptis, & sigillo personae in dignitate Ecclesiastica constituta, seu Curiae Ecclesiasticae munitis eadem prorsus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quae eisdem presentibus adhiberetur, si forent exhibitae, vel ostensa.

D.P. An. 2. die 25. Apr.

Dat. Romae apud S. Petrum, sub annulo piscatoris, die 25. Aprilis 1561. Pontificatus nostri Anno 1.

XXXIII. Iurisdicchio, & facultates Auditoris causarum Curiae Rev. Camerae Apostolicae.

Hoc officium est antiquissimum, & plures ei Pontifices auferunt iurisdictiones, ut notavi supra in const. Innoc. VIII. Apprimere, & latius dicam in Pauli V. const. 28. Eximia, cum ibi notandis. Et inde cognoscere, quid his facultatibus auctum, quidve reformatum fuerit, & limitatum.

Relata An. D. 1561.

P I V S E P I S C O P V S, Servus Servorum Dei: Ad futuram rei memoriam Venerabilis Fratri Flavio Episcopo Muran. Salut. & Apost. bened.

Proemium.

Ad eximia devotionis affectum, quem cum fidei constantia, & sinceritate mentis tuae, & progenitores tui ad nos, & Romanam Ecclesiam gerere comprobamini, necnon generis nobilitatem, eximiamque doctrinam, ac in rebus gerendis experientiam, & dexteritatem, necnon fidei, & iustitiae zelum, ac integritatem, singularemque probitatem, necnon ceteras virtutes quibus personam tuam, illarum largitor Altissimus multipliciter insignivit nostrae dirigentes considerationis intuitum, ac propterea indubiam spem gerentes, quod ea quae tibi duxerimus committenda, summa cum providentia, & exacta cum diligentia laudabiliter exequeris, dignum, quin potius debitum arbitramur, ut eandem personam condignis honoribus, & gratiis prosequamur.

Officium Auditoriatum Camerae vacavit olim per obitum Francisci Alberti, & in officium Regentis Camerae transfertur, & illud Cardinali de Neapoli concessit Paul. V. cuius bullam mittimus praeterea.

§. 1. Cum itaque nos nuper officium generalis Auditoriatum, seu Audientiae Curiae causarum Camerae Apostolicae, quod antea tunc per obitum quondam Francisci Alberti de Rachaneto, olim Curiae causarum huiusmodi generali Auditoris, extra Romanam Curiam definitum vacans, fel. rec. Paulus Papa IV. praedecessor noster, ex certis tunc expressis causis nomine Auditoriatum in perpetuum suppressit, & extincto, in officium Regentis S. R. E. Camerae Apostol. de fratrum suorum consilio Apostolica auctoritate transformaverat, ac in illud exererat & instituerat, ac postmodum officium huiusmodi ab ejus primaeve erectione tum vacans, dilecto filio nostro Alphonso, tunc S. Nicolai inter imagines, nunc vero SS. Joannis & Pauli Diacono Cardinali Neapolitano nuncupato, dicta auctoritate concesserat, & assignaverat.

Vacavit postea per resignationem, & illud hic Pontifex suppressit.

§. 2. Cum dictus Alphonsus Card. officium Regentatus huiusmodi in manibus nostris sponte, & libere resignasset, nosque resignationem huiusmodi duxissemus admittendam, habita super his cum venerabilibus fratribus nostris ejusdem S. R. E. Card. deliberatione matura, ac de eorum consilio, & unanimi consensu, Officium Regentatus huiusmodi, ejus nomine, & denominatione huiusmodi per nos suppressit, & extinctis, ac illius erectione, & institutione praedictis, necnon literis Apost. desuper confectis, revocatis, cassatis, & annullatis, adversus erectionem, & institutionem, necnon literas Apost. praefatas, ac in pristinum, & eum, in quo ante illius suppressionem, necnon erectionem, & institutionem huiusmodi erat, statum, pristinamque naturam in omnibus, & per omnia restitui-

mus, reposuimus, & plenarie reintegravimus, prout in literis Apostolicis desuper confectis, ac manu nostra, & doctorum fratrum nostrorum signata plenius continetur.

§. 3. Nos, post longam super hoc habitam discussionem, & maturam deliberationem, in te oculos nostrae mentis conjicientes, ac de supradictis tuis virtutibus specialem in Domino fiduciam sumentes, ac sperantes, quod tu, qui Ecclesiae Muran. praeselle dignosceris, ac utriusque Paris Doctor, & in utraque Signatura nostra Referendarius, & Praetatus domesticus noster existis, dextera Domini tibi assistente propitia, Officium huiusmodi scies, voles & poteris ad laudem, & utilitatem multorum fideliter exercere; Teque ad quibuscumque excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententis, censuris & poenis, a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existis, ad effectum presentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, ac suppressionis, erectionis, & institutionis, necnon literarum praefatarum veteres tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur, ac verum, & ultimū dicti Officii Auditoriatum vacationis modum presentibus pro expressis habentes, Motu proprio, non ad tuam, vel alterius pro te nobis super hoc oblatae petitionis instantiam, sed de nostra mera liberalitate, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicae potestatis plenitudine, Officium Auditoriatum, seu Audientiae Camerae huiusmodi, sive per similem resignationem Alphonsi Cardinalis, seu adhuc per obitum Francisci praedicti, um, sive alias quovis modo, quem haberi volumus pro expresso, vacet, cum Officio Correctoriae Archivii Romanae Curiae, aliisque illi annexis, necnon omnibus, & singulis illius honoribus, privilegiis, juribus, & regalibus, vel alias nuncupatis emolumentis consuetis, ac facultatibus, & indulgiis, ac decretis etiam in ordine, & modo procedendi in causis eidem Francisco, & aliis, qui pro tempore fuerunt causarum Curiae Generalibus Auditoribus, etiam per fel. rec. Iulium II. Leonem X. Clementem VII. Paulum III. & Julium etiam III. ac alios quoscumque Rom. Pont. praedecessores nostros, ac etiam nos, & Sedem Apostolicam, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibuscumque clausulis, & decretis, tam sub plumbo, quam in forma brevis, & aliis ex usu, & consuetudine quomodolibet concessis, tibi Apostolica auctoritate tenore presentium concedimus, & assignamus, Teque in nostrum, & dilecti filii nostri Guidonis Alcanii S. Mariae in Via lata Diaconi Cardinalis de Sancta Flora nuncupati, moderni, & pro tempore existentis Cameraarii nostri, ac causarum Curiae huiusmodi generalis Auditoris, cum honoribus, oneribus, privilegiis, juribus, emolumentis, facultatibus, & decretis praedictis constituimus, & deputamus, teque in locum dicti Francisci, quoad huiusmodi Auditoriatum officium, ejusque exercitium, quoad vixeris, substituimus, & subrogamus.

Et modo officium A. C. conferri Flavio Vrsino facultatis, & maxime in fine dicendi.

§. 4. Tibique per te, vel alium, seu alios idoneum, seu idoneos Locumtenentem, seu Locumtenentes Nos, quos pro tempore duxeris assumendos, vel deputandos, de omnibus, & singulis causis, modis, & formis, supra, & infra scriptis cognoscendi, & illas decidendi facultatem concedimus. Ita quod tu in causis obligationum in forma Camerae celebratarum solus praeterquam inter Cives Romanos, inter quos Motum propriū ultimo loco per nos desuper in favore Pop. Rom. concessum observari volumus, alii vero quicumque etiam Rom. Cur. Iudices in similibus causis nullatenus, nulloque modo procedere possint) procedere debeas. Necnon de omnibus, & singulis obligationibus in forma Camerae, ubi vis locorum, & inter quascumque personas factis, & faciendis (his dumtaxat exceptis, quae in dependentibus a litibus, & causis in eadem Camera, aut coram aliis Iudicibus pro tempore introductis factae, seu receptae fuerint, & tunc per viam censurarum, seu mandati executivi) cognoscas.

Causas obligationum in forma Camerae privative quoad alios cognoscendi.

Hoc extensum est ad alias obligationes, ut in const. S. D. N. Pauli V. cit. in rub.

§. 5. Ita ut quascumque causas, quae de cetero perpetuis futuris temporibus in eadem Curia super ipsis obligationibus, in alio quam tuo, ac Curiae causarum huiusmodi tribunali (praeterquam in vim specialis commissionis nostrae, de dicta obligatione specialem mentionem facientis) motae fuerint, in illarum statu, gradu, & terminis,

Reassumendi causas obligationum Camerae specialiter alteri commissas.

nis, in quibus reperientur, tua ordinaria auctoritate, sex-
ceptis causis in Curia Capitolii contra dictos Cives Ro-
manos pro tempore juxta formam dicti Motus proprii
motis, reassumere, & iudicibus, quibus sunt commissa,
ac coram quibus illae pendebunt in posterum, ne in eis,
aut de illis quoquomodo, vel quovis quovis colore,
directe, vel indirecte, se intromittant, & praesumant, etiam
sub sententiis, censuris & poenis Ecclesiasticis, ac etiam
pecuniariis, arbitrio tuo moderandis, & applicandis, in-
hibere, ac quicquid secus super his contigerit attentari
irritum, & inane decernere.

*Defensas pro-
mulgandi.
Causas Prae-
latorum, Mer-
catorum, Cur-
ialium, pen-
sionum quo-
cognoscen-
di.*

§. 6. Ac etiam solus dictarum obligationum vigote
censuras Ecclesiasticas promulgare.

§. 7. Necnon omnes, & singulas spirituales, & Ecclesia-
sticas, ac profanas, & quorumvis ejusdem Romanae Ec-
clesiae Cardinalium, eorumque, ac nostrorum familiarium,
continuatorum commensalium, & Praelatorum quorum-
cumque in ipsa Curia degentium, ac etiam Imperatoris,
Regum, & aliorum Principum, ac Communitatum, &
Universitatum, Oratorum, necnon dictae Curiae Officia-
lium, & eandem Curiam sequentium, ac familiarium eo-
rundem, & ipsius Curiae causarum hujusmodi Auditoris
Notariorum, & eorum familiarium, Campforum quoque,
& quorumvis Mercatorum, ac Pensionum annuarum su-
per fructibus, redditibus, & proventibus Ecclesiasticis
assignatarum, etiam si earum solutio non in ipsa Curia,
sed in partibus sit facienda.

*Causarum
in Curia mo-
tarum, appella-
tionum quo-
hic iudica-
tarum.*

§. 8. Et quascumque alias etiam commissorias causas, tam
civiles, quam criminales, & mixtas, & conjunctim, vel divi-
sum in eadem Curia quomodocumque, & qualitercum-
que motas, & movendas, & inter quascumque partes, etiam
per viam inquisitionis, aut ex officio quomodolibet pen-
dentes, ac quae per appellationem a gravaminibus illatis,
& conferti comminatis, seu sententiis definitivis, vel in-
terlocutoriis, a quibusvis Iudicibus ordinariis, & arbit-
ris, atque arbitratoribus in Curia, & Vrbe praedictis (Vic-
cario nostro, ac Gubernatore, & Senatore Urbis praedictae
& Iudicibus Capitolinis dumtaxat exceptis) & extra eas
a quibuscumque Iudicibus, ordinariis, vel delegatis, seu
arbitris, vel arbitratoribus, ac etiam dictae Sedis Legatis,
& eorum Vicelegatis in terris eidem Ecclesiae Romanae
mediate, vel immediate subiectis, aut aliis earum Guber-
natoribus, vel Officialibus, & quibusvis in feudum, vel
Vicariatum, aut alias quomodolibet concessis, pro tempo-
re latis, & promulgatis, interpositarum, seu alias ad ean-
dem Sedem, etiam per viam reclamationis judicialis, vel
extrajudicialis, aut nullitatis, vel recursus hactenus devo-
lutae sunt, & in posterum devolventur.

*Summarie
proceden. in
causis Mer-
catorum, No-
tariarum, &
suo ducen-
& inf.*

§. 9. Eas videlicet, in quibus non agitur ultra summam
ducentorum ducatorum auri de Camera, aut de re verum
summam praedictae valore non excedente, seu quae inter-
& contra Mercatores dictae Curiae, pro quibuscumque
negotiis, ad quamcumque summam ascendant, & inter,
ac contra Notarios suos, & eorum familias pro tempore
vertentur, summarie, simpliciter, & de plano, sine stre-
pitu, & figura iudicii, sola veritate inspecta, etiam manu
Regia, & absque observatione terminorum, qui de stylo,
seu ordinatione Palatii Apostolici, aut alias observari
confueverunt.

*Alias autem
servatis ter-
minis.*

§. 10. Alias vero dictam summam, aut illius valorem
excedentes, & inter, ac contra alios quam Mercatores
vertentes, servatis terminis, & alias summarie, prout in
beneficialibus, eisdemque terminis quomodocumque
male, & nulliter, praepostere, ac inculcate tentis, pro mi-
nori partium dispendio, etiam unico contextu, citatio-
ne, & audientia reiteratis, etiam per affixionem citatio-
num pro tempore faciendarum ad valvas habitationis ip-
sorum citandorum, quoad obligatos in forma Camerae,
& quoad alios aliter obligatos, ubi non agitur de majori
quam viginti ducatorum summa, audire, cognoscere, de-
cidere, & sine debito terminare.

*Causas cri-
minales Vr-
bis, & omnium
temporum
cognoscendi.*

§. 11. Necnon de omnibus, & singulis criminibus, ex-
cessibus, & delictis, tam in Vrbe, & Curia praefatis, quam
extra eas per quoscumque, tam ejusdem Sedis Officiales,
quam dictam Curiam sequentes, & alios etiam a iurisdic-
tione Ordinariorū exceptos, & praedictae Sedi immediate
subiectos, cuiuscumque Ecclesiasticae, vel mundanae digni-
tatis, etiam Episcopalis, vel majoris, & per quoscumque

alios cuiuscumque status, gradus, ordinis, vel conditionis
fuerint, perpetratis, vel perpetrandis, tam ad Procuratoris
Fiscalis denunciationem, & promotionem, quam etiam
partium accusationem, vel etiam instigationem, seu ex-
mero officio inquirere, & super illis, tam per viam in-
quisitionis, quam accusationis, seu denunciationis, & in-
stigationis hujusmodi procedere, & culpabiles repositos
juxta suorum excessuum exigentiam, & qualitatem pun-
nere, dummodo innotoria contra Episcopos, vel eorum
Superiores, ad comparandum personaliter, nisi praevia
commissione manu nostra signata, non decernas.

*Literas Apo-
stol. exequen-
di.*

§. 12. Necnon quascumque literas Apostolicas, gene-
rales, aut particulares, tam sub plumbo, etiam per offi-
cium Audientiae litterarum nostrarum contradictarum ex-
peditas, quam in forma brevis, & quarum solam signatu-
ram sufficere concessum fuerit, supplicationes per nos,
& pro tempore existentes Romanos Pontifices, aut in
ejus, seu nostri praesentia signatas, necnon literas pro
tempore existentium Camerarii, & Penitentiarii Majoris
nostrorum, dummodo in illis, & literis Apostolicis praedi-
ctis alii executores deputati non fuerint, solus, in qui-
bus vero executores deputati erunt, accumulative cum
illis exequi, & super illis processus debitos in forma so-
lita, etiam cum promulgatione censurarum in similibus
promulgari solitarum decernere.

*Sententias in
Curia latis
& Iudicibus
hic non ex-
ceptis ex-
quendi, &
pariter pro-
cessus Canna-
Domini, &c.*

§. 13. Ac tuarum, & per tuos Locumtenentes, seu
quovis alios, tam Ecclesiasticos, quam saeculares Iudice-
ces, & tam delegatos, quam subdelegatos, & etiam cau-
sarum dicti Palatii Apostolici Auditores, vel nos, aut
Rom. Pont. pro tempore existentes, tam in specie, quam
in genere, ac alios quomodolibet in eadem Curia pro
tempore latarum sententiarum. Necnon quorumcumque
procellum generalium, & specialium, tam in die Cœnz
Domini, quam alias eam censurarum, & poenarum Ec-
clesiasticarum fulminatione fieri solitarum executiones,
quas etiam si delegatis, aut subdelegatis praedictis, vel
quibusvis aliis, etiam specialiter per nos, & Sedem praedi-
ctam commissae fuerint, tibi Auditori accumulative, &
non privative commissas esse volumus, & decernimus,
servatis terminis in tribunali Auditoris hujusmodi ser-
vari solitis, & etiam singulis diebus, & horis, prout in
ordinariis consuetum erat facere, illasque & illos debite
executioni, etiam si opus fuerit, cum auxilii brachii saecularis
invocatione demandare.

*Causas con-
tractuum
innotum in
Curia cognos-
cendi.
Curialium
quo.*

§. 14. Et quascumque Communitates, Universit. Col-
legia, & Capitula, necnon extra d. Curiam degentes per-
sonas, pro debitis per eos in eadem Curia contractis, aut
salario, seu contractu in dicta Curia inito.

§. 15. Degentes vero in eadem Curia, seu Curiales Ec-
clesiasticos, saeculares, vel regulares, etiam ab ipsa Curia
absentes, cuiuscumque status, gradus, ordinis, dignitatis,
etiam Pontificalis, conditionis, vel praesentis existen-
tes, pro quibusvis rebus & pecuniarum summis, ad quo-
rumvis etiam absentium, quorum pro tempore intererit,
instantiam, quoties expedierit, etiam per edictum publi-
cum, constituto summarie, & extrajudicialiter de non tuto
ad eos accessu, ad satisfaciendum de eorum debitis, &
praestandum ea ad quae pro tempore tenebuntur, monere,
& citare.

*Remissoriae
& compulso-
rias dandi.*

§. 16. Ac literas quascumque remissoriales, & compul-
soriales, & tam generales quam speciales, ubi & quoties
opus fuerit, arbitrio tuo decernere.

*In vim Eug-
& Leonina
Curiales
suendi.*

§. 17. Necnon etiam in vim Bullae Eugen. in favorem
Curialium emanatae, & Leoninae, necnon cuiuscumque
alterius extensionis inhibere.

*Monitoria &
cit. ad par-
tes decernen-
di.*

§. 18. Ac monitoria, & citationes, ac inhibitiones ad
partes etiam per simile edictum decernere, eos quoque
arrestare, & incarcerare. Et si tibi videbitur, poenas, &
multas dimittere, & relaxare, ac pro delictorū, excessuū,
& criminum qualitate eis (citra tamen mortem, & mem-
bri mutilationem) per te, & tuos Locumtenentes infligere,
& impohere.

*Censuras
promulgandi.*

§. 19. Necnon quoslibet inobedientes excommunicare,
a divinis suspendere, generaliter & specialiter interdicerere,
ac sententias, censuras, & poenas Ecclesiasticas per te, tuos-
que Locumtenentes pro tempore latis, etiam iteratis vicis-
ibus aggravare. Et quod a te, vel Locumtenentibus praedictis
pro tempore excommunicati, seu alias censurati, ab aliis

quam à te, vel eidem Locatenentibus prædictis, etiam de partium cõsensu, præterquam in mortis articulo cõstitutis, absolvi non possint, ad evitandas collusiones statuere.

Disposiciones dandi.

§. 20. Et cum tibi visum fuerit expedire, Communitates, Vniuersitates, Collegia, Capitula, & personas quascumque à quibusvis sententiis, censuris, & pœnis, ac multis Ecclesiasticis, spiritualibus & temporalibus, per alios videlicet quàm per te, & dicitam tuam Curiam inflictis, in diebus paschalibus cū reincidentia absolvere, ac sententias, censuras, & pœnas, ac multas huiusmodi, & quæcumque interdicta suspendere, tollere, & eis relaxare.

Oblig. contra heredes exequendi.

§. 21. Necnon obligationes in forma Camere huiusmodi, etiam post mortem debitoris, quoad illius bonantum, etiam per vim confessionis debiti, per aliquem, ex procuratoribus in qualibet obligatione constitutus more solito faciendæ, & hæredibus legitimè citatis, seu alias arbitrio tuo exequi, & executioni demandari facere.

Et alia omnia consuetudine faciendi.

§. 22. Et generaliter omnia & singula alia quæ ad officium Auditoris Curie causarum huiusmodi de iure, vel ex privilegio, aut usu, seu literis, & consuetudine prædictis olim spectabant, & quæ illi pro tempore fuerunt Curie causarum huiusmodi Auditores, ex concessis eis facultatibus facere, decernere, mandare, statuere, ordinare, & exequi quomodolibet poterant, seu consueverant, facere dicere, mandare, statuere, ordinare, & exequi. Habituri ratos & gratos, processus & sententias quos & quas tu & tui Locaten. prædicti pro tempore habueritis & tuleritis, ac reliqua omnia, quæ in præmissis, & circa ea, ac quodlibet eorū feceritis, dixeritis, mādaveritis, statueritis, ordinaveritis, ac facturi ea omnia, auctore Domino, in omnibus, usque ad satisfactionem condignam, inuolabiliter observari.

Confirmatio omnium facultatum & indultorum.

§. 23. Et insuper eidem auctoritate, & potestate plenitudine, tam Iulii II. Leonis X. & aliorum prædec. huiusmodi literas, quàm omnia & singula privilegia, indulta, facultates, jurisdictiones, & gratias, officio Auditoriatu, & Auditoribus prædictis quomodolibet concessa, ac cum omnibus & singulis in eis contentis clausulis, singulas desuper concessas literas, quarum omnium & singularum literarum prædictarum tenores, ac si de verbo ad verbum infererentur, præsentibus haberi volumus pro expressis, approbamus, & confirmamus, ac innovamus, necnon perpetuæ firmitatis robur obtinere, & inuolabiliter observari debere decernimus, illaque omnia & singula ad officium Auditoriatu, & Auditorem pro tempore existentem, perinde ac si in eis specialiter & expresse concessa, & pro eis, seu in illorum favorem statuta, & ordinata fuissent, extendimus, & ampliamus.

Facultas in cõsensionibus bonorum & discussionibus.

§. 24. Quodq; cap. Odoardus, & cap. Pervenit, ac quævis alternativæ, seu moratorie, & dilationes etiã salinarie, per quoscūque, etiã ejusdē R. E. Card. pro tēpore decretæ, obligatis in forma Cam. quoad bona nullatenus profint. Quinimò obligationes in forma Cam. quoad bona tantū, debite executioni demandentur, etiam post mortē debitoris, non obstāte quacumque appellatione, & superinde obtenta cõmissione de huiusmodi obligatione expressam mentionē nō faciente, aut discussione hæreditatis ubilibet pendēte, si per creditores data fuerit idonea cautio in forma depositi, de restituendo id quod receperint, prioribus, & potioribus creditoribus, in eventū succumbentia.

Tu vide Bullam S. D. N. Pauli V. cit. in rub.

Locus A. C. in Capella Pa. pa.

§. 25. Quodque tu in Capella, & reliquis actibus, tam publicis, quàm privatis, primum locum post Gubernatorem, & oratores Principum, si prælati fuerint, habeas, tibi indulgemus, ac volumus, & statuimus.

Executorum deputatio.

§. 26. Mandantes, & districtius inhiiben. quibusvis Iudicibus, & c.

Clausula præservatiua.

§. 17. Decernentes presentes literas, ac in eis contenta quæcumque sub quibusvis revocationibus, suspensionibus, & alterationibus, & c.

Decretum irritans.

§. 28. Et ita per quoscūque Iudices, & Cõmissarios, & c.

Clausula derogatoria.

§. 29. Non obstantibus præmissis, & si opus sit, de non tollendo jure quæsito, ac quibusvis aliis cõstitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac statutis, cõsuetudinibus, etiã juramento, cõfirmatione Apostolica, vel quavis, & c.

Fides transumptorum.

§. 30. Quodque presentium transumptis manu Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus Curie Ecclesiasticæ, seu, & c. nulli ergo, & c.

D. P. A. 2. die 1. Maij.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1561. Kal. Maij, Pont. nostri Anno 2.

Jurisdictione Senatoris, Collateralium, & aliorum Iudicum Curie Capitolii Almaz Vrbis. XXXIV.

Circa istam jurisdictionem habes sup. Iulij II. cõst. 28. Decet, ac Leon. X. cõst. 1. Dum singularit. Sed plenè & distinctam dispositionem vide in novis Statutis, per totum, & signanter lib. 1. c. 4. quorum confirmatio videre est cõst. 51. Greg. XIII. Vrbem Et declarationem quoad Consules Artium Vrbis, habes in eadem Bulla.

PIVS PAPA IV. Motu proprio, & c.

Dilectos filios Senatorem, Conservatorem, Populumque Rom. specialibus favoribus, & gratis prosequi volentes omnimodam & integram (prout illis per fel. rec. Sixtum IV. Iulij II. Leonem X. Paulum III. & alios Rom. Pont. prædecessores nostros alias concessa fuit) jurisdictionem, causarūque inter ipsos, ac etiã & inter Romanos, & incolas pro tēpore motarum cognitionē, & decisionem totalem Cur. Capitolii Romani, ita quod in prædictis, & aliis causis, obligationibus, etiam in forma Cam. Apost. in quibus videlicet per alios Iudices præventum non sit, aliisque quibusvis differentiis, & actionibus inter ipsos Romanos, ac eorum aliquem, vel aliquos deinceps orituris & movendis, nullus præter Senatorem, & ipsius Capitolii Iudices pro tempore existentes, seu privilegiorum Apostolicorum, aut consuetudinum, seu quovis alio prætextu intromittere possit, etiã dictorum prædecessorum concessiones huiusmodi, literalesque & alias desuper concessas scripturas approbantes, confirmant, & innovant, literarumque & scripturarum earundem tenores præsentibus pro expressis habentes auctoritate Apost. ex certa scientia, & c. perpetuò concedimus, & indulgemus.

Edita An. D. 1561. Romanorum & incolarum Vrbis indultum fore Capitolini, etiã in obligationibus Cameralibus, ubi A. C. non prævenit.

§. 1. Ac Senatorem, Conservatores, & populum Rom. Curiamque & Iudices Capitolinos præfatos, quoad jurisdictionem huiusmodi adversus quascumque alios Almaz Vrbis Tribunalibus, & Magistratibus, etiam Regent. Camere, Gubernatori, & nostro Vicario quomodolibet, etiam consistorialiter concessas facultates, & alias contrarias dispositiones in pristinum, & cum in quo ante illarum concessiones quomodolibet erant statum restituimus, reponimus, & plenarie reintegramus, ac facultates, & alias dispositiones contrarias huiusmodi ad hunc effectum per presentes revocamus, cassamus, & annullamus.

Derogatio facultatum aliorum Iudicum in h. causis.

§. 2. Et insuper ne delicta remaneant impunita, quod Chirurgi, Barbitonfores, & alii vulnerum, aliorumque criminum notitiam habentes, illa ad Curiam Capitolii huiusmodi juxta ipsius Senatoris desuper proponenda edicta, & sub pœnis inibi apponendis, aut ad Curiam Gubernatoris juxta solitum deferre teneantur.

Chirurgi, vel hic, vel corā Gub. crimina referant.

§. 3. Quodque pro celeriori causarum expeditione, in eadem Curia Capitolina nullatum nulla ratio habeatur nisi earum quæ ex jurisdictionis, citationis, vel mandati defectu provenient.

Null. attendantur. Imò serventur Stat. cit. in rubr.

§. 4. Et ne feriarum accumulatio causarum expeditionem in longum protrahat, sublati de medio ceteris festis voluntariè, per usum, vel alias, non tamen in honorem Dei introductis observatio tantum cõrteatur ad ferias in antiquis Statutis expresse descriptas.

Feria quæ servanda. Tu eas vide lib. 1. cap. 58. statuti.

§. 5. Ac etiam Statuta de assertamentis loquentia declarantes, quod assertamentum peti non possit nisi in casibus, & articulis, quorum gravamen per definitivam reparari non valeat, qui ex statuto sub Rub. de Appell. nō recipiendis, lib. 6. positi colliguntur, nec in causis summam 10. ducat. non exceden. in aliis verò causis à decem supra in litis contestatione dumtaxat peti possit, & hoc arbitrio Iudicis, in definitivis autem, vel interlocutoriis vim definitivæ habentibus sententiis Iudex causas huiusmodi in assertamentis proponere, aliis in contrarium loquentibus Statutis non attentis, omnino teneatur.

Assertamenti verum quādo peti possit. Vide cap. 76. lib. 1.

§. 6. Et præterea quod si unum ex Iudicibus Curie huiusmodi abesse, vel ægrotare, aut suspensum jurati contigerit, assertamentum per tres reliquos presentes Iudices fieri possit, quorum unus in loco ægrotantis, vel absentis Iudicis ad tribunal pro interlocutoriis faciendis sedeat, & super incidentiis, emergentibus & dependen. usque ad sententiam definitivam exclusivè provideat, etiam per petito statuimus, & ordinamus.

Assertamentum quomodo fiat, alioquin ex Iudicibus absente infirma vel recusato. Vide Stat. lib. 1. c. 11. & 12.

§.7. Necnon Senatores, Conservatores, Populi, & Curiam prefatos ad antiquam eorum jurisdictionem, ut pramittitur restitutos, & plenarie reintegratos esse. Ac presen. & in eis contenta quaecumque valida, & efficacia fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & inviolabiliter observari debere, nec de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, vel intentionis nostrae defectu, quovis quæsito colore, pretextu, vel ingenio ullatenus notari, vel impugnari, nec per nos, vel Sedē Apost. ullo unquam tempore revocari, aut alias illis derogari posse. Et sic, ac quoties illarevocari, aut alias illis derogari contigerit, toties in pristinum statū restitui, & de novo etiam sub posteriori data per ipsos Senatores, & Conservatores eligenda, concessa, & stabilita esse.

§.8. Et sic per quoscumque Iudices, & Commiss. etiam S.R.E. Card. &c. sublata eis quavis aliter interpretandi, & facultate judicari, & definiti debere, ac quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate sciēter, vel igno- rante attentari cōtigerit, irritum, & inane decernimus.

§.6. Non obstant. pramissis, ac constitutionib. & ordinationib. Apost. Statutis, &c. etiam Palatii Ap. Curiarumque Urbis styllis, necnon privilegiis, indultis, & literis Apost. quibusvis Rom. Curiae Tribunalib. Curias, Magistratibus, Iudicibus & aliis personis, sub quibuscūque tenoribus & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, etiam Motu simili, etiā consistorialiter concessis, &c. quibus omnib. illorū tenores presentib. pro sufficienter expressis habetes, latissime derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque, cum clausulis oport. Placet Motu proprio. I.

§.10. Et cum absolute a censuris ad effectum, &c. Et cū approbatione, confirmatione, innovatione, concessione, indulto, restitutione, repositione, reintegracione, revocatione, cassatione, annullatione, statuto, ordinatione, decreto, & derogatione pramissis, ut sup. perpetuo. Et quod sola presen. sufficiat signatura, & ubique etiā in Iud. si dem faciat, regula contraria non obstante, seu si videbitur literæ desuper per Breve nostrum, etiā cum literatū prædecess. prædictorum, & inde sequentū, ten. aliorumq; necessariorū majori, & veriori expressione expediti possint.

§.11. Et quod ad obligationes in forma Camerae servetur forma ipsius obligationis, ut si sit in potestate auctoris vel creditoris convenire debitorem suum Romanum, vel incolam laicum, non solū corā Regente, vel Auditore Cam. ipsarum obligat. Iudice ordinario, sed etiam in Cur. Capitoli. Quoad reliquas verò causas civiles, non tamen Fideles possit reus Romanus, vel incola declinare quodcumque aliud forum, & petere se remitti ad Cur. Capitoli. nisi alterius Iudicis iurisdic. prorogaverit, aut in eum tacite, vel expresse consenserit, & aliter reassumptiones vel inhibet. prædictæ Cur. Capitoli nullius sint roboris, vel momenti.

Sequitur declar. d. const. respectu Iurisdictionis Gubern. Urbis. PIVS PAPA IV. Motu proprio, &c.

NE per præinsertum Motum proprium aliquod præjudicium bono, & pacifico regimini Almae Urbis nostræ, quæ in præsentiarum vener. fratri Hieron. Episcopo Sagonen. per nos commissum extitit, inferatur.

§.1. Docernimus, & declaramus intentionis nostræ minime fuisse, nec esse, quod per Signaturā præinserti Motus prop. prædicti in aliquo jurisdiction. & facultatibus ejusdem moderni, ac pro tempore existentis Gubernatoris, præsertim circa bannimentorū editiones, ac cognitiones causarum criminalium Mercedem & pauperum, vel alias miserabilium personarum, ac alias quascumque causas sibi, aut aliis Gubernatoribus, & ejus officio per quoscumque Rom. Pont. prædecess. nostros, tam cōtra Civēs Romanos quàm alios quoscumque quomodolibet concess. in omnibus, & per omnia, perinde ac si dictus præinsertus Motus proprius minime signatus, nec à nobis emanatus fuisset, minime præjudicetur, nec præjudicatum esse intelligatur. Et sic per quoscumque, &c. Sublata, &c. Irritum quoque, &c. solamque presentis Motus proprii nostri Signaturam in iudicio, & extra sufficere, ac fidem facere, regula contraria non obstante, similiter decernimus, & declaramus.

§.2. Præinserto Motu proprio, ceterisque contrariis non obstantibus quibuscumque, privilegiorum, & facultatum eadem, ac pro tempore existentis Gubernatori, & ejus offi-

cio concess. tenorib. &c. pro plenē, & sufficienter expressis habentes, quæ & quas per presentes innovamus. Placet Motu proprio. I.

Papa subscr.

Extensio constitutionis Pauli III. circa causas civiles interesse Fisci Cam. Apost. concernentes, in eadem Camera cognoscendas.

XXXV.

Hanc Bullam Pauli III. habes supra, Non sine. Et consonat hujus Pontificis altera Bulla 55. Romanus. Et ante eos hoc idem statuerat Urb. VI. sup. in eius const. Apostolica.

PIVS PAPA IV. Motu proprio, &c.

§.1. CUM, sicut accepimus, licet Rom. Pbr. prædec. notum tribunal Camerarii, ac Præsidentium Cam. Apost. maximis rationib. & non modico ejusdem Camerae dispendio, ut causæ præfatæ per præfatos pro tempore Præsidentes in Cam. Apost. ubi & Procurator Fisci nostri Apost. intervenit, discutiantur, disputentur, & notentur, utq; ipse Procur. Fisci nostri nõ cogatur pro causis Fiscu, ut præfertur, tangen. cum nõ modicæ ejus ab occupationibus sui officii distractione, & non sine etiam indignitate Officii, quod loco Procur. Cesaris successit, & illius privileg. in dictis causis utitur, saltē ratione interventus sui in Camera, dū ipsæ causæ inibi discutuntur, & notantur, & fel. rec. Paul. III. prædecessor noster, tempore suo, ista ratione per præinsertū ejus Motū propriū dictas causas Fiscu tangē. extra Camera corā aliis Iudicibus & tribunalib. Urbis inter Fiscum & privatum commissas, vel aliter ceptas, sive in petitorio, sive in possessorio, ac quibusvis statu, & terminis, etiāsi instructæ fuerint, ad se avocaverit, & eidē Camerario, & Præsidentibus, ac in proprio tribunali commiserit, necnon etiā in futurum cōmittendas, vel alias incipiendas illas similiter, absque alia pro tempore Rom. Pbr. signatura, vel mandato, propria eorum auctoritate ad se avocan. & reassumendi liberam facultatem concessit.

Edicta An. D. 1561. Paulus III. avocavit civiles causas sui Fisci intervenisse com. & illas, ac alias movens, in Cam. Apost. cognoscet mandavit. us in const. cit. in rubr.

§.2. Cumq; (sicut accepimus) non desint qui post reassumptionē in Cam. Apost. ut præfertur, factā contra Fiscu, in signaturis adhuc ad alios Iudices trahere conantur diversis pretextibus, ac præcipue quādo pro tempore Procuratoris Fiscal. corā aliis Iudic. aliquando per incuriā, vel multiplicitatē negotiorū, proprii in hoc privilegii fori nõ memores, agere vel respondere, vel alias in Iudices nõ suos cōsentire ceperūt, ac etiā quādo in processu causarū inter privatos interesse Fisci detegitur principal. vel secundariū.

Multis tamē præcedebat const. Pauli non procedere quando Fiscus in iurisdictionem alterius inditis consensisset, vel eius interesse secundariū detegatur in causis inter alios vertentibus. Et sic, quod Pont. extendit dictam constitutionē etiam ad illos casus.

§.3. Nos attē. ten. quod privilegii fori Fiscu concessum, cōcernit publicū, & quod ista ratione idē Paul. prædecessor causas inter Fiscum, & privatum, etiam alibi instructas, per præinsertū Motū propriū avocavit, & quod quādo cūque etiā in causis quæ inter privatos agūtur, detegitur Fisci interesse, sive principaliter, sive secundariū, idē Fiscus debet gaudere sui fori privilegio, & alios trahere, & non trahi, Motu simili, ex certa scientia hesitationes, & difficultates hujusmodi submovere, ac etiā Fiscu nostro, & illius pro tempore Procuratoris incommoditati, ac indignitati occurrere cupientes, & debent. Motu simili, ac ex certa scientia præinsertum Motū propriū, tam quoad jã alibi, etiā in Rota, Motu proprio commissas, & alias, ceptasq; in posterū cōmittendas, vel alias incipient. causas innovamus. Declarantes, illum extendi, & quatenus opus sit, extendentes, etiā ad causas, in quib. Procurator Fisci agēdo, vel defendendo, corā aliis Iudicibus, & tribunalib. comparendo, vel aliis concessit, & illorum jurisdictionem prorogasset, ac etiā ubi interesse Fisci, sive principaliter, sive secundariū in causis jam inter privatos ceptis detegeretur, dūmodo sit interesse civile, & dūmodo causæ hujusmodi, etiā quod in illis vertatur interesse Fisci, nõ sint per commissiones manu nostrā propria, scienter de interesse Fisci aliis Iudicib. & tribunalib. cū speciali, & expressa presentis Motus proprii derogatione, commissæ non fuerint, quas nolimus presentibus esse comprehensas, sed semper exceptas.

Et sic, quod Pont. extendit dictam constitutionē etiam ad illos casus.

§.4. Dantes, salvis pramissis, eidē Camerario, & præsidentibus plenariam, & liberā facultatem, & auctoritatem prædictis, & aliis quibusvis inhiben. fuerit in Rom. Curia, & extra eā, & sub censuris, & penis, etiā quoad causas similes in futurum extra Camera cōmittendas, propria eo-

Camerae obsequio, & quæ de cogitatione omnium causarum, & quædam alia non committantur.

in sala servati.

secretum.

in sala de notaria.

Papa subscr. in sala de notaria.

limitatio privilegii fori in tribus causis.

aliud vide. in sal. c. 4.

in sala conf.

servatio jurisdictionis signaturæ.

in sala de notaria.

rum auctoritate, sine alio nostro mandato, nec signatura, inhiben. & in causis huiusmodi, non obstan. quibuscumque signaturis, & inhibition. hactenus factis, & in futurum facien. nisi commissiones in futurum presentandæ, manu nostra cum presentium de verbo ad verbum infertione, & illorum derogatione signatæ fuerint, procedendi, citandi, declarandi, aggravandi, reaggravandi, interdictum ponendi, auxiliumque brachii secularis invocan. ceteraque alia facien. dicen. geren. & exequen. quæ in præmissis, & circa ea necessaria, seu quomodolibet opportuna fuerint.

Clausula derogatoria.

§. 5. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus & ordinationib. Apostolicis, ac Cam. Apost. clausulis, statutis, & consuetudinib. ac reformationibus, etiam juramento, & c. roboratis, privilegiis quoque; indultis, & literis Apostolicis, quibus illorum tenores, causas, & effectus pro expressis, & insertis habent, & exprimi, ac de verbo ad verbum inferi posse decernere. latissime derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque, cū clausulis opportunis, & c. cunctis.

Sola signatura sufficit.

§. 6. Volentes presentium solam signaturam sufficere, & ubique tam in iudicio, quam extra fidem facere, absque alia literarū expeditione, seu quod literæ in forma Brevis ad perpetuam rei memoriam, cum majori, vera, & ampliori specificatione omnium, & singulorum præmissorū, & circa ea necessariorū, latissime exten. adeo quod cōtraria quæcūque penitus, & omnino tollantur, & nō obli. Placet Motu proprio. I. Die 26. Iulii 1561.

Papa subscr. D. P. An. 2. 26. Iulii.

Præsentes B. Amer. Regens. Andreas Panizza Mag. Curs. Præsentes per Iulium Parinum Cursorem.

XXXVI.

Inquisitorum hæreticæ pravitatis facultas eligendi, & creandi in Notarios quoscūque, etiam Clericos seculares, & regulares, in causis Inquisitionis.

Tu scias quod Alexand. IV. sup. in eius consil. 22. Ne commissæ, hoc idem concessit, quoad Clericos, qui in seculo Notariatus officium habuerant.

Edita An. D. 1561.

PIVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Pastoralis officii cura metitis licet imparibus nobis ex alto commissa, nos assidue incitat, & inducit, ut vigilis sollicitudinis nostræ oculos diligenter circumflectamus, ad ea que potissimum nostræ provisionis remedia adhibeamus, per quæ sancta, & Catholica Fides ubique prout debet conservetur, & augeatur, improbi que Hæretici illius impugnatōres, quoad fieri potest, debite compescantur, & comprimantur.

Causa huius consilii.

§. 1. Sane pro parte dilectorum filiorum Inquisitorum, & Commissariorum hæreticæ pravitatis in diversis Regnis, Provinciis, Civitatibus, Insulis, & aliis Christiani Orbis partibus deputatorum, nobis nuper expositum fuit, quod ipsi in causis sanctæ fidei adversus eosdem Hæreticos prosequendis, personis probatis, & idoneis, quæ officio Notariis eis fungantur, plurimum indigere noscuntur, unde officio ipsius Inquisitorum, tum propter ipsorum Notariorum penuriam, tum quia plerique officium huiusmodi tāquā odiosum exercere recitant, ne illud suscipiendo quæquā offēdere videatur, magnā incommodū, & detrimentū generatur.

Facultas inquisitorum, de qua in rubr.

§. 2. Nos igitur nostræ vigilantie curā adhibere, in præmissisque opportunè providere volentes, omnibus, & singulis hæreticæ pravitatis Inquisitoribus, & Commissariis in quibusvis Regnis, & Dominis, Provinciis, Civitatibus, insulis, etiam Græciæ, ceterisque Terris, & locis in quibus Christiana Religio colitur constitutis, & quomodolibet pro tempore deputatis, quod quoties eis expedire videbitur, unum vel plures, etiam Clericos seculares, vel quomodolibet Ordinum Regulares, qui sibi sufficientes, & idonei vis fuerint, in quibuscūque causis sanctæ fidei, & Inquisitionis huiusmodi in Notarios eligere, assumere, & creare, eosque ad officium Notariat. causarum prædictarum deputare, ipsique sic electi, & deputati, acta quæcumque & processus causarum ipsarum diligenter, & fideliter describere, & annotare, ceteraque omnia ad id quomodolibet necessaria, & opportuna facere, & exercere liberè, & licitè possint, & valeant, plenam, & omnimodam auctoritate, Apost. tenore presentium facultatem, & potestatem concedimus, & impartimur.

Derogatio contrariorū.

§. 3. Non obstantibus quibusvis constitutionibus, & ordina-

tionib. Apost. necnon quarumvis Civitatum, & Terrarum, etiam juramento, confirmatione Apost. vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque indultis, & literis Apost. illis, & quibusvis Notariorum Collegiis, etiam per Sedem Apost. quomodolibet concessis, quib. omnib. eorum tenores presentibus, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§. 4. Volumus autem, & eadem auctoritate Apost. decernimus, quod quoniam difficile admodum esset presentibus nostras literas ad singula quæque loca, ubi opus foret deferri, earundem presentium transumptis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo Officii Inquisitor. Almæ Urbis nostræ munitis, eadem prorsus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quæ ipsis originalibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1561. Kal. Septemb. Pont. nostri anno 2.

Fides n. sumptu.

D. P. An. die 27.

Approbatio Confraternitatis, & Hospitalis sub invocatione B. Mariæ de pietate, nuper in Vrbe instituti, ad egenos dementes charitative recipiendos, & curandos. Cum facultate alia ejusmodi Confraternitates extra Urbem, cum Indulgentiarum participatione erigendi.

Formam in aliis Confraternitatibus erigendis, vel aggregandis, tradidit Clem. VIII. in consil. 115. Quæcumque. Quo vero ad indulgentias, attende reformationem nunc edendam à Paulo V.

PIVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Edita An. 1561.

Illius qui pro Domini saluatione gregis, in Ara Crucis in pretium immolari non abhorruit, quique inter alia sibi beneplacita, opera charitatis exercere præcepit, vices licet immeriti gerentes in terris, curis angimur alliduis, & cōtinua meditatione pulsamur circa quæcumque pia opera, & Christi fidelium devotione ordinata, ut firma perpetuè, & illibata persistant, omni studio intendere, & ut ad ipsa Christi fidelium vota facilius concurrant, fideles ipsos quibusdā spiritualibus, & allektivis munerib. libèter prosequimur, ac eorum pia suffragia donis cælestib. confovemus, ut exinde reddantur divinæ gratiæ aptiores, & in eis charitatis devotio in dies per amplius augeatur.

Exordium.

§. 1. Sane pro parte dilectorum filiorum Confratrum Confraternitatis Christi fidelium, sub nomine pauperū advenarum institutæ, petitio continebat, quod alias nonnulli Christi fideles in Alma Vrbe degentes, Dei spiritu (qui ubi vult spirat) ducti, ac zelo pietatis accensi, memoresque illius Prophetæ dicentis: Egenos, & vagos induc in domum tuam, & carnem tuam ne despexeris. Quodque hospitalitas Apostolicis doctrinis maxime commendabatur, pariterque considerantes, multos pauperes pruinx, & frigidibus expositos per cryptas, & ruinas dictæ Urbis jacere, & interdum maxima, & extrema frigoris calamitate, & fame perire, ac viden. etiam quosdam alios pauperes, mentis inopes, Christianorum omnium maxima miseratione dignos, qui rationis orbatu iudicio, nudi per dictam Urbem ambulabant, universis ludibriis, & plagis, aliisque vitæ calamitatibus, animarumque salutis periculis expositos esse, & nulla receptacula in dicta Vrbe existerent, ac cupientes hos & illos ab eorum miseris eximere, unam domum sitam in regione Columnæ de dicta Vrbe, eorū industria quæsitam, & suis sumptibus extructam, & aptatam, primò pauperibus advenis hospitan. deputaverint, lectisque & suppellectilibus, ac rebus aliis conquisitis ad vitæ usum necessariis munierint, & inibi pauperes advenas benignè recipi, eorumque pedes lavari, ac diebus aliquot juxta eorumque indigentiam cibari, pariterque fidei Christianæ rudimenta per Capellanorum eorum ministrum ignorantibus ac simplicibus docere, & ad peccatorum suorum confessionem faciendam, & sacram Eucharistiam sumendam hortari curaverint, prout etiam ad præsens curant. Quodque in eadem domo unum Oratorium sub invocatione B. Mariæ de pietate, Apostolica

Instit. in Vrbe Confraternitas B. Mariæ de pietate, ad egenos dementes recipiendos, & curandos.

torium sub invocatione B. Mariæ de Pietate, Apostolica auctoritate intervenien. extruxerunt, & ornarunt, ubi sacra Eucharistia in sacratio deceter servatur, & quotidie Missa celebratur, locusque luminaribus semper accensis illustratur, ac pro manutenda inibi hospitalitate unam Confraternitatem Christi fidelium Pauperum Advenarum nuncupatam, dicta auctoritate crexerunt, & instituerunt, ac in dicto Oratorio in prima cujuslibet mensis die Dominica dictæ Confraternitatis Confratres Christi Corporis viatico reficiuntur, nec his pietatis operibus contenti, sed pia piis operibus cumulantes, ipsos pauperes mentis inopes, per dictam Urbem, ut præfertur, vagan. ad eandem domum deduxerunt, & ad illorum insaniam curandam operam Medicorum adhibere cœperunt, animis geren. supradictam hospitalitatem advenarum prosequi, & in sanandos, curandosque dementes prædictos, eorum facultates, junctis aliorum Christi fidelium elemosynis se expendere posse, ac quod pro dictæ Confraternitatis salubri directione, & augmento nonnulla statuta, & ordinationes ediderunt, necnon dilectum filium nostrum Bartholomæum tit. S. Crucis in Hierusalem, presbyterum Cardinalem de la Cueva nuncupatum, dictæ Confraternitatis Protectorem delegerunt, prout in literis Apostolicis desuper confectis, ac per ipsos Confratres impetratis, ac eisdem statutis, & ordinationibus, ac instrumentis publicis, sive aliis scripturis desuper forsan confectis plenius dicitur contineri.

§. 2. Quare pro parte eorundem Confratrum nobis fuit humiliter supplicatum, ut præmissis pro eorum subsistentia firmiori robur Apostolicæ confirmationis adjicere, ac alias in prædictis opportunè providere de benignitate Apostolica dignaremur.

§. 3. Nos igitur, qui pietatis, & charitatis opera ubique exerceri, sinceris exoptamus affectibus, eorundem Confratrum pium, & laudabile opus plurimum in Domino collaudantes, necnon singularum literarum, ac instrumentorum, seu scripturarum præfatarum tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, dictæ Confraternitatis erectionem, & institutionem, necnon prædictam, ac omnia & singula alia per Guardianos, & administratores dictæ Domus, & prædictos Confratres circa præmissa edita, statuta, & ordinationes, prout illa concernunt, omnia & singula in dictis instrumentis, sive scripturis contenta (licita tamen, & honesta, ac facis Canonibus non contraria) Apostolica auctoritate tenore præsentium approbamus, & confirmamus, ac omnes, & singulos juris, & facti defectus, si qui forsan intervenerint in eisdem supplemus, illisque omnibus perpetuæ firmitatis robur adjicimus.

§. 4. Et nihilominus quatenus opus sit, Confraternitate ipsam pauperum advenarum, quæ etiam curandorum demetium curâ gerat, eisdem modo, & forma, quibus per dictos Christi fideles erecta, & instituta existit, auctoritate & tenore prædictis, de novo erigimus & instituimus. Ac eisdem Guardianis, administratoribus, ac Confratribus quascumque personas illis benevisas, & gratas, & acceptas, tam Ecclesiasticas, quam sæculares, dictam Confraternitatem ingredi volentes, cujusvis licetia desuper minime requisita, in eorum Confratres, & Confraternitatis gremiû recipiendi licentiam, & facultatem, eisdem auctoritate, & tenore concedimus, eisque quod cum ejusdem Bartholomæi Card. & deinceps pro tēpore existētis Protectoribus sui auctoritate, seu consensu, alia quæcūque statuta, & ordinationes pro ejusdem Confraternitatis felici regimine ad piorū operâ hujusmodi exercitiû, & alias circa præmissa, prout eis videbitur edere, cōdere, & restaurare libere, & licite possint indulgemus, ac per eos Guardianos, & administratores, & Cōfratres observari debere volumus, & decernim.

§. 5. Et insuper eisdem Cōfratribus quandiu infirmi fuerint, quod liceat eis Missâ in domib. suis celebrari facere.

§. 6. Necnon elemosynas, & oblationes quascumque, ac etiam piorum Christi fidelium, & S. R. E. Card. & aliorum Prælatorum, & officialium, aliarumque personarum, tam Ecclesiasticarum, quam sæcularium, tam hætenus, quam in futurum, in ultimis voluntatibus, vel etiam vivos donationes, vel largitiones eidem Confraternitati relicta, donata, legata, hæreditates, & bona quæcumque

recipere, & de illis, & eorum fructibus in pios usus, prout eis videbitur, disponere, & alia omnia recipere, obtinere, & facere, ac ad illa admitti posse, quæ Urbis Confraternitates à Sede Apost. approbatæ possunt, & valent, citra tamen illarum præjudicium.

§. 7. Ac universis utriusque sexus Christi fidelibus Elemosynas, largitiones, oblationes, donationes, & legata hujusmodi facientibus, ut easdem Indulgentias, & peccatorum remissiones consequantur, quas consequuntur qui Basilicis Principis Apostolorum, & S. Joannis Lateranen. ac illius, & S. Spiritus in Saxia de Urbe Hospitalibus bona quæcumque porrigunt, donant, aut relicta, & legata faciunt.

§. 8. Præterea eisdem Confratribus ut totam Confraternitatem ipsam, & Oratorium, ac eorum Hospitale, ad aliâ domum, Ecclesiam, sive locum ipsius Urbis eis benevisis transferre, ac inibi unum Oratorium, sive Capellam, aut Sacellum in qua, vel quo Sacratissimum Corporis Christi Sacramentum reconditum esse debeat, & ad ejus Altare Capellanum ad id per eosdem Guardianos, & Administratores, ad eorum nutum eligen. & amoven. prout hætenus habuerunt, per quem Missæ, & alia divina officia celebrari, ac ipsis celebrari, & aliis quibusvis Christi fidelibus Eucharistiæ, & pœnitentiæ Sacramenta ministrari facere possint, habere, & retinere, ac conservari facere.

§. 9. Et ipsi Guardiani, & Administratores, ac Confratres, vestes, pecunias, aurum, argentum, & alia bona quæcumque deservientium, & aliorum pauperum decedentium ab intestato, in dicto extructo, aut in posterum extituri, vel dictos Confratres Hospitali percipere, & in usum, & utilitatem hujusmodi Hospitalis convertere.

§. 10. Dictisque Confratribus, & quibusvis aliis Christi fidelibus, qui in dicto Oratorio, sive Capella, prima cujusque mensis in die Dominica sacram Eucharistiam sumperint, & quinque Orationem Dominicam, & Salutationem Angelicam in memoriam quinque vulnerum Iesu Christi Domini nostri dixerint, precatique fuerint omnipotentem Deum pro pace, unitate, tranquillitate ac felici statu Sanctæ Mariæ Ecclesiæ, totiusque Populi Christiani, qualibet vice plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam, & remissionem.

§. 11. Necnon dictis Confratribus facultatem, ut Confessorem sive Confessores, qui eos in mortis articulo ab omni sententia excommunicationis, & ab omnibus eorum peccatis, à culpa, & pœna, plenariè absolvant, eligere perpetuis futuris temporibus.

§. 12. Necnon ejusdem Guardianis, & administratoribus pro tempore exiltent. ut quascumque Confraternitates extra Urbem, sub hujusmodi vocabulo instituere, & pro tempore institutas omnibus, & singulis prædictis, & aliis privilegiis, & indultis deinceps concedendis, sub conditionibus, & formis eis benevisis decorare, illasque eis in toto, vel in parte communicare libere, & licite valeant, similiter concedimus.

§. 13. Ac Indulgentias hujusmodi, & præsentis literas, sub quibuscumque revocationibus, suspensionibus, derogationibus, vel limitationibus quatumcumque similibus, vel dissimilibus gratiarum, & indulgentiarum per nos, & Sedem Apostolicam, etiam in favorem Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe hujusmodi, & expeditionum contra Infideles, & Cruciatæ Sanctæ, vel alias etiam ad Imperatoris, Regum, Reginarum, & aliorum Principum instantiam, quomodolibet pro tempore factis nullatenus comprehensas, sed semper ab illis exceptas, & quories illæ emanabunt, toties in pristinum statum restitutas, & de novo concessas fore, ipsisque Confratribus, & aliis prædictis suffragari debere decernimus.

§. 14. Non obstantibus quibusvis Apostolicis, ac in provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, aut specialibus constitutionibus, & ordinationibus, necnon statutis, & privilegiis, indultis, & literis Apostolicis sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus specialibus, specificis, individua, & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importante

Et nunc a Pont. confirmatio postulat.

Qui Pont. d. institutio, & confirmatio postulat.

Iteraque eam erigit, & eiusdem Confraternitatis dat facultatem statuta condendi.

Confratribusque Missâ in domib. propriis celebrari faciendi. Tu vide Cœ. Trident. sess. 22. c. 10. Post Canones. Elemosynas & oblationes, ac legata recipiendi.

Indulgentia porrigentium elemosynas. Tu vide revocationem in cons. 30. Pii V. Epi

Facultas transferendi Confraternitatem, & Hospitale ad alium locum, & Sacramenta ibi administrandi.

Bona decedentium sine testamentum d. Hospitali ad illud spectant.

Indulgentia pro prima cujusque mensis Dominica.

Facultas eligendi Confessorem, qui Confratres absolvat, &c. Ad hoc vide reformationem Clem. VIII. cit. in rubr.

Facultas erigendi, vel aggregandi aliam Confraternitatem cœ participatione indulgentiarum. In hoc habemus formam traditam a Clem. VIII. cit. in rubr.

Clausula derogatoria.

PIVS QVARTVS.

mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliquid alia...

Dat. P. An. r. die 11. Sept.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno incarnationis Domini...

XXXVIII. Quod Instrumenta pro interesse Hospitalis S. Spiritus...

Omnia qua spectant ad istud Hospitalis, videnda sunt...

PIVS PAPA QVARTVS, Motu proprio, &c.

Edita An. D. 1561.

Causa cõfessionis huius privilegii.

Cum sicut accepimus, pro tempore existens Præceptor Hospitalis...

Privilegium de quo in rubr.

§. 1. Nos præmissis occurrere, & indemnitati Hospitalis...

Derogatio contrariarum.

§. 2. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus...

quomodolibet concessis, &c. Quibus omnibus, etiam si de illis, &c.

§. 3. Præsentium etiam, absque eo quod registrantur, aut illis data apponatur...

Fiat Motu proprio I.

Sola signaturâ sufficit.

Papa subscr.

Quod Birretum Viride deferant etiam coram Iudicibus Urbis...

XXXIX.

Hac beneficia, quibus danda, & deneganda sunt, vide supra in Const. 16.

PIVS PAPA QVARTVS, Motu proprio, &c.

Edita An. D. 1561.

Causa conf.

Cupientes Mercatoribus, & aliis personis tam Almarum Urbis nostræ Civibus...

Paul. IV. statuit debitores obtinentes alternativam vel dilaciones teneri deferre Birretum Viride.

§. 1. Et considerantes Motum proprium à fel. rec. Paulo Papa IV. prædec. nostro...

Mic autem Pont. declaravit debitores teneri gestare dictum Birretum coram Iudicibus Urbis, antequam inhibitionem obtineant, & promittere ipsum de cetero deferre.

§. 2. Nos igitur Motu simili, &c. Per præsentem perpetuo statuimus, & ordinamus...

Depositis mercatoris.

§. 3. Mandantes eidem Auditori Cam. ut huiusmodi constitutionem, & ordinationem perpetuo, & inviolabiliter etiam in quibuscumque litibus...

§. 4. Præ

Derogatio
contrariorū.

§. 4. Præmissis ac quibuscumque constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac ipsius Urbis statutis, & reformationibus, cæterisque contrariis non obstantibus quibuscumque.

Sola sententia
iustitiae.

§. 5. Volumusque quod præsentium sola nostra signatura sufficiat, & ubique fidem faciat in iudicio & extra, quacumque regula contraria non obstante.

Papa subscribitur.

Placet Motu proprio I.

Publ. P. A. 2.

die 27. Octob.

Anno à Nativitate Domini 1561. Indiit. 4. die verò 27. mensis Octobr. Pontific. Sanctiss. in Christo patris. & D. N. D. Pii divina Providentia Papa IV. Anno 2. retrospectiva littera Apostolica affixa & publicata fuerunt in valvis Principis Apostolorum de Vrbe, Cancellaria Apost. ac in Acie Campi Floræ, ut moris est, per nos Bernardinum Andream, & Io. Gherardi Curf. Apost.

Iulius Parinus Mag. Curf.

XL. Inquisitores hæreticæ pravitatis non teneantur publicare dicta testium contra schismaticos, vel hæreticos examinatorum: neque rationem reddere de processibus alteri quam Rom. Pontifici, aut supremis Inquisitoribus Almæ Urbis.

Edicta An. P. 1561.

PIVS PAPA QVARTVS,
Ad perpetuam rei memoriam.

Causa const.

Cum sicut non sine magna animi nostri molestia accepimus, humani generis hoste instigante ita Schismaticorum, & aliorum Hæreticorum numerus in provincia, statu, & diocesi civitatis nostræ Avenionen prævaluerint, & propter eorum, seu alicujus ipsorum potentiam, & malitiam nullus contra eos deponere, seu eorum crimina revelare, & accusare audeat, quo fit ut ipsi schismatici, & hæretici remaneant impuniti, in non modicam divinæ Majestatis offensam, & grave personarum Catholicarum scandalum.

Inquisitor
dicta testium
contra hæreticos
publicare non
teneantur.

§. 1. Nos ne in futurum aliquis metu ipsorum hæreticorum, & schismaticorum, eorum crimina revelare formidet, aliis in præmissis opportune providere volentes, Motu proprio, & ex certa scientia nostris, Dilecto filio Fratri Bernardo moderno Inquisitori Avenionen. vel pro tempore existenti in dicta provincia hæreticæ pravitatis Inquisitori, ut personas, quæ schismaticos, seu hæreticos hujusmodi revelaverint, seu contra eos deposuerint, & testificaverint, publicare, seu revelare minime teneantur, & si ab eodem inquisit. aliqua ipsorum testium dicta publicari contingat, ita truncata, & secreta publicentur, ut cognitio nominum, & cognominum ipsorum testium, ad aliquam notitiam devenire non possit.

Syndicari
quo nequeat,
nisi à Rom.
Pont. vel su-
premis In-
quisitoribus
Urbis.

§. 2. Quodque ipse Inquisitor à quoquam Syndicari nequeat, & nemini, nisi nobis, aut pro tempore existenti Romano Pontifici, & Almæ Urbis nostræ supremis Inquisitoribus de processibus per eum contra dictos hæreticos, & schismaticos formatis reddere teneatur, auctoritate Apostolica tenore præsentium concedimus pariter & indulgemus.

Inhibicio ed-
icta molestia
inquisito-
rum super
iudicis.

§. 3. Districtius inhibentes universis, & singulis venerabilibus fratribus Archiepiscopis, Episcopis, & aliis Prælati, eorumque in spiritualibus, & temporalibus Vicariis seu Officialibus generalibus, & dilectis filiis omnibus, & singulis Iudicibus, & personis, tam Ecclesiasticis, quam sæcularibus cujuscumque dignitatis, status, gradus, & ordinis, vel conditionis existentibus, ne ipsum modernum, & pro tempore existentem Inquisitorem ad nomen, & cognominum dictorum testium revelationem, & publicationem, seu de processibus per eundem modernum contra ipsos hæreticos, & schismaticos formati, vel ab eo, & aliis Inquisitoribus pro tempore in futurum formandis rationis redditionem arctare, nec super præmissis, seu eorum occasione quovis prætextu molestare, perturbare, vel inquietare audeant, vel præsumant. Irritum nihilominus, & inane decernentes, si secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio con-
trariorū.

§. 4. Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, & in Provincialibus, ac Synodalibus Bullarū Mag. Tom. II.

cõciliis editis generalibus, vel specialibus, statutisque & consuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis in contrarium quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiam de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa mentio habenda foret, illorū tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat ad effectum præsentium specialiter, & expresse latissimeque derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Pisc. die 1. Novemb. 1561. Pontific. nostri anno secundo.

Dat. P. An. 2.
die 1. Nov.

Fructus & emolumenta ad Capitulum & mensam Ecclesiarum Urbis communiter spectantia, & distributiones pro defunctorum anniversariis largiendæ, applicantur distributionibus quotidianis pro intercessentibus Divinis officiis.

PIVS PAPA QVARTVS,
Motu proprio, &c.

Edicta A. D.
1561.

Cum, sicut accepimus, in hac alma Vrbe nostra, quæ caput existit totius Orbis, & in qua cœlestis altitudo consilii Sedem Apostolicam nullis defecturam temporibus mirabiliter stabilivit, ita in Ecclesiis collegiatis divinus cultus diminutus fuerit, ut exteris nationibus scandalum non modicum generetur.

Causa const.

§. 1. Volentes igitur, quantum in nobis est, divino cultui consulere, & abusus hujusmodi tollere, decernimus, statuimus, & ordinamus, omnes & quoscumque fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, & emolumenta quæcumque, in quibuscumque rebus consistant, quarumcumque Ecclesiarum, tam sacrosanctæ Lateranensis Ecclesie, B. Petri Apostolorū Principis, ac Gloriosissimæ Virginis S. Mariæ Majoris nuncupatæ, quàm aliarum quarumcumque Ecclesiarum, ad Capitulum, & mensam earundem communiter spectantes, & pertinentes applicari, assignari, & adscribi debere, prout tenore præsentium (sine tamen præjudicio pensionum super dictis fructibus reservatarum) applicamus, adscribimus, & assignamus distributionibus quotidianis, distribuendas, & dividendas inter Canonicos, & alios Beneficiatos Divinis officiis intercessentes dictarum Ecclesiarum, juxta Ecclesie cuiuslibet ordinationem rationabilem jam factam, seu etiam faciendam per nos, vel dilectum filium nostrum Almæ Urbis Vicarium generalem. Qui verò aliter de dictis fructibus, redditibus, proventibus, juribus, emolumentis quicquam receperint (exceptis illis quos infirmitas, seu iusta, & rationabilis causa, aut Ecclesie utilitas excusant) rerum sic receptarum dominium non acquirant, nec faciant causas suas, immò ad omnium restitutionem teneantur. Idem quoque de distributionibus pro defunctorum anniversariis largiendis decernimus observandum.

Dispositio de
qua in rub.

§. 2. Mandantes dilecto filio Iacobo Cardinali Sabello, nostro in dicta Vrbe, ejusque districtu Vicario, quatenus ordinationem, statutum, decretum, applicationem, & assignationem hujusmodi, in quibuscumque Ecclesiis in dicta Vrbe consistentibus, inviolabiliter per quoscumque quavis auctoritate, etiam Cardinalatus honore fungentes, per censuras Ecclesiasticas, & alias pœnas, etiam pecuniarias, arbitrio imponendas, quacumque appellatione remota, manu regia observari faciat. Contradiçtores, &c. sublata, &c. Sieque per quoscumque Iudices, &c. irritum quoque, &c.

Vicarius Pa-
pa excusatur.

§. 3. Non obstantibus præmissis constitutionibus Apostolicis, & consuetudinibus, & constitutionibus quarumlibet dictarum Ecclesiarum, confirmatione Apostolica, aut quavis alia firmitate roboratis, latissime extendendis, quibus omnibus, illorum tenores pro sufficienter expressis habentes, specialiter & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Clauſula de
rogatoria.

Placet Motu proprio. I.

Dat. Romæ apud S. Petrum, duodecimo Kal. Decem. anno secundo.

Papa subscribitur.
Dat. P. A. 2.
die 10. Nov.

E 3 Proxenetæ

XLII. Proxenetæ Ripæ Almæ Urbis tenentur Nautis, & Mercatoribus Vini, de pretio vini eis median- tibus venditi, emptoribus illud non solventibus.

Alia eorundem Mercatorum, & nautarum indulta ad privilegium fori, indicavi hic supra in cons. 25. Cupientes.

Edicta An. D. 1561. P I V S E P I S C O P V S, Servus Servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. Decet Romanæ Pontificis ex debito sui pastoralis officii ad ea diligenter prospicere, per quæ in hac Alma Urbe, ad quam veluti communem omnium patriam frequens est hominum concursus, vini, ac rerum aliarum humano victui necessariorum ubertas, cum eisdem Urbis incolarum in copioso numero existentium commo- ditate, Nautarum quoque & Mercatorum vina, & res hu- jusmodi ad Urbem ipsam advehentium plena securitate, nostræ provisionis ope, unicuique quod suum est tri- buendo, non solum manentem, sed augeri, ac in ea ad publicam omnium utilitatem, per amplius conservari salubriter valeat.

Nauta ven- debant me- diantibus Proxenetis eorum vina cauponibus, & aliis qui non cognos- cebant, & pro consecra- tione pretii litigare co- gebantur.

§. 1. Cum itaque sicut diversi diversarum partium Nautæ, & Mercatores querelanter nobis nuper exponi fecerunt, ipsi quos vina, ac res huiusmodi ad Ripam flu- minis dictæ Urbis deducere sæpe contingit, neminem cognoscentes, & diutius in dicta Urbe, seu Ripa absque eorum gravi detrimento morati nequeunt, vina huius- modi mediantibus Proxenetis, Senalibus nuncupatis, cauponibus, hospitibus, tabernariis, ac aliis diversarum qualitatam personis, à quibus vini venditi pretii solu- tio, seu exactio nimium tarda, & difficilis exiit, vende- re, & deinde pro huiusmodi pretio recuperando caupo- nes, hospites, tabernarios, ac personas huiusmodi ad judi- cium evocare, ac proinde varias lites, & quamplures sum- ptus, & expensas subire, procuratores cum mestruiis sala- riis in dicta Urbe constituere, & relinquere cogantur, ac sæpius etiam cauponis, hospites, tabernarios, ac personas huiusmodi dolose, & fraudulentè decoxisse, solum ver- tisse, foro celsisse, atque alias solvendo non esse inveniãt. Quo fit ut negotiatio circa hæc, magna cum eorum jactura multum impediatur, & retardetur, ac ipsi vina prædi- cta longe dimidio etiam carius vendere adstringantur, in grave totius Urbis, ac illius, & præsertim pauperum inco- larum evidens detrimentum. Et propterea ipsi, seu eorum major, & sanior pars apud nos, ut eis in præmissis de opportuno remedio providere velimus, vehementer instantes, si nostræ provisionis auxilio ab eisdem damnis, & incommodis liberati fuerint, ultro per eorum propriis manibus subscriptas syngraphas novis, & Cam. Apost. perpetuis futuris temporibus, pro impensis etiam Mini- strorum in præmissis subeundis, quatuor julios pro quolibet dolio vini ordinario, ultra omnes alias præstationes, & solutiones ad hæc usque tempora introductas, se solu- turos offerant, & longe esse minorem suam hanc quatuor juliorum præstationem, quam tot, & tanta incommoda, quæ in dies subire compelluntur, attestentur, ac sublatis dictis incommodis, etiam multo viliori pretio vina sua vendere posse assident.

Pontifex igitur Nautarum & Mercatorum vini securitati, ac vini ubertati consulti- do decernit, ipsos Proxenetis teneri pro pretio vini venditi eis mediantibus, quando emptores sol- vunt, vel di- latio ultra 20. dies con- cessa non sit ab ipsis Mer- catoribus.

§. 2. Nos igitur eosdem Nautas, & Mercatores spe- cialibus favoribus, & gratis prosequi, ac eorum indein- nitati, & publicæ utilitati, quantum in nobis est, provi- dere volentes, ac omnia, & singula privilegia, & hyporhe- cas, tam de jure, quam consuetudine eis quomodolibet concessas & competentes, quorum tenores præsentibus haberi volumus pro expressis, harum serie approbantes, & innovantes, ac de novo concedentes, necnon per eos nobis factam obligationem prædictam acceptantes, ratam- que & gratam habentes, ac simul laudabilem alias in his, ut plene novimus introductam, licet postmodum nonnul- lorum vel incuria, vel fraudibus, & malitiis, quibusdam annis citra malè observatum usum, per quem Proxenetæ, quorum opera vina vendita fuerant, post trinam requi- sitionem illorum emptoribus factam, ad totalem pretii solutionem eisdem venditoribus tenebantur, amplectentes,

consideratis prius natura negotii, quæ in celeri expedito- ne consistit, ac ipsorum Nautarum, & Mercatorum, ac ad- venarum, & aliarum personarum in eadem Urbe degen- tium, ac cum eis contrahentium ignorantia, publicæque utilitatis conservatione, necnon dictæ Urbis excellentia, quæ pluribus privilegiis à diversis Romanis Pontificibus prædecessoribus nostris decorata fuit, & deinde habita super his cum diversis probis viris horum omnium periti- tis, deliberatione matura, ex certa nostra scientia auctori- tate Apostolica, tenore præsentium statuimus, & ordina- mus, quod de cætero perpetuis futuris temporibus pro tẽ- pore existetes Proxenetæ, qui quotidie in dicta Ripa ven- santur, quique cauponis, tabernarios, & hospites, ac alias personas huiusmodi in eadem Urbe degentes, quæ per eor- um manus vina ab eisdem Nautis, & Mercatoribus emunt, per continuam seu frequentem, & circularem cum eis ra- tione exercitii, eorum officii, ac cum aliis personis habi- tam conversationem, ac tractationem cognoscunt, & cog- noscere possunt, seu facile de eis eorumque facultatibus se informare, ac certiores reddi valeant, quorumque fidẽ in nominibus, & venditionibus faciendis in hoc negotio huiusmodi vinorum venditores quodammodo sequi vi- dentur, ad solutionem pretii cuiuscumque quantitatis vini, eis mediantibus venditi, & venditoribus non soluti, in omnibus, & per omnia, ac si ipsis venditum fuisset, te- neantur, adeo ut facta emptoribus per eosdem vendi- tores trina requisitione judiciali, seu extrajudiciali, etiã unico contextu, & de eadem requisitione coram iudice competenti etiam fide facta, ipso facto, nullaque admis- sa excusatione, ad eorum solutionem omnibus juris, & facti remediis statim, unica tantum citatione præceden- te, etiam si opus fuerit, per substationem, & venditio- nem officii Proxenetæ, quod pro tempore obtinebunt, quacumque appellatione remota compellantur, nisi ven- ditores præfati emptoribus ipsis ad solvendum pretium vini venditi dilationem ultra viginti dies fecerint, atque concesserint. Quo casu Proxenetæ huiusmodi nullatenus teneantur, nisi mercatores ipsi opera, & interventu ipso- rum Proxenetarum dilationem huiusmodi fecisse proba- verint, quo probato, Proxenetæ prædicti ad huiusmodi solutionem, ut præfertur, teneantur.

§. 3. Salva tamen remanente præsentis statuti, & ordi- nationis vigore proxenetis, in casibus in quibus teneren- tur contra dictos emptores actione, in omnibus, & per omnia, ac si vinum prædictum per eos emptoribus ven- ditum extitisset, ipsique cum eis contraxissent, etiam abs- que alia desuper per dictos venditores actionum, aut alio- rum iurium cessione faciendâ.

Proxenetæ, que ita sol- ventes agere possunt declarati contra emptores vini, prout si ipsi met ipsam eis vendidissent, & pro maiori cautela Mercatorum vini, ac Proxenetarum, præcipi quod quicquid cauponis, & tabernariis cauponibus de- bere de stando in- ri, &c. occa- sione vini, cum quibus- cumque per- sonis.

§. 4. Et pro majori Proxenetarum, ac Mercatorum, & Nautarum, ac aliorum prædictorum cautela, quod moder- ni cauponis, hospites, & tabernarii, ac officia cauponis, hospitis, & tabernarii ad præfens exercetis infra quindecim dies, alii vero qui in futurum illa exercere voluerint, ante eorum exercitium, coram dicta Ripæ Camerario, in forma depositi pro centum scutis pro quolibet hospiti- o, seu qualibet taberna, vel caupona, de stando juri, & judi- cium solvendo coram dicto Camerario, omnibusque aliis iudicibus competentibus cum omnibus, & singulis personis quomodolibet interesse habentibus octatione cuiuscumque quantitatis vini, per eos à Nautis, seu Mer- catoribus ripalibus empti idoneè cavere, & cautiones huiusmodi in fine cuiuscumque anni revocare etiam tenean- tur, ac ad id per Camerarium prædictum, omnibus juris, & facti remediis ipso facto cogi, & compelli possint, qui- buscumque appellatione, & subterfugiis remotis. Super quibus ipsi Ripæ Camerario eos toties quoties usque ad quamcumque summam pro præmissorum executione multandi, ac multam huiusmodi pro una Camera præ- dictæ, & pro alia illius medietatibus officii Camerarii huiusmodi, & executori applicandj, eamque exigendi, ac tabernas, hospitia, & cauponas huiusmodi claudendi, om- niaque alia & singula in eisdem præmissis, & circa ea quomodolibet necessaria, & opportuna decernendi, man- dandi, faciendi, & exequendi, plenam, & liberam auctori- tate, & tenore prædictis concedimus facultatem, alioquin ipsum, & Camerarium, & Notarium inde rogatum in præmissis negligentes pro dictis centum scutis de eorum proprio

proprio teneri, ac ad illorum solutionem cogi, & compelli, & ita per quoscumque iudices, & commissarios, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac praefatos Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiti debere decernimus, & declaramus.

Et gabellam pulvris quatuor pro quolibet dolio vini solvi, & per Ministros Camera exigi debere jubet.

§. 5. Et nihilominus ne dicta Camera propterea damnatum aliquod patiatur, sed ut praemissa omnia suum plenarium effectum liberius sortiri valeant, ac ex causa concessa sint, & esse censeantur, pro Ministrorum in his in dicta Ripa, & alibi, ac aliis praemissis necessariorum mercede, & manutentione eosdem quatuor iulios pro quolibet dolio vini ordinario, quod ad dictam Ripam appellere contigerit, modernis, & pro tempore existentibus Dohanæ Ripæ huiusmodi Appaltatoribus, & Ministris dictæ Camera per prædictos venditores ultra omnes alias hucusque introductas præstationes prædictas, in primis, & ante omnia perfolvi, & ab eis exigi debere volumus, & mandamus. Præcipientes eisdem Appaltatoribus, & Ministris, ut à publicatione earundem præsentium illos unâ cum aliis ejusdem Camerae iuribus à prædictis venditoribus exigant, ac retineant in utilitatem ipsius Camerae convertendos, ac in eorum libris annotent.

Registrari quæ manant in Camera Apostol. consil. istam.

§. 6. Necnon dilectis filiis nostro Guidoni Ascanio S. Mariæ in Via lata Diacono Cardinali de Sancta Flora nuncupato Camerario nostro, ac ipsius Camerae Thesaurario, Præsentibus, Clericis, & personis, ut easdem præsentibus in libris Camerae prædictæ registrent, illasque ac omnia in eis contenta huiusmodi in violabili observari faciant. In contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque.

Dat. P. A. 1. 1561. 12. Kal. Decemb. Pontific. nostri anno 2.

Nulli ergo, &c.

Publicatio.

Anno à Nativitate Domini 1561. Indiæ. 4. die 12. mensis Decemb. Pontific. Sanctiss. in Christo Patri, & D. N. D. Pii Divina providentia Papa IV. Anno 2. retrospectiva littera Apostolica, omniaque & singula in eis contenta lecta, affixa, & publicata fuerunt in valvis Basilicæ Principis Apostolorum, & Ecclesiæ Lateranensis de Urbe, & Cancellaria Apostolica, ac in acie Campi Flora, in dictisque locis per aliquod spatium temporis dimissa, ut moris est, per nos Bernardinum Andreutium, & Franciscum Sottocasa prælibati S. D. N. Papa Cursores.

Bartholomæus Sottocasa Mag. Curf.

XLIII. Pœnæ maleficiorum Communitatum Status Ecclesiastici, vel locorum subjectorum applicantur Reverendæ Camerae Apostolicæ, quatenus ex causa verè onerosa, aut piis, vel publicis operibus, non sint applicatæ. Et Governatores locorum decem pro centenariis consequantur de ejusmodi pœnis, accusatores autem quartam partem pœnarum bannimentalium.

Hac omnia approbavit Sixt. V. in consil. 93. Ad Romanum, ubi etiam præfixi iussu terminum ad docendum de præsentibus applicationibus ex causa onerosa, &c.

Edita A.D. 1562. 1564.

PIVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

DECET Romanum Pontificem id maximè omni studio curare, & efficere, ut populi suæ sanctæque Sedis Apostolicæ ditioni subiecti, in pace, & tranquillitate vivant, ac ut quietis status perturbatores, quos virtutis amor à malo non retrahit, pœnæ saltem formidine coercantur, omnisque eis occasio, qua ad scelera committenda procliviores reddi posse videantur, penitus adimatur.

Pœna pro delictis imposita.

§. 1. Sanè cum experientia rerum magistra docente luce clarius cognoverimus, pro eo quod in omnibus ferè

civitatibus, terris, castris, & locis nobis, & præfatae Sedis immediatè subjectis, tam ex illorum statutis, & consuetudinibus, quam etiam ex Rectorum decretis, & edictis, seu proclamatis, quæ pro tempore fieri contingit, seu alias ex variis privilegiis illis concessis, pœnæ pro delictis, & excessibus impostæ, in totum vel pro parte Communitatibus civitatum, terrarum, & locorum huiusmodi applicantur, & à delinquentibus, utpote qui de ipsarum Communitatum corpore existunt, & in illis quamplures sibi necessitudine, & amicitia conjunctos habent, minime exiguntur, plura, & enormia delicta committi, & perpetrari, ac impunita ut plurimum remanere, indeque ad illa, & pejora committenda homines proniores, & faciliores reddantur, plerumque inimicitias oriri, ortaque ingravescere, & foveri.

in vigore suorum, vel bannimentorum applicata erant Communitatibus, & propterea delinquentes tanquam potentes eas non solvunt, & in dies majora delicta committunt.

§. 2. Nos propterea, pro nostri pastoralis officii debito, his quantum in nobis est occurrere, & ne sub spe impunitatis quisquam audacior ad delinquendum fiat, providere volentes, habita prius super hoc cum Venetabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus matura deliberatione, ac de eorum unanimi consilio, hac in perpetuum valitura constitutione sancimus, ut in omnibus, & singulis civitatibus, terris, & locis, ut præfertur, bonis & Sedi Apostolicæ subjectis, in quibus pœnæ aliqua pecuniaria, & multæ, sive certæ expressæ summae, sive bonorum, sive alicujus partis illorum confiscationis, pro quibusvis criminibus, à jure communi, vel municipali, sive etiam per decreta, edicta, proclamata, aut bannimenta à locorum Rectoribus, & Provinciarum Præsidibus, seu Governatoribus, ac et à De latere Legatis, & eorum Vicelegatis, & ceterisque officialibus, & justitiæ ministris edita, & facta inflicta, ipsarum civitatum, terrarum, & locorum Communitatibus, ex statuto, vel consuetudine, etiam à nobis, & Sede Apostolica approbatis, & confirmatis, aut privilegio Apostolico, etiam ex titulo oneroso, vel pro reparatione murorum, fontium, pontium, & viarum, & etiam Ecclesiarum, seu piorum locorum, aut pro aliis rebus publicis, vel aliis quomodolibet concessis, in totum, vel in partem, ac applicatæ existunt (illis tantum quæ pro dânis in possessionibus, vineis, agris, silvis, & nemoribus illatis impostæ fuerint exceptis) non prædictis Communitatibus, sed Camerae Apostolicæ applicatæ sint & esse censeantur, & per officiales, seu executores ad id ab ipsa Camera deputan. etiam quæ hætenus earundem Communitatū negligentia, seu potius nimia indulgentia exactæ non fuerunt, exigantur, ac exigi possint, & debeant.

Ideo hic Pœna d. pœna: (non solum imposita pro delictis, sed etiam in vineis & c.) Cam. Appl. applicata.

§. 3. Inhibentes universis, & singulis Legatis, sub indignationis nostræ, ac Rectoribus, & aliis supradictis, sub excommunicationis, seu suspensionis à divinis, aliisque arbitrii nostri pœnis eo ipso incurrendis, ne de cætero perpetuis futuris temporibus in eorum decretis, edictis, proclamatis, seu bannimentis faciendis, aut sententiis ferendis pœnas pecuniarias, & multas, aut bonorum in partem, vel in totum confiscationes huiusmodi alicui alteri præterquam Fisco nostro, & Camerae Apostolicæ applicare quovis modo audeant, & ubi etiam per eos alicui alteri applicari contigerit, illas nihilominus eidem Camerae applicatas fore, & ceteri, ac per ejus officiales, & executores præfatos excipi. Sicque per quoscumque iudices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam præfatos Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiti, irritum quoque, & inane, si secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Inhibentes locorum Rectoribus, ut de cætero tales pœnas applicent eidem Cam. & applicationes aliter factas annullat.

§. 4. Ne autem his quibus pœnæ pecuniariae, seu multæ prædictæ forsan ex titulo verè oneroso, pecunia scilicet aequaliter numerata applicatæ extiterunt, præjudicium fiat: Volumus ut hi, qui illas, seu illarum partem sic ex titulo oneroso sibi applicatas, seu applicatam fuisset docuerint, postquam illæ per officiales Camerae Apostolicæ exactæ fuerint, de eorum manibus (prævis tamen dictæ Camerae mandatis) illas integrè, seu pro parte, prout eis applicatæ erant, accipiant. In illarum verò exactatione nullatenus se intromittant. Et idem in illis pœnis, & multis, ac confiscationibus quæ applicatæ est

Declaratio circa applicationem factam in locis, vel ex causa onerosa.

ostendentur pro reparationibus murorum, pontium, & viarum, & in primis Ecclesiarum, & piorum locorum, aliisque rebus, publicis videlicet, observari mandamus.

Clausula derogatoria.

§. 5. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac Provincialibus, & municipalibus, quorumcumque locorum, statutis quoque, indultis, & literis Apostolicis Communitatibus prædictis, & aliis quibuscumque, etiam ex titulo oneroso concessis, confirmatis, & innovatis, quibus omnibus, illorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes, quoad præmissa specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Nulli ergo, &c.

Publ. P. A. 1. die 4. Dec.

Dat. Romæ apud S. Petri. An. Incarn. Dominicæ 1561. Non. Decemb. Pontificatus nostri anno 1.

Papa subscribitur.

Ego Pius Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

Si mei non fuerint dominati, tunc immaculatus ero.

Cardinalium subscriptiones.

- Ego R. Card. de Carpo Episcopus Portuen.
- Ego F. Card. Pisanus Episcopus Tusculanus.
- Ego Fed. Card. Cæsius Episcopus Prænestin.
- Ego Joan. Card. Moronus Episcopus Sabinen.
- Ego Christophorus Madrucius Trid. Episc. Albanensis.
- Ego Otho Card. Augustanus.
- Ego B. della Cueva Card. Sanctæ Crucis.
- Ego R. C. Sancti Angeli, Major Pœnitentiarius.
- Ego Ful. Card. Perul.
- Ego Jo. Michaël Card. Saracenus.
- Ego Jo. Card. Sancti Vitalis.
- Ego Marcus Antonius Card. Amulius.
- Ego Hieronymus Card. de Corrighio.
- Ego B. Card. Navagerius.
- Ego Alexand. Card. Farnesius Vicecanc.
- Ego Guid. Afc. Card. Camerarius.
- Ego N. Card. de Sermoneta.
- Ego Jul. Card. Urbinas.
- Ego Hier. Card. Simoncellus.
- Ego Jac. Card. Puteus.
- Ego Jo. B. Cicada Card. S. Clementis.
- Ego B. Card. Tranen.
- Ego Jo. Card. Reumanus.
- Ego Jo. Ant. Card. Capisuccus.
- Ego F. M. G. Card. Alexandrinus.
- Ego Clem. Card. Aræcæli.
- Ego J. Card. Sabellus.
- Ego Jo. Ant. Card. S. Georgii.
- Ego Aloyf. Card. Cornelius.
- Ego B. Card. Salviatus.
- Ego Ph. Card. Aburd.
- Ego Petrus Franciscus Card. Ferretius.
- Ego Alph. Carafa Card. Neapolitanus.
- Ego Vitellorius Card. Vitellius.
- Ego Carolus Card. Borthomæus.
- Ego Mar. Siticus Card. ab Alta Emps.
- Ego Franciscus Card. Gonzaga.
- Ego Ind. de Avalos Card. de Aragona.
- Ego Alph. Card. Gesvaldus.
- Ego Jo. Franciscus Card. de Gambara.

Publicatio.

Anno à Nativitate Domini 1562. indictione 5. die vero 13. mensis Ianuar. Pontific. Sanctiss. in Christo Patri. & D. N. D. Pii divina providentia Papa IV. anno 3. retrospectiva litera affixa, & publicata fuerunt ad valvas Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe, Cancellaria Apostolica, & in acie Campi Flora, per nos Franciscum Rogerium, & Homfridum Monsarguli pralibari S. D. N. Papa Cursores. Amon. Clerici mag. Curf.

Sequitur extensio d. constitutionis.

Edita A.D. 1562.

PIVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

AD Romanum spectat Pontificem sua sollicitudine indefessa diligenter providere, ut ea quæ ab eo sancita sunt, ita suæ declarationis adminiculo dilucidentur,

quod nulla desuper dubitandi occasio cuiquam relinquantur.

§. 1. Cum itaque nos nuper ex certis tunc expressis causis, &c.

Nis Pont. edictis con. de quo hi.

Omittitur, quia ipsa bulla est præcedens.

§. 2. Et forsitan ab aliquibus prætendi possit castra, villas, & loca jurisdictioni civitatum, & terrarum status nostri Ecclesiastici subiecta, sub eisdem literis minime comprehendendi, ac literas ipsas ad illa non extendi, & proinde pœnas, multas, ac alias bonorum confiscationes huiusmodi, per officiales, seu executores dictæ Camera, in castris, villis, & locis huiusmodi nullatenus exigi posse, ac Camera Apost. per prædictas literas esse applicata.

Desuper. tum est de ditione.

§. 3. Nos ne hoc, vel alio quovis prætextu Camera ipsa circa pœnarum, ac multarum, & bonorum confiscationum huiusmodi exactionem defrauderetur, ejus indemnitati, illiusque officialium, & executorum huiusmodi tranquillitati in præmissis quantum in nobis est provide-re, omnemque desuper hæsitandi materiam exinde sub-movere, ac mentem nostram circa hæc pandere volentes, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, harum serie decernimus, & declaramus, castra, villas, & loca jurisdictioni civitatum, oppidorum, & terrarum dicti status nostri Ecclesiastici quomodolibet subiecta, sub prædictis literis omnino comprehendendi, ac comprehensa esse, & ceteri, ac literas ipsas ad illa se extendere, & extendi debere. Necnon illarum vigore officiales, executores prædictos pœnas, & multas, ac alias bonorum confiscationes huiusmodi in eisdem civitatibus, terris, castris, villis, & locis, ac alias juxta eandem literarum continentiam, & tenorem exigi posse, ac exactiones huiusmodi licitas, ac juxta mentem nostram factas esse, & ceteri in omnibus & per omnia, perinde ac si in eisdem literis specialis, & expressæ de eisdem castris, villis, terris, & locis mentio facta fuisset.

Idem ergo Pont. declar. ditione eius consilii. comprehendere etiam castra, & loca subiecta iurisd. ditioni Civitatum & Terrarum ipsius Status Ecclesiastici.

§. 4. Et ita per quoscumque iudices, & commissarios, quavis auctoritate fungentes, ac ejusdem S. R. E. Cardinales, causarumque Palatii Apostolici Auditores, seu eorum Locatenentes, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate & auctoritate, judicari & definiti debere, irritum quoque & inane, si secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clausula sublata.

§. 5. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac omnibus & singulis aliis quæ in dictis literis, volumus non obstare.

Derogatio contrariis.

Nulli ergo, &c.

Dat. Romæ apud S. Petrum, An. Incarn. Dominicæ 1562. septimo Idus Februarii, Pontific. nostri anno tertio.

Dat. P. A. 1. die 7. Febr.

Sequitur declaratio circa portionem pœnarum dandam Officialibus, & Accusatoribus.

PIVS PAPA QVARTVS, Ad futuram rei memoriam.

Edita A.D. 1564.

Cupientes pro injunctæ nobis administrationis officio confusioni, ac controversiis, quæ quotidie inter officiales status nostri Ecclesiastici, & Camera nostram Apostolicam, seu pro ea Agentes super participatione pœnarum maleficiorum statutariorum, & bannimentalium exortuntur, atque excitantur, maturè obviare, & opportunè providere, Motu proprio, & ex certa scientia, ac matura deliberatione nostra, auctoritate Apostolica tenore præsentium statuimus, ordinamus, atque præcipimus, quod portio decem pro centenario dictarum pœnarum, tam bannimentalium, quam statutariorum, eisdem officialibus, nunc, & pro tempore existentibus solummodò competat & competere debeat, ipsique officiales dicta portione, & non ultra contenti remaneant, neque aliud præter portionem huiusmodi capere, aut habere possint.

Officialis status Eccles. 10. pro 100. de pœnis habent.

§. 1. Ita tamen quod ex pœnis bannimentalibus propriè & particulariter accusatori, quando is verè existat, quarta pars ipsarum pœnarum juxta solitum dari valeat.

Accusatoris vero quarta pars pœnis bannimentalibus. Omnis capiunt à Deputario.

§. 2. Necnon tam officiales prædicti eorum portionem huiusmodi, quam ipsi accusatores eandem quartam partem

rem de manibus Depositariorum Camere prefata, quibus cura exigendi similes penas in iuncta fuerit, & non aliter, nec alio modo accipere debeant, & ad id faciendum omnino teneantur.

Prohibitio
de persi-
cendi.

§. 3. Inhibentes eisdem officialibus, & eorum singulis in virtute sancte obedientie, & sub indignationis, aliisque arbitrii nostri penis, ne quicquam aliud, excepta dicta portione decem pro centenario, ex eisdem penis capere, exigere, vel habere audeant seu presumant, nec ipsi, & accusatores predicti portionem, & quartam huiusmodi respectivè, ab aliis quam ab ipsis eisdem Camere Depositariis, ut prefertur, accipiant: irritum nihilominus decernentes & inane, quicquid secus à quocumque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio
penariorum.

§. 4. Non obstantibus premissis, ac quibusvis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, statutisque & consuetudinibus quorumvis locorum, & civitatum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis per quoscumque Romanos Pontifices predecessores nostros, ac etiam per nos forsan quomodolibet in contrarium concessis & confirmatis, quibus omnibus, eorum tenores presentibus pro sufficienter expressis, & totaliter insertis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat ad effectum presentium specialiter & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Videe trans-
sumptorum.

§. 5. Volumus autem quod earundem presentium transumptis, manu notarii publici subscriptis, & sigillo Theaurarii nostri generalis, seu personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem proflus fides adhibeatur, quæ originalibus ipsis adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

Dat. P. A. 2.
die 20. Apr.
Admissio &
reg. in Ca-
mera.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 20. Aprilis 1564. Pontificatus nostri anno quarto.
Die 28. Aprilis 1564. admissa sunt hæc litera Apost. ex decreto Camere, & registrata in libro signaturarum Sanctiss. D. N. P. apud me Notarium.

Hic de Tarano.

XLIV.

Reformatio Rotæ Romanæ.

Ordinationes, & reformationes huius Rotæ, vide supra in constit. 14. Ioannis XXII. Ratio, & infra in constit. 44. Paul. V. Universi, §. 5. ubi notabo. Auditorum vero numerum præfixit Sixtus IV. in constit. 2. Romani. Indulgentiæ & gratias, & facultates eisdem concesserunt Innoc. VIII. sup. in constit. 13. Finem, Leo X. constit. 3. Sedis, Clem. VII. in constit. 13. Convenit, & Paul. III. in constit. 12. Romani.

Edictum A.D. 1567.

PIVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

IN throno iustitiæ, super omnes gentes & regna, meritum licet imparibus, superna dispositione constituti, ad ea quæ juris & iustitiæ cultum, ac observantiam concernunt, dirigimus potissimum aciem nostræ mentis, ut universis nationibus ad Sedem Apostolicam omnium fidelium matrem & magistram, pro litium, & controversiarum inter eos vigentium decisione recurrentibus, longis iudiciorum curriculis sublatis, ac minoribus quam fieri poterit dispendiis, opportunè consulatur.

Rota comm-
mendatio,
causa huius
reformatio-
nis.

§. 1. Sanè postquam nos circa Curie nostræ reformationem solerti studio intendentes, reliquorum ejusdem Curie tribunalium & officiorum emendationem, & correctionem cum Dei auxilio, & Venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium consilio, feliciter peregrimus, demùm ad Palatii nostri Auditorium, in quo universorum Christi fidelium graviores causæ per duodecim summæ virtutis & doctrinæ viros, ex omnibus mundi partibus magna cum diligentia conquisitos, maturè cognoscuntur, & magna cum integritate, & iustitia terminantur, animum adjecimus. Et licet in eodem tri-

bunali pauca admodum correctione digna offenderimus, nihilominus ut nihil intactum relinqueremus, nonnulla potius pro litibus abbreviandis, ac partium dispendiis evitandis, vel saltem minuendis, vocatis ipsis Auditoribus, ac pluries, tam in voce, quam in scriptis auditis, providenda censuimus.

Tacubatur
Auditorum
circa causas
eis commissa.

§. 2. Et idcirco de eorumdem fratrum nostrorum consilio statuimus & ordinamus, quod de cætero perpetuis futuris temporibus, ad tollendam multiplicationem commissionum, & parcendum laboribus, & expensis litigantium, unica commissio in qualibet instantia sufficiat, & illius vigore Auditor causam sibi commissam cognoscere, & cum omnibus & singulis dependentibus, & emergentibus, ac alias quomodolibet incidentibus decidere valeat. Possit etiam Auditor sine nova commissione præfixæ terminum ad docendum de ætatis, ac nullitatibus, & causis propter quas quis in integrum restitui debeat, ac illo elapso & non docto, ad causæ expeditionem procedere, necnon remissorias decernere, dilationes concedere, liquidationes fructuum in partibus delegare, ac omnia & singula alia usque ad finalem sententiarum suarum executionem inclusivè facere, quæ de jure ordinarii facere possunt.

Prærogatio-
nes fatalium
concedantur
arbitrio Ro-
ta.

§. 3. Prærogationes autem fatalium sæpius, & passim non concedat, sed tantum ex aliqua honesta causa, ac prævia illius cognitione, arbitrio Rotæ.

Sententia nō
proferantur,
nisi causa in
Rota proposi-
ta, & habi-
tis votis.

§. 4. Auditor tamen in aliqua honesta causa, si magna, sine parvi momenti existat, etiamsi ejus decisio clari juris esse videatur, definitivam sententiam, vel interlocutoriam vim definitivæ habentem ferre non valeat, nisi causa in Rota proposta, & habitis votis Coadjutorum, nisi partes in actis expresse consenserint, quod causa sine voto Coadjutorum expediri possit. Idem in aliis quibusvis præjudicialibus decretis servari volumus, si actor, vel reus, quod negotium in plena Rota cognoscatur, insisterit.

Sententia
publicentur
ut hic.

§. 5. Item sententiæ latæ per Auditores, prout in cedula, ut moris est, vel per viam termini pro servato subscribantur, & publicentur in actis intra quindecim dies, & in ultima anni audientia latæ, infra mensem, alioquin pronuntiationes huiusmodi pro circumductis habeantur.

Notarii ac-
cipientes de-
creta ad re-
ferendum,
referant, ut
hic.

§. 6. Termini etiam pro servatis habiti, & cedule ipsarum sententiarum, quæ interdum per alium notarium quam actuarium ipsius causæ ad referendum accipi consueverunt, referantur ipsi Notario causæ eadem, vel sequenti die qua recipiuntur. In ultimis vero audientis, saltem infra triduum, & si Auditor qui pronuntiavit prout in cedula, vel terminum habuit pro servato, retinuerit citationem penes se, illam Notario causæ similiter intra prædictos dies consignare debeat, aliàs termini huiusmodi circumducti, & irriti censeantur.

Sententia nō
proferantur
ante perfec-
tum regi-
strum.

§. 7. Auditor vero non pronuntiet in causa, nisi perfecto registro, & illo ad Rotam delato, unà cum dictis testibus, illisque ac iuribus in eadem Rota, prout res exegerit, lectis. In ultima vero anni audientia, ac quandoque agetur de ferenda declaratoria contra contumacem, etiam registro non perfecto, ex originalibus pronuntiare valeat. Ita tamen quod pars ad ejus instantiam pronuntiatum fuerit, registrum ipsum pro actorum conservatione quanto citius perfici curare teneatur.

Decisionum
copiam peten-
tibus detur.

§. 8. Et insuper Auditor partibus petentibus copiam decisionis in causa factæ, cum iuribus ac rationibus tradere debeat, prout antiquitus laudabiliter fieri consuevit.

Causa Audi-
torum, consan-
guineorum,
& familia-
rium non con-
gnoscantur
in Rota.

§. 9. Causæ autem propriæ Auditorum, & eorum familiarium, ac consanguineorum, vel affinium usque ad secundum gradum juxta jus canonicum computandum, non cognoscantur in Rota.

Affines, do-
mestici, vel
notarii Au-
ditorum non
se intromis-
tant in cau-
sis Rota.

§. 10. Nec Auditores in eorum domibus substitutos, vel doctores, aut alios jurisperitos, etiam consanguineos, qui substituti, vel Advocati, aut Procuratoris officio fungantur, aut in casibus rotalibus, vel eorum processibus sese quoquo modo intromittant, nec Advocatos, & Procuratores domesticos, aut aliquos ex suis notariis domesticos habeant. Item Advocati, aut Procuratores consanguinei, vel affines usque ad secundum gradum, alioquin Auditoris, ac etiam illius Notarii, in causis coram eo dependentibus nullatenus patrocinari valeant.

§. 11. Nec

Auditorum non inducuntur partes ut asserunt certum Advocatum, vel Procuratorem, nec dispo- nant contra jus.
§. 11. Nec Auditores compellant, aut aliquo modo Inducant partes per se, vel per alios, ut assumant certum Advocatum, vel Procuratorem; sed electio hujusmodi omnino ipsarum partium arbitrio relinquatur.

§. 12. Item Decanus, & alii Auditores, præsertim antiquiores, attendant, ne aliquid non solum contra jus, sed nec etiam contra stylum, & decisiones antiquas factas in Rota, quæ impressæ habentur, quoquo modo decidatur, etiam prætextu æquitatis in jure non scriptæ, nisi maxima cum ratione, & discussione, omnibus votis, seu saltem illorum duabus tertiis partibus, aliter faciendum esse judicaverit.

Nullitates vras tantum attendantur.
§. 13. Deinceps etiam in causis pendentibus non attendantur aliquæ nullitates, præterquam ex defectu jurisdictionis, citationis, vel mandati, nisi causa nullitatis specialiter ante datam præsentium commissa reperiretur.

A liquidatione fructuum & expensarum semel appellatur.
§. 14. Et à liquidatione fructuum, & expensarum taxatione semel tantum appellare liceat, ita quod duæ conformes rem judicatam faciant.

Auditorum quando ad Cancellariæ causas remittere possint.
§. 15. Auditores verò causas sibi commissas pro sola partium importunitate ad Cancellariam remittere non possint, sed tantum habita licentia à Summo Pontifice, vel ex iustis causis deductis in Rota, & ab ea probatis.

Criminalitates ad Indices Ord. remittantur.
§. 16. Et si Auditor cognoverit in actis adesse suspensionem criminis, remittat acta hujusmodi, vel illorum exemplum, prout res exegerit, ad judicem ordinarium. Et si causa criminalis præjudicialis fuerit causæ civili, in ejus cognitione supersedeat. Et quancumque Judex ordinarius in causis criminalibus coram eo pendentibus, indigerit depositionibus testium, vel aliquibus scripturis ad causas criminales facientibus, teneatur Auditor illas, vel earum exemplum, ut præfertur, exhiberi facere.

Sportulas se recipiant, videlicet.
§. 17. Ut autem debitus modus sportulis imponatur, non possint Auditores partibus, per se vel alium quovis modo sportularum nomine aliquid petere, vel exigere, sed nec sponte dantibus ultra taxam infrascriptam accipere, videlicet.

In causis profanis.
§. 18. In causis pecuniariis, seu profanis, aut quæ alias pretio nummario quoquo modo æstimari possint, si æstimatio rei de qua agetur non excedat summam mille ducatorum, usque ad aureos decem: à mille verò usque ad decem millia, viginti quinque: à decem millibus usque ad viginti millia, quinquaginta: ab inde supra usque ad quamcumque summam, centum.

In causis beneficiis.
§. 19. In beneficiis verò, si redditus annuus, de quo agetur, non excedat summam centum ducatorum, similiter decem: à centum verò usque ad mille, viginti quinque: à mille usque ad tria millia, quinquaginta: ab inde verò supra, centum aureos pro sportulis cujuscumque sententiæ definitivæ dumtaxat, ut præfertur, accipere valeant. Si verò causa æstimationem non facile recipiat, sportulæ moderatæ pro rerum & personarum qualitate, juxta taxas prædictas recipi possint: nec aliquid ultra, non solum ipsis Auditoribus, sed nec eorum familiaribus, vel consanguineis, aut aliis quibusvis personis directè vel indirectè, quovis quæsito colore vel ingenio, exceptis esculentis & potulentis, quæ triduo consumi possint, ipsarum sententiarum, aut Auditorum intuitu præstari possint.

Sportula deponatur per Notarium post latam sententiam.
§. 20. Quas quidem sportulas juxta taxam prædictam, apud Notarium causæ post subscriptam sententiam, & notario traditam, & non antea, deponi, & Auditori consignari volumus: quodque Notarius depositionem, & consignationem hujusmodi in actis notare & specificare teneatur.

Notarii idonei eligantur officia que non arrendant, & pro substitutorum facta teneantur.
§. 21. Officia verò Notariorum Rotæ non conferantur nisi personis peritis & idoneis, quæ per seipos illa exercere sciant, & exerceant, nisi aliqua legitima causa impediatur. Nec eo casu officia aliquibus arrendant, aut substitutos deputare valeant, nisi à proprio Auditore approbati fuerint, qui insuper de officio fideliter exercendo arbitrio Auditoris cavere debeant. Et pro ipsorum substitutorum factis Notarii ipsi quoad interesse partium, tanquam principaliter obligati omnino teneantur.

Hac bulla le-
§. 22. Districtius præcipientes modernis, & pro tem-

poris existentibus Auditoribus, & eorum Decano in virtute sanctæ obedientiæ, & sub indignationis nostræ, & excommunicationis latæ sententiæ, aliisque nostro & pro tempore existentis Romani Pontificis arbitrio infligendis pœnis, ut præsentem constitutionem nostram singulis annis in prima audientia, unà cum aliis constitutionibus antiquis, legi & publicari faciant, & illas, ac omnia & singula in ea contenta diligenter observent, & ab eorum notariis, & aliis, quatenus ad eos pertinet, observari curent cum effectu.

§. 23. Decernentes nihilominus irritum & inane, si secus super his ab ipsis, vel quibusvis aliis, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 24. Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ac ipsorum Auditorum Collegii, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis & facultatibus eisdem Auditoribus & Collegio, etiam Motu proprio & consistorialiter, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis clausulis & decretis, in genere vel in specie, per quoscumque Romanos Pontifices prædecessores nostros, aut etiam nos concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa ac individua, & de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio habenda, seu quævis alia exquisita forma servanda foret, tenores hujusmodi pro sufficienter expressis habentes, specialiter & expresse derogamus, contrariis quibuscumque: aut si præfatis Auditoribus, vel quibusvis aliis communiter vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

§. 25. Ut autem præfentes literæ ad omnium notitiam deducantur, nullusque illarum ignorantiam prætere valeat, volumus & mandamus illas in eisdem audientia Palatii nostri, ac Cancellariæ Apostolicæ valvis, & acie Campi Floræ, per aliquos ex Cursoribus nostris affigi, & per aliquod temporis spatium, relicta ibidem earum copia affixa, detineri, & exinde omnes & singulos quorum interest, vel interesse poterit quomodolibet in futurum afficere, ac si eis personaliter intimatæ forent.

Nulli ergo, &c.
Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Domini M. C. C. LXXVI. sexto Kal. Januarii, Pontificatus nostri anno tertio.

Ego Pius Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

- Ego R. Card. de Carpo Episcopus Ostien.
- Ego F. Card. Pisanus Episcopus Portuen. manu prop.
- Ego Fed. Card. Cæsius Episcopus Tusculan.
- Ego Joan. Card. Moronus Episcopus Prænestin. ss.
- Ego Otho Card. Augustanus Episc. Albanen.
- Ego R. C. Sancti Angeli, Major Pœnitentiarius.
- Ego Ti. Card. Crispus.
- Ego Fulvius Card. Per.
- Ego Jo. Mi. Card. Saracenus.
- Ego Jo. Card. Sancti Vitalis.
- Ego Jo. B. Card. S. Clementis.
- Ego B. Card. Tranen.
- Ego Scipio Card. Pisarum.
- Ego Clem. Card. Atæcæli.
- Ego F. M. Card. Alexandrinus.
- Ego Jo. Ant. Card. Capisuccus.
- Ego Jo. Ant. Card. S. Georgii.
- Ego B. Card. Salvatus.
- Ego Ph. Card. Aburd.
- Ego Jo. Card. Reumanus.
- Ego Marcus Antonius Card. Amulius.
- Ego Aloy. Card. Cornelius.
- Ego R. Card. Navagerius.
- Ego Jo. Franciscus Card. de Gambara.
- Ego Alexand. Card. Farnesius Vicecanc.

Ego

Ego Gui. Asc. Card. Camerarius.
Ego Jul. Card. Urbinas.
Ego Hier. Card. Simoncellus.
Ego Vitellius Card. Vitellius.
Ego Carolus Card. Borthomzus.
Ego Franciscus Card. Gonzaga.
Ego Ind. de Avalos Card. de Aragona.

Publicatio.

Deinde retroscripta prefata litera lecta, affixa, & publica fuerunt in locis in eisdem literis designatis, iuxta earum litterarum seriem, & tenorem, per nos Bernardinum Andrentium, & Iulium Parinum Apostolicos Curf.
Petrus Valtrini Magister Curf.

XLV. Annullatio quarumcumque legitimacionum de naturalibus spuris factarum, in præjudicium vocatorum ex fideicommissis, aut testamento, aut quavis alia valida dispositione (dummodo non sint sortitæ effectum.) Et revocatio facultatum eo modo legitimandi.

Prohibitio autem testandi & disponendi de acquisitis ex rebus Ecclesiasticis, & aliis bonis, ad commodum illegitimarum, etiam legitimatorum, habetur infra in Pii V. consiliis. 117. Qua ordini, & ibi nos. de materia.

Elita A.D. P I V S E P I S C O P V S,
1562. Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Quamvis à Sede Apostolica, ad quam negotiorum multitudo undique confluit, curis continuè plena innumeris, nonnulla interdum ex quibusdam causis aliquando per occupationem ac importunam petentium instantiam concedantur, quæ in alieni juris præjudicium tendunt & detrimentum, non debet reprehensibile videri, si Rom. Pont. fex, ad cuius providentiam pro debito pastoralis officii spectat super his debite providere, illa rationabilibus & iudicis causis maturius, & attentius deinde cognitis quandoque revocat & annullat, ac in statum redigit rationis.

Causa hujus consiliis.

§. 1. Sane cum fide digna plurimorum relatione, non sine animi nostri molestia intellexerimus, nonnullos Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac prætextu quarundam sibi concessarum facultatum Comites Palatinos, & alios multos, spurios & naturales, & forsitan incestuosos, etiam in præjudicium venientium ab intestato, & vocatorum ex testamento ad fideicommissa, ac hereditates & legata, vel donationes, ita legitimasse, ut in hujusmodi fideicommissis, hereditatibus, aut legatis vel donationibus, non obstantibus testatorum voluntatibus succedant, ac proinde varis contentiones & scandala in grave multorum præjudicium, ac animarum iacturam hætenus exorta sint, & impræsentiarum orientur.

Annullatio legitimacionum de naturalibus spuris factarum in præjudicium vocatorum ex testamento &c. dummodo non sint sortitæ effectum: & revocatio facultatum legitimandi in præjudicium vocatorum ex testamento, &c.

§. 2. Nos illa, utpote contra jus, & æquum existentia, de cætero ne fiant opportunè providere, necnon eorum quos hoc ipsum tangit, ac tangere poterit quomodolibet in futurum, indemnitati consulere volentes, Motu proprio, non ad alicujus super hoc nobis oblatæ petitionis instantiam, sed de nostra mera deliberatione, & ex certa scientia, ac potestatis plenitudine, omnes & singulas legitimaciones de quibuscumque naturalibus spuris per Romanos Pontifices prædecessores præfatos, ac Comites Palatinos hujusmodi, & quoscumque alios ad id facultatem habentes, in præjudicium vocatorum ex fideicommissis, aut testamento, vel quavis alia, valida tamen dispositione, sub quibusvis tenoribus & formis, ac cum quibusvis verborum formis & expressionibus, ac efficacissimis & insolitis clausulis, & etiam irritantibus decretis, etiam Motu simili, etiam consistorialiter, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, etiam cum derogatione regulæ, seu constitutionis de non tollendo jure quæsito, ac aliis cautelis quomodolibet factas (nondum tamen adhuc viventibus ultimis bonorum hujusmodi possessoribus, per quorum obitum ad legitimos prædictos devolvi deberent, effectum sortitas, nec jus in re consecutas)

necnon eorundem Comitum Palatinorum, & aliorum facultates legitimandi habentium, ad hoc tantum ut deinceps tales legitimaciones in præjudicium fideicommissorum, & aliarum dispositionum hujusmodi facere non possint, auctoritate Apostolica tenore præsentium perpetuè revocamus, cassamus, & annullamus.

Extinctio litem pendens circum ea.

§. 3. Necnon quascumque lites & controversias, quarum status, & causarum merita, nominaque & cognomina Judicium & collitigantium, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, in Romana Curia, vel extracuriam super præmissa motas & indecisas pendentes, in statu & terminis in quibus reperiuntur, harum serie ad nos advocamus, cassamus, & extinguimus.

Inhibito contra Comites Palatinos, & alios legitimandi facultatem habentes, & ne præsumant legitimare contra formam huius constitutionis.

§. 4. Necnon partibus litigantibus, & Judicibus coram quibus illæ pependunt, seu forsitan adhuc pendentes, perpetuum silentium imponimus juxta declarationem prædictam, ac imponi volumus & mandamus, Distinctis inhibentes eisdem Judicibus, ne in eisdem causis, necnon Comitibus Palatinis, ac aliis facultatem legitimandi hujusmodi habentibus in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub nostræ indignationis quoad Comites, & alios facultatem legitimandi hujusmodi, etiam aliter quam ut præfertur, habentes, & aliorum quoruncumque illorum facultatum, privilegiorum, & indultorum cassationis, annulationis, & totalis revocationis, necnon decem millium ducatorum auri de Camera quoties contravenierint, ipsi Cam. Apostolicæ applicandorum poenis similibus, de legitimacionibus deinceps se respectivè contra dispositionem, & declarationem nostram hujusmodi intronittere quoquo modo audeant, seu præsumant.

Decretum irritans.

§. 5. Decernentes Comites Palatinos, & alios quoscumque legitimandi facultatem habentes, ut præfertur, nullas in præjudicium fideicommissorum, & voluntatum testatorum hujusmodi legitimaciones in posterum facere posse, & aliter factas, & forsitan faciendas juxta dispositionem, & declarationem nostram hujusmodi restringi & limitari. Ac sic in præmissis omnibus & singulis per quoscumque Judices & Commillarios, quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolicæ Auditores, seu eorum Locatenentes, ac S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate & auctoritate, interpretari, judicari, & definiri debere, necnon irritum & inane quicquid fecus super his à dictis Comitibus & Judicibus, vel quibusvis aliis, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clausula derogatoria.

§. 6. Non obstantibus nostra de non tollendo jure quæsito, quatenus opus sit, ac aliis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac prædictis & quibusvis aliis facultatibus, privilegiis, indultis, & literis Apostolicis eisdem Comitibus Palatinis, & quibusvis aliis, etiam pari Motu, ac aliis quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis, quorum omnium tenores, ac si de verbo ad verbum infererentur, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis aliis in suo robore permanens, hac vice dumtaxat specialiter & expressè derogamus, contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter, vel divisim à prædicta sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem, & qualibet alia dictæ Sedis indulgentia generali, vel speciali, cujuscumque tenoris existat, per quam præsentibus non expressam, vel totaliter non insertam effectus hujusmodi literarum impediri valeat quomodolibet vel differri, & de qua, cujusque toto tenore habenda sit in nostris literis mentio specialis.

Hac constit. ligat ubique quoad legitimaciones factas auctoritate Apostolica, quo usque ad alias factas Imperiali concessione, & car in terris R. E. cles. subditis.

§. 7. Ut autem præfentes literæ ad omnium notitiam deducantur, nec aliqui de illis ignorantiam aliquam præterdere valeant, vel allegare, volumus ipsas præfentes literas quoad legitimaciones Apostolica auctoritate factas ubivis locorum, quò verò ad illas quæ ex Imperiali concessione factæ fuerunt, in terris vobis & Romanæ Ecclesiæ mediate & immediate subjectis, in casibus in quibus illa in terris hujusmodi de jure fieri permittitur, locum habere, & effectum sortiri debere, necnon in valvis Cancellariæ Apostolicæ, ac acie Campi Floræ affigi, & publicari, ac eos quos concernunt perinde arctare,

ac si eis personaliter intimata forent, cum non sit verisimile apud eos remanere incognitum, quod tam patenter extitit publicatum.

Dat. P. A. 3. die 1. Jan.

Publicatio.

Nulli ergo, &c.
Dat. Romæ apud S. Petrum, An. Incarn. Dominice 1562. Kalend. Januarii, Pontific. nostri anno tertio.

Anno à Natiuitate Domini 1564. indictione 7. die vero 17. mensis Aprilis, Pontific. Sanctiss. in Christo Papis, & D. N. D. Pii diuina providentia Papa IV. Anno 5. retrospectiua litera affixa, & publicata fuerunt Roma in locis retrospectiuis, dimissis ibidem copiis affixis per nos Iacobum Carræ, & Nicolaum de Matthæi Curæ
Bartholomæus Sottocasa Mag. Curf.

XLVI. Declaratio, & ampliatio jurisdictionis Consulum Artis mercantiz pannorum de Urbe.

Hanc jurisdictionem primò instituit Mart. V. ut sup. in ejus constit. 6. Cum inser, & Paul. III. atque alii (quorum bullas consilio prætermisi) confirmarunt.

Edita A.D. 1562.

PIVS PAPA QVARTVS,
Motu proprio, &c.

Confirmatio jurisdictionis.

Extensio ejusdem.

Contrariarum derogatio.

Clausula sublata.

Sola signaturæ sufficit.

Papa subscri.

Dat. P. A. 3. die 15. Jan.

XLVII. Contra Franchisias in Urbe acclamantes, aut illas pro malefactoribus, vel ære alieno adstrictis tenentes, siue Curiam in eorum captura impediētes.

Hanc bullam approbavit Greg. XIII. in ejus const. 12. Ex ipsa. Quam penitus addictis innovauit Sixt. V. in ejus constit. 6. Hoc nostri.

PIVS EPISCOPVS, Editæ A.D. 1562.
Seruum Seruorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Inter ceteras quibus ex injuncto nobis Apostolicæ seruitutis officio assidue angimur curas, illa nobis præcipue cordi est, ut Alma Urbs nostra, ad quam omnes Christi fideles ex universis mundi partibus veluti ad tutissimum refugium confluunt, facinorosis hominibus expurgata, & penitus vacua permaneat, ac in ea boni omnes quietæ securitate fruantur, malis autem nullus quo se confovere possint, locus relinquatur. Et hi qui à Magistratibus judicentibus justitiam consecuti fuerint, illius etiam executionem liberè, ut decet, contra condemnatos, ubicumque eos moram trahere contigerit, consequantur.

Exordium.

§. 1. Sanè cum non sine animi nostri perturbatione acceperimus, nonnullos tam ob crimina per ipsos commissa, quam ob debita contracta, sibi ipsis à ministris & executoribus justitiæ timentes, ad ædes Magnatum, & præsertim S. R. E. Cardinalium, & Oratorum Principum, uti loca à dictis justitiæ ministris tuta, tamen contrarium esse deberet, in dies confugere, & in illis se recipere & confovere, sicque impunitos quandoque evadere, & creditores executione eorum creditorum ut plurimum frustrari.

Causa hujusmodi.

§. 2. Et licet ad hujusmodi abusum extirpandum, à fel. rec. Julio Papa III. prædecessore nostro, quædam constitutio edita fuerit, talium tamen justitiarum fugientium temeritatem in tantum excreuisse, ut non solum se in dictis locis recipere, sed etiam illa veluti justitiæ minimè subjecta, Franchisias appellate non erubescant, tanquam in præfata Urbe, in qua Summus Pontifex cum sacro Cardinalium Collegio residet, & ut Christi Vicarius toto Orbi exemplum justitiæ præbere debet, asylum, & receptacula delinquentium, ac suis debitis satisfacere recusantium esse toleretur, neque executio justitiæ liberè fieri valeat. Rem quidem pessimi, valdeque perniciosi exempli, quæ non ab ipsis Cardinalibus, & Oratoribus, utpote modestis, & justitiæ cultoribus, sed plerumque ipsorum familiarium culpa, & facto processit.

Julius III. Franchisias prohibuit, ut sup. in eius constit. 17.

§. 3. Nos volentes, tam enormes, & detestandos abusus penitus tollere, utque nullus improbis tutus locus detur, sed executores justitiæ passim, & ubique eorum officium liberè, & intrepidè exequi valeant, providere: Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, omnes in primis constitutiones circa præmissa, tam per prædictum Julium, quam quoscumque alios Pontifices prædecessores nostros editas, cum omnibus & singulis censuris, & pœnis in eis contentis approbantes, & innovantes, hac in perpetuum valitura constitutione sancimus, ut nullus de cætero, cujuscumque sit dignitatis, & præminentie, sub indignationis nostræ, & alius arbitrii nostri pœnis, ædes prædictas, aut alia quæcumque loca, Franchisias appellare audeat. Nullique Cardinalium, & Oratorum, & Magnatum, etiam nostri, seu Romani Pontificis pro tempore secundum carnem nepotes, aut alio consanguinitatis, seu affinitatis vinculo conjuncti fuerint, familiares, aut alias in ipsorum domiciliis commorantes, seu locis circumvicinis, malefactores quoslibet, etiam non condemnatos, aut pro debitis obnoxios, contra quos tamen mandata executiva ad instantiam creditorum decreta, & relaxata extiterint, ut eos à manibus Curie eximant receptare, vel aliàs sub asserat Franchisias prætextu securos reddere, vel executores justitiæ quominus eorū officium contra illos, etiam in domibus & locis circumvicinis prædictis liberè, & sine ulla prorsus contradictione exsequi possint, quovis modo directè, vel indirectè impedire præsumant.

Hic Pont. illam constit. Franchisias tenentibus, aut acclamari prohibet.

§. 4. Alioquin receptantes, aut securitatem præstantes, seu etiam executores justitiæ quomodolibet, ut præmittitur impediētes, necnon qui Cardinalium, aut Oratorum, seu Magnatum quorumlibet nomen acclamando, contra dictos justitiæ ministros invocaverint, aut aliàs quoslibet alios in eisdem ministros concitaverint, velut

Conuentionibus panas imponit.

crimi

criminis læsæ Majestatis rei condignis pœnis afficiantur, contra quos omnes & singulos ad supradictas, & etiam ad alias pœnas, in quibus malefactores ipsi condemnati fuerint, vel quas promeruerint, interesseque & damna inde provenientia, necnon ad creditorum satisfactionem, etiam ex officio, & ad Fisci nostri, ac partium instantiam respectivè inquiri & procedi, & successivè eos condemnari posse & debere volumus atque decernimus.

Offic. Car. & Ora- tum talia remittat.

§. 5. Mandantes nihilominus Cardinalibus, Oratoribus, & aliis prædictis sub ejusdem nostræ indignationis pœna, ut familiares suos, & alios in ipsorum domibus commorantes, ne præmissa committant, omninò admo- neant, & cum effectu cohibeant, neque per illos aliquid de præmissis fieri quovis modo tolerent, seu per- mittant.

Cl. usula de- rogatoria.

§. 6. Non obstantibus constitutionibus, & ordinatio- nibus Apostolicis, privilegiis quoque & indultis, sub quacumque tenorum forma quomodolibet in contrarium concessis, confirmatis, & iteratis vicibus innovatis, as- sertis consuetudinibus, quas per præfentes improbamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. P. A. 3. die 18. Febr.

Nulli ergo, &c.
Datum Romæ apud B. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1562. duodecimo Kal. Martii, Pontific. no- stri anno tertio.

Publicatio.

Anno à Nativitate D. N. Iesu Christi 1562. Indiell. 5. die vero Luna 23. mensis Febr. Pont. Sanctiss. in Christo pa- tris, & D. N. D. Pii divina Providentia Papa IV. anno ejus 3. retrospectiva litera Apost. affixa & publicata fuerunt ad valvas Cancel. Apost. & acie Campi Flora, per me Ioan- nem Baptistam M. Isnellum Cursorem.
Cumillus Cherubinus Mag. Curf.

XLVIII.

Declaratio, & limitatio constitutionis editæ à Pau- lo IV. super ordinationibus observandis per He- bræos in Statu Ecclesiastico degentes.

Has limitationes in his qua adversantur d. constit. Pau- li IV. sustulit Pius V. const. 6. Romanus, & Clem. VII. in const. 19. Cæca. Et de materia Hebræorum, vide sup. in ipsius Pauli IV. const. 3. Cum nimis.

Edita A.D. 1562.

PIVS PAPA QVARTVS,
Universis & singulis utriusque sexus Hebræis in Alma Urbe commorantibus, & commorari solitis, viam veritatis ag- noscere, & agnitam custodire.

Paul. IV. multa sta- tut circa lu- daeorum vi- vendi modum in con. cit. in rub.

Dudum à fel. rec. Paulo Papa IV. prædecessore no- stro zelo religionis Christianæ moto literæ Aposto- licæ circa vestrum, aliorumque Hebræorum vivendi modum, sub data videlicet pridie Idus Julii, Pontifica- tus sui anno primo emanarunt, quarum ut accepimus, prætextu per calumniam & cavillationes nonnullorum vestris facultatibus inhiantium, literas ipsas in multis præter ipsius prædecessoris intentionem interpretan- tium, vos diversimodè vexati & inquietati fuistis.

Hic modo Pont. decla- vat, in itinere de loco ad quem eos posse deferre biva- rum nigrum. Quod revocavit Pius V. ait in rub. sed nomen ista servavit.

§. 1. Quare nos considerantes quod sancta Mater Ec- clesia Hebræis quos in memoriam passionis Dominicæ tolerat, multa plerumque concedit, ut Christiana benig- nitate allesti errorem suum recognoscant, & ad verum, quod est Christus, lumen tandem convertantur, plurimo- rum etiam prædecessorum nostrorum vestigiis inhæren- do, statui vestro opportunè providere volentes, ac lite- rarum prædictarum tenores præsentibus pro expressis habentes, Motu proprio, non ad vestram, vel alicujus ves- trum, aut alterius pro vobis super hoc nobis oblata pe- titionis instantiam, sed de nostra mera deliberatione, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudi- ne, Vobis omnibus & singulis, ut dum vos ab uno loco ad alium iter agere contigerit, possitis in ipso itinere bivretum, seu pileum nigrum deferre, ea tamen conditio- ne, ut si ultra unam diem uno in loco moram traxeritis, postea solum bivretum glauci coloris gesteris, Apostoli- ca auctoritate tenore præsentium concedimus ac indul-
Bullarii Magni Tom. II.

gemus. Volentesque quod si focus pro vestra habitatio- ne assignatus amplius & capax, ac negotiis gerendis, & mercibus exercendis aptus & commodus sit, intra illum vos contineatis: alioquin in alio capaci commodo vobis assignando, vel priori quantum opus fuerit ampliando, seu jam per dilectum filium Guidonem Aseanium Cardina- lem Camerarium jam ampliatum, & forsitan ejusdem Guidonis Aseanii, seu ab eo desuper deputan. arbitrio in posterum ampliando.

Stabilia us- que ad 1500. ducat. habe- re valent, & mercatu- ram quarum- cunque rerum exercere pos- sint.

§. 2. Et ultra domos in clausura existentes, quas per vos acquiri forsitan contigerit, quæcumque alia stabilia bona, seu prædia urbana, & rustica, usque ad valorem mille & quingentorum ducatorum aur. tenere possitis, bonaque ipsa Christianis & colonis, etiam partiaris, vel sub certa annua pensione, prout cum illis convenietis, locare, ac etiam sine aliquibus fraude, & monopolio culturæ terra- rum, & animalium cujuscumque generis, aliarumque rerum societates cum eisdem Christianis contrahere, & quascumque artes, & mercaturas quarumcumque mercium, & rerum humano usui quomodolibet necessariarum, etiam olei, frumenti, vini, hordei, cæterorumque fructuum (nisi tamen superiores hujusmodi commercia, & emptiones publico edicto omnibus etiam Christianis negotiantibus interdixissent) exercere, & ubi etiam hæc vobis à vestris debitoribus in solum data fuerint, illa recipere, acceptaque quibusvis personis, etiam Christianis vendere, & cum illis pro aliis bonis permutare, & prout volueritis alienare.

Quæ revoca- vit idè Pius V. ibidem.

§. 3. Et cum Christianis conversationem & familiari- tatem honestas, non tamen eosdem Christianos in vestros famulos habere, aut quomodolibet tenere. Et de pecuniis per vos, & vestrum quemlibet mutuatis interesse pro tempore usque ad datam literarum prædecessoris hujus- modi decurso, juxta capitula vobis antea concessa & to- lerata, exceptis tamen casibus jam decisis, vel per transac- tionem, vel sententiam, quæ in rem judicatam transferit finitis, quas in suo robore permanere omninò volumus, nisi quæ arbitrio nostro nova revisione digna videbun- tur, abinde verò citra juxta modum ex ejusdem præde- cessoris ordinatione vobis datum, & donec alius modus vobis per nos, seu nostrum & Sedis Apostolicæ Camerarium præfatum pro tempore statuatur, dummodo tum interesse de vestro interesse non exigatis, exigere.

Cum Clivi- stianis bona- re conver- santur.

§. 4. Et pignora quæ à Christianis quomodocumque per vos accipi contigerit, de illis, lapsis decem & octo mensibus integris, postquam vobis consignata fuerint, per publicam subhastationem assistenti officiali publico, & parti legitima intimatione facta, & alias juxta morem & modum, antequam dictæ literæ emanassent in præfata Alma Urbe servari solitum vendere, & illorum pretium pro concurrenti summa vestri crediti, reliquum, si quod superflueret, illorum dominis reddendo & consignando, vel in manibus officialis deponendo, vobis retinere, & de illis nullam rationem illorum dominis, seu cuiquam alteri reddere teneamini, sed velint nolint de propriis bonis liberè disporre valeatis, plenam & liberam eisdem auctoritate & tenore facultatem concedimus.

Pignora post- lapsam 18. mensium va- dere valent.

§. 5. Et insuper volumus ut vos sub statutis & decretis generalibus Almx Urbis præfate, quæ tamen privilegiis & concessionibus vobis indultis contraria non sint, comprehendamini, & illa observare teneamini.

Statuta Ur- bis serventur si non obstant indultis.

§. 6. Et ne ob certi loci, intra quem habitare debeatis assignationem, & intra illum domos conducendi neces- sitatem ab illarum dominis ultra debitum modum præ- gravemini, ut domorum domini in locis prædictis illas vobis pro justo pretio per Camerarium præfatum decla- rando, locare teneantur, neque illud quovis modo auge- re, vel alterare valeant.

Domini do- morum in se- ptis, eas lo- cent pro pen- sione, ut hinc.

§. 7. Præterea si vobis, vel vestrum singulis vigore Apostolicarum prædecessoris literarum, bona stabilia quæ possidebatis, à vendere coactis aliqui hujusmodi bona emetunt, & illorum etiam sub prætextu cautionum de evictione, seu alias per calumnias requisitarum non præstitarum, vobis nondum persolverint, ut pretia con- venta vobis absque alicujus cautionis præstatione inte- grè persolvere, aut bona ipsa stabilia per eos empta in eo statu, quo erant tempore emptionis, unà cum fructi- bus

Quæ stabilia ab eis eman- rant, solvant pretium abs- que cautio- ne, vel illa cum fructi- bus restituat.

bus per eos perceptis restituere teneantur. Omnesque libros rationum vestrarum, & alias scripturas publicas, & privatas vobis ablatas & ablatas, seu depositas & depositas, quibusvis sequestris super illis factis sublati, vobis restitui mandamus, vosque ad reddendum rationem aliquam de contractibus, seu instrumentis etiam cassis, & extinctis nullatenus tenei, neque adstringi posse decernimus.

Delicta praeterquam hic expressis jam patratam remissis.

§. 8. Et ulterius vos omnes & singulos ab omnibus, & quibusvis delictis, criminibus, etiam tam contra dictas Pauli praedecessoris, quam contra ejusdem Pauli Pontificatus tempore durante quorumvis S.R.E. Card. aut aliorum quorumcumque literas, etiam libros non exhibentes aut alias ipsi literis non parendo excessibus, & transgressionibus quantumcumque gravibus & enormibus per vos usque ad presentem diem commissis, exceptis dumtaxat criminibus homicidii, homicidioque majoribus, ac laesa Majestatis, & falsae monetae, falsificationis literarum Apostolicarum, & in contemptum fidei Christianae commissis, & juxta formam instrumenti per vos in Camera Apostolica cum dilecto filio Donato Mattheo Minali generali Thesaurario modo facto, seu celebrato quoad poenas tantum cuiuscumque praeterquam parti applicandas, & quae hactenus depositatae, seu exactae non fuerint, & salvo in reliquis jure cujuslibet tertii, necnon a quibusvis residuis vigesimarum, & talearum, & aliis quibuscumque, tam civilium, quam criminalium Camerae Apostolicae debitum, auctoritate & tenore praemissis absolvimus & liberamus.

Querelans circa eos occasione exactionis interestis, habet annum ad prosecutionem querelam respectu poena.

Prescriptio iuris communis contra Iudaeos opponi potest.

Apotheca extra septimum Iudaorum haberi possunt, ut hic.

Libri non probant contra Christianos, nisi scripti sint vulgari Italico sermone. Quod voluit etiam Paul. II. cit. in rub.

§. 9. Et insuper volumus quod pro futuris transgressionibus ratione exactionis vestri interesse querelans, seu accusator annum tantum habeat ad prosecutionem suam accusationem, seu querelam, quantum sit respectu poenae, ut supra applicandae: quo vero attinet ad interesse civile ipsius querelantis, vel accusantis, vel cujuslibet alterius tertii, nulla alia sit praescriptio temporis, nisi ea quae a jure communi statuta est.

§. 10. Et pariter quod vestris creditis, tam praeteritis quam praesentibus & futuris ea solum opponatur praescriptio quae praescripta est a jure communi, & quod pro toto eo tempore quo quis pecuniis vestris fruitur, intelligatur interesse currere, computando tamen diem pro die, mensem pro mense, non autem diem pro mense, & pro transgressibus vestris poenae sint arbitrarie de cetero, exceptis tamen illis casibus pro quibus ceterae poenae sunt statuta a jure communi.

§. 11. Praeterea vobis permittimus quod possitis tenere apothecas extra ghecum, seu septimum Hebraicum, quantum tamen fieri poterit contiguas, & in illis ab ortu solis usque ad occasum, exceptis diebus festis, permanere, & mercaturam, ac artes vestras, & banchum, aliaque vobis permissa exercitia exercere, dummodo adveniente nocte, vos ad vestras solitas intra claustra habitationes reducatis.

§. 12. Ceterum ut fraudibus occurratur, mandamus ut vos rationes quas cum Christianis habueritis, characteribus linguae vulgaris Italicae scribere teneamini, alias vestris libris, seu rationibus aliis quam ut praefertur scriptis, seu notatis nulla fides prorsus adhibeatur, possitis tamen ad libitum vestrum privatos libros in usus vestros conferbere lingua vestra Hebraica, dummodo ex eis Christianos non conveniatis. Quodque non solum vos in Alma Urbe praefata commorantes, sed etiam ceteros extra illam in aliis quibusvis locis moram trahentes, qui in eadem negotia aut commercia aliqua habuerint, pro illorum modo & qualitate teneantur, & obligati sint in solutione compositionis, per vos nuper cum Camera Apostolica factae, aliisque omnibus oneribus per vos sustinendis & fiendis, juxta ratam eis per taxatores imponentes concurrere & contribuere, ac demum instrumentum conventionis per vos cum Camera Apost. sive ejus Thesaurario, sub die 8. Januarii praesentis anni initae, cum omnibus in eodem instrumento contentis de verbo ad verbum, prout jacet, auctoritate & tenore praemissis approbamus, ratificamus & confirmamus, omniaque in illo concessa vobis damus, & concedimus, & condonamus, ac praemissa omnia & singula in praesentibus nostris literis contenta inviolabiliter observari.

§. 13. Sicque per quoscumque Judices & commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi & interpretandi facultate, iudicari, & definiri debere, ac quicquid secus a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus.

Datum in viciis.

Executores ipsius conf. deputatio facultatem.

§. 14. Quocirca dilectis filiis nostro & Romanae Ecclesiae Camerario, & etiam nostro in Alma Urbe, ejusque districtu in spiritualibus Vicario, & Curiae causarum Cam. Apost. Auditori generali motu simili per praesentes mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios praesentes literas, & in eis contenta quaecumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte vestra fuerint requisiti solemniter publicantes, vobisque in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes faciant auctoritate nostra vos concessione, indulto, voluntate, permissione, liberatione, absolutione, mandato, confirmatione, approbatione, decreto, aliisque praemissis, & praesentibus literis pacifice frui & gaudere, non permittentes vos aut aliquem vestrum desuper per quocumque quavis auctoritate fungentes, quomodolibet indebitè molestari, contradicere quoscumque, ac inobedientes & rebelles, per censuras & poenas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris & facti remedia, appellatione postposita compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Claufula de rogatoria.

§. 15. Non obstantibus supradicti Pauli praedecessoris, & quibusvis aliis literis, concessionibus, & ordinationibus Apostolicis, etiam per nos contra praemissa, seu aliquod praemissorum editis, necnon Provincialibus, etiam per Sedem Apostolicam pro tempore de latere Legatos, etiam super praescriptione sex annorum, sive alterius brevioris, quae a jure communi indicta sit, temporis contra Hebraeos praescripta, similiter editis, etiam Urbis praefatae statutis & consuetudinibus, etiam per Sedem Apostolicam approbatis & confirmatis, privilegii quoque, indultis, & literis Apostolicis dictae Almae Urbis, seu ejus populo, ac quibusvis aliis quibuscumque verborum formis & clausulis, etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque fortioribus & efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque & aliis decretis quibuslibet concessis, confirmatis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis, quibus omnibus, etiam si pro sufficienti illorum derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum infererentur, praesentibus pro sufficienter expressis hactenus, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter & expressè derogamus contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Datum Romae apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 27. Febr. 1562. Pontificatus nostri anno tertio. Anno a Nativitate D. N. Iesu Christi 1562. Indiil. 4. Publicatio die vero 12. mensis Martii, Pontificatus autem Sanctiss. in Christo Patris, & D. N. D. Pii Divina providentia Papa IV. Anno 3. retrospectiva litera Apostolica praesentans, & intimata fuerunt magnifico D. Casari Contardo Auditori Illustriss. & Reverendiss. D. Card. de S. Flore, & D. Hieronymo de Tarano Caus. Apost. notario, & Bernardino de Monte Leone, & Iacobo alias Bevilacqua executoribus R.P.D.A.C. illis inhibentes juxta dictorum literarum formam & tenorem, dimissa deinde copia in actis dicti D. Hieronymi de Tarano, per me Ioannem Andream Pannizzam praesentibus S. D. N. Papa Curf.

Petrus Valtrini Mag. Curf.

Prohibitio deferendi, retinendi, & vendendi Archibussettos brevioris mensurae duorum palmorum in Statu Ecclesiastico.

XLIX.

Hac

Hæc const. extensa fuit etiam contra deferentes pugiones, cultellos, & aliud genus armorum brevioris mensura trium palmorum, per Pium V. in ejus const. 144. Cum vices ejus.

Edita A.D. 1562. P I V S E P I S C O P V S, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Causa hujus inhibitionis.

Cum vices ejus, licet immeriti, geramus in terris, qui de cælo ad ima descendens, pro salute humani generis seipsum ad Crucis patibulum obtulit, omni quo possumus studio, continud invigilare debemus, ut omnis prorsus occasio homicidia, tanquam in ejusdem humani generis perniciem tendentia, committendi, quantum in nobis est, submoveatur. Et quia experientia cognovimus, quamplura ex illis tormentulis igneis, Archibusetis vulgariter nuncupatis (quæ occultè defert possunt, & ad necem inferendam aptiora, & ferè inevitabilia esse videntur) in dies committi & perpetrari, nec hæcenus ob proclamata, etiam sub gravissimis pœnis à Rectoribus Provinciarum & terrarum nobis & S.R.E. subjectarum, ab illis deferendis, ob scariotum copiam & audaciam, cessari aut abstineri, quinimò passim & indistinctè, non secus ac cætera arma minus prohibita, ab omnibus ferè gestari.

Prohibitio deferendi archibusetis brevioris mensura duorum palmorum.

§. 1. Nos propterea volentes proditorum, & abominabile, & detestandum armorum genus hujusmodi penitus & omninud destrueri, ac ab Alma Urbe, aliisque terris nostris prædictis in totum eliminare. Motu proprio, & ex certa scientia, hac in perpetuum valitura constitutione sancimus, nemini cujuscumque sit dignitatis, gradus, ordinis, conditionis, aut præminentia, licere genus armorum hujusmodi, quod brevioris duorum palmorum mensuræ existat, publicè vel occultè, tam per Urbem, civitates, & loca nostra prædicta, quàm etiam in itineribus quoquo modo, aut quovis etiam malitiæ, aut executionis justitiæ prætextu deferre, minusque in domibus, aut alibi retinere, vendere, emere, aut permutacionis, in solutum dacionis, pignoris, vel quocumque alio titulo recipere, quinimò quicumque illa habuerint, intra viginti dierum spatium à die publicationis præsentis constitutionis in locis infra scriptis faciendæ computandum, in Alma Urbe nostra illius Gubernatori, in aliis verò locis prædictis Rectori, vel Præsidi, aut etiam Gubernatori, seu cuivis alii superiori loci in quo ea habentes fuerint, denunciare; & ad eum perferre, seu perferri facere, ac penes ipsum in loco ad id deputando servanda dimittere teneantur.

Contravenientium pœna.

§. 2. Qui verò contrafecerit, dictumque genus armorum, lapsis dictis viginti diebus, retinuerit, crimen læsæ Majestatis, & rebellionis, ac pœnas pro illo à jure inflatas eo ipso incurrat.

Inhibitio civitatis Officialibus licentias vel super concessioni.

§. 3. Inhibentes (prout tenore præsentium inhibemus) omnibus & singulis, etiam de latere nostro Legatis, ne sub indignationis nostræ, & quibuscumque Vicelegatis, Gubernatoribus, Rectoribus, Præsidentibus, ac aliis nostris, & Sedis Apostolicæ, seu civitatum & terrarum prædictarum officialibus, ne sub suspensionis à divinis, ac excommunicationis læsæ sententiæ, aliisque arbitrii nostri pœnis, cuiquam tale genus armorum, sub quovis colore deferendi, vel alias, ut præmittitur, retinendi, licentiam & facultatem ad quodcumque etiam brevissimum tempus, concedere audeant vel præsumant.

Licentia auctorem per Officialibus damna nulla sint, & a pœnis prædictis non excusent.

§. 4. Decernentes nihilominus licentias & facultates sic concedendas, nullas penitus & invalidas existere, ac illis non obstantibus, eos qui sub illarum clypeo dictum genus armorum detulerint, aut ut præmittitur retinuerint, pœnas prædictas omninud incursum, illosque irremissibiliter puniendos fore, & contra omnes & singulos huic nostræ constitutioni contravenientes, ad Fiscum nostri instantiam, & etiam ex officio procedi, & inquiri posse, ac ad pœnarum prædictarum executionem deveniri omninud debere.

Publi-

§. 5. Ut autem præmissa ad omnium notitiam deducantur, nec aliquis prætextu ignorantia excusari possit, volumus quod præsentis literæ per aliquos Curia nostræ Cursores, ad basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, & Ecclesiæ Lateranèn. necnon Cancellariæ Apostolicæ valvas, ac in acie Campi Floræ affigantur, & publicentur.

Bullar. Mag. Tom. II.

§. 6. Quodque earum transcriptis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, certa & indubitata fides adhibeatur, prout ipsis literis originalibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ. Et transumpta hujusmodi, Legati, Vicelegati, Rectores, vel Præsides, aut Gubernatores, seu alii Superiores Provinciarum, terrarum, oppidorum, & locorum prædictorum, per publicum præconem publicari, & valvis Cathedralis, seu Matricis Ecclesiæ loci, aut palatii eorum residentia affigi faciant, publicationemque & affixionem prædictas, lapsis dictis viginti diebus, perinde omnes arctare, ac si personaliter intimatæ forent.

Transumptorum fides.

§. 7. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, privilegiis quoque & indultis, quibuscumque personis forsan concessis, confirmatis, & innovatis assertis consuetudinibus, quas (si quæ forent) per præsentem improbamus, nullasque & invalidas esse declaramus. Et quæ omnia (illorum tenores pro sufficienter expressis habentes) revocamus, & annullamus, nullaque & irrita esse decernimus, cæterisque contrariis quibuscumque. Nulli ergo, &c.

Degregatio contrariorū.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1562. pridie Non. Martii, Pont. nostri anno 3. Anno à Nativitate Domini 1563. indult. 5. die vero 20. mensis Martii. Pontific. Sæclis. in Christo Patri. & D.N.D. Pii Divina providentia Papa IV. anno 3. suprascripta litera affixæ, & publicatæ fuerunt in valvis suprascriptis, per nos Ioan. Gueraurum, & Philibertum Capnis Cursores Apostolicos. Petrus Valtrini Mag. Curs.

Dat. A. 3. die 6. Martii. Publicatio.

Jurisdictione, & facultates Cardinalis protectoris & judicis causarum Monasterii, & Monialium (impudicarum olim mulierum) Convertitarum de Urbe nuncupatarum.

L.

Institutionem hujus Monasterii, & ejus indulta vide sup. in Leon. X. const. 39. Salvator, ubi notavi.

PIVS PAPA QVARTVS, Motu proprio, &c.

Edita A.D. 1562.

Cum sicut accepimus, nō sine animi nostri displicentia Monasterium Convertitarum de Urbe, illiusque Moniales, ob lites, & quæstiones, quibus ad diversa Urbis Tribunalia, occasione bonorum meretricum curialium, & aliarum quarumcumque mulierum inhonestam vitam agentium, & ab intestato decedentium, seu quæ eisdem Monialibus juxta formam fel. rec. Leonis Papæ V. & aliorum prædecessorum nostrorum partem debitam non donaverint, vel reliquerint, vel alias dictæ bullæ non satisfecerint, ac locationum, censuum, donationum, hæreditatum, legatorum, & diversarum aliarum rerum, tam in agendo, quàm defendendo ipsum Monasterium concernent. & ad illud, ac ejus Moniales prædictas, quovis modo spectant, jugiter implicatæ existant, & quamplurima damna & incommoda patiantur, ac impendat litis valorem, de qua pro tempore agitur, sæpenumero exuperare, atque propter hujusmodi diuturnam prudentiam, & illarum expeditionis tarditatem, ipsum Monasterium à plurimis annis citra multis debitis involutum existat, ita ut vix ab eis possit explicari, aut habere unde illius onera, & dictarum Monialium alimenta proveniant, nisi de celeri opportuno remedio provideatur.

Causa const.

§. 1. Nos Monasterium Convertitarum prædictarum, in quo mulieres carnis, libidinum, & licentiosæ vitæ antea assuetæ charitative recipiuntur, & in viam Domini diriguntur, earumque & illas sequentium animarum æterna salus paratur, tantoque hospitalia & alia pia loca, in quibus Christi pauperes, tam infirmi quàm alias recipiuntur, aluntur, & cooperiuntur excellere, quanto anima, & corpus, & cætera terrena antecellunt, ac earum pauperumque & indementibus paternæ pietate favorabiliter consulere, & ut ab hujusmodi dispendiis & expensis quâto citius subleventur, providere volentes, Motu simili, & de certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, omnes & singulas causas inter dictum Monasterium & Moniales prædictas, sive earum Gubernatores, ac procuratores, & agentes, & quascumque alias, etiam singulares,

Advocatio causarū Monasterii non instruarum coram quocumque Iudice venientium cum quibuscumque, etiam privilegiatis.

ſingulares perſonas, Collegia, Uniuerſitates, Societates, etiam pia & religioſa loca, cuiuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, & qualitatis, privilegiata & privilegiata, tam coram S.R.E. Camerario, necnon A. & Præſiden. ac Clericis Cam. Apoſt. necnon Vicario, & Gubernatore, ac Senatore Urbis, Capitaneoque & aliis quibuſcumque iudicibus ordinariis & delegatis, etiam cauſarum Palatii Apoſtoli Auditoribus, ac S.R.E. Card. nunc & pro tempore exiſtentibus ocaſione quorumcumque bonorū & rerum ſupradictum Monasterium, & illius Moniales, & alios prædictos, tam conjunctim, quàm diſſim, ac tam actiue, quàm paſſiue concernentibus, & ad prædictum Monasterium & Moniales huiusmodi quomodolibet, & de ipſe ipſarum quomodocumque & qualitercumque apparere poſſit ſpectan. in quacumque inſtantia inter illos, necnon alia æque, vel magis pia loca, Uniuerſitates, Collegia, quomodocumque privilegiata, viduas, pupillos, & alias perſonas, etiam exemptas penden. cuiuſcumque qualitatis, ſtatus, ordinis, vel conditionis & naturæ exiſten. etiam majores expreſſis, in eodem ſtatu & terminis, in quibus reperiuntur (dummodo inſtructæ non ſint) aut illa, ac omnes alias & ſingulas de cætero inter Monasterium & Moniales huiusmodi, illius Gubernatores, procuratores & agentes, ac ſupradictos, & alios quocumque quomodolibet, tam actiue, quàm paſſiue mouen. harum ſerie aduocamus.

Deputatio & facultas iudicandi cauſarum, & Præſidis Monasterii.

§. 2. Ac in Venerab. fratrem noſtrum Joan. Episcopum Sabinen. S.R.E. Card. Moronum nuncupatum, moderum, & pro tempore exiſten. protectorem ejuſdem Monasterii Conuertitarum, iudicem ordinarium & perpetuum, ad prædictas, necnon quaſcumque alias, ſimiles vel diſſimiles cauſam & cauſas, ac etiam criminales & mixtas, tam per eos, & contra eos, & eorum ſingulares perſonas ſuper præmiſſis, ac quibuſcumque aliis rebus, iuribus, & actionibus, ſuper bonis & rebus, cuiuſcumque qualitatis, quantitatis, valoris & naturæ exiſtant, & ad Monasterium & Moniales præfatas huiusmodi pertinentes, inter eos, ac perſonas, Uniuerſitates, Collegia, ſeu loca pia, etiam privilegiata & exempta, tam actiue, quàm paſſiue pro tempore mouendas juxta ordinariam iuriſdictionem ſeu facultatem, tam Gubernatori, quàm Auditori Cameræ, ſeu Vicario Urbis præfato, & eorum cuiſlibet attributam, ſeu attributas, per ſe, vel ejuſ Auditorem, nunc aut pro tempore exiſtentem, ſeu alium per eum deputatum, vel deputandum, audien. ſineque debito terminan. & deciden. & quod decrevit in quocumque loco, & contra quaſcumque perſonas quantumcumque privilegiatas plenarie exequen. ſeu exequi facien. quibuſvis inhibitionibus, etiam vigore ſpecialium commiſſionum, etiam noſtra & ſucceſſorum noſtrorum huiusmodi manu ſignata, emanata, & emanan. non obſtan. auctoritate Apoſt. tenore præſentium perpetuo conſtituimus & deputamus, & ad hunc effectum illi etiam per alium, ſeu alios quocumque, tam in Rom. Curia, quàm extra eam, & per edictum publicum, conſtituto ſummariè ſibi de non tuto accellu, citandi & monendi, ac eiſdem & præfatis.

Facultas inhibendi quibuſcumque iudicibus Urbis.

§. 3. Necnon quibuſvis aliis etiam Cur. Capitoli primo & ſecundo illius Collateralibus, ac Appellationum Capitaneo, quàm aliarum ejuſdem Urbis Curiarum Iudicibus & perſonis, tam Eccleſiaſticis, quàm ſæcularibus, quibus, & quoties opus fuerit, ſub cenſuris, ſententiis, & pœnis Eccleſiaſticis, ac etiam pecuniariis, de quibus eidem Protectori, ſive ejuſ deputan. Auditori, videbitur inhibentes, & in eventum non partitionis, contra inobedientes & rebelles ad declarationem incurſus cenſurarum, & pœnarum huiusmodi, illarumque aggravationem, & alia, juxta ſtylum & morem dictarum Curiarum in ſimilibus ſeruari ſolitum, & alias prout ſibi videbitur, proceden.

Denotatio exequendi.

§. 4. Sententiamque ſive ſententias debite exequutioni demandan. ſeu demandari facien. in omnibus, & per omnia, & juxta etiam facultatem dictis Audit. Cameræ, Urbis Gubernatori, & Vicecancellario per eandem bullam conſeſſam.

Obediencia conuocandi.

§. 5. Contradictores quoliſbet & rebelles per cenſuras & pœnas Eccleſiaſticas, ac etiam pecuniarias, aliaque

juris & facti opportuna remedia, appellatione poſtpoſita compeſcen. auxiliumque brachii ſecularis ad hoc, ſi opus fuerit, invocan.

§. 6. Omniaque alia & ſingula in præmiſſis, & circa ea neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna faciendum & exequendum.

Cetera neceſſaria faciendi.

§. 7. Ac cauſam, & cauſas motas & mouendas, commiſſas & committendas, toties quoties opus fuerit, ſemel & pluries ejuſdem Cardinalis arbitrio reſuſumendi, plenam & liberam licentiam & facultatem concedimus.

Conſuetudines ſumendi alio iudicibus.

§. 8. Decernentes Monasterium Conuertitarum prædictarum, & illius Moniales & Gubernatores, ſeu Procuratores, & eorum agentes, perſonalque prædictas, ex nunc deinceps ocaſione præmiſſorum alibi quam coram prædicto nunc, & pro tempore dicti Monasterii Conuertitarum exiſtente Protectore conueniri, aut alios conueniri conſtringi non poſſe. Ac proceſſus, ſententias & decreta per alium, vel alios, tam ordinarios, quàm delegatos in cauſis prædictis quomodolibet pro tempore formatas, latis, & factas, cum inde ſecuris quibuſcumque, nulla, irrita, & inania, nulliusque roboris vel momenti fore.

De cauſa alibi cognosci nequeant.

§. 9. Præſentes quoque ſub quibuſcumque reuocationibus, ſuſpenſione, & exceptionibus, ſimilium vel diſſimilium gratiarum, etiam per nos & ſucceſſores noſtros Rom. Pont. aut Sedem Apoſt. vel ejuſ Legatos, etiam per Regulas Cancell. Apoſt. pro tempore factas, ad favorem fabricæ Baſilicæ Principis Apoſt. de Urbe, nullatenus comprehen. ſed ſemper ab illis penitus & omnino exemptas eſſe, & cenſeri, nec eiſdem præſentibus per quaſcumque literas, & quaſvis regulas generales & ſpeciales, etiam derogatorias derogatorias, efficacioreſ & inſolitas clauſulas, & irritantia decreta, ſub quacumque verborum expreſſione in ſe continen. derogari poſſe, & ſi illis ullo unquam tempore ex aliqua etiam quantumvis neceſſaria & urgentiſſima cauſa derogari contingat, niſi tenor illarum de verbo ad verbum, nihil omiſſo inſertus, & huiusmodi derogatio conſiſtorialiter facta, & per trinas, & diſtinctas literas eundem tenorem continentes tribus ſimilibus diſtinctis vicibus, Monialibus, Gubernatoribus, & Deputatis, cæteriſque perſonis prædictis legitime intimata & inſinuata fuerit, eorumque expreſſus accedat ad id conſenſus, derogationem nemini ſuffragari, nec præſenti Motu proprio per quancumque conſeſſionem, etiam noſtra & ſucceſſorum noſtrorum manu ſignatam, fuiſſe & fore derogatum.

Clauſula præſentibus.

§. 10. Sicque per quocumque Iudices quavis auctoritate, etiam Card. ſublata, &c. iudicari debete, irritum quoque, &c.

Decretum irritum.

§. 11. Non obſtantibus præmiſſis, ac ſel. rec. Bonifacii Papæ VIII. etiam prædeceſſoris noſtri de una, & in conſilio generali edita de duabus dietis, dummodo non ultra tres dietas ad iudicium trahant, aliſque conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, & fabricæ prædictæ, necnon Hoſpitalium, Eccleſiarum, Monasteriorum, & aliorum regularium, & piorum locorum, ac Ordinum quorum illi extiterint, & aliorum quorumcumque locorum exemptorum iuramento, &c. roboratis ſtatutis, &c. privilegiis quoque, indultis, necnon conſervatoriis, & exemptionibus, ac literis Apoſt. in forma Motus proprii eiſdem Capitoli Rom. necnon Iudicibus, Curia, Tribunalibus, & eorum perſonis per quocumque Rom. Pont. prædeceſſores noſtros, ac nos & Sedem Apoſt. etiam Motu proprio, ac aliàs ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis clauſulis & decretis in contrarium quomodolibet conſeſſis, necnon reformationibus etiam noviter factis, ac etiam Motu proprio ſimili approbatis, etiam de reſuſumendi. eiſdem cauſis ad forum, ſeu Curiam Capitoli, quibus omnibus, etiamſi de illis, &c. tenores, &c. ac ſi in ſpecie præſentibus inferrentur, tam in genere, quàm in ſpecie, ad effectum ſufficientis derogationis, pro ſufficienter expreſſis habentes, & habere decernentes, harum ſerie ſpecialiter & expreſſe Motu ſimili, & ex certa ſcientia, ac de poteſtate Apoſtolicæ plenitudine derogamus, & ſufficienter derogatum eſſe decernimus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Clauſula derogatoria.

§. 12. Volumus autè quod præſentis Motus proprii ſola ſignatura ſufficiat, & ubique fidem faciat, tam in iudicio quam

Sola ſignatura ſufficit.

quàm extra, clausula ordinaria non obstante: quodque presentiu transumptis manu alicujus notarii publici subscriptis, & sigillo prædicti Protectoris, seu alterius cuiuscumque personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ, vel Curie secularis munitis, eadem fides prorsus adhibeatur, tam in iudicio quàm extra, quæ præsentibus adhiberetur, si exhibitæ vel ostensæ forent.

Placet Motu proprio. I.

Datum Rom. apud Sanctum Petrum, 16. Kal. April. Anno 3.

LI. Jurisdicção Inquisitorum hæreticæ pravitatis procedendi contra quoscumque regulares & religiosos, quoquo modo privilegiatos, & exemptos, de hæresi culpabiles, dummodo eorum Superiores non prævenerint.

Hanc jurisdictionem etiam privativè quoad ipsos Ordinum, & Religiosorum Superiores, Inquisitoribus concessit Paul. V. ut infra in ejus constitut. 26. Romanus. Et consonat constitut. 22. Alex. IV. Ne commissæ, qua est sup.

PIVS PAPA QVARTVS, Ad futuram rei memoriam.

Pastoris æterni vices, meritis licet insufficientibus gerentes in terris, sic vigilantia nostræ sollicitudinem circa oves curæ nostræ divina dispositione commissas exercere studemus, ne illæ ab ovili suo, extra quod saluus nemo esse potest, aberrantes, in luporum rapacium insidias ullo modo incidere valeant, sed intra causas debitæ custodiæ, ad cælestia pasca feliciter pervenire possint.

§. 1. Nuper liquidem accepimus, nonnullos Rom. Pontifices prædecessores nostros antea actis temporibus ex causis tunc expressis, diversis Ordinibus etiam mendicantibus, quod contra eorum fratres & religiosos in quibuscumque causis, etiam hæresis, nisi per eorundem Ordinum superiores, & prælatos inquiri, aut procedi quoquo modo non possit, inter alia privilegia per suas literas concessisse, & nos fortè illas confirmasse. Supererescente autem temporis, & hominum malitia, hæc nostra potissimum ætate, (quod sanè dolenter referimus) in agro Evangelici Patrifamilias zizania etiam inter dictos fratres & religiosos in tantum pullulasse, melleque tritico rarefcentes adeo polluere videmus, ut vulpeculæ jam in aperto vineam Domini demoliri nitantur.

§. 2. Quare nos pro pastoralis officii nobis divinitus crediti debito, quantum cum Deo possumus, opportuna in præmissis remedia adhibere volentes, ut quos Dei amor à malo non revocat, pœnæ saltem formido à delinquendo retrahat. Et propterea considerantes, quod si dilecti filii Inquisitores hæreticæ pravitatis, tam generales, quàm ubique locorum deputati particulares, in causis hæresis hujusmodi contra quoscumque quorumvis Ordinum, etiam quomodolibet exemptorum & mendicantium fratres professores & religiosos, quandocumque causas ipsas hæresis ab eis inchoari contigerit, procedere valerent, profectò id in non modicam fidei catholicæ cederet utilitatem, cum præsertim ex hoc superiores & Prælati Ordinum prædictorum, sicut verisimiliter credendum est, ad subditos suos sub probata religionis norma continendos, transgressoresque debitis pœnis compescendos facillè reddi possint diligentiores. Idcirco Motu proprio, & ex certa scientia, ac matura deliberatione nostra, hæc nostra firmiter valitura constitutione, auctoritate Apostolica tenore præsentium statuimus, ordinamus, atque decernimus, quod de cætero in omnibus Christiani Orbis partibus Inquisitores hæreticæ pravitatis, tam generales, quàm in quibusvis Provinciis, Civitatibus, Oppidis, Terris, & locis pro tempore deputati particulares, contra quoscumque Fratres, Professores & Religiosos Ordinum prædictorum, ac etiam contra quoscumque quovis modo privilegiatos & exemptos, de hæ-

Bullæ. Mag. Tom. II.

resis crimine quomodolibet suspectos, aut culpabiles, dummodo ab eorundem Fratrum Professorum, & Religiosorum superioribus, & Prælati in causis hujusmodi præventi non fuerint, juxta facultates officii ipsius inquisitionis inquirere & procedere, ac culpabiles, & delinquentes repertos secundum canonicas sanctiones castigare aut punire, cæteraque omnia, & singula facere, gerere, & exequi libet, & licitè possint & valeant, super quibus plenam & liberam eisdem Inquisitoribus, & eorum cuilibet facultatem concedimus & potestatem.

§. 3. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi facultate, judicari & definituri debere, irritum quoque & inane si secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

§. 4. Non obstantibus quibusvis Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, & ordinationibus, & Ordinum prædictorum etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque indultis, & literis Apostolicis, etiam Magni, & Bulla aurea, vel alias quomodolibet nuncupatis, eisdem Ordinibus, & illorum Superioribus, ac Prælati, etiam per dictos Romanos Pontifices prædecessores nostros, & Sedem Apostolicam, ac etiam per nos, aut quoscumque alios quovis modo concessis, confirmatis, & iteratis vicibus approbatis & innovatis. Quibus omnibus, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut alia exquisita forma ad hoc servanda foret, eorum omnium tenores præsentibus pro sufficienter expressis, & totaliter insertis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, hæc vice, dumtaxat ad effectum præsentium specialiter & expressè derogamus, ac sufficienter & plenè derogatum esse volumus, atque decernimus, cæterisque contrariis quibuscumque.

§. 5. Volumus autem, quod præsentium transumptis manu Notarii publici subscriptis, ac sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis ea prorsus fides adhibeatur, quæ originalibus literis ipsis adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 1. Aprilis 1562. Pontific. nostri anno tertio.

Anno à Nativitate Domini 1562. indict. 5. die vero 10. mensis Aprilis, Pontificatus Sanctiss. in Christo patris & D. N. D. Pii Divina providentia Papa IV. anno tertio, retroscripta litera Apost. affixa & publicata fuerunt ad valvas Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, & Cancell. Apost. ac in acie Campi Floræ, dimissis inibi illarum copiis ascensatis, & collationis cum eisdem originalibus literis, ut moris est, per me Thomam Roger. S. D. N. Papa, ac sanctæ Inquisitionis Curf.

De Homicidis, aliisque reis pœnæ capitalis vel sanguinis, etiam non condemnatis, vel in contumaciam condemnatis, & infra sex menses non sponte se in carceribus constituentibus, non audiendis! Appellationibusque condemnatorum in pœnam Filco, & Cameræ Apostolicæ applicatam non admittendis, nisi factò deposito: Ac de pœnis fractæ pacis vel treguæ, & allegatione novæ causæ, vel minoritatis: Et de legitimæ filiorum confiscatione.

Quoad prædictos reos extra carceres non audiendos, hæc bullam extendit ad omnes condemnatos in pœnam corporis afflictivam, & in quacumque instantia, Pius V. in const. 40. Licet alias. Et terminum sex mensium prorogavit ad annum in const. 9. Cum ob, ubi videtur declarationem etiam circa allegationem novæ causæ.

no. fa. r. d. a. p. a. s. 3. 17. Mart. Anno 3.

la. in.

papa subsc. Dat. P. A. 3. 17. Mart. Anno 3.

edita A.D. 1562.

Exordium.

Pont. concess. sunt divers. si Ordinibus de hæresi inquiri non posse nisi per eorum Superiores.

Sed hic Pont. ad majorem fidei utilitatem. Inquisitoribus omnibus facultatem hæc præcedendi contra quoscumque fratres, & religiosos, & exemptos, dummodo eorum superiores non prævenerint.

Et ita ac non alius indicari debet.

Contrariis derogat.

Transumptis credi mandat.

Dat. P. A. 3. die 1. April.

Publicatio.

Bannitorum autem materiam, plenè indicabo in const. 6. Sixti V. Hoc nostri.

Edita A.D. 1562. & 1565.

PIVS PAPA QVARTVS, Ad futuram vel memoriam.

Exordium.

Et si cuncta, quæ ex multa Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum providentia processerunt, executioni debite demandanda esse censeamus, illa tamen præcipue, quæ ad salubrem temporalem ditionis Apostolicæ Sedis directionem, & pro Camera Apostolicæ indemnitate prudenter ordinata comperimus, ut illibata, firmaque perpetuò subsistant, libenter non solum nostræ approbationis, verum etiam opportune innovationis munimine roboramus.

Julius II. edit. die 1562. in rub.

§. 1. Dudum siquidem cum sel. record. Julius Papa II. prædecessor noster, &c.

Paulus III. similiter hic est.

§. 2. Et deinde præ mem. Paulus Papa III. etiam prædecessor noster, per eum ex plurium fide dignorum testimonio accepto, quod nonnulli Civitatum, Terrarum, &c.

Hic Pontifex approbat.

Omittitur narrativa bullæ, quia tota est sup. Cum sicut ex.

§. 3. Nos igitur, ne literæ prædictæ, ex eo quod illarum executio ab aliquibus fieri neglecta fuit, seu propter eorum forsitan non usum, in delictum abiisse, à quoquam prætendi, seu aliter quomodolibet allegari, deque earum viribus hæsitari contingat, sed illæ, ut patet, suos debitos fortiantur effectus, & ab omnibus observentur, providere volentes, Motu & scientia similibus præfatis & alias quascunque (quarum, & inde secutorum quorumcunque aliorum circa præmissa latius etiam de necessitate exprimendorum tenores, ac si de verbo ad verbum similiter inserti forent, præsentibus pro sufficienter expressis haberi volumus) aliorum prædecessorum nostrorum super præmissis, tam sub plumbo, quam in forma Brevis editas literas, & in eis contenta, ac inde sequuta quæcumque, Apostolica auctoritate, tenore præsentium approbamus, & confirmamus, eisque Apostolicæ firmitatis robur adjicimus, ac ea valere, perpetuæque roboris firmitate subsistere, ac suos effectus plenè sortiri, & ab omnibus quos illa concernunt, & concernere poterunt quomodolibet in futurum, integrè observari debere decernimus, omnesque & singulos, tam juris quam facti defectus, si qui forsitan tunc intervenerint in eisdem supplemus.

Et capitulum de condemnatione non audiri extra carceres, etiam si perat remissionem, ex eo quod bannitum occiderit.

§. 4. Et nihilominus motu, scientia, & auctoritate præfatis, per hanc nostram constitutionem in perpetuum valituram statuimus, & ordinamus, quod nullus in pœna capituli condemnatus, qui sub prætextu quod ipse à aliquo bannitum occiderit, aut aliis quovis modo ad manus Curie pervenire fecerit, & propterea à dicta pœna capituli inquam condemnatus fuit liberari, & absolvi debere, aut alium bannitum per ipsum condemnatum nominandum, juxta formam bannimentorum desuper emanatorum remittere posse prætendit, per procuratorem, excusatorem, defensorè, velut quemlibet de populo, audiri, vel admitti possit, aut debeat, nisi prius reus ipse, qui deliberationem, aut absolutionem, vel nominationem, & remissionem hujusmodi cõsequi, aut fieri posse, vel debere prætendit, se ipsum in carceribus juxta formam literarum Julii II. prædecessoris nostri hujusmodi, personaliter constituerit.

Et ita iudicari iubet.

§. 5. Quodque literis prædictis, & huic nostræ dispositioni, nisi de ipsis clara, & expressa mentione facta, & per nostram, & successorum nostrorum Rom. Pont. manus propriæ signaturam derogari non possit. Sicque, & non aliter in omnibus, & singulis præmissis, ac tam præsentibus, & pendentes, quam futuris causis, & litibus, per quoscunque Judices, etiam S. R. E. Card. & de latere Legatos, ac Palatii Apost. causarum Auditores, sublata eis & eorum cuilibet aliter judicandi, & interpretandi facultate & auctoritate, judicari debere, ac quicquid contra præsentium tenorem contigerit attentari, irritum & inane decernimus.

Et si eorum non obtemperaverint.

§. 6. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, & Provinciæ nostræ Marchiæ Anconitanæ statutis, & consuetudinibus, etiam juramento,

confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis illis Civitatibus, Terris, & locis præfatis, eorumque Gubernatoribus, & Communitatibus, sub quibuscunque verborum formis & tenoribus, ac cum quibusvis clausulis & decretis, in genere vel in specie, etiam motu & scientia similibus, etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis, quibus omnibus, illorum tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hæc vice dumtaxat specialiter, & expressè derogamus, cæterisque contrariis quibuscunque.

§. 7. Volumus autem quod præsentium transumptis, etiam impressis, manu alicujus notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus fides in iudicio & extra, tam in dicta Curia, quam extra eam ubilibet adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

Dat. Romæ apud S. Petrum sub annulo Piscatoris, die 10. Aprilis, 1562. Pontificatus nostri anno tertio.

Anno à Nativitate Domini 1562. Indict. 5. die vero 22. mensis Maii, Pontificatus Sanctiss. in Christo Patris, & D. N. D. Pii Divina providentia Papa IV. apud tertio supra scripta litera lecta, affixa, & publicata fuerunt in aula basilicarum Principis Apostolorum, & S. Joannis Lateranensis de Urbe, ac Cancellaria Apostolica, & in acie Campi Floræ, & illis amotis, copia eandem affixa in distis locis dimissa fuerunt, per nos Bernardinum Andreum, & Iulium Parisium Curf.

Hon. Montarg. Mag. Curf.

Sequitur declaratio dictæ Constitutionis.

PIVS PAPA QVARTVS, Motu proprio, &c.

Edita A.D. 1562.

Cum nos dudum vestigiis sel. rec. Julii Papæ II. prædecessoris nostri inherentes, nullum homicidii reum, qui se ab illo, etiam sub prætextu quod alium bannitum occiderit, seu ab alio banniti occisore, juxta formam bannimentorum id permittentium nominatus fuerit, aut ex alia quavis causa absolvi debere prætendat, ad absolutionem petendum per procuratorem, aut excusatorem, seu defensorè, etiam velut quemlibet de populo comparentem, audiri vel admitti debere, nisi ipse reus se in carcere personaliter constituerit, statuerimus & ordinaverimus, prout in nostris desuper editis literis, quarum tenores præsentibus haberi volumus pro expressis, plenius continetur.

Relatio præcedentis constituit.

§. 1. Verum cum, ut nuper accepimus, à nonnullis in dubium revocetur, an in dictis nostris literis solum homicidæ, banniti, vel condemnati, non autem illi qui nondum condemnati, vel banniti essent, comprehendantur.

Dubium desuper exoritur.

§. 2. Nos propterea omnem ambiguitatem circa præmissa amputare, & penitus tollere volentes, Motu simili, & ex nostra certa scientia, hæc nostra perpetuò valitura constitutione nullum ab homicidio, seu alio quovis crimine, pro quo pœna corporalis veniat imponenda ex aliqua causa, etiam quia alium bannitum occiderit, vel ab alio banniti occisore, juxta formam proclamatum, & bannimentorum id permittentium, vel constitutionum desuper editarum, nominatus fuerit, sive etiam quia ab ipso occisus, bannitus & condemnatus extiterit, ac impunè ex dispositione dictorum proclamatum & bannimentorum, seu constitutum occidi poterit, se absolvi debere prætendentem, sive pro homicidio, aut alio crimine per eum commissio bannitus & condemnatus, sive nondum bannitus, nec condemnatus, nec etiam inquisitus existat, per se vel aliam personam pro eo quomodolibet comparentem, ad absolutionem petendum admitti vel audiri posse, nisi se prius in carcere constituerit, & ad causam hæredes ab ipso occisi citari, & in eventum quod quis ab homicidio per ipsum commissio, ex eo quod alium bannitum occiderit,

Declaratio & extensio d. constituti etiam ad condemnatos.

est, vel ab aliquo banniti occisore, ut præfertur nominatus fuerit, se absolvi obtineat.

Bannitusque prohibet remitti in loca ubi sunt habitus occisores, nisi habitus habeat.

§. 3. Eum nihilominus à loco in quo hæredes occisi commorantur, quousque ab illis pacem obtinuerit, exulare debere, neque ad eum locum aliter, nisi pace ab illis habita, remitti posse, perpetuò statuimus, & ordinamus.

Omnibus officialibus id notat.

§. 4. Inhibentes nihilominus omnibus, & singulis Judicibus quacumque auctoritate fungentibus, sub excommunicationis lætæ sententiæ, aliisque arbitrii nostri pœnis, & nostris etiam de latere Legatis sub indignationis nostræ pœna, ne contra tenorem hujus nostræ constitutionis, de cætero quempiam sic ut præmittitur se absolvi petentem, nisi in carcere constitutum, quoquomodo audiant, vel admittant, & ubi secus fecerint, processus taliter habitos, ac sententias desuper latis, nullius fore momenti, ac vitio nullitatis subjacere, & illis non obstan. reos sic absolutos pœnis debitis puniri, seu de novo inquiri posse.

Et iudicari mandati.

§. 5. Sicque per quoscumque Iudices etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, & Palatii Apostolici Auditores judicari & interpretari debere, irritumque & inane quicquid secus à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter attentari contigerit, decernimus.

Quibuscumque non obstantibus.

§. 6. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, legibus, ac provincialibus, & municipalibus quorumvis locorum statutis, & consuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, necnon proclamationibus, & bannimentis super præmissis editis, & in posterum edendis, privilegiis quoque indultis, & literis Apostolicis quibusvis in contrarium forsitan concessis, confirmatis, & innovatis, quibus omnibus (illorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis habent.) quoad præmissa specialiter & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Ta. sup. p. ubi in.

§. 7. Ac præsentium solam signaturam nostram sufficere, & ubique fidem facere in iudicio & extra, regula contraria non obstan. eorumque, seu literarum desuper expediendarum exemplis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus fides in iudicio & extra iudicium adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur si forent exhibitæ vel ostensæ.

P. a. sub r. Uni. P. An. 3. die 6. Octob. no 3.

Fiat Motu proprio. I.

Dat. Romæ apud S. Petrum, pridie Non. Octob. Anno à Nativitate Domini 1563. indictione 4. die vero 2. mensis Febr. Pontificatus Sanctissimi in Christo patris, & D. N. D. Pii divina providentia Papa IV. anno 4. superscripta litera Apostolica lecta & publicata fuerunt in vasis basilicæ SS. Ioannis Lateran. & Principis Apostolorum de Vrbe, ac Cancellaria Apostolica, & in Acie Campi Flora, illisque amotis illarum copia affixa per me Bernardinum Andreum Apost. Cursorem.

Publicatio.

Antonijs Clerici Mag. Curf.

Sequitur plenior declaratio (supradictarum) constitutionum.

Elita A. D. 1563.

PIVS PAPA QVARTVS, Motu proprio, &c.

Relatio præsentiarum bullarum.

Licet dudum per fel. record. Paulum III. & forsitan alios Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac deinde per nos inter alia iustissimis rationibus tunc expressis provisum, ordinatumque fuerit, quod in causis criminalibus seu mixtis, Fiscum, & Cameram Apostolicam quomodolibet concernentibus, in quibus reos condemnari contingeret, appellationes vel provocationes, nisi prius factò deposito pœnarum, in quibus ex delicto delinquentes ipsi, aut illi qui pro eis hidediessent, vel ex contractu quoquo modo condemnandi venirent, aut eatenus condemnati fuissent, omnino recipi,

& admitti non possent. Sed appellationes, & provocationes in causis hujusmodi interpositæ, & in futurum adterponendæ, ac appellantes ipsi rejici deberent. Aut si sententia esset in pœnam capitis, condemnatoria, non admitteretur appellatio, neque aliter audiretur reus, nisi in carceribus constitutus. Et insuper quod quæcumque rescripta, & commissiones causarum similium appellationum, & provocationum, ad cuiusvis instantiam, per quemcumque ad commissiones Signaturæ Justitiæ signandas deputatum, aut etiam manu nostra, & successorum nostrorum signanda, non factò dicto deposito, nullius essent roboris, vel momenti, sed illis non obstantibus ad ulteriora in causis ipsis usque ad pœnarum prædictarum effectuale executionem debere procedi. Quodque commissiones causarum, in quibus interesse Fisci, & Cameræ prædictæ ageretur, non deberent signari, neque expediri nisi citato Procuratore Fiscali, Thesaurario Provincie ex qua quælibet causa existeret, aliasque & aliter prout in singulis Pauli & aliorum prædecessorum, & nostris sub annulo Piscatoris, sub die decima Aprilis, millesimo quingentesimo sexagesimo secundo expeditis literis, quarum tenores hic pro expressis haberi volumus, latius continetur.

Dubia desol. per exortia.

§. 1. Tamen ordinationes, & dispositiones hujusmodi, nostræque & dictorum prædecessorum in illis edendis intentio, cavillantium calumniis in dies eliduntur, & super earum sinistris interpretationibus, agentes pro Fisco, & Camera prædicta fatigantur, ex eo præsertim quod nonnulli circa faciendum depositum prædictum contendunt satisfactum esse statutis, & dispositionibus prædictis ex sola cautione in forma depositi, & quod citate Procuratorem Fiscalem, & Thesaurarium in expeditione singulorum commissionum, tanquam nimis rigorosum, videatur esse præter nostræ mentis intentionem. Insuper adversus obligationem constituendi reos appellatos in carcere, diversas etiam cavillationes opponunt. Unde provenit, quod ipsi rei non coacti facere reale depositum, non curant causas suarum appellationum expediri, sed potius de industria procurant illas in longum protrahi, maxime cum non citatis Procuratore Fiscali, & Thesaurario prædictis contingat per eos impetrari commissiones directas iudicibus, vel in Alma Vrbe existentibus negotiorum multitudine impeditis, vel extra Curiam eorum amicis, & in locis in quibus non sunt qui jura Fisci tueri possint aut velint, narrando etiam in ipsis commissionibus multa mendacia, ut illorum medio possint ad retardandam executionem, & causam intrican. inhibitiones ab ipsis iudicibus extorquere. Quæ omnia non solum tendunt in Cameræ prædictæ detrimentum (quod tolerabilis esset,) sed etiam proveniente inde delictorum impunitate, datur aliis materia delinquendi, & universis populis scandalum non modicum.

Declaratio circa deposita fundata & condemnatis ad favorem Fisci & Cameræ. Vnde quod dixi in rub.

§. 2. Nos igitur calumniis, & aliis inconvenientibus hujusmodi quantum cum Deo possumus obviare, & in his opportune providere volentes, hac nostra in perpetuum valitura declaratione, ordinatione, & constitutione statuimus, & ordinamus, quod in supradictis seu criminalibus, aut civilibus, vel ex delicto, sive ex contractu, ut præfertur precedentibus causis, Fiscum, & Cameram prædictam, illiusque interesse quomodolibet concernentibus non liceat alicui condemnato, cuiuscumque status, gradus, ordinis, qualitatis, & conditionis, etiam si Universitates, & Collegia fuerint, à condemnationibus hujusmodi, & sententiis desuper latis, seu illæ definitivæ fuerint, seu interlocutorie, aut vim definitivæ habentes, appellare, provocare, aut de nullitate dicere, neque quomodolibet interpositæ appellationes, provocaciones, & nullitatis dictiones hujusmodi, per quosvis Iudices ordinarios, vel delegatos, in Romana Curia, vel extra eam commorantes, etiam per Camerarium nostrum, ac Præsidentes & Ceticos dictæ Cameræ, necnon ejusdem Cameræ Apostolicæ causarum generalem Auditorem, modernos, & pro tempore existentes, aut eorum aliquem, sub indignationis nostræ, ac excommunicationis pœna recipi, seu admitti possint, nisi prius ei, & eorum quilibet per publica instrumenta constituto

PIVS QVARTVS.

constituo quod ante interpositam unamquamque appellationem, seu provocationem, vel nullitatis dictionem, si condemnatio contineat poenam pecuniariam, seu pecunia aestimabilem, fuerit ejusdem poenae, seu illius aestimationis factum integrale & reale, & purum depositum in manibus Thesaurarii Provinciae illius. Ad quod quidem actuale, & integrale depositum quoscumque teneri volumus, nisi forsan summa deponenda respectu personae condemnatae sit adeo magna, ut inspecta quantitate & qualitate facultatum ipsius, non sine maximo dispendio in brevi temporis spatio provideri possit. Quo casu habita fide super hoc à Gubernatore, seu Vicelegato illius Provinciae, quod consideratis praefatis condemnatus integre deponere non valeat, volumus ad medietatis, seu alterius minoris summae, prout reorum facultates possent ferre per dictos Gubernatores seu Vicelegatos judicabitur, depositionem omnino teneri, dummodo hoc casu praesent cautionem in forma depositi de solvendo residuum poenae, in qua condemnati fuerint infra annum, nisi absolutionem legitime obtinuerint, & de praedicta absolutione docuerint, dummodo per nos, vel signaturam aliud super dicto deposito, citato tamen semper fisco, ordinatum seu decretum non fuerit.

Declaratio quod capitaliter condemnati, & commissiones non signandas nisi Fisco, & Thesauraria citatis.

§. 3. Et si poena sit capitalis pecunia non aestimabilis, nisi prius ipso condemnato in carceribus constituto, ac etiam facto deposito praefato talium appellationum, provocationum, & nullitatum commissiones signari, aut alias jurisdictione ordinaria per Iudices supra nominatos, seu alios, inhibitiones, monitoria, aut citationes extra Curiam decerni, & expediri, vel per eorum Notarios scribi, & relaxari non possint, nisi prius antequam illorum singulae signentur, aut respective decernantur, cum competenti termino ad dicendum causam quare signari, aut expediri non debeant, ut moris est, Procurator Fiscalis, & Thesaurarius, vel Procurator in Curia Romana existens, Thesaurarii illius Provinciae ex qua fuerit condemnatio facta, conjunctim citati fuerint, & si signanda veniant, non nisi in Curia, vel in Curia generali, & loco residentiae Praesidis illius Provinciae, ex qua causa ipsa est, committi possint. Et si ob inadvertentiam, seu alias aliquas commissiones, seu inhibitiones, aut monitoria, & citationes super praemissis, aut aliquo praemissorum expedire contingat, Iudices quibus illa praesentabuntur respective, illorum vigore ad inhibitionis decretum, aut aliquem alium actum, sub simili indignationis nostrae, ac excommunicationis poena non audeant, neque possint procedere, nisi prius, & ante omnia sibi apud acta legitime constituto, quod depositum fuerit, ut praefertur, factum. Quodque in expeditione commissionis, inhibitionum, monitorii & citationum extra Curiam citationes praedictae intervenerint, & re ipsa se in carceribus constituerint.

Declaratio circa poenam fracturae pacis, & treguarum, & cautiones de non offendendo.

§. 4. Et insuper quoniam eò hominum protervitas devenit, ut hi qui homicidium, vel maleficium aliquod committere deliberarunt, prius quærant eos quos pro hostibus habent, treguarum, vel pacis praetextu assecurando decipere, quo facilius postea delicti perpetratio reddatur, expeditque propterea, ut quos Dei timor non retinet, poenarum rigor deterrendo coerceret, populorum quieti consulere, & flagitiosos sciorum, ac scandalosorum ausus deprimere, necnon cavillationibus, quas ad solutiones poenarum effugiendas hominum malitia in dies excogitat, subvenire volentes, quod poenae conventionales pacis & treguarum ruptae, & hujusmodi de non offendendo stipulentur in futurum per Notarios in favorem Camerae Apostolicae, & non Communitatum vel alterius, & si aliter factae fuerint, in ipsius Camerae favorem stipulatae censentur.

Allegationes quae nova causa. Tu vide quod dicit in vobis.

§. 5. Quodque in causis treguarum, pacisque fractarum, ipsi fractores, vel eorum hujusmodi allegare non possint quod offensa ex nova causa processit, nec allegata cuiquam suffragetur.

Declaratio circa promissiones de non offendendo.

§. 6. Et quia in cautionibus de non offendendo, partes intendunt, ut sibi eo quo melius fieri potest modo cautum sit ne offendantur impure, & ideo promittunt non solum pro se ipsis, sed etiam pro aliis eorum conjunctis, quod non offendant, neque offendi faciant, sed

quod aliquando Notariorum imperitia sentum, & intentionem partium pervertente, contingit eos scribere, quod partes promittunt non offendere per se, & alios, ubi scriptum oportuisset pro se, & aliis, differentiam videlicet inter has voces per, & pro nescientes, vel confundentes, ac propterea praesentes causam cavillosis, & delinquentibus praetendendi, quod facta offensione per unum ex comprehensis in hujusmodi hujusmodi, non sit commissio stipulatio poenae, nisi constet quod ille qui offendit, de mandato principalis offenderit, unde etiam infinita scandala eveniunt, illaque remanent impunita. Idcirco quod si quis Notarius errorem hujusmodi commiserit, mille ducatorum auri Camerae Apostolicae applicandorum poena plectatur, & nihilominus si ex dictione per, sive ex dictione pro, stipulatio concepta, & offensa sequuta fuerit, principales promittentes ad poenam conventionalem perinde teneantur, ac si ipsis mandantibus offensa emanasset, & de eorum mandato legitime constaret, iidemque Notarii sub simili poena in instrumentis hujusmodi de non offendendo, apponant clausulam: Quod data contraventione alicujus comprehensis in stipulatione, & si contingat talem contravenientem verè & realiter constiteri, vel hujusmodi propter contumaciam in non comparendo, poena conventionalis committatur, & exigi possit à hujusmodi, nulla excusatione vel exceptione penitus admessa, immò habeantur crimen & contraventio ac si per testes vel alios legitime probatum, vel approbata fuissent. Et si clausula in stipulatione omissa fuerit, illa nihilominus pro apposita, contraventio pro legitime approbata habeatur.

Declaratio quod sententia contumaciae sit rei praesentis, & non hujusmodi, in his cautionibus.

§. 7. Et similiter si per principalem, sive alium in hujusmodi hujusmodi comprehensum, stipulationi contravenientem, & seu contraveniens contumax, isque in meram contumaciam condemnatus fuerit, hujusmodi statim ad solvendum poenam conventionalem cogatur, nec possit audiri, suum principalem offendisse ex causa necessariae defensionis, allegando, & deducendo, ne videlicet delinquentes indirectè per procuratorem, & interpositam personam audiantur, & quod dictum est in exemplo exceptionis hujusmodi, id etiam ad omnia alia extendatur. Et si talis clausula fuerit in praedictis stipulationibus omissa, nihilominus apposita similiter intelligatur.

Et etiam legitima solvenda a parentibus. Hoc fallit in verbis ex bu la 2. Inno. IX.

§. 8. Quod & ad legitimam per parentes solven. extendimus, ut illam solvere teneantur, etiam si eorum filii in meram contumaciam de aliquo delicto condemnati, aut banniti fuerint, non obstante quocumque statuto, aut forsan consuetudine in contrarium existente, quibus omnibus per praesentes in ampliori forma derogatum esse censimus, & decernimus.

Contumacia infra sex menses facta situmant. Immo infra annum, ut dicit in rui.

§. 9. Praeterea quoniam saepe contingit, ut qui ex aliquo crimine in contumaciam condemnati fuerint, perdurent ad multos annos in contumacia, expectantes occasionem, ut per temporis diuturnitatem criminis probatio impossibilis reddatur, & tunc quærunt contumaciam sibi remitti, & super defensionibus audiri, cum criminis probandi facultas est Fisco sublata, causam plerumque vel coram Iudicibus in ipsos propensis, vel in locis ubi jura fisci deduci non possunt, introducetes: statuimus, quod rei in contumaciam condemnati, ad suas defensiones faciendas admitti non possint, nisi infra sex menses, quoad faciendas, videlicet à die condemnationis, quo verò ad jam factas condemnationes, à die publicationis praesentium computandos, nec alibi quam in loco ubi condemnatio secuta est, vel in Curia generali Provinciae ubi delictum fuerit commissum. Et si secus fieri contingat, quaecumque absolutiones desuper obtinendae, etiam si vigore commissionis Signaturae nostrae, nullius sint toboris vel momenti, sed ad ipsarum condemnationum jam factarum executionem deveniri possit, & debeat. Quo termino sex mensium elapso, sententiae in contumaciam latae crimen notorium efficiant, & tanquam in rem judicatam transiverint, realiter, & personaliter executioni demandentur.

Homicidii maioribus annis 14. non prodest minor aetas.

§. 10. Nec homicidis profit minor aetas viginti annorum, dum tamen majores quatuordecim annorum extiterint.

Banniti gratis liberandi, si a seipso fuerint solvendi.

§. 11. Quod si banniti hujusmodi in contumacia

etiam

condemnaui, veniant postmodum, absolvendi, Iudices sub poena mille scutorum, & infamiae perpetuae, illos gratis, & sine ulla sportularum solutione absolvere debeant.

venti
larator
or Iudices
ca & E
redunt
terminat
is Pius V.
io rub.

§. 12. In causis vero clericorum criminalibus mere Ecclesiasticis, Ordinarii Ecclesiastici privative ad saeculares Iudices cognoscant, sed in aliis mixtis sit locus praevencioni inter Ordinarium, & Iudicem saecularem, dataque praevencione ex parte ordinarii Ecclesiastici, non nisi contra clericos tantum procedere possit. Et si praetenderetur ratione connexitatis, adjuncti, vel alias, quomodocumque laicum eius forum sortiri debere, Iudex tamen saecularis ita praeveniens, quavis inhibitione sibi facta non obstante, absque censuratum, vel aliarum poenarum incursum procedere possit. Necnon quibuscumque appellationibus, provocationibus, nullitatum dictionibus, commissionibus, inhibitionibus, & aliis decretis contra formam superius traditam per quoscumque etiam Iudices praefatos pro tempore quomodolibet emanatis, & factis non attentis, libere, & licite per ipsos Iudices a quibus ad suarum condemnationum totalem executionem, alias tamen legitime, sub simili indignationis & excommunicationis poena procedi posse, & omnino debere, ac ut procedant praecipimus, & mandamus.

Contrave
ntium

§. 13. Et insuper tam Iudicibus praefatis, quam Notariis sub eadem excommunicationis, ac indignationis nostrae, privationisque officiorum poena, ne contra praemissa, aut quicquam praemissorum facere, & attentare praesumant, districtius inhibemus.

Secretum in
tanti.

§. 14. Sicque & non aliter, in praemissis, omnibus & singulis, per quoscumque, &c. Sublata, &c. iudicari, & interpretari in quavis causa & instantia debere. Irritum quoque, &c. decernimus.

Contraventioni
derogatio.

§. 15. Non obstantibus praemissis ac quibusvis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, statutisque & consuetudinibus singularum Provinciarum praedictarum, Civitatum, Oppidorum, & locorum eorundem, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis Universitatibus, communitatibus, & hominibus Provinciarum, Civitatum, & locorum praedictorum, ac etiam singulis praenominatis, & aliis quibuscumque Iudicibus, &c. per nos, & praedecessores nostros concessis, ac etiam iteratis vicibus innovatis: quibus omnibus, &c. illorum tenores, &c. hac vice latissime derogamus, ceterisque in contrarium facien. quibuscumque, cum clausulis opportunis, & consuetis.

Forma &
fusus pu
blicandi.

Fiat Motu proprio. I.

§. 16. Et cum declaratione, statuto, ordinatione, inhibitione, lecretis, derogatione, & aliis praemissis, quae ad partem etiam quoad singulas partes repetita esse censentur & sint, latissime exten. Et quod praemissorum omnium & singulorum, & praesertim singularum literarum praenarratarum, privilegiorumque, indultorum, & aliorum contrariorum praedictorum, aliorumque forsan latius exprimendorum tenores pro sufficienter expressis habeantur, ac exprimi, narrari, & inseri possint in literis per Breve nostrum expediendis, quae in dicta Camera, & Cancellaria nostrae, & Audientiae causarum Palatii Apostolici valvis, & in acie Campi Florae, dimissis ibi copiis, affixa post mensem a die affixionis huiusmodi computant, omnes, & singulos ita afficiant, atque ardeant, ac si illis personaliter intimatae fuissent.

D. P. An. 6.
die 21. Maii.
Publicatio.

Fiat. I.
Dat. Romae apud S. Petrum, 12. Kalend. Junii, Anno sexto.
Anno a Nativitate Domini 1565. indictione 7. die vero 17. mensis Maii, Pontific. Sanctiss. in Christo Patris, & D. N. D. Pii divina providentia Papa IV. anno 5. superscripta littera Apostolica lecta, affixa, & publicata fuerunt in locis superscriptis, ut moris est, dimissis illarum copiis affixis per nos Bernardinum Andreuicum, & Iulium Parinum Apost. Curatores.

To. Freille Mag. Curf.

Reformatio Officii Pœnitentiariæ Apostolicæ.

LIII.

Aliam reformationem edidit Paul. V. qui etiam confirmavit, ac omnes Pœnitentiaria facultates revocavit, & novum statum induxit, ut inf. in eius cons. 83. In omnibus, ubi alia indicabo.

PIVS EPISCOPVS,
Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Edita An. D.
1561.
Exordium.

In sublimi B. Petri solio, meritis licet imparibus superana dispositione locati, statim ab ipso nostri Pontificatus initio, officii nostri esse duximus, ut omni adhibita diligentia errores, quos circa omnes gradus & hominum conditiones, nimia forsitan licentia & impunitate, magno cum animi motore hisce potissimum temporibus committi animadvertimus, providentiæ nostræ ministerio corrigere, & emendare, ac ea quæ hominum licentia crescente, deformata essent, reformare, illaque praesertim circa Romanæ Curiae officia, & tribunalia ad veram debitamque normam, & observantiam reducere curamus.

Causa refectio
manu.

§. 1. Hinc est, quod nos ad Pœnitentiariæ nostræ officium in quo morum censura, & animarum salus praecipue vertitur, nostræ considerationis oculos dirigentes, & attendentes in eo plures & diversos abusus propter superiorem tempotum licentiam & incuriam irrepisse, ne sese latius diffundant, quantum in nobis est, occurrere volentes, habita desuper cum Venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus deliberatione matura, ipsoque Majore Pœnitentiario, ac ejus officialibus auditis, & eorum juribus diligenter visis, ac omnibus mature consideratis, de ipsorum fratrum consilio, auctoritate Apostolica tenore praesentium statuis, & ordinamus.

Reformatio
super

§. 2. Quod de cætero perpetuis futuris temporibus pro tempore existens Major Pœnitentiarius, ac ejusdem Pœnitentiariæ Regens, Correctores, Scriptores, Procuratores, ac alii quicumque ejus officiales & ministri, ab eorum omnium, quæ in infrascriptis Capitulis, & prohibitionibus continentur, concessione, commissione, & expeditione penitus cessare, & abstinere debeant.

Communitatibus
ultimarum voluntatum.

§. 3. In primis idem Pœnitentiarius abtineat à commutationibus ultimarum voluntatum, & earum derogationibus.

Pœnitentiarius
&c. benefice.

§. 4. Necnon ab unionibus perpetuis, & suppressionibus, ac translationibus beneficiorum Ecclesiasticorum, & applicationibus unius beneficii alteri beneficio, & illarum confirmationibus.

Concessione
invispatronatus.

§. 5. Item à concessione juris patronatus, seu praesentandi ad beneficia Ecclesiastica propter augmentum fructuum, sed tantum ex causa foundationis, vel dotationis illud concedere possit.

Licentia ad
di extra
claustra.

§. 6. Similiter abtineat à licentiis standi extra provincialibus ex quacumque causa.

Nullitate
professionum.

§. 7. Necnon à declaratoriis pro religiosis propter vim, & metum, quos in ingressu religionis vel emissionem professionis sibi illatos fuisse pretendant, quando post emissam professionem huiusmodi susceperunt sacros ordines in religione, etiam si asseratur, quod eisdem vim, & metu durantes, illos susceperint. In aliis autem casibus declaratoriae ipsæ committantur Ordinatio loci, & vocato Priore Monasterii, in quo fuerit emissa professio, & nunquam in Curia, etiam si pars & testes praesentes essent.

Licentia pro
religiosis
infirmis.

§. 8. Nec concedat religiosis licentias standi extra, propter infirmitates, & similia impedimenta, & nec etiam pro subventionem parentum, aut pupillorum, vel aliorum consanguinorum, nisi obtemperata licentia suorum Superiorum, & in facultatibus pro religiosis eisdem transeundi de Ordine ad Ordinem, etiam in casibus à jure permissis apponatur semper clausula, quod perpetuo ibidem in claustris Domino famulari teneantur.

Absolutione
apostatarum.

§. 9. Apostatis vero absolutionem non concedat, nisi ea lege expressa, ut statim ad claustrum proprii Ordinis redeant, vel ad alium Ordinem transeant æqualis, vel aetioris observantiae, ut ibi perpetuam vitam agant.

§. 10.

*Licentia ut
obtinere de
beneficio.*

§. 10. Nec illis, aut aliis transfatis prædictis indulgeatur, ut beneficia Ecclesiastica obtinere, vel illis uti mercenarii deferyre, aut alias etiam de Superiorum suorum licentia extra claustrum quoquo modo degere valeant.

*Commis-
sionibus per-
mutandi, vel
alienandi
bonis Ele-
mentis.*

§. 11. Similiter non concedat commissiones alienationum, vel permutationum, aut affranbationum, aut illarum confirmationum de bonis Ecclesiasticis in forma, quæ dicitur, Si in evidentem, pro rebus quarum redditus annuus summam viginti ducatorum auri de Camera excedat, & commissiones huiusmodi semper Ordinario loci, & alteri personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ conjunctim committantur. Et si de ipsius Ordinarii interesse, vel præjudicio agatur, tunc loco ipsius committantur Metropolitanis. Et si res ad ipsum Metropolitanum pertineat, Ordinario viciniori, & nunquam similes concedantur commissiones quando agitur de alienatione jurisdictionum, vel vassallorum ad Ecclesiasticum quovis modo pertinentium.

*Absolutione
à criminibus.*

§. 12. Præterea ne Ordinarii in corrigendis subditorum excessibus impediatur, & delicta impunita remaneant, non concedat absolutiones, vel mandata de absolvendo ab homicidiis, vel aliis gravibus delictis, etiam occultis, pro quibus de jure civili pœna capitalis imposita sit, præterquam in foro conscientie duntaxat. In reliquis verò minoribus, & levioribus excessibus, de quibus tamen delinquens non fuerit citatus, vel inquisitus, committere possit Ordinario, ut imposita illi pœna ejus arbitrio, eum etiam in foro fori absolvat, ipsumque ab executione Ordinum, si secum super irregularitate dispensatum fuerit, similiter ejus arbitrio suspendat. Episcopis tamen, vel eorum Superioribus, aut aliis Prælatibus Sedi Apostolicæ immediate subjectis, & quibusvis personis in terris Ecclesie, & multo minus in Vrbe delinquentibus, ab aliquibus delictis extra forum conscientie absolutionem minime concedere possit.

*Simonia, co-
rumque.*

§. 13. Caveat etiam Pœnitentiarius ne in absolutionibus à simonia reali vel conventionali, etiam occulta, unquam concedat ut ipsi simoniaci beneficia, super quibus simoniam commiserunt, seu pecunias, vel alia pro illis accepta, aut fructus exinde post commissam simoniam perceptos in toto vel in parte retinere possint, quinimò in absolutionibus huiusmodi apponatur clausula quod uterque ad beneficium super quo fuit commissæ simonia, perpetuò inhabilis existat.

Homicidarii.

§. 14. Et insuper homicidæ voluntario, etiam alias canonicè absoluto, altaris ministerium, aut ascensum ad superiores Ordines, & restitutionem, aut retentionem beneficiorum, quibus ipso jure quis privatus, vel privandus sit, concedere minime valeat.

*Literis pro-
mouendi ad
sacros ordi-
nes.*

§. 15. Nec minus literas de promovendo ad sacros Ordines, ac etiam ad primam tonsuram à quocumque Catholico Antistite, nisi allegetur justa causa propter quam ab Ordinariis suis promoveri, nec ab eis, aut eorum officialibus literas dimissorias obtinere valeant, & tunc concedi possint à quocumque Ordinario, vel pro eo Pontificalia exercente, & si causa allegata falsa fuisse deprehendatur, sic promoti ab executione Ordinum per suos Ordinarios suspendi, vel illis etiam perpetuo privari possint.

*Absolutione
à iuramento.*

§. 16. Similiter idem Pœnitentiarius non concedat absolutiones à iuramento, nisi ad effectum agendi duntaxat.

*Dispensat.
matrim.*

§. 17. Nec dispensationes matrimoniales in forma gratiosa, sed semper committantur Ordinariis, prout alias fieri consuevit.

*Licentia do-
torandi.*

§. 18. Neque concedat religiosis licentiam suscipiendi gradum doctoratus, vel magisterii contra statuta Ordinis, nisi ex aliqua probabili causa, & nisi de licentia suorum Superiorum.

*Absolutione
à fructibus
indebitè per-
ceptis.*

§. 19. Nec absolutiones à fructibus indebitè perceptis, ratione intrusionis beneficio, vel ob non promotionem, aut alium tituli defectum, etiam in foro conscientie, nisi facta restitutione fructuum huiusmodi.

*Usurpatæque
iurisdictione
Ecclesiasticæ.*

§. 20. Nec etiam absolutiones concedat pro usurpatæ iurisdictione, vel violata libertate Ecclesiastica, etiam in foro conscientie (nisi cum clausula) Satisfacto prius de damnis, & expensis parti læsæ.

§. 21. Neque facultates testandi juxta formam quinter- ni simpliciter, sed cum clausula, dummodo non supra summam centum ducatorum, etiam ad pias causas, ac pro servientibus: Religiosis verò extra claustrum, etiam cum Apostolica dispensatione degentibus, facultates testandi nullo modo concedantur.

§. 22. Et insuper non confirmet gesta per Ordinarios, aut alios inferiores, illis de jure communi non concessa, nec suppleat eorum defectus.

§. 23. Minus etiam dispense super ætate promovendorum ad sacros Ordines de jure requisita, nec tēpus præfatis ad munus consecrationis suscipiendum à jure statutum ultra tres menses, & terminum anni Rectoribus Parochialium Ecclesiarum, & aliis quibusvis ad sacros etiam presb. ordines suscipiendos, à jure, aut in fundatione beneficiorum quomodolibet constitutum, extra casus à jure permittos, ultra sex menses minime prorogare valeat.

§. 24. Et ultra præmissa absteat etiam ab expeditionibus quibuscumque, quæ sibi per literas suarum facultatum expresse non conceduntur, nisi alias de jure communi in casibus de quibus agitur Ordinario concessæ reperiantur. Nec suffragetur prætextus consuetudinis, seu styli, aut quasi possessionis ipsius Majoris pœnitentiarii, & prædecessorum suorum, in similibus concedendis, etiam si consuetudo, aut stylus, vel quasi possessio huiusmodi per literas facultatum suarum generaliter approbata reperiantur.

§. 25. Volumus insuper quod officium sacre Pœnitentiariæ Sede Apostolica vacante, in omnibus & singulis quæ ad forum fori quomodolibet pertinent, penitus, & omnino conquiescat. Quodque ea tantum pro animarum salute expedire valeant, quæ forum conscientie respiciunt.

§. 26. Districtius inhibentes moderno, & pro tempore existenti Majori pœnitentiario in virtute sanctæ obedientiæ, ac Regenti, Correctoribus, Scriptoribus, Procuratoribus, Revisoribus, Sigillatoribus, aliisque dictæ Pœnitentiariæ Officialibus quibuscumque, sub nostræ indignationis, & excommunicationis lætæ sententiæ, necnon privationis, & amissionis suorum huiusmodi, & aliorum Officiorum & beneficiorum quorumcumque; per eos obtentorum, & inhabilitatis ad illa & alia, in posterum obtinenda, aliisque gravioribus nostro & pro tempore existen. Rom. Pont. arbitrio infligendis & applicandis pœnis, ne de concessionibus, & expeditionibus sibi per præfatos interdictis, contra præmissorum tenorē, etiam prætextu quorumvis privilegiorum, & indultorum eis quomodolibet concessorum, se intromittere quoquo modo audeant, seu præsumant.

§. 27. Decernentes quascumque concessiones, gratias, ac expeditiones deinceps ab eodem officio Pœnitentiariæ contra præsentium tenorem, quod absit, pro tempore emanatas, etiam si in illis asseratur vivæ vocis oraculo, ac de mandato nostro, & pro tempore existentis Rom. Pont. speciali, & expresse factas fuisse, nullas nihilominus, & invalidas, ac extortas, & subreptitias esse, & ceteri, neminique propterea suffragari posse, & ita per quoscumque locorum Ordinarios, ac Iudices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apost. Auditores, ac ejusdē S. R. E. Card. sublata eis, & eorū cui-libet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate, auctoritate, iudicari & definiri debere, irritum quoque & inane quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

§. 28. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apost. privilegiis quoque & indultis eidem Majori Pœnitentiario, ac ejus officio, etiam in illius erectione, & institutione, etiam Motu proprio, consistorialiter, ac de fratrum eorundem consilio & assensu, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis & decretis in genere, vel in specie, & alias quomodolibet, etiam per fel. rec. Eugenium IV. Sixtum etiam IV. & Paulum III. ac alios quoscumque Rom. Pont. prædecessores nostros, ac etiam nos concessis, approbatis, & innovatis, ac decretis, & censuris in illis appostis, quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, individua

*Facultate
testandi.*

*Confirmatio
negotiorum
ab Ordin.*

*Dispensat.
super ætate.*

*Pœnitenti-
arius suas fa-
cultates non
exercent.*

*Sede vacan-
te pœnitenti-
arii officio
vacat in
his quæ ad
forum fori
Idem habet
in sim consi-
63.*

*Inhibentque
Pœnitenti-
ario & Of-
ficialibus ne alia
quid expedire
presumant
contra præ-
dictorum
tenorem.*

*Decretum
irritum.*

*Clausula de-
rogatoria.*

individua, & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes...

Ego Vitellotius Card. Vitellius. Ego Carolus Card. Borromaeus. Ego Franciscus Card. Gonzaga. Ego Ind. de Avalos Card. de Aragona. Ego Alph. Card. Gesualdus.

Anno a Nativitate Domini 1562. Indictione 5. die vero 13. mensis Ianuar. Pontific. Sanctiss. in Christo patris & Domini N. D. Pii divina Providentia Papa IV. Anno 4. retroscripta...

Reformatio Officii Correctoris Cancellariae Apostolicae, & literarum minoris Iustitiae, Contractuarum nuncupatarum.

Aliam reformationem edidit Pius V. ut infra in eius Const. 90. Romani.

PIVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Universi gregis Domini curam nobis divina dispositione commissam, pro Pastoralis officii debito divina favente gratia diligenter, & salubriter exercere cupientes...

Sanctum cum nos una cum Venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus, singulorum Romanae Curiae Tribunalium, & Officiorum Correctionis, & emendationis jugiter intendentes...

Quod deinceps perpetuis futuris temporibus dictus Paulus, ac pro tempore existens Corrector, necnon literarum earundem Procuratores in causis quibus rescripta a nobis, vel a Signatura nostra iustitiae pro tempore emanare consigerit...

Et minus sententiarum, nisi cum clausula, quatenus rite & recte latae sint, & in rem transiverint iudicatum, atque adversus illas aliquid fuerit impetratum...

Necnon unionum perpetuarum, vel suppressionum, aut translationum beneficiorum Ecclesiasticorum, aut illorum fructuum applicationum, omnino abstinere.

Similiter non concedant confirmationes alienationum, permutationum, aut liberationum de bonis Ecclesiasticis, quorum annuus redditus summam quinque ducatorum excedat id quod dispositivè in literis exprimi debeat

Forma & officii publicacionis. Quam publicis habes hic in pua.

Sanctio pontificalis.

Dat. P. An. 3. die 4. Maii.

Ego Pius Catholicae Ecclesiae Episcopus.

Cardinalium subscripcionis.

- Ego R. Card. de Carpo Episcopus Portuen. Ego F. Card. Pisanus Episcopus Tusculanus. Ego Fed. Card. Celsus Episcopus Praenestin. Ego Io. Card. Moronus Episcopus Sabinen. Ego Christof. Episc. Albanen. Triden. Ego Otho Card. Truchses Augustanus. Ego de la Cuenan. Card. S. Crucis. Ego Ti. Card. Crispus. Ego Fulvius Card. Perusinus. Ego Io. Michael Card. Saracenus. Ego Io. Card. Sancti Vitalis. Ego Io. Card. Puerus. Ego Io. B. Cicada Card. S. Clementis. ff. Ego B. Card. Tranen. Ego Scipio Card. Pisarum. Ego Io. Card. Reumanus. Ego Io. Ant. Card. Capisuccus. Ego Fr. M. Card. Alexandrinus. Ego Iac. Card. Sabellus. Ego Jo. Ant. Card. S. Georgii. Ego Aloy. Card. Cornelius. Ego B. Card. Salviatus. Ego Ph. Card. Aburd. Ego Petrus Franciscus Card. Ferrerius. Ego Marcus Antonius Card. Amulius. Ego Hieronymus Card. Corrigiensis. Ego B. Card. Navagerius. Ego Io. Franciscus Card. de Gambara. Ego Alexan. Card. Farnesius Vicecanc. Ego Gui. Asc. Card. Camerarius. Ego N. Card. de Sermoneta. Ego Iul. Card. Urbinas. Ego Alph. Carafa Card. Neapolitanus.

publicacione

LVI.

Edita A. D. 1565.

Exordium.

Causa huius reformationis qua editur super.

Expeditionibus in causis in quibus Papa, vel eius signaturae rescriptis. Vide declarationem Pii V. in rubr. cit.

Indulgentiarum, quae, testamento, contractibus, &c.

Sententiarum laudis, como promissis.

Unionibus beneficiorum. Quid generale proi fuit

Pius V. ibid. Alienationum bonorum Ecclesiasticorum.

Quod etiam prohibuit Pius V.

debeat, & confirmationes hujusmodi semper Ordinationis loci, & alteri personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ conjunctim committantur. Et si de ipsius Ordinarii interesse vel præjudicio agatur, tunc loco ipsius committantur Metropolitanæ, & si res ad ipsam Metropolitanam pertineat, Ordinariæ viciniori, & nunquam similes commissiones concedant, quando de alienandis jurisdictionibus, vel vassallagiis ad Ecclesias quomodolibet pertinentibus agitur.

Professionibus Regularium.

§. 7. Literas etiam declaratorias nullitatis professionis propter vim & metum, quando religiosi post ingressum religionis, vel emissam professionem sacros ordines in religione susceperunt, etiam si asseratur quod eisdem vi, & metu durantiibus dictos ordines susceperint, minime concedant. In aliis autem casibus declaratoriæ hujusmodi committantur Ordinario loci, vocato Priore Monasterii loci ejusdem, in quo fuit emissâ professio, & nunquam in Romana curia, etiam si pars, & testes in ea præsententur.

Quod etiam prohibuit Pius V. ibid.

§. 8. Sed nec licentias religiosi eisdem standi extra Monasterium, etiam in casibus infirmitatis, vel aliis à jure permissis, nec pro subventionem parentum pupillorum, aut aliorum consanguineorum, nisi de expressa licentia suorum superiorum petita, & obtenta.

Religiosorum licentia standi extra claustrum, &c. Hoc revocatum est ibid.

§. 9. Et similiter absolutiones à juramento, præterquam ad effectum agendi, & accipiendi.

Abfolutionibus iuramentorum.

§. 10. Ac facultates testandi de bonis Ecclesiasticis in forma quinterni ultra summam centum ducatorum minime concedere valeant. Religiosis verò etiam extra claustra cum legitima dispensatione degentibus, similes facultates testandi nullatenus concedantur.

Facultatibus testandi Ordinariorum gestis.

§. 11. Item gesta per Ordinarios, aut alios inferiores, nisi in casibus illis expresse de jure permissis, & quando ex eorum narrativa formam juris minime per eos servatam esse constat, nullatenus confirmant, nec eorum defectus juris vel facti aliquo modo suppleant.

Beneficiorum titulis, vel possessionibus. Ad hoc vide d. Bull. Pii V.

§. 12. In primis autem abstineant à confirmatione tituli, vel possessionis beneficiorum Ecclesiasticorum, etiam pro pacificis possessoribus, etiam cum clausula, sicuti iuste, & pacifice possidetis, cum sicut accepimus, confirmationes hujusmodi plerumque petantur in fraudem ad confovendos intrusos, & alios qui literas Apostolicas provisionis beneficiorum eorundem minime expederunt, ac minime curant expedire.

Declaratoriis super homicidiis, & irregularitatibus.

§. 13. Abstineant etiam à declaratoriis super homicidiis, & irregularitate exinde contracta, etiam si illa vim vi repellendo, & ad necessariam defensionem commissa fuisse asseratur.

Decimarum confirmationibus.

§. 14. Item à confirmationibus decimarum, illarum acquisitionum, etiam pro pacificis possessionibus, nisi illas ante Concilium Lateranense, tempore rec. mem. Alexandri III. celebratum legitime acquisitas esse expresse dicatur.

Rebus litigiosis.

§. 15. Et insuper à confirmationibus quibuscumque de rebus litigiosis omnino cessent.

Indultorum confirmationibus.

§. 16. Privilegia verò, ac facultates, & gratias per Sedem Apostolicam concessa in genere tantum, non autem in specie confirmant, nisi privilegia ipsa de verbo ad verbum inferantur, de quibus per literas Apostolicas, aut earum transumpta authentica, omni prorsus suspitione carentia, ipsi Correctori constiterit, de quo in confirmatione ipsa expressa mentio fieri debeat.

Rebus dubiis.

§. 17. Postremo cum officium ipsum correctoris potissimum versetur in concessione, vel confirmatione eorum quæ sunt de jure permissa, nullatenus concedendo, vel confirmando rescribat in materiis quoquo modo in jure dubiis, vel ubi variæ sunt jurisperitorum opiniones, etiam pro communi illorum sententia, sed tantum ubi de re ipsa clara, & expressa de jure decisio apparet, & de cujus intellectu nullatenus apud juris interpretes dubitetur.

Procuratores non immutent facti veritatem. Pius V. pœnâ falsi imposti in comp. 11.

§. 18. Procuratores autem literarum ipsarum contradictarum materias injustas, aut indebitas non procurent, nec minutas literarum forment contra, vel præter contentiam memorialium, & veritatem facti illis à partibus exhibiti, ne facto variato, & veritate immutata literas ex-

pediant, quæ alias expediri non possent, prout sapius attentatum fuisse accepimus. In reliquis verò per præsentem non immutatis aut alteratis, antiquum stylum in expeditionibus literarum earundem servari solitum inviolabiliter observent.

Contravenimus neq.

§. 19. Districtius inhihentes præfato, ac pro tempore existenti Correctori sub indignationis nostræ, Procuratoribus verò præsentibus, & futuris, sub excommunicationis lætæ sententiæ, necnon privationis officiorum, & beneficiorum quorumcumque per eos obtentorum, ac inhabilitatis ad illa, & alia in posterum obtinenda, aliisque nostri, & pro tempore existentis Rom. Pont. arbitrio inferendis, & applicandis pœnis, ne de causis, ac expeditionibus per præsentem interdictis, & alias quàm ut præfertur, etiam prætextu quorumvis privilegiorum, & indultorum eis & eorum officio quomodolibet concessorum, aut consuetudinis, vel quasi possessionis in similibus materiis prohibitis expediendis, se intromittere quo quomodo audeant, vel præsumant.

Irritatio d. rariorum.

§. 20. Decernentes nihilominus quascumque concessionis, commissiones, & alias expeditiones ab illis, & à dicto officio deinceps contra præsentium tenorem pro tempore quomodolibet, quod absit, attentatas, nullas, & invalidas, ac extortas, & subreptitias fore, & esse, ac ceteri, neminique propterea suffragari posse.

Clausula sublatæ, &c.

§. 21. Sicque per quoscumque locorum Ordinarios, ac Iudices, & commissarios, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac ejusdem R. E. Card. sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiti debere, irritum quoque, & inane quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clausula derogatoria.

§. 22. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, privilegiis quoque, & indultis eisdem Correctori, & Procuratoribus sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, per quoscumque Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac forsitan nos concessis, approbatis, & innovatis, ac decretis, & censuris in illis apposis (quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eoque totis tenoribus specialis, specifica, individua, & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi præsentibus pro sufficienter expressis habentes illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus) contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem. Et quibuslibet aliis privilegiis, indulgentiis, & literis Apostolicis, generalibus, vel specialibus, quorumcumque tenorem existant, per quæ præsentibus non expressa, vel totaliter non inserta effectus præsentium impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus habenda sit in nostris literis mentio specialiter.

Injussu publicandi.

§. 23. Ut autem præsentem literæ ad omnium notitiam deducantur, & eos quorum interest, vel interesse poterit omnino efficiant, volumus, & mandamus, illas in Palatii nostri Apostolici, ac Audientiæ literarum Contradictarum valvis, & acie Campi Floræ per aliquos ex Cursoribus nostris affigi, & per aliquod temporis spatium, relicta ibidem earum copia, affixas detineri, ut ii quos literæ ipsæ concernunt, seu concernere poterunt quomodolibet in futurum, nullam possint excusationem præterdere, vel allegare, quod ad ipsorum notitiam non pervenerint, cum non sit verisimile apud eos incognitum remanere, quod tam patenter publicatum fuerit.

Sanctio pœnalis.

§. 24. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum statuti, ordinationis, inhibitionis, decreti, derogationis, voluntatis, & mandati infringere

gere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare presumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursurum.

Dat. Rom. apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominice 1562. sexto Kal. Junii, Pontificatus nostri anno 3.

Ego Pius Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

Si mei non fuerint dominati, tunc immaculatus ero.

- Ego R. Card. de Carpo Episc. Ostien.
Ego Fed. Card. Pisanus Episcopus Portuen.
Ego Fed. Card. Cæsius Episc. Tusculanus.
Ego Io. Card. Moronus Episcopus Prænestin.
Ego Otho Card. Aug. Episc. Albanen.
Ego B. de la Cueva Card. S. Crucis.
Ego R. Card. Sancti Angeli, Major Pœniten.
Ego Ti. Card. Crispus.
Ego Fulvius Card. Perusinus.
Ego Io. Mi. Card. Saracenus.
Ego Io. Card. Sancti Vitalis.
Ego Io. B. Cicada Card. S. Clementis.
Ego B. Card. Tranen.
Ego Scipio Card. Pisarum.
Ego Vitellotius Card. Vitellius.
Ego Franciscus Card. Gonzaga.
Ego Io. Suavius Card. Reumanus.
Ego Io. Ant. Card. Capisuccus.
Ego F. M. G. Card. Alexandrinus.
Ego Io. Ant. Card. S. Georgii.
Ego Card. Salviatus.
Ego Ph. Card. Aburd.
Ego P. F. Card. Ferrerius.
Ego Hieronymus Card. Corryiensis.
Ego B. Card. Navagerius.
Ego Io. Franciscus Card. de Gambara.
Ego Alexand. Card. Farnesius Vicecanc.
Ego Gui. Asc. Card. Camerarius.
Ego Jul. Card. Urbinas.
Ego Alph. Carafa Card. Neapolitanus.
Ego Ind. de Avalos Card. de Aragona.
Ego Alph. Card. Gesualdus.

Anno à Nativitate Domini 1562. indictione quinta, die vero 19. mensis Junii, Pontific. Sanctiss. in Christo Petri, & D. N. D. Pii divina providentia Papa IV. Anno tertio, retroscripta litera Apostolica affixa, & publicata fuerunt ad valvas Palatii Apostolici, audientia literarum Contradictarum, & in acie Campi Flora, & deinde amota, dimissi ibidem in locis superscriptis copiis earundem affixis, per nos Iulium Parinum, & Camillum Cherrinimum, pralibati S. D. N. Papa Cursores.

Franciscus Rogerius Magister Curserum.

Reformatio Tribunalis Rev. Cameræ Apostolicæ.

Hanc reformationem latius prosequitur hic idem Pontifex in const. 87. Cum inter. Et quoad Camerarium aliam reformationem edixit Clem. VIII. in const. 65. In conferendis, ubi de Camerariis, & Camera materia plenè notabo. Et novissimè eorum reformationem edidit Paul. V. in const. 71. Vniversi.

De Munere autem Officialium Cameræ, ultra notata hic, & in dicta alia reformatione in apostillis, plenè habes de Clericis in const. 13. Eug. IV. Inter. sup. & in const. 1. Call. III. Qua laudabili, in const. 8. Iul. II. Ex injuncto, De Auditore Cam. vide in const. 28. Pauli V. Eximia. De Thesaurario in Sixti V. const. 100. In conferendis. De Præfecto Annone, in Greg. XIII. const. 35. Inter ceteras. De Commissariis Cameræ in bulla 44. Sixti V. Ad excelsum. De Fisco in Clem. VII. const. 20. Quoniam, sup. & de ipso Camerario eorum omnia cap. in Clem. VIII. const. 65. In conferendis.

Bullariis Mag. Tom. II.

Romanus Pontifex, Christi Vicarius, uti prudens paterfamilias providè animadvertens, in agro dominico multam messem, & multos jam operarios esse, ut opus Domini rectè, & sine confusione adimpleatur, singulis curas partitur, & officia distribuit, ac ne quis muneris sibi commissi limites excedat, aut in alterius messem falcem imponat, solerti studio, & diligentia providet, sicut pro felici ipsius agricultura, & directione in Domino conspicit salubriter expeditè.

1. Sane postquam nos sacrum Oecumenicum, & generale Concilium pro extirpandis hæresibus, & Christiani populi moribus emendandis in Civitate Tridentina celebrandum indiximus, prout illud divina favente gratia frequentissimo Prælatorum conventu jam feliciter congregatum extitit, & suos salubres progressus habere cepit, dum Concilium ipsum generali totius Ecclesiæ reformationi diligenter incubit, nos Curie nostræ, ac illius Officiorum, & Tribunalium peculiari correctioni animum adjecimus, & à sacræ Pœnitentiariæ officio, in quo salus præcipuè vertitur animarum, initio sumpto, illius reformationem feliciter absolvimus.

2. Nunc verò Cameræ nostræ Apostolicæ tribunal tanquam reliquis totis Curie dignius, & excellentius, in quo non solum Patrimonii Beati Petri, sed universorum Fisci Apostolici jurium conservatio, & administratio versatur, direximus oculos nostræ mentis, animadvertimusque in eandem Cameram pro superiorum temporum licentia, & incuria, pleraque negotia extra propriam ipsius tribunalis naturam, tam circa ditioni ecclesiasticæ in temporalibus subjectas, quam reliquas totius Christiani Orbis provincias irrepsisse, per quæ Camerarii nostri, ac Præsidentium, & clericorum ejusdem Cameræ studia, à propriis & peculiaribus eorum curiis distrahantur, aliorumque tribunalium, & officiorum dictæ Curie, ac totius Ecclesiasticæ Status jurisdictio, cum magno Fisci nostri, ac partium litigantium detrimento, & reliquorum Christi fidelium scandalo, confunditur, & impeditur: Idcirco ad tollendos abusus hujusmodi, & ut Camerarius, ac Clerici, & Præsidentes prædicti eorum proprio muneri commodius & diligentius intendere valeant, habita super his cum venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus deliberatione matura, & dilecto filio nostro Guidone Ascanio S. Mariz in Via lata Diac. Card. de Sancta Flora nuncupato, moderno Camerario nostro, ac dilectis filiis Præsidentibus, & Clericis dictæ Cameræ, ejusque Notariis auditis, & eorum facultatibus, & juribus diligenter inspectis, omnibusque maturè consideratis, de eorundem fratrum consilio Apostolica auctoritate tenore præsentium statuimus, & ordinamus.

3. Quod de cætero perpetuis futuris temporibus prædicti Guido Ascanius Cardinalis, ac pro tempore existentes Camerarius, ac Præsidentes, & Clerici, Fisci nostri negotiis diligenter incumbant, utque illud liberius, & facilius facere, & exequi possint, causis inter Fiscum nostrum, & privatos, juxta propriam eorum tribunalis naturam contenti sint, & propterea à cognitione causarum inter privatos, etiam per viam appellationis, etiam in Terris Ecclesiæ ad Sedem Apostolicam interpositæ omnino abtineant, nisi causæ à negotiis fiscalibus dependant, aut ab illis originem trahant.

4. Similiter abtineant à commissionibus, & avocationibus causarum, necnon literis monitorialibus, & inhibitoriis, ac sequestrationibus, & aliis hujusmodi, ubi non agitur de interesse Fisci, etiam in Terris Ecclesiæ, cum hæc ad signaturam nostram spectare noscantur, & aliàs ordo judiciorum multipliciter confundatur. Permittimus tamen illis pro minori pauperum dispendio, ut causas appellationum à sententiis definitivis, vel earum vim habentibus interlocutoriis, intra quadraginta millia ab Vrbe in rebus minimis, & profanis summam viginti quinque ducatorum non excedentibus, de quo dispositive mentionem facere teneantur, per simplices literas alias juxta formam juris committere possint.

5. Interdicimus etiam illis commissiones alienationum

Exordium

Stadium Pa-performandi eius Curiam.

Causa huius reformationis.

Camerarius & Clerici causas Fiscus inter se concernent. & ab aliis causis privatorum cognoscant. Et se abtineant à

Commissionibus causarum.

Alienationumque bonorum Ecclesiæ. Tu vide maiorem prohibitionem Pii V. in const. 65.

num de bonis ecclesiasticis in forma que dicitur, si in evidentem, pro rebus quarum reditus annuus summam quinque ducatorum auri de Camera excedat, de quo reddito similiter expressa mentio in dispositiva litterarum habeatur, & commissiones huiusmodi semper Ordinario loci, & alteri personae in dignitate ecclesiastica constituta conjunctim committantur. Et si de ipsius Ordinarii interesse, vel prejudicio agatur, tunc loco ipsius committantur Metropolitano, & si res ad ipsum Metropolitanum pertineat, Ordinario viciniori, & nunquam similes commissiones concedant, quando agitur de alienatione jurisdictionum, vel vassalorum Ecclesiam quovis modo pertinentium.

Abfolutionibus à delictis &c.

§. 6. Insuper ne delicta impunita remaneant, ab absolutionibus, & remissionibus delictorum quorumlibet, etiam levium, aut illarum commissionibus, necnon salvisconductibus pro delinquentibus, etiam de delictis extra Terras Ecclesie commissis, omnino abstantur.

Moratoriis.

§. 7. Et similiter à moratoriis dilationibus, nisi ad modicum tempus, & non ultra mensem, ac data idonea cautione, & pro his debitoribus tantum, qui aliam dilationem non obtinuerint.

Hebraeorum tolerantiis.

§. 8. Hebraeis verò tolerantias, aut alia privilegia jurisdictionum Christianorum quomodolibet concernentia.

Represalias.

§. 9. Et quibusvis personis frumentorum, aut aliorum victualium ex Vrbe, vel aliis Terris Ecclesie.

Possessionibus beneficiorum &c.

§. 10. Et tam in illis, quam extra ad cuiusvis instantiam, represalias etiam pro debitis fiscalibus, nisi de particulari, & expresse mandato nostro, aut Pontificis pro tempore existentis.

Concessione literarum Camerales pro adipiscenda possessione beneficiorum ecclesiasticorum, etiam nobis, & Sedi Apost. reservatorum, & prorogationem temporis ad expediendas literas Apostolicas quarumcumque gratiarum, aut ad solutionem annatarum, vel aliorum jurium Collegio Cardinalium, aut officialibus debitorum, minime concedere valeant.

Vedigalibus.

§. 11. Necnon literas Camerales pro adipiscenda possessione beneficiorum ecclesiasticorum, etiam nobis, & Sedi Apost. reservatorum, & prorogationem temporis ad expediendas literas Apostolicas quarumcumque gratiarum, aut ad solutionem annatarum, vel aliorum jurium Collegio Cardinalium, aut officialibus debitorum, minime concedere valeant.

Spoliis Clericorum.

§. 12. Caveant etiam ab impositione, vel augmento vedigalium, seu dationum, vel illorum diminutione, aut alteratione ex quacumque causa, etiam publicam utilitatem concernente.

De Clericorum iurisdictione.

§. 13. Sed nec spolia Clericorum decedentium, aut decimas, vel alia regalia, aut credita fiscalia, in toto vel in parte donare, vel remittere possint. Commissarii verò ad premissa exigenda, & recuperanda non nisi idonei, & probate vite, nullum habentes in ea re interesse constituantur, qui etiam iurejurando, ac idoneis cautionibus de eorum officio fideliter, & diligenter exercendo adstringantur.

Notariis.

§. 14. Clerici verò Camere cum nullam jurisdictionem ut singulis, sed tantum collegialiter, & in plena Camera habere noscantur, nihil expediant privatim, & singulariter, nec aliquas literas, aut patentes de quacumque re subscribant, nisi ex commissione eis facta in eadem plena Camera, in qua omnia clare, & distincte proponi, ac in libro propositionum annotari debeant.

Indultis circa spirituales.

§. 15. Notarii in expeditionibus, & scripturis desuper conficiendis de propositione, & commissione huiusmodi mentionem expresse habere teneantur.

Expeditionibus.

§. 16. Sed & tam Camerarius, quam Clerici ipsi ultra prohibita in presenti reformatione, à quibuscumque licentis, gratis, & indultis de rebus spiritualibus in forma gratiosa, vel commissoria, etiam cum clausulis justificativis, & alia tam in Terris Ecclesie, quam extra illas, omnino abstineant.

Notariis.

§. 17. Et similiter à quibuscumque aliis expeditionibus, que sibi ratione suae ordinariae jurisdictionis propter publicam utilitatem, vel alias expresse per literas suarum facultatum concessae non reperiuntur. Nec preteritus consuetudinis, aut quasi possessionis, etiam antiquissimae, & immemorabilis in similibus concedendis eis suffragetur, etiam si consuetudo, & quasi possessio huiusmodi per literas aliquorum Pontificum generaliter approbata fuerint.

Notariis.

§. 18. Notarii verò Camere abstineant ab extorsionibus, & indebitis exactionibus, utpote pro obligationibus solvendi annatas, que tamen in promptu solvantur, pro ut hactenus usurpatum esse accepimus, & aliis huiusmodi, super quibus, & aliis per presentes statutis, & prohibitis

bitis Camerarius, ac ejus Vicarius diligentem inquisitionem adhibere, & delinquentes condignis poenis pro modo culpe punire debeant.

§. 19. Sede autem Apostolica vacante officium Camerarii, quod per constitutionem pie mem. Clementis Papae V. etiam praedecessoris nostri in Conc. Viennensi dictam durare debentur, ita durare declaramus, ut tam ipse Camerarius, quam Praesidentes, & Clerici, ac Notarii praedicti, non solum ea que presenti constitutione prohibentur, & que Pontifici vivente, etiam pro ejusdem Pontificis reverentia, aut alias quomodolibet exercere, & expedire non consueverunt, minime usurpent, sed tantum exactioni pecuniarum Camere Apost. debitarum, ac illarum reservationi, necnon provisionibus ratione Sedis vacantis necessariis faciendis incumbere, & propterea à solutione debitorum ante Pontificis obitum contractorum, aut illorum declaratione, vel novatione, ac rationum solidatione, & quibuscumque aliis expeditionibus, tam gratiarum, quam iustitiam, aut illarum executionem quomodolibet concernentibus, omnino abstinere debeant.

§. 20. Districtius inhibentes praefato, ac pro tempore existenti Camerario in virtute sanctae obedientiae, Clericis verò, ac Notariis, & aliis officialibus, & eorum ministris quibuscumque, sub excommunicationis latae sententiae necnon privationis officiorum, & beneficiorum quorumcumque per eos obtentorum, ac inhabilitatis ad illa, & alia in posterum obtinenda, aliisque nostri, & pro tempore existentis Rom. Pont. arbitrii poenis, ne de causis, negotiis, ac expeditionibus per praesentes interdictis, etiam praetextu quorumvis privilegiorum, & indultorum eis quomodolibet concessorum, aut consuetudinis, vel quasi possessionis huiusmodi, se intromittere quoquo modo audeant, seu praesumant.

§. 21. Decernentes quascumque concessiones, commissiones, & expeditiones ab illis, & à dicta Camera deinceps contra praesentium tenorem pro tempore forsan, quod absit, attentatas, etiam si illas viva vocis oraculo emanasse asseratur, nihilominus nullas, invalidas, ac extortas, & subreptitias fore & esse, ac censeri, nemini que propterea suffragari posse.

§. 22. Et ita per quoscumque locorum Ordinarios, ac Iudices, & Commissarios, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac ejusdem Rom. Ecclesie Cardinales, etiam Provinciarum, ac Terrarum ditionis Ecclesiasticae Legatos, eorumque Vicelegatos, Gubernatores, & alios Officiales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiti debere, irritum quoque & inane quicquid fecerit super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

§. 23. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, privilegiis quoque, indultis, ac facultatibus eidem Camerario, ac Praesidentibus, & Clericis, etiam Motu proprio, & consistorialiter, ac de fratre eorumdem consilio, & assensu, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, in genere, vel in specie, & alias quomodolibet, etiam per pia mem. Martinum V. Eugenium IV. Innoc. VIII. & praedictum Leonem X. & Paulum III. ac Julium etiam III. & alios quoscumque Rom. Pontifices praedecessores nostros, ac forsan etiam nos concessis, approbatis, & innovatis, ac decretis, & censuris in illis apposis, quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficiente derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa ac individua, & de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi pro sufficienter expressis habentes, illis aliis in suo robore permanens, hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus, contra rariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem, & quibuslibet aliis privilegiis, indulgentiis, & literis Apostolicis generalibus vel specialibus, quorumcumque tenorum

Camerarii & clericis officio, pro tempore Sede vacante.

Contractuum poena.

Annullatio aliter generalium.

Clausula sublati.

Clausula derogatoria.

rum existant per que presentibus non expressa, vel totaliter non inserta effectus presentium impediti valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus habenda sit in nostris literis mentio specialis.

§. 24. Vt autem presentes literæ ad omnium noticiam deducantur, & eos quorum interest, vel interesse poterit omnino afficiant, volumus, & mandamus illas in Palatii nostri, ac Camere Apostolicæ valvis, & acie Campi Floræ per aliquos ex Curforibus nostris affigi, & per aliquod temporis spatium, relicta ibidem earum copia, affixas detineri, ut ij quos literæ ipsæ concernunt, seu concernere poterunt quomodolibet in futurum, nullam possint excusationem præterdere, vel allegare, quod ad ipsorum noticiam non pervenerint, cum non sit verisimile apud eos incognitum remanere, quod tam patenter publicatum fuerit.

§. 25. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum statuti, ordinationis, inhibitionis, decreti, derogationis, voluntatis, & mandati infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumperit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1562. Kal. Junii, Pont. nostri anno tertio.

Ego Pius Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

Locus Signi.

Si mei non fuerint dominati, tunc immaculatus ero.

- Ego R. Card. de Carpo Episcopus Ostien.
- Ego Fed. Card. Pisanus Episcopus Portuen. manu propr.
- Ego Fed. Card. Cælius Episcopus Tusculanus.
- Ego Io. Card. Moronus Episcopus Prænestin. ff.
- Ego Otho Truchfès de Vvalburg. Episc. Card. Albanen.
- Ego B. de la Cueva Card. S. Crucis.
- Ego R. Card. Sancti Angeli, Major Pœnitent.
- Ego Ti. Card. Crispus.
- Ego Fulvius Card. Perusinus.
- Ego Io. Mi. Card. Saracenus.
- Ego Ia. Card. Sancti Vitalis.
- Ego Io. B. Cicada Card. S. Clementis.
- Ego B. Card. Tranen.
- Ego Scipio Card. Pisarum.
- Ego Io. Card. Reumanus.
- Ego Io. Ant. Card. Capisuccus.
- Ego F. M. Card. Alexandrinus.
- Ego Io. Ant. Card. S. Georgii.
- Ego Bernardus Card. Salviatus.
- Ego Ph. Card. Aburd.
- Ego P. F. Card. Ferrerius.
- Ego Hieronymus Card. Cortigiensis.
- Ego R. Card. Navagerius.
- Ego Io. Franciscus Card. de Gambara.
- Ego Alexand. Card. Farnesius Vicecanc.
- Ego Jul. Card. Vrbinas.
- Ego Alph. Carafa Card. Neapolitanus.
- Ego Vitellorius Card. Vitellius.
- Ego Franciscus Card. Gonzaga.
- Ego Ind. de Avalos Card. de Aragona.
- Ego Alph. Card. Gesualdus

Anno à Nativitate Domini 1562. indictione quinta, die verò 19. mensis Junii, Pontific. Sanctiss. in Christo Patris, & D. N. D. Pii divina providentia Papa IV. Anno tertio, retroscripta litera Apostolica affixa, & publicata fuerunt ad valvas Palatii Apostolici, Camera Apostolica, & in acie Campi Floræ, & deinde amota dimissis ibidem in locis superscriptis earum copiis affixis, per nos Iulium Parinum, & Camillum Cherenbinum pralibari S. D. N. Papa Cursores

Franciscus Rogerius Magister Curforum. Bullarii Magni Tom. II.

Reformatio Tribunalis Auditoris causarum Curiz Rev. Camere Apostolicæ.

LVI.

Pius V. aliam edidit reformationem in cons. 113. Intet illa, & alteram Paul. V. in cons. 71. Præterea, §. 4. ubi etiam notabo.

PIVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Nos multiplices Pastoralis Officii nostri curas, illa nos porissimum urget, ut provisionis nostræ ministerio Romanæ Curie Tribunalia justè, & salubriter dirigantur, ac subditis nostris & aliis Christi fidelibus causas, & negotia sua in eis tractantibus, jus, & justitia æqua lance, & minoribus quàm fieri poterit, dispendiis ministrantur.

Procurator

§. 1. Sane cum nos unà cum venerabilibus Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus, generali Tribunalium, & Officiorum ejusdem Curie reformationi solerti studio, ac vigilantia intenderemus, inter cætera respeximus ad antiquissimum, & nobilissimum Tribunal nostrum, & Curie causarum Camere Apostolicæ generalis Auditoris, qui non solum Rom. Curie iudex ordinarius existit, sed in tota temporalis iurisdictione nostra, ac universis Christiani Orbis Provinciis, & Regnis ex indulto diversorum Rom. Pontificum prædecessorum nostrorum in civilibus, & criminalibus iurisdictionem exercet, animadvertimusque in eodem Tribunali pro temporum incuria, & negotiorum multiplicitate nonnullos abusus irrepisse, ac non modica emendatione, & correctione opus esse.

Causa huius reformationis

§. 2. Et propterea, ut tam Auditor, quàm ejus locum tenentes, & Notarii intra iurisdictionis suæ fines se contineant, neque causas contra juris ordinem cum Rectorum, & Gubernatorum ejusdem ditionis nostræ, & aliorum Ordinariorum injuria, ac subditorum nostrorum, & reliquorum Christi fidelium nimio dispendio ad se trahant, aliasve ut decet eorum officio ritè, & rectè fungantur, providere volentes, vocato, & audito venerabili fratre nostro Flavio Episc. Muran. Moderno nostro & d. Curie Auditore, & habita super his cum eisdem Cardinalibus deliberatione matura, de eorum consilio Apostolica auctoritate, tenore presentium statuimus, & ordinamus, quod de cætero perpetuis futuris temporibus Auditor, ac Locumtenentes, seu iudices, & Notarii dictæ Curie pro tempore existentes, ad infra scriptorum capitulorum, & in eis contentorum quorumcumque plenariam observationem teneantur.

Reformatio super

§. 3. Et in primis Auditor præfatus non decernat monitoria specialia in causis profanis, etiam in terris Ecclesiæ ultra quadraginta millia ab Vrbe, quando valor causæ non excedit summam centum florenorum.

Monitoria specialibus

§. 4. Deinde non recipiat nec admittat appellationes de partibus, nisi cum clausula expressa: Quatenus à sententia definitiva, vel vim definitivæ habente appellatum sit.

Appellat. admittendis. Vide bullam Pii V. etc. in rubr.

§. 5. Successivè in monitoriis generalibus reserves facultatem etiam ordinario loci, absolvendi incurrentes censuras in eis contentas.

Monitoriis generalibus.

§. 6. Præterea non permittat affigi cedulones cum picture dæmonum, & aliis similibus.

Cedulones.

§. 7. Item non decernat sequestra, nisi juxta formam constitutionis fel. rec. Clementis Papæ V. Prædecessoris nostri, quæ incipit, Ad compescendas, prout servatur in Rota, & in illis semper apponatur clausula, Provisio quod de fructibus sequestratis cultus divinus manteneatur, ac animarum cura exerceatur, & alia onera beneficio incumbentia supportentur.

Sequestra. Vide etiam bullam Pauli V.

§. 8. Porro non decernat contra Episcopos, & eorum superiores monitoria ad personaliter comparendum, nisi prævia commissione signata manu nostra, aut pro tempore existentis Romani Pontificis, & pro decreto monitorii ad personaliter comparendum nihil percipiat.

Monitoria contra Episc. & eorum superiores. Vide ibid.

Expensis et
contumacialibus
instigatoribus

Remissio
in causis cri-
minalibus.

Literis pro
caplen. iudi-
c. V. d. d.
bullam.

Examine
vorum &
offium.

Reorum in
carceribus
secretis

Dilationibus
Fisci.

Interesse Fisci
in causis
privatorum.

Causis usura
contra Men-
catores.

Appellatio-
nibus Fisci.

Inventarii
de bonis in-
quisitorum.

Sportulis in-
dicum.
V. d. d. bul-
lam Pauli V.

Notariorum
procupa, vel
palsis.

Decretis.

Contractuum
cogni-
tione.

Officiorum
arrendis.

Inhibitionibus
vigore
Eugeniana,
de qua vide
in Eugen. IV.
confli. 4.
Terminis re-
ferendis.

Mandatis
de Mantene-
nendo.
Ad quod vi-
de d. bull. Pii
V. cit. in ru-
br.

Mandatis
suspicionis
fuge. V. d. d.
bullam Pii V.
& Pauli V.

§.9. Subsequentem expensam contumaciales reseruantur instigatori, si illas fecerit, alioquin Notario cause, ac aliis qui in ea expeditiones scripserunt, ac eas gratis ad instantiam Fisci concesserunt.

§.10. Item non concedat Auditor in causis criminalibus remissionem ad partes ad propositum delicti, vel fundandam Fisci inentionem, sed advocentur testes ad Curiam, vel causa remittatur ad partes ubi delictum est commissum.

§.11. Nec concedat literas ad capiendia indicia contra aliquem, nisi prius in Curia aliquater constiterit de delicto.

§.12. Preterea non permittat, quod procurator Fisci examine reos, sed tantum examini interesse possit, ac reus per Iudicem examinetur, & idem servetur in testibus, qui pro reo examinabuntur, vel det interrogatoria in scriptis.

§.13. Deinde curet ne rei ultra triduum retineantur in carceribus secretis antequam examinentur, nisi tamen natura cause aliud suadeat.

§.14. Studetque generaliter dilaciones in Fisci favorem abbreviare, ne rei diutius laboribus, & expensis fatigentur.

§.15. Nec differat expeditionem causarum inter privatos pendentiur, licet procurator Fisci protestetur causam non expediti, nisi ipso citato pro ejus interesse, nisi de eo incontinenti saltem summarie doceat.

§.16. Nec inibeat aut retardet Mercatoribus creditorum suorum exactionem ad Fisci instantiam, sub pretextu usurarie pravitate in eis commissæ, sed procedatur separatim in causa usurarum, sine retardatione cause civilis juxta juris dispositionem.

§.17. Minus etiam admittat appellationem Fisci absolutoria lata pro reo juxta laudabilem consuetudinem hactenus in Curia servatam.

§.18. Item Inquisito reo non fiat inventarium illius bonorum, nisi agatur de delicto pro quo veniat imponenda pena capitalis, vel confiscationis bonorum, aut alia notabilis pena, nisi detur idonea fidejussio de stando juri, & judicato solvendo. Quando autem inventarium conscribendum fuerit, non describatur inventarium hujusmodi in Registro, sed tantum moderata merces pro qualitate rei a Notario accipiatur.

§.19. Et in causis ordinariis Auditor predictus, seu ejus in civilibus Locumtenens, non recipiat sportulas, neque Notarius aliquid pro nota sententia, sed in causis commissariis, & declaratoriis contumacialibus tantum.

§.20. Insuper caveat dictus Auditor, ne sui Notarii, vel eorum substituti sint procuratores causarum ejusdem tribunalis, aut paciscantur de quota lris vel lucri, cum provocatoribus, vel sollicitatoribus, sub pena privationis, & infamiae.

§.21. Nec audeant Notarii ipsi facere ex se decreta, etiam quantumvis ordinaria, & solita, sed semper ad Iudicem recurrant, sub pena falsi, & privationis exercitii.

§.22. Curentque etiam Notarii, ut cognoscant contractantes saltem per depositionem unius ex testibus in instrumento apponendis, ne fiat suppositio personarum.

§.23. Item eorum officia arrendare non possint, nisi personis per ipsum Auditorem approbatis.

§.24. Preterea Auditor prefatus non concedat monitionem, vel inhibitionem in vim constitutionis Eugenianæ in favorem Curialium, nisi pro illis qui saltem per annum in Curia continue residentiam fecerint.

§.25. Et si contingat unum Notarium accipere terminum pro alio Notario ad referendum, teneatur ipse accipiens per totam illam diem qua acceperit, relationem facere.

§.26. Et insuper Auditor prefatus non concedat mandata de manutenendo aliquem in possessione in qua existit, nisi confito saltem extrajudicialiter eum accepisse, & retinuisse verè & actualiter, non autem verbaliter, & momento tantum possessionem vacantem, & non cum spolio alterius.

§.27. Porro non concedat mandatum de capiendo ratione suspicionis fuge, nisi confito sibi saltem summarie, & extrajudicialiter de credito liquido, & de suspicionis fuge, saltem per juramentum ipsius creditoris, & nisi facta solutione, vel deposito actuali per actorem de ex-

pensis capture in eventum in quem illa indebitè facta detegatur.

§.28. Insuper prefatus Auditor, seu ejus Locumtenens in criminalibus faciat semper dare copiam judiciorum reo vel parentibus pro eo ante torturam, & pendente termino ad faciendas defensiones, detur commoditas carceratis libere loquendi cum eorum advocatis, & procuratoribus, etiam semotis arbitris, nisi tamen qualitas cause aliud necessario suadeat, quæ quidem indiciorum copie dentur pauperibus gratis, & absque aliqua pecuniarum exactione.

§.29. Preterea Notarii non conficiant regesta in causis ordinariis, nec commissariis non excedentibus valorem ducentorum florenorum, ac in ipsis regestis & extractibus, & quibuscumque aliis eorum expeditionibus teneantur servare taxas juxta reformationem in novissimo Concilio Lateranen. editam.

§.30. Tandem, ut tollantur controversie inter tribunalia dictæ Curie, & unicuique sua jurisdictione servetur, declaramus executionem obligationis in forma Camere ad prefatum Aud. Camere privative ad alia tribunalia pertinere, præterquam in instrumentis dependentibus à causis, & actis in aliis tribunalibus hujusmodi gestis, & sine præjudicio Motus proprii per nos in favorem Populi Romani editi.

§.31. Districtius inibentes Auditori sub indignatione nostræ, & Locumtenentibus, sive Iudicibus, ac Notariis predictis sub excommunicationis late sententia, ac privationis officiorum suorum hujusmodi, & aliis etiam gravioribus nostris, & pro tempore existentis Rom. Pontificis arbitrio infligendis, & applicandis penis, ne de expeditionibus, ac decretis, & aliis sibi per presentes interdicitis, ac contra predictorum Capitulum formam & tenorem, etiam quorumvis privilegiorum, indulgentiarum ac literarum eis quomodolibet concessarum, vel alio quovis pretextu se intromittere, aut illa immutare, vel alterare quoquo modo audeant, seu presument.

§.32. Decernentes quæcumque decreta, & acta ab eisdem Auditore, Iudicibus & Notariis pro tempore contra præsentium formam, & tenorem, quod absit, emanata, & facta, nulla & invalida, ac extorta, & subreptitia, nulliusque roboris, vel momenti fore, & ceteri, nemini que propterea suffragari posse, vel debere, & ita per quoscunque Iudices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam S. R. E. Cardinales, ac causarum Palatii Apostolici Auditores in quavis causa & instantia, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari & definiti debere, irritum quoque & inane quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

§.33. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apost. privilegiis quoque, & indultis eidem Tribunali, ac illius Auditoriatus officio, ac Auditori, etiam in ejusdem officii erectione, & institutione, ac Iudicibus, & Notariis ipsis, illorumque Collegio, etiam Motu proprio, consistorialiter, ac de fratrum eorundem consilio & assensu, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis in genere, vel in specie, & alias quomodolibet, etiam per nos concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialibus, specificis, individuis, & expressis, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi presentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter vel divisim à prefata sit Sede indultum, quod interdicti, suspensi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem. Et quibuslibet aliis privilegiis, indultis, & literis Apostolicis, generalibus, vel specialibus, quorumcumque tenorem existant, per quæ presentibus non expressa, vel totaliter non inserta, effectus

Copis de
ante teri

Registri
causis
narris
libus.

Jurisdic-
A.C.

Inhibiti-
pna in
stravit

Clau-
sublati

Clau-
rogatoria.

effectus presentium impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus specifica, individua, & expressa, ac de verbo ad verbum habenda esset in eisdem literis mentio specialis.

§. 34. Ut autem presentes literae ad omnium notitiam deducantur, & omnes quorum interest, vel interesse poterit, afficiant, volumus, & mandamus illarum copiam in palatii nostri Apostolici, ac domus, seu Curiae praefati Auditoris valvis, & acie Campi Florae affigi, & ibidem relicta earum copia, aliquandiu detineri, ut si quos literae ipsae concernunt, seu concernent in futurum, quod ad ipsorum notitiam non pervenerint, vel illas ignoraverint, quo minus eos ardeat, perinde ac si eis personaliter intimatae forent, nullam possint excusationem praetendere, vel ignorantiam allegare, cum non sit verisimile apud eos remanere incognitum, quod tam patenter extiterit publicatum.

§. 35. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum statuti, ordinationis, declarationis, inhibitionis, decreti, derogationis, voluntatis, & mandati infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem, &c.

Dat. Rom. apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicae 1562. quarto Non. Junii, Pontificatus nostri an. 3.

Ego Pius Catholicae Ecclesiae Episcopus.

Si mei non fuerint dominati, tunc immaculatus ero.

- Ego R. Card. de Carpo Episc. Ostien.
Ego Fed. Card. Caeus Episc. Tusculanus.
Ego Io. Card. Moronus Episcopus Praenest.
Ego Otho Card. Aug. Episc. Albanen.
Ego Io. Mi. Card. Saracenus.
Ego Io. Card. Puteus.
Ego Io. B. Cicada Card. S. Clementis ff.
Ego B. Card. Franen.
Ego Scipio Card. P. farum.
Ego Io. Ant. Card. Capisuccus.
Ego F. M. G. Card. Alexandrinus.
Ego Iac. Card. Sabellus.
Ego Jo. Ant. Card. S. Georgii.
Ego B. Card. Salviatus.
Ego Ph. Card. Aburd.
Ego Marcus Antonius Card. Amulius.
Ego Hieronymus Card. Corrigenis.
Ego B. Card. Navagerius.
Ego Gui. Asc. Card. Camerarius.
Ego Carolus Card. Borromaeus.
Ego Franciscus Card. Gonzaga.
Ego Alph. Card. Gesualdus.

Anno a Nativitate Domini 1562. Indictione 5. die 24. mensis Junii, Pontific. Sanctiss. in Christo Patris, & D. N. D. Pii divina Providentia Papa IV. Anno 3. retroscripta litera Apost. affixa & publicata fuerunt in locis superscriptis, ut moris est, dimissis copiis earundem affixis per nos Camillum Cherubinum, & Franciscum Rogerium, praesentibus S. D. N. Papa Curf. Bartholomaeus Sottocasa Mag. Curf.

LVII. Loca pia & Confraternitates etiam institutae vel dependens a Capitulo Sacrosanctae Lateranensis Ecclesiae, vel S. Spiritus, aut S. Sebastiani ad Catecumbas de Vrbe, subiacentur iurisdictioni, & obedientiae Ordinariorum, ac Rectorum Parochialium. Et eisdem Capitulis prohibetur de cetero erigere loca pia, & Ecclesias, vel in eorum membra recipere.

Quoad ultimam partem Capitulum S. Iohannis, ceteris additis modificationibus, reintegratum fuit a Six. V. in constit. 19. Si cunctas, ubi notabo.

PIVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

R Egimini universalis Ecclesiae divina favente clementia praesidentes, inter cetera ad quae nostri Pastoralis Bullarii Mag. Tom. II.

officii ratione tenemur, in primis satagendum nobis fore arbitramur, ut ne quid quorumvis privilegiorum, facultatum, & indulgentiarum Apostolicorum quibusvis personis & locis ob qualvis, etiam quantumlibet pias causas concessorum, aut alio quopiam praetextu, tam in eorum, quos in partem universalis Ecclesiae regimini sibi Sedes Apostolica assumpsit, quam aliorum quorumvis iurisdictionis praedictorum, vel auctoritatis diminutionem temere a quoquam agendo attentetur, & ex quo sumptis scandalorum causis universus Christi fidelium coetus cum animarum periculo coinquinetur.

§. 1. Cum itaque, sicut magna cum animi nostri molestia accepimus, quamplurimi Ecclesiarum, Capellarum, Capellaniarum, Oratoriorum, Altarium, Societatum, & Confraternitatum Archipresbyteri, Rectores, Priores, Gubernatores, Guardiani, Societates, Officiales, & ministri, ex eo forsitan, quod eorum Ecclesiae, Capellae, Capellaniae, Oratoria, Alaria, Societates, ac Confraternitates hujus a primava illorum erectione, & institutione, vel alias in membra, seu grangias per Praeceptorem Hospitalis S. Spiritus in Saxia de Vrbe, & S. August. & Abbatum Monasterii S. Sebastiani ad Catecumbas prope, & extramuros dictae Vrbe Cisterciens. Ordinum, ac Capitulum Ecclesiae Sancti Iohannis Lateranen. de eadem Vrbe, quorundam per nonnullos praedecessores nostros Romi Pont. ac Sedem praedictam, ac forsitan nos eidem Hospitali, Monasterio, & pro tempore existentibus illorum Praeceptorum & Abbatum, ac Ecclesiae Lateranen. & Capitulo, cum facultate illa aliis Ecclesiis, Capellis, Capellanis, Oratoriis, Altaribus, Societatibus & Confraternitatibus impartendi, & communicandi desuper forsitan concessorum privilegiorum, facultatum, & indulgentiarum praetextu, vel alias etiam cum huiusmodi impartitione, & communicatione recepta existunt, ac ab eis dependet, ac alias se, ac Ecclesias, Capellas, Oratoria, Alaria, Capellanias, Societates, ac Confraternitates huiusmodi, illorumque bona quaecumque ab Ordinariis locorum, eorumque iurisdictione, obedientia & visitatione, ac correctione exemptos & exempta esse praetendat, ac proinde nulla ab eis requisita vel obiecta licentia in Ecclesiis, Capellis, Capellanis, Oratoriis, & Altaribus huiusmodi per quosdam Sacerdotes conductitios ad eorum nutum amovibiles Divina officia celebrare, ac Christi fidelium eorundem confessiones audire, eisque sanctissimum Eucharistiae, necnon Baptismatis, & alia sacramenta ecclesiastica ministrare, defunctorum cadavera certa emolumenta mortuaria nuncupata percipiendo, ac in eorum utilitatem convertendo sepeliri, ac diversa alia Ordinariorum praedictorum, ac Parochialium Ecclesiarum Rectorum, infra quorum Dioc. & Parochiarum limites Ecclesiae, Capellae, Oratoria, Capellaniae, & Societates, ac Confraternitates huiusmodi erectae, & institutae existunt, iurisdictionis, & auctoritatis praedictorum facere audeant seu praesumant, ac Ordinarios, & parochialium Ecclesiarum Rectores huiusmodi suis debitis iuribus, & emolumentis defraudent, illorumque praetextu, & monitionibus floccipientes, diversa excessus, & delicta committant, ob idque per Ordinarios, ac Parochialium Ecclesiarum Rectores huiusmodi, necnon Archipresbyteros, Rectores, Priores, Gubernatores, Guardianos, & Officiales, ac ministros praedictos variae lites, & controversiae coram diversis iudicibus, & commissariis in Rom. Cur. & extra eam ortae sint, & forsitan adhuc pendeant indecise, in grave Christi fidelium eorundem animarum periculum, populique scandalum, ac ordinis clericalis vilipendium non modicum.

§. 2. Nos quorum est quemlibet in suis iurisdictione, & auctoritate manutene, ac ne in eis indebitum a quoquam impediatur, solertiae nostrae curas impendere, eundem quoque Christi fidelium animarum saluti, quantum cum Deo possumus consulere, litium, causarum, & controversiarum quarumcumque in praemissis motarum, & forsitan pendentium status, & merita, nominaque & cognomina iudicum, & colligantium praesentibus pro sufficienter expressis habentes, ac lites, controversias, & causas huiusmodi ad nos hanc ferie advocantes, illasque penitus annullantes, cassantes, & extinguentes, partibusque litigantibus perpetuum silentium

Ministri Ecclesiarum impositarum, seu dependentium ab Hospitali S. Spiritus, vel Monasterii S. Sebastiani ad Catecumbas, sine Capitulo S. Iohannis Lateranen. de Vrbe praedictis exemptos esse a iurisdictione Ordinariorum, & excessus committentium. Unde multae lites ortae, & rursus inter illos, & locorum Ordinarios.

Idem Pont. ista casum lites omnes ad se vocavit, & extinguit. Et revocavit Hospitalis, Monasterii, & Capituli praedictorum facultates originis Ecclesiae, & Societates, sine illas in eorum membra recipiant, cum facultatum & indulgentiarum communicatione. Ecclesiae, & Societates huiusmodi subiectis iurisdictioni Ordinariorum, & Rectorum Parochialium

Publ. di. hanc am.
Bio p.
P. An. 3.
2. Junii.
Ego subser.
dinallu scriptio.
Publicatio.
A. D. 1562.

imponentes, necnon eisdem iudicibus ne se de eis ulterius intromittere, sub nostrae indignationis, & excommunicationis latae sententiae poenis audeant seu praesumant districtius inhibentes, ac ulterioribus scandalis, quae ex praemissis oriri possent, debite ac salubriter obviare volentes: Motu proprio, non ad alicujus nobis super hoc oblatam petitionis instantiam, sed de nostra mera deliberatione, omnia, & singula privilegia, facultates, & indulgentias, etiam Motu simili, etiam consistorialiter, ac ad quorumvis instantiam, ac sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis, & derogatoriis, efficacioribusque, & insolitis clausulis, ac irritantibus, & aliis decretis in genere, vel in specie, per nos ac Sedem, seu praedecessores hujusmodi Praeceptori Hospitalis, ac Abbati Monasterii, necnon Capitulo Ecclesiae Sancti Iohannis Lateranen. hujusmodi, etiam super facultate erigendi, & instituendi Ecclesias, Capellas, & Capellanas, Oratoria, Altaria, Societates, & Confraternitates, illaque in grangias, vel membra recipiendi, ac per eos erectis, & institutis Ecclesiis, Capellis, Capellanis, oratoriis, Altaribus, Societatibus, & Confraternitatibus, illorumque Archipresbyteris, Prioribus, & Gubernatoribus, Guardianis, Sacerdotibus, Officialibus, & Ministris, quocumque nomine nuncupatis, & aliis quibusvis, etiam ex certa scientia concessa, ac forsitan auctoritate Apostolica approbata, & confirmata, & dicta auctoritate tenore praesentium ex simili nostra scientia cassamus, extinguimus, irritamus penitus, & abolemus. Necnon Ecclesias, Capellas, Capellanas, Altaria, Oratoria, Societates, & Confraternitates, illorum Archipresbyteros, Priores, Gubernatores, Guardianos, Sacerdotes, Officiales, & Ministros hujusmodi, cum omnibus illorum bonis jurisdictioni, correctioni, & obedientiae Ordinariorum, ac Rectorum Parochialium Ecclesiarum, in quorum Diocesi, & Parochiis illa respectively extiterint, ut praefertur, praedictis, & aliis quibusvis sibi aliis concessis privilegiis, immunitatibus, facultatibus, exemptionibus, & gratiis non obstantibus, subijcimus, & supponimus. Ac ordinariis, per se vel alium, seu alios quos duxerint eligendos, & deputandos, Ecclesias, Capellas, Capellanas, Oratoria, Altaria, Societates, & Confraternitates, illorumque Archipresbyteros, Priores, Gubernatores, Guardianos, Sacerdotes, Officiales, & Ministros quocumque, quoties eis videbitur visitandi, corrigendi, inobedientes quoque, & rebelles quoscumque, appellationis, & quibusvis aliis sublati atque remotis obstaculis, sententias, censuras & poenas Ecclesiasticas, & pecuniarias sibi beneficas, & in eos propterea latas incurrisse declarandi, aggravandi, reaggravandi, ac brachii secularis auxilium invocandi, & poena debita puniendi, plenam, & liberam facultatem concedimus.

Contra-
ventionem po-
na.

§. 3. Districtius inhibentes Archipresbyteris, Prioribus, Guardianis, Gubernatoribus, Sacerdotibus, Officialibus, & Ministris praedictis, ac aliis quibusvis quavis dignitate, & auctoritate fungentibus, sub eisdem, ac duorum millium ducatorum auri de Camera, Camerae Apostolicae applicandorum, necnon privationis quorumcumque beneficiorum ecclesiasticorum, qualitercumque qualificatorum per eos pro tempore obtentorum, & concessorum, eo ipso absque aliqua desuper facienda declaratione per contravenientes incurrendis poenis, ne deinceps perpetuis futuris temporibus quorumvis privilegiorum, facultatum, & indulgentiarum sibi quomodolibet pro tempore concessorum, aut alio quovis praetextu, Praeceptor videlicet, Abbas, & Capitulum praedicti Ecclesiae, Capellas, Capellanas, Oratoria vel Altaria, aut Societates, vel Confraternitates erigere, & instituere, ac illas & illa sic erectas, & institutas, seu erecta, & instituta, cum facultatum & indulgentiarum participatione, & communicatione, in grangias, vel membra eorum Hospitalis, vel Monasterii, aut Ecclesiae Lateranen. hujusmodi recipere: Archipresbyteri vero, & Priores, & Gubernatores, ac Guardiani, Sacerdotes quoque Officiales, & Ministri praedicti Divina officia celebrare, seu celebrari facere, confessiones audire, vel alia sacramenta ecclesiastica cuiquam ministrare, defunctorum cadavera sepelire, aut aliquos Sacerdotes pro praemissis exequendis deputare audeant, seu praesumant. Immo sub poenis praedictis mandantes, & praecipientes eisdem, ut Ordinariis, ac Rectoribus Parochialium Ecclesiarum huiusmodi, necnon prius eorum mandatis, monitionibus, & exhortationibus, in omnibus, & per omnia parere, & obedire debeant, salubresque eorum correctiones prompto, & libenti animo suscipiant. Decernentes eisdem Archipresbyteros, Priores, Gubernatores, Guardianos, Sacerdotes, Officiales, & Ministros, necnon eorum Ecclesias, Capellas, Capellanas, Altaria, Oratoria, Societates, & Confraternitates, ac alios quoscumque sub eisdem privilegiis, indulgentiis, & facultatibus comprehensos, eisdem Ordinariis omnino subiecta fore & esse.

§. 4. Et ita per quoscumque praedictos, & alios Iudices, & commillarios, quavis auctoritate fungentes, subblata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definituri debere, irritum quoque, & inane quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

§. 5. Non obstantibus si opus sit de non tollendo jure quærito, & aliis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon Hospitalis, & Monasterii, ac Ecclesiae S. Iohannis Lateranen. & Ordinum hujusmodi, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis & literis Apostolicis illis, eorumque Praeceptori, Abbati, & Capitulo praedictis respectively, eorumque superioribus, & personis, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, in genere, vel in specie, & alias etiam motu, & potestatis plenitudine similibus, etiam consistorialiter, ac alias quomodolibet concessis, approbatis & innovatis, quibus omnibus, & singulis, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, individua, & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idè importantes mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi praesentibus pro sufficienter expressis habentes, specialiter & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim à praedicta sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem, & qualibet alia dictae Sedis indulgentia generali, vel speciali, cujuscumque tenoris existat, per quam praesentibus non expressam, vel totaliter non insertam effectus hujusmodi gratiae impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de qua, cujusque toto tenore habenda sit in nostris literis mentio specialis.

§. 6. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae advocacionis, annulationis, cassationis, extinctionis, irritationis, abolitionis, subjectionis, suppositionis, inhibitionis, concessionis, decreti, & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum.

Dat. Romae apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicae 1562. Id. Junii, Pontificatus nostri anno tertio.

D. P. A. J. L. 13. Junii.

Reformatio Tribunalium ordinariorum, & aliorum Iudicum Romanae Curiae, officiique tam Advocati, & Procuratoris pauperum, quam Fisci Rev. Camerae Apostolicae.

LVIII.

De his omnibus Iudicibus, & Officialibus, nimis prolixum esset hic adnotationes intexere, ideo cuique ipsorum in bullis eos tangentibus opportunè significavi ibi, vel in indice materiarum, quod locupletissimum erit, requiras. Et pariter in novissima reformatione Pauli V. in sua constit. 71. Prævisi.

Quod

Quod autem attinet ad Gubernatorem Urbis & ut possit cognoscere causas criminales super delictis quarumcumque personarum, non obstantibus indultis concessis diversis Urbis Tribunalibus, & Judicibus, quae intelligi voluit cum Gubernatore Urbis, vide S.D.N. Urbani VIII. const. 92. Decret. inf. tom. 4.

tum fuit, ubi autem non sit certa, sed agatur ad ipsorum literarum executionem, accipiant secundum causam, & personae qualitatem, dummodo non ultra quinque aureos. Pro quocumque interlocutorio, seu decreto ante definitivam sententiam nihil omnino.

PIVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Nic. Pont. formavit sententiam sup. & in Camera sup.

§. 1. Cum ab ipso nostri Pontificatus initio id principium semper corde gesserimus, ut Romanae Curiae officia, & Tribunalia, sublati omnibus, qui ex nimia forsitan praeteritorum temporum licentia invaderant abusibus, in meliorem formam reducerentur: ac ob id in primis ad Penitentiarium nostram, utpote in qua de animarum salute maxime agitur, mentis nostrae aciem convertentes, pro illius reformatione nonnulla statuta perpetuo observanda ediderimus. Et deinde considerantes nobis ex injuncto summi Apostolatus officio etiam incumbere, non solum rebus spiritualibus convenientia remedia adhibere, sed etiam temporali Secdis Apostol. dominio subiectos, praesertim pauperes, ab oneribus quantum fieri potest sublevare, ac ut in tranquillitate recte gubernentur providere, Camerae nostrae Apostolicae officia ad honestum modum reduxerimus, & illius etiam, ac nostri Auditorii officium reformaverimus.

Nunc aliam iudicium servationem fieri.

§. 2. Verum pro ulteriori reformatione hujusmodi prosequenda, opportunum, quinimodo necessarium esse censentes reliqua etiam praedictae Urbis, & Curiae ordinaria Tribunalia, & ab illis dependentia, nostraeque etiam Fisci procuratoris officium ad debitam normam reducere, illorum Magistratibus, ac Notariis, & aliis officialibus in unum pluries congregatis, & in praesentia nostra, ac nonnullorum venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium ob hoc a nobis specialiter electorum auditis, ac omnibus mature consideratis, etiam de caeterorum omnium fratrum nostrorum consilio hac in perpetuum valitura constitutione sancimus, statuimus, & ordinamus.

Sportulas iudicium in causis civilibus ordinariis.

§. 3. Quod nullus Judicum ordinariorum Almae Urbis, & Romanae Curiae, cujuscumque sit dignitatis in causis civilibus ordinariis, ratione sportularum aliquid prorsus accipiat, etiam a sponte dare volentibus.

In criminalibus ordinariis, & commissariis.

§. 4. In criminalibus vero pro sportulis sententiae definitivae absolutoriae a praesentis criminibus, in quibus alias poena a deportatione supra veniret imponenda, non ultra decem, a deportatione vero infra, non ultra quinque aureos accipere possint. Et sibi ipsis caveant, ne pro extorquendis hujusmodi sportulis aliquem nolentem quovis modo absolvi ad petendum sententiam hujusmodi per causarum expeditionis dilationem, vel rei in carceribus detentionem, vel per cautiones de se repraesentando, vel non discedendo, ubi alias illis de jure locus non sit, praestandi cautionem, aut alias quoquo modo inducant. Pro sententia autem in causis capitalibus, & ultimi supplicii, vel in qua alias poena corporalis imponitur, etiam si in illa indemnitati partis offensa, vel prosequentiis proptium interesse etiam pecuniarium provideatur, & in illius favorem pronuntietur, nihil prorsus accipiant. Et pro ea, in qua poena pecuniaria, vel relegationis imponitur, & incidenter indemnitati consulitur, & in illius favorem etiam pronuntiat, non ultra quinque aureos habere possint. In commissariis causis criminalibus, quae scilicet in vim commissionis a principio coram eis introducuntur, non ultra duplum ejus, quod in ordinariis accipere valeant.

In civilibus commissariis.

§. 5. In civilibus simili modo commissariis, ubi de summa a viginti quinque infra agitur, nihil prorsus, a viginti quinque usque ad centum scuta, tria, a centum usque ad ducenta scuta, sex, a ducentis usque ad quamcumque summam scuta, decem, & non ultra. Pro quamcumque sententia declaratoria, ob non partitionem monitorii in contumaciam, non ultra decem carlenos. Pro declaratoria in vim literarum, aut alias habente vim definitivae, si summa sit certa, accipiant prout supra taxata

§. 6. Et similiter pro decretis in contractibus, & obligationibus virorum, & mulierum, aut rerum Ecclesiae, & priorum locorum, in domo ipsorum Judicum interponendis, ac etiam pro cassatione cujuscumque querelae, sive processus nihil, pro decretis vero extra domum interponendis, dimidium unius scuti tantum accipiant. Quae quidem decreta non nisi a Gubernatore, Auditore Camerae, Vicario, & Senatore, ac eorum Judicibus in contractibus, & obligationibus praefatis interponantur.

Mercede iudicum pro decretis in contractibus.

§. 7. Capitaneus tamen Appellationum Curiae Capitoli recipiat sportulas secundum taxam per statuta Urbis ei traditam.

Sportulis Capitanei Appell. juxta taxam statuti, quod in cap. est in cap. 40. lib. 1. Tempore receptionis sportularum. Taxa pro sigillo iudicum.

§. 8. Quas etiam sportulas superius taxatas non nisi a manibus Notarii causae, & sententia prius ab ipsis subscripta accipere eis ullo modo liceat.

§. 9. Pro sigillo praesertim in mandatis de relaxando carceratos pro quovis crimine, etiam capitali, & in quovis alio genere expeditionum in causis criminalibus apponendo non exigit ultra julium unum, excepto Auditore Camerae quoad ejus expeditiones taxam requirentes dumtaxat. In civilibus autem unusquisque exigit juxta solitum. Pro sigillo in expeditionibus quae fiunt in curia cum clausula, si quis nihil.

§. 10. A Barifello & quibusvis aliis expeditoribus etiam Curiarum suarum particularibus, etsi sponte dare velint, sub quovis praetextu nihil prorsus recipere praesumant.

Prohibitio ne aliquid a Barifello, & c. recipiant. Observantia bul. Paul. III. sup.

§. 11. Et quoad expeditionem carceratorum observent in omnibus, & per omnia Motum proprium a fel. rec. Paulo III. circa eorundem carceratorum expeditionem editum.

Declaratio terminis pro servatis.

§. 12. Idemque Judices, tam in criminalibus, quam in civilibus, qui sententias prout in cedula ferre, & terminos pro servatis habere consueverunt, dictarum sententiarum cedulas subscribere, & terminos pro servatis habitos declarare intra decem dies omnino teneantur. Nec citationes in quarum terminis pronuntiare, vel earum terminos pro servatis haberi contigerit, penes se ipsos retinere possint, sed penes Notarios actuarios dimittant. Alioquin sententiae, & termini ipsi lapsis dictis decem diebus pro circumductis habeantur.

Nullitibus attendendis.

§. 13. Non attendat nullitates, nisi ex defectu citationis, jurisdictionis, vel mandati, sed illis non obstantibus ad causarum expeditionem procedant.

Expeditione causarum a duobus scutis inf.

§. 14. Expediant causas a duobus scutis infra summarie, manu regia, partibus tantum oretenus auditis, & sine scriptis, nisi aliter ipsis ex rationabili causa visum fuerit, quam Burgi, de Sabellis, Ripae & Ripettae iudices exprimere in actis teneantur.

Carcerum visitatione.

§. 15. Gubernator semel in mense, una cum pauperum ac Fisci Advocatis & Procuratoribus, ac deputato a Societate Charitatis, ultra visitationem ordinariam semel in hebdomada fieri solitam, visitet carceres, tam secretos, quam publicos per seipsum, ne carcerati indebitum a custodibus carcerum opprimantur, ac ut tabula novissime a dilecto filio Guido Ascanio S. R. E. Cardinali, & Camerario nostro edita, & in ipsis carceribus affixa tenenda observetur, provideat.

Ad hoc vide bull. Pii V. 68.

§. 16. Protector vero Charitatis, & illius deputati cum interventu Gubernatoris, & Procuratoris Fisci eligat duos Medicos fideles & expertos, unum videlicet Physicum, alterum vero Chirurgicum, qui visitent carceratos infirmos, & eos curent, ac de eorum infirmitate, cum opus fuerit, fidem faciant eidem Gubernatori, & aliis Judicibus, provideatque eisdem de competenti salario ex poenis malefactorum solvendo.

Medicorum pro carceratis electione, & munere.

§. 17. Et in primis eligat aliquem presbyterum saecularem, vel regularem, qui confessiones ipsorum infirmorum, vel aliorum carceratorum, non tamen ultimo supplicio damnatorum, postquam in manibus executorum consignati fuerint, quorum cura ad Confratres Societatis S. Joannis Baptistae Misericordiae nuncupati spectat, audiat,

Confessorum pro carceratis electione.

audiat, eosdem carceratos vifitet, ac fpiritualiter con-

Fifco citan- do in caufis criminalibus.

§. 18. Nullus Judicum etiam Burgi, de Sabellis, Ripæ, & Ripettæ in caufis criminalibus procedat, feu fententiam ferat, nifi Fifco in omnibus actis, in quibus de iure citari debet, legitime citato.

Advoc. Proc. & Notariis dñi iudicium non retinendis.

§. 19. Non retineant domi fuz familiariter aliquem Procuratorem, nec Advocatum, nec etiam Notarium fuz curiæ.

Judicis de Sabellis deputati.

§. 20. Judex de Sabellis nullas pecunias pro obtinendo iudicatus officium Marefcallo pro tempore exiftenti perfolvat, aut ei etiam post aflectum officium mutuet, nec fub quovis pretextu quicquam ei det, minus ipfe Marefcallus ab eodem Judice, quavis occasione, vel

Idem iudicium Greg. XIII. infra in eius bulla 26.

caufa, etiam in vim cuiuscumque præfenti indulti fibi à Sede Apoftolica conceffi, aut præfentæ confuetudinis quod, & quam per præfentes revocamus, & improbamus, percipere audeat.

Notarium d. Curia numero, & af. f. 11.

§. 21. Liceatque eidem Marefcallo duos tantum Notarios actuarios in eius curia habere, nec quovis pretextu numerum Notariorum hujufmodi augere poffit. Supprimendo ex nunc, prout fupprimimus omnia dictæ Curia Notariatus officia, duobus tantum exceptis ad ipfius Marefcalli electionem. Ita tamen quod dicti duo cæteris de pretio officiorum fuorum fatisfacere teneantur.

Custodis d. Curia ele- ctione.

§. 22. Item Marefcallus officium Commentarienfis, & Capitanei Curia fuz nullo modo arrendet, fed per fideles & idoneos Custodes, & executores illa exerceri faciat. Ipfis prius carcerum custodibus à Governatore Urbis approbatis.

Judicum d. Curia, & Burgi Turris Nona, Ripæ, & Ripetta fyncicatu.

§. 23. Iudices Burgi, & de Sabellis, ac Turris Nonæ, coram Governatore & Auditore Cameræ in fine cuiuslibet anni, & Ripettæ, ac Ripæ in fine officii coram Clerico Cameræ ejuſdem Ripæ præfidente, fyncicatu stare teneantur.

Camerarii Ripæ officio ad fex menses.

§. 24. Nec idem Camerarius Ripæ ultra fex menses in ejus officio permanere, nec confirmari valeat.

Judicis Burgi iurisdictione.

§. 25. Cauzæ tamen eorum qui in Burgo habitant, in prima instantia coram Judice Burgi cognofcantur, & terminentur, exceptis caufis obligationum in forma Cameræ, quæ coram fuis Judicibus, & mercedum, ac miferabilium perfonarum, quæ ad instantiam creditorum coram omnibus ordinariis Judicibus introduci, & ab illis terminari poffint.

Ad quam vide conf. 1. 11.

Confervatorum Urbis refidentia in Palatio Capitolii.

§. 26. Confervatores Urbis in Palatio pro ipfis deputato refidere teneantur, hoc videlicet modo, primus ipforum primo mense, fecundus fecundo, & tertius tertio, ita quod unus ipforum in dicto Palatio femper refideat.

Confervatorum eorum iurisdictione.

§. 27. Non poffint de pœnis ftatutariis, vel per eorum proclamata infligendis, aliquo modo gratiam facere in totum, & præfertim de corporalibus, nec illas commutare, fine confenfu ipforum omnium infimul convocatorum, & eo cafu non ultra medietatem pœnæ remittere, nec in domo fuper hujufmodi gratiis aliquid fignare poffint, fed ad earundem pœnarum executionem, poſtquam de illarum incurfu conſtiterit, celeriter procedant. Ad quarum etiam pœnarum, præfertim corporalium executionem in eventum in quem non mittantur executioni per ipfos, Confervatores à die delati criminis intra quindecim dies quilibet alius Judex ordinarius procedere poffit, dummodo pœnas pecuniarias in manibus Camerarii populi à reis perfolvi faciat, nec ipfos reos à carceribus fine dictorum Confervatorum confenfu relaxet. Et cum potiffimè ipforum officium confiftat in coercendis, & puniendis Piftoribus, Lanis, Salfamentariis, Olitoris, Fructarolis, & aliis artificibus, ut Urbs ipfa omnibus ad victum neceffariis magis quam fieri poffit abundet, abſtineant ab omni genere muneris, etiam ab efculentis, & poculentis, ab hujufmodi fcilicet fpeciei hominibus, nec ab eis aliquid fub quovis pretextu accipiant. A quibus etiam abſtinere faciant omnino eorum Scribam, Notarium, & Secretarium, ac Fideles, & alios eorum officiales, & in primis Extraordinarios, corporali pœna eos coercendo, & deinde ab officio removendo.

Ad hoc vide Stat. Nov. lib. 1. c. 15. & lib. 1. cap. 2. & 199.

Extraordinariis Pop. Rom. cautione & fide.

§. 28. Quos Extraordinarios ad officium Extraordinariatus hujufmodi exercendum nullatenus admittant, nifi recepta ab eis cautione faltem juratoria, fub pœna ipfis

Confervatoribus bene vifa de officium ipfum fideliter exercendo, & præmiſſa obſervando, ac de feipfos re- præfentando pro omni eo quod in exercitio dicti eorum officii admittere poffint.

§. 29. Quibus quidem extraordinariis fidem adhibeant juxta formam decreti à modernis Confervatoribus ultimo loco editi, & non aliter. Cogant Extraordinarium majorem ad exercendum officium etiam per feipfum, & per fubſtitutum idoneum ab ipfis Confervatoribus approbandum.

Aliam quæritur cautionem stat. ult. cap. 19. Vide etiam d. 11.

§. 30. Et idem Extraordinarius major, & ejus fubſtitutus, ac minores Extraordinarii cogere poffint quofcumque etiam per detentionem corporum, ut permittant pœdere carnes, & alia omnia quæ fub eorum cura funt, & pretium denuntient, & recufantes pro prima vice puniantur in duplum valoris rei penes eos inventæ, & pro alia vice, fi illud idem admiferint, in duplum, & alia etiam corporali arbitrio Confervatorum, & nihilominus Extraordinarius, & ejus fubſtitutus, ac alii minores Extraordinarii prædicti omnia Confervatoribus denuntiet, & res taliter inventas nullatenus fibi retineant, fed ad ipfos Confervatores deferre teneantur. Et Barigellus, ac alii executores quarumcumque curiarum eidem Extraordinario majori, & ejus fubſtituto in prædictis, ac aliis eorum officium concernentibus obedire teneantur.

Officio runden. Ad quod vide d. 11. stat. ult. cap. 19.

§. 31. Mandata executiva quæcumque tam in civilibus, quam in criminalibus à quibuscumque Judicibus decreta, paffim & indiftinctè ubique, tam in Urbe, quam in Burgo, & Ripa, nulla locorum diftinctione habita, abique alicujus licentiæ, & præfertim Capitanei, & Judicis Burgi, ac Camerarii Ripæ, per quofcumque executores liberæ executioni demandentur: nec executio, fub eo etiam pretextu, quod locus Judici, qui mandatum decrevit, fubjectus non fit, aliquo modo impediri poffit.

Mandata executione.

§. 32. Magiftri vitarum à Piftoribus, Lanis, Salfamentariis, Fructarolis, & cæteris hujufmodi pro pretio locorum ad exponenda venalia, tam in plateis, quam in viis illis concedi folitorum exigant quartam partem minus quam hæctenus exigi confueverit, præterquam à deferentibus res venales ad mercatum in platea Agonis, à quibus nihil proſus exigere poffint.

Magiftrum vitarum in unum vendendis locis ad exponenda venalia &c.

§. 33. Ad ftirata latericia in viis, prout opus eſſe eis videbitur, dominos contiguarum domorum, cuiuscumque fint dignitatis, aut fi ipfi abfuerint, vel folvendo non ſint, illorum inquilinos juris remediis opportunis, ac fub eorum arbitrio pœnis cogant. Curent ex pecuniis, quæ ab Urbis artificibus exiguntur, & deponuntur, etiam à carcerariis, quæ fimiliter deponuntur, nec ab eisdem magiftris quovis modo percipiuntur, vias ejuſdem Urbis continuè, ac Agonis, & cæteras plateas dictæ Urbis ad minus quater in anno, idemque in Martii, Junii, Septembris, & Decembris menſibus, munditiis purgari. Nullos actus, nullaque negotia, quæ alicujus momenti fuerint, fine rogitu fui Notarii expediant.

Rorundem officio. Ad quod vide Greg. XII. conf. 22.

§. 34. Submagiftri verò illorum, relationes quas tanquam periti facere ſolent, nonnifi mediante juramento faciant, & fi quid dolo vel fraude egerint, perjurii & alias pœnas arbitrio Camerarii & Clerici Cameræ pro tempore Præfidentis incurrant, & ad intereſſe partibus condemnentur.

Submagiftrum ralenſibus.

§. 35. Edant in initio eorum officii proclamata fub nomine dicti Camerarii, & de pœnis in illis contentis, ac ftatutariis nullam fine ejuſdem Camerarii, aut faltem Clerici præfidentis mandato gratiam facere poffint. In cæteris, tam quoad appellationes ab eorum ſententiis, quam quoad reliqua omnia, obſervent nova, & vetera ftatuta.

Magiftrum edicti.

§. 36. Advocatus pauperum follicite ftudeat ne carcerati in aliquo, tam à Judicibus, quam etiã ab executoribus, & carcerum custodibus graventur. Et propterea non deſit unquam in vifitationibus carcerum, tam publicis, quam privatis, & procuratores pauperum, ac illorum fubſtitutos, & etiam carcerum vifitorem fingulis hebdomadis una vice ad fe evocet, & de omnibus carceratis, præfertim his qui in ſecretis detinentur, diligenter ſe informet. Et fi ipfos procuratores vel fubſtitutos, & vifitorem

Advocatum pauperum officio. Vide etiam Pauli 5. conf. 44. §. 14.

PIVS QVARTVS.

statores negligentes inuenit, Visitatoribus carcerum denuntiet, ac ut de illis provideatur instet. Et cum ratione officii sui gratis pauperes defendere, & illis patrocinari debeat, nihil proflus ab illis accipiat. Et ut facilius ipsis pauperibus operam suam impendere possit, visitator carcerum quolibet die post visitationem carceratorum ad ipsum accedere, & ipsi nomina eorum qui in dies carcerantur, in scriptis, & pariter etiam Judicibus deferre teneatur.

§. 37. Procuratores vero eorundem pauperum, & ipsorum substituti, singulo quoque die carceres visitare, & nomina omnium, qui ad illos ducuntur, ac Judicibus de quorum mandato, ac etiam causas eorum detentionis, & diem cum ad largam ponuntur, & an ante vel post prandium, siue cenam, annotare teneantur. Et similiter pecunias, & alias quascumque res quas inuenierint repectas fuisse penes ipsos carceratos, & deinde omnia ad notitiam d. Advocati deducant, ad quem etiam quod ab ipso minime requisiti fuerint, semel in hebdomada, & interim toties quoties carceratis opus erit, accedant. Nihil omnino accipiant a pauperibus, nec etiam ab aliis carceratis, etiam quod divites sint, sine speciali licentia Gubernatoris, aut saltem pauperum Advocati. Non possint aliquo modo dicti Procuratores, & Substituti contra reos ad offensam, etiam si extra carceres ipsorum reorum causa agatur, neque etiam Advocatus patrocinando, vel alius quomodolibet sub quovis pretextu intervenire.

§. 38. Fiscus advocatus in omnibus causis criminalibus, & aliis Fiscum tangentibus, ubi articuli juris emerferint, interveniat, & procurator Fisci ipsum super hoc omnino requirere teneatur, & in eis abique ullo premio patrocinetur. Possit tamen ab instigatoribus propriam injuriam, vel interesse prosequentibus, si quid sponte dare voluerint, illud percipere. Idemque in omnibus Visitatoribus carcerum adesse teneantur, nec reorum etiam extra carceres existentium defensionem assumat, sed pro veritate, & iustitia causam Fisci tueatur.

§. 39. Procurator autem Fisci in primis prospiciat, quod sicut in admissione ad ejus officium in Camera Apostolica de illud recte, & fideliter administrando juramentum prestat, ita in illius prosecutione taliter se gerat, ut causam nullam promoveat, quam calumniosam esse cognoverit, & cum primum de calumnia post litem ceptam, vel de rei innocentia constiterit, ab illa desistat, & aliter non expectata sententia.

§. 40. Et cum ratione sui officii cogatur ad introducendas causas, in quibus de interesse Fisci agitur, nihil omnino ab instigatoribus accipiat pro decreto, vel subscriptione cujuscumque monitorii, etiam ad personaliter comparandum. In prosecutione vero causarum non nisi moderatè pro labore peragat, siue ejus substitutos, ad utilitatem, & commodum eorundem instigatorum subeundo. Nihil vero accipiat a reis sub quovis pretextu, & praesertim ab iis, qui obtinuerint sententiam absolutoriam, à qua ipse procurator appellare noluerit. Nec etiam pro appositione manus in mandatis de relaxando, quibus nihilominus custodes carcerum, ubi id eis à Judicibus committitur expressè sine dicti Procuratoris Fisci manus appositione obedire, & carceratos dimittere teneantur.

§. 41. Quoad expensas contumaciales, vel quæ alias à reo reficiuntur, si instigator aderit, siue apertus, siue secretus, qui ipsas fecerit, ipsi instigatori procurator Fiscalis, cui ratione condemnationis solvendæ veniunt, restituat, ubi vero nullus affuerit instigator, satisfacto prius de illis Notariis pro mercede laborum suorum, residuum distarum expensarum (cum non sit justum reum ex contumacia suas commodum consequi debere) eidem procuratori Fisci persolvatur. Reos non interroget, nec testes examinet, nisi in praesentia Judicis, & pro assistentia, siue examine reorum, vel testium, siue ad offensam, siue ad defensionem, vel alias pro reo inductorum, nihil proflus accipiat, nec etiam sui substituti accipiant, & ubi in termino citationis examini testium non interfuerit, & interrogatoria non dederit, testes inducti sine ulteriori dilatione examinentur.

§. 42. Citatus originalem citationem non possit retinere penes se ultra diem, sed illam cursori restituere sequenti die teneatur, illius copia dimissa, si voluerit. In qua citatione pars ad ejus instantiam sit, nomen Notarii in cujus officio causa tractatur, vel tractari debet, & procuratoris, si principalis abijt ab Urbe, apponere debeat, alioquin dicta citatio nulla censetur, nec ipsum procuratorem Fisci officiat.

§. 43. Non des mandata de capiendò quempiam voce, vel in scriptis, nisi ubi affuerit periculum fugæ, & Judicis copia incontinenti haberi non possit.

§. 44. Et cum ad Signaturam spectet causam appellationis nomine dicti procuratoris Fiscalis à sententiis contra eum latis interpositarum rejicere, vel committere, idem procurator appellare non prohibeatur. Verum quoad illarum rejectionem, vel commissionem pro causarum, & personarum qualitate Signatura ipsa occurrentibus casibus hujusmodi providere poterit, in cujus commissionis Signatura citetur prius, antequam signetur, pars quæ sententiam absolutoriam obtinuit, & aliter Signatura nullius sit roboris vel momenti.

§. 45. Et cum officium procuratoris Fisci principaliter quoad causas criminales consistat, in prosecutione vindictæ publicæ non se intromittat pro obtinendis inhibitionibus de supersedendo in causis civilibus, & praesertim pretextu usurarum, nisi ubi de jure ad ejus instantiam inhiberi potest.

§. 46. Nec ei etiam instigatori concedatur remissoria, etiam pretextu indulti à felicis record. Paulo III. concessi, nisi in casibus, in quibus alias de jure concedi debet.

§. 47. Minus si concedantur literæ ad partes pro capiendis iudiciis, nisi prius dato aliquo summo, arbitrio Judicis à quo impetrantur, & tunc non committantur alteri quam loci ordinario, vel ejus Vicario, nisi subsistente probabili causa suspicionis.

§. 48. Nec etiam dilationes non necessarias, nec debito longiores, quinimo potius studeant Judices quam primum causas expedire, ne rei diutius radio carceris, vel laboribus, & expensis fatigati, componere, & se redimere cogantur.

§. 49. Procurator praefatus cum pro debito ejus officii curare debeat, ut rei puniantur, non tractet de compositione cum ipsis reis, sed expeditioni causarum incumbat, & ubi reus compositionem fieri petierit, non fiat nisi cum intervenitu Judicis, & ipsius Procuratoris Fisci.

§. 50. Nec ad ejus instantiam, aut alias ex officio ejus absolutus definitivè à crimine cogatur dare cautionem de se representando, vel non discedendo ab Urbe.

§. 51. Non prosequatur causam appellationis à sententia contra eum lata, ubi adijt instigator, secretus vel apertus, nisi data cautione per eundem instigatorem de reficiendo expensas, tam prioris, quam ulterioris instantiæ, in eventum succumbentiæ.

§. 52. Non audiat Fiscus protestando causam, quæ agitur inter privatos, non expediri nisi ipso citato, sub pretextu interesse ipsius, nisi de illo incontinenti, quantum judici sufficere videbitur, docuerit.

§. 53. Et ut delicta impunita non remaneant, interveniat etiam in curia de Sabellis, Ripæ, ac Burgi. Et cum sit Fisci, & Camera Apostolicæ Procurator generalis, rationi convenit, ut de omnibus criminibus, & causis Fiscum ipsum tangentibus notitiam habeat.

§. 54. Propterea ad eum spectet Procuratores Fiscales uti ejus substitutos in terris S.R.E. deputare, quos Legati etiam de latere cum licetis patentibus dicti Procuratoris Fiscalis ad eorum officia admittere teneantur, & admitti faciant. Qui substituti sub pœna privationis eorum officii, ac aliis arbitrio nostro imponendis, ipsum Procuratorem generalem de omnibus Fiscum ipsum concernentibus, & praesertim, de sententiis tam absolutoriis, quam condemnatoriis certiore facere debeant.

§. 55. Caveat autem idem Procurator generalis, ne à dictis ejus Substitutis, siue pro substitutione faciendâ, siue quavis alia ratione, vel causa quicquam recipiat, sed omnia emolumenta eisdem Substitutis liberè, & integre dimittat.

§. 56. Procu

Procuratoribus pauperum. Vnde consuetudo. Vnde.

Advocatus Fiscalis officii. Vnde eandem causam Paulus III. §. 15.

Procuratoris Fiscalis officii in causis iniquis. Vnde eandem causam Paulus III. §. 15.

Officiis à reo nihil, ac ab instigatori moderatè accipiat.

De expensis contumaciales instigatoribus. Notario expensam, & debitum reus, & debitum reus pro se.

Prohibitiones. Vnde.

Capitulum non committat nisi. Et c.

Appellat. Et delicto Signaturæ in dicit de admittendo vel reprobatione sua appellationis.

Superiores causas. Vnde. Vnde. Vnde.

Remissoria. Vnde. Vnde. Vnde.

Littera pro capiendis iudiciis. Vnde. Vnde.

Dilationes. Vnde. Vnde.

Compositio. Vnde. Vnde.

Absolutorum. Vnde. Vnde.

Fiscus quando appellat. Vnde. Vnde.

Fiscus inter esse. Vnde. Vnde.

Fiscus ubique. Vnde. Vnde.

Fiscus facultate. Vnde. Vnde.

Prohibitiones. Vnde. Vnde.

Fisci Capitoli in Spaniis.

§. 56. Procurator Fisci Curie Capitoline in omnibus & per omnia illud idem obseruet, quod Camera nostrae Apostolicae Procurator, quoad ea videlicet capitula superius adnotata, quae ipsum etiam concernere, & sibi conuenire possint.

Panarum infra diem in contravenientes.

§. 57. Et si plus vel à personis supra prohibitis, aut alias quam ut supra adnotatum fuit, omnes supradicti receperint, vel super hoc contravenierint, maiores Iudices, & Advocati sententiam excommunicationis, & arbitrii nostri poenas, inferiores autem & omnes alii supradicti ultra dictam excommunicationis sententiam, etiam privationis officii poenam incurrant, & alias arbitrio nostro privantur.

Taxa à Notariis servanda.

§. 58. Notarii Curiarum supradictarum, tam criminalium, quam civilium causarum, non exigant, nisi iuxta taxam eis praescriptam, & si plus exegerint, pro prima vice viginti quinque, pro secunda quinquaginta, & pro tertia centum scutorum, & privationis officii, ac etiam corporales arbitrio Iudicum imponendas poenas respectivè incurrant. Quam taxam in vulgari sermone scriptam in eorum officii, sub eisdem poenis appensam, ita quod ab omnibus legi possit, habere teneantur.

Officiorum Notariatus arrendis.

§. 59. Exerceant eorum officia per seipsos, nec illa arrendent sine licentia Iudicum, exceptis Notariis Gubernatoris Burgi, de Sabellis, Ripae, Turris Nonae, & Ripetiae, ac Capitolinis, qui nullo modo illa sine expressa licentia nostra, etiam in scriptis obtenta arrendare possint.

Substituti per nos recipiendi.

§. 60. Nec substitutos recipiant, nisi ab ipsis Iudicibus approbatos, pro quibus ad damna, & interesse quae illorum culpa partibus evenierint, etiam si ipsos exhibuerint, & solvendo non fuerint, teneantur, & obligati sint.

Alis prohibitis à duobus scutis infra.

§. 61. Nihil scribant in causis à duobus scutis infra sine speciali licentia Iudicum.

Registris factis iuxta Motum proprium, qui est inf in cons. 106.

§. 62. Non conficiant registra, nisi iuxta formam nostri Motus proprii, nec illa, vel etiam extractus in causis ordinariis, etiam utraque, seu altera partium petente, nisi de Iudicum licentia in scriptis obtenta, vel nisi acta essent ad alium Iudicem transportanda. In causis tamen excellentibus summam ducentorum scutorum, dummodo non sint causae mercedum, & miserabilium personarum, vel alias tales in quibus executivè proceditur, si commissiones supervenerint, registra conficere possint, servata semper in reliquis forma dicti Motus proprii nostri.

Copis indiciorum.

§. 63. Nec pro copia indiciorum, quam effectualiter reo non dederint, quicquam percipere, nisi loco arthae habeant, & ubi reus amplius ipsam copiam habere noluerit, etiam quod artham dederit, ab ipso non exigant nisi pro rata copia confecta.

Notariorum Capitolii non moro, electio. no. &c.

§. 64. Notarii Capitolini deservientes Collateralibus Senatoris pro actuariis, non possint esse ultra numerum viginti, nec recipi nisi servata forma Statutorum, sed ad dictum numerum reducantur ad electionem Senatoris, & Conservatorum, & per se ipsos coram Collateralibus acta conscribant, nullumque aliud Officium Notariatus in alia quavis Curia obtineant.

Taxa eorumdem. Quam vide in Statut. lib. 3. cap. 93. & 199. Et in cons. 45. Pauli V.

§. 65. Et tam ipsi, quam ceteri Notarii Curiarum Capitoli, ac etiam Scriba Senatus, & Secretarius Conservatorum, pro eorum mercede non accipiant ultra taxam eis à Statutis limitatam, & ubi non sit à Statutis limitata, iuxta taxam Notariorum causarum civilium Gubernatoris accipiant, excepto Notario Magistrorum viarum, qui indistinctè exigere possit secundum dictam taxam Notariorum Gubernatoris.

Protonotarii & Notarii criminales Capitolii taxae.

§. 66. In criminalibus verò Protonotarius, & Notarius malefactorum Senatoris taxam Notarii in criminalibus d. Gubernatoris, prout & Notarii aliarum Curiarum, etiam Auditoris, & Vicarii observent, & nihil ultra quocumque praetextu accipere audeant.

Extraordinum taxatione. Tu vide Statut. lib. 1. c. 16.

§. 67. Non desistant Notarii praefati Capitolii extractus ad Iudices, nisi prius per Correctores, aut per unum ex eis visi, taxati fuerint, & nihil praeter artham ante dictam taxationem recipere possint, quam taxationem intra terminum unius diei à receptione dicti extractus correctores absque ullo praemio faciant.

Notariorum eorumdem decedentium scripturis.

§. 68. Eorundem Notariorum Capitolii in posterum decedentium, & etiam defunctorum haeredes, & quicumque alii eorum scripturas desinentes, intra quindecim dies ab obitu ipsorum Notariorum, & publicationis praesentium respectivè computandos, dictas scripturas, & nomen Notarii cuius fuerint, sub poena amissionis dictarum scripturarum, & illarum emolumentorum, Secretario Conservatorum denuncient, & praefatus Secretarius librum teneat, in quo denuntiationes huiusmodi scribat.

§. 69. Nullus ex Notariis etiam Cameralibus, & Auditoris Camerae, nec eorum substituti de instrumentis quae extra iudicium sicut ad referendum alteri Notario, seu Connotario, se rogare possint, sed Notarii principales per se ipsos, & eorum substituti pro ipsis Notariis in quorum officii commorantur, de instrumentis se rogent, non autem ad alteri referendum.

Regium referenda prohibita.

§. 70. Nec possint Notarii omnium Curiarum supradictarum in futurum obtinere plura officia Notariatus in diversis Tribunalibus, sed officia Notariatus huiusmodi inter se incompatibilia censentur.

Pluribus Notariatus retentionem damnata.

§. 71. Et tam ipsi Notarii, quam eorum substituti, non possint esse procuratores in Curia in qua Notarii sunt, & officium substituti exercent.

Et procuratio.

§. 72. Consules artium quatumcumque observent eorum statuta legitime approbata, ac usu recepta.

Consulium artium statutis. Iurisdictione neque.

§. 73. Nec reassumant causas, praesertim mercedum, & miserabilium personarum, coram maioribus Magistratibus introductas.

Notariorum artium taxae.

§. 74. Et illorum Notarii taxam eis per dicta statuta praescriptam, & ubi aliqui ipsorum nullam habuerint minorem taxam, aliorum qui illam habuerint sequantur, & secundum illam exigant.

Affessorum quo eorumdem.

§. 75. Assessores autem dictorum Consulium, ac aliorum officialium Curiae Capitoli salarium non habentes, caveant ne in causis minimis, videlicet à quinque scutis infra quicquam pro eorum voto, & consilio, & in aliis non ultra sportulas dictis statutis taxatas percipiant.

Judicis Turris Nonae jurisdictione.

§. 76. Iudex Turris Nonae non se intromittat in causis à decem scutis supra, nec in criminalibus, nisi levibus & minimis.

Notariorum ipsorum taxae.

§. 77. Eiusque Notarius observet tabulam Notariorum Curiae de Sabellis, cujus Notariatus officium per obitum illud nunc obtinentis extinctum sit, & suppressum esse censetur, prout in eventum praedictum illud ex nunc prout ex tunc suppressimus.

Curformam Papa taxae pro citationibus &c.

§. 78. Curfori nostri pro qualibet citatione, inhibitione, vel quavis alia intimatione cujuslibet actus iudicialis non exigant ultra bolen. duos, nisi forsitan executio citationis, vel alterius actus iudicialis huiusmodi facienda esset in loco scitis distante à Tribunalibus Urbis, quo casu exigere possint bolendinos quatuor, & non ultra, & loca intelligantur esse distantia, si executio sit facienda in regione Transiberim, Montium Trivii, & prope Ecclesiam B. Mariae de Populo, & si extra moenia Urbis, in illius tamen suburbis, non ultra caput unum. Pro citatione verò, inhibitione, vel intimatione simili contra Episcopos & Praelatos, ac alias personas qualificatas, & procuratorem Fisci facienda, non ultra bolendinos quinque. Pro subhastatione quorumcumque pignorum, tam mobilium, quam immobilium, exigant similiter, prout haecenus exigere consueverunt. Nec aliquis ipsorum, pro ea intimatione, in qua parti intimatur mandatum procuratoris, esse in actis productum, vel procuratores in causa esse revocatos, ultra julium unum percipere audeat. Minus officium ipsorum cuiquam impartiri dolosè recusent, seu differant. Nec etiam sub praetextu modicae mercedis, vel ob id quod majorem habere vellent. Et quia de cetero in causis tot commissiones quot haecenus fieri consuevit, pro reformatione Signaturae nostrae de proximo publicanda fieri prohibemus, pro prima commissione, per quam scilicet causa coram aliquo iudice introducit, exigant bolendinos quinquaginta, pro aliis verò, si quae in causa supervenerint, carlenos duos Cancellariae. In reliquis autem observent in omnibus, & per omnia normam eis à Concilio Lateran. traditam, nec praemissis in aliquo contravenire praesumant, sub poena excommunicationis latae sententiae, & privationis officiorum eo ipso incurrenda.

Curformam Papa taxae pro citationibus &c.

Curformam Papa taxae pro citationibus &c.

Curformam Papa taxae pro citationibus &c.

Curformam Papa taxae pro citationibus &c.

Curformam Papa taxae pro citationibus &c.

Curformam Papa taxae pro citationibus &c.

Curformam Papa taxae pro citationibus &c.

Curformam Papa taxae pro citationibus &c.

Curformam Papa taxae pro citationibus &c.

Curformam Papa taxae pro citationibus &c.

Curformam Papa taxae pro citationibus &c.

Curformam Papa taxae pro citationibus &c.

Curformam Papa taxae pro citationibus &c.

Curformam Papa taxae pro citationibus &c.

Curformam Papa taxae pro citationibus &c.

Curformam Papa taxae pro citationibus &c.

Curformam Papa taxae pro citationibus &c.

Curformam Papa taxae pro citationibus &c.

Curformam Papa taxae pro citationibus &c.

Curformam Papa taxae pro citationibus &c.

Curformam Papa taxae pro citationibus &c.

Curformam Papa taxae pro citationibus &c.

Curformam Papa taxae pro citationibus &c.

Curformam Papa taxae pro citationibus &c.

Curformam Papa taxae pro citationibus &c.

Curformam Papa taxae pro citationibus &c.

intimatione cujuslibet sequestrari, monitorii, inhibitionis, decreti, & cujuscumque actus judicialii, exceptis citationibus faciendis contra sicuti, pro quibus exigere possint bolendinos tres. Pro subhastatione, & deliberatione pignorum, sive rerum & bonorum mobilium, & immobilium, usque ad summam trium scutorum, bolendinum unum pro quolibet scuto, ab inde supra bolendinos duos pro quolibet scuto, ita tamen quod ultra unum scutum non exigant pro quacumque summa, etiam quod res subhastatae, & deliberatae ad magnam summam ascendant.

§. 80. Barigellus, & executores quatuorcumque Curiarum, ac custodes carcerum, observent in omnibus, & per omnia tabulam novissimè à Camerario nostro editam, sub pœnis in ea contentis.

§. 1. Idemque Barigellus, & ceteri executores contra committentes fraudes, quas inventiones vocant, eo modo ut extraordinarii, & alii Curiae Capitolii, & Conservatorum executores faciunt, ad executionem procedere possint, dummodo in fraude deprehensos ad ipsos Conservatores deferant, & deducant, habeantque partem penatum hujusmodi inventionum, prout & dicti Extraordinarii. Nec eorum quispiam, qui executionem non fecerit, prae-textu quod facta fuerit executio ab eo executore, à quo fieri non poterat, vel in loco in quo certus executor deputatus erat, aliquid prorsus à partibus contra quas executio facta fuerit, sub pœna furti, exigere audeat.

§. 82. Si quis verò ex Notariis, & Consulibus, ac illorum Assessoribus, aliquid contra praemissa eòs respectivè concernentia, in quibus specialiter pœna adjecta non sit, admiserint, praeter excommunicationis sententiam, quam ipso facto incurrere volumus, etiam pecuniariis, & corporalibus pœnis quoad Notarios & Mandatarios Curiarum praefatarum ipsorum Judicum, & quoad Consules, & illorum Notarios, & Assessores, Conservatorum arbitrio afficiantur.

§. 38. Et nihilominus omnes, & singuli supradicti in hac nostra constitutione comprehensi, sciant & sanè intelligant, id quod sibi in quibusvis casibus accipere concessum extitit, ad pauperes & impotentes nullo modo extendi, à quibus aliquid prorsus accipi posse, sub pœnis superius respectivè expressis omnino prohibemus.

§. 84. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, legibus, ac Urbis, & Rom. Curiae praefatarum statutis, etiam juramento, & confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, styllis & consuetudinibus, quos & quas per praesentes improbamus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, officii & illorum officialibus supradictis per quoscumque Rom. Pontif. praedecessores nostros, ac etiam per nos contra praemissa, vel aliquod praemissorum forsitan haecenus concessis, confirmatis, & innovatis, quibus omnibus, illorum tenores, ac si de verbo ad verbum praesentibus inserti forent, pro plenè, & sufficienter expressis habentes, quoad praemissa dumtaxat specialiter, & expressè derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

§. 85. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae sanctionis, statuti, ordinationis, voluntatis, prohibitionis, & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem, &c.

Dat. Romae apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicae 1562. prid. Kal. Julii Pont. nostri anno tertio.

Ego Pius Catholicae Ecclesiae Episcopus.
Si mei non fuerint dominati, tunc immaculatus ero.

Ego R. Card. de Caeo Episcopus Ostien.
Ego F. Card. Pisanus Episcopus Portuen.
Ego Fed. Card. Cæsius Episcopus Tusculanus.
Ego Jo. Card. Moronus Episcopus Praenestin.
Ego Christoph. Card. Episc. Sabin. Trident.
Ego Otho Card. August. Episc. Albanen.
Ego R. Card. Sancti Angeli, Major Penitent.
Ego Ti. Card. Crispus.
Ego Jo. Michael Card. Saracenus.
Ego Jo. Card. Sancti Vitalis.

Ego Jac. Card. Puteus.
Ego Jo. B. Cicada Card. S. Clementis.
Ego B. Card. Tranen.
Ego Scipio Card. Pisanus.
Ego Jo. Card. Reumannus.
Ego Jo. Ant. Card. Capisuecus.
Ego Fr. M. Card. Alexandrinus.
Ego Clemens Card. Arzaceli.
Ego Jo. Ant. Card. S. Georgii.
Ego Aloy. Card. Cornelianus.
Ego B. Card. Salvianus.
Ego Ph. Card. Aburd.
Ego Marcus Antonius Card. Amulius.
Ego Gui. Asc. Card. Camerarius.
Ego Ni. Card. de Sermoneta.
Ego Carolus Card. Borromæus.
Ego Franciscus Card. Gonzaga.

Anno à Nativitate D. N. Jesu Christi 1563. indit. 6. die Publicatione verò 20. mensis Januarii, Pontific. Sanctiss. in Christo Patri, & D. N. D. Pii divina providentia Papa IV. anno 4. retrospectiva littera Apostol. affixa & publicata fuerunt in valvis S. Joan. Lateranen. ac Principis Apostolorum de Urbe, necnon in acie Campi Flora, per nos Io. Guerdum, & Julium Parinum prelatos Sanctiss. Domini nostri Papa Curf. Petrus Valerini Mag. Curf.

Reformatio Referendariorum Signaturæ Justitiæ LIX.
Romani Pontificis, & ordinationes à Judicibus Romanæ Curiae observandæ.

Referendariorum hujusmodi privilegia, vide supra in Pauli III. constit. 23. Debita, & infra in Sixti V. constit. 41. Quemadmodum, ubi idem Pons. numerum & qualitates Referendariorum praefinit.

Officium autem utriusque Signaturæ, Sede Romani Pont. vacante, silere jussit hic Pont. infra in constit. 63. In eligendis. Et quoad commissiones signandas in causis Fiscalibus, vide hic sup. in constit. 52. Esti cum lra, & constitutionem hanc præcedentem. Et in causis Fabricæ S. Petri de Urbe, vide infra Pii V. constit. 95. Esti omnium. Et quod hæc signatura non rescribat in causis Cameralibus, declaravit Clem. VIII. inf. in sua constit. 65. In conferendis. Eiusque reformationem vide in Pauli V. constit. 71. Universi, §. 1.

PIVS EPISCOPVS, Edita A.D. Servum Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam. 1562.

Cum nuper nos generali officiorum, & Tribunalium Romanæ Curiae pro abusibus extirpandis, ac universali in ea litigantium commoditate, reformationi intenderimus, & providerimus. Cupientes eorundem litigantium indemnitati in totum consulere, ac ut celerius lites terminentur providere, valde opportunum, immo necessarium esse censimus etiam Signaturam justitiæ, à qua plerumque hi qui lites in longum protrahere, alioque diutius & gravioribus impensis defatigare quærent, cavillationibus & versutiis diversa rescripta, aut superflua, aut dilationem inducentia extorqueant reformare: Idcirco pro illius reformatione, visis & etiam maturè discussis nonnullis per dilectos filios Referendarios nostros adnotatis, & coram nobis etiam in præsentia nonnullorum ex venerabilibus fratribus Sanctæ Romanæ Ecclesie Cardinalibus propositis, de eorundem, ac cæterorum fratrum nostrorum consilio, hac in perpetuum valitura constitutione sancimus.

§. 1. Quod nullus ex dictis Referendariis propositas, & rejectas in Signatura Justitiæ commissiones in Signatura Gratiæ coram nobis proponere audeat, nisi talis sit materia, quæ scientiam nostram requirat, aut quæ per Signaturam Justitiæ ad eandem Signaturam Gratiæ remissa fuerit.

§. 1. Nec

Avocatoriis & aliis praejudicialibus. §. 2. Nec in antiquis ac arduis materiis, in quibus plures hinc inde expeditae fuerint commissiones, & in avocatoriis à prioribus iudicialibus, & quovis modo praejudicialibus, manum apponere, nisi ipsius citata coram eo parte interesse habente.

Præinserta- rum refer- matoris. §. 3. Et cum agitur de revocatione, aut moderatione alicujus præinsertæ, similiter manum non apponat, nisi in præinserta appositum sit nomen Referendarii, qui illi manum apposuit, ut rationem reddere, & eam justificare possit. Nec etiam reformatio, sive moderatio ejusdem præinsertæ ab habente Signaturam Justitiæ, nisi nomen Referendarii, ut præmittitur in ipsa præinserta appositum fuerit, aliquo modo signetur.

Appellati- onum com- missionibus. §. 4. Minus in commissionibus appellationum ab interlocutoriis, nisi expresse relevanti gravamine. Nec cum appellatur à definitiva cum clausula, aut vim definitivæ habente, nisi res aded exprimat, ut videat Referendarius, an tale sit gravamen, quod per definitivam reparari non possit. Et si in commissione appolita fuerit clausula, cum toto negotio principali, tunc addatur, justificato tamen dicto gravamine.

Nullitatum- quo & atten- tatoris, &c. §. 5. Abstineant ulterius Referendarii ab appositione manuum in commissionibus nullitatum, & attentatorum, nisi exprimantur nullitates ex defectu jurisdictionis, citationis, vel mandati, & ipsa attentata. Et pariter in illis in quibus narratur, pronuntiatum fuisse, prout in cedula.

Prorogatio- nis fatalium. Ad quod vi- de hic infra. §. 6. Nec etiam manum apponant in commissionibus prorogationis fatalium, nisi in quibus prima vice ipsa prorogatio petitur: illas verò commissiones in quibus pro ulteriori prorogatione supplicatur, in Signatura nostra gratiæ proponant.

Criminali- bus & ma- trimonialibus. §. 7. Causæ criminales, & matrimoniales non inferioribus Episcopis, & in terris Ecclesiæ, causæ criminales clericorum in sacris constitutorum Ordinario, reliquorum verò clericorum, & laicorum, locorum Governatoribus committantur.

Reformatio in causis res- tit. in integr. nullitatis & attentatoris. §. 8. Et ut lites quanto citius fieri possit, ac minori partium dispendio expediantur, decernimus quod quilibet Judex cui causæ restitutionis in integrum, nullitatis & attentatorum de cætero committentur, possit absque speciali commissione præfigere terminum ad docendum de causis restitutionis, ac de ipsius nullitatibus, seu attentatis, & eo lapsa, & non de cætero, ad negotii principalis expeditionem procedere.

Termino- rumque rei- tationem. §. 9. Similiter quilibet Judex in quibuslibet causis coram eo introductis, & introducendis, & etiam Auditor Rotæ in causis extra Rotam commissis, possint omnes terminos substantiales in vim commissionis à fel. rec. Innocentio Papa VIII. prædecessore nostro, quam ad omnes Judices, & etiam Auditores in causis præmissis tenore præsentium extendimus, absque alia speciali commissione reiterare.

Expensarum quo taxatione. §. 10. Quodque ab excessiva taxatione expensarum semel tantum appellatio committatur, & duæ sententiæ habeant vim trium.

Causis quo- que discussio- num. De his vide in Cl. VIII. cons. 16. §. 11. Causæ discussionum inter creditores, & hæredes defuncti, seu alterius debitoris, de cujus bonis inter ipsos creditores agitur, intra tres menses, quoad præ- sentes, quoad absentes verò citra montes intra sex menses, ultra autem intra novem expediantur, & nullo modo nisi ex magna causa, & per Signaturam nostram Gratia instantia prædicta prorogetur.

Aditione hæredit. & confessione inventarii. §. 12. Et à die obitus debitoris intra duos menses hæredes præsentis, absentes autem citra montes intra quatuor, ultra verò montes intra sex inventarium conficere, & an velint hæreditatem adire, deliberare teneantur.

Discussio- nis causis pen- dentibus, credita li- quida execu- tioni man- dentur. §. 13. Et interim Judices coram quibus causas discussio- nis hujusmodi pendere contigerit, bona ipsius debitoris defuncti, vel decoctoris debitoris creditoribus habentibus credita eorum liquida, interim recepta idonea cautione de restituendo habentibus priora, & potiora, & contribuendo habentibus æqualia jura, consignari mandent, & faciant.

Decretum in- vitans. §. 14. Si quis autem constitutioni nostræ hujusmodi in aliquo contravenerit, indignationis nostræ, ac alias arbitrii nostri pœnas eo ipso incurrat. Et nihilominus commissiones contra tenorem præsentium signatæ, nul-

lius sint roboris, vel momenti, ac per præoccupationem extortæ censeantur, illisque Judices quibus eas præsentatæ contigerit, minime parere teneantur. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiti debere, irritum quoque, & inane si secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

§. 15. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis contrariis quibuscumque.

§. 16. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ sanctionis, & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac B. Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1562. Kal. Julii, Pont. nostri anno tertio.

Ego Pius Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.
Si mei non fuerint dominati, tunc immaculatus ero.

- Ego F. Card. Pisanus Episcopus Portuen.
- Ego Fed. Card. Cæsius Episcopus Tusculanus.
- Ego Joan. Card. Moronus Episcopus Prænestin.
- Ego Christoph. Card. Episc. Sabin. Trident.
- Ego Otho Card. August. Episc. Albanen.
- Ego R. Card. Sancti Angeli, Major Pœnitent.
- Ego Ti. Card. Crispus.
- Ego Jo. Michaël Card. Saracenus.
- Ego Jo. Card. Sancti Vitalis.
- Ego Jo. B. Cicada Card. S. Clementis.
- Ego B. Card. Tranen.
- Ego Scipio Card. Pisarum.
- Ego Jo. Card. Reumanus.
- Ego Jo. Ant. Card. Capisuccus.
- Ego Fr. M. Card. Alexandrinus.
- Ego Clemens Card. Aræceli.
- Ego Jac. Card. Sabellus.
- Ego Jo. Ant. Card. S. Georgii.
- Ego Aloy. Card. Cornelius.
- Ego B. Card. Salvatus.
- Ego Ph. Card. Aburd.
- Ego Marcus Antonius Card. Amulius.
- Ego Jo. Franciscus Card. de Gambarà.
- Ego Alexand. Card. Farnesius Vicecanc.
- Ego Gui. Asc. Card. Camerarius.
- Ego Jul. Card. Urbinas.
- Ego Card. Simoncellus.
- Ego Vitellotius Card. Vitellius.
- Ego Carolus Card. Borromæus.
- Ego Franciscus Card. Gonzaga.
- Ego Ind. de Avalos Card. Aragonius.

Declaratio dictæ Reformationis circa prorogationes fatalium.

PIVS PAPA QVARTVS,
 Motu proprio, &c.

Cum nuper nostris literis, quas super reformatione Signaturæ edidimus, inter cætera caveatur, quod prorogationes fatalium non nisi semel à Signatura Justitiæ concedi possent, sperantes infra prima, vel saltem secunda fatalia causas decidi, & terminari posse. Cumque ut accepimus, tam propter causarum multitudinem, quam etiam propter illarum implicitatem, sit quodammodo impossibile id fieri, & propter eandem causarum multitudinem, contingere posse Signaturam nostram quandoque totam impediri in prorogationibus prædictis.

§. 1. Igitur cupientes non solum publicæ utilitati, sed etiam commoditati salubriter providere, Motu simili decernimus, statuimus, & ordinamus, eorundem fatalium prorogationem, in quibusvis causis à nostra Signatura Justitiæ, prout ante dictarum nostrarum literarum editionem

Claufula rogatori.
 Sancti Petri.
 Dat. P. A. die 31. Julii.
 Papa sub.
 Cardinali subscrip- tus.
 Declaratio quod Signaturæ Justitiæ concedat prorogationes fatalium in causis solis non obstantibus præmissa reformatione.

editionem fieri consuevit, concedi. Et quatenus post emanatas à nobis literas super reformatione Signaturæ Justitiæ usque in diem publicationis præsentis nostri Motus proprii instantia, seu fatalia alicujus causæ lapsa fuerint defectu prorogationum, partes litigantes læsas adversus peremptorium instantiæ, ac fatalium hujusmodi in integrum arbitrio dilecti filii nostri Ludovici tit. S. Cyriaci in Thermis presb. Card. Simonetæ nuncupati, diætæ Signaturæ Præfidentis, restitui posse, & indulgeri, & taliter concessas, & indulgas suæ hmitatis robur obtinere, perinde ac si diætæ nostræ literæ talem clausulam non habuissent, illis aliter in suo robore permanens. Et sic per quoscumque Judices, &c. sublata, &c. irritum quoque, &c.

Prorogatio
contratiõnũ.
Declaratio
de proroga-
tionibus.

Si la Signa-
tura sufficiat.

Tapa subser.

§. 2. Præmissis, cæterisque in contrarium facien. non obstant. quibuscumque.

§. 3. Volumus tamen quod in secunda, sive ulteriori prorogatione, & restitutione conceden. per dictum Ludovicum Card. adhibeatur diligentia, ut ex causa, & non aliter, tales prorogationes concedantur, super quo ejus conscientiam oneramus.

§. 4. Ad quod præsentis nostri Motus proprii sola signatura sufficiat, & sumptus illius impensũ ubique fidem faciat in judicio, & extra, attento quod in Urbe. Placet Motu proprio. I.

L X. Confirmatio Militiæ Ordinis Sancti Stephani, à Cosmo Medicis Florentiæ, & Senarum Duce, de licentia hujus Pontificis nuper institutæ sub regula Sancti Benedicti, cum exemptionum, & indultorum concessione.

Hanc licentiam habuit Cosmus die 1. mensis Octob. 1561. quam uti hic sufficienter relatum prætermisi. Et idem Cosmus Magnus Dux Hetruria creatus fuit à Pio V. ut in ejus constitut. 88. Romanus. Et deinde Franciscus ejus filius quadam Hospitalia pro hac Militia obtinuit à Sixto V. ut in ejus constit. 65. Præclara. Prout & Ferdinandus alter filius (omnes Magni Duces) ab eodem Sixto impetravit pro Militibus etiam bigamis, & habitum clericalem non deferentibus, facultatem retinendi, & transferendi pensiones, ut in altera ejus constitut. 104. Circum spectata. Et nuper Paul. V. ampliavit infra, in ejus constitut. 46. Dum generosa.

Edict. A. D. P I V S E P I S C O P V S,
1561. Servus Servorum Dei : Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

His quæ pro Religionis propagatione, & fidei Catholicæ defensione, ac animarum salute providè facta esse noscuntur, ut firma perpetuè, & illibata persistent, libenter Apostolici muniminis robur adjicimus, ac illa de novo concedimus, & desuper disponimus, prout Catholicorum Principum nobis, & Apostolicæ Sedi devotorum pia vota exposcunt, & id in Domino conspicimus salubriter expedire.

Cosmus Me-
dices Floren-
tæ & Senarum
Dux. licen-
tiam à Ponti-
ficis nunciis in-
stituendi ali-
quam Militi-
am. ut hic.
Hanc licen-
tiam habuit,
ut dixi in
not.

§. 1. Dudum siquidem pro parte dilecti filii Nobilis viri Cosmi Med. Florentiæ, & Senarum Ducis nobis exposito, quod ipse ad Dei laudem, & gloriam, ac fidei Catholicæ defensionem, Marisque Mediterranci ab infidelibus tuitionem, ac posteritatis suæ decus & honorem cupiebat unã Militiam sub certo approbato Ordine per eum eligendo, cum dote competenti ex suis propriis bonis assignanda, pro uno Magistro, cæteroque Militum numero, ad aliarum in Hispaniis, vel alibi ritè institutarum Militiarum instar, in ejus Dominio erigere, si sibi ad id nostra, & Sedis prædictæ licentia suffragaretur. Nos præfato Cosmo Duci, & ad Dei honorem, & gloriam, aliosque effectus præmissos, in dicto dominio, & loco, ac eade sacra sibi benè visis, unam Militiam sub

Bullati Magni Tom. II.

regula Sancti Benedicti, vel alterius approbati Ordinis, ac sub invocatione, & cum insigniis de quibus sibi videretur decentibus, postea privilegiis, facultatibus, & indultis, à nobis, & dicta Sede decorandam, cum dote convenienti per eundem Cosmum Ducem arbitrio suo, ut præfertur, assignanda, pro uno Magistro, qui videlicet ipse Cosmus quoad viveret, & deinde pro tempore existens Florentiæ Dux esse debet, & certo Militum per ipsum Magistrum pro tempore existentem, tam a primæva erectione hujusmodi, quam ex nunc deinceps perpetuè instituendum, ac habitu regulari donandum, & ad regularem Ordinis hujusmodi professionem admittendorum numero, sub ejusdem Magistri obedientia, ac cum pactis, capitulis, conditionibus, & stabilitimentis, per dictum Cosmum Ducem edendis, & per nos & dictam Sedem postmodum approbandis, ad aliarum Militiarum prædictarum instar, sine tamen alicujus præjudicio erigere, & instituere, ac pro Militiæ, Militumque præfatorum salubri directione, quæcumque ordinationes, & statuta per nos, ut præfertur, confirmanda, concedere possit, licentiam & facultatem per alias nostras in forma Brevis literas concessimus.

Præterquam
Militiam S.
Stephani sub
reg. S. Bened.
& condonem-
tes proventus
assignavit.

§. 2. Cum autem, sicut accepimus, idem Cosmus Dux omnipotentem Deum, ut Christianum decet Principem, honorare, proximo prodelle, vitamque beatam promereri desiderans, in immensæ Majestatis divinæ, ac gloriosissimæ Dei genitricis, semperque Virginis Mariæ, totiusque cœlestis Curiæ gloriam & honorem, earundem literarum vigore, unam sub invocatione, & protectione Beati Stephani Militiam Militum S. Stephani nuncupandam, sub regula ejusdem Sancti Benedicti creaverit, & instituerit, illique nonnullos fructus, redditus, & proventus, ac bona pro ejus dote assignaverit, volueritque quod ejus Milites præfati in sua receptione charitatem, castitatem conjugalem, & obedientiam expressè profiteantur.

Charitati-
que & con-
jugalem ca-
stitatem, ac
obedientiam
Militiæ ex-
pressè profi-
teri iussit.

§. 3. Charitatem nempe, cui tanquam solidæ basi Militia ipsa innitetur, honorem Dei rebus universis præponendo, sacre Scripturæ præceptis parendo, Sedis prædictæ mandata servando, pro fide catholica pugnando, justitiam colendo, pauperibus subveniendo, captivos ab infidelium vinculis recuperando, & finaliter sese ultro-neos cuicumque periculo pro Christianæ Religionis defensione, & pro ejus augmento non solum facultates, sed propriam vitam exponendo: Castitatem verò, si-ve pudicitiam, nullam aliam fœminam præter propriam uxorem carnaliter cognoscendo. Obedientiam autem in omnibus sibi per Magistrum, vel ejus Locumtenentem, aliosve Militiæ superiores, juxta illius ordinationes, & statuta injunctis, bono & hilari animo diligenter exequendis.

Statuta qua-
cumque su-
per hujusmo-
di regulæ co-
didit.

An autem
Militiæ pro-
pter inobser-
vantiam Re-
gulæ incidat
in peccatum,
vide hic inf.

§. 4. Ac pro salutari Militiæ, Militumque prædictorum regimine, & perpetuitate, quamplura Canones, & Statuta, ac ordinationes super ipsorum Militum regula, super Militiæ statutis, & constitutionibus, super Militum officio, ac professione, super pœna transgressoribus regulæ, statutorumque infligenda, super modo Milites ad professionem recipiendi, illorum habitu, Ecclesiæ, & cultu divino, Hospitalitate, communi thesauro, Capitulo generali, Magno Magistro, officiis & dignitatibus Militiæ, Militum officio, exercitio, & commendis, contrañibus, alienationibus, & locationibus, necnon prohibitionibus & pœnis, ac super aliis provisionibus, rebusque ad divini numinis cultum, Militiæ decus, Religionis augmentum, & animarum salutem facientibus ediderit, atque sanciverit, prout in illis, variisque capitulis desuper Italico sermone in uno quinterno distinctè conscriptis, ac de nostro mandato per dilectum filium nostrum Joannem Baptistam, tit. S. Clementis presb. Cardinalem Cicada nuncupatum diligenter examinatis, ac perlectis, & emendatis, ac per nos manu propria subscriptis plenius continetur.

Ille autem
Pont. ex. Gio-
nem hujus
Militiæ, ac
statuta con-
firmavit.

§. 5. Nos præfati Cosmi Ducis piæ, & laudabile institutum, utpote fidei Catholicæ exaltationem, & alia pia opera concernens, plurimum in domino collaudantes, necnon erectionis, institutionis, statutorum, Cano-

num, ordinationum, & capitulorum, ac super illis con-
fecti quinterni praeceptorum, & inde secutorum veriores
tenores presentibus pro sufficienter expressis habentes,
ac ipsam Cosmum Ducem, quem speciali dilectione pro-
sequimur, in hoc suo laudabili Militiae Christianae pro-
mouenda proposito conuolere, ac specialibus favoribus,
& gratis prosequi volentes: Motu proprio, non ad ipsius
Cosmi Ducis, vel alterius pro eo nobis super hoc oblatam
petitionis instantiam, sed de nostra mera liberalitate,
erectionem, institutionem, assignationem, aliaque om-
nia, & singula, canones, statuta, ordinationes, & capi-
tula praedicta, ac prout illa concernunt caetera in praedi-
cto quinterno contenta, inde secuta quaecumque,
Apostolica auctoritate tenore presentium ex certa scien-
tia confirmamus, & approbamus, ac illis perpetuae, &
inviolabilis firmitatis robur adijcimus, necnon omnes
& singulos juris, & facti defectus, si qui forsitan interve-
nerint in eisdem, supplemus.

*Et ipsum
Cosmum ac
alium pro
tempore Du-
cem Florant.
Magnum Abba-
tem, ipsius
Militiae creati,
cum facultate
& privilegio,
quibus alia-
rum Militia-
rum Magis-
tri inter Mi-
lites utuntur.*

§. 6. Et nihilominus potiori pro cautela Militiam praedi-
ctam eisdem modo, & forma, quibus per ipsam Cosmum
Ducem erecta, & instituta est, de novo ex simili scientia
eadem auctoritate perpetuo erigimus, & instituimus, illi-
que sic erectae omnia & singula fructus, & alia mobilia,
& immobilia, res & bona illi per eundem Cosmum Du-
cem haecenus concessa, & deinceps, tam per eum, quam
alios quoscumque licite concedenda, etiam perpetuo appli-
camus, & appropriamus, necnon canones, statuta, &
ordinationes, & capitula praedicta de novo statuimus, &
ordinamus. Ac eundem Cosmum, & pro tempore exi-
stentem Florentiae Ducem in Magnum Magistrum ejus-
dem Militiae cum oneribus, praerogativis, & facultatibus,
quibus alii aliarum Militiarum dictae auctoritate confir-
matarum Magistri inter suos Milites quomodolibet utun-
tur, fruuntur, & gaudent, similiter perpetuo constitui-
mus, & deperamus, illaque praedicta immutandi, & re-
formandi, ac alia quaecumque ordinationes, & statuta
ad ejusdem Militiae directionem facientia, licita, & ho-
nesta, ac sacris canonibus minime contraria, quoties sibi
videbitur condendi facultatem concedimus. Ac praemissa
omnia & singula valida & efficacia fore, suosque plena-
rios, & integros effectus sortiri, & per Milites fratres,
& alias ejusdem Militiae personas, aliosque quomodoli-
bet inviolabiliter observari debere. Ac eosdem Milites,
& religiosos ab illis nullatenus resiliere posse, sed ad il-
lorum observationem teneri, & efficaciter obligatos fore,
censurisque, & poenis Ecclesiasticis, ac etiam pecuniariis
ad id compelli posse.

*Decretum in-
vitiatis.*

§. 7. Et sic per quoscumque Judices quavis auctoritate
fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter
judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ju-
dicari, & definiti debere. Ac si secus super his a quo-
quam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter conti-
gerit attentari, irritum & inane decernimus.

*Executorum
ipsius consilii
& deputatio-
is facultates.*

§. 8. Quocirca venerabili fratri nostro Episcopo Ame-
rin. & dilectis filiis Vicariis venerabilium fratrum no-
strorum Flor. & Pisaur. Archiepiscoporum in spiritualibus
generalibus Motu simili per Apostolica scripta manda-
mus, quatenus ipsi vel duo, aut unus eorum, per se, vel
alium, seu alios presentes literas, & in eis contenta que-
cumque, ubi & quando opus fuerit, & quoties pro parte
dicti Cosmi, & pro tempore existentis Florentiae Ducis
fuerint requisiti, solemniter publicantes, eique in praem-
issis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant
auctoritate nostra praesentes literas, & in eis contenta
hujusmodi firmiter observari. Ac Cosmum & pro tem-
pore existentem Florentiae Ducem, necnon Milites praef-
atos, ac singulos alios quos ipsae litterae concernunt, &
concernent in futurum, illis pacifice gaudere, non per-
mittentes eos desuper per quoscumque quomodolibet
indebitè molestari. Contradiatores quoslibet, & rebel-
les per censuras, & poenas Ecclesiasticas, ac alia oppor-
tuna iuris remedia, appellatione postposita compellen-
do. Necnon legitimis super his habendis servatis proces-
sibus, censuras & poenas ipsas, etiam iteratis vicibus ag-
gravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio
brachii saecularis.

*Clausula de-
rogatoria.*

§. 9. Non obstantibus fel. rec. Bonifacii Papae Octavi

praedecessoris nostri, qua cavetur, ne quis extra suam ci-
vilitatem, vel diocesim, nisi in certis exceptis casibus, & in
illis ultra unam dietam sine sine diocesis ad iudicium
evocetur, seu ne iudices a Sede praefata deputati extra
civitatem vel diocesim, in quibus deputati fuerint, con-
tra quoscumque procedere, aut alii, vel alius vices suas
committere praesumant, & de duabus, non tribus diebus
in Concilio generali edita, & quibusvis aliis constitutio-
nibus, & ordinationibus Apostolicis, ac quarumcumque
aliarum, etiam Hospitalis S. Joan. Hierosolymitani Mili-
tiarum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis
firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, pri-
vilegiis quoque, indultis & literis Apostolicis, ac illis,
ac dilectis filiis illarum Magistris, conventibus, & fra-
tribus, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum
quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque
efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus,
& aliis decretis, etiam motu & scientia similibus, ac con-
sistorialiter, etiam per viam contractus, ac universae leg-
gis, & ad Imperatorum, Regum, aut aliorum Principum
instantiam, ac aliis quomodolibet concessis, approbatis,
& innovatis, quibus omnibus, etiam si pro illorum suffi-
cienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus
specialis, specifica, individua, & expressa, ac de verbo
ad verbum, non autem per clausulas generales idem im-
portantes mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut
aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, teno-
res hujusmodi presentibus pro sufficienter expressis ha-
bentes, illis alias in suo robore permanentis, hac vice
dumtaxat specialiter & expressè derogamus, contrariis
quibuscumque. Aut si aliquibus communiter vel divi-
sum ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspen-
di, vel excommunicari non possint per literas Apostoli-
cas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad
verbum de indulto hujusmodi mentionem.

*Sanctio per-
nalis.*

§. 10. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc pagi-
nam nostrorum confirmationis, approbationis, adjectio-
nis, suppletionis, erectionis, institutionis, applicationis,
statuti, ordinationis, constitutionis, deputationis, con-
cessionis, decreti, mandati & derogationis infringere,
vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc at-
tentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei,
ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit
incursurum.

Datum Romae apud S. Petrum, Anno Incarnationis
Dominicae 1562. Kal. Febr. Pontif. nostri anno 3.

*Dat. P. A.
die 1. Febr.*

Sequitur concessio privilegiorum d. Militia.

PIVS EPISCOPVS, Editi A.D.
Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam. 1562.

Altitudo divinae Providentiae nullis praescripta li-
mitibus, nullisque terminis comprehensa, caelestia
pariter, & terrestria inscrutabili ratione disponit, & mor-
talia mentes ad ea, per quae benevolentia, & ferventi
devotione Catholicorum Principum ad id tendentium,
& quam in nos, & Romanam gerere comprobantur Ec-
clesiam mediante, personarum quarumlibet sub regulari
observantia degentium optata salus undique proveniat
animarum, divinusque cultus suscipiat incrementa, in-
citat. Unde nos, quibus meritis licet imparibus, univer-
salis Ecclesiae regimen eadem est providentia creditum,
juxta Sedis Apostolicae officium, pro eorum meritis dex-
teram in eos liberalitatis nostrae extendere censuimus,
quo ipsi in perseverantia laudabilium operum ferventius
animantur, quorum exemplo provocati, ad similia faci-
lius inducantur.

Executio.

§. 1. Hinc est, quod nos dilectos filios nobilem virum
Cosmum Medices Florentiae, & Senarum Ducem, Ma-
gnum Magistrum Militiae S. Stephani sub regula S. Be-
nedicti, & Conventum ejusdem Militiae in Ducatu Flo-
rentiae per eundem Cosmum Ducem de licentia nostra
instituta, specialibus favoribus, & gratis prosequi volen-
tes, eosdem & eorum singulos a quibusvis excommuni-
cationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis
sententiis, censuris & poenis, a jure vel ab homine quavis
occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet inno-
dati

*Memoria d.
jurisdictionem
Ordinatio-
rum.
Tu ad hoc
vide moder-
ationem Cti.
Tria, scilicet 14.
c. 11. & 14.
concl. Clem.
VIII. n. 39.
suscepti.*

dati existunt, ad effectum presentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, Motu proprio, non ad eorum, vel cuius pro eis nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed de nostra mera liberalitate omnes, & singulos ipsius Militiæ Milites, Priorem, cæterosque ministros Ecclesiæ dicti Conventus, & alias personas, etiam in sacris, & presbyteratus Ordinibus constitutas, etiam quæcumque, quotcumque, & qualicumque, cum cura & sine cura beneficia Ecclesiastica obtinentes, eorumque beneficia, commendas, res, & bona quæcumque ab omni jurisdictione, superioritate, visitatione, dominio, & potestate quorumvis Archiepiscoporum, Episcoporum, aliorumque locorum ordinariorum Apostolica auctoritate tenore presentium ex certa scientia perpetuo eximimus, & totaliter liberamus, illosque dicto Cosino Duci, & Magno Magistro in spiritualibus, & temporalibus, eis modo & forma, quibus in ipsius Militiæ statutis, & ordinationibus continentur, immediate subijcimus, & supponimus, ita quod ipsi locorum Ordinarii nullam in eos jurisdictionem, superioritatem, dominium, vel potestatem, etiam ratione cuiuscumque contractus, delicti, vel alterius rei, ubicumque in eorum contractibus, committatur delictum, & res ipsa consistat, exercere valeant, sed Milites, Prior, & alie personæ huiusmodi de iustitia, coram solo Magno Magistro prædicto, vel ejus deputato respondere debeant. Decernentes quoscumque processus contra illos, vel eorum aliquem, tam per ipsos locorum Ordinarios, vel eorum Vicarios, seu quosvis alios, quam Magistrum, vel ejus deputatum prædictos, pro tempore factos, & quilibet etiam excommunicationis, vel suspensionis, aliasque sententias promulgatas nullas, & invalidas, nullisque roboris, vel momenti fore.

§. 2. Ac singulis Militibus conjugatis, etiam bigamis, aliisque presbyteris, ut singulas pensiones annuas usque ad summam ducentorum ducatorum auri de Camera suppet quotumvis Cathedralium, etiam Metropolit. & aliarum Ecclesiarum, Monasteriorum, prioratuum, canonicatum, & præbendarum, dignitatum, personatum, administrationum, & officiorum, aliorumque beneficiorum Ecclesiasticorum, cum cura, & sine cura, secularium, & quotumvis Ordinum Regularium, fructibus, redditibus, proventibus, juribus, obventionibus, & emolumentis alias sibi canonicè reservandas accumulative, cum quibusvis aliis pensionibus annuis, quas illos ex quovis alio privilegio Apostolico pro tempore percipere contigerit, & contingeret ad vitam percipere, exigere, & levare, ac in suos usus, & utilitatem convertere, illas ad aliquam expeditionem contra infideles accedendo, aut in ea existendo, in toto vel parte, simul vel successive quando sibi videbitur etiam in mortis articulo, in cuiusvis personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ, aut Canonici Cathedralis Ecclesiæ, & in dictæ Militiæ Militum manibus, etiam quæcumque, quotcumque, & qualicumque beneficia Ecclesiastica obtinentium, & expectantium favorem, absque aliquo possessorum beneficiorum huiusmodi habendo consensu, transferre in omnibus, & per omnia perinde prout Militibus S. Pauli, & Pii nuncupatis, per Sedem Apostolicam extitit, etiam citra Cruciatæ obligationem.

§. 3. Necnon tam illis, quam cæteris omnibus Militibus, ac Priori, & Ministris, etiam Presbyt. & beneficiatis ejusdem Militiæ, ut de quibuscumque, tam stabilibus, quam mobilibus bonis, pecuniarum summis, gemmis, & lapidibus pretiosis, aliisque rebus cuiuscumque qualitatis, & quantitatis, ac valoris existant, per eos etiam ratione beneficiorum Ecclesiasticorum quorumlibet per eos obtentorum, ac alias undecumque, & quomodolibet acquisitis, & ad illos quovis modo spectantibus, dummodo quintam illorum partem Conventui prædicto relinquant, inter quoscumque consanguineos filios etiam spurios, & alios illegitimos, aliasque quantumvis incapaces personas testari, ac alias etiam per codicillos, donatione inter vivos, causa mortis, & alia quacumque via, prout sibi videbitur disponere, ac illa in pias, & non pias, alias tamen licitas causas erogare.

§. 4. Ac priori Ecclesiæ dicti Conventus pro tempore existenti, ut quoties sibi placuerit, Missam, ac alia Divina

officia in prædicta aliisque dictæ Militiæ Ecclesiis in habitu Pontificali, cum mitra, & baculo pastorali celebrare, ac post Missam, dummodo ibi non sit præsens aliquis catholicus Antistes, vel de illius consensu, ibidem benedictionem Christi populo impartiri, & tam ille quam singuli presbyteri Milites ejusdem Militiæ unum curatum beneficium Ecclesiasticum a dicta Militia dependens, seu illi unitum aut incorporatum, etiam si Parochialis Ecclesia, vel ejus perpetua Vicaria fuerit, si ad hoc sufficientes, & idonei fuerint, & beneficium huiusmodi alias sibi canonicè conferatur, recipere, & retinere, libere, & licitè valcant, auctoritate, & tenore prædictis de specialis dono gratiæ dispensamus, sibi que pariter indulgemus.

§. 5. Et insuper quod nullus ex Magistro & Militibus pro tempore existentibus, aliisque personis dictæ Militiæ propter ejus regulam, statuta, & capitula, nunc & pro tempore edita, non observata, vel minus rectè adimpleta, in peccatum mortale incidat, præterquam inobedientiam, & contumaciâ pluries commissam, & continuatam, & ab ipsa religione rebellionem, & alios casus peccati huiusmodi ex divinis præceptis, sacrisque Canonibus generantes.

§. 6. Quodque Religionis, & Militiæ huiusmodi bona, pensiones, & fructus, redditus, & proventus quæcumque, tam per Magnum Magistrum commendis, aliisque beneficiis & officiis dictæ Militiæ, in illorum institutione, quam deinceps illis, dictoque Conventui, & ejus personis quomodolibet assignanda, concedenda, & applicanda, sub quibusvis decimis, subsidiis, aliisque ordinariis, & extraordinariis oneribus, per nos & Rom. Pont. pro tempore existentes, ac Sedem Apostolicam ex quavis causa, quantumvis necessaria, etiam pro Cruciatæ Sanctæ, & defensione contra infideles nullatenus comprehendantur, neque ad illorum, annatarumque, seu illorum dimidiam fructuum, reddituum, & proventuum beneficiorum, & in illorum provisionibus faciendam solutionem teneantur, sed ab illis excepta sint, & esse censentur, nisi ea, quæ hæcenus oneribus huiusmodi fuerint, & de præsentibus sunt obnoxia.

§. 7. Et quod nulla pensio annua super alicujus commenda, vel alterius beneficii Militiæ huiusmodi fructibus ex resignatione in manibus Rom. Pont. aut alia quavis probabili causa, nisi in persona personæ dictæ Militiæ, etiam per ipsum Pontificem reservari, neque commendæ, & alia beneficia dictæ Militiæ pensionibus huiusmodi aliter quam, ut præfertur, onerari possint. Et si pensiones de super aliter assignari contingat, assignationes ipsæ nullas sint roboris, vel momenti, nec titulares beneficiorum huiusmodi ad illarum solutiones teneantur, neque ad id censuris Ecclesiasticis, aliisque pœnis compelli possint, etiam statim, & ordinamus.

§. 8. Propterea ut ipsi Milites Ecclesiæ Catholicæ, fideliumque defensionem contra infideles animo ferventiori, minorque perdendæ lucis humanæ, si æternam inde nanciscendam prospiciant, metu suscipiant, de omnipotentis Dei misericordia, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus auctoritate consili, universis, & singulis Militibus, & aliis ejusdem Militiæ personis qui in expeditione, tam maritima, quam terrestri, contra infideles, vel hæreticos nedum hostilibus armis, sed etiam alio quovis mortis genere, de peccatis suis corde contriti, & ore confessi, vel saltem statutis à jure temporibus constitendi propositum habentibus, in virtute fidei Catholicæ decesserint.

§. 9. Ac tam Militibus & personis præfatis, quam quibusvis aliis utriusque sexus, etiam vere penitentibus, & confessis, seu constitendi propositum habentibus, ut præfertur, qui Ecclesiam Conventus huiusmodi quæ sub invocatione S. Stephani Papæ & Martyris est consecranda, in singulo die festivitatis ejusdem S. Stephani Papæ & Martyris secunda Augusti, à primis Vesperis usque ad occasum Solis festivitatis huiusmodi annuatim devotè visitaverint, ac pro pace inter Principes Christianos confovenda ter orationem Dominicam, & roties Salutationem Angelicam recitaverint, plenariâ omnium, & singulorum peccatorum suorum indulgentiam, & remissionem.

§. 10. Qui verò de bonis sibi à Deo collatis unam ejusdem Militiæ commendam fundaverint, vel dotaverint

unum habitum possit, ad hoc. Quod intelligi non hic inf.

Milites ab inobservantiam R. g. quando peccant.

Exempla eorumdem a solutione decimarum, & aliorum onerum.

Personas sumenda per beneficii Militiæ non possunt, nisi personis dictæ Militiæ.

Indulgentiam plen. pro Militibus in expeditione contra infideles, vel hæreticos decedentibus.

Indulgentiam plen. pro visitantibus die 2. Aug. Eccl. Conventus. Hoc intelligi non hic inf.

Indulg. pro aliquibus in Militia donantibus

aliqua ratione ad summam ducentorum ducatorum auri de Camera suppet quotumvis Cathedralium, etiam Metropolit. & aliarum Ecclesiarum, Monasteriorum, prioratuum, canonicatum, & præbendarum, dignitatum, personatum, administrationum, & officiorum, aliorumque beneficiorum Ecclesiasticorum, cum cura, & sine cura, secularium, & quotumvis Ordinum Regularium, fructibus, redditibus, proventibus, juribus, obventionibus, & emolumentis alias sibi canonicè reservandas accumulative, cum quibusvis aliis pensionibus annuis, quas illos ex quovis alio privilegio Apostolico pro tempore percipere contigerit, & contingeret ad vitam percipere, exigere, & levare, ac in suos usus, & utilitatem convertere, illas ad aliquam expeditionem contra infideles accedendo, aut in ea existendo, in toto vel parte, simul vel successive quando sibi videbitur etiam in mortis articulo, in cuiusvis personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ, aut Canonici Cathedralis Ecclesiæ, & in dictæ Militiæ Militum manibus, etiam quæcumque, quotcumque, & qualicumque beneficia Ecclesiastica obtinentium, & expectantium favorem, absque aliquo possessorum beneficiorum huiusmodi habendo consensu, transferre in omnibus, & per omnia perinde prout Militibus S. Pauli, & Pii nuncupatis, per Sedem Apostolicam extitit, etiam citra Cruciatæ obligationem.

privilegium quodvis modo acquisitis, & ad illos quovis modo spectantibus, dummodo quintam illorum partem Conventui prædicto relinquant, inter quoscumque consanguineos filios etiam spurios, & alios illegitimos, aliasque quantumvis incapaces personas testari, ac alias etiam per codicillos, donatione inter vivos, causa mortis, & alia quacumque via, prout sibi videbitur disponere, ac illa in pias, & non pias, alias tamen licitas causas erogare.

§. 4. Ac priori Ecclesiæ dicti Conventus pro tempore existenti, ut quoties sibi placuerit, Missam, ac alia Divina

Missio vocavit Pius P. in cons. 30.

Clausula preservativa.

Decretum irritum.

Clausula derogatoria.

Sanctio penalit.

tine, aut Conventui, & Militiæ prædictis ad ejus subventionem, & onerum illi incumbentium supportandum pro facilliori supportatione aliquid juxta facultatum suarum modum, piamque intentionem donaverint, vel legaverint, eas omnes indulgentias, quas Hospitalia S. Joan. Hierosolymitani benefactores consequuntur, sine illorum præjudicio misericorditer in Domino similiter perpetuo concedimus, & largimur.

§. 11. Ad indulgentias, privilegia, exemptiones, statuta, & cetera præmissa nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, vel intentionis nostræ defectu notari, vel impugnari posse, neque sub quibusvis similibus, vel dissimilibus indulgentiarum, privilegiorum, exemptionum, statutorum, & aliarum gratiarum suspensionibus, revocationibus, limitationibus, aliisque contrariis dispositionibus à nobis, & successoribus nostris, ac Sede prædicta quavis de causa quantumlibet iustissima pro tempore emanatis, & emanandis comprehendendi, sed semper ab illis excepta, & quoties illa emanabunt, toties in pristinum statum restituta, & de novo concessa esse, & censeri.

§. 12. Et sic in præmissis per quoscumque iudices, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate, judicari & definiti debere, ac quicquid secus super his à quocumque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus. Quocirca Venerabilibus nostris Muran. & Aretin. ac Pistorien. Episcopis, per Apostolica scripta, motu simili mandamus, quatenus ipsi vel duo, aut unus eorum, per se vel alium, seu alios presentes nostras literas, & in eis contenta solemniter publicantes, dictisque Cosmo Duci & Magno Magistro, ac Conventui in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra literas, & in eis contenta hujusmodi firmiter observari, ac quos literæ ipsæ concernunt, & concernent in futurum, & eorum singulos illis pacifice gaudere, non permittentes eos desuper per quoscumque contra earundem literarum tenorem quomodolibet indebitè molestari. Contradiutores quoscumque & rebelles, per censuras, & pœnas Ecclesiasticas auctoritate nostra, appellatione postposita compescendo, necnon legitimis super his habendis servatis processibus, censuras & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

§. 13. Non obstantibus fel. rec. Bonifacii Papæ Octavi prædecessoris nostri, qua cavetur, ne quis extra suam civitatem, vel diocesim, nisi in certis exceptis casibus, & in illis ultra unam dietam à fine suæ diocesis ad judicium evocetur, seu ne iudices à Sede præfata deputati extra civitatem vel diocesim, in quibus deputati fuerint, contra quoscumque procedere, aut alii vel aliis vices suas committere præsumant. Et de duabus dietis in Concilio generali edita, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad judicium non trahatur, & aliis Apostolicis, ac in Provincialibus & Synodalibus Conciliis editis specialibus, vel generalibus constitutionibus & ordinationibus, necnon dictæ Militiæ, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, stabilimentis, usibus, & naturis, contrariis quibuscunque. Aut si aliquibus committere vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem. Volumus autem si alias visitantibus dictam Ecclesiam erigendam modo præmissa aliqua alia indulgentia in perpetuum, vel ad certum aliud tempus nondum elapsum ducatur, per nos concessa fuerit, presentes literæ quoad indulgentiam in eis contentam nullius sint roboris vel momenti. Quodque beneficia eisdem Militibus conferenda hujusmodi, debitis præterea non fraudentur obsequiis, & animarum cura in eis, si qua illis imminet, nullatenus negligatur.

§. 14. Nulli ergo, omnino hominum liceat hanc paginam nostræ absolutionis, exemptionis, liberationis, subjectionis, dispensationis, indulti, statuti, ordinationis,

concessionis, derogationis, decreti, mandati & voluntatis infringere, vel ejus tenuerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac S. Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Dat. Romæ apud S. Marcum, Anno Incarnationis Domini 1562. Non. Julii, Pont. nostri anno tertio.

Dat. P. 4. die 3. Julii.

Decanatus Collegii Auditorum Rotæ Romanæ, cum omnimoda præcedentia, spectat ad Auditorem tempore vacationis in Curia præsentem, aut ex causa publica absentem, & extra Curiam à Rom. Pont. destinatum.

LXI.

Eadem jam edita sanctionem de Decanatu Collegii Cardinalium Paulus IV. ut sup. in ejus consensu. 5. Cum venerabiles.

Alia ad hanc Rotam spectantia indicavi tibi hic supra, constitut. 4.

PIVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad futuram rei memoriam.

Udum siquidem à fel. rec. Paulo IV. prædecessore nostro emanarunt literæ tenoris subsequenti. Paulus Episcopus servus servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam, &c.

Exordium.

§. 1. Nos considerantes quod dilecti filii causarum Palatii Apost. Auditores ad causas audiendum, & jura reddendum constituti, personaliter in Rom. Curia residere debent, ac eorum in eadem Curia continua residentia id exigente, in assuetudine dignitatum aliis absentibus merito præferendi, & amplioribus privilegiis honorandi veniunt, ex præmissis & diversis aliis causis animi nostrum moventibus, ne in posterum Decanatus Collegii Auditorum, illius occurrente vacatione, in aliquem ex causarum Palatii hujusmodi Auditorem, nisi ex causis præmissis absentem, & propter absentiam suam, in injuriam aliorum ejusdem Palatii Auditorum tunc præsentium deveniat, aut super eodem Decanatu aliqua controversiæ, seu dissensionis inter ipsos Auditores oriantur.

Causa hujusmodi consensu.

§. 2. Literas prædictas cum decretis, ac omnibus & singulis in eis contentis clausulis, ad Decanatum Collegii Auditorum hujusmodi, etiam ad hoc ut ejusdem Decanatus, quem dilectus filius Julius Electus Perusinus, locum unius ex causarum Palatii hujusmodi Auditoribus de mandato nostro tenens, tempore provisionis de persona sua, & illius præfessionis Ecclesiæ Perusinæ, tunc certo modo pastoris solatio destituit, per nos nuper Apostolica auctoritate factum obtinebat, & exercebat, per provisionem & præfessionem hujusmodi non nisi ad dilectum filium Jo. Baptistam de Rubis causarum Palatii hujusmodi Auditorem in dicta Curia Officium Auditoratus causarum hujusmodi laudabiliter exercendo residentem, & alias de Republica benemeritum, ex nunc & de cæteris perpetuis futuris temporibus, occurrente vacatione, ad antiquiorem causarum Palatii hujusmodi Auditorem in dicta Curia residentem, aut ex causa publica absentem, & extra eandem Curiam per Romanum Pont. destinatum devenire possit. Et Joan. Baptistam, ac postquam dictus Decanatus ad eum devenit, in d. Curia præsentem, aut ut præferatur absentem, & extra dictam Curiam destinatum, Auditor antiquior præfatus omnibus aliis Auditoribus, etiam antiquiores, semper in quibusvis sessionibus, disputationibus, votis, & aliis actibus publicis & privatis præcedat, nec per alios Auditores, etiam antiquiores tunc absentem, etiam postmodum incontinenti ad dictam Curiam se conferant, & in ea continuò residentem, super ipso Decanatu, aut illius sessionibus, vel aliis actibus, seu disputationibus ad eum pertinentibus impediri, aut molestari valeat, Motu proprio, & ex certâ nostra scientia, ac de Apostolica potestatis plenitudine extendimus, & ampliamus.

Definitio quoad Decanatum Collegii Auditorum Rotæ Romanæ. Spectat ad Auditorem tempore vacationis, ac Curia præsentem, aut ex causa publica absentem, & extra Curiam à Summo Pontifice destinatum.

§. 3. Non

Derogatio priorum.
 §. 3. Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ac Stylo Palatii, necnon Collegii Auditorum prefatorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, ac omnibus illis que dictis predecessores in dictis literis voluit non obstat, ceterisque contrariis quibuscumque.
 §. 4. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae extensionis, & ampliationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis, &c.
 Datum Romae apud S. Marcum, Anno Incarnationis Dominicae 1562. sexto Kalend. Augusti, Pontific. nostri anno tertio.

XLII. Revocatio Privilegiorum quibuscumque locis piis, & aliis concessorum, dispensandi super irregularitatibus, impedimentisque matrimonialibus, &c.

Hic idem Pont. revocavit etiam quaecumque indulta confessionalia, Mare magnum, & similia quibuscumque Regularibus & aliis elargita, in his qua Concil. Trident. adversantur, ut inf. constit. 94. In principio, ubi notabo. Et adde constit. 15. Clem. VIII. Quaecumque.

PIVS EPISCOPVS
 SERVVS SERVORVM DEI: Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.
 DE commisso nobis universalis Ecclesiae regimine ita nos oportet esse sollicitos, ut propensiore studio caveamus, ne illa quae haecenus multorum precibus & instantiis pro animarum salute, tam a nobis, mentis hominum abusu in gravem cedant animarum iacturam, neve Christi fideles cujusvis indulgentiae, peccatorum remissionis vel facultatis, aut privilegii obrentu, procliviores ad illicita in posterum perpetranda reddantur, ac nimiam veniae facilitas eis peccandi tribuat incentivum.

§. 1. Sanè cum nos, auspice Christo, nuper ad generalem Tribunalium Almae Urbis, Curiaeque nostrae officiorum omnium debitam, ac salubrem reformationem certis tunc rationabilibus causis moti perrexerimus, ac quosdam qui in illis diversimodè præter mentem nostram committebantur abusus, per nostram providentiam removerimus, reformationem hujusmodi insequentem, in alios etiam hominum status, non minores ob causas dirigere saluberrimum esse censuimus. Attendentes igitur quod licet alias nos, ac diversi Romani Pontifices predecessores nostri, ut Christi fideles praefati, ad charitativa & pia opera exercenda promptiores redderentur, sicque illorum animarum saluti, necnon Fabricae basilicæ Principis Apostolorum de Urbe manutentioni & statui, ac hospitalis nostri Sancti Spiritus in Saxia de eadem Urbe, ac aliorum piorum locorum, & Confraternitatum commoditati, & pauperum ac miserabilium, & aliarum personarum in eis pro tempore degentium sustentationi, ac opportuna subventioni ritè consuleretur, ac ex certis tunc expressis rationabilibus causis diversas indulgentias, peccatorum remissiones, concessionem, gratias, privilegia, facultates etiam dispensandi super impedimentis matrimonialibus, vel aliis quibuscumque defectibus, & irregularitatibus, & absolvendi, indulta eisdem Fabricae & Hospitali, ac illorum Commissariis, Praeceptoribus & Ministris concesserimus.

§. 2. Nihilominus, sicut non sine gravi mentis nostrae perturbatione nuper intelleximus, tam basilicæ Fabricae, quam Hospitalis & aliorum locorum, & Confraternitatum Commissarii & Ministri, hujusmodi indulgentiis, peccatorum remissionibus, concessionibus, gratiis, privilegiis, ac dispensandi, ut praemittitur, ac absolvendi, & aliis facultatibus & indultis sibi concessis praedictis, in grave illorum animarum periculum diversimodè abutuntur, ac circa illa non mediocres committantur errores, in scandalum plurimorum, ac divinae majestatis offensam.

Bullarii Magni Tom. II.

§. 3. Nos igitur debitam gregis Domini curam habere, & ne tales abusus piorum mentes polluant, ac pie concessa, hominum malicia animarum saluti detrimentum afferant, ut par est providere, quantum in nobis est, scandalis obviare, & animarum saluti consulere volentes, necnon indulgentiarum, remissionum, concessionum, gratiarum, privilegiorum, facultatum & indultorum Fabricae, ac Hospitali, necnon aliis locis & Confraternitatibus, ac Commissariis, Praeceptoribus, & Ministris concessorum hujusmodi veriores tenores praesentibus pro expressis habentes, Motu proprio, non ad alicujus super hoc nobis oblatæ petitionis instantiam, sed de nostra mera deliberatione, omnia, & singula indulgentias etiam plenarias, ac peccatorum remissiones, necnon concessionem, privilegia, indulta & facultates, etiam dispensandi, ut praemittitur, & absolvendi, non tamen reliqua, & hereditates etiam ad pias causas exequi faciendis, & illa, seu eorum partem dictae Fabricae juxta tenorem privilegiorum praedictorum applicandi, necnon Commissarios & debitores ipsius Fabricae ad illi reddendum computa, & satisfaciendum de administratis, & debitis per eos, prout haecenus fieri consuevit, cogendi & compellendi Fabricae, & Hospitali praedictis, necnon Monasterium Spiritus Sancti Venetiarum, aliisque ejusdem Sancti Augustini, seu aliorum Ordinum, tam virorum quam mulierum Monasteriis, ac Hospitalibus, Ecclesiis, capellis, altaribus, confraternitatibus, societatibus, & aliis piis locis à d. Hospitali Sancti Spiritus dependentibus, seu in ejus membrum, aut grangiam, quavis etiam Apostolica auctoritate erectis, ac illorum Praeceptoribus, Abbatibus, Abbatissis, Prioribus, & Priorissis, Confratribus, seu illorum Conventibus, ac Commissariis, necnon ministris, quoad Fabricam videlicet in Italia dumtaxat, quo verò ad hospitalia, & monasteria, confraternitates, & societates, ac alia loca hujusmodi, tam in Italia, quam aliis ubivis locorum, ex quibusvis causis, & ad quorumvis etiam Principum quoracumque instantiam, vel eorum intuitu, consideratione vel contemplatione, etiam Motu simili, etiam consistorialiter, ac de Apostolica potestatis plenitudine, etiam si illa sub quibusvis revocationibus, alterationibus, vel limitationibus similium vel dissimilium indulgentiarum, concessionum, gratiarum, privilegiorum, facultatum & indultorum, in toto, vel parte minime comprehenderentur, & quoties illa revocari contingeret, toties in pristinum statum restituta essent, & esse censerentur, irritanti etiam decreto desuper forsan adjecto, ac cum aliis quibusvis clausulis quomodolibet concessa, ac iteratis vicibus approbata & innovata (praeterquam quoad ea in quibus jam suum sortita sunt effectum) Apostolica auctoritate, tenore praesentium, perpetuè revocamus, cassamus, annullamus, irritamus, & viribus vacuumus.

§. 4. Districtius inhibentes eisdem Praeceptoribus, Abbatibus, Abbatissis, Conventibus, Confratribus, & Ministris, cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis & conditionis existentibus, ac etiam Archiepiscopali, Episcopali, aut alia majori dignitate fungentibus, in virtute sanctae obedientiae, & indignationis, necnon excommunicationis latae sententiae poenis, ac de cetero indulgentiis, concessionibus, gratiis, facultatibus, etiam dispensandi, ut praemittitur, & absolvendi privilegiis & indultis praedictis uti, ac de illis se intromittere quoquo modo audeant, seu praesumant. Ac decernentes ex nunc irritum & inane quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 9. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon quibusvis privilegiis, indultis, literis Apostolicis forsan in contrarium, etiam Motu & scientia similibus, etiam per nos concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, illorum omnium veriores tenores praesentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expressè derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excom-

Hic idem Pont. generaliter ad revocandum quoad Fabricam reliqua legat.

Constitutio derogat.

municari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Et qualibet alia dicta Sedis indulgentia generali, vel speciali, cuiuscumque tenoris existat, per quam presentibus non expressam, vel totaliter non insertam effectus huiusmodi gratia impediri valeat, vel quomodolibet differri, & de qua, cuiusque toto tenore habenda sit in nostris literis mentione specialis.

Idem danda transumptis huius bulla.

§. 6. Ut autem presentes literae ad cunctorum notitiam deveniant, volumus, & mandamus illas in dicta basilica valvis, ac acie Campi Florae affigi, ut hi quos literae ipsae concernunt, seu concernere poterunt quomodolibet in futurum, quod ad ipsorum notitiam non pervenerint, vel illa ignotaverint, quominus eos ardeat, perinde ac si personaliter intimata forent, nullam possint excusationem praetendere, vel ignorantiam allegare, cum non sit verisimile apud eos remanere incognitum, quod tam patenter extiterit publicatum.

Nulli ergo, &c. Si quis autem, &c.

Dat. Romae apud S. Marcum, Anno Incarnationis Dominicae 1562. 13. Kal. Octob. Pontif. nostri anno 3.

LXIII. Ordinationes pro tempore Sedis Apostolicae vacantis, circa electionem Summi Pontificis, & observantiam Conclavis. Declarationesque Iurisdictionem Collegii S. R. E. Cardinalium, Camerarii, & Clericorum Camerae Majoris Penitentiarum, Datarum, Praefectorum, & Praetorum Signaturae Gratiae & Iustitiae, & Custodum Conclavis.

Quoad electionem Papa habes etiam sanctionem Gregor. X. in cap. 3. de Elect. in 6. & aliam Clem. V. in element. 9. eod. tit. necnon Clem. VI. sup. in const. 5. Licet, & Iulii II. in const. 3. Cum tam, Pauli IV. const. 16. Cum secundum. Et de materia Cardinalium, plenè notabo in const. 50. Sixti V. Postquam.

De electione Summi Romani Pontificis praeter notata in praecedentibus rubricis, attende plenissimam dispositionem à Greg. XV. editam in const. 13. Aeterni, infra tom. 4. ad quam alias posteriores const. habes indicatas circa caeremonias in huiusmodi electione observandas.

Edita A.D. 1562. PIVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad futuram rei memoriam.

Electio Rom. Pont. qua maturè fieri debet.

IN eligendis Ecclesiarum Praelatis, quibus & humana, & divina ministeria committuntur, quantum adhiberi curam oporteat, restantur Patrum nostrorum sacratissimae constitutiones, quas illi magna severitate de Episcoporum, & aliorum Praetorum qualitate ediderunt, propterea quod à bonis bona omnia, videlicet charitas, vigilantia, Ecclesiastica disciplina, denique animarum eis commissarum salus proficerentur; à malis vero contra, non nisi mala, nempe avaritia, negligentia, factus, & animarum periculum posse expectari. Quod si in quibuslibet Ecclesiarum Pastoribus tantopere providendum est, ne quis assumatur indignus, majorem certe, & perspicaciorum diligentiam in Romano Pontifice eligendo, qui caeteris Pastoribus est praefuturus, & totius Domini gregis curam habiturus, oportet adhiberi.

Idem Pont. in rub. cit. providas const. ediderunt.

§. 1. Hac sancta meditatione permoti praedecessores nostri, & praesertim fel. rec. Alexander III. Gregor. X. Clem. V. Clem. VI. & Julius II. nonnullas constitutiones sanxerunt ad providendum, ut summorum Pontificum electiones liberè, & rectè, & maturè fierent. Sed quoniam res humanae semper in deterius prolabantur, nisi sit qui eas assidue retineat & conservet, verendumque sit ne aliquando propter earum constitutionum

transgressionem suborti abusus longius serpent, & progrediantur.

§. 2. Nos quantum cum Deo possumus futuris casibus, & periculis occurrere volentes, eorundem praedecessorum nostrorum constitutiones tam innovando, cum declarando, & pro rerum & temporum necessitate suppleendo, de Fratrum nostrorum unanimi consilio atque assensu definitimus, statuimus, & declaramus, ut cum Pontificem de hac vita migrare contigerit, Cardinales praesentes decem tantummodo diebus, juxta dicti Gregorii praedecessoris constitutionem in Concilio Lugdunen. editam, Cardinales absentes expectare teneantur, & interim solitas novem continuorum dierum exequias omnino peragant, nec ullo praetextu ulterius differant. Et ne quid impedimento esse possit, quo minus exequiae ipsae nono die absolvantur, si quando per observantiam alicujus magni impedimenti, & praecipui festi Cardinalibus videretur officium exequiarum intermitteri debere, dies illi sic intermissi in numerum novem dierum nihilominus computari debeant, & impensa quae in eis pro exequiis facienda esset, inter pauperes Christi distribuantur. Ac ut superfluis quoque sumptibus, qui jam in immensum excreverunt, modus imponatur, funus simplicius quam consueverit fiat, ita ut illius ratione (praeter regalia Populo Romano praestari solita) decem millium ducatorum summam, pannis lugubribus, & regalibus tam Camerarii & Clericorum, ac aliorum Cameralium, quam aliorum quorumcumque Ministrorum, & Officialium, ac aliis omnibus omnino computatis, impensa non excedat. Summa autem decem millium huiusmodi, vel si Collegio visum fuerit, etiam minor, aut nullo modo major, per tres Card. antiquiores, unum videlicet de quolibet ordine, & Camerarium proportionatè pro rata distributionis alias fieri solitae, inter praedictos omnes, & singulos dividatur.

§. 3. Lapsis vero decem diebus à die obitus Pontificis, ingressus Conclavis nullatenus prorogetur aut differatur, sed sequenti die Missa de Spiritu sancto celebrata, sive Cardinales absentes venerint, sive non, qui fuerint praesentes statim Conclave ingredi teneantur, & ingredienti ipsi absque mora aliqua, omnia omnino Capitulum confessione primis diebus fieri solitorum, in electionis negotio procedant, & singulis diebus scrutinium fiat, & in primo scrutinio etiam accedere liceat.

§. 4. Si qui verò forte intrare noluerint, vel ingressi absque manifesta infirmitatis causa juramento Medicorum, & à majori parte Cardinalium per secreta suffragia approbata exiverint, dictae const. Gregorii poenam incurrant.

§. 5. Declarantes nihilominus, quod postquam Cardinales praesentes, aliis Cardinalibus etiam de latere Legatis, aut ex alia quacumque etiam publica causa, etiam cum licentia Summi Pontificis, absentibus ulterius non expectatis, post tamen lapsum dictorum decem dierum à morte Pontificis, electionem, sive intra, sive extra Conclave fecerint, electio sic ex itineris, aut alterius etiam probabilis, & notorii ipsorum Cardinalium absentium impedimenti praetextu impugnari minime valeat, quum publica utilitas ex matura electione proveniens cuivis alteri rationi praeferrì debeat.

§. 6. Sedis autem vacatione durante, Collegium Cardinalium in iis quae ad Pontificem maximum dum viveret pertinebant, nullam omnino potestatem aut jurisdictionem habeat, neque gratiam, neque justitiam faciendi, aut factam per Pontificem mortuum executioni demandandi, sed ea omnia futuro Pontifici reservare teneatur. Neque de statu temporali Romanae Ecclesiae, neque de pecuniis Camerae Apostolicae aut Datarum, vel pro solutione debitorum ante obitum Pontificis quomodolibet contractorum, aut alias ex quavis causa (casibus infrascriptis dumtaxat exceptis) quicquam dissonere, nec contra dictam Gregorii constitutionem pro seipsis aliquid percipere, nec res alienum ultra necessarios sumptus praesentibus comprehensos contrahere debeant, neque Camerarius, Thesaurarius, Datarum, Depositarum, Castellanus Arcis Sancti Angeli, aut alii

Officiales

Hic etiam Pont. alias addit, videlicet quod Cardinales absentes decem diebus expectentur, & interim novem diebus fiant de summi Pont. exequias.

Blasph. decem diebus Card. praesentes celebrata Missa Spiritus sancti Conclavi ingrediuntur & electioni Pont. incumbant.

Ingressi ulteriores, aut absque causa infra receptos, poenam const. Greg. X. incurvant. Card. praesentes in Conclavi & extra Pontificem eligere valent, lapsi decem diebus.

Sede vacante Collegium Card. de his oneratis sanctorum dispensant.

Officiales contra harum constitutionum tenorem, Collegio obedire teneantur, siue debeant, quinimo si eis in talibus obtemperaverint, aut ipsi Cardinales, vel Officiales ex eorum officiis contra praemissa aliquid attentare praesumpserint, de suo proprio Camerae Apostolicae plenarie satisfacere, & pecunias erogatas restituere, ac quaevis damna ad eligendi Pontificis arbitrium restituisse cogantur. Quod autem expendi possit, erit praefata decem millium ducatuum summa. Illud item quod pro victu familiae Pontificae ante Conclavis ingressum, ac post ingressum pro pauperum Officialium palatii tantum per Camerarium, & Priores Ordinum describendorum victu, ac etiam pro elemosynis Sede vacante fieri consuetis. Itemque pro defensione Terrarum Ecclesiae, vel partis earum. Necnon pro regalibus Populo Romano, & illius Magistratibus, ac custodia Urbis, & conclavis, illiusque provisionibus opportunis necessarium erit. Quae vero impensa pro defensione Terrarum, & locorum Ecclesiae, & securitate, ac provisionibus Conclavis facienda sit, Cardinales praesentes per secreta suffragia ordinare debeant, ita ut majoris partis sententia obtineat id quod observandum erit, etiam in Gubernatoribus Urbis, tam ultra pontem, quam citra, & aliis Officialibus, etiam pro statu Ecclesiastici regimine, si opus fuerit, eligendis. Si vero ultra praedicta aliquod grave periculum immineret, cui omnibus & singulis Cardinalibus praesentibus juxta Ordinationem Gregorii X. aut saltem duabus illorum tertis partibus per secreta suffragia videretur celeriter occurrendum, tunc Collegium juxta majoris partis sententiam similiter per secreta suffragia de remedio opportuno, ac provide de necessaria impensa providere possit & debeat.

Trio Cardd.
Camerar.
nuncupantes
officiales
Magister.
Camerar.
Magister.
Camerar.
Magister.
Camerar.
Magister.
Camerar.
Magister.
Camerar.
Magister.

§. 7. Statuimus etiam quod tres Cardinales antiquiores, unus videlicet ex quolibet ordine, una cum Camerario Post Pontificis obitum, reliquos Cardinales congregandi, & occurrentes necessitates in congregationibus generalibus proponendi, & ut conclave bene undique claudatur curandi jus habeant.

§. 8. Ipsorum autem officium tertia die post Conclavis ingressum omnino expirat, eorumque locos tres alii sequentes in ordine, quolibet tertio quoque die, cum eodem Camerario in eadem potestate succedant.

§. 9. Camerarii quoque, & Majoris Poenitentiarum officia, quae etiam Sede vacante durante, ita durare decernimus, & declaramus, ut non solum ea quae praesenti constitutione prohibentur, & quae Pontificis vivente exercere non consueverunt, seu à quibus pro ejusdem Pontificis reverentia, aut aliis quomodolibet abstinebant, minime usurpent, sed Camerarius, ac Praesidentes, & Clerici, alique Ministri, & Officiales Camerae Apostolicae exactiōni pecuniarum eidem Camerae debitaram, ac provisionibus ratione Sedis vacantis juxta praemissa necessario faciendis dumtaxat incumbere, & propterea à solutione debitorum ante Pontificis obitum contrahendorum, aut illorum declaratione, rationum solidatione, extraxionibus frumentorum, remissionibus delictorum, affectionibus delinquentium, & quibuscumque aliis expeditionibus, tam gratiam, quam justitiam, aut illarum executionem quomodolibet concernentibus, omnino abstinere debeant.

Poenitentiarum
Magister.
Camerar.
Magister.
Camerar.
Magister.

§. 10. Poenitentiarum vero, & ejus Officiales ea tantum facere & expedire valeant, quae ad forum conscientiae pertinent, in reliquis officium eorum conquiescat. Itaque à quibuscumque matrimonialibus, & aliis dispensationibus, ac absolutionibus, & declarationibus, necnon quibusvis aliis expeditionibus forum, quod aiant fori, mixtim, vel separatim quomodolibet respicientibus omnino abstineant. Alioquin in quibus tam Camerarius, Poenitentiarum, & alii praedicti, etiam de licentia aut mandato totius collegii contrafecerint, ea nulla & irrita sint, ac nemini suffragentur. Et nihilominus eorum excessus, & inobedientiae rationem, Pontificis arbitrio quaecumque reddere teneantur. Literis etiam nostris super reformatione Camerae, & Poenitentiarum hujusmodi editis in suo robore permanentibus.

Poenitentiarum
Magister.
Camerar.
Magister.
Camerar.
Magister.

§. 11. Datarum vero ministerium per ejusdem Pontificis obitum omnino expirat, ita ut non solum datas petentes antea notatas extendendi potestatem minime habeat, sed quaecumque supplicationes gratiarum, & justitiae penes eum, aut ejus ministros adhuc existentes, etiam si datas fuerint, Collegio Cardinalium Ratim sub sigillo clausas praesentare teneantur futuro Pontifici reserandas. Quod si contra praemissa quicquam ad cujusvis etiam Cardinalis instantiam attentare praesumpserit, irritum, & inane existat, & nihilominus falsi crimen incurrat illius rationem futuro Pontifici redditorum.

Datarum officium
Pontificis obitum
expirat.

§. 12. Prohibentes insuper ne Cardinales, & Praelati Signaturae gratiarum, & justitiae praefatae, Sede vacante supplicationes, & commissiones aliquas, etiam si supplicantes parvas datas, ut moris est, antea obsequerint, signare valeant, sed officia eorum omnino cessare intelligantur. Quod si aliter fecerint, pro excessibus hujusmodi futuri Pontificis arbitrio puniantur.

Cardd. &
Praelatorum
Signaturae
gratiarum,
& justitiae
officium
conquiescat.

§. 13. Mandamus quoque quod Cellae conclavis Cardinalibus forte distribuatur, nec liceat eas etiam infirmitatis praetextu mutare, aut desuper edificare, vel illas dilatari, sed quilibet, etiam Decanus, sit sua forte contentus.

Conclavis
cella forte
distribuitur.

§. 14. Post Conclavis vero ingressum interdicimus, & expresse prohibemus sub officiorum, & beneficiorum privationis poena, atque etiam sub alia arbitrio Gubernatoris ad custodiam Conclavis deputari soliti infligenda, ne quis immediatè supra aut infra Conclave, seu à lateribus habitare vel morari possit. Quae loca muris claudi, & à Praesidentibus custodiz Conclavis, ac à dicto Gubernatore saepius visitari debeant. Et si quae fraudis commissa fuerit, teneatur ipse Gubernator sub perjurii poena eo ipso incurrenda, & alia arbitrio futuri Pontificis infligenda, delinquentes hujusmodi Cardinalibus pro tempore deputatis revelare, curareque ut delinquentes ipsi carcerentur, & acriter puniantur.

Apud
Conclavem
habitare,
vel morari
prohibetur.

§. 15. Teneantur quoque Cardinales pro tempore deputati Cellas Cardinalium, & alia Conclavis loca saepius visitare, & diligenter perquirere, ne in ipsius conclavis muris, aut laquearibus, seu pavimentis verita foramina fiant. Et si quod tale deprehensum fuerit, auctores privationis officiorum, & beneficiorum, ac aliis etiam corporalibus, & severissimis poenis, Gubernatoris ac etiam futuri Pontificis arbitrio afficiantur, & consciis de praemissis eidem poenis teneantur, nisi statim, si intra Conclave fuerint, eidem Cardinalibus deputatis, si vero extra Conclave, Gubernatori & Praelatis praepositis revelaverint. Qui quidem Gubernator, & Praelati sub perjurii poena in hoc invigilare, & opportunè providere debeant.

Conclavis
à
Cardd. deputatis
visitatur.
&c.

§. 16. Quilibet autem Cardinalis in Conclavi duobus servientibus, Clericis, vel Laicis contentus sit. Infirmis autem, & graviter affectis à majori parte Collegii per secreta suffragia tertius ad summum indulgeri possit.

Cardd. non
infirmi adhiberi
infirmis tres
servientes
habeant.

§. 17. Qui servientes familiares domestici, & contumui commensales ipsius Cardinalis, & ab anno ante fuisse, & tunc esse debeant, & non mercatores ministri Principum, Domini temporales & jurisdictionem habentes, neque fratres, aut nepotes Cardinalium, etiam si expensis eorum viverent. Et de qualitatibus Conclavistarum Cardinales deputati ante Conclavis ingressum diligenter inquisitionem habere, & eos approbare, ac post ingressum denud diligenter providere debeant.

Conclavista
à Cardd. approbentur.

§. 18. Sacrista quoque cum uno clerico coadjutore in officio Sacristiae, duo quoque Magistri caeremoniarum Conclave ingrediantur Milis celebrandis, & aliis quae ad ipsos pertinent vacaturi. Adsit praeterea unus Religiosus pro Confessionibus audiendis, à majori parte Cardinalium per secreta suffragia eligendus, unius Collegii Secretarius tantum, duo Medici, unus Chirurgus, unus Aromatarius, cum uno aut duobus servientibus, unus Faber lignarius, unus Camentarius, duo Barbitonesores, cum uno aut duobus servientibus. Item octo aut decem servientes publicae utilitati, & commoditati omnium,

Sacrista unus
sit in
Conclavi,
Magister
striquo
caeremoniarum
duo,
Medici duo,
Chirurgus
unus,
Aromatarius
unus,
Faber
lignarius
unus,
Camentarius
unus,
Barbitonesores
duo
servientes
decem.

veluti pro lignis portandis, pro verrendo Conclavi, & similibus necessariis ministrandis, qui omnes à Collegio Cardinalium, non tamen ex familia alicujus Cardinalis, per fabas secretas eligantur, ita tamen ut is obtineat, qui plura vota tulerit, & in eis salaria de publico persolvantur. Quod si ultra præfatas personas, in Conclavi aliquis inventus fuerit, expelli statim debeat. Et si quis usquam se occultasse deprehendatur, ignominiose expellatur, & infamia notetur, & officiis atque beneficiis privetur: conscii vero sub eadem poena illos Collegio revelare teneantur, præmium reportaturi, si indicaverint.

Ex clauso colloquium prohibetur.

§. 19. Clauso Conclavi nulli ad colloquium etiam extra portam Conclavis, etiam Principum Oratores, nisi ex magna & urgente causa à majori parte Collegii approbata admittantur. Et si quis forte, quod absit, clam ipsum Conclave, & aliunde quam per ostium ingrediat, omni honore, gradu, ac officio, & beneficio ipso facto privatus existat, & tradatur Curie sæculari acerrimis poenis puniendus.

Litteras, vel signa transmitti prohibetur.

§. 20. Litteras vero, aut cujusvis generis scripta ad eos, qui in Conclavi erunt, seu nuntium, vel notam, aut signum mittere, seu recipere, aut contra, è Conclavi ad eos qui foris sunt, ullo modo liceat, qui contrafecerint, quacumque dignitate, etiamsi Cardinalatus honore præfulgeant, poenæ excommunicationis latae sententiæ subjaceant, absolventi facultate, præterquam in mortis articulo, soli Pontifici Maximo reservata, à quo nihilominus pro qualitate delicti ultra dictam excommunicationis poenam, puniendi erunt.

Excommunicati super electione Pontificis damnantur. Hoc fructus damnantur Greg. XIV. in cons. 4.

§. 21. Prohibentes etiam super futura electione Pontificis sponsones, quas exommissas vocant, fieri, & si forte contra præsentium tenorem factæ fuerint, illas nullas, & irritas, in iudicio & extra fore, & omnino censeri, & contrafacientes, ac proxenas arbitrio Gubernatoris, & futuri Pontificis puniri debere decernimus.

Card. unico ferculo, & moderato, & in propria cella vescatur iuxta bullam Clæ. VI. sup. Prælati custodes Conclavis ne litteras, &c. transmittantur eurent.

§. 22. Cardinales autem primo ipso die, quo Conclave ingressi fuerint, tam in prandio, quam in cœna solo ferculo unius speciei tantum, eoque moderato, & alias juxta constitutionem præfati Clementis VI. qualitate contenti sint, & esse debeant, nec quisquam in alterius cella, vel de alterius ferculo vescatur.

§. 23. Prælati quoque ad custodiam Conclavis deputati sub poena perjurii, & suspensionis à divinis, maxima, & exquisita diligentia utantur in inspicendis, ac perscrutandis epulis, & aliis rebus ac personis Conclave intrantibus, & de eo exeuntibus, ne sub earum rerum velamine litteræ aut notæ, vel signa aliqua transmittantur. Quod si tale quid inventum fuerit, familiares Cardinalium, aut alii delinquentes, poenam privationis officiorum, & beneficiorum, ac inhabilitatis ad obrenta, & obtinenda incurrant. Et ulterius per Gubernatorem carceribus mancipentur, exinde nisi de mandato novi Pontificis minime relaxandi, sed ejus arbitrio acriter puniendi, omni facultate Collegio Cardinalium in favorem quorumcumque, qui in præmissis, vel eorum aliquo deliquerint, omnino interdicta.

Conclavista discidentes, non ingrediantur aliter.

§. 24. Conclavistæ vero, & quicumque alii servientes Conclavi ex causa infirmitatis manifestæ, & notabilis, à Medicis medio juramento probatæ, & de consensu deputatorum, quorum etiam conscientiam desuper oneramus, & non aliter exituri, nullo modo reverti possint, sed eorum loco alii eodem profus tempore quo infirmi exiibunt, ingrediantur.

Card. non Diac. votum in electione non habeat.

§. 25. Statuimus etiam, & declaramus, quod si forte aliquis Cardinalis saltem in Diaconatus ordine constitutus non fuerit, is nullatenus ad eligendum admitti debeat.

Card. in electione servit hic expressa.

§. 26. Cardinales autem per viscera Misericordiæ D.N. IESU CHRISTI enixè rogamus, & hortamur, ac eis nihilominus sub divini interminatione iudicii præcipimus, & mandamus, ut attendentes magnitudinem ministerii quod per eos tractatur, in dandis suffragiis, ac aliis omnibus & singulis electionem quomodolibet concernentibus, omni dolo ac fraude, factionibus, & animorum passionibus remotis, ac Principum sæcularium intercessionibus, cæterisque mundanis respectibus

minime attentis, seculum Deum præ oculis habentes, sese pure, libere, sincere, quiete, & pacifice gerere, & habere debeant. Nec pro ipsius Pontificis electione conspirationes, condicte, pactiones, & alios illicitos tractatus inire, signa, aut transigna votorum suorum alteri dare, minas, ve aliquibus inferre, tumultus excitare, aut alia facere, per quæ electio retardetur, vel minus libere suffragia præstentur, per se vel alium, directe vel indirecte, quovis colore vel ingenio audeant, vel præsumant. Quod si secus fecerint, aut contra prohibita in præfenti constitutione aliquid admiserint, ultra divinam ultionem, arbitrio futuri Pontificis pro modo culpæ in eos quomodocumque animadverti possit.

§. 27. Quia vero parum esset jura condere, nisi forent qui executioni ea demandarent, statuimus & ordinamus, ut Prælati, Rectores, Officiales Urbis, ac Principum Oratores, illustres viri, quos omnes à Collegio pro custodia Conclavis eligi contingeret (eligere autem Collegium debet eos qui ad id magis idonei videbuntur) præmissa omnia plenè & inviolabiliter, ac sine fraude & dolo aliquo observari faciant, de quo corpore juramentum coram ipso Collegio ante ingressum Conclavis, & quoties opus fuerit, præstare teneantur, quæ quidem nisi fecerint, vel si in eis dolum & fraudem commiserint, prædictas poenas, & cæteras in d. constit. Gregor. X. contentas incurrant.

Custodes Conclavis præmissa faciunt eligi vari.

§. 28. Volumus autem neque per Prælatos, neque per Rectores, aut Officiales præfatos ultra quam præmittitur, Cardinales arctari, neque præfentes has nostras constitutiones per Collegium Cardinalium ullo modo alterari, corrigi, aut immutari possit, sed illas coram omnibus de verbo ad verbum in prima congregatione post obitum Pontificis fieri solitas, & deinde post Conclavis ingressum legi, & jurari, eo modo quo leguntur & jurantur constit. Iulii II. & aliorum prædecessorum nostrorum, quorum constitutionibus, & poenis in eis contentis ultra præmissa per hanc nostram const. derogare non intendimus, sed magis eas confirmare, innovare, & comprobare.

Card. Nihil de hic constit. immutari, sed hanc constit. servari, nisi cum aliis curat.

§. 29. Et ne dissensionis occasio, aut schismatis oritur, volumus censurarum, & excommunicationum præfatarum, & aliarum quorumcumque prætextu, Cardinales à Pontificis electione active vel passive excludi nullo modo posse, quas quidem excommunicationes, & censuras ad electionis effectum tantum, illis alias in suo robore permanentibus, suspendimus, & suspensas esse volumus & declaramus. Decernentes quoque excommunicationes, & censuras ipsas eum solum afficere, qui deliquerit, non autem alios Conclavi durante cum eo conversantes.

Card. non excludantur ab electione prætextu quorumcumque censurarum, &c.

§. 30. Ac præfentes nostras ubicumque electionem summi Pontificis etiam extra Urbem fieri contigerit, locum habere, & observari debere.

Hæc constit. ubique serventur.

§. 31. Ac insuper illas in valvis basilicæ Principis Apostolorum, & Cancellariæ Apostolicæ, ac in acie Campi Floræ per aliquos Cursores nostros legi, & publicari, ac illorum copiam ibidem affixam dimitti, & deinceps omnes, & singulos Cardinales, etiam absentes, præfentes, & futuros, & alios quoscumque quorum interest, vel interesse poterit quomodolibet in futurum, afficere, & ligare, nullumque earum ignorantiam prætereundere posse, ac si eis personaliter intimatæ forent, præmissis ac aliis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis non obstantibus quibuscumque.

Publicetur que, & omnes officii.

§. 32. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum definitionis, statutorum, declarationum, decretorum, prohibitionum, mandatorum, interdicti, præcepti, rogationis, hortationis, & voluntatum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac B. Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Sandis paginæ.

Dat. Romæ apud S. Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ 1562. septimo Idus Octobris, Pontificatus nostri Anno 3.

D. P. An. 3. die 9. Octob.

Ego Pius Catholicae Ecclesiae Episcopus.

Si mei non fuerint dominici, tunc immaculatus ero.

- Ego R. Card. de Carpo Episc. Ostien.
Ego F. Card. Pisanus Episcopus Portuen. manu prop.
Ego Fed. Card. Castus Episc. Tusculanus.
Ego Io. Card. Moronus Episcopus Praenest. ff.
Ego Truchses de Vvalburg. Episc. Card. Alban.
Ego Ti. Card. Crispus.
Ego Io. Mich. Card. Saracenus.
Ego Io. Card. Sancti Vitalis.
Ego Ia. Card. Puteus.
Ego Io. B. Cicada Card. S. Clementis.
Ego B. Card. Tranen.
Ego Scipio Card. Pisarum.
Ego Io. Card. Reumanus.
Ego Io. Ant. Card. Capisuccus.
Ego Fr. M. Card. Alexandrinus.
Ego Clemens Card. Araeceli.
Ego Io. Ant. Card. S. Georgii.
Ego Aloyf. Card. Cornelius.
Ego Card. Salviatus.
Ego Ph. Card. Aburd.
Ego Marcus Antonius Card. Amulius.
Ego R. Card. Navagerius.
Ego Alexand. Card. Faruchius Vicecanc.
Ego Gui. Afc. Card. Camerarius.
Ego Jul. Card. Vrbinas.
Ego Hieronymus Card. Simoncellus.
Ego Vitellotius Card. Vitellius.
Ego Carolus Card. Borrhonæus.
Ego Franciscus Card. Gonzaga.
Ego Ind. de Avalos Card. de Aragona.

Anno a Nativitate Domini 1563. Indictione 5. die 21. mensis Octob. Pontific. Sanctiss. in Christo Patris, & D. N. D. Pii divina Providentia Papa IV. Anno 3. superscripta litera Apost. affixa & publicata fuerunt in locis superscriptis, ut est moris, inibi eandem copiam dimissis affixis per nos Andream de Curia & Francisc. Faye, ejusdem S. D. N. Papa Curf. Pro Mag. Curf. Franciscus Roger. Magister Curf.

LXIV. Indulgentiarum gratia ab omnibus Officialibus, citra clausulam porrectionis manuum adiutricum, & gratis expediantur, excepto salario registraturæ.

Quinimo hodie nec pro registratura quicquam solvitur, ne experientia hoc omnes docet.

Revocationem verò indulgentiarum continentium facultatem quaerendi, ac pro quibus portigenda sunt manus adiutrices, vide etiam in constit. 30. Pii V. Etsi dominici.

PIVS PAPA QVARTVS, Motu proprio, &c.

DEET Romanum Pontificem, quem Dominus noster IESUS-CHRISTUS Vicarium suum caelestibus thesauris dispendandis in terris constituit, provide- re, ut sicut ipse thesauros huiusmodi & gratias caelestes gratis acceptas ad honorem Dei, & illius Sanctorum, animarumque Christi fidelium salutem absque lucro dis- pensat, idem quoque à Romanæ Curia Officialibus, quibus literarum Apostolicarum super gratiis à Sede Apostolica pro tempore concessis expeditio incumbit, observetur.

§. 1. Quapropter inconueniens esse censentes pro con- cessionibus Indulgentiarum quæ in solis meritis passio- nis ejusdem D. N. IESU CHRISTI, & ejus glorio- rum Martyrum, & Sanctorum consistunt, aliquid temporale exigere, nos præmissis, prout nostro incumbit

officio, de remedio opportuno providere volentes, Motu proprio, &c. ex certa nostra scientia, dilectis filiis indesti- nis, & pro tempore existentibus S. R. E. Vicecanc. ejus- que in Cancellaria Apostolica Locumten. necnon Sum- mistæ, Scriptoribus, illorumque pro tempore Rescriben- dario, Computatori, Receptori, & defensoribus, necnon Secretariis literarum Apostolicarum, illarumque tam ma- joris, quàm minoris præfidentia Abbreviatoribus, ac Sollicitatoribus, plumbique & Registri Magistris, Colle- gioribus, earundem literarum Apostolicarum Registratori- bus, Bullatoribus, Fratribus barbaris nuncupatis, & illo- rum famulis, necnon in registro supplicationum manu, & in præsentia nostra signatarum Magistris, & Scriptoribus aliisque Romanæ Curia officialibus, & personis, etiam eorum officia ex causa quantumvis onerosa obtinentibus cujuscumque qualitates, & conditionis existant, ac quo- cumque nomine appellentur, in virtute sanctæ obedi- entia, & sub majoris excommunicationis late sententia, necnon amissionis ad semestre omnium emolumentorum eorum officiorum, quæ ipso jure quoties contrafecerint, Fabricæ basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe applica- ta esse censentur, & crescente inobedientia, etiam priva- tionis eorundem officiorum ipso facto incurrendis po- nis, Apostolica auctoritate tenore præsentium præcipi- mus, & mandamus, quatenus videlicet in registro sup- plicationum, Magistri & Scriptores huiusmodi ultra sa- larium inibi pro signaturis ordinariis exigi solitum, alii verò officiales literas Apostolicas, tam sub plumbo, quàm in forma Brevis, super gratiis indulgentiarum & peccatorum remissione, etiam plenariam, tam pro vivis quàm defunctis, tam ad tempus quàm perpetuò, ad fu- turam, seu perpetuam rei memoriam, vel alia forma, ac cum quavis narrativa pro quibusvis particularibus per- sonis, seu Ecclesiis, etiam Cathedralibus, & Collegi- atis, Monasteriis, Prioratibus, Capellis perpetuis, Ca- pellaniis, Oratoriis, Hospitalibus, Capitulis, Collegiis, Conventibus, Confraternitatibus, Societatibus, Univer- sitatibus, & quibuscumque aliis pils locis à nobis, & suc- cessoribus nostris Romanis Pontificibus, etiam faculta- tem eligendi Confessorem cum votorum commutatione in se continentibus pro tempore, citra tamen clausulam porrectionis manuum adiutricum concessis, & conce- dendis, conficien. gratis pro Deo ubique per eorum offi- cia, absque aliqua taxa regalium, seu jocalium, aut cu- jusvis alterius generis solutione, vel exactione, quan- tumvis ordinaria, vel extraordinaria, omnibus recula- tione & contradictione cessantibus, illico, nullo alio à nobis aut altero desuper expectato mandato expediant, & prosequantibus illarum expeditionem, etiam partes quorum intuitu fuerint concessæ, in Romana Curia non sint præfentes, sed longè ab illa absint, expeditas tradant, & consignent.

§. 2. Mandantes dilectis filiis nostro, & pro tempore Rom. Pont. Datario, & ejusdem Cancellariæ Regenti, quatenus ipsi, vel alter eorum per se vel alium, seu alios præfens Mandatum nostrum, per omnes & singulos ad quos spectat inviolabiliter observari faciant, inobedi- entesque & rebelles quoscumque in censuras, & poenas ante- dictas incidisse declarent, dictasque poenas ab illis irre- missibiliter persolvi, & in arcam Collegii dictæ fabricæ inferri, & reponi, & si contra præceptum hoc nostrum exactum aliquid fuerit, illico eis qui illud solverint, integrè restitui curent, & pro celeriori huius mandati no- stri observatione, dictarumque poenarum exactione & ablati restitutione, mandatum executivum, si eis videbitur, contra eosdem inobedientes & rebelles, quoties opus fuerit, decernant, & relaxent.

§. 3. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ac dictorum Officialium Collegiorum institutionibus & erectionibus, necnon statutis, etiam juramento, &c. roboratis, privilegiis quo- que, indultis & literis Apostolicis eisdem Vicecancellario, Summistæ, officialibus, & personis, ac Colle- giis, etiam in eorum institutionibus, & erectionibus huiusmodi, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam formis derogatoriis, derogato- riis aliisque efficacioribus & insolitis clausulis, necnon irritantibus

Executorum depuratio, & facultas.

Clausula de- rogatoria.

Subscr. Cardinalis... Indulgentia... An. D. 1563.

irritantibus, & aliis etiam vim contractus inducent de-
cretis concessis, confirmatis, & innovatis, quæ eis au-
torum alicui quoad præmissa volumus nullatenus suf-
fragari, cæterisque contrariis quibuscumque.

Tuffio publi-
candi.

§. 4. Volumus autem quod præceptum, & mandatum
nostrum huiusmodi, ad hoc ut ad plenam & indubitam
notitiam deveniret; in dicta Cancellaria publicetur, &
in illius libro describantur, ac perpetuis futuris tempo-
ribus inviolabiliter observentur.

¶ apud subser.
P. bl. P. A. 3.
die 7. Nov.

Placet, publicetur, & describatur. I.

Apud & publicatum suis prædictum mandatum Roma
in Cancellaria Apostol. anno Incarnationis Dominice 1562.
die vero 7. mensis Novemb. Confiscatus præfati Sanctissimi
Domini nostri Papa Anno 3.

LXV. Facultas Collegii deputatorum Fabricæ S. Petri
de Vrbe, cogendi pro executione piorum le-
gatorum quoscumque Notarios ad ei traden-
dum exemplar instrumentorum, post annum
obitus testatoris, soluta eis debita mercede.

Quanta sit hac merces, desinitur à Paulo III. sup. in
eius conf. 31. Dudum ad universas. Et alia de isto
Collegio indicavi plenè sup. in conf. 3. Clem. VII.
Admonet.

Edita An D.
1562.

PIVS PAPA QVARTVS,
Motu proprio, &c.

Collegium
exequitur
pias disposi-
tiones testa-
torum infra
annum non
excutiat.

ET si per diversos Romanos Pontifices prædecessores
nostros, & nos, diversæ facultates, privilegia, & in-
dulta dilectis filii, Collegio Deputatorum Fabricæ basi-
licæ Principis Apostolorum de Vrbe, super executione
testamentorum, & legatorum ad pias causas factorum
concessa fuerint; inter aliaque, ut plenius piis testamentum
voluntatibus satisfaceret, Collegio præfato, & per eum
commisariis deputandis, ut si infra annum à die obitus
testatorum, eorum testamenta per hæredes, vel alios ad
quos spectaret, plenariè executioni demandata non fo-
rent, ipsi illa debite executioni demandare facerent, in-
indultum fuerit.

De hac vide
inf. in conf.
96. Pii V.
Decret.

sed multa
testamenta
qua clausa
notariis dan-
tur, non ap-
viantur, &
executioni
mandari
non possunt.

§. 1. Multa tamen testamenta in quibus diversa legata,
& relicta ad pias causas reperiuntur, ex eo quod testato-
res illa dum vixerunt (sicut in Regno Neapolitano per
multos fieri solet) clausa Notariis consignarunt, & hæ-
redes ab intestato succedent. omniaque bona defunctorum
possident non curant testamenta ipsa clausa aperiri facere,
& testatorum voluntates adimplere, in grave animarum
suarum periculum, & tam prædictæ fabricæ, quam alio-
rum piorum locorum, ac plurimorum pauperum detri-
mentum, & contra testatorum huiusmodi intentionem,
hactenus, sicut accepimus, executioni demandata non
fuerunt.

Uiciduo Pii
Collegio
facultatem
de qua in
rubr.

§. 2. Nos Fabricæ, piorum locorum, pauperumque
subventioni, voluntatum testatorum implemento, ac
saluti animarum hæredum huiusmodi, quantum cum
Deo possumus, consulere volentes, Motu proprio ac ex
certa scientia, & de Apostolicæ potestatis plenitudine,
prædictis Collegio & eius Commisariis, ut sub excom-
municationis lætæ sententiæ, ac alias juxta formam facul-
tatum, privilegiorum, & indultorum prædictorum, om-
nes & singulos Notarios, penes quos huiusmodi testa-
menta clausa, ut præfertur, vel alias reperiuntur, vel in
futurum reperiuntur, post annum à die obitus testatorum
ad illa aperienda, & ipsi Commisariis ostenden. soluta-
que ipsi Notariis debita mercede, juxta formam privile-
giorum prædictorum, ad tradendum sibi exemplar ipso-
rum testamentorum in forma probanti, & authentica,
etiam cum invocatione brachii secularis, si opus fuerit,
quacumque appellatione remota cogere possint, tenore
præsentium concedimus & indulgemus.

Et si iudi-
cari debet,

§. 3. Sicque in præmissis omnibus & singulis per loco-
rum Ordinarios, ac quoscumque alios iudices, & Com-
missarios, etiam causarum Palatii Apostolici, Auditores,
& Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet aliter ju-
dicandi & interpretandi facultate, &c. iudicari, & definiti

debere, & quicquid super his à quoquam quavis aucto-
ritate scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irri-
tum & inane decernimus.

§. 4. Non obstantibus Apostolicis, ac in provinciali-
bus, & synodalibus Conciliis editis generalibus vel speci-
alibus constitutionibus, & ordinationibus, ac loco-
rum, Civitatum, & Provinciarum, in quibus Notarii
existent, vel testamenta huiusmodi confecta fuerint, ju-
ramento, &c. roboratis statutis, & consuetudinibus,
privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, sub
quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis
etiam derogatoriis derogatoriis, irritantibusque &
aliis decretis, ac efficacioribus & insolitis clausulas in se
continen. quorum tenores, &c. haberi volumus, pro ex-
pressis, quibus omnibus, etiam pro illorum sufficienti
derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specia-
lis, specifica, expressa, & individua, &c. mentio ha-
benda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda
foret, hac vice dumtaxat derogamus, cæterisque con-
trariis quibuscumque.

Contra
derogat.

§. 5. Volumus autem quod præsentis Motus proprii
sola signatura sufficiat, e jusque exemplaribus etiam im-
pressis, manu Secretarii ipsius Collegii, & sigillo præfate
Fabricæ munitis eadem fides in iudicio, & extra adhibea-
tur, quæ præfati Motui proprio adhiberetur, si esset
originaliter adhibitus vel ostensus.

Sola signa-
ra sufficit.

Placet Motu proprio. I.

Dat. Romæ apud S. Petrum, 15. Kalend. Januarii Anno
tertio.

Papa subser.
D. P. An.
die 18. Dec.

Damnatio, & excommunicatio Odetti à Castil-
lione, Cardinalis, in hæresim Hugonotorum
prolapsi.

LXVI.

PIVS EPISCOPVS,
Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

ONerosum supremi Pastoris officii munus nobis ex
alto commissum mentem nostram continuo premit,
& urget, ut illud exequi in primis satagentes, gregem
Dominicum curæ nostræ divinitus creditum omni studio
& diligentia in perfecta, ac ea qua decet, fidei unitate
tueri, & conservare, ac ne in agro universalis Ecclesiæ
zizaniam seminare tentantes, ac D. N. JESU CHRISTI,
cujus vices, quamvis indigni, gerimus in tertis, tunicam
inconsuetam, videlicet ejusdem Ecclesiæ unitatem
scindere molientes, eos præsertim, quos omni spe ad
verum Dei cultum revertendi novimus esse destitutos,
tanquam membra putrida, & infructuosos palmites ab
eadem Ecclesiâ succidere, ac penitus evellere, & si qua
gregis prædicti ovis morbo incurabili correpta reperia-
tur, illam ne cæteras contagione inficiat, foras eicere, ac
providè gregem ipsum ab omni labe purgatum servare,
ne culpa, ac negligentia nostris quandoque oves perdi-
tas, aut huiusmodi morbo infectas, summus ipse gregis
pastor Dominus justus iudex de eis in districto illius ju-
dicio rationem à nobis exquirat, & quo in majori digni-
tate vel honore constituti reperiuntur, qui in eorundem
gregis & Ecclesiæ perniciem talia præsumunt, eo seve-
rius in eos animadvertere, ipsosque spirituali & tempo-
rali mucrone ferire studeamus.

Exordium.

§. 1. Sanè cum nuper, magno cum animi nostri mœro-
re, plurimorum fide dignorum relatione, ac fama publi-
ca, non quidem à malevolis & suspectis, sed gravibus &
honestis, ac veridicis personis exorta, etiam per modum
notarii facti permanentis ad aures nostras pervenit, ini-
quitaris filium Odettum à Castillione S. R. E. Diaconum
Cardinalem, & Ecclesiæ Belvacen. Perpetuum Admini-
stratorem in spiritualibus & temporalibus, alias per Se-
dem Apostolicam deputatum, ad quem velut ipsius
universalis & Romanæ Ecclesiæ Cardinalem, & honora-
bile membrum pertinebat, pro fidei Catholicæ defen-
sione, Apostolicæque Sedis conservatione, proprium san-
guinem ubi opus fuisset, effundere, vitamque exponere,
ac hæreticos undique, & præcipuè ab Ecclesiâ Belvacen.
prædicta, illiusque Civitate & Diocesi, quarum curam
gerebat

Odettus à
Castillione
Card. Hugonotorum hæ-
resim fecerat
eg.

gerebat, potissimum expellere, illosque totis viribus, ac omni conatu prosequi, suorum muneris, status, decoris, honoris, ac propriae salutis, necnon beneficiorum, quibus illum Sedes Apostolica tot, tantisque dignitatibus decoraverat, receptorum, & fidelitatis iuramenti eidem Sedi per eum praestari, nobilitatisque suae originis prorsus immemorem, Deique timore postposito contra Sedem eandem se temere erigentem, adeo in profundum malorum prolapsam fuisse, ut in pessima illam quae his calamitosis & deploradis temporibus in inelucto Regno Franciae, pro dolor, maxime invaluit, Hugonotorum nuncupatam haeresim, ne dum incidere, sed ipsos Hugonotos haereticos, quos praesertim in Civitate, & Diocesi praedictis corrigere & punire, vel saltem ab eis profligare debebat, desistere, sovere, protegere, aut tueri curaverit, & quamplures huiusmodi pestiferi seque viros pseudohepologos, in retores & concionatores, quibus alios seducere ac inficere posset, familiariter retinuerit, arma sumpserit, ac alia gravissima haeresim manifestam denotantia, pertinaciter contra fidem Catholicam, sanctamque Romanam Ecclesiam commiserit & perpetraverit, in gravem divinae Majestatis offensam, ac omnium Christi fidelium scandalum.

§. 2. Nos igitur, quorum est pro nostro Pastoralis officii ministerio praemissis debite providere, non valentes citra immensae illius divinae Majestatis offensam, necnon Christi fidelium eorundem scandalum modo aliquo praemissa, utpote tam impia & enormia conniventibus oculis pertinere, ut tamen videremus an clamorem qui ad nos pervenerat, idem Odettus opere complevisset, Venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Card. haereticae pravitatis Inquisitoribus generalibus in Rom. Curia deputatis, ut de praemissis omnibus & singulis se diligenter informarent, veritatemque desuper inquirerent, ac deinde nobis in Consistorio nostro secreto referrent, commisimus & mandavimus.

§. 3. Cumque Cardinales Inquisitores praefati, mandatis nostris huiusmodi parentes, super his diligenter inquisivissent, ac dictum Odettum nedum superius expressa, sed etiam longe deteriora commisisse & perpetrasse, nempe inter alia dixisse, & pertinaciter tenuisse, Ecclesiam usque ad ista tempora haereticorum Hugonotorum errasse, necnon palam & publice partes dictorum Hugonotorum haereticorum, illorumque conventiculos & sectas fuisse secutum, ac tutatum fuisse & laudasse, abjectisque Cardinalatus habitu & insigniis, quibus se indignum reddiderat, ad Hugonotos haereticos ipsos declinasse, eorumque sectam expresse professum fuisse, seque illorum exercituum ductorem fecisse, & adhuc existere, aliaque in sanctam fidem & Catholicam religionem commisisse competissent, & nobis in Consistorio praedicto retulissent, illaque adeo notoria essent, ut nulla possent tergiversatione celari, eisdem Card. Inquisitoribus etiam viva vocis oraculo dedimus in mandatis, ut praefatum Odettum sub excommunicationis latae sententiae, aliisque censuris & poenis tunc expressis ad personam literatim comparandum, & se praemissis expurgandum infra certum tunc expressum, ac alias sub certis modo & forma monerent, requirerent, & citarent, ac literas monitoriales & citatorias contra eundem Odettum per edictum publicum in d. Ecclesia Belvacen. & illius palatii Episcopalis valvis, ac in Alma Vrbe nostra in locis consuejis exequendas & publicandas decernerent, ac illis sic, ut praemittitur, executis, ac cotam Ipsis Inquisitoribus reproductis, terminisque ad docendum se illis paruisse servari solitis servatis, dictoque Odetto prius ad audien. sententiam per nos ferendam legitime citato, & dilecto filio Petro Bedo Procuratore Fisci eiusdem haereticae pravitatis generalis Inquisitoris ad hoc instante, ad huiusmodi causae expeditionem, iustitia mediante, devenire volentes.

§. 4. Habita desuper cum praedictis, & aliis Venerabilibus fratribus nostris eiusdem S. R. E. Cardinalibus matura deliberatione, de eorundem unanimi voto, consilio, & assensu, CHRISTI prius Salvatoris nostri nomine invocato, in throno iustitiae pro tribunali sedentes, & solum Deum praer oculis habentes, per hanc nostram sententiam, quam ferimus in his scriptis, pronuntiamus, de-

cernimus, & declaramus, praefatum Odettum in excommunicationis latae sententiae, privationis, confiscationis omnium bonorum suorum, praesentium & futurorum, officiorum & dignitatum, etiam Cardinalatus, iurium privilegiorum & actionum, criminis haeresis pro confesso habiti poenas in dictis literis monitorialibus, & citatoriis contentas, ob ipsius Odetti illis non paritionem damnabiliter incidisse & incurrisse; & nihilominus quiam tam in processu contra eum formato, & per dictos inquisitores, ut praemittitur, relato, quam notorietate facti quod nulla prorsus excusatione palliari, aut tergiversatione celari potest, & ex quamplurimis aliis, quae nobis innotuerunt, ac de quibus alias multipliciter conscientiam nostram plene informatam habemus, de haeresi, & schismatis criminibus huiusmodi, omnibusque superius enarratis per eum commissis & perpetratis clare & aperte constat, & constat, ipsum Odettum haereticum, excommunicatum, Hugonotum, schismaticum, & blasphemum, a fide Catholica & S. R. E. apostatam, & transfugam, fidei fractorem, & perjurum pronuntiamus & iudicamus, ac declaramus, & propterea eum ab omni Cardinalatus commodo & honore, ac privilegio etiam clericali a die commissorum criminum huiusmodi ipso iure depositum, dictaque Ecclesiae Belvacen. administratione, ac omnibus beneficiis, & officiis, honoribus, dignitatibus, ac praeraturis privatum, & ad illa inhabilem & perpetuo incapacem, ac eius bona, jura, & iurisdictiones publicata fuisse & esse, & ab his ad quos spectant capi posse, dictamque Ecclesiam Belvacen. & caetera beneficia quaecumque & qualiacumque Ecclesiastica, & officia per eum obiecta vacavisse, & vacare similiter declaramus & decernimus, ac eundem Odettum, quatenus opus sit, deponimus, privamus, & inhabilem facimus, ejusque bona omnia, jura, & iurisdictiones publicamus, depositumque & privatum, ac inhabilem effectum, ac velut tale, haereticum, schismaticum, & blasphemum, & infructuosum palmitem ab Ecclesia praecisum, ulterius legitime puniendum fore decernimus, ejusque personam a Christi fidelibus capiendam & detinendam, & ad iustitiae & ministrorum manus, ut poenis debitis affici possit, tradendam omni meliori modo & forma, quibus possumus & debemus, exponimus.

§. 5. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae pronuntiationis, iudicationis, declarationis, decretorum, depositionis, privationis, facti, publicationis, & expositionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac BB. Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum.

Dat. Rom. apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicae 1563. Pridie Kal. Junii, Pontificatus nostri anno 3.

Ego Pius Catholicae Ecclesiae Episcopus.

Si mei non fuerint dominati, tunc immaculatus ero.

- + Ego R. Card. de Carpo Episc. Ostien.
+ Ego F. Card. Pisanus Episcopus Portuen.
+ Ego Otho Truchses Episc. Albanen.
+ Ego R. Card. Sancti Angeli, Major Peniten.
+ Ego Fulvius Card. Perus.
+ Ego Io. Michael Card. Saracenus.
+ Ego Io. Card. Sancti Vitalis.
+ Ego Io. B. Cicada Card. S. Clem.
+ Ego B. Card. Tranen.
+ Ego Scipio Card. Pisarum.
+ Ego Io. Card. Recumanus.
+ Ego F. M. Card. Alexandr. haereticae pravitatis Inquisitor.
+ Ego Alexan. Card. Farnesius Vicecanc.
+ Ego Gui. Asc. Card. Cameratus.
+ Ego Hip. Card. Ferrarien.
+ Ego Jul. Card. Vrbinas.
+ Ego Vitellotius Card. Vitellius.
+ Ego Aloysius Card. Elten.
+ Ego Marcus Sitticus Card. ab Altaempe.
+ Ego Franciscus Card. Gonzaga.
+ Ego Ind. de Avalos Card. Aragonius.

Vertical marginal notes on the left side of the page, including phrases like 'huiusmodi', 'veritas', 'sententia', 'instructio', 'modi de', 'Card. d.', 'excom.', 'municat.', 'quosque', 'inquisitoribus', 'sententiam', 'latae'.

Sandio p...

D. P. An. 4...

Papa subscr...

Card. sub...

Small handwritten mark or signature at the bottom right.

Publicante. Anno à Natiuitate Domini 1563, indiç. 6. die vrbis 11. mensis Sept. Pontificatus Sanctiss. in Christo Patris, & D. N. D. Pii diuina providentia Papa IV. Anno 4. suprascripta littera Apostolica affixa, & publicata fuerunt Roma ad valvas Principis Apostolorum de Vrbe, Cancellaria Apostolica, Palatii Sanctiss. Inquisitionis, & in acie Campi Floræ, eundem ibidem dimissis copiis affixis, per nos Andream de Curia, & Bartholomæum Sottocasa, eiusdem S. D. N. Papa Cursores. Antonius Clerici Mag. Curf.

LXVII. Facultates Cardinalium, Reipublicæ Christianæ generalium Inquisitionum in Vrbe procedendi etiam contra Prælatos hæreticos, vel hæreticorum fautores.

Huiusmodi causas contra Episcopos Pontifici Romano referri iussit Pius V. in eius const. 82. Si de protegendis, §. 6. Et prædictam jurisdictionem & alia confirmavit. Sixt. V. in const. 74. Immenfa, §. 1. Et amplius ad Regulares Paulus V. in const. 26. Romanus.

Edita An. D. P I V S E P I S C O P V S, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Romanus Pontifex, Christi Vicarius, ac B. Petri successor, cui ipse CHRISTUS Dominus noster oves suas pascendas enixe commendavit, ne oves perditæ de ejus manu quandoque requirantur, omni studio, & solertia continuè invigilare debet, ut à S. R. E. quæ cæterarum caput est, & magistra, deviantes, ac aberrantes, ad gregem Dominicum totis viribus reducat, & quas Dei timore proposito, & salutaribus monitionibus ad illam ablicere nequiverit, temporalium saltem pœnarum metu coercat.

§. 1. Cumque nos propterea, postquam ad summi Apostolatus apicem, licet immeriti, divina favente clementia assumpti fuimus, statim mentis nostræ aciem ed direximus, ut hæreticæ pravitate undique extirpatis erroribus, fides Catholica ubique augmentum suscipiat, & diffusius protendatur, nihilque, quod huic rei profuturum cognovimus, prætermiserimus. Et nihilominus, sicut nuper non sine gravi cordis dolore, & animi amaritudine accepimus, nonnulli Prælati, & in dignitate Ecclesiastica, ac Episcopali ordine constituti, ad quos veluti in partem sollicitudinis nostræ vocatos, magis spectaret cæteros, præsertim eorum curæ creditos, ab erroribus revocare, & in eisdem erroribus pertinaciter persistentes insequi, nedum in similes errores hæreticos graviter prolapsi fuere, sed etiam cæterorum hæreticorum fautores, receptatores, & auxiliares existunt, & eandem fidem Catholicam, cujus defensores esse deberent, in dies oppugnare non verentur.

§. 2. Volentes igitur huic tam pernicioso morbo, pro nostro incumbit officio, occurrere, ac ne ulterius progrediatur, quantum in nobis est, providere: Motu proprio per Apostolica scripta venerabilibus fratribus nostris, & dilectis filiis nostris Inquisitoribus contra hæreticam pravitatem generalibus in Alma Vrbe nostra pro tempore residentibus, quibus ut contra quoscumque, etiam Episcopali, ac quacumque alia, etiam Cardinalatus præditos dignitate procedere possint, per alias nostras indulsumus, tenore præsentium committimus, & mandamus, ut omnes & singulos hæreticos, & hæreticorum fautores, receptatores, & auxiliares præditos, de huiusmodi criminibus diffamatos, in Provinciis, & locis in quibus Lutherana secta invaluit, commorantes, ad quos ob ipsorum hæreticorum frequentiam notorium est, tutum, seu saltem liberum non patere accessum, etiam Episcopali, Archiepiscopali, Patriarchali, & alia quacumque, etiam Cardinalatus dignitate præfulgeant, nullis aliis desuper habitis super non tuto, vel non libero accessu, huiusmodi informationibus (receptis tamen summarè, & extrajudicialiter, quantum ipsis Inquisitoribus sufficere videbitur prius indicis) etiam per editum

in valvis Palatii Officii sanctæ Inquisitionis, & Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe, ac in Cancellaria nostra Apostolica, & acie Campi Floræ, tantum per unum ex nostris Curforibus, vel etiam in locis finitimis terrarum in Italia consistentium, nobis & eidem S. R. E. Immediatè subjectis, prout ipsis Inquisitoribus visum fuerit, assignandum, & publicandum, citent, moneant & requirant, ut intra certum, & competentem terminum eis ipsorum Inquisitorum arbitrio præfigendum, sub excommunicationis lætæ sententiæ, suspensionis à divinis, & privationis etiam à Cathedralibus Ecclesiis, & quibuscumque dignitatibus & beneficiis Ecclesiasticis, ac officiis, & ordinibus quæ obtinent, & in quibus constituti existunt, & inhabilitatis ad illa & alia quæcumque in posterum obtinenda, necnon confessionis criminum hæreticis eis obceptorum, aliisque tam Ecclesiasticis, quam temporalibus, etiam pecuniariis, & bonorum confiscationis, ac corporalibus, & etiam relapsus, & aliis per ipsos Inquisitores imponendis pœnis, coram ipsis personaliter, & non per procuratorem, defensorem, vel excusatorem aliquem compareant, & se à criminibus prædictis expurgent, & si in termino prædicto non comparuerint, & se à dictis criminibus legitimè non expurgaverint, ad observationem terminorum ad docendum se dictis literis citatoriis, & monitorialibus paruisse pro sententia declaratoria, incursum censurarum, & pœnarum in eisdem literis contentarum ferenda servari solitorum, ac etiam in causa ipsa criminis hæreticis inquirendo, ad receptionem probationum pro definitiva super crimine, etiam contra absentes, sic ut præfertur monitos ferenda sententia, usque ad ipsius sententiæ ferendæ calculum procedant, ac demùm processum omnem nobis, ut ad sententiæ quæ iusta visa fuerit, prolationem devenire possimus, in Consistorio nostro secreto referant. Nos enim citationem, & monitionem per publicum editum ut præfertur, decernendas & exequendas prædictas, dictos sic citatos, & monitos perinde arctare, ac si personaliter citati forent, illasque ac processus desuper habendos, sententiasque inde ferendas validos, & validas fore.

§. 3. Sicque per quoscumque Iudices, & commissarios, etiam causatum Palatii Apostolici Auditores in quavis instantia, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter interpretandi, & definiendi facultate & auctoritate, judicari, & definiti debere: irritum quoque & inane quicquid secus super iis à quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari decernimus.

§. 4. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac Palatii nostri stylo, etiam certam aliam formam, quoad citationes per editum decernendas, & exequendas inducentibus, quibus, illorum omnium tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes, hac vice dumtaxat, illis aliis in suo robore permansuris, specialiter & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§. 5. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ commissionis, mandati, decreti, & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac B. Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Domini 1563. primo Idus Aprilis, Pontificatus nostri anno 4.

Jurisdictio Cardinalis Protectoris, & judicis causarum Hospitalis, & Societatis S. Hieronymi Illyricorum de Vrbe.

PIVS PAPA QVARTVS,
Motu proprio, &c.

Cum sicut accepimus Hospitale Illyricorum S. Hieronymi prope Ripettam de Vrbe, ob lites, & quæstiones, quibus ad diversa Vrbe Tribunalia, occasione locationum, censuum, donationum, hæreditatum, &

Invis. Card. generalium Inquisitionum procedendi contra quoscumque dignitate Eccles. præditos, hæreticos, &c.

Decretum vitanis.

Classific. rogatorum.

Sanctio in malis.

D. P. An. die 7. Apr.

Edita An. D. 1561.

Causa eccles.

& legatorum, & diversarum aliarum rerum ejusdem, tam agendo, quam defendendo, jugiter implicitum existit, quantum plurima damna, & incommoda patiat, ac impense litis valorem, &c. de qua ex tempore agitur, sepe numero exuperent.

§. 1. Nos Hospitale ipsum in quo piissima charitatis, & misericordiae opera pauperibus Christi continuo impendi spectantur, ab hujusmodi dispendiis quantum possumus sublevare volentes; Motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicae potestatis plenitudine, omnes & singulas causas, inter dictum Hospitale sive dilectos filios Custodes, & Officiales, ac Ministros Societatis ejusdem Hospitalis, & quascumque alias etiam saeculares personas, universitates, Societates, ac loca coram Sanctae Romanae Ecclesiae Camerario, Regente, Praesidente, ac Clericis Camerae Apostolicae, necnon Vicario, Gubernatore, & Senatore Vrbis, illisque Primo, & Secundo Collateralibus, ac appellationum causarum Curiae Capitolii ejusdem Urbis Capiteo, necnon Magistro Stratarum, aliisque quibuscumque iudicibus ordinariis, & delegatis, etiam causarum Palatii Apostolici Auditoribus, & ejusdem Romanae Ecclesiae Cardinalibus nunc, & pro tempore pendentes, super quibuscumque locationibus, venditionibus, donationibus, legatis, fideicommissis, testamentis, executionibus, revocationibus, bonis, rebus, juribus, & actionibus, Hospitale, & Societatem, Officiales, litis consortes, & alios praefatos, tam conjunctim, quam divisim, ac tam active, quam passive concernentibus, ac ad Hospitale, & Societatem hujusmodi quomodolibet spectantibus, in quacumque instantia inter illos, necnon alia aequae vel magis pia loca, Universitates, & Collegia quomodolibet privilegiata, ac viduas, pupillos, & alias personas etiam exemptas pendentes, cujuscumque qualitatis, status, gradus, ordinis, vel conditionis, & naturae existant, etiam praemissis expressis majores, quorum omnium statum, & merita, ac iudicium, & colligantium nomina, & cognomina, & qualitates, caeteraque etiam de necessitate exprimenda praesentibus haberi volumus pro expressis, in statu & terminis, in quibus reperiuntur, dummodo instructae non sint, hanc serie ad nos advocantes, dilectum filium nostrum Rodolphum Pium, Episcopum Ostiensem, ac Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalem Decanum, Cardinalem de Carpo nuncupatum, modernum, & pro tempore excellentem Protectorem ejusdem Hospitalis, Iudicem ordinarium, & perpetuum ad praefatas, necnon quascumque alias similes, vel dissimiles, causam & causas, civiles & criminales, ac mixtas, ad Hospitale, & Societatem hujusmodi pertinentes, tam per eos, quam contra eos, & inter eos, ac personas, Universitates, Collegia, seu loca, etiam privilegiata, & exempta, tam active, quam passive pro tempore movendas, juxta ordinatam jurisdictionem seu facultatem, tam Gubernatori, sive Regenti, vel auditori Camerae Apostolicae, quam Vicario praefatis, & eorum cuilibet attributas, ac prout rerum qualitas exegerit seu postulerit, cum omnibus, & singulis eorum incidentibus, dependentibus, emergentibus, & connexis, summarie simpliciter, & de plano, ac sola facti veritate inspecta, & absque terminorum aliquorum substantiam observatione, aut alicujus registri coactione, per se, alium, seu alios audient. & sine debito terminum auctoritate Apostolica tenore praesentium perpetuo constituimus, & deputamus etiam ad hunc effectum, illi etiam per alium, seu alios quoscumque tam in Romana Curia, quam extra eam, etiam per edictum publicum, confitto sibi prius, quam etiam summarie de non tuto accessu ad illos, citandi, & movendi, eisdemque, & praefatis, ac quibuscumque aliis ejusdem Urbis Curiarum Iudicibus, & personis, tam Ecclesiasticis, quam saecularibus, quibus, & quoties opus fuerit, etiam sub sententiis, censuris, & poenis Ecclesiasticis, ac etiam pecuniariis, quibus sibi, sive ad eo deputando Auditori videbitur, inhibendi, & in eventum non paritionis contra inobedientes, & rebelles, ad declarationem incursum censurarum, & poenarum hujusmodi, illarumque aggravationis, & alia juxta statum, & morem dictarum Curiarum in similibus casibus solitum, ac alias prout sibi videbitur

Bullarii Mag. Tom. II.

procedendi, & sententiamque, sive sententias debite executioni demandandi, sive demandari faciendi. Contra dictos quoslibet, & rebelles per censuras, & poenas Ecclesiasticas, ac etiam pecuniarias, aliaque juris, & facti opportuna remedia, appellatione postposita compescendi, auxiliumque brachii saecularis ad hoc, si opus fuerit, invocandi, omniaque, & singula alia in praemissis, & circa ea necessaria, seu quomodolibet opportuna faciendi, & exequendi, plenam, & liberam licentiam, seu facultatem concedimus. Decernentes Hospitale, Societatem, & ejus Officiales, & personas huiusmodi ex nunc deinceps occasione praemissorum, alibi quam coram Rodolpho Pio Cardinale, & pro tempore Protectore praefato conveniri, aut ad alios conveniendum constringi non posse, ac sententias, & processus per alium, seu alios Iudices, tam ordinarios, quam delegatos in causis praefatis pro tempore formatas, datas, latas, & factas, cum inde securis quibuscumque, nulla, irrita & inania, nulliusque roboris, vel momenti fore.

§. 2. Praesentes quoque literas sub quibusvis revocationibus, suspensionibus, & exemptionibus similium vel dissimilium gratiarum, etiam per nos, & successores nostros Romanos Pontifices, & Sedem praefatam, vel ejus Legatos, etiam per regulas Cancellariae Apostolicae pro tempore factas, etiam in favorem Fabricae Principis Apostolorum de Urbe, nullatenus comprehendi, sed semper ab illis penitus, & omnino exceptas esse, & censeri, nec eisdem praesentibus per quascumque literas, & qualvis alias clausulas generales, & speciales, etiam derogatorias derogatorias, efficaciores, & insolitas, ac etiam irritantia decreta, sub quacumque verborum expressione in se continentibus derogari posse, & si illis ullo unquam tempore ex aliqua etiam quantumvis necessaria, & urgenti causa derogari contingat, nisi tenor illarum de verbo ad verbum, nihil omisso insertus, & hujusmodi derogatio consistorialiter facta, ac per trinas, & distinctis vicibus Administratores, sive Custodibus, Gubernatoribus, Rectoribus, Oeconomis Hospitalis, & Societatis hujusmodi legitime intimata, & insinuata fuerit, eorumque expressus ad id accedat assensus, derogationem hujusmodi nemini suffragari. Sicque per quoscumque Iudices, quavis auctoritate fungentes, & praefatae etiam Romanae Ecclesiae Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & definiti debere; irritum quoque, & inane si secus super iis a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 3. Non obstantibus praemissis, & felicis recordationis Bonifacii Papae Octavi praedecessoris nostri de una, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate praesentium ad iudicium non trahatur, aliisque constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon Fabricae praefatae, ac Hospitalium, Ecclesiarum, Monasteriorum, & aliorum quorumcumque locorum, & Ordinum, etiam exemptorum, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, conservatoriis, exemptionibus, & literis Apostolicis eisdem, & dilectis filiis Populo Romano, necnon Iudicibus, Curis, Tribunalibus, eorumque personis, per quoscumque Romano Pontifices praedecessores nostros, ac nos & dictam Sedem, etiam Motu, & scientia, & potestatis plenitudine similibus, ac alias sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis in contrarium quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis, necnon reformationibus, etiam noviter factis, ac paribus motu, & scientia approbatis, etiam disponentibus quod causae hujusmodi ad forum, seu Curiam Capitolii reassumi debeant. Quibus omnibus, etiam pro illorum sufficienti derogatione aliter de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quaevis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil

Clausula praegratiya hujus exemptionis.

Clausula derogatoria contrariis.

pendens

penitus omisso, & formam illam radice observata, in scriptis forent, presentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat, harum serie specialiter, & expresse, ac eisdem motu & scientia, ac potestatis plenitudine derogamus, ac sufficienter derogatum esse decernimus, contrariis quibuscumque, cum casibus opportunis, & consuetis.

Placet Motu proprio. I.

Requisito clausula.

§. 4. Et cum absolute cens. ad effectum presentium, & de auctoritate, constitutione, deputatione, licentia, facultate, concessione, decreto, derogatione, & aliis praemissis, quae hic pro sigillatim repetitis ad partem habeantur, latissime attenden. & quae praemissorum omnium, & singulorum major, & verior specificatio, & expressio fieri possit in literis per Breve nostrum ad perpetuum rei memoriam, si videbitur, latissime expedienda. Quodque eandem literarum ransumptis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo Protectoris, vel Societatis hujusmodi, seu personae in dignitate Ecclesiastica constitutae, vel Curiae etiam saecularis munitis eadem prorsus fides adhibeatur, quae eisdem literis originalibus adhibetur, sit forent exhibitae, vel ostensa. Et quod ad causas in futurum movendas tantum.

D. P. An. 4. die 4. Sept.

Dat. Romae apud S. Marcum, Pridie Nonas Septemb. anno quarto.

L X I X. Studii generalis Bononiensis, ejusque Rectoris atque Scholarium indulta.

Hoc Studium antiquissimum est, & de eo habetur sup. in constit. 2. Innoc. VI. Quasi. Et in hac Civitate Bononiae Rotam instituit Paul. III. ut in ejus const. 4. Ex injuncto.

Ad materiam Studiorum generalium vide cap. fin. de Magistr. & cap. 2. de Privileg. in 6. Necnon in specie hic infra constit. 88. In sacrosancta. Et etiam Concil. Trid. sess. 5. cap. 1.

Edita An. D. 1563.

PIVS PAPA QVARTVS, Ad perpetuum rei memoriam.

Exordium.

Sacri Apostolatus ministerio meritis licet imparibus stuperna dispositione praesidentes, ad ea libenter intendimus, per quae literarum studia ubique nostrae provisionis ope continua suscipiant incrementa, & iis quae propterea, ac pro personarum quarumlibet, praesertim literarum scientia praedictarum commodo providenda facta fuisse dicuntur, ut firma perpetua, & illibata persistant, nostrae approbationis robur libenter adjicimus, ac alias desuper providemus, prout locorum & personarum qualitatibus debite pensatis, in Domino conspicimus expedire.

Studi Bononiensis commendatio.

§. 1. Cum itaque, sicut accepimus, in Civitate nostra Bononien. Studium generale Juris Civilis, & Pontificii semper adeo floruerit, & floreat, ut ad eam veluti ad studiorum matrem undique confluant variae, & diversae personae, & ex qua quamplures famosissimi viri prodierunt, & in dies prodire dignoscantur, quorum scientia, & cum ipsa Civitas, sed etiam totus illustratur Orbis, & cum nuperrime pro commodiori utilitate Scholarium in eadem Civitate, & Universitate studentium, ac etiam ibidem legentium, per dilectum filium nostrum Carolum Tituli S. Martini in Montibus presbyterum Cardinalem Borromaeum nuncupatum, nostrum, & Sedis Apostolicae in dicta Civitate Legatum, dicta Universitas, seu Sapiencia in qua Doctores legunt, in melius reformata, & seu de novo constructa fuerit, Nos Universitatem ipsam, ac dilectum filium Antonium de Ripa Vtriusque Juris Doctorem, nuperrime ejusdem Universitatis Rectorem, & ab ea ad id ad Nos deputatum, & Scholares ad eam accedentes specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, & ut facilius ad eam accedendum, & studia prosequendum invitentur, ac excitentur, Statutorum, Ordinationum, privilegiorum, & capitulorum dictae Universitatis tenores, ac si de verbo ad verbum infereretur, presentibus pro expressis habentes, ipsosque Antonium, & Scholares a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis, a jure vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodari existant, ad effectum presentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes.

§. 2. Motu proprio, non ad alicujus nobis super hoc oblatae petitionis instantiam, sed de nostra mera liberalitate, & ex certa scientia, ac de Apostolicae potestatis plenitudine, pro tempore existenti Rectori ejusdem Universitatis, liberam & absolutam facultatem eandem Universitatem regendi, & gubernandi, ac ultra alias facultates, honores, privilegia, & emolumenta quaecumque sibi attributa, ac concessa, omnes & quaecumque causas, civiles tantum, inter ipsos Scholares ejusdem Universitatis, & alios quoscumque in futurum movendas videndi, audiendi, cognoscendi, decidendi, ac sipe debito terminandi, ita ut omnimoda & libera jurisdictio, respectively dictarum causarum civilium ad eundem Rectorem libere & pleno jure spectet, & pertineat, etiam privative ad Vicelegatum ejusdem Civitatis, ac omnes alios, & quoscumque Iudices, auctoritate Apostolica tenore presentium concedimus.

Rectoris tunc dii juris. Rio.

§. 3. Ac ut eadem Universitas sine rectore non remaneat, quinimodo ut Scholares ad officium Rectoratus ejusdem Universitatis acceptandum invitentur, auctoritate, & tenore praedictis volumus, & mandamus, quod de cetero Rectoribus ipsis, finito dicto eorum officio, & postquam in dicta Universitate Bononien. publice doctorati fuerint, de aliquo Gubernio, seu Praetoria, aut alio officio juxta qualitatem, & merita personae in Provinciis Marchiae, vel Romandiolae per legatos, seu Gubernatores earundem pro tempore, sub indignationis nostrae, & mille ducatorum poenis Camerae Apostolicae applicandorum provideri debeat, ipsiusque gubernio, aut alii ex praedictis officiis in aliquibus Civitatibus ex dictis Provinciis praefici, ac ad Gubernium, seu Praetoriam, aut officium hujusmodi admittendos fore, & esse. Mandantes pro tempore existentibus Legatis, seu Prolegatis, Vicelegatis, vel Gubernatoribus, ut eisdem ad Gubernium, seu Praetoriam hujusmodi, ut supra admittant, ac de illis eisdem, ut praefertur, provideant, seu admittant, & provideri faciant, juxta tamen qualitatem, & merita personae ipsius Rectoris.

Rectoris tunc dii juris. Rio.

§. 4. Et insuper omnia, & singula d. Universitatis, & Gymnasii praefati statuta, ordinationes, privilegia, & capitula quaecumque, ac desuper forsitan confecta instrumenta, & documenta, sive alias scripturas, publicas, & privatas, ac in eis contenta, ac inde sequuta quaecumque, dummodo licita, & honesta sint, & contra canonicas sanctiones, & libertatem Ecclesiasticam non tendant, eisdem auctoritate, & tenore perpetuo approbamus, & confirmamus, eisque perpetuae firmitatis robur adjicimus, illaque omnia valida & efficacia existere, ac suos plenarios, & integros, etiam executivos effectus sortiri, ac perpetuis futuris temporibus ab omnibus cujuscumque gradus personis, Vicelegatis, ac Judicibus, & Officialibus dictae Civitatis, tam ordinariis, quam extraordinariis, ac delegatis, & subdelegandis, necnon Collegiis, & Congregationibus, ac Auditoribus, & Magistratibus, aliisque quibuscumque etiam in foris eorum propriis inviolabiliter, & inconculse observari, ac juxta eorum dispositionem debite exequi, nec per quempiam illis contrariar., aut ea etiam in aliquo alterari posse, nec debere decernimus, suppletentes omnes, & singulos, tam juris, quam facti defectus, si qui forsitan intervenerint in eisdem. Et nihilominus potiori pro cautela praemissa omnia modo, & forma praemissis, ac in dictis documentis, & scripturis contentis, auctoritate, & tenore praefatis perpetuo statuimus, concedimus, & ordinamus.

Privilegium & constitutionem eisdem dii confirmatio.

§. 5. Quodque illis, ac presentibus literis, etiam per quoscumque literas Apostolicas, quanvis etiam derogatorias, & efficaciores, ac insolitas clausulas, necnon irritantia, & alia decreta insolita continentia minime derogari, nec derogatum esse censeferi possit, & si illis derogari contingat, derogatio hujusmodi nemini suffragetur. Sicque in praemissis omnibus, & singulis per quoscumque Iudices, & commissarios, sublata eis, &

Decretum irritant.

& eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, in qualibet causa & instantia iudicari, & interpretari debere, irritum quoque & inane, si quis super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari, deheremus.

§. 6. Quo circa Venerab. fratribus Episcopo Bononiensi, sive eius Vicario in Spiritu lib. generali, ac Vicelegato Civitatis nostræ Bononiensis, ac dilecto filio Curie causarum Cam. Apost. generali Auditori per presentes committimus & mandamus, quatenus ipsi vel duo, aut unus eorum per se vel alium, seu alios presentes literas, & in eis contenta quocumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Rectoris, & Scholarium prædictorum, vel alicujus eorum, seu aliorum quorum intererit, desuper fuerint requisiti solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra easdem presentes literas plenum effectum sortiri, ac juxta illorum tenorem firmiter observari, necnon singulos, quos literæ ipsæ concernunt, præmissis omnibus & singulis pacifice frui, & gaudere, nec permittentes illos, vel eorum aliquem per quoscumque desuper contra eandem literarum tenorem quomodolibet indebitè molestari. Contradictores quoslibet & rebelles per sententias, censuras Ecclesiasticas, ac poenas pecuniarias eorum arbitrio moderandas & applicandas, appellatione postposita compescendo, ac legitimis super his habendis servatis processibus, censuras & poenas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando. Super quibus, necnon contradictores, & rebelles prædictos, ac quoscumque molestatores, & alios præmissorum occasione citandos, constito eis summarie, & extrajudicialiter de non tuto accessu, etiam per edita publica locis publicis, ac ipsis citandis circumvicinis, de quibus sit verisimilis conjectura quod ad eorundem citandorum notitiam pervenire valeant assignanda, quæ perinde illos ardeant, ac si eis personaliter intimata fuissent citandi, eisque, ac quibusvis iudicibus, & aliis personis, quibus dicta occasione inhibendum fuerit, eisdem sub sententiis, censuris, & poenis prædictis, ac per similia edita inhibendi, eisdem auctoritate & tenore eis facultatem concedimus.

§. 7. Non obstantibus quibusvis Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, & ordinationibus, ac d. Civitatis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, ac reformationibus, & decretis, privilegiis quoque, indultis & literis Apostolicis quibusvis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis concessis, & approbatis, ac etiam iteratis vicibus innovatis, quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autè per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in eis tradita observata, inserti forent, presentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Dat. Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 25. Septem. 1563. Pontific. nostri anno quarto.

Renovatio antiquarum Ordinationum, gratiarum, & privilegiorum Ord. Cisterciensis Monachorum S. Benedicti, iurisdictionisque & auctoritatis Abbatis, & aliorum Prælatorum d. Ordinis.

Bullar. Mag. Tom. II.

Similem constitutionem edidit Greg. XIII. inf. in eius bulla 67. Superna, ubi alia indicabo de eodem Ordine. Et ante eam non absimilem prius edidit Pius V. num. 102. Ex innumeris.

PIVS EPISCOPVS, Edita An. D. Servus Servorum Dei: Ad perpetuam vel memoriam. 1563.

Neminenti dignitatis Apostolicæ specula meritis licet imparibus divina dispositione vocati, ad ea libenter intendimus, per quæ singuli Religionum Ordines abusus & incommodis quæ in eos tractu temporis diversimode irteperunt eliminatis, non solum antiquis suis prerogativis, & dignitati restituantur, sed etiam regularia eorum instituta ad divinæ Majestatis laudem & gloriam in posterum stabiliantur. Et ut id votivè succedat, his quæ per Rom. Pont. prædecessores nostros prudenter cõcessa, ordinataque fuerunt, ut firma perpetuè & illibata persistant, libenter cum à nobis petitur, Apostolici roboris firmitatem adjicimus, illaque nonnunquam innovamus & ampliamus, ac alias super his disponimus, prout personarum, temporumque conditione pensata conspiciamus in Domino salubriter expedire.

§. 1. Sanè exhibita nobis nuper pro parte dilecti filii Ludovici Abbatis Monasterii Cistercii Cabilonen. Dioc. petitio continebat, quod licet Ordo Cisterciens. in summa puritate, & devotionis perfectione per multa retroactorum annorum sæcula, ac tandiu exemplari religiosorum suorum vita atque sanctimonia, non solum in Regno Fraciæ, ubi supremum ejus caput, videlicet Cistercium prædictum cum aliis quatuor illius præcipuis, nẽpe Firmatatis, Pontiniaci, Clarevallis, & Morimundi Cabilon. prædictæ, ac Antissiodoren. & Lingonen. Dioc. respectivè Monasteriis, quæ filiz Cistercii nuncupantur, sed etiam per alia fere universa Christiiani Orbis climata, cum bonæ famæ virtutum odore, eximioque religionis decore ad ædificationem militantis Ecclesiæ, quandiu juxta SS. Patrum institutiones, & regularia illius instituta, præfatis, aliisque Monasteriis, de Monachorum d. Ordinis personis provisum, ejusque laudabilia instituta, ritus, consuetudines, & privilegia firmiter observata fuerunt, Domino cooperante floruerit; nihilominus à pluribus annis citra, præsertim postquam pleraque Monasteriorum, & Prioratuum suorum aliis quam dicti Ordinis personis commendati, à Superioris obedientia per exemptionum, unionum, aliasque diversas vias, tanquam membra à suo corpore divelli, abstrahi, & dismembrari cõperunt, specioso illo regularis disciplinæ candore paulatim offuscato, universus Ordinis status in miserabilem dispersionem, & desolationem prolapsus est.

§. 2. Cum autem, sicut eadem petitio subungebat, tantis hujus olim Deo mortalibusque gratæ religionis incommodis, aliter quam per antiquiorum statutorum, consuetudinum, rituum, & privilegiorum prædictorum undique convulsorum, & diversimode oppressorum restitutionem mederi nõ posse videatur, pro parte ejusdem Ludovici Abbatis asserentis se Rom. à his periculosis temporibus, opis super hoc à nobis implorandæ gratia personaliter accessisse, nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus afflictis ejusdem Ordinis rebus succurrentes, exèptiones ab ipsius Ordinis Superioribus, per ejus personas, aliaque privilegia contra illum per quosvis ab Apostolica Sede obtenta moderari, ac præfatis statutis, consuetudinibus, ritibus, & privilegiis pro illorum firmiori subsistentia robor Apostolicæ confirmationis adjicere, illaque innovare ac alias in præmissis opportunè providere de benignitate Apostolica dignaremur.

§. 3. Nos igitur qui Ordinis prædicti nobis & Sedi in primis devoti decus, & integritatem, sive pristini candoris restitutionem, sincero desideramus affectu, ipsum Ludovicum Abbatem à quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris & poenis, à jure vel ab homine quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum presentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutum

Ordo Monachorum Cisterciens. tandem in summa puritate, virtutis, & sanctimoniae floruit, sed paulatim in desolationem prolapsus est.

Cuius reformationis & renovationis causa fieri possit, proinde si eius institutum & ritus renoventur, & exemptiones in consuetudinibus communi amoveantur.

Hic ideo P. exemptiones omnes ab Abbate, Capitulo & aliis concessas adversus Ordinis statuta revocavit.

veritas

clausula derogatoria.

Dat. P. A. 4. die 25. Sept. 1563.

fore cessantes, necnon omnium, & singulorum infra-
scriptorum immunitatum, libertatum, exemptionum, in-
dulgendarum, etiam plenarum, conservatoriarum, fa-
cultatum, Ordinationum, statutorum, privilegiorum, in-
dultorum, & aliarum gratiarum, ac literarum de super ex-
peditarum tenores presentibus pro sufficienter expressis
habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, omnes
& singulas ab Abbate Monasterii Cistercii, aliisque Supe-
rioribus & Capitulo generali Ordinis hujusmodi, ejus-
que deputatis immunitates, libertates, & exemptiones
quibusvis, tam virorum, quam S. Catharinæ Caietanæ &
S. Mariæ de Coelestia nuncupatæ Venetiæ, ac aliisque
Monialium Monasteriis, ac Prioratibus, & aliis regulari-
bus locis dicti Ordinis, ac dilectis filiis Abbatibus, &
Prioribus, dilectisque in Christo filiabus Abbatissis, &
Priorissis, necnon Conventibus, Capitulis, & personis
eorundem, tam in Gallia, Italia, Hispania, Portugallia,
Germania, Anglia, & Scotia, quam alibi ubilibet confi-
scentibus.

*Abbatemque
& alios Su-
periores, om-
nia loca &
personas vi-
sitare & cor-
rigere posse
inbet.*

§. 4. Ita quod immunitatibus, libertatibus, & exemptio-
nibus hujusmodi non obstant, pro tempore existentes Ab-
bas generalis nuncupatus, & alii Superiores dicti Ordinis,
eorumque Vicarii, juxta ipsius Ordinis instituta, Monasteria,
Prioratus, & loca prædicta, ac illorum personas, tam in
capitibus, quam in membris visitare liberè & licite valeant.

*Indulta Epi-
scopis &
aliis concessa
visitandi lo-
ca & perso-
nas annul-
lat, quatenus
impediunt
Abbatem &
Superiores
Ordinis in
visitando.*

§. 5. Ac quæcumque privilegia, & indulta Apostolica
visitandi Monasteria, tam virorum, quam mulierum Ordinis
hujusmodi, quibusvis Venerabilibus Patriarchis, Archiepiscopis,
Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis, ac dilectis filiis
aliis locorum Ordinariis, Abbatibus, & aliis, quam generali
Cisterciensi. Prædicto, ac aliis quatuor Primis nuncu-
patis, quatuor Monasteriorum filiarum Cistercii nuncu-
patorum prædictorum Abbatibus, cæterisque Superioribus
ejusdem Ordinis ad id ab ipso generali Capitulo de-
putatis personis, cujuscumque status, gradus, ordinis, &
præminentie existentibus, per quoscumque Romanos
Pontifices prædecessores nostros, ac nos & Sedem præ-
dictam, etiam ad quorumvis, etiam Imperatorum, Re-
gum, Reginarum, Ducum, & aliorum Principum instan-
tiam, vel etiam motu proprio, & ex certa scientia, etiam
consistorialiter, & cum causæ cognitione, sub quibuscum-
que tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogato-
riarum derogatoriis clausulis, irritantibusque, ac aliis
decretis hæcenus quomodolibet concessa, ac etiam iteratis
vicibus approbata, & Apostolicas, ac alias literas de-
super concessas, & inde secuta quæcumque, ad hoc dum-
taxat ut Abbatem generali, & aliis Superioribus Ordinis,
eorumque Vicariis Monasteria hujusmodi, ut supra di-
ctum est, visitare liceat, auctoritate Apostolica tenore
præsentium moderamus & limitamus.

*Inhibito et-
iam Episc. &
alios, impo-
nentes eos in
visitatione
bus.*

§. 6. Inhibentes Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis,
& aliis Superioribus, Prælatibus videlicet sub interditi
ingressus Ecclesiæ, ac suspensionis à divinis, Abbatibus
verò, & aliis inferioribus præfatis, cæterisque quibus-
cumque personis, sub excommunicationis lætæ sententiæ
pœnis, ne Abbatem generalem, & alios Superiores Ordinis,
eorumque Vicarios præfatos, quominus visitationes
juxta regularia Ordinis instituta hujusmodi liberè fa-
cere possint, per se vel interpositas personas, directe vel
indirectè, aut alias quoquo modo impedire audeant, vel
præsumant.

*Monasteria
recipiendæ
dem Visita-
tores.*

§. 7. Ipsi autem Monasteriorum, & aliorum locorum
prædictorum Abbatibus, Abbatissis, Prioribus, Conventibus,
Monachis, Monialibus, & personis, ut Generalem,
aliisque Abbates, Superiores, & Vicarios præfatos, ut
præfertur, visitare valentes, benignè recipiant, eisque, &
eorum mandatis in concernentibus eorum visitandi officium
hujusmodi pareant, & humiliter obediant in virtute
sanctæ obedientiæ, & sub similis excommunicationis
pœna districtè præcipiendæ mandamus.

*Confirmatio
omnium gra-
tiarum &
indulgentiarum
Ordinis Ci-
sterciensis.*

§. 8. Et insuper universa & singula privilegia, præro-
gativas, immunitates, exemptiones, libertates, indulgentias,
etiam quatenus sint in usu, plenarias, conservatorias,
facultates, indulta, & alias gratias Cistercii, & quatuor
filiabus nuncupatis Monasteriis, & Ordini, eiusque Capitulo
generali, definitivis, & aliis Superioribus præfatis

per præfatum Paschaem II. Callistum etiam II. Eugenium
III. Alexandrum etiam III. Lucium etiam III. Hono-
rium etiam III. Gregorium IX. Innocentium IV. Sixtum
pariter IV. præsertim Commendas, & Commendatarios
Monasteriorum, & aliorum locorum Ordinis hujusmodi
concernentia, & quod Commendatarius pro tempore
existentibus nullam in Monasteria dicti Ordinis sibi
Commendata, & eorum Monachos jurisdictionem exer-
ceant, ac etiam super privilegiorum, aliarumque gratiarum
ipsi Ordini concessarum confirmatione, sub quarto,
& sexto Idus Martii, quinto Novembris, & quarto Idus
Martii, quinto, & sexto Idus Martii, sexto annis Pontifi-
catus sui Dat. respectivè, & quoscumque alios Rom. Pon-
tifices prædecessores nostros, ac nos, & Sedem prædictam
hæcenus quomodolibet concessa.

*Confirmatio
omnium gra-
tiarum &
indulgentiarum
Ordinis
Cisterciensis.*

§. 9. Necnon ordinationes, & statuta ab exordio
fundationis ejusdem Ordinis usque in præsentem diem
in dicto generali Capitulo concorditer edita, etiam si in
usu esse desierint, dummodo infra lapsum temporis im-
memorabilis, videlicet centum annorum in defuetudinem
non abierint, ac præterea super contributionibus
per omnia & singula ejusdem Ordinis Monasteria Abbatem
Cistercii, seu Capitulo generali prædictis faciendis, &
solventi quod omnes etiam Commendatarii ad illarum
solutionem, etiam sub similis excommunicationis lætæ
sententiæ pœna teneantur, & ad id etiam quibuscumque
privilegiis, etiam ab ipsa Sede obtentis, non obstantibus
compelli possint, ac prout illa concernunt omnia & singula
alia in literis Apostolicis, aliisque documentis de-
super concessis contenta, & inde secuta quæcumque,
licita tamen & honesta, eisdem auctoritate & tenore, ex
certa scientia confirmamus & approbamus, ac illis per-
petuè, & inviolabilis firmitatis robur adjicimus, omnesque,
& singulos juris, & facti defectus, si qui forsan inter-
venierint in eisdem, supplemus.

*Renunciatio
eorundem
indulgentiarum*

§. 10. Ac potiori pro cautela eadem omnia & singula
privilegia, prærogativas, facultates, exemptiones, indulgentias,
conservatorias, indulta, & alias gratias eisdem modo &
forma quibus Ordini, ejusque Abbatibus, Capitulo generali,
& Superioribus præfatis per dictos prædecessores
concessa sunt, illis de novo auctoritate, & tenore prædictis
concedimus, & innovamus.

*In Monasteriis
Com-
mendatis per
nos extra-
ordinem, ubi
tamen debet
mensa Con-
ventualis
distincta &
separata
Abbatibus
& Superioribus
pro Monasteriis
Cisterciensibus
Hæc declaratio
Greg. ibid.*

§. 11. Et præterea quod in Monasteriis dicti Ordinis,
quæ diversis personis (etiam si Episcopi, Archiepiscopi,
Patriarchæ, & S.R.E. Cardinales existant) de præsentem
Commendata esse reperuntur, & in futurum Commendati,
seu alias quoquo modo aliis quam Ordinis ipsius
personis concedi contingeret, ubi non fuerit, instituat
mensa conventualis ab Abbatiali mensa distincta & sepa-
rata, cum annuis fructibus, redditibus, & proventibus,
juxta Monasteriorum ipsorum facultates, competentes,
& honestis pro sufficienti conventus & Monachorum,
aliorumque religiosorum ejusdem Ordinis numero in unoquoque
ex ipsis Monasteriis per ipsos Generalem, & cæteros
Ordinis ipsius Superiores, aut eorum Vicarios ordinando,
ad quam mensam sic instituatam, congruè redditus assignandos
ipsi Commendatarii omnino teneantur, & ad id etiam per
censuras Ecclesiasticas fructuum, reddituum, & proventuum
sequestrationes, & alia opportuna juris remedia cogi possint,
& debeant.

*Religiosi
Ordinis
inter-
veniant
aut aliter
dem Ordinis
professores
faciant.*

§. 12. Et quia, sicut accepimus, in multis dicti Ordinis,
tam virorum, quam mulierum Monasteriis, quamplures
Mendicantium, & aliorum Ordinum religiosi utriusque
sexus, ab immemorabili tempore citra se intruderunt,
& persæpe intrudere præsumunt, quod illi vel inde
realiter, & cum effectu ejiciantur, vel saltem habitum
infra annum suscipiant, ac professionem regularem
ejusdem Cisterciensi Ordinis expresse emittant, debitam-
que obedientiam, & reverentiam illius Abbatem generali,
& reliquis Superioribus præfatis præstent, ac divinum
officium secundum ipsius Ordinis morem celebrent,
seque regularibus ejus institutis omnino conforment.

*Uniones, &
suppressiones
& incorporaciones
Monasteriorum
si nequeantur*

§. 13. Uniones autem, annexiones, & incorporaciones,
ac suppressiones, & extinctiones Monasteriorum, &
Prioratuum ejusdem Ordinis, aut fructuum, reddituum,

tuum, & proventuum illorum, dismembrationes, & locis aliis quantumlibet pijs, applicationes, & alia quavis perpetua illorum alienationes, cuiuscumque alteri loco ex quavis causa, quantumcumque honesta, argenti, & necessaria, absque speciali & expresso eiusdem Abbatis generalis pro tempore existentis consensu in scriptis, causaque prius a Capitulo praefatis, vel alias rite cognita, etiam per nos, Sedem praedictam, etiam de fratrum consilio, ac ad quorumvis, etiam Imperatoris, Regum, Reginarum, Ducum, & aliorum Principum instantiam deinceps nullatenus fieri possint, & si aliter stant, nullius omnino sint roboris, neque fidei, eiusque Superiores, & personae, praefatis literis desuper conficiendis obedire debeant.

§. 14. In his vero, quae hactenus unita, annexa, & incorporata fuerunt, servetur praecise forma singularum litterarum super his unionibus, incorporationibus, seu applicationibus, aut aliis quibuscumque dispositionibus expeditarum. Ita tamen quod Monachi in singulis Monasteriis huiusmodi degentes sint, & remaneant sub obedientia, & correctione Abbatis Generalis, aliorumque Superiorum Ordinis Cisterc. praedictorum, & suorum Vicariorum in omnibus, & per omnia, perinde ac si uniones, annexiones, & incorporaciones huiusmodi non emanassent, etiam si in illis aliter caveretur, & usus, non tamen a tempore immemorabili, ut praefertur, contrarium obtineat, quae contra praesentis statuti tenorem nemini suffragentur.

§. 15. Postremo quod nulli alterius Ordinis Moniales in Abbatias Monasteriorum Monialium dicti Ordinis assumi, vel si assumantur, in eisdem Monasteriis recipi possint, nisi illorum immediato patre Superiore praesente, qui illis habitum exhibeat, & ab eis tria substantialia vota, necnon iuramenta observandi statuta dicti Ordinis, ac secundum ea vivendi recipiat.

§. 16. Quodque omnia & singula Monasteria Ordinis huiusmodi, tam virorum, quam mulierum, ubicumque existentia, seu eorum Abbates, vel Priores, etiam Commendatarii, Abbatialesque vel Priorales, in signum obedientiae & superioritatis, solita regalia, videlicet contributiones solitas, etiam Abbatii Monasterii Cistercii, & Capituli generali praefatis, omnibus excusatione, recusatione, praescriptione, & alia excusatione penitus cessantibus annuatim solvere teneantur, & ad id compelli possint sub excommunicationis latae sententiae poena, eisdem scientia, auctoritate & tenore perpetuo statuimus & ordinamus.

§. 17. Ac limitationem, moderationem, inhibitionem, praecipuum, mandatum, approbationem, confirmationem, adjectionem, supplementationem, concessioem, innovationem, statuta, & ordinationes, aliaque praemissa, ac praesentes litteras de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae defectu, quovis praetextu, quavis colore, aut ingenio, nullatenus notari, argui, vel impugnari posse, neminemque illa quavis de causa, etiam iustissima impugnantem, in iudicio vel extra iudicandum esse, nec illa sub quibusvis similibus, vel dissimilibus concessioem, gratiarumque revocationibus, suspensionibus, modificationibus, limitationibus, vel derogationibus, etiam per nos & successores nostros, ac Sedem praedictam etiam Imperatoris, Regum, Reginarum, Ducum, & aliorum Principum intuitu & contemplatione, aut in eorum, vel etiam in illius favorem, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis clausulis, ac etiam vim contractus, aut legis, seu statuti perpetui inducentibus, decretis, & alias quomodolibet concessis & concedendis ac quibusvis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis desuper quomodolibet editis, & edendis aliquatenus comprehendi, neque illis ullo unquam tempore, etiam per Sedem praedictam derogari posse, nec derogatum censeri, nisi de toto tenore, & data praesentium expressa mentio habita, & derogatio, suspensio, limitatio, revocatio, aliaque praedicta de Cistercii, aliorumque quatuor primorum nuncupatorum Abbatum praedictorum expresso consensu facta fuerint, & si aliter derogati, revocati, suspensi, limitati, corrigi, aut emendari contigerit, huiusmodi derogationem, revocationem, suspensionem, limitationem, correctionem, & emendationem nullius esse roboris, vel

Bullarii Mag. Tom. II.

momenti, & quoties illa vel illa emanabunt, toties in pristinum, & validissimum statum restituta, & de novo, etiam sub quacumque data per ipsum Abbatem Monasterii Cistercii pro tempore existentem eligenda, concessa esse, & censeri.

§. 18. Et ita per quoscumque iudices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam S. R. E. Cardinales, ac causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi auctoritate, & facultate, iudicati, definiti, & interpretari debere, & quicquid secus a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus.

§. 19. Non obstantibus praemissis, ac nostra de non tollendo jus quae situm, & aliis quibusvis Apostolicis, necnon in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus vel specialibus constitutionibus, & ordinationibus, ac quibuslibet, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, consuetudinibus, declarationibus, & decretis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis praefatis, aliisque Congregationibus, Praesulibus, Abbatibus, Ecclesiis, Monasteriis, Capitulis, Conventibus, Provinciis, ac personis, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis in genere vel in specie, etiam motu simili, aut etiam consistorialiter, ac alias quomodolibet concessis, & etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis, quibus omnibus & singulis, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum veteres tenores, formas, dat. & decreta eis apposita, ac si de verbo ad verbum insererentur, praesentibus pro sufficienter expressis & insertis habentes, illis aliis in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus, & sufficienter derogatum esse decernimus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§. 20. Et quia difficile foret easdem praesentes ad diversa loca, Provincialisque circumferre, volumus & dicta auctoritate decernimus, quod illarum transumptis, seu exemplis, etiam forte impressis, manu alicujus publici Notarii subscriptis, & sigillo Abbatis generalis, aut alicujus ex aliis Superioribus Ordinis huiusmodi munitis plena & indubia, ac ea prorsus fides ubique etiam in iudicio adhibeatur, quae ipsi originalibus literis adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensa.

Nulli ergo, &c.
Dat. Romae apud S. Petrum, Anno Incarnationis Domini M. C. CC. LXXI. die 26. Septembris, Pontificatus nostri Anno quarto.

Caupones & Albergatores Urbis non tenentur de LXXI. furtis rerum eis non consignatarum, commissis in eorum hospitibus, si hoc ipsi hospitibus notificent in eorum ingressu.

Solent hi Caupones & Albergatores in eorum hospitibus publice affixam tenere hanc bullam idioma te vulgari conscriptam, ad se liberandum ab huiusmodi notificatione.

PIVS PAPA QVARTVS, Editi An. D. 1563.
Motu proprio, &c.

Um sicut non sine animi nostri displicentia nobis innotuit, a quampluribus annis citra in Alma Urbe nostra contigerit, & in praesentiarum saepe contingat, quod dilecti filii Societas Hospitum Albergatorum, & Cauponum dictae Urbis, ab hospitibus & advenis ad dictam accedentibus, ac aliis in ea moram trahentibus Hospitatoribus, & Albergatoribus, super eo quod hospites, & advenae, Albergatoribus assuerint, & asserant, seu

Decretum in rione.

Clausula de rogatoria.

Vides danda transumptis huius bullae.

Di. P. An. 4. die 26. Septembris.

Edita An. D. 1563.

Causa huius confit.

verius eorum versuta & caliditate fixerunt & fingunt se multas, & diversas pecuniarum, & aliorum bonorum, que nunquam Hospitibus, & Albergatoribus huiusmodi consignaverant, neque contigerunt, aut in rei veritate forsitan habuerant, neque habuerunt, quantitates secum ad hospitia attulisse, & deinde ut à sumptibus & expensis per eos factis exsolvi, & liberi evadere possent, atque possint, illas & illa perdidisse, ac ab Hospitibus, Albergatoribus, & Cauponibus ipsis, vel aliis personis furto subtrahere & sublata fuisse, illos de facto huiusmodi accufando, & calumniando diversimode, etiam usque ad incarcerationem, ac alia iuris & facti remedia, etiam ultra refectionem sortis principis molestati fuerint, ac quibusdā molestentur & vexentur, in scandalum plurimorum, & que Societatis dedecus & vilipendium, ac rerum & bonorum suorum non modicum dispendium & gravamen.

*Hospites Vr-
bis non pos-
sunt molestari
pro rebus in
eorum hospiti-
is furto sub-
trahitis, & eis
ante non
consignatis
per advenas
quibus Hos-
pites, & cau-
pones hos no-
tificaverint.*

*Ha notifica-
tiones fieri
solent eo mo-
do, quo dixi-
mus in rubr.*

*Confirmatio
privilegiorum
& ordina-
tionum Socie-
tatis Hospi-
tium.*

*Tacitas &
deprecativa
licentia &
fac. Canon.
sup. conuen.*

*Decretum
irritans.*

*Clausula de-
rogatoria.*

§. 1. Ideo ad fraudibus, versutis, calumniis, ac incon-
venientibus, necnon coinquamento, & gliscenti con-
tagio huiusmodi, ac aliis premissis omnibus & singulis
obviandum, Motu simili ex certa nostra scientia, ac de
Apostolice potestatis plenitudine volumus, statuimus
& ordinamus, deinceps perpetuis futuris temporibus
quascunque merces, pecuniarum summas, alias res & bo-
na usque ad quancunque quantitatem ascenden. per
eosdem hospites, & advenas, ac alios Albergatorios sibi
quomodocumque & qualitercumque furto subtrahere, &
sublatata fore asserentes, ac pretendentes à dictis Hospi-
tibus, Albergatoribus, & Cauponibus, ac eorum quolibet
insolidum, nisi illa prius per eosdem advenas, ac hospi-
tarios, & albergatorios, eisdem Hospitibus, Albergato-
ribus, & Cauponibus in custodiam data, & consignata
fuerint, minime repeti, nec eosdem Hospites, Albergato-
res, & Caupones desuper conveniri, capi, arrestari, incar-
cerari, detineri, aut quoquo modo realiter, vel persona-
liter molestari, & vexari posse neque, debere. Quia omnia
predictis hospitibus, & advenis, ac albergatoriis in eo-
rum ingressu dicti Hospites, Albergatores, & Caupones
notificare & intimare debeant, & teneantur.

§. 2. Necnon omnia & singula gratias, concessiones,
immunitates, privilegia, & indulta per quoscunque Rom.
Pont. predecessores nostros, ac nos & Sedem Apostoli-
cam predictæ Societati, & eorum singulis, in genere vel
in specio concessis & concessa, necnon quancunque capi-
tula, statuta, & ordinationes per eos habentibus quomodoli-
bet condita & facta, licita tamen & honesta, quatenus sint
in usu, eadem auctoritate Apostolica tenore presentium
confirmamus & approbamus, illisque perpetuis firmitatis
robor adjicimus, omnesque & singulos, tam juris, quam
facti, si qui forsitan inter venerint, ac solemnitate desuper
factam omnium defectus supplemus.

§. 3. Sen in eisdem, si Societati videbitur, sibi quæcum-
que alia statuta, ordinationes, & capitula rationabilia &
honestas, ac sacris canonibus non contraria condendi, &
edendi, ac condita & edita pro temporum qualitate, &
quociens eis videbitur, alterandi, mutandi, & delendi, ac
alia de novo faciendi, quæ postquam condita & edita, ac
mutata, & de novo facta, & per Camerarium approbata
fuerint, eo ipso eadem auctoritate approbata, & confir-
mata sint & esse censeantur, plenam & liberam faculta-
tem, licentiam & potestatem concedimus.

§. 4. Et ita per quoscunque Iudices, & Commissarios,
quavis auctoritate & potestate fungentes, etiam causa-
rum Palatii Apostolici Auditores, ac S.R.E. Cardinales,
necnon dilectos filios nunc & pro tempore existentes
dictæ Urbis Conservatores, iudicari & definiti, ac obser-
vati debent, & sublati, &c. Si quis, &c. irritum quoque, &c.
decernimus & declaramus.

§. 5. Non obstant. constit. ordinationibus, ac statutis,
etiam juramento, &c. roboratis, privilegiis quoque, indul-
tis, & literis Apostolicis predictis Conservatoribus, &
quibusvis aliis personis, sub quibuscumque ten. & forma
ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis,
aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, etiam iteratis vi-
cibus, etiam pari motu concessis, &c. & concedendis, qui-
bus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione per
de illis, &c. tenores, &c. in litteris latissime extenden. &c. per

hac vice derogamus, & terisque contrariis quibuscumque
cum clausulis opportunitis & consuetis.

Fiat ut petitur. I.
§. 6. Et cum absolute à censuris, ad effectum, &c. *Clausula
repetita.*
quod tenores capitulorum, ac statutorum, & ordinatio-
num, per Societatem predictam quomodolibet confecta-
rum habeantur pro expressis, seu in toto vel in parte ex-
pressi possint. Et de voluntate, statuto, ordinatione, con-
firmatione, approbatione, adjectione, suppletionem, con-
cessione, decreto, declaratione, & derogatione, ac aliis
premissis, quæ hic pro sufficienter ad partem repetitis ha-
beantur, perpetuo in forma gratiosa latissime extenden.
ex certa nostra scientia, & ad perpetuam memoriam, &
cum deputatione executorum opportuna, qui assistant,
cum potestate citandi, &c. etiam per edictum, &c. etiam
dictos Conservatores, &c. inhibendi, &c. etiam simili
edicto aggravandi, & reagrandi, interdicens, &c.
in vocato, &c. brachii secularis, &c. cum derogatione cō-
stitutionis de unâ & duabus, non tamen tribus dietis, ac
quorumcumque statutorum, &c. privilegiorum, indul-
torum & literarum Apostolicarum, quibus etiam Sanctæ
Romanæ Ecclesiæ Card. necnon dictis Conservatoribus
& aliis quibuscumque, sub quibusvis tenoribus & for-
mis, ac cum quibusvis clausulis & decretis in contrarium
quomodolibet, etiam æquali motu, &c. concessis & con-
cedendis: quorum omnium tenores, &c. latissime expri-
mi possint, ad effectum sufficientis derogationis eorum,
ita quod non obstant, &c. latissime extenden. Et quod
premissorum omnium & singulorum, aliorumque circa
premissa necessariorum major & velior specificatio &
expressio fieri possit in litteris per Breve nostrum, seu of-
ficium contradictarum in forma gratiosa, si videbitur, ex-
pedien. seu quod presentis Motus proprii sola signatura
sufficiat, & ubique fidem faciat in iudicio & extra, re-
gula contraria non obstante.

Dat. Romæ apud S. Petrum, 4. Idus Novembris, anno 4. *Dat. P. A.
die 10. Oct.*

Revocatio exemptionum à solutione Dohanæ LXXXII.
Urbis, quibuscumque, præterquam locis Piiis
concessarum, vel in capitulis Dohanæ expres-
sarum. Et declaratio quoad exemptiones ob nu-
merum duodecim filiorum.

Magis generalem revocationem vide inf. in Sixti V.
const. 1. Inter, & Pauli V. const. 11. In maximis.

PIVS PAPA QVARTVS, *Edita A. D.
1563.*
Motu proprio, &c.

Incet fel. rec. Paulus Papa tertius predecessor noster,
rationabilibus causis prævaratis, Motum proprium
ediderit: Nihilominus tanta est hominum importunitas,
ut etiam à Procuratore nostro Fiscali nobis fuerit expo-
situm quod multæ similes & dissimiles prævarata exem-
ptiones postea, tam ab ipso Pauli Tertio, quam à Jo-
lio Tertio, Marcello Secundo, & Paulo Quarto succes-
soribus Pontificibus, & etiam à nobis, etiam sub signatura
Motus proprii exorta fuerunt, unde Dohanæ Urbis, illa-
rumque Dohanæ in eisdem, & forsitan majores, quæ in
preinserto narrantur difficultates & cōtroverfias denuo
incederunt, cum magno etiam nostro & Camere præfate
præjudicio, cum omnia tandem in ipsius Camere detri-
mentum retorqueantur.

§. 1. Nos igitur eisdem quibus præfatus Paulus præ-
decessor, & aliis rationabilibus animam nostram moven-
tibus rationibus & causis, & præsertim quia nunc mul-
to plures sunt ex præsentibus dictarum Dohanarum in-
certos usus per ipsam Cameram assignata summam, ita
quod nihil restat unde summa pro exemptionibus hæ-
rentium defalcari, sumi, seu detrahi possint, omnes de
singulis lites & causas premissorum occasione quo-
modolibet in quacunque instantia, & coram quibus-
cumque iudicibus pendentes ad nos pari modo advoca-
tus & extinguimus. Omnesque & singulas gratias
per quoscunque predecessores nostros, & etiam
per nos quomodolibet, & ex quacunque, etiam
maximam

*Clausula
repetita.*

*Dat. P. A.
die 10. Oct.*

*Edita A. D.
1563.*

Causa conl.

*Revocatio
exemptionum
quoad solu-
tionem Do-
hanarum in-
certis quibus-
dam pro
Piiis locis, vel
ob num. 12.
filiorum con-
cessarum.*

maxima causa, præter expressas in capitulis inter Cameram & Dohanerios præfatos stipulatis, concessas exemptiones, immunitates, ac privilegia, quoad præfatos Almaz Urbis Dohanas, earumque Dohanarum solutionem, & inuolabilem observationem dictorum capitulorum, cum Dohaneris præsentibus & futuris, per eandem Cameram factorum & faciendorum, præterquam pro piis & miserabilibus locis, & pro illis dumtaxat, quibus ob numerum duodecim filiorum concessa & concessa fuerint, & quousque duodecim filii superstitibus in communi vivent, in ipsaque Urbe cum eorum familiis continuè degent, & pro rebus dumtaxat quas ahunde (excepto vino quod pro eorum usu in Riga Almaz Urbis nostræ in barca existeret, comparaverint) in Urbem ipsimet suo sumptu conuehi facient pro suo proprio usu tantum, non autem pro mercimoniis & aliis rebus, quæ ad Urbem, ut vendantur, per eos, seu per alios conuehentur, seu quas ipsi aliter quam pro usu proprio conuehi & portari facient in cæteris rebus, & pro aliis personis, nullis prorsus exceptis, præsentium tenore cassamus, irritamus, annullamus, & revocamus, ac pro cassis, irritis, & nullis habemus, haberique, & eis nullatenus suffragari volumus.

§. 2. Insuper eo quod res & bona præfata, etiam victualia, quas & quæ immunitates præfatas habentes pro usu velle, & esse dicent, debeant fieri mandata in scriptis subscripta per patrem familias, si vivet, aut illo defuncto per illum ex ipsis duodecim filiis qui erit major natus, aut qui domus regimen habeat, etiam cum iuramento attestari, res, bona, & victualia huiusmodi esse pro eorum usu proprio, & ad eorum instantiam adiecta. Et quod etiam facti, gestatores, & barilarii, quorum opera in illis deferendis usi fuerint, fiat solita fides, quomodo res, bona & victualia præfata in ipsorum immunitatem habentium donum delata, & recondita fuerint, alias Dohaneris non debeant immunitates ipsas admittere, sed consuetam ab aliis non immunibus solutionem exigant. Et insuper quod si contingat aliquem ex ipsis filiis ob prælaturam fortasse adeptam, vel ob aliam quamcumque causam propriæ suæ familiæ, & sibi inservientium numerum augere, non debeat immunitas præfata suffragari pro numero personarum, ut præfertur, seu aliis quomodolibet accrescentium, sed suffragetur, admittaturque dumtaxat pro numero, & habita ratione personarum quæ erant tempore impetratæ immunitatis. Et si ipsi Dohaneris aliter quam ut præfertur, immunitates ipsas receperint, pro illis quantitibus, in quibus præmissa excedent, & non observabunt, Camera non teneatur eis facere aliquam remissionem.

§. 3. Et sic per ipsos Camerarium & Clericos Cameræ, & alios quoscumque iudices, etiam S. R. E. Cardinales in quacumque instantia, sublata, &c. iudicari, irritumque, &c. quicquid secus, &c. decernimus.

§. 4. Mandantes Camerario, Præsidenti, & Clericis præfatis, ut revocationem, cassationem, irritationem, & annullationem, ac decretum nostrum huiusmodi, omniaque & singula alia præmissa, sub indignationis nostræ pœna observent, & ab aliis inuolabiliter observati mandent & faciant.

§. 5. Non obstantibus præmissis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, privilegiis, indultis, & immunitatibus prædictis, tam sub plumbis, quam per breve, aut aliis hæcenus, ut præfertur, concessis, & in futurum, etiam cum præsentis expressa derogatione, Motu proprio, & manu nostra propria concedendis, sub quibuscumque verborum expressionibus, & clausulis, etiam derogatoriarum derogatoris, irritantibus, & aliis quantumcumque fortissimis decretis, etiam de illis pro illorum sufficienti derogatione, certa, & expressa forma, & individua, ac de verbo ad verbum expressio, seu insertio faciendæ esset, illorum omnium tenores, &c. pro expressis, &c. cæterisque in contrarium facien. quibuscumque.

§. 6. Præsentis autem decreti solam signaturam, regulam contraria non obstant. sufficere, & ejus exempla manu unius ex Notariis Camera prædictæ subscripta, ubique in iudicio, & extra fidem facere, in librisque Camera præfate consuetis registrari volumus & mandamus.

Placet Motu proprio. I.

Confirmatio sacri & Oecumenici Concilii Tridentini. LXXIII.

Ista Concilium indicit Paul. III. in consil. 33. Inito. Et post Iulium III. profectus est hic Pont. ut sup. in consil. 23. Ad Ecclesiam. Ac Præfatis in interessentibus indulta concessa in consil. 28. Circumspecta. Ordinemque loci quem ibi in actibus publicis Præfatis habent, declaravit in consil. 24. Sicut ea. Et quando ligare incipiat, habetur hic infra in consil. 80. Sicut ad.

Super interpretatione decretorum huius Concilii, quam hic Pontifex sibi reservat, necnon & super executione ejusdem Concilii Card. Congregationem instituit hic idem Pont. in consil. 81. Alias nos, & Sixt. V. in consil. 74. Immensa, in Congregat. 8.

PIVS EPISCOPVS, &c. Editio 1564. Ad perpetuam rei memoriam.

Benedictus Deus, & Pater D. N. Jesu Christi, Pater Misericordiarum, & Deus totius consolationis, qui respicere dignatus Ecclesiam suam sanctam, tot procellis & tempestatibus agitaram, atque vexatam, & gravius in dies laborantem, apto tandem ei subvenit, optatoque remedio. Ad plurimas & perniciosissimas hæreses extirpandas, ad corrigendos mores, & restituendam Ecclesiasticam disciplinam, ad pacem & concordiam Christiani populi procurandam, indictum jam pridem in civitate Tridentina oecumenicum & generale Concilium à patre mem. Paulo III. prædecessore nostro, & sessionibus aliquot habitis cœptum fuerat. Ab ejus autem successore Julio in eandem Urbem revocatum, post alias sessiones celebratas variis impedimentis & difficultatibus objectis, ne tum quidem peragi potuerat. Itaque diutius intermissum fuerat, non sine maximo mœrore piorum omnium, cum quotidie magis Ecclesia ejusmodi remedium imploraret.

§. 1. Nos autem post susceptum Sedis Apostolicæ regimen, tam necessarium ac salutare opus, sicut pastoralis sollicitudo monebat, divinæ misericordiæ fiducia perficere aggressi, adjuvi pio studio charissimi in Christo filii nostri Ferdinandi Romanorum Imperatoris electi, & aliorum Christianorum Regum, Rerumpublicarum, ac Principum, tandem consecuti sumus, quod nec diurnis, nec nocturnis curis laborare desistimus, quodque à Patre luminum assidue precati sumus. Cum enim eam in Urbem undique ex Christiani nominis nationibus convenisset nostris convocata literis, & sua etiam ipsorum pietate excitata Episcoporum, & aliorum insignium Prælatorum maxima, & oecumenico Concilio digna frequentia, præter plurimos alios pios, & sacrarum literarum scientia, diviniq; & humani juris cognitione præstantes viros, præsentibus ipsi Synodo Sedis Apostolicæ Legatis, nobis ad eod. Concilii libertati faventibus, ut etiam de rebus Sedi Apostolicæ propriè reservatis liberum ipsi Concilio arbitrium per literas ad Legatos nostros scriptas ultro permiserimus, quæ de Sacramentis & aliis rebus, quæ quidem necessariæ visæ sint, tractanda, definienda, & statuenda restabant, ad confutandas hæreses, ad tollendos abusus, & emendandos mores à sacrosancta Synodo summa libertate, diligentiaque tractata, & accuratè, ac maturè admodum definita, explicata, statuta sunt. Quibus rebus perfectis Concilium tanta omnium qui illi interfuerunt concordia peractum fuit, ut consensus eum planè à Domino effectum fuisse contiterit, idque in nostris atque omnium oculis valde mirabile fuerit. Pro quo tam singulari Dei munere supplicationes statim in Alma hac Urbe indiximus, quæ magna Cleri, & populi pietatè celebratæ fuerunt, laudèque & gratias divinæ majestati merito persolvendas curavimus, cum ejusmodi Concilii exitus spem magnam, & prope certam attulerit, fore ut hæreses in dies fructus ad Ecclesiam ex ipsius decretis, constitutionibusque perveniant.

Uta. Trid. indicit Paul. III. ut in consil. 33. Inito. Et infra à Jul. III. sed eius consil. prætermis.

Uta autem Pontif. illud præfati inf. ut sup. in consil. 23. Hinc Concil. interfuerunt Legati Card. 2. Patriarcha 3. Archiepiscopi 25. Episcopi 168. Abbates 7. Præpositi quorundam abbatum 39. Generales Ordinum 7. Qui omnes subscripserunt se Concil. & fuerunt n. 255. ut legitur in fine Concilii.

Declaratio sua exemptionis ob numerum 12. filiorum.

Id quod videtur in consil. Pauli III. cit. infra.

Decretum irritans.

Deputatio procuratoris.

Clausula derogatoria.

Uta signaturæ sufficere. Super illis exemplum præfatis. Pate subser.

Confirmat
modo Pent.
isto d. Con-
cilium, quam
confirmatio-
nem Synodus
petit, ut haec
betur propo-
sio. d. Conc.

§. 1. Cum autem ipsa sancta Synodus pro sua erga Se-
dem Apostolicam reverentia, antiquorum etiam Con-
ciliorum vestigiis inherens, decretorum suorum om-
nium, quae nostro, & praedecessorum nostrorum tempore
facta sunt, confirmationem a nobis petierit, decreto de
ea re in publica sessione facto. Nos ex Legatorum literis
prius, deinde post reditum eorum ex iis, quae Synodi no-
mine diligenter retulerunt, postulatione ipsius Synodi
cognita, habita super hac re cum Venerabilibus fratri-
bus nostris S. R. E. Cardd. deliberatione matura, sancti-
que Spiritus in primis auxilio invocato, cum ea decreta
omnia Catholica, & populo Christiano utilia, ac salu-
taria esse cognovissemus, ad Dei Omnipotentis laudem,
de eorumdem fratrum nostrorum consilio & assensu, in
Consistorio nostro secreto illa omnia & singula, aucto-
ritate Apostolica hodie confirmavimus, & ab omnibus
Christi fidelibus suscipienda, ac servanda esse decrevi-
mus, sicut harum quoque literarum tenore ad clariorem
omnium notitiam confirmamus, & suscipi, observarique
decernimus.

Præcipitque
Prælati &
alii ut illud
observent.

At quando
ligari inci-
piat, dicitur
rubr.

§. 2. Mandamus autem in virtute sanctæ obedientiæ,
& sub pœnis à sacris Canonibus constitutis, aliisque
gravioribus, etiam privationis, arbitrio nostro infligen-
dis, universis, & singulis Venerabilibus fratribus nostris
Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & aliis quibus-
vis Ecclesiarum Prælati, cujuscumque status, gradus, ordi-
nis, & dignitatis sint, etiam si Cardinalatus honore
præfulgeant, ut eadem decreta & statuta Ecclesiarum suis,
civitatis, & diocesis, in iudicio & extra iudicium
diligenter observent, & à subditis quique suis, ad quos
quomodolibet pertinent, inviolabiliter faciant obser-
vari, contradictores quoslibet & contumaces per sen-
tentias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, etiam in ipsis
decretis contentas, appellatione postposita compescen-
do, invocato etiam, si opus fuerit, brachii secularis
auxilio.

Hortatur
etiam Imper-
at. Reges, &
Principes ad
observatio-
nem ejusdem
Concilii.

§. 4. Ipsum verò charissimum filium nostrum Impera-
torem electum, ceterosque Reges, Republicas, ac Prin-
cipes Christianos monemus, & per viscera misericordiæ
D. N. Jesu Christi obtestamur, ut qua pietate Concilio
per Oratores suos affuerunt, eadem pietate, ac pari stu-
dio divini honoris, & populorum suorum salutis causa,
pro Sedis quoque Apostolicæ, & sacre Synodi reveren-
tia ad ejusdem Concilii exequenda, & observanda de-
creta Prælati, cum opus fuerit, auxilio & favore suo
adsint, neque adversantes sanæ ac salutari Concilii do-
ctrinæ opiniones à populis ditionis suæ recipi permit-
tant, sed eas penitus interdiant.

Prohibetque
adi commen-
tarios vel in-
terpretatio-
nes super de-
cretis Concilii.

§. 5. Ad vitandum præterea perversionem, & confu-
sionem quæ oriri posset si unicuique liceret, prout ei li-
buerit in decreta Concilii commentarios, & interpreta-
tiones suas edere, Apostolica auctoritate inhibemus om-
nibus, tam Ecclesiasticis personis, cujuscumque sint ordi-
nis, conditionis, & gradus, quam laicis quocumque
honore, ac potestate præditis, Prælati quidem sub inter-
dicti ingressus Ecclesiæ, aliis verò quicumque fuerint,
sub excommunicationis lætæ sententiæ pœnis, ne quis
sine auctoritate nostra audeat ullos commentarios, glo-
sas, annotationes, scholia, ullumve omnino interpreta-
tionis genus super ipsius Concilii decretis quocumque
modo edere, aut quicumque quocumque nomine, etiam
sub prætextu majoris decretorum corroborationis, aut
executionis, aliove quæsito colore statuere.

Declaratio-
nemque Con-
cilii sibi re-
servat. Hoc
voluit etiam
Synodus Tri-
dent. in sess.
25. c. ult.

§. 6. Si cui verò in eis aliquid obscurius dictum, &
statutum fuisse, eamque ob causam interpretatione, aut
decisione, aliqua egere visum fuerit, ascendat ad locum
quem Dominus elegit, ad Sedem videlicet Apostolicam
omnium fidelium magistrum, cujus auctoritatem etiam
ipsa sancta Synodus tam reverenter agnovit. Nos enim
difficultates, & controversias, si quæ ex eis decretis orta
fuerint, nobis declarandas, quemadmodum ipsa quoque san-
cta Synodus decrevit, reservamus, parati, sicut ea de nobis
merito confisa est, omnium Provinciarum necessitatibus
ea ratione, quæ commodior nobis visa fuerit, providere.

Decretum
irritans.

§. 7. Decernentes nihilominus irritum, & inane, si se-
cus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter, vel
ignotanter contigerit attentari.

§. 8. Ut hæc autem ad omnium notitiam perveniant,
neve quis excusatione ignorantis uti possit, volumus &
mandamus, ut hæc literæ per aliquos curiæ nostræ Cur-
sores in Basilica Vaticana Principis Apostolorum, & in
Ecclesia Lateran. tunc cum in eis populus, ut Missa-
rum solemnibus interfit, congregari solet, palam, &
clara voce recitentur, & postquam recitata fuerint, ad
valvas earum Ecclesiarum, itemque Cancellariæ Apo-
stolicæ, & in loco solito Campi Floræ affigantur, ibique
ut legi, & omnibus innotescere possint, aliquantisper
relinquantur. Cum autem inde amovebuntur, relictis de
more ibidem exemplis, in Alma Urbe ad impressionem
tradantur, quo commodius per Christiani nominis Pro-
vincias, & Regna divulgari possint.

Justitia
randa
Bullam.

§. 9. Transumptis quoque eorum, quæ manu alicujus
publici Notarii scripta, subscriptave, & sigillo ac sub-
scriptione alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica
constitutæ munita fuerint, fidem sine ulla dubitatione
haberi mandamus atque decernimus.

Transump-
tum fidei.

§. 10. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc pagi-
nam nostræ confirmationis, monitionis, inhibitionis, re-
servationis, voluntatis, mandatorum, & decretorum in-
fringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem
hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipoten-
tis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se
noverit incursum.

Sanctis pe-
malis.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarn. Dominicæ
millesimo quingentesimo sexagesimo quarto, septimo
Kalend. Februarii, Pontific. nostri anno quinto.

Dat. P. A.
die 25. Jan.
7. servio.

Ego Pius Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

Papa sub-
scripsit.

Si mei non fuerint dominati, tunc immaculatus ero.

- Ego F. Card. Pisanus Episcopus Ostien. Decanus.
- Ego Fed. Card. Cæsius Episcopus Portuen.
- Ego Jo. Card. Moronus Episcopus Tusculanus.
- Ego A. Card. Farnesius Vicecanc. Sabinen.
- Ego R. Card. Sancti Angeli Major Pœniten.
- Ego Jo. Card. Sancti Vitalis.
- Ego Jo. Mi. Card. Saracenus.
- Ego Jo. B. Cicada Card. S. Clementis.
- Ego Scipio Card. Pisanus.
- Ego Jo. Card. Reumanus.
- Ego F. M. G. Card. Alexandrinus.
- Ego F. Clemens Card. Aræceli.
- Ego Jac. Card. Sabellus.
- Ego B. Card. Salviatus.
- Ego Ph. Card. Aburd.
- Ego Lud. Card. Simoneta.
- Ego F. Card. Pacieus, y de Tol.
- Ego Marcus Antonius Card. Amulius.
- Ego Jo. Fr. Card. de Gambara.
- Ego Carolus Card. Borromæus.
- Ego M. S. Card. Constantien.
- Ego Alph. Card. Gesualdus.
- Ego Hip. Card. Ferrar.
- Ego Fr. Card. Gonzaga.
- Ego Guid. Asc. Card. Camerarius.
- Ego Vitellotius Card. Vitellius.

Cardinali
subscrip-
sit.

Græci subijciuntur jurisdictioni Ordinariorum, cir-
ca ea quæ Dei cultum, Sacramentorum admi-
nistrationem, animarumque salutem, & hære-
sum extirpationem concernunt.

Alia de Græcis notavi plenè in consilio. 4. Innoc. IV.
Sub Catholicæ.

PIVS PAPA QVARTVS,
Manu propria, &c.

Edita A.D.
1564.

Romanus Pontifex præcipuus æquitatis, & religio-
nis assertor, facultates, & gratias ab Apostolica Sede
concessas, ex quibus tempore procedente animarum pe-
ricula, & inter Catholicos scandala provenire animad-
vertit,

Euordium.

vertit, pro sui pastoralis officii debito mature revocare consuevit.

§. 1. Sanè nonnulli locorum Ordinarii nuper ad audientiam nostram referri curarunt, quod in quamplicitibus Regni Siciliae citra, & ultra Pharam, & aliis Christiani nominis civitatibus, & locis magna Graecorum, tam religiosorum, & saecularium clericorum, quam laicorum multitudo reperitur, qui Ecclesiae Graecae mores, & ritus observantes, seque suos proprios ejusdem nationis Praelatos habere, ac illis, non autem locorum Ordinariis subesse, sed immunitatum, aliorumque privilegiorum sibi per fel. rec. Leonem X. Paulum III. Julium etiam III. & forsitan alios Rom. Pontif. praedecessores nostros, & dictam Sedem antiquitus concessorum praetextu, se ab eorundem Ordinariorum jurisdictione, & superioritate exemptos esse praetendentes, in punitate sibi proposita, in diversas haereticas, nefariasque opiniones, & absurda deliramenta passim prolabantur, asserentes inter alias eorum blasphemias, nullum esse defunctorum purgatorium, Rom. Pont. aliquam in eos jurisdictionem, vel auctoritatem habere negantes, indulgentias ab illo concessas damnantes, Ecclesiasticas sententias, & censuras ab eo latas spernentes, Sanctissimae Dei genitricis Virginis Mariae, beatorum Apostolorum, & aliorum Dei Sanctorum festiuitates ab Ecclesia Romana, sanctisque Patribus ordinatas non observantes, sanctissimum Eucharistiae Sacramentum suis infantibus in Baptismo exhibentes, inhumata defunctorum cadavera superstitione quadam impia, & plusquam barbarica e sepulchris etuentes, igneque comburentes, Ordinariorum locorum, quos habitant, visitationem, & jurisdictionem contemnentes, & Ecclesiasticam disciplinam perturbantes, ac demum hujusmodi, aliisque suis opinionibus erroneis atque sacrilegis populos Latinos inficientes, correctionem legitimam suae praetense exemptionis clypeo repellentes, in suis impietatibus, abususque consenscunt, & immoriuntur, in suarum, vicinorumque populorum, praesertim simplicium animarum perniciem, & scandalum plurimorum.

Graci praudentes se sumptos a iurisdictione Ordinarii impunitate sibi proposita, committunt multos errores hic expressi.

Item Pontifex iste eos subiecit iurisdictioni Ordinarii, circa ea qua spectant ad Dei cultum, &c. & ritus aliorum eorundem Graecorum approbatos servavit. Sed quoad officiorum celebrationes, vide infra Pii V. constit. 11. Providentia.

§. 2. Nos igitur providè considerantes ejusdem Sedis intentionem nunquam fuisse, exemptionem, aliudve privilegium à se concessum iri, ut inde scelera impunita, & animarum periculum emergat, abusus, & periculis hujusmodi, quantum cum Deo possumus, tempètivè obviare volentes, ac quatenus exemptionem, aliorumque privilegiorum dictis Graecis, eorumque Praelatis, Rectoribus, Abbatibus, & aliis, tam Sancti Basilii, & alterius Ordinis regularibus, quam saecularibus, ac etiam laicis personis, quocumque nomine nuncupatis, per praefatos, & alios quoscumque Romanos Pontifices praedecessores nostros, ac nos & Sedem praefatam, in genere vel in specie haecenus concessorum, ac etiam iteratis vicibus approbatorum, & innovatorum, literarumque desuper confectarum, & inde secutorum tenores praesentibus pro sufficienter expressis habentes, Motu proprio, & ex certa scientia nostra, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine omnes & singulas exemptiones, ac prout illas concernunt, desuper confectas literas praefatas, ad hoc videlicet, ut ipsi locorum Ordinarii quascumque Graecorum Ecclesias, Monasteria, Prioratus, & alia pia loca, tam saecularia, quam cujusvis Ordinis regularia, eorumque Praelatos, etiam si Episcopali, Archiepiscopali, ac majori dignitate praefulgeant, necnon Abbates, Rectores, Ministros, & quavis alias ejusdem nationis personas, in suis civitatibus, & diocesisbus consistentia, quoties opus fuerit, visitare, ac in illis suam ordinariam jurisdictionem, plenamque & omnimodam superioritatem, in iis quae Dei cultum, Sacramentorum administrationem, & animarum salutem, haereticumque extirpationem concernunt, exercere, & exequi libere, & licitè valeant, reliquis ipsorum Graecorum in divinis celebrandis, aliisque ritibus à Sede Apostolica approbatis, necnon privilegiis, & gratiis Apostolicis intactis remanentibus, auctoritate Apostolica tenore praesentium perpetuè revocamus, cassamus, & annullamus, ac revocatas, cassatas & annullatas esse, nec ipsis Graecis, clericis, vel laicis, eorumve Praelatis, Ecclesiis, Cœnobiis, aut aliis piis locis in aliquo suffragari, sed illos omnes &

singulos locorum, in quibus moram traxerint, Ordinariorum visitationi, correctioni, punitiōi, jurisdictioni, & omnimodae superioritati in praesentibus subesse, illisque tanquam superioribus suis, suarumque animarum praesentibus humiliter obedire.

§. 3. Et sic per quoscumque iudices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam S. R. E. Cardinales, sublata, eis quavis aliter iudicandi facultate, iudicari, & definiti debere, ac quicquid secus à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignotanter attentari contigerit, irritum & inane decernimus.

§. 4. Non obstantibus praevissis, ac constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

§. 5. Per hoc tamen non intendimus, quod ipsi Graeci ab eorum Graecanico ritu distrahantur, vel alias desuper quoquo modo per locorum Ordinarios, aut alios impediantur.

§. 6. Et quia difficile foret praesentes ad diversa loca, in quibus illatum exhibitio forsitan erit necessaria, circumferri, volumus, & eadem auctoritate similiter decernimus, quod earundem praesentium transumptis, etiam impressis, Notarii publici manu subscriptis, & personae in dignitate Ecclesiastica constitutae sigillo signatis, plenaria & indubia, eaque prout adhabeatur fides in iudicio & extra, quae praesentibus adhiberi deberet, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae apud S. Petrum, sub anno Piscatoris, die 16. Februarii 1564. Pontificatus nostri anno quinto.

Decretum in vitan.

Clasulada registri.

Fides transumptorum.

Dat. P. A. 5. die 16. Febr.

Decisio in favorem Congregationis Lateranen. Canonicorum Regularium Ordinis S. Augustini, super lite, quam de praecedentia habebat, cum Congregatione Cassinensi, alias S. Justinae, Monachorum Ordinis S. Benedicti.

LXXV.

De praecedentia autem eorundem Canonicorum cum omnibus regularibus, praeter Canonicos saeculares S. Georgii in Alga, extat declaratio Pii V. in eju. const. 116. Cum ex, nbi notabo. Alia de Congregatione Lateranensi notavi sup. in constit. 2. Paschal. II. Quanto, fol. 57. Et de Congregatione Cassinensi notavi pariter supra in constit. 1. Iulii II. Super.

PIVS PAPA QVARTVS, Ad perpetuam rei memoriam.

Edita A.D. 1564.

Sedis Apostolicae providentia circumspècta, ne rursus ea quae in controversiis inter personas Ecclesiasticas, praesertim Altissimo sub regulari professione famulantes exortis, pro tranquillo Religionis statu prudenter ordinavit, in molestos contentiones anfractus relabatur, majorem solet, dum id res ipsa requirit, adhibere cautionem.

§. 1. Sanè nuper postquam, sicut nobis innotuerat, ab antiquis usque temporibus, etiam supra centum annos retroactos, lis & causa, seu controversia inter dilectos filios Rectorem generalem, & Canonicos regulares S. Augustini Congregationis Lateranensis ex una, ac Monachos S. Benedicti Ordinis Cassinensium alias Sanctae Justinae de Padua Congregationum partibus ex altera, super illorum praecedentia, seu praecedentis suborta, & coram diversis iudicibus, etiam in nostro Palatii Apostolici auditorio ventilata, ac demum non sine animi nostri molestia in oecumenico Concilio Tridentino inter earundem Congregationum Abbates revocata fuerat.

Lis sup. praecedentis de qua in rubrica nota erat.

§. 2. Nos considerantes, lites & controversias hujusmodi in Ecclesia, praesertim inter religiosas, & reformatas personas, quae relictis mundi vanitatibus, votum suum in humilitatis spiritu Domino, & Deo nostro, qui se pro nobis usque adeo humiliavit, ut formam servi acciperet, persolvere profitentur, non modicum illi praeclearae, Deoque praecipue dilectae virtuti, quae est humilitas, labem infundere, populoque scandalum generare, ac

Quam ista Pontifex audien. & sibi visitendam commisit tribus Cardinalibus hic nominatis.

propterea

propterea illas omni ratione submoendas, publicaeque religioni, tranquillitati, ac ministrorum Dei conciliationi, & mutuae dilectioni quamprimum consulendam esse rati: Motu proprio dictas causas, & controversias ubilibet, & coram quibusvis iudicibus, & in quibusvis instantiis indecisas pendentes, ab eisdem iudicibus ad nos auocauimus, illasque dilectis filiis nostris Joanni Michaeli Sanctae Anastasiae Saraceno, Joanni Baptista S. Clementis Cicadae, ac Bernardino Scoto nuncupatis, S. R. B. Presbyteris Card. audiendas, cognoscendas, & decidendas per quamdam Motu proprio schedulam, & deinde illas per aliud nostrum rescriptum eisdem Cardinalibus per eos audiendas tantum, nobisque referendas commisimus.

Qui Card. reuelant Pontifici causas Canonicas procedere debere.

§. 3. Qui quidem Cardinales, dictis partibus, earumve procuratoribus, & advocatis pluries auditis, dubiisque emergentibus ad plenum discussis, & resolutis, compertis satis per eos ex compluribus literis Apostolicis, diversisque aliis documentis, rationibus & probationibus, quod ipsi Canonici fuerunt, & sunt de illis clericis à S. Augustino, quinimò à sanctis Apostolis institutis, eosdem Canonicos, tam suae antiquae institutionis huiusmodi, quam etiam dignitatis clericalis, qua eos statim quod professionem regularem emittunt, insignitos esse oportet, aliarumque qualitarum in eis existentium ratione, dictamque illarum Congregationem Lateranensem, praefatos Monachos, & eorum Congregationem Cassinensem, praecedere debere censuerunt, & concluderunt, suamque conclusionem huiusmodi ad audientiam nostram iuxta ultimi nostri rescripti praefati tenorem retulerunt.

Pont. idem sententiam pro Canonicis.

§. 4. Unde nos illorum relatione intellecta, eaque per nos diligenter examinata, quoniam eam in omnibus suis partibus veritati, & juri consonam comperimus, per nostram definitivam sententiam pronuntiauius, sententiauius, deorrevimus, & declarauimus, Abbates, Praelatos, & Canonicos regulares Congregationis Lateranensis, ut clericos dimissa superiori veste, pallio, seu cappa, in linea veste, clericaliue habitu incedentes (quod etiam in Alma Urbe consuetum fuerat, & tunc observabatur) in processionibus & omnibus aliis actibus publicis, & privatis, tam in d. Urbe, nostroque & aliorum Romanorum Pontificum successorum nostrorum conspectu, quam aliis in universis, & quibuscumque aliis civitatibus, terris, oppidis, & locis, Abbates, Praelatos, & Monachos Ordinis S. Benedicti Congregationis Cassinensis, praedictos praecedere debuisse & debere, ac eosdem Abbates, Praelatos, & Canonicos regulares, dictamque eorum Congregationem, ut praefertur incedentes, dictis Abbatibus, Praelatis, & Monachis S. Benedicti, & eorum Congregationi in omnibus, & singulis praemissis praefereudos, anteponeudos, & in digniori loco locandos fore, & esse.

Abbasque ipsorum Religionum de hunc procedentibus singulariter, & de per se, absque eorum Convictibus, iuxta antiquiorum promotioni.

§. 5. Abbates vero dictarum Congregationum singulariter, & de per se absque eorum conventibus in Conciliis generalibus, Provincialibus, & Synodalibus, ac aliis actibus publicis, & privatis, in quibus Abbates de jure, vel consuetudine locum, & votum habent, vel pro tempore quomodolibet habebunt, inter sese iuxta singulorum ipsorum Abbatum ibidem intervenientium priorum, & antiquiorum promotionem ad Abbatiam, ac illorum promotione dumtaxat, non autem Congregatione, & Ordinis cuius sint, attentis, praecedere, & praeferrere, & in digniori loco collocari debuisse & debere, prout ex tunc praetulimus, anteposuius, & collocavimus, praeferrere quoque, molestationes, oppressiones, perturbationes, vexationes, & impedimenta quaecumque per Abbates, Praelatos, & Monachos praedictos, & eorum Congregationem Cassinensem, eisdem Abbatibus, Praelatis, & Canonicis Regularibus Congregationis Lateranensis, super praefatis omnibus & singulis, & illorum occasione quomodolibet factas, praestitas, & illatas, factaque, praestita, & illata, fuisse, & esse temerarias, illicitas, indebitas, & injustas, temerariaeque, illicitae, indebitae, & injustae, ac de facto praesumptas, & praesumptas, illasque, & illa Abbatibus, Praelatis, & Monachis Congregationis Cassinensis huiusmodi fecisse, & facere minime licuisse, neque licere de jure. Et propterea de, & super illis, ac dicto jure

procedendi, omnibusque, & singulis aliis praemissis perpetuum silentium imponendum fore, & esse, & tunc inpositum, prout in rescripto, relatione, & sententia praedictis plenius continetur.

§. 6. Ne autem de sententia, aliorumque praemissorum validitate ullo unquam tempore dubitari, ac propter ea vel alio quovis praetextu rem mature discussam, & iudicatam, rursus in controversiam retrahi, neve de novo in Ecclesia Dei inter tales personas religiosas, contentiones exoriri, ac populo scandala generari contingat, tempellivè providere, ac supremam huic negotio manum apponere cupientes, necnon veriores literarum singulorum praedecessorum, ac rescripti processus, relationis, sententiaeque praefatorum, & inde secutorum tenores praesentibus pro sufficienter expressis habentes, Motu simili, non ad ipsorum Abbatum, Praelatorum, & Canonicorum Regularium Congregationis Lateranensis, vel alterius pro eis nobis super hoc oblatam petitionis instantiam, sed ex mera deliberatione, & certa scientia nostra, ac de Apostolica potestatis plenitudine, ad effectum executionis dictae sententiae tantum, omnes & singulos processus, & sententiae praefatorum defectus, etiam substantiales, si qui forsan in eisdem intervenerint, harum serie supplemus, ac eandem sententiam unà cum ejus processu validos, & efficaces esse, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & inviolabiliter ab omnibus observari debere, nec partes ipsas ab eis ullo unquam tempore quovis praetextu, quovis colore resistere posse, sed ad illorum observationem teneri, censurisque & poenis, tam Ecclesiasticis, quam pecuniariis ad id cogi, & compelli, neque Monachos, eorumve Congregationem adversus sententiam, aliave praemissa in pristinum quovis quovis colore, vel ingenio restitui, nec illa oppugnantes audiri.

Et modis, ut supra, sententiam, & lam in inviolabiliter servari mandat.

§. 7. Praesentisque literas de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostrae, aut alio quovis defectu notari, seu impugnari posse, sicque, & non aliter per quoscumque Judices, & Commissarios, etiam S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiti debere, ac quicquid secus à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus, praemissaque omnia perpetuo statuimus.

Clausula rogatoria. Decernimus irritum.

§. 8. Et quod ita fiant, & observentur, volumus atque mandamus similiter venerabili fratri Episcopo Amerinensi, & dilectis filiis nostro in Alma Urbe, & ejus districti Vicario in Spiritualibus, ac Curiae causarum Camerae Apostolicae Auditori generalibus, per praesentes motu parti mandantes, quatenus ipsi vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios praesentes literas, & in eis contenta quaecumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Rectoris generalis, & Abbatum, Praelatorum, ac Regularium Canonicorum S. Augustini Congregationis Lateranensis, praefatorum, vel alicujus eorum fuerint requisiti solemniter publicantes, ac illis in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostra illos suppletionem, decreto, voluntate, & mandato, aliisque praemissis pacifice frui, & gaudere. Non permittentes eos vel eorum quempiam desuper per quoscumque quomodolibet indebitè molestari, deturbari, vel inquietari. Contradictores quoslibet, & rebelles per sententias, censuras, & tam Ecclesiasticas, & pecuniarias, etiam arbitrio suo moderandas, & applicandas, quam etiam privationis beneficiorum Ecclesiasticorum per ipsos contradictores obtentorum poenas, aliaque juris remedia, appellatione postposita compescendo, ac legitime super his habendis servatis processibus, illos sententias, censuras & poenas huiusmodi incurrisse declarando, illosque etiam iteratis vicibus aggravando, & interdictionem Ecclesiasticam imponendo, invocato etiam ad hoc, si opus sit, auxilio brachii secularis.

Executores huius consueverunt depositum facultatis.

§. 9. Non obstantibus praemissis, ac fel. rec. Bonifacii PP. VIII. praedecessoris nostri de una, & Concilii generalis ultra tres dietas ad iudicium non trahatur, ac aliis quibusvis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon

Clausula rogatoria.

necnon Monasteriorum, & Ordinum ac Congregatio-
num prefatorum, etiam juramento, confirmatione Apo-
stolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, vel
consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis & literis
Apostolicis illis, eorumque superioribus, ac personis,
sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibus-
vis, etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque effica-
cioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis
decretis, in genere, vel in specie, etiam motu & scientia
similibus quomodolibet concessis, ac etiam iteratis vi-
cibus approbatis, & innovatis, quibus omnibus, illorum
tenores pro sufficienter expressis, & insertis habentes, il-
lis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat
specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibus-
cumque, aut si aliquibus communiter vel divisim ab
Apostolica sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi,
vel excommunicari non possint per literas Apostolicas
non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad ver-
bum de indulto hujusmodi mentionem.

§. 10. Volumus autem, quod presentium transcriptis
manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo per-
sonæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis in ju-
dicio, & extra ubilibet locorum plena, & indubia, ead-
emque profusa fides adhibeatur, quæ ipsi presentibus
adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostense.

Dat. Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die
decimo octava Januarii 1564. Pontificatus nostri anno 5.

Sequitur tenor sententia prædictæ.

Christi nomine invocato, pro Tribunali sedentes, &
solum Deum præ oculis habent, per hanc nostram
definitivam sententiam, quam ferimus in his scriptis,
in causa & causis, quæ coram nobis, & quas dilectis filiis
nostris Joanni Michaëli Saraceno tit. S. Anastasiæ, Joanni
Baptistæ Cicadæ tit. S. Clementis, ac Bernardino Sco-
to tit. S. Matthæi, S. R. E. Cardinalibus primò audien-
das, cognoscendas, & per eos decidendas, & terminandas,
& deinde per præfatos Cardinales per Apostolica nostra
rescripta nobis referendas commisimus, inter dilectos
filios Abbates, Prælatos, & Canonicos regulares Ordinis
S. Augustini, Congregationis Lateranen. & univer-
sam Congregationem ex una, & Prælatos, Abbates, &
Monachos Ordinis S. Benedicti Congregationis Cassi-
nen. aliàs S. Justine de Padua nuncupatos, & dictam eor-
um Congregationem, de, & super præcedentia, & jure
inter eos præcedendi, tam in processibus, quam in
generalibus, & synodalibus, seu Provincialibus Conciliis,
omnibusque actibus publicis & privatis, rebusque aliis
in actis causæ, & causarum hujusmodi latius deductis, &
illorum occasione in prima, seu alia versæ fuerint, & ver-
tebantur instantiis, partibus ex altera, causa hujusmodi
coram dictis Cardinalibus ad plenum ventilata, ac sæpius
auditis partibus, & dubiis in ea plenè discussis, & resolu-
tis, ac visis de jure videndis, & demum per dictos Car-
dinales nobis matura de super facta relatione, pronuntia-
mus, sententiamus, decernimus, & declaramus Abbates,
Prælatos, & Canonicos regulares Congregationis Late-
ran. uti clericos, dimissa superiori veste, clericali que ha-
bitu incedentes (quod etiam in Alma nostra Urbe Romæ
consuetum fuit, & nunc observatur) in processibus,
& omnibus aliis actibus publicis, & privatis, tam in dicta
Alma Urbe nostra, nostroque, & successorum nostrorum
conspectu, quam aliàs universis, ac quibuscumque aliis
civitatibus, terris, oppidis, & locis, & dictis Abbatibus,
Prælatibus, & Monachis Ordinis S. Benedicti Cassinen. præ-
cedere debuisse, & debere, eisdemque Abbates, Prælatos,
& Canonicos regulares, dictamque eorum Congregatio-
nem, ut sup. incedentes, dictis Abbatibus, Prælatibus, & Mo-
nachis S. Benedicti, & eorum Congregationi, in omni-
bus, & singulis præmissis præferendos, anteponendos, &
in digniori loco collocandos fore, & esse. Abbates verò
dictarum Congregationum Lateran. & S. Benedicti singu-
lariter, & de per se, absque eorum conventibus, in Con-
ciliis generalibus, Provincialibus, & Synodalibus, & aliis
actibus publicis, & privatis, in quibus Abbates de jure,
vel consuetudine locum, & votum habent, vel pro tem-

poere quomodolibet habebunt, inter sese juxta singulor-
um ipsorum Abbatum ibidem intervenientium prioritatem &
antiquiorem promotionem ad Abbatiam, ac illa promo-
tione dumtaxat, non autem Congregatione, & Ordine
cujus fuerint attentis, præcedere, ac præferri, & in di-
gniori loco collocari debuisse, & debere, prout præferi-
mus, anteponimus, collocamus, præferimus, anteponi-
& collocari respectivè mandamus. Jactationes quoque,
molestationes, oppositiones, perturbationes, vexationes,
& impedimenta quæcumque per præfatos Abbates, Præ-
latos, & Monachos dicti Ordinis S. Benedicti, & dictam
eorum Congregationem eisdem Abbatibus, Prælatibus,
Canonicis Regularibus dicti Ordinis, & eorum Congre-
gationi, de, & super præfatis omnibus & singulis, & illo-
rum occasione quomodolibet factas, præstitas, & illatas,
factaque, præstita & illata fuisse, & esse temerarias, illi-
citas, indebitas, & injustas, temerariaque, illicita, inde-
bita, & injusta, ac de facto præsumptas, & præsumpta,
illaque & illa præfatis Abbatibus, Prælatibus, & Monachis
licite, & facere minime licuisse, nec licere de jure. Et
propterea de, & super illis, ac dicto jure præcedendi, ut
supra, omnibus aliis, & singulis præmissis perpetuum si-
lentium imponendum fore & esse, ac imponimus. Utram-
que partem in expensis justis ex causis absolventes.

Ita est. I.

Ita refero, & censeo pronuntiandum esse. Joannes Mi-
chaël Cardinalis Saracenus.
Ita refero, & censeo pronuntiandum esse. Joannes Bapti-
sta Cardinalis S. Clementis.
Ita refero, & censeo pronuntiandum esse. Bernardinus
Cardinalis Tranen.

Impositio
perpetui si-
lentii.

Absolutio
partium ab
expensis.

Nemini
Cardinalium,
qui causam
cogoverunt,
& retulerunt.

Revocatio licentiarum omnium quibuscumque (ex-
ceptis Commissariis, & Inquisitoribus hæreticæ
pravitatis) concessarum, tenendi vel legendi li-
bros Lutheranos, aut de hæresi suspectos. Et pro-
hibitio illos de cætero habendi vel legendi.

LXXVI.

His Inquisitoribus data est expresse facultas eos tenen-
di, & aliis licentiam dandi, ut inf. in consuet. 82.
Cum inter. Et hodie habemus etiam in dicitur libro-
rum prohibitorum, firmatum in consuet. seq. & à Clem.
VII. in consuet. 36. Sacrosanctum. Et quoad opera
Molina vide ejusdem Clem. consuet. 89. Apostolicæ,
ubi illa strictissime omnibus prohibuit.

Non dissimilem revocationem habes à Greg. XV. factam
in consuet. ipsius 40. Apostolatus, inf. tom. 4. Et de Hære-
ticorum libris habes in bulla quæ legi solet in die Cæ-
næ Dominicæ, cujus ultimum exemplar habes in S. D.
N. Urbani VIII. consuet. 62. Pastoralis, dicto tom. 4. §. 1.

PIVS PAPA QVARTVS,
Ad perpetuam rei memoriam.

Edita A.D.
1564.

Cum pro munere quod sustinemus, id præcipuè no-
bis propositum habeamus, & omni studio, diligen-
tiaque curemus, ut omnes Christi fideles tam gravibus
calamitosisque temporibus in recta, & Catholica fide
contineamus, id agere providere necesse est, ut omnibus
aberrandi ab ea occasionem subtrahamus. Nemini autem
mirum videri debet, si Romanus Pontifex nunquam fa-
cultates aliquas, quas ipse, vel prædecessores ejus proba-
bili adducti ratione concesserint, postea revocet, cum
ipso rerum usu edoctus animadverterit, eas justiori de
causa esse revocandas.

Exordium.

§. 1. Ad notitiam nostram pervenit, ex data nonnullis
licentia habendis, & legendi libros hæreticos, aut de hæ-
resi suspectos, ad hæreses & errores, qui in eis libris
continebantur, resellendos, non raro evenire solere,
ut illis ipsis eorum librorum lectio noceat, quibus ob
eam causam concessa fuerit, ut aliis prodesse possent, il-
lis ipsis hæresibus, & erroribus propter humanæ mentis
imbecillitatem eos implicantes, à quibus se alios revoca-
turos esse confisi fuerant.

Causa revocacionis.

§. 2. Huic

les tram-
scriptum.

at. P. A. 5.
18. Febr.

Enarratio
sententia.

Dicisco
quod præce-
dentiam en-
ter præfatos
Canonicos,
& Monachos.

Dicisco
quod præce-
dentiam ab-
batum de quo
se, absque
Congregationibus.

*Monito-
rio
licentiarum
habendi, &
legendi libros
Lutheranos,
vel de heresi
suspectos.*

§. 2. Huic rei providere, & animarum periculo, cum fieri potest, pro pastoralis sollicitudine occurrere cupientes, cogitantisque nobiscum, nuper in sacro generali Concilio hæreticos horum temporum ita confutatos, atque damnatos fuisse, ut tantæ Synodi auctoritas, cujus decreta hujus sanctæ Sedis auctoritate, cum deliberatione matura confirmata, & comprobata sunt, ad vitandos errores, & Catholicæ fidei veritatem agnoscendam sufficere omnibus debeat, nec ullius præterea confutatio requirenda sit, prædecessorum nostrorum, præsertim fel. record. Julii III. & Pauli IV. vestigiis insistentes, Moru proprio, & ex certa scientia nostra, ac deliberatione matura, omnes & singulas facultates habendi, & legendi libros Lutheranos, aut aliorum hæreticorum, seu de heresi suspectos, omnibus tam clericis sæcularibus aut regularibus, quàm laicis, cujuscumque status, gradus, ordinis, vel conditionis sint, etiam Episcopali, vel Archiepiscopali, aut alia majori Ecclesiastica, seu sæculari dignitate præfulgeant (Inquisitoribus, & commissariis hæreticæ pravitatis à Sede Apostolica deputatis quoad eo officio fungentur, exceptis) à nobis, aut quocumque prædecessorum nostrorum, seu Apostolicæ Sedis Legatis, majorive Pœnitentiario, vel quibuscumque aliis, quibuscumque verborum formis, & clausulis, etiam derogatoriis, irritantibusque, & aliis decretis quomodolibet, etiam motu, & scientia simili ad hoc tempus concessas, auctoritate Apostolica tenore præsentium revocamus, & pro revocatis, & irritis, perinde ac si nunquam concessæ fuissent, habemus & haberi volumus.

*Prohibito
legendi, &
habendi li-
bros prohibi-
tos, & pro-
hibendos.*

§. 3. Inhibentes omnibus sub censuris, sententiis, & pœnis, tam à sacris Canonibus, quàm à Sede Apostolica ad hoc tempus constitutis in eos, qui hujusmodi libros legant, aut habeant, ne quis eorum posthac eis facultati- bus uti, neve ullos omnino libros hujusmodi improba- tos & prohibitos, aut quos in posterum à Sede Apostolica, Inquisitoribusve hæreticæ pravitatis, aut locorum Ordinariis improbari, prohiberi contigerit, legere, habereque quacumque de causa audeant.

*Monitio, ut
sales libri
Inquisitori-
bus locorum
conferantur.*

§. 4. Impressores autem, & Bibliopolas, & alios, qui- cumque ejusmodi libros habent, habuerintve (Inquisito- ribus & Commissariis iisdem dumtaxat exceptis) monem- us, & cuilibet eorum in virtute sanctæ obedientiæ, & sub pœna incurfus criminis hæreticis, & aliis contra hære- ticos à jure inflictis & irrogatis, tam Ecclesiasticis, quàm temporalibus sententiis, censuris & pœnis præcipimus ac mandamus, ut eos libros intra sexaginta dies à die quo hæ- literæ publicatæ fuerint, numerados, quorum viginti pro primo, alios viginti pro secundo, reliquos viginti pro ter- tio, ac peremptorio termino, & monitione Canonica eis assignamus, Inquisitoribus hæreticæ pravitatis in civita- tibus, in quibus ii libri sint, tradant, atque consignent.

*Clausula de-
rogatoria.*

§. 5. Non obstantibus constitutionibus, & ordinatio- nibus Apostolicis contrariis quibuscumque, aut si ali- quibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indul- tum, quod interdici, suspendi vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujus- modi mentionem.

*Forma pu-
blicandi hæc
confirmatio-
nem.*

§. 6. Ut verò hæc literæ, & quæ in eis continentur, ad omnium quorum oportet notitiam perveniant, nec quif- quam ea excusatione uti possit, quod illa ignoraverit, volumus & mandamus, ut in Basilica Vaticana Princi- pis Apostolorum, & in Ecclesia Lateranensi, tunc eum in eis populus, ut Missarum solemnibus intersit, congregari solet, palam, & clara voce à Curia nostræ Curatori- bus, seu Notariis aliquibus publicis recitentur, & post- quam recitatæ fuerint, ad valvas earum Ecclesiarum, itemque Cancellariæ Apostolicæ, & in loco solito Campi Floræ affigantur, ibique quo legi, & omnibus innotescere possint, aliquandiu relinquuntur.

*Fides tran-
sumptorum.*

§. 7. Transumptis quoque earum, quæ manu alicujus publici Notarii scripta, subscriptave, & sigillo ac sub- scriptione alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munita fuerint, ut sine dubitatione ulla fides habeatur, mandamus atque decernimus.

*Dat. P. A. S.
die 24. Martii.*

Dat. Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 24. Martii 1564. Pontificatus nostri anno 5.

Anno à Nativitate Domini 1564. Indiis. 7. die vero 7. mensis Aprilis, Pontif. Sanctif. in Christo Patris, & D. N. D. Pii divina providentia Papa IV. anno 5. retroscripta li- tera lecta, & recitata fuerunt alta & intelligibili voce, ac affixa & dimissa fuerunt in locis retroscriptis, dimissis etiam ibi copias affixis, & alias in omnibus & per omnia, juxta il- larum formam, & tenorem, per nos Thomam Rogerium, & Jacobum Curra, præfati S. D. N. Papa Curf. Bartholomæus Sostocofa Mag. Curf.

Approbatio Indicis librorum prohibitorum, cum LXXVII regulis firmatis per Patres à sacro Concilio Tri- dentino deputatos. Et prohibitio illos de cæterò habendi & legendi.

Hunc Indicem habes in fine d. Concilii. Et illius supple- mentum edidit Clem. VIII. infra in constit. 36. Sa- crofanctum, & constit. 89. Apostolicæ.

Super Indice hujusmodi Congregationem Cardinalium instituit Sixtus V. ut in sua constit. 74. Immensa, in 7. Congreg. ubi notabo.

Attende quæ addidi ad Constitut. præcedentem.

PIVS PAPA QVARTVS,
Ad perpetuam rei memoriam.

*Edita A.D.
1564.*

Dominici gregis custodiæ Domino disponente præ- positus, vigilis more pastoris non desistimus ipsi gregi ab imminentibus periculis, quanta maxima postu- mus cura, & diligentia, præcavere, ne propter negligenti- am nostram pereant oves, quæ pretiosissimo Domini nostri Jesu Christi sanguine sunt redemptæ. Etsi autem quæ ad fidei veritatem patefaciendam, & ad horum tem- porum hæreticos confutandas pertinebant, in œcumenico, & generali Concilio Tridentino, sancti Spiritus assisten- te gratia, nuper aded enucleata, ac definita fuerint, ut facile jam sit unicuique sanam, catholicamque doctrinam à falsa adulterinaque internoscere; tamen cum librorum ab hæreticis editorum lectio, non modò simpliciores homines corrumpere soleat, verùm sæpè etiam doctos eruditosque in varios errores, & à veritate fidei Catholi- cæ alienas opiniones inducere, huic quoque rei esse du- ximus providendum.

*Letitio libe-
rum hana-
corum nobis
simpliciter
etiam dicitur
viri: con-
rumpit.*

§. 1. Cum autem aptissimum ei malo remedium esse sciremus, si componeretur atque ederetur Index, sive Catalogus librorum, qui vel hæretici sint, vel de hære- tica pravitare suspecti, vel certè moribus, & pietati no- ceant, id negotium ad sacram Trident. Synodum rejecer- amus, ea verò ex tanta Episcoporum, & aliorum doctis- simorum virorum copia delegit ad eum conficiendum Indicem multos cum doctrina, tum judicio insignes Præ- latos ex omnibus ferè nationibus. Qui quidem non sine maximo labore, plurimisque vigiliis eum Indicem tan- dem, Deo juvante, perfecerunt, adhibitis etiam in con- siliis lectionibus quibusdam Theologis. Peracto autem Concilio, cum ex ipsius Synodi decreto is Index nobis oblatus fuisset, ut ne ante ederetur, quàm à nobis appro- batus fuisset: Nos doctissimis quibusdam, probatissimis- que Prælatibus eum accuratissimè legendum, examinan- dumque tradidimus, & ipsi etiam legimus.

*Ideo Con-
ciliam Tri-
dent. delegit Præ-
latos, ad su-
mandum In-
dicem li-
brorum pro-
hibitorum.*

§. 2. Cum igitur cum magno studio, acri judicio, diu- turna cura confectum, & præterea commodissimè dige- stum esse cognoverimus: Nos saluti animarum consule- re, eamque ob causam providere cupientes, ne libri, & scripta cujuscumque generis, quæ in eo improbantur, si- ve ut hæretica, sive ut de hæretica pravitare suspecta, si- ve ut pietati, ac morum honestati inutilia, aut aliqua cor- rectione saltem indigentia, posthac à Christi fidelibus le- gantur, ipsum Indicem, unà cum regulis ei præpositis, auctoritate Apostolica tenore præsentium approbamus, imprimique ac divulgari, & ab omnibus universitatibus Catholicis, ac quibuscumque aliis ubique suscipi, easque regulas observari mandamus atque decernimus.

*Illum idè
jam perficè
modò appro-
bat hic Pau.*

§. 3. Inhibentes omnibus & singulis, tam Ecclesiasticis personis, sæcularibus & regularibus, cujuscumque gradus, ordinis,

*Et sique legi-
vel tenent
prohibet.*

ordinis, & dignitatis sint, quam laicis quocumque honore, ac dignitate praeditis, ne quis contra earum regularum praescriptum, aut ipsius prohibitionem Indicis libros ullos legere, habere audeat. Si quis autem adversus eas regulas, prohibitionemque fecerit, is quidem, qui haereticorum libros, vel cujusvis auctoris scripta propter haeresim, vel falsi dogmatis suspensionem damnata, atque prohibita legerit, habueritve, ipso jure in excommunicationis poenam incidat, eamque ob causam in eum tanquam de haeresi suspectum, inquiri & procedi liceat, praeter alias poenas super hoc ab Apostolica Sede, sacrisque Canonibus constitutas. Qui autem libros alia de causa prohibitos legerit, habueritve, praeter peccati mortalis reatum, Episcoporum arbitrio severe se noverit puniendum.

§. 4. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter vel divisim ab eadem sit Sede indultum, ne excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

§. 5. Ut haec autem ad omnium notitiam perveniant, neve quis excusatione ignorantiae uti possit, volumus, & mandamus, ut haec literae per aliquos Curiae nostrae Curatores in Basilica Vaticana Principis Apostolorum, & in Ecclesia Lateranensi, tunc cum in eis populus, ut Missam solemnibus intersit, congregari solet, palam & clara voce recitentur, & postquam recitatae fuerint, ad valvas earum Ecclesiarum, itemque Cancellariae Apostolicae, & in loco solito Campi Florae affigantur, ibique ut legi, & omnibus innotescere possint, aliquantisper relinquatur. Cum autem inde amovebuntur, earum exempla in iisdem locis affixa remaneant. Nos enim per recitationem hanc, publicationem & affixionem, omnes & singulos, qui his literis comprehenduntur, post tres menses a die publicationis, & affixionis earum numerandos, volumus perinde adstrictos, & obligatos esse, ac si ipsismet illae editae, lectaeque fuissent.

§. 6. Transumptis quoque earum, quae manu alicujus publici Notarii scripta, subscriptae, & sigillo ac subscriptione alicujus personae in dignitate Ecclesiasticae constitutae munita fuerint, fidem sine ulla dubitatione haberi mandamus, atque decernimus.

Dat. Romae apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 24. Martii 1564. Pontificatus nostri anno 5.

XXVIII. Approbatio Confraternitatis sub invocatione Sanctissimi nominis Dei, ad cavendum blasphemias, perjuriam, illicitaque juramenta instituta, cum indulgentiarum, & aliarum gratiarum concessione.

In quibus autem Ecclesiis haec sodalitas instituenda sit, vide in const. 130. Pii V. Decet, ubi alia quoque adnotabo. Quo vero ad indulgentias hujus Confraternitatis, attende const. Pauli V. max publicandam, & jam firmatam sub die 31. Octobr. 1606.

PIVS PAPA QVARTVS, Ad futuram rei memoriam.

Injunctum nobis Apostolicae servitutis officium nos admonet, ut animarum salutem quantum cum Deo possumus, etiam multiplicatis gratiis, omni ratione consulamus.

§. 1. Hodie siquidem per nos accepto, quod in Burgensi, & pluribus aliis Hispaniarum civitatibus, & aliis locis una saluberrima Confraternitas sub vocabulo Nominis Jesu instituta erat, cujus Confratrum partes potissimum essent diligenter cavere, ne vel ipsi, vel alii eorum eis aliquo modo, nisi ob causam gravissimam jurarent, & contrafacientes modestè admonerent. Quodque ipsi Confraternitati plurimi Christi fideles se conscribifecerant, quorum opera, & studio blasphemiae, perjuriae, & alias illicita juramenta commodè prohibebantur.

§. 2. Nos ut ipsa Confraternitas in majori semper reverentia habeatur, & Christi fideles eo libentius illam ingrediatur, quo ipsa amplioribus decorata spiritualium gratiarum donis, & Apostolicis fuerit suffulta privilegiis, de Omnipotentis Dei misericordia, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, omnibus, & singulis dictae Confraternitatis, ubi vis terrarum, & locorum nunc & pro tempore diffusa, utriusque sexus Confratribus in illa nunc & pro tempore descriptis, ubilibet constitutis, sive sub eisdem Confraternitatis regula prius edita, sive sub alia simili comprehendatur, qui verè poenitentes, & confessi die festo Circumcisionis D.N. Jesu Christi annis singulis in perpetuum, sacrosanctum Eucharistiae Sacramentum susceperint, & solemnitate per ipsam Confraternitatem in dicto die festo abivis locorum pro tempore celebrati solita, in toto vel in parte interfuerint, quoties id egerint, toties pro quolibet die festo hujusmodi plenariam omnium & singulorum, ac quorumcumque peccatorum suorum indulgentiam, remissionem & absolutionem, auctoritate Apostolica tenore praesentium concedimus & largimur.

§. 3. Illis vero dictae Confraternitatis confratribus, qui qualibet prima die Dominica cujusque mensis, totius anni, similiter in perpetuum, ad Missam, quam ipsi Confratres audire tenentur, audiendam convenerint, quotiescumque id egerint, decem annos.

§. 4. Qui vero temerè jurantem, aut alias divinum nomen blasphemantem, modestè, & charitative quandoque admonerint, pro qualibet vice centum dies. Et eucumque verbi Dei praedicatori, saeculari, vel cujusvis Ordinis regulari, qui Christi fideles, ut à juramentorum abusibus caveant, & hanc dictae Confraternitatis regulam amplectantur hortatus fuerit, decem annos de injunctis sibi poenitentis in forma Ecclesiae consueta, misericorditer in Domino relaxamus.

§. 5. Et ut ipsi Confratres dictae Indulgentiae plenariae, Deo propitio, facilius efficiantur participes, illis & eorum singulis indulgentiam hujusmodi consequi volentibus, ut dicto die festo Circumcisionis occurrente, quoscumque sibi benè visos idoneos presbyteros, saeculares, vel cujusvis Ordinis regulares, per Ordinarium loci approbandos, in suos possint eligere confessores, qui confessionibus ipsorum diligenter auditis, eos & eorum quemlibet ab omni & quacumque excommunicationis, etiam majoris, & ab omnibus & quibusvis aliis Ecclesiasticis sententiis, censuris & poenis, à jure, vel ab homine, aut mixtim, quavis occasione, vel causa latis (salvo tamen jure tertii) necnon ab omnibus & singulis eorum peccatis, criminibus, excessibus, & delictis, quantumcumque gravibus, & enormibus, etiam locorum Ordinariis, ac Sedi Apostolicae reservatis, praeterquam in Bulla die Coenae Domini legi consueta contentis, dicta auctoritate Apostolica absolvere, eisque pro commissis poenitentiam salutarem injungere: Ac vota quaecumque (Hierosolymitano, visitationis Limum BB. Apostolorum Petri & Pauli praedictorum de Urbe, ac Jacobi in Compstella, necnon castitatis & religionis votis dumtaxat exceptis) in alia pietatis opera commutare valeant, similiter auctoritate & tenore praemissis perpetuò concedimus, & indulgemus.

§. 6. Mandantes universis & singulis venerabilibus fratribus nostris Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis, ac dilectis filiis ceteris Ecclesiarum Praelatis, & locorum Ordinariis ubilibet constitutis, eorumque generalibus spiritualibus Vicariis, & Officialibus, quod ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro Confratrum praedictorum parte fuerint requisiti, eidem Confraternitati praedictae pro posse faverent, favorabiliter assistant, & illam promovere procurent.

§. 7. Praesentibus, quas nunquam, etiam per nos, aut alios Romanos Pontifices successores nostros, vel Sedem praefatam, aut alios quoscumque quomodolibet revocari, suspendi, limitari, reduci, modificari, aut eis in aliquo derogari posse, neque sub quibusvis illarum, aut similibus, vel dissimilibus indulgentiarum & gratiarum revocationibus, suspensionibus, alterationibus, modificationibus, limitationibus, derogationibus, aut aliis contrariis dispositionibus, in genere vel specie, per nos vel successores nostros, aut Sedem praefatam, seu quosvis

Sodalitatis ubique terrarum pro die circumcisionis.

Primaque Dominica cujusque mensis.

Admonentibus quoque tunc jurantes & blasphemantibus.

Facultas Confratrum eligendi in die Circumcisionis confessores approbandos, qui eos absolvant, &c.

Ad hoc vide reformationem Clem. VIII. in const. 115.

Ordinarii favent promotioni hujus Sodalitatis.

Clausula hujus const. praeservativa.

711
irariis
§. 4.
am p
tionis
i bulla
§. 5.
§. 6.
§. 7.
§. 8.
§. 9.
§. 10.
§. 11.
§. 12.
§. 13.
§. 14.
§. 15.
§. 16.
§. 17.
§. 18.
§. 19.
§. 20.
§. 21.
§. 22.
§. 23.
§. 24.
§. 25.
§. 26.
§. 27.
§. 28.
§. 29.
§. 30.
§. 31.
§. 32.
§. 33.
§. 34.
§. 35.
§. 36.
§. 37.
§. 38.
§. 39.
§. 40.
§. 41.
§. 42.
§. 43.
§. 44.
§. 45.
§. 46.
§. 47.
§. 48.
§. 49.
§. 50.
§. 51.
§. 52.
§. 53.
§. 54.
§. 55.
§. 56.
§. 57.
§. 58.
§. 59.
§. 60.
§. 61.
§. 62.
§. 63.
§. 64.
§. 65.
§. 66.
§. 67.
§. 68.
§. 69.
§. 70.
§. 71.
§. 72.
§. 73.
§. 74.
§. 75.
§. 76.
§. 77.
§. 78.
§. 79.
§. 80.
§. 81.
§. 82.
§. 83.
§. 84.
§. 85.
§. 86.
§. 87.
§. 88.
§. 89.
§. 90.
§. 91.
§. 92.
§. 93.
§. 94.
§. 95.
§. 96.
§. 97.
§. 98.
§. 99.
§. 100.

alios, & in quibuscumque, etiam urgentissimis, & necessariis causis, etiam pro fabrica Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, Cruciatæ sanctæ, vel expeditione contra infideles, etiam ad Imperatoris, Regum, Reginarum, Ducum, Principum, vel aliorum instantiam, seu eorum contemplatione, vel etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac alias quomodolibet canonicè, vel de facto, nunc & pro tempore impositis & factis, ullatenus unquam comprehensas, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum & validissimum statum restitutas, & de novo concessas fore ac sentiri decernimus, perpetuis futuris temporibus duraturas.

In die Circuncisionis, non obstanto interdicto in locis Confraternitatis celebrari potest, & scilicet corpora sepeliri valent.

§. 8. Ut autem ipsi Confratres majorem à nobis gratiam reportasse lætentur, eisdem confessoribus Confratribus juramenta quælibet sine alterius præjudicio relaxare: Et præterea eidem Confraternitati, illiusque Confratribus, ac Ecclesiis, Capellis, & Altaribus ejusdem, ubilibet constitutis, quod quocumque tempore cujusvis interdicti, & cessationis à divinis, videlicet dicto die festo Circuncisionis, à primis vespere usque ad occasum Solis ejusdem diei inclusive, Vesperæ, Missæ, aliaque divina officia in ipsius Confraternitatis Ecclesiis, Altaribus, ac Capellis, solemniter, & publicè celebrari. Quælibet vero præma die Dominica cujuslibet mensis privati Confratres privatam eorum Missam ex ejusdem Confraternitatis instituto celebrari solitam celebrari facere, illique interesse. Ac insuper semel in mense Dominicum corpus suscipere: & quoties aliquem vel aliquos ex ipsis Confratribus quocumque tempore interdicti, seu cessationis à divinis hujusmodi mori contigerit, dummodo causam non dederit interdicto, eorum cadavera cum moderata pompa sepeliri liberè & licitè valeant. Et interim interdicta & cessationes à divinis hujusmodi, quæcumque sint, ad effectum præmissum omnino suspendantur, & suspensa esse censeantur, auctoritate Apostolica tenore præsentium concedimus, & indulgemus.

Clausula præservativa.

§. 9. Ac præsentibus literas sub quibusvis revocationibus, derogationibus, vel limitationibus similium gratiarum, per nos vel successores nostros, in genere vel specie, ex quibusvis, etiam urgentissimis causis, etiam ad Imperatoris, Regum, & aliorum Principum instantiam pro tempore quomodolibet emanatis, nullatenus comprehendendi, sed semper ab illis exceptas fore.

Decretum irritans.

§. 10. Et ita per quoscumque Judices & Commissarios quavis auctoritate fungentes, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi auctoritate, & facultate, judicari & definiti debere, ac quicquid secus à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus.

Clausula derogatoria.

§. 11. Non obstantibus quibusvis Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, & ordinationibus, ac Cancellariæ Apostolicæ regulis, editis & edendis, necnon etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Declaratio circa d. facultatem eligendi. Confratrum.

§. 12. Volumus autem ne Confratres ipsi, quod absit, propter hujusmodi gratiam reddantur procliviores ad illicita committenda, quod si à sinceritate fidei, & unitate S. R. E. ac obedientia, & devotione nostris vel successorum nostrorum Romanorum Pontificum canonicè intrantium desiterint, aut confidentia ejusdem gratiæ aliqua commiserint, gratia & literæ quoad eligendum confessorem hujusmodi illis nullatenus suffragentur.

Declaratio circa d. indulg.

§. 13. Volumus autem quod si aliqua alia indulgentia fuerit per nos in aliquo loco eidem Confraternitati concessa, præsentibus quoad locum hujusmodi nullatenus sint.

Dat. P. A. S. die 13. Apr.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, Anno Incarnationis Dominicæ 1564. Idib. April. Pont. nostri anno quinto.

LXXIX. Quod major pars Cardinalium Sanctissimæ Inquisitionis decernit, à tota Congregatione valide statutum censetur.

Quintum (aliquibus absentibus) duas solummodo Cardinales hoc idem posse statui Pius P. in sua constit. 23. Cum felicis. Institutionem verò hujus Congregationis habes sup. in Pauli III. constit. 34. Licet.

PIVS PAPA QVARTVS, Motu proprio, &c.

Edict. 1564.

Cum nos per nostrum specialem Motum proprium, sub data Romæ apud sanctum Marcum quarto Non. Augusti, Pontificatus nostri anno quinto, officio supremo in Alma Urbe, & Curia nostra, ac tota Repub. Christiana sanctæ Inquisitionis hæreticæ pravitatis, & ejusque causarum audientia, cognitioni, expeditioni, & terminationi præfecerimus, & deputaverimus dilectos filios nostros Joannem Michaëlem S. Anastasiæ Saracenum, & Joan. Baptistam S. Clementis Cicadam, ac Joannem Suvium S. Prætorum Romanum, necnon Michaëlem S. Sabine Ghislerium, & Clementem S. Mariæ in Araceli Montali, & Ludovicum S. Cytaci in Thermis Simonetam, & Carolum S. Martini in Montibus Borromæum Presbyteros, ac Vitellotium S. Mariæ in Porticu Vitellium diaconum, tunc titulum Misericordie divini S. R. E. Cardinales, cum facultatibus, jurisdictionibus, & auctoritatibus, prout in eodem Motu proprio latius continetur.

Deput. Card. S. Inq.

§. 1. Cum postea etiam in eodem sancto Officio supremo inquisitionis hæreticæ pravitatis, verbo deputaverimus Inquisitorem dilectum filium nostrum Franciscum Aleiatum tituli S. Sufannæ Cardinalem, ne in posterum de ipsius jurisdictione hæsitari contingat, Motu simili, & ex certa nostra scientia deputationem hujusmodi tenore præsentium approbamus, & confirmamus, & quatenus opus sit, de novo eandem generalem Inquisitorem hæreticæ pravitatis, prout superscriptos alios octo Cardinales, constituimus, deputamus, & ordinamus, & in numero supradictorum aliorum Inquisitorum unimus, & aggregamus.

Alia Inq.

§. 2. Et insuper pro faciliiori causarum expeditione, & terminatione, statuimus, decernimus, & ordinamus, ut quicquid per majorem partem S. R. E. Cardinalium, qui in Congregatione pro dicto officio intervenerint, seu convenerint, dictum, gestum, statutum, ordinatum, decretum, terminatum, seu sententiatum extiterit, sit validum, & firmum, ita & taliter quod nullo modo impugnari possit, perinde ac si omnes, & singuli Cardinales prædicti in d. Congregatione convenissent, & major pars consensisset.

Quod pars facta in Congregatione sit decisa.

§. 3. Cum plena & omnimoda jurisdictione, auctoritate, & potestate omnibus prædictis Cardinalibus, & eorum prædecessoribus, per nos vel alios Summos Pontifices aliis quomodolibet concessis, & attributis, irritum, &c. decernentes.

Omnimoda jurisdictio Congregationis.

§. 4. Non obstantibus præmissis, ac quibusvis aliis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, & omnibus illis, quæ nos & prædecessores nostri voluerunt, & volumus non obstare, cæterisque contrariis quibuscumque.

Derogatio contrariis.

§. 5. Decernentes solam præsentis nostri Motus proprii signaturam sufficere, & ubique in judicio, & extra fidem fovere, regula contraria non obstante.

Sola signatura sufficiens.

Placet Motu proprio. I.

Papa scilicet.

Declaratio quod Concilii Tridentini decreta circa Reformationem, & jus positivum tantummodo ligare cœperunt à Kal. Maii 1564.

LXXX.

De materia Concilii nostri hinc sup. in const. 73. Benedictus Deus. Et de Congregatione instituta sup. ejus observantia, vide bullam subsequens.

PIVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Edict. 1564.

Sicut ad sacrorum Conciliorum decreta, ac Canones, auctoritas atque confirmatio Apostolicæ Sedis & debet & solet accedere, ita si qua super eis exorta sit dubitatio, ejusdem Sedis judicio, & declaratione tollenda est.

Exordium.

§. 1. Ad

§. 1. Ad aures nostras pervenit multos esse, qui dubitant ex quo tempore ceperint decreta sacri generalis Concilii Tridentini, ad reformationem & jus positivum dumtaxat spectantia, eos ad quos pertinent obligare, ille praesertim quae tempora certa praestituunt ad Provinciales, diocesanaeque Synodos celebrandas, ad sacros ordines suscipiendos, ad religionem profitendam, ad Parochiales Ecclesias, aliaque beneficia Ecclesiastica, quae a eisdem Concilii decretis retineri prohibita sunt, resignanda, & ad complures res huiusmodi exequendas, ac alias omnes ad praedictam reformationem, jusque positivum tantum spectantes, quae observari, aut evitari debeant.

§. 2. Nos itaque ut omnis controversia, dubitatioque tollatur, Motu proprio eam rem prout rationi, juri, & aequitati convenire censuimus, duximus declarandam. Nam etsi ipsius Concilii decreta, etiam de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium consilio, & assensu in Consistorio nostro secreto confirmata à nobis fuerint, sub fine mensis Januarii, & ab eo etiam tempore apud hanc sanctam Sedem observari ceperunt, quia tamen non parum temporis in eis Romae diligenter emendateque imprimendis necessarium consumptum fuit, & jure etiam communi sancitum est, ut constitutiones novae vim non nisi post certum tempus obtineant, aequum nobis, & justum visum est, praedicta decreta omnia ad dictam reformationem, jusque positivum dumtaxat spectantia, à Kalend. Maii proximo praeteriti omnes obligare cepisse, neque post eam diem executionem cujusquam, quod ea ignoraverit, admittendam.

§. 3. Atque ita Apostolica auctoritate declaramus, ac definimus, & ab omnibus judicari debere mandamus, atque statuimus. Decernentes irritum, & inane, si quid secus à quoquam quacumque dignitate, auctoritate, & potestate praedito contigerit judicari.

§. 4. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, aliisque in contrarium facientibus quibuscumque.

§. 5. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae declarationis, definitionis, mandati, statuti, & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac B. Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum Romae apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicae 1564. 15. Kalend. Augusti, Pontificatus nostri anno quinto.

Anno à Nativitate Domini 1564. Maii 7. die vero 7. mensis Aprilis, Pontif. Sanctiss. in Christo Patri, & D. N. D. Pii divina Providentia Papa IV. anno 5. retroscripta littera affixa, lecta, & publicata fuerunt in valvis Basilicarum Principis Apostolorum de Urbe, & S. Joannis Lateran. necnon Cancellaria Apostolica, & in acie Campi Flora, per nos Iacobum Carra, & Iulium Parinum praelatos S. D. N. Papa Cursores.

Antonius Clerici Mag. Curf.

XXXI. Institutio Congregationis S. R. E. Cardinalium, super executione, & observantia Sacri Concilii Tridentini, & aliarum Reformationum hujus Pontificis.

Hujus Congregationis facultatem, etiam super interpretatione d. Conc. praesentis Sixti V. in const. 74. Immenfa, in 8. Congreg.

Quando Concilium istud ceperit ligare, habes in const. praec. Et quando fuerit approbatum, legitur in const. 73.

PIVS PAPA QVARTVS,
Motu proprio, &c.

Alias nonnullas constitutiones, & ordinationes, reformationem majoris Pœnitentiarum, ac sacrae Pœnitentiarum nostrae, ac Vicarii nostri, ac ejus officii, necnon Camerarii, & Camerae Apostol. ac illius causarum Auditoris, necnon Palatii Apostolici causarum Auditorum, ac Gubernatoris, & Capitoline Curiarum, & Con-

Bullar. Mag. Tom. II.

traditionem, aliorumque Almae Urbis nostrae ac Romae Cur. Tribunalium, & officiorum concernentes edidimus, quae tamen, ut intelleximus, ab eorundem officiorum, & Tribunalium praefatis, ac officialibus minus diligenter observantur.

§. 1. Cum autem enixe nostrae voluntatis sit, ut illa, & pariter decreta sacri Concilii Tridentini, in his quae ad eorum officia spectant, ab eisdem omnino observentur, nos propterea considerantes parum esse jura condere, nisi sint, qui ea executioni demandari faciant, & in praemissis, prout ex debito pastoralis officii nobis, meritis licet imparibus, injuncti obligamur, salubriter & utiliter providere, praefataeque constitutiones, & ordinationes, & decreta Concilii, quas & quae hic haberi volumus pro expressis, inviolabiliter observari volentes, venerabili fratri nostro Joanni Episcopo Tusculano. Morono, Jo. Michaeli S. Anastasiae Saraceno, ac Joanni Baptista S. Clementis Cicadae, necnon Michaeli S. Sabinae, Alexadrino, Clementi S. Mariae in Araceli, & Ludovico S. Cyriaci in Thermis Simonetae, ac Carolo S. Martini in Montibus Borthomaeo Presbyteris, necnon Virellotio S. Mariae in Porticu Virellio nuncupatis, titulum, diaconis Cardinalibus committimus, & mandamus, quatenus ipsi, seu eorum major pars, conjunctim vel divisim, eorum arbitrio, etiam tanquam executores dictarum litterarum, constitutionum, & decretorum praedictorum constitutiones, & ordinationes, ac decreta praefata, juxta tenores eorum, ac litterarum de super confectarum per quoscumque Pœnitentiarum, Vicariarum, & Camerae, ac Rotae Curiarum, ac Tribunalium praedictorum judices, & officiales, sub excommunicationis latae sententiae, ac privationis officiorum, & aliis eisdem Cardinalibus benevolis, etiam pecuniarum, eo ipso incurren. pœnis, firmiter observari faciant, & cum effectu (nisi tam in executione dictorum decretorum Concilii, quam dictarum litterarum nostrarum aliqua dubietas, aut difficultas emerit, quo casu ad nos referant,) invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii saecularis.

§. 2. Ac eos, qui litteris, & decretis praedictis, & eorundem Cardinalium mandatis non paruerint, ex nunc prout ex eadem die, & e contra, illorum officii privatos, necnon ad illa, & alia Romanae Curiae officia in posterum obtinenda inhabiles, ac ipsi ab eisdem officii sic privatis, illa tanquam per privationem vacantia à Datario nostro vendi, & à quibusvis personis idoneis pro pretio convenienti emi, libere & licite posse, auctoritate nostra curent, nuntient, decernant, ac declarent, prout nos harum serie nuntiamus, decernimus, & declaramus.

§. 3. Non obstantibus quibusvis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac Pœnitentiarum, & Curiarum, necnon Tribunalium praedictorum statutis, &c. etiam juramento, &c. roboratis, privilegiis quoque, indultis, & litteris Apostolicis illis, ac dictis officialibus, & Tribunalibus sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, etiam Motu simili, &c. & aliis quomodocumque concessis, &c. Quibus omnibus, &c. illorum tenores, &c. Hac vice latissime derogamus, eaque adversus praemissa nullatenus suffragari volumus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Placet Motu proprio. I.

Datum Romae apud Sanctum Marcum, quarto Non. Augusti, anno quinto.

Facultas S. R. E. Cardinalium Congregationis super Inquisitione haereticae pravitatis, tenendi, & legendi libros haereticos, aut alias prohibitos, & concedendi aliis licentiam eos habendi, ac legendi.

Hanc facultatem quoad opera Caroli Molinae haeretici, abstulit Clemens VIII. in const. 89. Apostolici.

Congregationem ejusmodi instituit in Urbe Paul. III. ut supra in sua const. 34. Licet.

Adverte quae adjeci sup. ad const. 76. Cum pro.

tabant
à quo
Conci-
Trid.
Refor-
mum.
lino.
clarat
hic Pô-
legare
al. Maii
retum
iani.
culu de-
naria.
ndis pe-
li.
P. A. 5.
18. Julii.
licatio.
A. D.
1564.
formatione
quibus
prae de m-
tu bullis,
formar.

Infringit
Congregatio-
ni, de qua in
rubr.

Obedientia
Congr. debet
ta.

Derogatio
contrariis.

Papa subscr.
Dat. P. A. 5.
die 2. Aug.

LXXXII.

PIVS QVARTVS.

Edita A.D. 1564.

PIVS PAPA QVARTVS, Motu proprio, &c.

Hic Pont. deponit Cardinales Inquisitores generales, sed hanc bul. tam hic non habet.

Illi indigent libris prohibitis ex causa hic expressis, quos tamen tenere non valent, sicut iudice, de quo supra in consil. 77.

Hic idem Pont. licentiam facultatis de qua in rubricis concedit.

Um inter crimina, que animadversione digna sunt, hæresis sit, gravius, & cæteris detestabilis: idem cum nobis notum, & explicetur, & ne illud laus ferpat, pro illo extirpando, cunctis etiam de crimine huiusmodi infectis, & illius fautoribus, ne ad deteriora (quod Deus avertat) delabantur, per nos non modicum in vigilandum sit. Cumque annis præteritis, & etiam forsitan usque in hodiernum diem in diversis mundi partibus, pro dolor! hæreses, & falsa dogmata pullulaverint, & adhuc pullulent, sollicitante humani generis inimico, minusque licet cujuscumque correctionis prætextu pullulare cessent. Propterea dilectos filios nostros Joan. Michaëlem S. Anastasii Saracenum, Jo. Baptistam S. Clementis Ciacadam, Jo. Suavium S. Priscæ Romanum, Michaëlem S. Sabinæ Alexandrinum, Clementem Olera S. Mariæ de Araceli, Ludovicum S. Cyriaci in Thermis Simonetam, Carolum S. Martini in Montibus Borchomæum Presbyteros, ac Vitellotium S. Mariæ in Porticu diaconum Vitellium, Cardinales nuncupatos, pro erroribus, qui occasione quarumcumque hæresum dictim contingunt, reprimendis, & seu hæresibus huiusmodi, & illarum fautoribus, Domino nostro Jesu Christo auxiliante, extirpandis, deputaverimus, ac eos in Inquisitores, seu in sanctæ Inquisitionis congregatione deputatos, cum omnimoda potestate constituimus.

Pontificem, & S.R.E. ac Sedem Apostolicam prædictam, composita, & conscripta, ac etiam divulgata, necnon hæreticos & errores, seu reprobata & damnata disciplina contingentia, necnon impressorum & auctorum, aliorumque id genus hominum damnatorum memoriam, & nomina præferentia, tam per officium S.R. Romanæ & universalis Inquisitionis, quam alias quomodocumque & qualitercumque, in genere vel in specie pro tempore prohibita in quibusvis mundi partibus, ad quas eos accedere contigerit, & potissimum in Alma Urbe nostra, & Romana Curia, habere, tenere, legere absque aliquo conscientie scrupulo, & cujuscumque suspicionis vel infamie, aut censurarum Ecclesiasticarum incurfu, liberè & licitè possint & valeant. Ita quod in futurum nullatenus super retentione librorum, scripturarum, extractuum, explicationum, & commentariorum huiusmodi impediti, molestari, vel argui, seu inquiri possint, plenam & liberam licentiam, facultatem, & auctoritatem concedimus & impartimus, ac desuper cum eis indulgemus.

§. 3. Districte inhibentes quibusvis aliis, tam Ecclesiasticis, quam secularibus personis, etiam quacumque auctoritate, præcellencia, & dignitate fungentibus, etiam Cardinalatus honore præditis, ne eosdem libros, extractus, seu scripturas & commentaria huiusmodi, etiam ut præfertur specificata, quovis quæsito colore, etiam cujusvis privilegii, à nobis, & à prædecessoribus nostris, vel ab ipso Sanctæ Inquisitionis officio hæcenus concessi prætextu, penes se retinere, aut tenere, legere, & explicare, absque Cardinalium prædictorum nova facultate & licentia, sub excommunicationis majoris, & late sententia pœna, quam eo ipso in his ferimus scriptis, ac aliis pœnis à constitutionibus ac sacris Canonibus inflatis, & in Indice huiusmodi contentis, audeant seu præsumant. Ac decernentes irritum, &c.

§. 4. Et nihilominus eisdem supranominatis Cardinalibus dilectis filiis nostris, quando eis, vel eorum majori parti videbitur, si placuerit in plena congregatione tantum similem licentiam concedendi quibuscumque personis, cujuscumque dignitatis, gradus, ordinis, & præminentie existentibus, supradictos libros, etiam cujuscumque damnata lectionis tenen. haben. legen. & interpretandi, seu explicandi ad tempus, vel in perpetuum, & concessam revocandi, similiter licentiam & facultatem concedimus, & impartimus de gratia speciali.

§. 5. Non obstantibus Lateranen. & quorumcumque Conciliorum, ac aliis Apostolicis, necnon in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus & ordinationibus, statutis, &c. etiam juramento roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis pro tempore existentibus Sanctæ Inquisitionis huiusmodi majoribus Inquisitoribus, & quibusvis etiam S.R.E. Cardinalibus, cæterisque ad dictum officium in dicta Urbe, & alibi deputatis, ac aliis in genere, vel in specie, etiam cum censurarum & pœnarum incurfu, aliisque decretis & clausulis, sub quibuscumque tenoribus & formis, etiam Motu proprio, &c. seu etiam consistorialiter, ac aliis quomodolibet concessis, quibus omnibus, etiam si de illis, &c. tenores, &c. hac vice latissimè, specialiter & expressè derogamus, ac sufficienter derogatum esse decernimus, cæterisque contrariis quibuscumque, cum clausulis opportunis.

Fiat Motu proprio. I. §. 6. Et de concessionibus, impartitionibus, indultis, inhibitione, singulis decretis, derogatione, declaratione, de, ac pro omnibus & singulis præmissis, ut supra latissimè exten. Et cum opportuna, si videbitur, executorum deputatione, &c. etiam sub censuris, &c. cum potestate aggravandi, &c. invocato ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis, & cum derogationibus, constitutione, de una, & de duabus diebus, non tamen ultra tres, ac prædictorum & quorumcumque aliorum quomodolibet contrariorum, ad effectum, &c. latissimè exten. & quod præsentis nostri Motus proprii sola signatura sufficiat, & ubique fidem faciat, in iudicio & extra, regula contraria non obstante, seu si videbitur, literæ per Breve nostrum cum præmissorum omnium & singulorum, etiam qualitat. ac nominum, & cognominum consultorum

Prohibito eorum librorum habitus neami, legantur, vigore, cumque privilegio, que coram dem Curia Inquisitoria.

Facultate eorum Inquisitorum, eadem licentiam dandi.

Clausula rogatoria.

Clausula repetitiva.

consultorum huiusmodi majori & veriori specificatione, & expressione expediri possint.

Dat. Rom. apud S. Marcum, 6. Kal. Septemb. anno 5.

P. A. 5.
17. Aug.

XXXIII. Cancellariæ criminales Status Ecclesiastici, ex causa verè onerosa aliis non concessæ, R. Cam. A. post. iteratò applicantur. Et statuta pro Cancellariis præfiniuntur. Cum privilegiorum concessione. Ac Theſaurarii, & A. C. super illis, & eorum causis iurisdictione, & auctoritate.

Eandem applicationem fecit Paul. IV. ut sup. in ejuſ constitut. 10. Romanus.

PIVS EPISCOPVS,
Seruū Seruorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

118 A.D.
64. &
65.
ordium.

Superna providentia, quæ cunctorum Christi fidelium secretum per diversa Rectorum officia statuit in reſtitudine gubernandum, Pontificalem ad hoc nobis supremam contulit dignitatem, ut præ ceteris per congruam executionem pastoralis officii, cuius ministerio, numine afflante divino, quamvis indigni præsidemus, cunctorum, præsertim nobis & Sedis Apostolicæ subditorum, utilitati & indemnitati salubriter consulamus, ac ne in civitatibus, terris, castris, & aliis eidem Sedi immediate subiectis locis Notariorum, & Tabellionum, seu Scribarum incuria, vel nimia indulgentia, aut impunitate, partium contrahentium & litigantium actus & instrumenta, summo cum eorum detrimento deperiant, aut falsitatis, immutationis, vel alterationis vitio subiaceant, sed ad omnium commoditatem illa debite diligenterque conferrentur illæsa, & proinde ut jus suum unicuique intactum remaneat, opem, & operam efficaces impendamus.

119
ut.

§. 1. Cum itaque (sicut magno cum animi nostri dolore accepimus) in quamplurimis Status nostri Ecclesiastici civitatibus, terris, castris & locis, nulla ferè aut rara admodum Archivia, seu Regesta pro contractuum, instrumentorumque & actuum aliorum, necnon varii alterius generis publicarum scripturarum debita conservatione sint instituta, & si quæ sint, ita incertis usu, & consuetudine depravata reperiantur, ut qui illis præſunt Notarii, Tabelliones, & Scribæ, etiam actuarii, cum ipsi vel ad tempus à locorum Communitatibus & universitatibus, seu aliis superioribus, aut personis ad id se potestatem habere prætendentibus, ad Notariatuum officia exercenda sint electi, vel ex eo quod officia ipsa à nobis vel prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus, seu Camera Apostolica ipsis gratiosè concessa sunt, exercitia suorum officiorum huiusmodi parvipendentes, illorumque amissionem, vel privationem, seu qualvis alterius generis multas, vel pœnas nusquam metuentes, partes ipsas exhibendis instrumentis, quorum conservationem ipsi prorsus negligunt, in forma probanti, ac solutionibus superinde faciendis pro eorum arbitrio vexare non vereantur, ac (quod pejus esse videtur) ipsorumque quamplures, præsertim in locis in quibus illorum electio & deputatio ad Communitates aut Universitates, quas etiam citèa officiorum damnorum datorum concessiones variis modis aberrare nobis plenè constitit, spectat, literarum & artis notariatus rudes prorsus, & ignari, ac ad tale munus suscipiendum, & exequendum penitus inhabiles sint, in conficiendis instrumentis, & aliis actibus publicis, sive decretis, & declarationibus annotandis, infinitos committant errores & falsitates. Ac nulli revisores, qui se de notariorum eorundem idoneitate & sufficientia informant, ac de eis attestentur, existant, sed passim favore, pretio, vel passionibus, etiam super Officiorum Notariatuum huiusmodi emolumentis, partim verò electores, partim verò iudices, & commissarii dividendis & distribuendis conjunctim eligantur, ac propterea excessivæ scripturarum taxæ, & exactiones, non minus injustè, quam indebitè extorqueantur, causæque in longum protrahantur, & quasi immortales efficiantur.

Bullarii Magni Tom. II.

§. 2. Cumque institutio sel. rec. Pauli Papæ IV. prædecessoris nostri præmissis, ac forsan alia tunc suadentibus moti, super officiis notariatuum huiusmodi in causis criminalibus status nostri prædicti, proinde quidem ac per maximè utilium capitulorum editionem factâ per Legatos & Vicelegatos, ac Gubernatores locorum ita negligantur, ut ipsi (nescitur qua ratione ducti) præter, & contra mentem & intentionem nostras, illa, & capitulis huiusmodi omninò neglectis, Cancellarios, & Notarios pro eorum libitò in civitatibus, terris, castris, & locis sub eorum legationibus, seu guberniis comprehensis potere, aliis amotis, aut si non amotis, in eorum officia, aut ea, quæ ad illa spectant, se ingerere non formidant, quam ob causam plura etiam ad præſens in huiusmodi criminalibus notariatuum officia penes dictam Cameram non sine maximo ejus detrimento vendenda remaneant, in gravem divinæ Majestatis offensam, partimque contrahentium & litigantium præjudicium & gravamen, Notariorumque, Judicum, & Commissariorum, necnon Communitatum, & Universitatum, aliarumque personarum animarum periculum & iacturam, ac plurimorum scandalum.

Pauli IV.
constitutio
edita super
illis Cancellariis
maius
obſervantur.
Eam habet
sup. indicatam
in rub.

§. 3. Nos igitur, quos imminet talia ad meliorem & saniorum statum reducendi continua sollicitudo, præmissis ne fiant in posterum, debite provisionis nostræ adminiculo, quantum nobis ex alto conceditur obviare, necnon animarum salutem, nostrorumque civitatum, terrarum, castrorum & locorum huiusmodi, ac eorum incolarum, præsertim litigantium & contrahentium statui, quieti, commoditati, securitati, ac salubriori directioni illorum regimini cõsultere volentes, necnon quascumque provisiones, concessiones, assignationes, & qualvis alias dispositiones de prædictis civilibus, & quæ tam conjunctim, quàm separatim exerceri solent, & nondum vendita penes dictam Cameram existunt, criminalibus huiusmodi, & ratione scripturarum dumtaxat damnorum datorum officii, civitatum, terrarum, castrorum, & locorum huiusmodi, etiam si ad Legatorum, Communitatum, Universitatum, & aliarum particularium personarum, cujuscumque dignitatis, præminentia, & auctoritatis existentium quovis modo pertineant, & illa per deputatos à Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, seu Potestatibus, vel aliis iustitiæ ministris hætenus exerceri solita sint, ac ad præſens exercentur, quibusvis personis, cujuscumque status, gradus, & conditionis existentibus, per nos, aut quoscumque alios Rom. Pontifices prædecessores nostros, ac Sedem eandem, ac etiam Legatos, Vicelegatos, Gubernatores, Potestates, ac alios Officiales, & personas huiusmodi, perpetuò, vel ad tempus, præterquam tamen ex causa onerosa, solutionis videlicet, & exurbationis pecuniarum factas, illarum omnium veteres tenores, datas, & decreta etiam irritantia in eis apposta, ac causas propter quas factæ & concessæ fuerunt, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, harum serie revocantes, cassantes, & annullantes, ac revocatas, cassatas, & annullatas, nulliusque roboris vel momenti existere, neminique suffragari, aut prodesse posse, seu debere decernentes. Ipsaque officia à quibusvis Communitatibus, Universitatibus, legationibus, guberniis, etiam perpetuis, vel temporaliibus, necnon Magistratibus, Potestatibus, & aliis iudicibus & personis, penitus, & omninò perpetuò dismembrantes, & separantes, ac eadem officia Camere præfate applicantes, & appropriantes, & ad illam in futurum perpetuò spectare declarantes & decernentes.

Idè ab isto
Pont. revocantur omnes concessiones de eis factas ex causa onerosa.

§. 4. Necnon Pauli prædecessoris huiusmodi super notariatuum in criminalibus officiis confectas literas, veterem illarum tenorem, ac si de verbo ad verbum insertus foret, præsentibus pro expresso ac inserto habentes, Apostolica auctoritate, etiam perpetuò confirmantes & approbantes, Motu proprio, non ad alicujus nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed de mera nostra deliberatione, Dilectum filium Dona unat Matthæum Minalem, modernum & pro tempore existentem Theſaurarium nostrum generalem totius status nostri Ecclesiastici, & Camere huiusmodi Commissarium generalem, ad omnia & singula, quæ arduumque Legationum, civitatum, terrarum, & locorum totius status Ecclesiastici prædicti notariatuum in civilibus, & nondum vendita

Paulique prædicti bullæ in confirmantur.

criminalia, necnon damnorum datorum officia, etiam si illa per unum vel duos, aut plures notarios, vel scribas, vel alios, vel aliarum personarum legationibus, aut gubernationibus, perpetuis vel temporalibus comprehensa sint, cum eorum scripturis, si quae sint, necnon honoribus, oneribus, & emolumentis, cum capitulis infrascriptis, ac aliis cum obligationibus, clausulis, cautelis, decretis, pactis, & conditionibus, ac pro pretio, seu pretiis dicto Thesaurario benevisis, in utilitatem ipsius Camerae convertendis & applicandis ad vitam quibusvis personis, originariis vel forensibus, sibi benevisis.

Thesaurario facultas eas alienandi conceditur.

§. 5. Ita quod liceat ipsi Thesaurario pro tempore existenti personas huiusmodi officia pro tempore ementes, in corporalem, realem, & actualem omnium & singulorum officiorum emptorum huiusmodi possessionem, seu quasi inducere, inductosque defendere & manutene- re, amotis exinde, etiam manu regia, appellatione postposita & cessante, quibusvis eorum detentoribus, quos nos etiam per presentes amovemus, & amotos esse denuntiamus.

Cancellarii statim publici Notarii officiantur.

§. 6. Necnon personas officia huiusmodi pro tempore ementes, statim emptione, & illorum admissione factis, in notarios publicos & legales creamus, constituimus, & deputamus. Ita quod eis in posterum liceat quolibet instrumenta & scripturas, etiam ratione damnorum datorum huiusmodi, ac in civilibus & criminalibus causis respectivè, conjunctim vel separatim, & aliàs juxta modum per praedictum Thesaurarium praescribendum, coram quocumque, sive quibuscumque iudicibus & personis, saecularibus vel Ecclesiasticis, quacumque potestate, vel etiam Cardinalatus honore, aut alias fulgen. & tam in iudicio quam extra scribere.

Thesaurarii facultas vendendi Cancellarias etiam originarias, non obstante bulla Pauli 17. sup. cit.

§. 7. Necnon officia in criminalibus huiusmodi nondum vendita, si dictus Thesaurarius illorum emolumentorum tenuitatem perpexerit, unà cum civilibus officiis, literis Pauli praedecessoris huiusmodi quoad hoc non obstantibus, personis, etiam locorum originariis, & incolis, vel forensibus, ac aliàs prout eidem Thesaurario melius videbitur, nomine ejusdem Camerae, & in illius utilitatem vendenda, concedenda, conferenda, & alienanda, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine constituimus, & deputamus.

Camerae quoque pro venditionibus huiusmodi obligandi.

§. 8. Eique Camerae ipsam, omniaque illius bona praemissorum occasione in amplissima forma ejusdem Camerae obligandi, aliaque in praemissis & circa ea necessaria ac opportuna faciendi, & exercendi, necnon detentores praedictos expellendi.

Cancellarias occupantes expellendi.

§. 9. Ac unum vel plures Commissarium, seu Commissarios loco sui, cum simili aut limitata potestate, facultate, & auctoritate, ac aliàs prout sibi videbitur, ad praemissa deputandi.

Dubia interpretandi, & lites decidendi summarie, &c.

§. 10. Ac si quae forsitan super praemissis omnibus & singulis, aut aliis illorum occasione per eorumdem officiorum emptores, aut Communitates, Universitates, Legatos, Vicelegatos, Gubernatores, aut alias personas dubitari contingeret, ac propterea forsitan inter eos orta sint, & oriri in posterum contigerit lites, & dubia, illa interpretandi, & declarandi, ac summarie, simpliciter, & de plano, sine strepitu & figura iudicii, appellatione remota, decidendi, & terminandi, plenam, & liberam, ac omnimodam potestatem, facultatem, & auctoritatem damus, concedimus, & impartimus.

Prohibitio ceteris omnibus de Cancellariis disponendi. Ad quod vide etiam nos inferius.

§. 11. Districius inhibentes quibusvis Communitatibus, Collegiis, & aliis particularibus personis, & pro tempore existentibus Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, Potestatibus, Officialibus, Iudicibus, & Commissariis, quibuscumque potestate, auctoritate, facultatibus, privilegiis, indultis, prerogativis, praeminentiis, & dignitatibus munitis, ne sub indignationis nostrae, ac excommunicationis latae sententiae, aliisque, quoad inferiores à Legatis, & Vicelegatis praedictis ejusdem Thesaurarii arbitrio moderandis, applicandis, & infligendis poenis, quovis quæsito colore, ingenio, vel praetextu, audiant, seu praesumant se ulterius in eisdem Notariatuum officii, tam per Camerae venditis, quam deinceps vendendis, ac aliis praemissis, vel eorum interpretatione, ac

originalibus scripturis officia huiusmodi, ipsorumque Notariorum praedictorum concernentibus, per se, seu eorum Cancellarios, seu Secretarios, aut scribas, vel alium, seu alios intromittere, aut de illis quomodolibet disponere, seu Notarios illa pro tempore ementes molestare, perturbare, vel impedire, aut contra eos procedere. Decernentes, & declarantes, detentores praedictos spoliatos esse, dici, & censeri, aut illis actionem spollii propterea competere, aut desuper agere.

Præferuntur huiusmodi venditioni.

§. 12. Ac praesentes literas ullo unquam tempore quovis quæsito colore, vel ingenio, de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae defectu notari, argui, vel impugnari, seu restitutiones in integrum adversus illas, per sic amotos, vel alios quoscumque impetrari, aut eos illis etiam motu simili contra uti, ipsaque praesentes ad viam juris reduci, etiam enormissimae lesionis, aut alio quovis praetextu nullatenus posse. Ac illas, & quascumque venditiones, alienationes, & concessionem de eisdem officiis per eundem Thesaurarium, & Commissarios ab eo pro tempore deputatos, nomine ejusdem Camerae faciendas, sub quibusvis revocationibus, suspensionibus, alterationibus, vel limitationibus contrariis minimè comprehendi, sed illas perpetuis futuris temporibus validas & efficaces fore, suoque plenarias & integros effectus sortiri, & inviolabiliter observari, & quoties illae emanabunt, toties in pristinum & validissimum statum, etiam sub data posteriori per ipsum Thesaurarium, seu Commissarios, & emptores eligenda restitutas, & de novo concessas esse, & censeri, necnon personas, quibus officia huiusmodi vendentur, & concedentur, si per Legatos, Vicelegatos, Gubernatores, Potestates, & alios Officiales praedictos pro tempore existentes modo aliquo molestari, vel impediri contigerit, Camerae ipsam ad ipsos defendendum, & manutenedum, ac alia praemissa omninò teneri.

Cancellaria per triennium proximum non vacant, & vacant à Thesaurario concedantur.

§. 13. Ac officia Notariatuum huiusmodi per triennium à data praesentium computandum, vacabilia non esse, neque censeri, sed dicto triennio elapso, singulorum officiorum praedictorum, quando per illa obtinentium resignationes vel obitus, seu quacumque aliam dimissionem, vel admissionem, vel venditionem vacaverint, illa praecedentibus supplicationibus manu Romani Pontificis, aut in ejus praesentia signandis, ac aliàs in omnibus & per omnia, prout in aliis Romanæ Curiae officiis vacabilibus fieri consuevit, expediri debere. Necnon illa hac prima vice tantum per dictum Thesaurarium pro pretio reperibili vendi, ipsamque Thesaurarium literas patentes illarum concessionum, & assignationum desuper expedire, & concedere posse, ipsaque officia sub praesentibus comprehendi, & per eas Camerae praedictae applicata esse, & censeri.

Cum facultate rogandi quocumque instrumenta, &c.

§. 14. Necnon personas illas pro tempore ementes facultatem instrumenta quocumque rogandi, & scribendi, necnon actitandi, aliaque faciendi in quocumque, & quibuscumque Tribunalibus Gubernatorum, ac ejusdem Status Ecclesiastici Rotæ Auditorum, Civitatum, Communitatum, Potestatum, Commissariorum deputatorum, & deputandorum, & aliorum quorumcumque Officialium, & iustitiarum Ministrorum, ac in Curia, seu Curia Mercatorum quorumlibet, ac coram quibuscumque officiis Bullestarum, Datorum, Gabellarum, mercium, sive pecudum, ac damnorum datorum huiusmodi, tam in causis civilibus, quam criminalibus, sive mixtis, juxta modum per Thesaurarium huiusmodi in illorum officiorum concessionum patentibus literis praescribendum, & non aliàs habere.

Originarii & extranei consequi possunt.

§. 15. Ac tam cives, vel originarios, & incolas Civitatum, Terrarum, Castrorum, & locorum, in quibus officia huiusmodi instituta fuerint, quam extraneas personas officia ipsa emere posse.

Et ita, si non aliàs obferantur.

§. 16. Et ita in praemissis omnibus & singulis per quoscumque Iudices, & Commissarios, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, seu illorum Locatentes, ac etiam S. R. E. Cardinales, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiti debere, ac irritum, & inane quicquid secus super iis à quoquam quavis

quavis auctoritate, scienter vel ignorantet contigerit at-

te Ecclesiasticis pro tempore scribentes existunt, non
... nec debeant Notarios Curiales huiusmodi in-
... vexare, perturbare, seu quasi huiusmodi eorum
... officiorum, vel emolumentis, neque se eorum officiis
... aliquatenus ingerere, ad eaque officia alios Nota-
... rios quoquomodo intrmittere, vel salaria eorum
... contra earundem presentium, ac Pauli Prædecessoris
... desuper confectarum literarum huiusmodi formam di-
... minuere, nec dicta officia in alium recipere, neque
... conductores aliquos proferre, sub pœna excommuni-
... cationis per contrascentes eo ipso incurrenda, à qua
... non nisi à prædicto Auditore Cameræ, ac relectis prius
... ejusdem Auditoris arbitrio damnis & interesse ipso-
... rum Notariorum Curialium, & non aliis, absolvi pos-
... sint.

Cancllaria-
rum consue-
tiones refici-
dantur. si
Camera
Apost. ultra
dimidium
lasa sit.

§. 17. Volumus autem quod personæ quibus officia
huiusmodi concedentur, Notarii Curiales nuncupentur.
Ipsique infrascripta, ac ea quæ in ejusdem Pauli præde-
cessoris literis continentur, ordinationes, statuta, & capi-
tula quæcumque, & præsertim ea quæ illorum iudica-
tum concernunt, omnino observare, librosque conficere,
ac eorum instrumenta in protocolla debite redigere, sen-
tentias etiam, aliaque scripturas diligenter conservare
teneantur.

§. 18. Quodque de cætero omnia acta, quæ in libris
& causis fieri, & scribi continget, non in forma processus,
sed in libris manualibus nuncupatis, scribere teneantur.

§. 19. Nec ratione tam criminalium, quàm civilium
officiorum huiusmodi, pro mercede plusquam hodie
capitur, capere possint, se vatis modo, & taxæ in literis
Pauli prædecessoris, præfati circa huiusmodi officia cri-
minalia præscriptis.

§. 20. Ipsique omnibus, & singulis privilegiis,
prærogativis, & exemptionibus Notariis criminalibus
per literas Pauli prædecessoris huiusmodi concessis,
quoad personas, & res ipsorum Notariorum, & eorum
Substitutorum, ac familiæ usum, & vicum in Civitatibus,
Terris, Castris, & locis prædictis, ac extra eas per uni-
versum statum nostrum Ecclesiasticum prædictum utan-
tur, potiantur, & gaudeant.

§. 21. Quodque partem aliquam suorum emolumento-
rum contribuere, aut aliquod onus, vel responsionem
ratione suorum officiorum quibusvis Communicatibus,
Collegiis, Legatis, Gubernatoribus, aliisve personis sol-
vere minime tenentur, non obstante quod alias contribuere
runt, seu solverint, aut onus aliquod habuerint, etiam ex
causa onerosa, solutionis videlicet, exurbationis pecu-
niarum dictæ Cameræ tantum factæ. Sed eo casu cer-
tior factus Thesaurarius ipse, prius iis quorum interest de
forte principali quam solverint, aut alia aliqua remunera-
tione, vel assignatione providere, & circa ea in prima
dictorum officiorum venditione advertere debeat, & te-
neatur. Sitque pro ea vice dumtaxat metus iudex, ita ut
ab ejus sententiis, seu declarationibus, vel decretis, verbo
vel in scriptis, etiam ad partium instantiam latis & factis
appellari non liceat, auditis prius iis quorum interest,
quibus interea emptores præfati nihil solvere tenean-
tur.

§. 22. Ac quod dicta Camera, & illius Curie causa-
rum pro tempore existens generalis Auditor, & Thesau-
rarius, ac eorum quilibet in solidum, emptores eorum-
dem officiorum, eorumque per eos emptorum officiorum
huiusmodi substitutos in pacifica possessione manutene-
re debeat, ac facta venditione prædicta dictus Auditor
Notariorum Curialium huiusmodi in omnibus causis,
tam ratione dictorum suorum officiorum, quàm alias cõ-
tra eos per quoscumque quomodolibet pro tempore mo-
tis, metus iudex, & executor sit, esseque censeatur. Ita ut
ipsi coram alio iudice, quovis prætextu vel causa evoca-
ri, seu trahi non possint, ac in eisdem litibus, & cau-
sis, quæ videlicet ratione personarum suarum inter eos,
ac officiorum eorum contra quoscumque, idem Auditor
manu regia, sine strepitu & figura iudicii, sola facti
veritate inspecta, appellatione ab ejus sententiâ re-
mota, procedere possit, & debeat. Ita tamen quod
pars, quæ gravata censebitur, parito iudicato, & re-
fectis expensis, sententiæ revisionem in Camera
petere possit, & si damna aliqua per emptores Nota-
rios huiusmodi, aut aliquem eorum passa, aut expensæ
in eisdem litibus, & causis ratione dictorum eorum of-
ficiorum factæ fuerint, idem Auditor prout iustum
ei videbitur, à partibus condemnatis, aut Camera
prædictis de illis satisfieri facere procuret, & te-
neatur.

§. 23. Quodque Legati, & Vicelegati Provinciarum,
sive Civitatum, Castrorum, Terrarum, & locorum Gu-
bernatores, Communitates & Collegia, Potestates,
ac Commissarii, qui ad præsens administrant, aut admi-
nistraturi sunt iustitiam, coram quibus Notarii, seu eor-
um Substituti, tam civiles quàm criminales, in toto

§. 24. Et si teperientur aliqua ex dictis officiis tam
civilibus, quàm criminalibus vendita, seu alias quibus-
vis personis quocumque titulo, tam per nos, quàm
prædecessores nostros, aut Cam. Apost. præter & contra,
tam earundem presentium nostrarum, quàm prædi-
cti Pauli prædecessoris jam desuper confectarum præter-
arum huiusmodi formam & tenorem quomodolibet
alienata, si in alienatione huiusmodi dicta Camera
ultra dimidium lasa fuisse reperiatur; tunc illorum em-
ptoribus per Cameram ipsam prius restituti pretiis, illa
ab eodem Thesaurario de novo uti vacantia vendantur.
Illaque in omnibus, & per omnia sub presentibus
comprehendantur, & comprehensa omnino intelligen-
gantur.

Cancllarii
eorum scri-
pturas ad
Archivia
deserere non
tenentur, sed
eorum suc-
cessoribus cõ-
signare. Vido
formam tra-
di. d. à Pauli
I. c. in
rub.

§. 25. Quodque in omnibus Civitatibus, Terris, & locis
totius Status Ecclesiastici prædictis, etiam in illis
archivia aliqua, non tamen ex causa onerosa, exurbationis
videlicet pecuniarum eidem Cameræ factæ, ut præ-
fertur, instituta, etiam si quibusvis facultatibus, & privi-
legiis munita existant, Notarii ipsi Curiales diligentis-
sime scripturas, & instrumenta suorum officiorum con-
servent, ac ad illorum delationem ad Archivia hu-
iusmodi non teneantur, sed illa occurrente eorundem
officiorum, sive per cellum, aut venditionem, sive per
mortem, aut aliis vacatione, ei cui à Sede Apostolica of-
ficia huiusmodi sic vacantia concedentur, assignari, &
tradi debeat.

Cancllaria
habentur pro
Archivia,
ubi illa non
sunt.

§. 26. Ipsique Notarii Curiales in Civitatibus, Terris,
Castris, & locis huiusmodi, in quibus nulla Archivia
existant, à reliquis Civitatum, Terrarum, Castrorum &
locorum eorundem non Curialibus Notariis pro Archi-
vio habeantur, ac illorum scripturarum custodes existant,
nec tam eas, quàm suas alias quavis de causa transportare
valeant.

Officiales te-
nentur ad
instantiam
Cancllarii
rum alios
Notarios in-
quirere, &
repositos in-
habiles re-
pellere.

§. 27. Ac Civitatum, Castrorum, Terrarum, & loco-
rum in quibus Notarii ipsi Curiales instituti fuerint, Gu-
bernatores, seu iustitiæ administratores, eisdem Curiali-
bus Notariis instantibus ceteros Notarios non Curiales
jure vel privilegio, aut facultatibus instrumenta rogan-
di suffultos, de eorum privilegiis, facultatibus & jure hu-
iusmodi inquirere sibi que suorum privilegiorum, facul-
tatum, & juris patentes literas ostendi petere, & facere,
ac eos quos habiles repererint, ad rogatus contractuum,
& instrumentorum suscipiendos admittere, alios verò
inimicos habiles, etiam quantumvis idoneos, & sufficienti
privilegio munitos repellere, eisque ne contractus, &
instrumenta conficiant, aut se de eis rogent, inhibere
possint, & cogant admissos huiusmodi Notarios ad in-
strumenta redigenda in libros, & protocolla, eisdem
modo & forma, ac sub pœnis quæ in dicta constitutio-
ne Pauli IV. continentur. Quorum quidem Notariorum
non Curialium inquisitio singulis saltem mensibus, &
ad quamlibet ipsorum Curialium Notariorum instan-
tiam, & adversus inobedientes executio à Gubernatoribus,
& iustitiæ ministris huiusmodi sine aliquo temporis
intervallo fiat, ad hoc ut scripturæ publicæ suum effectum
fortiantur, sub pœnis contra Gubernatores, aliosque
iustitiæ ministros, opem auxiliumque suum in supra, &
infra notatis casibus denegantes, præfato Auditori Ca-
meræ benevisis.

Notariorum
decentium
scripturas
Cancllarii
custodiant, si
Archivia
non sint in
locis illis.

§. 28. Quando autem in præfatis locis, ubi nullum
est Archivium, quispiam Notarius non Curialis decelle-
rit,

Cancllarii
curia Pauli
I. & ipsi
ordinationes
tenent.

libro ma-
nualibus
scribantur.

axat obfer-
unt.

adultis, &
exemptioni-
bus à Paulo
I. concessis
fruantur.
D. N. S.
an. V. ex-
tensio revo-
cavit in con-
tra. s.
contributio-
ni summi
debeant.

Auditor Ca-
meræ eorum
deputatus,
& si-
ne Thesau-
rario respo-
ndet.

Prohibito
notis offi-
cialibus de-
reperit in-
stantibus.

rit, aliquis ipsorum Curialium Notariorum cum Cancellario Vniuersitatis, seu communitatis, si talis Vniuersitas, vel communitas Cancellarium habeat, sin minus cum alio, ubi scriptura Notarii non Curialis defuncti reperirentur, se conferat, ac eas accipiat, & de illis inventarium conficiat, quo confecto, illud in libro penes se remansuro registret, & deinde illud Notarii defuncti heredibus consignet, ac scripturas huiusmodi ad officium suum transporter, & simul cum aliis suis scripturis conseruet. Ac casu quo extrahendum, aut dandum sit sumptum aliquo scripturarum, & instrumentorum Notarii defuncti huiusmodi, possit & debeat illud publicare, tantamque mercedem recipere, quantum si rogatus de eodem sumptu instrumento fuisset, relictis tamen mercedis ejusdem tribus ex quatuor partibus heredibus prefatis, & si dicti Notarii Curiales, dum i. firmanantur, scripturas suas huiusmodi Notariis Curialibus consignare voluerint, teneantur Notarii Curiales huiusmodi eas recipere, & morte Notarii consignantis succedente, ordinem qui supra describitur, omnino sequi. Et circa hac Terrarum, Castrorum, & locorum in quibus Notarii non Curiales huiusmodi obierint, Notariorum defunctorum huiusmodi heredes ad contiguandum scripturas illorum, si quae penes illos extiterint, sub poenis beneuicis cogere, & compellere, auxiliumque, fauorem, & operam efficaces desuper impendere debeant, quae si recusauerint a praefato Auditore Camerae, poena ejusdem Auditoris arbitrio imponenda & applicanda puniri possint. In locis autem ubi plures Notarii aderunt Curiales, occurrente obitu aliquorum Notariorum non Curialium, tunc is Notarius Curialis curam scripturarum defuncti habeat, qui ad hoc a caeteris locis forte extractus erit.

Causa inter plures Cancellarios per unum a Mensario distribuatur, &c.

§. 29. Porro si in civitate aut Terra, vel loco alio plures fuerint Notarii Curiales, nulli partium litigantium causam inchoare liceat coram eo Notario quem voluerit, etiam si causa, vel si lis sit ordinaria, seu extraordinaria, aut commissionis, sive appellationis, sed per turnum cause omnes distribuantur inter Notarios, prout in Alma Vrbe ac inter Rotae Notarios Almae Urbis nostrae fieri, & observari solet, videlicet qui voluerit committere causam, vel litem, aut eam inchoare de mandato Superioris, sive per viam libelli, sive alterius cujuscvis petitionis, seu appellationis, adibat Mensarium, qui quolibet mense forte ab illis eligitur, & mutabitur ipse, librumque ad hunc effectum custodiet cum inscriptione nominum, & cognominum aliorum Notariorum collegarum suorum in eodem tribunali ubi pendebit causa, eaque nomina in bussula ad hoc apta imbussulabit, & unus illorum forte extractus in illa causa Notarius esse censetur. Idemque Mensarius in praedicto libro Notariorum extractum dictae causae faciet debitorem, cum descriptione tituli, & nuncupationis causae, nominumque partium litigantium, & successivè in aliis pro tempore advenientibus causis extrahatur unus reliquorum Notariorum qui super fuerint in bussula, & sic de aliis donec turnus finitus fuerit, & eorum quisque causam aliquam habuerit, & super hoc turno etiam comprehendatur nomen Mensarii, finitoque turno iterum nomina omnium Notariorum in bussula ponantur, nominisque, & causae modo quo supra extrahantur, & inter eos dividantur, quo fiet ut donec extractio nominum a bussula facta fuerit, partes litigantes suae causae Notarium profus ignorabunt. Notario extracto, causaque per Mensarium Notario extracto assignata, penes ipsum remaneat, ac in ea scribat, nec in illa aliis Collegii Notariis, licet in eodem tribunali in eadem causa scribere, aut ullo modo se in ea immiscere. Ita ut Notarius, cui forte causa obtigerit, etiam si illa non ageretur, se iterum imbussulari petere non possit, donec turnus ipse finiatur.

Mensarii extractio, & officium.

§. 30. Et similiter singulis primis diebus cujuscvis mensis forte extrahatur unus Mensarius, cui libri Mensariatus consignabuntur, & computa causarum ad quos pertinebunt, cum bussula, aliisque nominibus quae supererunt. Et quia multis in locis plurimum causarum principium sumitur, vel ex praepcepto, vel monitorio Superiorum, aut a fugae suspicionis mandato, in quibus solitum

est apponi sigillum Iudicis. Volumus, ad hoc ut servetur aequalitas in distributionibus causarum inter Curiales Notarios huiusmodi, quod sigillo ipso penes Iudicem remanente, in eventum expeditionis praepcepti, aut monitorij, vel mandati, antequam illa sigilletur, Notarius ex bussula extrahatur, qui praepceptum, seu monitorium, vel mandatum huiusmodi scribat, quo scripto, ipse ad Mensarium Notarium accedat, ac illo sigillari procuret. Et in locis in quibus ratione praepceptorum, monitoriorum, & mandatorum huiusmodi nihil ultra sigillum solvitur, sigillo huiusmodi Mensario pro tempore existenti soluto, Mensarius ipse in fine mensis Superiori seu Iudici, ad quem spectat sigilli emolumentum, computum sigillorum datorum reddere teneatur. In locis vero in quibus sigillum huiusmodi gratis datur, Mensarius illius ratione nihil exigat. In locis autem in quibus eorundem praepcepti, monitorij, & mandati ratione partim pro sigillo, partim vero pro scriptura aliquid solvitur, Notarius scribens suam ratam retineat, ratam vero Iudicem, vel Superiorem ejusdem sigilli ratione tangentem, Mensario tunc existenti persolvat, ac Mensarius de similibus, ut supra, eidem Iudici, seu Superiori in fine cujuscvis mensis computum reddere debeat, nec hoc ordine intelligatur confundi causa unius tribunalis cum alio tribunali, sed cujuscvis tribunalis Notarii Curiales pro tempore existentes, de per se suum turnum conficiant in divisionibus causarum.

Cancellarius non se intromittat in scripturarum Notariorum sunt Archa.

§. 31. In Civitatibus vero in quibus pro conservatione scripturarum sunt Archivia, & regesta, ac ordo publicus, nec de fraude, errore, ignorantia, aut scripturarum amissione dubitatur, Notarii Curiales praefati de aliorum non Curialium Notariorum scripturis, rogibus, vel instrumentis minime se intromittant, nihil tamen recognitionis, vel alterius oneris Archivio, aut matriculae huiusmodi solvere, aut illis modo aliquo subijci, aut illorum legibus, & statutis parere minime teneantur. Prohibentes reliquis Notariis dicti status nostri Ecclesiastici, ne actum aliquem litem, seu illius dependentiae, aut praesentationis monitorij, citationis, executionis, pacis, concordiae, aut alterius rei unde lis, seu iudicium inchoatur, vel deducitur, in ea Civitate in qua Notarii Curiales extiterint, scribere, recipere, seu de illis rogare praesumant.

Partes non possunt ad extrahenda instrumenta.

§. 32. Insuper quod nulla, vel Bononiae, vel alterius Civitatis, aut loci Archivia, vel registra consuetudinem cogendi partes, etiam invitata ad extrahenda a suis protocollis publica instrumenta, & acta, etiam multa necessitate requirente habentia, id deinceps facere, neque illorum Notarii, nec etiam ipsi Curiales & actuarii personam aliquam contra illius voluntatem ad extrahendum instrumenta non solum facta, sed etiam fienda cogere, aut alias contra illam desuper agere queant.

Archivarius non propter penam, aliquid innotum eorum cogit.

§. 33. Praeterea quoties litem aliquam, ac illius actus transportare contigerit, si arrha a partibus litigantibus Notario causae data fuerit, Notarius ipse eandem partes pro rata quamlibet earum tangente, etiam si partes ipsae actibus, & scripturis huiusmodi non amplius indigeant, ad solutionem scripturarum actorum praedictorum omnino cogere, & compellere possit.

Cancellarius Collegii Romae Curiae exigere tenentur.

§. 34. Deinde, quod omnes Notarii Curiales unum Collegii, & congregationis corpus efficiant, ac unum Collegium Romae instituere, & qui ex Notariis ipsis Romae praesentes fuerint, quolibet mense semel ad minus congregari, & de rebus officia praedicta concernentibus tractare, ac pro salubri illorum in dicti Collegii conservatione, & directione, quaecumque statuta, & ordinationes, licita tamen & honesta, cum voto tamen, & assensu praedicti Auditoris Camerae, quoties eis videbitur, condere, facere, statuere, & ordinare, illaque postquam condita, facta, statuta, & ordinata fuerint, pro eorum libito, ac temporum qualitate id exigente mutare, alterare, aut penitus cassare, & alia de novo facere, statuere, condere, & ordinare. Necnon officia ipsa, attentis singulorum valore & pretio, prout eis illorum conscientia dictaverit, taxare. Ita quod taxa facta singuli singulorum officiorum huiusmodi Notarii illam singulis annis eidem Collegio per illud juxta providam illius ordinationem de illa disponendam persolvere teneantur.

§. 35. De modo tamen taxa ipsa decem scuta auri non excedat, nec minor taxa unius scuti similis existat. Præterea vacatione alicujus ex dictis officiis per cessum, vel decessum, aut aliter pro tempore occurrere, in admissionibus novorum Notariorum eadem taxa, seu rata eidem Collegio de illa per illud, ut præfertur, disponenda solvetur.

§. 36. Insuper officia prædicta (exceptis læsæ Majestatis, falsitatis, aut homicidii criminibus, ac servata forma bullarum Pauli prædecessoris) hujusmodi ratione cujuscumque alterius criminis confiscari, aut illa obtinentes eis privari, vel cessiones, aut resignationes de illis pro tempore faciendæ impediri, aut quavis de causa differri non possint, nec debeant.

§. 37. Et super illis liceat inire Societates, prout in aliis Romanæ Curie officiis fieri solet.

§. 38. Et dum concedentur in posterum pro supplicatione expeditione, & compositione (hac prima vice dumtaxat excepta) quinque scuta auri pro centenariis ratione pretii venditionis officii, usque ad summam mille scutorum inclusivè, à summa verò mille scutorum hujusmodi usque ad aliam quancumque duo scuta similia pro quolibet centenariis, nostro, ac pro tempore existenti Rom. Pont. Datario solvantur.

§. 39. Et quoties Notarii Curiales præfati per se vel eorum procuratores officia resignabunt, aut juri in illis, vel ad illa competenti in manibus nostris, ac pro tempore existentis Rom. Pont. cedent: Nos, ac pro tempore existentis Rom. Pontifex hujusmodi resignationes, seu cessiones admittere, & in registro solito registrari facere, idemque Datarius datam parvam dare teneantur, secundum quam expediatur supplicatio quanto citius poterit.

§. 40. Quodque Notariorum Curialium Collegium hujusmodi, omnibus & singulis privilegiis, facultatibus, prærogativis, & gratiis Collegii Archivi Romanæ Curie (si tamen illius præjudicio) quomodolibet concessis, etiam quoad creationem Notariorum, aliaque id genus negotia utatur, potiatur, & gaudeat, omnesque, & singuli Notarii Curiales statim ubi admitti, eorumque nomina in libro Collegii Curialium prædictorum descripta fuerint, Notarii Apostolici Curiales, ut præfertur, nuncupati, vere sint, & esse censeantur, ac pro talibus habeantur.

§. 41. Quod Notarii Curiales sua officia hujusmodi per se vel alium seu alios, fideles scilicet & sufficientes Substitutos, Notarios tamen publicos Apostolica auctoritate creatos, ac habiles, & idoneos, & à prædicto Notariorum Curialium Romæ instituendo Collegio approbatos, quodque in eodem Collegio cautionem idoneam de probe, & legaliter exercendo, ac se syndicati submittendo, aliaque agendo juxta formam litterarum Pauli prædecessoris hujusmodi.

§. 42. Necnon quancumque instrumenta ubicumque locorum rogare, & tales Substituti illa patronis eorum à Civitatibus, Terris, Castris & locis in quibus eorum Notariatus officia instituta fuerint, absentibus publicare & subscribere possint. Decernentes hujusmodi instrumenta, tam Romæ, quam alibi ubicumque locorum plenam, & indubitam fidem facere, nec de illorum validitate aliquo unquam tempore dubitari posse.

§. 43. Ac quod liceat eidem Collegio habere sigillum, & sub illo legalitates, aliaque hujusmodi expedire, prout in aliis ejusdem Rom. Curie Collegiis observatur. Quodque Notarii ipsi Curiales in Civitatibus, Terris, Castris, & locis dicti Status nostri Ecclesiastici, in quibus plures sunt Notarii, alia Collegia, à Romano Collegio tamè dependentia, cum simili sigillo, & quæ ab omni alio Collegio, Societate, & matricula aliorum Notariorum, atque Doctorum liberi, & exempti, nullusque superioritatem in illos eorumque Notarios exercere possit, similiter facere, & instituire possint.

§. 44. Porro quod Notarii Curiales hujusmodi in quibuscumque Provinciis, Civitatibus, Terris, Castris, & locis dicti Status nostri Ecclesiastici, ubi resederint, sint executores, ad eosque pertineant presentatio, & intimatio, & executio, videlicet Rom. Curie expeditionum, veluti litterarum in forma Brevis, monitoriarum, citationum, inhibitionum, brachii sæcularis, & cujuscumque generis

executionum; illuc à Romanis iudicibus, ac Vrbe prædicta pro tempore transmissorum, nec ibi præter ipsos alius rogare, vel scribere, nec alii intimaciones sumptuorum facere possint, aliis intimaciones, & rogatus hujusmodi nullius sint roboris vel momenti, & illis fides nullatenus adhibeat.

§. 45. Neque Legati, Vicelegati, aliive Superiores, & justitiæ ministri causas, tam criminales, quam civiles, coram iudicibus inferioribus inchoatas, & acceptas ab illis in Notariorum Curialium, & capitulorum hujusmodi præjudicium evocare, vel alias ab eis amovere, præterquam in capitalibus causis, quo casu id (servatis tamen Curialium Notariorum hujusmodi emolumentis, ac sine illorum præjudicio) fieri possit.

§. 46. Decernentes præmissa omnia & singula nullo unquam tempore, quovis quæsito colore, vel ingenio, de subreptionis, obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ defectu notari, vel impugnari posse, sed illa semper valida, & efficacia fore, suolque plenarios, & integros effectus sortiri, & inviolabiliter observari ac Notariis, Curialibus, illorumque Collegiis prædictis, in omnibus & per omnia suffragari, ac ut præfertur, judicari, & definiti debere.

§. 47. Non obstantibus præmissis, ac nostra de non tollendo jure quæsito, non tamen ex causa onerosa prædicta proveniente, & aliis quibusvis Apostolicis, necnon in Provincialibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, ac Provincialium, Civitatum, Terrarum, ac locorum hujusmodi juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis quibusvis Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, Potestatibus, & aliis personis de hujusmodi officiis quomodolibet etià ex causa onerosa eisdem Provinciis, Civitatibus, Terris, & locis ac personis per quoscumque Rom. Pont. & Caneram ipsam, etià Nos, & prætextu donationis, concessionis, & aliarum dispensationum, etiam motu, & scientia similibus, ac aliis concessis, approbatis, & innovatis, quas & quæ illorum omnium vim, & effectum, datas, tenores pro expressis habentes, ad effectum præmissorum revocamus, irritamus, & annullamus, illisque specialiter, & expresse derogamus.

§. 48. Et insuper pro præmissorum omnium conservatione præfatam Auditorem Cameræ in conservatorem, & executorem præsentis nostræ intentionis, ac omnium, & singulorum in ea contentorum specialiter, & expresse facimus, constituimus, & deputamus. Volentes quod præsentium transumptis, etiam impressis, sigillo, & manu alicujus prælati munitis, talis & tanta fides adhibeatur, qualis & quanta præsentibus adhiberetur, si illæ in medio originaliter exhiberentur, vel ostenderentur. Aut si aliquibus communiter, vel divisim à prædicta sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ab verbo de indulto hujusmodi mentionem, & quibuslibet aliis dictæ Sedis indultis, generalibus, vel specialibus, quorumcumque tenorem existant, per quæ præsentibus nõ expressa, vel totaliter non inserta effectus earum impediti valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus habenda sit in eisdem literis mentio specialis. Nos enim ex nunc irritum decernimus, & inane, si secus super his à quocumque quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari. Nulli ergo.

Dat. Rom. apud S. Petr. Anno Incarn. Dominicæ 1564. D. P. An. 10. die 6. Octobris, Pontific. nostri Anno quinto.

Sequitur facultas Thesaurarii Papa, locandi & disponendi de dictis Cancellariis.

P I V S E P I S C O P V S, Eius An. D. Motu proprio, &c. 1565.

Continua mentem nostram sollicitudo vexare non cessat, ut circa ea quæ pro nostrorum, & Sedis Apostolicæ subditorum utilitate, illorumque, necnon Civitatum, Terrarum, & locorum nostri Status Ecclesiastici

solventur in admiffionibus Curialium.

cancelario in officio.

inter alia Summas sunt. xxv. com. quoniam solvenda in officio.

ad illa quædam.

Cancellarium Collegii in primis Ar. Rom. Curie, & alia hic expressis.

Officia per hujusmodi exercens.

Instrumta que ubique regunt. Collegium habens sigillum, & nomini subia.

Executores qui sunt executionum in Curia, ut tempore quoad.

Gubernat. non avocet causas in eorum præjudicium.

Clausula præservativa.

Clausula derogatoria.

Auditor Cameræ, executor præsentis.

D. P. An. 10. die 6. Octobris.

Exordium.

ffici prospera salute... que directione, a nobis emanant...

Hic Pont. edidit conf. de qua hic. Et modo dat facultatem Theaurario...

§. 1. Cuius itaque nos nuper, etc. Omititur... §. 2. Et sicut accepimus idem Theaurarius ad venditionem...

Cancellarii predicti, & Notarii Episcoporum...

Cameras & Clerici contra... obligati...

§. 3. Distinctius inhiabentes, tam officia prefata emptio- nis, & venditionis...

§. 4. Ac mandantes in virtute sancte obedientie, ac sub nostre indignationis...

stellotio nuncupato, moderno ac pro tempore... Sanctorum Romanae Ecclesiae...

§. 5. Necnon decernentes arrendamenta, locationes, & concessiones...

§. 6. Sicque per quoscumque Iudices, & Commissarios...

§. 7. Non obstantibus nostris, per quas inter alia voluimus, res, proventus...

§. 8. Volumus autem quod presentis nostri Motus proprii...

Placet Motu proprio. I.

Die 28. Maii 1564. admiffa hac est cedula Motus proprii...

Reintegratio privilegiorum, ac facultatis quæren- di elemosynas...

Alia de isto Archihospitali plene scripta apud const. 7. Innoc. III. Inter, sup. fol. 84.

PIVS PAPA QVARTVS, Ad perpetuam rei memoriam.

Cum Magistrum illum celestem, & Dominum nostrum, quandiu sub mortalitatis nostre exuviis...

Clausula preservati...

Clausula soluta...

Delegati contrarii...

Sola signatura sufficit.

Papa solus.

LXXXIV.

Edita An. D. 1564.

Proximus.

stare nos debemus, ad id fideles ipsos exequendum spiritua-

*Hi. Pont. ro-
locavit in-
culum dif-
fensandi su-
impedi-
mentis ma-
rimonialibus,
et aliis quibus-
cumque defectibus,
ac super
irregularitatibus,
necnon absolventi,
et alias gratias va-
riis Ecclesiis,
et tam in nostro
S. Spiritus in Saxi-
Ordinis S. Augustini,
quam certis aliis
Hospitalibus, &
piis locis per diver-
sos Rom. Pont. præde-
cessores nostros,
ac etiam per nos,
& Sedem prædictam
varie concessa plu-
ries limitaverimus,
& restrinxerimus,
& declaraverimus.
Ac postremò ex cer-
tis tunc expressis
causis, per nostras
sub Dat. 13. Kalend.
Octob. Pontificatus
nostri Anno III.
desuper expeditas
litteras, Motu pro-
prio revocaverimus
& annullaverimus,
districte inhiben-
tes eorundem Hospi-
taliū, & aliorum
piorum locorum
Præceptoribus,
Superioribus, &
personis, etiam sub
excommunicationis
latae sententiæ pœna,
de cætero indulgentiis,
concessionibus,
facultatibus, privile-
giis, & aliis gratiis
hujusmodi uti, seu
se de illis intro-
mittere quoquo modo
presumeret. Ac de-
cernentes irritum,
& inane, si secus
super his à quoquam
aucto-
ritate, scienter, vel
ignoranter contigerit
attentari, pro-
ut in dictis literis
plenius continetur.*

§. 1. Sane cum retroactis annis privilegia, indulgentias, facultates, etiam dispensandi super impedimentis matrimonialibus, & aliis quibuscumque defectibus, ac super irregularitatibus, necnon absolventi, & alias gratias variis Ecclesiis, & tam in nostro S. Spiritus in Saxi Ordinis S. Augustini, quam certis aliis Hospitalibus, & piis locis per diversos Rom. Pont. prædecessores nostros, ac etiam per nos, & Sedem prædictam varie concessa pluries limitaverimus, & restrinxerimus, & declaraverimus. Ac postremò ex certis tunc expressis causis, per nostras sub Dat. 13. Kalend. Octob. Pontificatus nostri Anno III. desuper expeditas litteras, Motu proprio revocaverimus & annullaverimus, districtè inhibentes eorundem Hospitalium, & aliorum piorum locorum Præceptoribus, Superioribus, & personis, etiam sub excommunicationis latae sententiæ pœna, de cætero indulgentiis, concessionibus, facultatibus, privilegiis, & aliis gratiis hujusmodi uti, seu se de illis intromittere quoquo modo presumeret. Ac decernentes irritum, & inane, si secus super his à quoquam aucto-ritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari, pro-ut in dictis literis plenius continetur.

*Conc. Trid.
cap. 21.
de reformatione
generali
in syno-
dali
congrega-
tione
quæ per
Ordinarios
certis
modis
publicati.*

§. 2. Ac in Concilio Tridentino statutum sit, ut quætores elemosynarum, eorumque nomen, & usus deinceps in quibuscumque Christianæ Religionis locis penitus aboleantur, nec quætores ad officium quætarum hujusmodi exercendum ulterius admittantur. Et nihilominus indulgentias, & alias spirituales gratias, quibus non ideo Concilium ipsum Christi fideles privandos esse censuit, in posterum per Ordinarios locorum, adhibitis duobus de Capitulo, debitis temporibus, populo publicandas esse decrevit; dans illi facultatem etiam elemosynas hujusmodi, atque oblata sibi charitatis subsidia nulla prorsus mercede accepta, fideliter colligendi, ut tandem omnes verè intelligant cælestes hos Ecclesiæ thesauros, non ad quæstum, sed pietatem exerceri.

*Hic idem
Pont. præsub-
stantione ho-
spitalium
ubi di-
versis
operis exer-
centur, non
omnes
eius indul-
gentias, &
privilegia
Conc. Trid.
non contra-
ria, pro d.
Hospitali
sunt, in quo
membri
generali
Præceptoris
specifi-
candi.*

§. 3. Nos præfati Hospitalis nostri, ad quod non solum magnus pauperum infirmorum ex omnibus Christiani Orbis nationibus Romam venientium quotidie fit concursus, sed etiam in quo non parvus utriusque sexus infantium expositorum numerus habetur, alitur, & instruitur, ipsæque pauperes puellæ nobiles industriis viris matrimonio copulantur, & alia pietatis opera diligenter exercentur. Ut tot, tantisque sumptibus ad id necessariis sufficere valeat, subventioni, quantum nobis ex alto permittitur, consulere cupientes, ac omnia, & singula privilegia, indulgentias, etiam plenarias, facultates, indulta, & alias gratias, eidem Hospitali ejusque Præceptoribus, & personis per quoscumque Rom. Pont. prædecessores nostros, ac nos, & Sedem prædictam hæcenus quomodolibet concessas, litterarumque desuper confectarum tenores præscriptibus pro sufficenter expressis habentes, Motu proprio, & ex certa scientia nostra, eadè privilegia, indulgentias, etiam plenarias, & alias facultates, indulta, aliasque gratias, quæ præfato Concilii decreto minime adversantur, sed illi commode coaptari poterunt ad hoc dumtaxat, ut illis omnibus & singulis, idem Hospitali, & ejus membra ad id per dilectum filium Bernardinum Cyrillu de Aquila, modernum, & pro tempore existentem Præceptorem dicti Hospitalis, ad ejus beneplacitum in scriptis designata, & specificanda, juxta ipsius decreti Conciliaris formam, & tenorem ubilibet gentium uti, frui, & gaudere, ipsæque fideles indulgentias, & alias gratias in eis contentas, & sequi liberè, & licitè valeant, in omnibus & per omnia, perinde ac si revocatio, ac desuper expeditæ literæ nostræ prædictæ non emanassent, Hospitali, ejusque Præceptoribus, & personis præfatis in perpetuū Apostolica auctoritate tenore præsentium, quatenus sint in usu, & dummodo decretis Concilii hujusmodi non repugnent, vel præjudicent.

*Forma elec-
tiones col-
legendi appo-
nit.*

§. 4. Quodque publicatio locorum adhibitis duobus de Capitulo temporibus debitis fieri debeat, qui & elemosynas, aliaque oblata sibi charitatis subsidia, nulla prorsus mercede accepta fideliter colligi, & ad effectū præmissū consignari debeant, restituimus, ac de novo concedimus, & largimur, ac idem Hospitali adversus litteras nostras

hujusmodi quoad præmissa, in prius, & cum in quo ante dictam revocationem erat statum reponimus, & plenariè reintegramus. Ac privilegia, indulgentias, facultates, indulta, & alias gratias hujusmodi dicto Hospitali restituta, & de novo concessa, Hospitalique adversus revocationem nostram hujusmodi plenè reintegrari esse, & cenferi.

*Clausula
sublata.*

§. 5. Et sic per quoscumque locorum Ordinarios, & alios iudices, & Commissarios, quavis auctoritate fulgentes, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari & definiti debere. Ac quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus.

*Clausula de-
rogatoria.*

§. 6. Non obstantibus præmissis, ac quibusvis Apostolicis, necnon in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus vel specialibus constitutionibus, & ordinationibus, ac omnibus illis, quæ in literis in ipsius Hospitalis favorem expeditis prædictis, non obstante concessum fuit, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscator. die 11. Octobris 1564. Pontificatus nostri Anno quinto.

*Dat. P. A. S.
die 11. Octob.*

Prohibitio confidentiarum beneficialium, & reservatio dispositioni Sedis Apostolicæ, quorumcumque Beneficiorum in confidentiam receptorum, cum pœnarum inflictione in hujusmodi criminis reos.

LXXXV.

Confidentiam cognoscendi regulas, ac præsumptiones, resque in causis confidentia recipiendos, declaravit infra Pius V. in const. 85. Intolerabilis. Et facultates iudicis eiusmodi causarum confidentia & simonia in Romana Curia, habet inf. in Sixto V. const. 45. Divina. Et quoad confidentias in Regno Francia, vide eiusdem Sixti const. 61. Pastoralis.

PIVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

*Edita An. D.
1564.*

Romanum Pontificem in excelsa militantis Ecclesiæ specula constitutum, vigiles mentis oculos non solum in absentium extendere, sed potissimum in præsentium, domesticorumque fratrum, & filiorum suorum mores diligenter perferendos aliquando reflectere, ac eos præsertim, quos in Apostolicæ sollicitudinis partem evocavit Altissimus, nedum ab omni pactiois illicitæ contagione, verum etiam ab ejus commoda suspitione vacuos, & immunes conservare decet, ut qui cæteros illustris officii sublimitate antecellunt, eisdem præfata etiam illa morum integritate præstare dignoscantur.

Exordium.

§. 1. Sane licet dudum, cum certam simoniacæ pravitatis speciem, quam beneficiorum confidentiam vocant, etiam Romanæ Curie, atque adeo in sacrum venerabilium fratrum nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium Collegium, quasi per cuniculos irrepsisse, ac nonnullos ex ipsis fratribus nimia quadam facilitate, seu potius importunis amicorum, familiariumque precibus adductos, beneficia Ecclesiastica in confidentiam hujusmodi recepisse, & frequenter recipere intelleximus, hanc illicitam beneficentiæ exercendæ, seu amicitie colendæ viam à tanto saltem Collegio prorsus eliminare cupientes, eosdem fratres in consistorio nostro secreto, non semel admonuerimus, huic aliena beneficia custodiendi modo ne alluescerent, neve illa hoc pacto reciperent, utque sic recepta dimitterent, nihilominus nuper ad aures nostras pervenit eorum aliquos, monitionis nostræ, immò potius sui met oblitos, ea quæ custodienda acceperant beneficia, nondum tamen dimisisse. Et insuper illos & nonnullos alios, etiam Patriarchas, & Archiepiscopos, & alios Episcopos, ac etiam Cam. Apost. Clericos, Ecclesiasticas, Monasteria, dignitates, & alia beneficia hujusmodi in sui favorem resignata, cessa, vel aliis admissa accepta-

*Causa huius
confit.*

sc6

se, aut de illis per obitum, vel alias vacantibus, à nobis, & prædecessoribus nostris, seu etiam ab Ordinariis, & aliis inferioribus collatoribus, etiam ad patronorum præsentationem, ad alterius commodum sibi provideri obtinuisse, illaque, ac etiam alia aliter vacantia sibi in titulum, commendam, vel administrationem, aut alias dicta auctoritate concessa, quomodoque in resignantium, vel cedentium, seu etiam aliorum favore cessasse, vel alias dimisisse. Ac sibi propterea pensiones annuas, ac fructus, redditus, & proventus Ecclesiarum, Monasteriorum, dignitatum, & aliorum beneficiorum hujusmodi, in toto, vel in parte, etiam aliquando cum facultate illas, & illos transferendi, ac etiam collationem, provisionem, præsentationem, & etiam collationem, provisionem, præsentationem ad eandem Ecclesiarum, Monasteriorum, & dignitatum Prælatos pro tempore existentes, ac alios hujusmodi beneficia pro tempore obtinentes pertinentium, necnon regressus, sive accessus, & ingressus ad Ecclesias, etiam Cathedralis, Monasteria, ac alia diversa beneficia Ecclesiastica, sibi reservari procurasse, & obtinuisse, ad hoc videlicet, ut confidentes sic decimarum Apostolicarum, vel communis dicti Collegii, & annuatim aliorumque jurium dictæ Cameræ debitorum solutionem eludat, integritate beneficiorum, etiam in mensibus Apostolicis vacantium, aut alias dispositioni Sedis Apostolicæ generaliter reservatorum collationibus, ac interdum, ut beneficia ipsa, tempore procedente, in aliquorum, tunc forsitan de jure inhabilium, & incapacium, vel nondum adhuc natorum favore cedantur, seu resignentur, vel ut personæ inhabiles, & incapaces hujusmodi, etiam laici, pensionibus, ac fructibus, redditibus, & proventibus Ecclesiasticis fruantur, & gaudeant, seu potius illis, & facultate transferendi prædicta abutantur, in animarum suarum periculum, & perniciosum exemplum.

Beneficia in confidentiam recepta à die receptionis unanimes, hic Pont. decernit. & Sedi Apostol. reservat.

Hæc reservationi de regenda, quoad Regnum Franciæ hinc in usum, & in

§. 2. Quare nos hanc Cardinalium eorumdem in monitionibus nostris parendo incuriam, & tam illorum, quam cæterorum Prælatorum, etiam clericorum, ac aliorum quorumcumque indignam fallaciam, conniventibus oculis diutius minimè dissimulandam, sed huic errori, ne radices altius agat, occurrendum tandem esse censentes. Et quoniam hanc ipsorum, qui monitioni nostræ non parentes, beneficia hujusmodi in confidentiam, ut præfertur retinuerunt, & fructus ex eis indebitè, vel percipiendo, vel per alios nomine suo, etiam per simulatas illorum locationes, & fictas de receptis quietantias, ac donationes & remissiones percipi sinendo, graviter excefferunt Cardinalium metam, potius ex immoderata erga suos indulgentia, quam aliquo præceptorum nostrorum spreto processisse facile reputamus. Idcirco omnes & singulas Ecclesias, etiam Metropolitanas, & alias Cathedralis, ac Monasteria, etiam consistorialia, prioratus, præposituras, præpositatus, dignitates etiam majores, & principales, etiam conventuales, personatus, administrationes, & officia, cæteraque beneficia Ecclesiastica, cum cura, & sine cura, secularia, & quorumvis Ordinum regularia, etiam de jure patronatus, etiam laicorum, etiam nobilium, & illustrium, etiam ex fundatione, & dotatione existentia, per eisdem Rom. Ecclesiæ, etiam Episc. Card. & quoscumque alios, etiam Patriarchas, Archiepiscopos, & alios Episcopos, ac etiam eisdem Cameræ Clericos, in titulum, commendam, vel administrationem, aut alias in hujusmodi confidentiam jure prohibitam, cujusvis personæ, ut præfertur, contemplatione vel intuitu, quovis modo recepta, illorum liberam collationem, & dispositionem nobis & Sedi Apost. harum serie reservantes, ipso jure à die receptionis eorumdem vacasse, & vacare. Ac fructuum, & pensionum reservationes, ac facultates transferendi, & collationis beneficiorum concessionem eis ut præmittitur factas, ac regressus, sive accessus, & ingressus concessos hujusmodi cessasse, & cessare, ac extinctos esse.

Redditusque ad d. Camer. Apost. applicat. Immo in Regno Gallia in usum, & in

§. 3. Et eisdem Card. seu quovis alios, à prima die receptionis beneficiorum hujusmodi citra fructus, redditus, & proventus earundem Ecclesiarum, Monasteriorum, dignitatum, & aliorum beneficiorum, ac pensiones prædictas indebitè percipere, suosque facere non potuisse, neque debuisse, sed illos omnes, & singulos ad Came-

ram eandem devolutos fuisse & esse, illique debent, ac ipsos Cardinales, & alios, ad quorum manus quomodolibet pervenerunt, & eorum hæredes, ad integram illorum restitutionem in utroque fore generi, & ad id opportunis juris remediis compelli debere auctoritate Apostolica, tenore præsentium decernimus, & declaramus.

reparatus Ecclesiarum conventus iustis similibus.

§. 4. Et insuper universis, & singulis, tam eisdem Rom. Ecclesiæ Cardinalibus, etiam Episcopis, quam Prælati, & Clericis, ac aliis prædictis, præsentibus & futuris, ne deinceps ullo unquam tempore aliquas Ecclesias, Monasteria, dignitates, vel alia beneficia, etiam de dicto jure patronatus, uti præfertur, existentia, aut fructus, vel pensiones, aut regressus, seu accessus in confidentiam prædictam, aut ad effectum reservationum hujusmodi sibi postmodum cedentibus procurandarum, recipere præsumant, Cardinalibus videlicet, & aliis Prælati hujusmodi, in virtute sanctæ obedientiæ, & sub interdicti ingressus Ecclesiæ, reliquis verò sub majoris excommunicationis lætæ sententiæ pœna, per contrascentes eo ipso incurrenda, à qua nisi à nobis, aut Rom. Pontifice pro tempore existente, præterquam in mortis articulo constituti, absolvi nequeant, dilatoriè inhibemus.

Prohibet de curia sub partibus expressis. Immo in jura per se imposuit Pius V. in rubr. cit.

§. 5. Ac quascumque collationes, provisiones, præfectiones, commendas, reservationes, facultates, etiam transferendi, ac regrediendi, sive accedendi, & ingrediendi, ac alias dispositiones de Ecclesiis, Monasteriis, dignitatibus, & aliis beneficiis, eorumque fructibus, & beneficiorum collationibus, per nos & alios Rom. Pont. successores nostros, etiam Motu proprio, seu consistorialiter, aut etiam per Ordinarios, & alios inferiores collatores, etiam ad patronorum eorumdem præsentationem, & quomodolibet cum interventu confidentiæ hujusmodi expressè, sive occultè, ac de jure præsumpto, & aliis contra præmissa pro tempore factas, nullas & invalidas, nulliusque roboris vel momenti fore, neque cuiquam suffragari, sed Ecclesias, Monasteria, dignitates, ac alia beneficia hujusmodi, ipso jure vacare, ac nostræ, & Sedis Apostolicæ dispositioni reservata, fructusque, & pensiones Cameræ Apostolicæ applicatos, ut præfertur, esse, & censeri.

Annullat quascumque provisiones de his beneficiis factas, illa vacant ac Sedi Apost. reservata esse crevit.

§. 6. Sicque in præmissis omnibus, & singulis per quoscumque Judices & Commissarios, etiam ipsius Ecclesiæ Rom. Cardin. sublata eis quavis aliter interpretandi, & judicandi facultate, etiam per præsumptiones, & conjecturas legitimas, & eorum arbitrio (cum aliis confidentiis hujusmodi in lucem erui, & probari non posse constet) procedendo judicari, & definiti debere, ac quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane similiter decernimus.

Decretum irritum.

§. 7. Non obstantibus fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, constitutionibus Apostolicis, necnon Collegii præfati juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Clausula rogatoria.

§. 8. Et ne quisquam ullo unquam tempore præsentium ignorantiam prætereunda possit, volumus, & eadem auctoritate decernimus, quod ipsæ præfentes literæ ad Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe valvas, per aliquem ex Curforibus nostris, illarum copia ibi annexa, & dimissa, & etiam in Cancellaria Apostolica de more publicentur, ac in eisdem Cancellariæ quinterno, ad majorem partium illas in judicio producere volentium, commoditatem describantur.

Forma, & effectus publicationis.

§. 9. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ reservationis, declarationis, inhibitionis, decreti, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, ac B. Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Sanctio penalis.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ

Dat. P. A. G. die 11. Octobris.

Dominicus 1564. 16. Kal. Novembis, Pontificatus nostri Anno 4.

rite celebrata clectio à Sanctitate sua, aut Romano Pontifice pro tempore existente, de Sede praedicta confirmata, & litteris Apostolicis desuper expeditis fuerint, per se, vel alium, in toto, vel in parte, quovis quocumque colore immiscere, aut ad illud vel illum se recipi facere, vel alias se pro eius Praelato gerere praesumant.

Acto à Nativitate Domini 1563. indib. 7. die vero 4. mensis Decembris. Pont. Sanctiss. in Christo Patris, & D.N.D. Pii divina providentia Papa IV. Anno 4. suprascripta littera Apostolica, publicata, & affixa fuerunt ad valvas Basilicae Principis Apostolorum de Urbe, & Cancellariae Apostolicae in Campi Florae, dimissis ibidem in suprascriptis locis suprascriptarum litterarum copiis, ut moris est, affixis per nos Iulium Parisium, & Bernardum Andreanum, praetib. S.D.N. Papa Curiae Antonius Clerici Mag. Capellanum.

§. 3. Decernit: tunc omnes & singulos, qui locum, certum, iure si quod illis ad Monasteria, vel eorum regimina, & administrationes, ac alias Conventuales dignitates per electionem huiusmodi questum fuerint, in solo privato, & deinceps ibi ineligibiles esse, ipsaque Monasteria & alias dignitates ab eadem Sede impetrari posse, qui vero similes electiones confirmare praesumpserit, etiam eo ipso Superiores Ordinum videlicet, suis dignitatibus privatos, Ordinarios autem locorum etiam si Archiepiscopali, & majori praecellant dignitate ingressum Ecclesiae interdictum, eosque ab Ecclesiarum suarum regimine, & administratione suspensos existere.

XXXVI. De electionibus ad Regimina Monasteriorum, Praepositarum, & aliarum dignitatum Conventualium.

Ad hoc vide pleniorum dispositionem Greg. XIV. in eius const. 6.

Placet, publicetur & describatur. I. Papa subscr.

Littera & publicata fuit suprascripta Regula Roma, in Cancellaria Apostolica Anno Incarnat. Dominica 1564. die vero Martis ultima mensis Octob. Pont. praef. S.D.N. Pap. Ann. 5.

Sanctissimus in Christo Pater, & D.N.D. Pius divina providentia Papa IV. Ad cuius pervenit notitiam, quod licet alias omnia Monasteria virorum, valorem ducentorum florenorum auri communi aestimatione excellentia, necnon prioratus, praepositorum, ac alias dignitates Conventuales, & praepositorum generales Ordinum quorumcumque dispositioni suae generaliter reservaverit, ac propterea illorum provisiones, & ad ea quae speciali privilegio eligendi sibi per Sedem Apostolicam concessio suffulta sunt, canonicè factarum electionum confirmationes, ad Sanctitatem suam, & dictam Sedem pertinere noscuntur, nihilominus plerique Religiosi caeca nimis ambitione agitati, partim electiones de suis personis ad Monasteria, Prioratus & alias dignitates Conventuales huiusmodi, vel privilegium eligendi praedictum habeant, vel illo careant, nullo iuris ordine servato, nullaque boni vel aequitatis habita, temerè fieri, factaque per Ordinum Superiores, aut locorum Ordinarios de facto confirmari, partim vero nedum priusquam electiones de se ad Monasteria, & alias Conventuales dignitates eligendi privilegio suffultas factae ritè confirmantur, sed ne electi quidem canonicè se in regimine, & administratione tam in spiritualibus, quam temporalibus Monasteriorum, aliarumque dignitatum vacantium eorundem, ac illorum bonorum immiscere non verentur, in animarum suarum periculum, auctoritatis Apostolicae contemptum, & plurimorum scandalum.

Alia, & Secunda Reformatio Tribunalis Reverendae Camerae Apostolicae, & officialium eius.

Primam, quam hic Pontifex edidit, reformationem, habes sup. in eius const. 55. Romanus, ubi plenè notavit.

§. 1. Volens tantis, qui paulatim in religiosos irreperunt abusibus, & ausibus nimis licentiosis aliquando, sicut par est, occurrere, suamque Sedi praefatae praerogativam asserere, omnes & singulas electiones quarumvis personarum ad regimina Monasteriorum, prioratus, praepositorum, & aliarum dignitatum Conventualium, ipsarumque electionum confirmationes per quoscumque, cujuscvis status, gradus, ordinis, & conditionis existant, & quavis etiam Archiepiscopali, Patriarchali, aut majori praesulgeant dignitate, haecenus sic praesumptas, nullas, & invalidas, ac pro nullis, invalidas, & prorsus infectas habendas esse, personarumque sic ut praefertur electas & confirmatas, Monasteria, aliasque dignitates huiusmodi sine legitimo titulo possedisse, & possidere, necnon illorum fructus redditus, & proventus indebitè percepisse, & percipere. Ac personas ipsas ad absolutiorem, & habilitationem super his, necnon confirmationem electionum de se factarum à Sanctitate sua, seu Romano Pontifice pro tempore existente, aut Sede praedicta, infra sex menses à data praesentium computandos impetrandum, ac litteras Apostolicas super huiusmodi confirmatione in totum expedien. omninò teneri declaravit.

PIVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Cum inter ceteras animi curas, quibus in hac praecelsa beati Petri Sede meritis licet imparibus constituti quotidie sollicitamur, illa vel à primordiis assumptionis nostrae ad summi Apostolatus apicem praecipue fuerit, ut univèrsam gregem Dominicum fidei nostrae commissum ad illicita valide proclivem, pro nobis injuncti muneris officio in viam salutis reduceremus, ejusque rei gratia sacrum Oecumenicum, & generale Concilium in Civitate Tridentina indicen. celebran. & Deo favente absolvendum convenimus.

§. 2. Et nihilominus hac sua perpetuè valitura constitutione statuit & ordinavit, quod nullus de cetero se in regimine, & administratione Monasterii, vel alterius dignitatis Conventualis, ad quod, seu quam illum eligi contigerit, in spiritualibus, vel temporalibus, antequam Bullarum Mag. Tom. II.

§. 1. Et propterea ne dum foris de reformandis in universali Ecclesia moribus tractabatur, interim ipsam morum censuram domi, videlicet apud Sedem ipsam detrectare, causamque Curiae Romanae, & Almae Urbis nostrae, in qua Sacerdotii Principatum, & Christianae Religionis caput, unde meritò universi Christi fideles rectae, Catholicaeque vitae sumerent exemplum, divina instituit providentia, protelare videremur, quinimò ut à domo nostra iudicium inciperet, Curiam ipsam, ac praecipuos illius Magistratus, ordines, & officia multis excessibus, & corruptelis, quae vesana hominum libidine in eam sensim irreperant, sumis tum studio, tum diligentia repurgaverimus.

§. 2. Et inde animum nostrum ad Camerae Apostolicam, ad quam negotia locorum omnium totius Sanctae Romanae Ecclesiae Status assidue confluunt, ejusque Tribunal, quod sive jurisdictionis antiquitate, & auctoritate, sive rerum gerendarum excellentia, sive virorum amplitudine ceteris in eadem Curia praestat, intendentes, multa, quantum tulit temporis ratio, circa illius jurisdictionem huiusmodi, ac potestatem, & facultatem, necnon dilectorum filiorum Notariorum, & aliarum personarum suarum statum, & directionem salubriter ordinaverimus, prout in aliis litteris nostris desuper confectis plenius continetur.

§. 3. Nos semel inceptum reformationis huiusmodi negotium Domino cooperante diffusius prosequi, nec tamèn ex iis, quae pro ipsius Camerae, & pro tempore existentis Ecclesiae Romanae Camerae, necnon Clericorum, & reliquorum personarum dictae Camerae statu, & directione, ac aliis ibi haecenus salubriter instituta, & concessa fuisse preperiuntur, quicquam detrachere, sed his inmo

litatio

Ad hoc

Sanctissimus

omnino

omnino

Papa dicitur

Pub. P. A. 5.

LXXXVII.

Edita An. D. 1564.

Hic Pont. pro reformatione gregis Dominici celebrari voluit Conc. Trid. ut sup. in eius const. 73.

Romanam Cur. & eius officia reformavit, ut in multis const.

Huius Camerae, ut sup. in const. 55. Romanus.

Habere de Camerae reformationem

omnia eius privilegia quatenus huic reformationi non sint contraria, & confirmata.

immotis in sua firmitate permanentibus, ea solum que experientia, vel desesse, vel obesse probavit, opportune juxta statum exigentiam supplere, & emendare volentes. Necnon omnium, & singularum Conscriptarum, tam generalium, quam specialium, in favorem dictæ Camere editarum, ac quorumcumque privilegiorum, facultatum, gratiarum, concessionum, literarum, & indultorum, illi, ac præfatis Camerario, & Clericis, eorumque Collegio, & personis per se, rec. Gregorium IX. Bonifacium VIII. Urbanum VI. Martinum V. Eugenium IV. Sixtum etiam IV. Innocentium etiam VII. Julium II. Leonem X. Paulum III. & Joannem similiter III. ac alios quoscumque Romanos Pontifices prædecessores nostros, etiam Motu proprio, & ex certa scientia concessorum, confirmatorum, & innovatorum; Necnon statutorum, ordinariorum, & decretorum Cameræ, ac Camerarii, & Clericorum prædictorum, eorumque Collegii causas, res, personas, & statum concernentium, hucusque conditorum, & ab eisdem prædecessoribus, vel eorum aliquibus confirmatorum, necnon quorumcumque literarum, & aliorum documentorum de super confectorum tenore, ac si de verbo ad verbum infererentur, præsentibus pro sufficienter expressis habentes: Motu proprio, & ex certa scientia nostra, ac de Apostolica potestatis plenitudine, illa omnia, & singula, ac prout concernunt reliqua in ipsis literis, aliisque documentis contenta, quatenus literis nostris prædictis contraria non sint, nec illarum effectum impediant, auctoritate Apostolica, tenore præsentium approbamus, & confirmamus, eisque perpetuam, & inviolabilem roboris firmitatem adjicimus, ac omnes, & singulos juris & facti defectus, si qui forsitan intervenierint in eisdem, supplemus.

Invenitur in concedit.

§. 4. Et nihilominus eadem præmissa, omnia & singula Cameræ, & Camerario, Clericis, & Collegio prædictis concessa, & indulta, eisdem modis, & formis, quibus ab ipsis prædecessoribus nostris emanarunt, similibus auctoritate & tenore de novo perpetuo concedimus, & indulgemus, ac ab illis statutis, & ordinata statuimus, & ordinamus, volentes illa perpetuis futuris temporibus, sub censuris & poenis in his contentis inviolabiliter observari.

Clericorum d. Camera qualitates designantur.

§. 5. Cum autem officio Clericatus dictæ Cameræ, quod in ipsa Curia primariè existit, munus potissimum incumbat ejusdem Cameræ res ritè, & rectè administrandi, jura & redditus utiliter locandi, contractusque desuper necessarios, & opportunos ineundi, quorum occasione ipsi Clerici Cameræ, Procuratores patrimonii beati Petri, rerumque omnium totius Status Ecclesiæ Romanæ hujusmodi custodes, & Præsides merito nuncupantur. Necnon jus reddendi, & justitiam tam Fisco & privato, quam ipsis privatis, si qua ratione de Fisco interesse agatur, administrandi. In his autem muneribus obsecundis, vel temporum malitia, vel antiquorum Clericorum negligentia, vel desuetudine res Cameralis detrimentum non modicum accepisse noscatur. Hinc est, quod nos, sicut rei magnitudo postulat, ad ulteriorem etiam in his reformationem procedendum esse censentes, Motu, scientia, potestatis plenitudine, & tenore similibus perpetuo statuimus, & ordinamus, quod deinceps ad ipsa Clericatus Cameræ officia cum vacabunt, nulli nisi vite, morum integritate præstantes, literarum scientia præditi, rerumque humanarum experientia insignes assumi debeant, quorum excellentia, virtute, doctrina, & auctoritate Camera ipsa, & Romanæ Ecclesiæ Status universus rectè gubernari, & latissimum ab eis incrementum suscipere possit.

Cameralis Camera participes esse prohibetur.

Ad hoc vide cons. 3. Jul. III.

§. 6. Et ut inde videbatur, diræ cupiditatis perniciæ omnino eliminetur, quod posthac in quibuscumque contractibus super locationibus rerum, & jurium ipsius Cameræ celebrandis, seu partitis, ut aiunt, faciendis, nullus Vicecamerarius, Thesaurarius, aut quispiam ex Clericis, & Cameralibus, Assistentibus, Notariis, aliisque ministris & personis dictæ Cameræ, quocumque nomine nuncupatis, illarum participes existat. Quin potius ipsi ab omniquantumvis exiguo commodo & lucro, exinde quomodocumque directè, vel indirectè provenienti, omnino abtineant, quod si eorum aliquem secus fecisse legitime constiterit, officio suo ipso facto perpetuo privatus exi-

stat, perpetuè infamia noceat, ac aliis poenis nostris, nostrisque successoris Rom. Pontificis, pro tempore existentis subiacet. Qui verò de præteritis circa præmissa deliquit, poenis à jure, & constitutionibus à prædecessoribus nostris super hoc editis, & indictis puniatur.

§. 7. Sed nec quisquam dictorum Vicecamerarii, The-
saurarii, Clericorum, aliorumque Cameralium, & Ministeriorum assistentium, ullis contractibus, quos inter Cameram ipsam, & eorum consanguineos, aut affines, ad quartum usque gradum atinentes sibi contigerit, sub mille ducatorum Cameræ præfate applicandorum, & alia nostro dictique successoris arbitrio incurrenda poena, salvis nihilominus constitutionibus antiquis alias poenas propter hoc irrogantibus, intervenire, vel alias sese in illis eorumque tractatibus, per se vel alium, seu alios quoquo modo immiscere audeat.

§. 8. Causæ verò conjunctorum, & propinquorum alicujus Clerici, ad dictum quartum gradum exclusive ipsi Clerico nullatenus committantur, nec quisquam eorum sibi commissas audiat, sed eas expressa causa recuset. Nec etiam in discussionibus & decisionibus, tam illarum, quam aliarum quarumcumque causarum in quibus aliquod interesse prætereendere possit, sive Clericus, sive assistens ille ullo modo interesse, nec ullum votum habere, sed statim à dicta Camera etiam dum causa proponitur, etiam injussus, cum in hoc ignorantiam prætereendere non possit, egredi debeat, & si secus fecerit, Clericus per mensem suspensionem ab exercitio, & perceptione emolumentorum sui Officii, aliis Clericis applicandorum ipso facto incurrat, Assistentis, verò jocalium, & salarii exactione aliis assistentibus applicanda, ipsiusque Cameræ ingressu trium mensium spatio multetur.

§. 9. Quicumque autem, sive ex Clericis, sive ex aliis Cameralibus præfatis ab aliquo suspectus in causa recusatus fuerit, accusans non nisi expressa suspicionis causa auditi, illaque expressa absente recusato, ut suspecto in Camera discuti, eaque à pluribus approbata, suspectus ipse in hujusmodi causa nullo modo se intromittere, aut interesse debeat. Si verò suspicio probari nequiverit, nulla ejus allegata ratio habeatur.

§. 10. Et quoniam ubi periculum majus intenditur, ubi est plenius consulendum, quod super quibuscumque contractibus Cameralibus deinceps in perpetuum ineundis, capitulis, & conventiones per Thesaurarium Cameræ pro tempore existentem, vel alium ad quem spectaverit, prius conscribantur, eorumque exempla singulis Clericis, & aliis omnibus Cameralibus per Commissarium ejusdem Cameræ tribus saltem diebus antequam de negotio tractetur, transmitti debeant, quibus unumquisque seorsum instructus domi maturè consulere, remque cum cæteris in Camera ipsa conferre possit, ut ibi omnes rectè discernere valeant, ac tùm demum ea quæ decreverint statuto die in plena Camera comprobanda, per quempiam alta voce legi debeant, ut solito inter eos ordine servato, cuique licitum sit super unoquoque capitulorum quid sentiat coram dicere, & allegare, & quod inde ipsi Cameræ utile, & optimum videbitur, executioni salubriter demandetur. Cæterum ut fraudibus, quæ in hujusmodi contractibus fieri possunt, necnon periculis, controversiis, ac litibus obvietur, publicæque utilitati evidentiè consulatur, quod hujusmodi capitula, quæ sic confecta, & expedita fuerint, imprimi, aut scribi, & publicari, ac affigi in locis solitis debeant.

§. 11. Ac omnia, res, proventus, & jura Cameræ juxta formam aliarum literarum à nobis super hoc Motu simili emanatarum, quas etiam per præsentis innovamus, sub hasta licitari omnino debeant. Quæ omnia per dictos Vicecamerarium, Thesaurarium, Clericos, & alios supranominatos, sub excommunicationis poena, non nisi nobis, & successoribus nostris, præterquam in mortis articulo relaxanda, exactè servari mandamus, declarantes vota, & juramenta ipsorum aliter præstita eisdem non ligare. Ac contractus, & omnia inde secuta, nullius roboris, vel momenti existere, quinimò per Cameram quomodocumque revocari, & contractus ipsos

Contractus Camera eorum non tenentur.

Tu vide d. bul. Jul. III.

Clerici non sicut propinquorum cognoscant, aut eorum discussionibus non intersint.

Suspensus causa eius in Camera approbata est.

Contractus Cameralis ineundi prohibentur.

Proventus Camera ipsa sub hasta licitari debent.

§. 12. Curia eadem forma, de novo celebrari debet, tanquam prædicta Curia, & totius Ecclesie, necnon ipsius Principis in huiusmodi rebus, in primo Tribunali status ipse universus committitur, magno opere laborandum est, ut iustus iustitiam virtutum omnium Domine, & Regine, ac publici, privatiq; status optimæ, non solum Imperio, sed etiam maiestate & dignitate fulciatur, & tanquam in bene composito corpore purus sanguis, ita in illa religionis, iustitiæ, & æquitatis, quasi sanitas perpetuo constet, quod statutis diebus, quibus dicta Camera in Palatio Apostolico, & ubicumque haberi consuevit, quisque in ea interveniens, summo mane, & hora ab ipsa Camera statuta, sicuti alii bene constituti Magistratus dictæ Curie convenire debeant.

§. 13. Cursores vero, iubente ipso Camerario, seu Vicecamerario, ipsam Cameram certo loco, & five ordinaria five extraordinaria fuerit, pridie sub pœna amissionis salarii mensurii, singulis tam Clericis, quam aliis Cameralibus personaliter, vel per cedulam domi dimissam, omni tempore præsentate teneantur.

§. 14. Et cum absentia ipsa per se damno, & incommodo maximo omnibus sit, cum non solum rerum gerendum cursum retardet, sed ipsa quoque negotia in discrimen manifestum constituat, & plerumque destituat: quod nullus deinceps five Clericus, five alias Cameralis ab ipsa Camera, sine expressa Camerarii, vel eiusdem Cameræ Decani licentia, impunè abesse possit, excepta publicæ utilitatis, privatæque necessitatis causa, quam tamen absens per Nuntium eidem Cameræ significare debeat. Qui verò id semel, & iterum neglexerit, fructibus, & emolumentis illius mensis, aut iocalibus & regalibus aliis applicandis, quæ vel uno ex eisdem contradicente illi nequaquam remitti, vel condonari possint, & alias ipsius Cameræ arbitrio privari debeat, nec nisi de expressa nostra, aut successoris nostri licentia ceteris in Camera significata, ab Urbe abesse possit, statutis, & decretis, quæ de absentia Clericorum, & aliorum præfatorum disponunt, integris permanentibus, per præfentes innovatis. Illis tamen quæ à Tridentino Concilio super relictis a statuta sunt, salvis, & illæsis manentibus.

§. 15. Clerici autem, & qui alias rochetto, & Cappam utuntur, eisdem in qualibet Camera, reliqui verò solitis vestibus rubeis, & violaceis, nulla deinceps Consistorii habita distinctione induantur, aliter verò induit excusari aut admitti non possint.

§. 16. Omnes itaque sic induti dicta hora, pulsata campanella ad Missam accedant, quæ Decano, & alio Clerico, vel absente Decano, duobus Clericis ad minus assistentibus incipi debeat, eaque peracta præstantibus duobus Curforibus omnes Cameram versus tendant, alius post alium, servato ordine incedentes, quo quisque commodis ab agentibus, & collitigantibus de rebus petraçantibus valeat informari.

§. 17. Vbi verò ad locum propositionum causarum pervenerint, imperato omnibus per Camerarium, seu eo absente, Vicecamerarium, vel Decanum silentio, Advocati, Procuratores, & alii quibus id incumbit, causas huiusmodi non turbatè, aut confuse, ut plerumque consuevit, sed singulatim, & ita diserte, reverenter, & sine strepitu proponant, ut ab omnibus commode intelligi, & à Clerico Mensario notari possint. Quod si illi à Camerario, seu Vicecamerario, vel Decano semel, & iterum moniti non obtemperaverint, ad hoc munus deinceps non admittantur.

§. 18. Cumque Notarii dictæ Cameræ turpi luero inhiantes ex procuracionibus causarum plerumque per eos vel eorum Substitutos precibus, amicitia, vel pecunia factis, causas ipsas non modò affectate, sed in eis quoque Notarii, & Procuratoris officia in detrimentum partium conjunctim exercere noscantur, quod illi deinceps ab eisdem procuracionibus sub pœna ducentorum ducatorum Cameræ præfate applicanda prorsus abstineant, sed Procuratores causarum, vel sollicitatores ipsarum, ad eas procurandas dumtaxat admittantur.

§. 19. Quodque pauperum, & miserabilium personarum causa, quarum in dicta Curia que major numerus, eo major, præfatis quodam impetibus, ratio est habenda, de cetero à Procuratore pauperum, qui in eodem loco ubi describantur continuis assistat, gratis, & quantumque voluerit, oratione extra ordinem, favore paupertatis proponatur. Qui pro eisdem ad constituendum, & informandum Advocatum eorundem pauperum, ut eos ipsa Camera defendere possit, accedere tentatur. Et si ab officio suo sic sibi injuncto quocumque modo defecisse, & pariter si Advocatus ipse suo officio gratis pro pauperibus exhibendo, & pro nullo aliquo contraxerit, aut litiger, cum Camera patrocinando defuisse, & contumeliam, si legitime impeditus non fuerit, saltem trium mensium mulctetur, & si reinciderit in idipsum, officio suo perpetuo privatus existat eo ipso.

§. 20. Clerici autem, ceterique Camerales Camerati ipsam, priusquam omnes propositiones eadem die occurrentes per Clericum Mensarium descriptas fuerint, non ingrediuntur.

§. 21. Ipsi verò illis expletis ingressi, cum sine Dei adjutorio, & Spiritus Sancti gratia nihil boni sperandum sit, erecta ad Deum omnipotentem mente, illiusque ac Beatissimæ semper Virginis Mariæ genitricis sue advocatæ nostræ toto corde ab omnibus invocato, & suis genibus suffragio, ea oratio B. Isidori Episc. quæ incipit, Adsumus Domine Sancte Spiritus, per novissimum Clericum tunc præsentem alta, & intelligibili voce legatur. Quæ finita, quicumque in plena Camera audiri voluerit, liceat illi eam tunc ingredi at proloqui, & informare, isque ab omnibus æquo animo, ac benigne audiatur.

§. 22. Quibus sic ritè peractis Camera ipsa claudatur. Et quia vaide incommodum, quin etiam indecorum videtur, ut postea quisque indifferenter ad tantum Tribunal, sine illius Præsidentium licentia admittatur, quod saltem unus ex Curforibus præfatis ante ostium ejusdem Cameræ assidue maneat, illudque custodiat. Nec quemcumque cujuscumque gradus, & conditionis, nisi præmonito per eum Vicecamerario, seu Decano præfato, indeque deliberato, admittere, vel introducere audeat, sed talis aut licentiam expectare, aut omninò recedere debeat. Ceterum clausa dicta Camera, nulla propositio, nisi fortè Procuratoris Fisci, vel Commissarii Cameræ, seu Procuratoris pauperum, quibus jure merito quandoque est indulgendum, ulterius audiatur, neque describatur.

§. 23. Denum cæteris semotis, & quibuscumque sermonibus, & colloctionibus ad tes Cameræ minime facientibus, quæ expeditiones Camerales impeditè, vel in longum protrahere consueverunt, prorsus omittis, omnes toto animo ad propositiones audiendas, & decreta facienda incumbant. Quod ut commodius, & facilius expediri possit, Camera ipsa per duas horas continuas, posito præ oculis horologio ad minus habeatur, & si negotia exegerint, ulterius producatur, ex qua interim nemo nisi à Papa, seu Cardinale eam negotiorum gerente, & inde expresse evocatus, aut aliqua urgenti necessitate ingruente, egredi debeat.

§. 24. Moxque silentio à Camerario, seu eo absente à Vicecamerario, vel Decano omnibus imposito, dictus Mensarius de more propositiones adscriptas legat.

§. 25. Et quoad eas quæ distributionem causarum concernunt, ipse solus Decanus respondeat, nec quicumque illum causas distribuentem quocumque modo interrumpere, vel aliquid dicere audeat, quo uni magis quam alteri, vel sibi potius causam aliquam committat, sed causas ipsas omnes, & singulas per turnum distribuatur, incipiente tamen turno ab eo Clerico quem Camerarius præfatus nominaverit, vel eo absente fors educta prætulerit, exceptis causis quarum universas ratione guberniorum diversorum, vel officiorum quotannis unicuique Clerico distribuitur, eisdem Clericis omnino relinquendis.

§. 26. In causis autem expediendis hæc ratio habeatur, ut quæ judicialem indaginem requirunt, nullus Clericorum, nisi prius eis in Camera communicatis, & parte ad informandum citata, audeat illas de cetero expedire.

*Camerale
curiam
bus finit
sumo
ria Ca
a.*

*offici de
Cam
pridie
mare.*

*Abesse non
sunt Ch
abs
l'entia
merarii
Decani.*

*Abusque
de firi
Cam
nisi Ca
ra.*

*Abusque
diani, &
ad Ca
ram se co
ant.*

*ni causa
proposi
imp
silem
procur
audiã*

*Notii Ca
procu
notii offi
non
stant.*

*ni mis
bilis per
ram in
causam*

*nume
per pro
tam paup
tum in Ca
ura gratis
præfata
sum.*

*Propositi
percurator
scribenda ill
per Clericu
Mensarium
Antequam
has Camera
Oratio B. I
dori per Cle
ricum noviss
simam postea
legatur.*

*Deinde list
Gantio an
stantur.*

*Camera post
ea claudat
tur, & nemo
admittatur
per Curfor
custodias, nisi
cum licentia
& consensu
proposiciones
pro Fisco, vel
commissario
Camera, aut
Procuratore
pauperum
scribantur.
Mensarius
causarum
proposiciones
legat.
Decanus dicit
scribit causas
per turnum, non
tamen concer
nentes offi
cia, vel Gu
berniorum Cleri
corum.
Clerici deinceps
de causis
proponant
præfata cita
tione ad in
formandum,
& transmis
sa cedula
proposicionis,
& servatis
aliis hinc de
scriptis.*

Quin etiam rescripta omnia, etiam magis si non signata, ac
 d. Camera debeat, quibus cognitio causa ipsa Clericis
 demandatur, nisi in eis dicitur expensas, quae per solum
 scriptum audiat, & deciderit, ita intelligi, aut interpretari
 volumus; quod ipsi Clerici illa in plena Camera op-
 ferat, & de voto omni expedire teneant. Verum ut pro-
 liza tritiam dispensat, quo potest compendio accendantur
 Clericus qui Iudex, vel commissarius fuerit, causam ali-
 quam proposituram, partibus prius auditis diligenter fa-
 ctum diligens, illoque bene, & sufficienter instructo ce-
 dulam manu subscriptam parti agenti, & instanti con-
 tra Fiscum, vel alium, seu Procuratoris Fisci contra par-
 tem de more tradas, qua etiam Clericos, & Camerales
 omnes certiores faciat se huiusmodi causam praestituto
 die proposituram, ut unusquisque in eam intendere, &
 ad dicendum sententiam suam instructus accedere possit,
 dataque ipsa cedula, & adversario intimata, iudici-
 busque dicitur, si die propositionis per ipsam cedulam
 statuto adveniente, per Fiscum, vel per partem expedi-
 tionem petentem, omnibus iudicibus data fuerint infor-
 mationes, licet per adversarium illum diffugientem idem
 factum non fuerit, causa nihilominus proponatur, dis-
 cutiantur, & si id negotium patitur, etiam altera parte
 non informante terminentur. Quod si unus ex iudici-
 bus in parte, vel Fisci gratiam, odium, vel favorem causa
 huiusmodi expeditionem, praetextu quod in ea informat-
 us non sit, impedire, aut in longum protrahere moliarur,
 si talem constituerit informationes habuisse, illa patitur
 ab aliis iudicibus expediarur. Verum si adveniente die
 propositionis, informationes a parte vel Fisco expedi-
 tionem desiderante omnibus datae non fuerint, cum id
 illi ad culpam debeat imputari, causa huiusmodi propo-
 sitionis atque expeditio, donec omnes fuerint informati, sus-
 pendatur, & interea supersedeatur. Et si praefato propo-
 sitionis die adveniente, informationes huiusmodi ab
 utraque parte omnibus datae fuerint, iudicibus tamen
 pro negotii difficultate, & gravitate de causa non liqueat,
 ipsi propositionem huiusmodi ad alium diem differre va-
 leant, idemque eis licitum sit, si altera pars quae informa-
 tionem non dedit, docuerit se fuisse legitime impeditam,
 impedimento huiusmodi saltem a majori parte iudicum
 approbato. Nullus autem qui informationes huiusmodi ab-
 acciperit, se illa habuisse sub excommunicationis pena
 ipso facto incurrere audeat detegere.

*Causa pro-
 pta
 huiusmodi
 in Camera
 adhiberi
 debet.*

*Foris autem
 equalibus
 pars prae-
 laas qui Ca-
 merarius
 adhaerit
 vel eo ab-
 sente, ma-
 ior pars ali-
 orum Cam-
 eralium ha-
 bentium vo-
 ta confide-
 va.*

§. 27. Cumque etiam ipsae Camerales, quae multae sunt,
 & de sui natura maximam desiderant celeritatem, nisi
 certa ratione, & ordine propositae fuerint, nimia expedi-
 tionis tarditate, & partibus & Camerae certum & maxi-
 mum partium detrimentum, quod quilibet Clericus ex
 iustis causis sibi vel ex rescripto Pontificis, vel ex do-
 creto Camerae commissis, reique cognitionem habenti-
 bus, in quilibet Camera, servato inter eos solito ordine,
 unam tantam deligat, quae pro qualitate personarum, rei,
 & temporis praesentis semper pauperibus, & viduis) ma-
 iorem possit celeritatem, & illius seriem facti, unde quae-
 stio, & dubium partibus dandum eliciatur, fideliter pro-
 ponat. Eodemque dubio dato, questionem ipsam, & po-
 ra, & rationes partium prius per eum pertractas, in alia
 Camera breviter referat, mox Decanus Camerales pri-
 mum, deinde Clericos, ab eis exordiens, qui postremo in
 Camera admissi fuerint, ita ut secundum literas praefati
 Eugenii Papae Decanus ipse ultimus respondeat, de ea re
 omnes interroget, & ad interrogationem illius, Camera-
 les scilicet consulendo, Clerici vero decidendo, solum
 Deum, illiusque extremum iudicium praeculis habentes,
 ex ordine sententias suas dicant.

§. 28. Et ne contingat causas, & negotia diutius re-
 manere indecisa, quod quodcumque vota decisiva fue-
 rint equaliter divisa, nec de majori parte ipsorum appa-
 reat, tunc illa pars ipsorum, quibus dictus Cameraarius
 vel eo absente maior pars votorum Consultivorum ad-
 haerit, debeat prevalere, ut hac ratione & quamplures
 causae brevi expediantur, & partes ipsae laboribus, & ex-
 pensis subleventur. Dum vero causae ipsae proponantur,
 suffragia rogantur, & sententiae dicuntur, omnes magno
 silentio loquentem audiant, nec quisquam eum interpel-
 lato audeat, sed explorato sermone, si illum in facto errasse

non potest, tunc libere et ratione humano, benigno
 admoneri, & si seipsum corrigere, & illi post eum dicitur
 possint eorum opinionem firmius explicare.
 §. 29. Si vero aliquas propositiones praeterea sapien-
 tiam, vel ad jurisdictionem Gubernatoris, seu caularum
 Curiae dictae Camerae Auditoris, & illius Theaurarii
 pertinentem fieri contigerit, Decanus praedictus propo-
 sitiones audiat, si gratiam concernant, Sum. Pont. ad eundem
 respondeat, reliqua vero ad Theaurarium, Gubernatorem
 vel Auditorem praefatos, prout suis cuiusque jurisdic-
 tionis fuerit, veteri more, non autem ad quempiam Cleri-
 cum remittat, ut hac ratione partes ab expensis subleventur,
 & jurisdictione unicuique conservetur.

§. 30. Cumque nulla major pestis, graviorque perni-
 ciositas ex Collegiis proficiatur, quam sententiae, & opi-
 niones aliorum exteri aperire, unde libertas dicendi,
 quae in iudiciis praevalere, & odia gignuntur, &
 probris consultoribus inimicitiae parantur, quibus huma-
 nae societati, & ipsi iustitiae quam profitemur, nihil
 magis contrarium esse constat. Quod si quicumque ali-
 orum suffragia, vel suam, aut aliorum sententiam fors pa-
 tefecerit, & alicui indicaverit, excommunicationis sen-
 tentiam ipso facto incurrat, a qua nisi a nobis, aut suc-
 cessore nostro absolutionis beneficium nequeat obtine-
 re. Et prima quingentorum, & altera mille ducatorum
 dictae Camerae applicandorum, tertia vero vice aliis gra-
 vioribus poenis, & nostro & successoris nostri pu-
 nitionis arbitrio.

§. 31. In reliquis autem quoque modo delinquentes
 in plena Camera, a dicto Decano primum moneantur,
 deinde iocalibus, & regalibus Camerae arbitrio multentur,
 nisi prius poenis specialiter expressis salvis manentibus.
 Ipse vero Decanus, & eo negligente subsequens Clericus
 in ordine, statim illos nobis, vel successori nostro, sub
 nostro vel ejus indignationis poena denunciare teneatur,
 ut inde a nobis, vel illo, sicut expediens fuerit, amplius
 procedatur.

§. 32. Ut autem quisque in dicendis sententiis propriae
 conscientiae melius satisfacere valeat, & ea quae dicenda
 sunt, ab ipsis fontibus potius hauriantur quam per rivi-
 los confectentur. Quos Clerici die propositionis per eos
 faciendae, ad scripturas earum caularum, quas pro-
 posituri sunt, deinde dicta testium in Camera poenis se
 prompta habeant, quibus controversiae, quae in facto
 ipso plerumque oriuntur, & facilius dirimantur, & cau-
 se ipsae celeriter expediantur.

§. 33. Et quoniam plerisque necessariae sunt sententiae,
 & conclusiones Camerales, quae variis relictis, cum non
 aequae a partibus ac ab uno fieri possent, plerumque contro-
 versiam movent. Quod tamen quilibet decisionis argum-
 tum, sive substantia, statim atque per Camerae absolute
 fuerit ab ipso Clerico proponente, in certo, ac proprio li-
 bro decisionum Camerae nuncupato breviter descri-
 bi, & scripturae legi, & ab omnibus comprobari, eadem-
 que librum unam cum aliis decretorum ordinariarum pe-
 nes Mensarium singulis mensibus custodire, quo certus, ac
 fidelis ad utrumque recurrere omnino habeatur.

§. 34. Eis vero literis patentibus, mandatisque Carne-
 ralibus, quae nisi prius dicto verbo in Camera expediti
 prohibeantur, cum illa de consensu omnium expedian-
 tur, pariter ab omnibus Clericis tunc praesentibus sub-
 scribantur, sententiae mandatisque pro illarum executione
 relaxandis duntaxat exceptis, quae licet de voto om-
 nium proferantur, tamen a Clerico solent, & Commis-
 sario tantum subscribi debeant. Quae vero Clericorum
 jurisdictionem ordinariam, ac uniuscuiusque Clerici
 propriam, singulis specialiter demandantur concernunt,
 ratione gubernatorum, & quodcumque inter ipsos Cleri-
 cos distribuuntur, ea ab unoquoque, cuius fuerit ea in-
 jurisdictione, privatim de more expediantur. Quae quidem
 omnia cum hucusque per Substitutos Theaurarii, &
 eos quidem rudes ac imperitos, & plerumque literarum
 ignaros, ad Clericos deestri consueverint, quos nec etiam
 in causis cognoscendis instructe possunt, ab ipsis Notariis
 principalibus, seu a Substitutis eorum, per Cleri-
 cos approbandis tantum, qui eosdem Clericos de omni-
 bus plene informare valent, deferantur.

*Decanus
 ad remissum
 ad Pontif.
 causas gra-
 tiam referat
 tos. & Gu-
 bernatori
 Auditori
 Cam. vel
 Theaurario
 remittit
 fas ad in-
 spectantia
 Pota alij
 vovantur
 poenas hie
 scriptis in-
 currunt.*

*Delinque-
 tes in Ca-
 ra corrip-
 tur, & in
 denuntia-
 tur.*

*Propositi-
 ones
 causas
 pueras
 habeant.*

*Decisio-
 nes
 causas
 amoverit
 in illa
 Decisio-
 nis
 Camerae*

*Quae
 verba sub-
 in Camera
 expeditur
 sunt, ab
 nibus
 cis tunc
 scribuntur
 exceptis
 sententiae
 & mand-
 tis, ac
 ditionibus
 concernunt
 bus offi-
 Clericorum*

§. 35. Cum autem negotium acceptandi, consolidandique rationes quæ in Camera quotidie redduntur, quod per manus Clericorum, quorum id est præcipuum munus, non minore labore, quâ periculo continuo verifatur, sicut est maximi ponderis atque momenti, ita majori solito debeat cura, & diligentia pertractari. Quod omni, & singuli Theſaurarii, Deposarii, Commissarii, & quicumque retum, & pecuniarum Camera Administratores, & Exactores, quovis nomine nuncupentur, de cætero rationes, & computa modo & forma infraſcriptis in eadem Camera reddere, eaque vera esse, nec habere diversa jurate omnino teneantur, quacumque consuetudine hucusque servata, quæ potius corruptela est censenda, non obstante. Nec quisquam, cujuscumque gradus, & conditionis existat, ad rationes prædictas afferendas, jurandasque per procuratorem, si præſens in urbe fuerit, sed per seipsum tantum admittatur. Absentes vero, & qui infirmitate, aut carceribus, seu aliquo legitimo fuerint impedimento detenti, per eorum procuratorem speciale ad id mandatum habentem, eidem juramento adstringantur. Et nihilominus ad eos sic impeditos, si in Urbe fuerint, Notarius Camera mittatur, qui ab eis quoque simile recipiat juramentum, de quo etiam coram testibus semper rogetur.

§. 36. Rationes vero illas iuratas Notarius ipse rogatus ad Calculatores, seu Computatores rerum Camera statim deferat, ut inde ab eis ad Præsidentem, & Theſaurarium quamprimum portentur, & celeriter discutiantur.

§. 37. Cum vero Clericus solidationem computorum, quæ in domibus Clericorum fieri solent, aggredi voluerit, Camera Commissarium ad interessendam solidationi hujusmodi omnino citari facere teneatur, ac in ipsomet decreto commissionis solidationis post deputationem Judicum expresse addi debeat. Qui Commissario præfato citato præſente, ad computorum solidationem procedant, & abique dicto Commissario, quem omnino temper adesse sub pena privationis officii mandamus, non possint ullo modo, ullave in causa ad solidationem devenire.

§. 38. Omnes autem rerum Camera conductores, aliarumque Administratores, & pecuniarum Exactores, librum corio, vel membrana coopertum habeant, in quo aliquibus ex primis foliis in albis dimissis, facultatum literas, mandata, atque rescripta quæcumque, contractus denique ipsos ad verbum, quibus hujusmodi curæ, & exactioni Præpositi administrationem ipsam gesserint, transcribere, & deinde rationes ipsas modo & forma infraſcriptis conscribere, & conscriptas edere teneantur. Quilibet postmodum à Notario Camera, ut moris est, recipiatur. Et primo albo folio, nominibus Administratorum, administrationis genere, rationum qualitate, temporis quo redduntur spatio, & jurisjurandi substantia brevioribus verbis inscribantur. Et subsequenter Præsidentis, & Theſaurarii, quid per Clericos Judices in eis animadvertendum sit adnotare, & adnotationes ipsas manuum propria subscribere debeant.

§. 39. Et ut ipsa rationum redditio faciliore cognitione transigatur, earumque consolidatio semper, & ubique justa & fidelis appareat. Quod hujusmodi rationum justificationes in eodem, si id comode fieri poterit, sin autem in alio libro, ab eo qui illas redditurus est, registrentur, & ad verbum literarum, ac mandata Cameralia quæcumque, fides, ac instrumenta, & reliquæ omnes scripturæ ad rem pertinentes transcribantur, & ad eorum singulas singulæ rationes, & particulas, seu partitæ referantur; adjecto unicuique earum folio, necnon citato ejusdem libri characterum numero, quo justificatio quælibet descripta fuerit. Hæc liber cum alteto proferatur, & ab ipsius Camera Computatore legatur, & cum originalibus scripturis, si eas rationem reddens penes se retinere voluerit, diligenter ab eodem conferatur, qui collatione privatim in Camera una facta, & scriptura fideli reperta, id attestetur manu propria, his verbis utrobique, in libro videlicet justificationum, & quarumlibet ipsarum, cum originali. In scripturis vero originalibus, & à tergo illarum, cum Registra concordat, ejus nomine proprio subscripto.

Bullarii Mag. Tom. II.

§. 40. Et nihilominus in ipsa computorum solidatione clerici ad id deputati originalia mandata, seu contractus transumptæ authentica, & scripturas diligenter videre teneantur.

§. 41. Libri quoque præfati rationum, eorumque singulæ partitæ, tam recepti, quam expensi, personas, causas, locum, annum, mensem, diem, ac summam adeo clarè, atque distinctè contineant, ut qualis quantusque sit introitus, & exitus omnibus innotescat. Quin etiam fides acceptorum, tam privatas, quam publicas, Notariumque de eis rogatum, ac nomine debitorum ejusdem Camera, ac rationem illam spectantium, ejusque quantitates pariter comprehendant. Et si ea de re contractus ullus celebratus, aliave scriptura, tam publica, quam privata confecta fuerit, ea omnia in eodem vel altero libro præfato simul cum aliis registrentur, & singulæ prout ipsa res exegerit, citentur. Et in qualibet exactione commissa præponatur etiam taxa, deinde scribatur. Et demum residuum pecuniarum, quantum id fuerit, & à quibus exigendum adnotetur, per hoc enim introituum omnium Camera ratio hucusque in incerto posita, & valde obscura reddita omnibus perspicua fiet, ac negotia hujusmodi cautius expeditur, & clericorum judicium firmiter atque tutius reddetur.

§. 42. Ipsorum denique computorum solidationes promptè semper omnibus præbent, cum libros hujusmodi in Archivio ejusdem Camera Computatores præfati perpetuè retinere, & custodire teneantur.

§. 43. Quod si secus fiat, libri ipsi non admittantur, ac omni proctus fide careant. Administrator etiam, qui rationes confecerit, perjurio notetur. Notarius vero pro qualibet vicè ducentorum ducatorum poenam incurrat. Et si libris præfatis sub scripta forma non confectis Clerici Judices ad solidationes computorum processerint, ducatis mille auri præfate Camera applicandis mulctentur, & ad interesse Fisci teneantur. Vicecamerarius vero, & Theſaurarius, Præsidentis, & alii Camerales, si & ipsi in culpa fuerint, nostro & successoris nostri arbitrio puniantur. Computator ab officio removeatur. Rationes quoque perinde consolidatæ & calculi facti, ac inde secuta quæcumque sint nullius robotis vel momenti.

§. 44. Clerici vel Judices, quibus ipsa rationum redditio demandata fuerit, non ut prius separatim, & alter post alterum rationes ipsas discutiant, sed antiquiorem posterior adeat, qui conjunctim, Administratore & Computatore præſentibus, citatoque Procuratore Fisci, seu Commissario Camera, cuncta perpendant, ponderent, & excutiant, admittenda admittant, rejicienda rejiciant, & dubia parti, & Fisco disputanda relinquunt, quæ cum eisdem maturè examinata, atque discussa, prout eis justum videbitur, ab ipsis factis prius verbo in plena Camera decidantur, & terminentur.

§. 45. Et quia ex tarda rationum redditione omnia in dies obscuriora redduntur, & pleraque mala exinde provenire noscuntur, quæ quo longius protrahuntur, & inveterascunt, eo impeditiora sunt, & difficiliora explicantur. Quod Administratores omnes rerum Cameralium quocumque nomine nuncupati, qui rationes in Camera quoquo modo reddituri sunt, illas non in fine administrationis eorum, ut prius, sed si administratio ultra annum duraverit, singulo quoque anno in fine illius, vel sequentis principio, modo præmissis, reddere omnino teneantur. Idque nisi iusta interdum suadente causa ipsi Camera aliter expedire videatur in ipso contractu, quem cum eis Camera de cætero inierit, exprimat, & ille ad id sub pena mille ducatorum similium etiam eidem Camera applicandorum, necnon ejusdem administrationis amissione; quæ statim ab eis liberè auferri, & aliis concedi possit, omnino adstringantur.

§. 46. Et insuper quod præfatus Theſaurarius generalis de omnibus, & singulis rebus & pecuniis ab eo, vel deputatis suis in hunc usque diem undecumque, & quomodocumque receptis & expensis, ac etiam alius Theſaurarius noster secretus, de quibuscumque pecuniis quas habuit & percepit, necnon Magister Domus nostræ accepti hucusque & impensi, ac Gubernator Urbis,

Clerici in solidatione videlicet scripturas originales. Libri rationum quæ conscribere debent.

Et in Archivio custodiantur.

Contravenientes puniantur.

Rationes & Clerici iudicibus quomodocumque.

Administratores anno quolibet rationem reddant.

Theſaurarius & alii Papæ Administratores rationem reddere debent. De Theſaurarii munere vide bull. 100. Sixti V.

Procurator Fiscalis, necnon Magistri Viarum ejusdem Urbis, & quicumque alii nostri in Alma Vrbe Magistratus & Officiales, tam qui de presenti sunt, quam qui in præteritum fuerint, cujuscumque status, gradus, vel præminentie sint, de quibuscumque condemnationibus criminalibus, seu poenis, aut compositionibus, ratione quorumcumque delictorum, & quarumcumque causarum ab eis hætenus factis, aut administratis, vel exactis, & ad Camera Apostolicam spectantibus, deinceps verò Theaurarius ipse generalis singulo quoque semeltri, Magister domus autem, & Gubernator, Theaurarius secretus, & alii omnes præfati singulo trimestri rationem dictæ Camere in perpetuum reddere teneantur.

Commissarii Cam. officii.
Ad quod videtur etiam bullam 44. Sixti V.
 §. 47. Proprium autem sit inter cætera dicti Commissarii munus demandatas Iudicibus redditiones, rationes omnes, easdemque commissas adnotare, & illarum celerem expeditionem procurare, curareque ut id totum quod perfectò calculo reliquum fuerit eidem Camere debitum ad manus Depositarii generalis, vel illorum ad quos spectaverit, seu decretum fuerit, quamprimum re ipsa perveniat. Et ut debitores remediis opportunis ad illud donec omnia integrè persoluta fuerint compellantur, contractuum omnium, atque capitulorum, scripturarumque in Camera celebrandorum & discutiendorum exempla singulis Clericis & Cameralibus per dictos tres dies ante deferantur. Quod si ab officio sic sibi injuncto defecisse constiterit, unius mensis salario, & jocalium portione, sibi in proxima divisione obventura, & si iterum deficiat, salario semestris integri puniatur, tertia verò vice officio suo perpetuò privatus existat.

Computatorum Camera officium.
Ad quod videtur etiam inf. prox.
 §. 48. Verùm cum magna, atque ampla negotia, quæ quotidie in Camera geruntur, præ eorum varietate atque multitudine quædam ab antecessoribus neglecta, partim in diuturna obscuritate latuerint, partim etiam prorsus evanuerint, unde dicti Clerici & Camerales in summa illorum ignorantia versantes, plerumque consilii ancipites, sæpissimeque distracti, rem ipsam vel imperfectam relinquunt, vel cum magno ejusdem Camere detrimento diversam agunt, fuerintque propterea ab ipsis Clericis, & Præfatis Computatores Camere, unà cum alio ab eis pro tempore substituto, superioribus mensibus constituti, atque præfati curæ consociendi librum majorem in quem omnia ad Camera quomodolibet spectantia in dies singulos ab eis distinctè conscriberentur, atque certo ordine congererentur. Nos itaque hoc non minus necessarium, quam utile harum serie approbantes, & innovantes, similiter statuimus, & ordinamus quod ipsi deputati, & Præfati omnes, & singulos introitus, ac exitus eidem Camere in dies obvenientes, quicumque fuerint, illiusque debitorum, & creditorum nomina, unde quaque provenientia in hoc ipso libro majori describant. Concessionum quoque rerum Cameralium omnium contractuum qui continuò in Camera celebrantur argumentum, atque substantiam, eorumque diem, & annum, Notariumque inde rogatum, quam brevissimè perstringant, declarantque Camera, & administratores quoscumque prout res postulerit debitores, & creditores, eorumque quantitates claras atque distinctas apponant. Nuntios etiam Apostolicos, Collectores, Subcollectores, Theaurarios, Depositarios, & Commissarios, pecuniarum exactores, ac reliquos omnes, qui ad aliquod negotium Camere expediendum admittentur, breviter conscribant Brevia, literas patentes, & facultates, ac macta Cameralia quæcumque adnotent, diem & annum, quibus illa expedita fuerint, adjiciant, & à quo clerico subscripta, notarioque expedita, & denique ubi registrata sint, compendio explicent, quæ quidem omnia & singula incorrupta serventur, & integra custodiantur.

Ministorum Camera expeditiones rescribentur. & subscribuntur à teo per Computatores.
 §. 49. Præterea volumus & ordinamus omnes quibusvis negotiis Cameralibus, tam in Vrbe, quam extra eam Præfatos, antequam illa exerceant, & ab Vrbe recedant, expeditiones suas quocumque nomine nuncupatas eidem Computatoribus in eodem libro adnotandas exhibere, ipsalque, nisi sic adnotatas, & in illarum tergo per alterum ex eisdem Computatoribus de hoc fidem facientem subscriptas, illis restitui omninò prohibemus. Pro earum verò expeditionum adnotatione, subscriptio-

ne & restitutione Computatores præfati caveant à partibus, etiam ultrò dantibus, quicquam accipere; quod si secus fecerint, poena privationis officii, seu aliàs arbitrio Camere puniantur.

Ministri vniuersi Camera officii.
 §. 50. Et insuper quod omnes cujuscumque gradus, atque dignitatis fuerint, res ipsas Camere ubilibet & quomodocumque administraturi, priusquam administrationem suscipiant, jurent in manibus Camerarii nostri negotium, atque curam sibi commissam rectè & fideliter se esse gesturos, rationes tempore debito ritè reddituros, reliquum, restitutos, librosque rationum legitime conscripturos, ac illos intra tempus, quod eis cum proficiantur, præfixum fuerit, etiam injulios, in Camera exhibitos, eaque omnia se ritè & fideliter præstitutos penes unum ex Notariis Camere idoneè caveant. Ac cautio sic ab eis præfata in eodem libro majori ab eisdem Computatoribus summam adnotetur; quod si ab eis impedimento cessante prætermisum, nec intra dictum tempus impedimentum hujusmodi doctum atque comprobatum fuerit, ultra poenas in cautione hujusmodi contentas, arbitrio Camere puniantur.

Computatorum Camera officium.
 §. 51. Idem quoque Computatores Inventarium, seu Indicem omnium & singulorum librorum, & rationum, quæ hætenus in dicta Camera redditæ sunt, & in posterum reddentur, distinctè & ordinate conscribant, in quo rationes ipsæ cujuscumque rei fuerint, à quo administratæ, & redditæ, illarum quoque dies, & annus strictim demonstrantur, ac hujus indicis seu inventarii exemplum uterque eorum continuò apud se contineat, quibus librum nullum, nullasve rationes ad Camera spectantes cuiquam nisi clerico, & Camerali tradere, vel in manibus dimittere liceat. Si quis autem ex Cameralibus eorū aliquem pro rebus Cameralibus videre, & apud se retinere voluerit, illum de manu dictorum Computatorum accipiat, & in eorum libello ad hoc tantum deputato se illum recepisse scribat, & intra dies quindecim ad summum restitutum promittat. Qui verò ex Computatoribus id facere neglexerit, suo sit officio ipso jure privatus, & pro libro & scripturis propterea deperditis damnum & interesse, tam Camere quam parti juxta formam licentiarum piæ memoriæ Julii II. & Leonis X. etiam Romanorum Pontificum prædecessorum præfatorum omnino reficiat, vel aliàs arbitrio Camere puniatur.

Librorum scripturarum Camera officium.
 §. 52. Verum cum multi varii multique libri, ac quæ plures, diversæque scripturæ rerum Cameralium, ob nullam, vel modicam in illis custodiendis, conservandisque hucusque adhibitam diligentiam, variis in locis dispersi atque diffusi sint, & à plerisque detineantur, in maximum Camere detrimentum; Volumus etiam & ordinamus, omnes & singulos illorum detentores & occupatores, ac hujusmodi occultationis conscios, & participes, nisi in Vrbe intra octo, & extra eam intra triginta dies à die notoriæ publicationis presentium numerandos, pro qua nos alias literas nostras, quæ publicentur, decernere intendimus, eosdem libros & scripturas ad Computatores & Custodes præfatos detulerint, vel eisdem personas detinentes, conscias & participes denuntiaverint, excommunicationis majoris laqueo subjacere.

Computatorum Camera officium.
 §. 53. Quos quidem Computatores & Custodes pro tempore existentes, cum illorum officium sit maximum ponderis atque momenti, priusquam ad illius exercitium admittantur, jurejurando adstringi, & ideo cavere volumus, præfatum officium se rectè & fideliter executuros, omniaque & singula eis præscripta strictè custodituros, & diligenter observaturos.

Clerici Camera officii.
 §. 54. Postremò cum valde inconueniens, & à jure alienum sit, quod quis in concernentibus proprium commodum suum se Judicem constituat, pariter constituimus & ordinamus, quod Clerici præfati pro aliquo munere, seu onere, ordinario vel extraordinario, à Romano Pontifice pro tempore sibi injuncto salarium, seu mercedem sibi ipsi statuere & declarare non possint, sed illud ab eodem Pontifice, vel eo cui ea cura demandata fuerit, qualitate personæ & negotii commisi consideratis, ordinetur.

§. 55. Decernentes constitutiones, statuta, ordinationes

nes & decreta nostra præmissa, sanctè & inuolabiliter ab omnibus, etiam sub sententiis, censuris & pœnis præmissis, perpetuò obseruari, sicque, & non aliter per quoscumque censerì, iudicari, definiti & interpretari debere. Necnon ex tunc irritum & inane quidquid secus super his, omnibusque & singulis aliis præmissis per præfatos, aut quoscumque alios, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

§. 56. Quocirca dilecto filio nostro Vitellio S. Mariz in Via lata Diacono Card. Vitellio nuncupato, moderno, & pro tempore existenti nostro, & ipsius Ecclesie Romanæ Camerario, per Apost. scripta illi, etiam in virtute sanctæ obedientie distictè præcipiendo, & ejus etiam quoad hoc conscientiam onerando, pari Motu mandamus, quatenus præfatas literas, & in eis contenta quæcumque, tam in d. Camera quàm extra eam, ubi, quando, & quoties opus fuerit, solemniter publicari, & in ejusdem Camere libris registrari, ac per omnes quos illa concernunt inuolabiliter obseruari, & debite executioni demandari, ac illa quoties pro parte alicujus interesse habentis requisitus fuerit, in iudicio & extra exhiberi faciat. Ac uniuersos præfatos ad illorum obseruationem censuris & pœnis præmissis, quacumque mora cessante, cum effectu cogat & compellat, contradictores quolibet ac inobedientes, & rebelles, auctoritate nostra, appellatione postposita compescendo.

§. 57. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon dictæ Camere juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, ac omnibus illis, quæ in singulis prædecessorum præfatorum, ac nostris literis prædictis cautum fuit non obitare, cæterisque contrariis quibuscumque.

§. 58. Ut autem constitutiones, statuta, ordinationes, & decreta nostra hujusmodi ad singulorum, quos oportet notitiam perueniant, nec illorum ignoratio quæmpiam excuset, volumus, ac etiam dicta Apostolica auctoritate mandamus, quod præfatas literas Basilicæ Vaticanæ, & dictæ Camere valvis, necnon in acie campi Floræ, aliisque publicis, & opportunis Almar Urbis præfate locis, per unum ex Cursoribus nostris de more affigantur, & ibi, quantum ad lecturam earum opus fuerit, permaneant.

§. 59. Ac singulo quoque anno in perpetuum in eadem Camera, quæ mense Octobris prima habebitur, per novissimum Clericum, tunc præsentem palam & alta voce ad verbum sine intermissione legantur.

§. 60. Quodque illarum exemplis fideliter exscriptis, ac etiam impressis, unius notarii Camere manu subscriptis, & Camerarii præfati sigillo obfignatis, eadem prorsus fides ubique locorum, etiam in iudicio adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo, &c.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1564. Kal. Novemb. Pont. nostri anno quinto. Anno à Natiuitate Domini 1564. indict. 7. die vero 20. mensis Decemb. Pont. Sanctis. in Christo Patris, & D. N. D. Pii diuina Providentia Papa IV. anno eius V. præfatas literas Apostolicas lectas, affixas, & publicatas fuerunt ad valvas Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, ad valvas Camere Apostolicæ, in acie Campi Floræ, & ad valvas Cancellariæ Apostolicæ, dimissis in omnibus præfatis locis præsentibus literis per aliquantulum temporis spatium affixis, ut moris est, & deinde amotis, per nos Iulium Parinum, & Alexandrum Astancollum prælibati S. D. N. Papa, & Camera Apostolicæ Cursores.

Ant. Clerici Magister Curs.

LXXVIII. Forma Professionis Fidei Catholicæ obseruanda à quibuscumque promotis & promovendis ad aliquam liberalium artium facultatem, electisque & eligendis ad cathedras, lecturas & regimen publicorum Gymnasiorum.

Hujusmodi professionem facere debent etiam prouisi de beneficiis Ecclesiasticis, ut in bulla seq. Et insuper

Medici debent jurare contenta in consil. s. Pii V. Supra gregem.

PIVS EPISCOPVS, Edita A.D. Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam. 1564.

IN sacrosancta B. Petri Principis Apostolorum Cathedra, meritis licet imparibus, hisce procellosis militantis Ecclesie tempestatibus constitutos, plurimum nos oportet esse sollicitos, ut Domini gregem curæ nostræ commissum non solum ab apertis rapacium luporum undecumque caulis obstrepentium insultibus, sed etiam à magis formidolosis pestiferarum vulpecularum domi latitantium insidiis, per providum pastoralis officii ministerium, ipso Domino cooperante præseruemus, ac illis omnes nocendi occasiones, quantum cum Deo possumus, ubilibet auferamus.

§. 1. Cum itaque juxta notum Sanctissimi Vatis oraculum, timor Domini, sine quo vera Religio, & Catholicæ fidei puritas nullibi reperitur, sapientiæ sit initium, & qui vel in scientiis proficere, vel eas alios docere parant, supremum illum sapientiæ parentem, benignumque largitorem devoto sanæ fidei obsequio demereri, & veraque sinceræ Religionis pietate sibi conciliare debeant.

§. 2. Ideirco hanc Fidei puritatem scientiis, doctrinisque quibuscumque, tum tradendis, tum addiscendis, tanquam necessariam basim, constituere, & ne simplicia nonnullorum adolescentium, res novas audiendi cupidorum ingenia in naufragos blandientium hæresum scrupulos imprudenter impingant, occurrere cupientes, Motu proprio, & ex certa scientia nostra, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, quod deinceps nullus Doctor, Magister, Regens, vel alius cujuscumque artis & facultatis professor, siue clericus, siue laicus, ac secularis, vel cujusvis Ordinis regularis sit, in quibusvis Studiorum generalium Universitatibus, aut Gymnasiis publicis, aut alibi ordinariam, vel extraordinariam lectoris Cathedram assequi, vel jam obtentam retinere, seu alias Theologiam, canonicam vel civilem censuram, Medicinam, Philosophiam, Grammaticam; vel alias liberales artes in quibuscumque civitatibus, terris, oppidis, ac locis, etiam in Ecclesiis, Monasteriis, aut Conventibus Regularium quorumcumque, publicè vel privatim quoquo modo profiteri, seu lectiones aliquas in facultatibus hujusmodi habere vel exercere.

§. 3. Neque Doctores ipsi, aut Universitatum, seu Gymnasiorum eorundem Rectores, Cancellarii, vel alii Superiores, sed nec etiam Palatini Comites, aut alii particulares facultatem eruditos viros ad eisdem gradus promovendi, etiam à nobis & Apostolica Sede, vel alias undecumque habentes, scholares, tam laicos quàm clericos, & cujusvis Ordinis regulares, vel alios quoscumque, quantalibet eruditione præditos, ad ullum gradum in eisdem facultatibus suscipiendum recipere & admittere.

§. 4. Neque Doctores, Magistri & Scholares, ad electionem alicujus in Electorem, vel Cancellariū Universitatis, aut Gymnasii procedere: Nec ipsi Scholares vel alii quantumlibet docti, & alioqui habiles, gradus hujusmodi, vel eorum aliquem, palam, vel privatim recipere valeant, nisi Doctores videlicet, ac Regentes, Magistri, & alii professores jam ad Cathedras & lecturas recepti, in Italia infra tres, extra verò illam infra sex menses à die publicationis præsentium computandos, reliqui verò ad Cathedras & alias lecturas ibidem in posterum assumendi ante illorum receptionem, in Rectoris, vel aliorum Superiorum, eligendi autem in Rectores vel Cancellarios ante illorum electionem, vel saltèr admissionem in Ordinarii Loci, vel ejus in spiritualibus Vicarii. Ac promovendi Scholares, & alii præfati ante illorum promotionem in eisdem Ordinarii, seu ejus Vicarii, aut Doctorum, aliorumve promoventium manibus, prævio etiam processu vel debita informatione, quantum eis sufficere videbitur, super Religione, Fideque Catholica, Rectorum, Cancellariorum, Doctorum, Lectorum, & promovendorum eorundem per ipsos locorum Ordinarios, vel eorum Vicarios ritè facta præcedente, eandem Catholicam fi-

Excerpt de...
Claufula de...
Forma & of...
Hac const...
Dat. P. A. 5...
LXXVIII.

Enuodim...
Causa con...
Doctores, ac...
Rectores stu...
Scholares ne...
denij

dem, verbis juxta formam infra scriptam tenorem conceptis, palam, & solemniter profiteri teneantur. Et de super instrumentum publicum conscri, ac de processu, seu informatione & fidei professione in privilegio Doctoratus, vel alterius gradus hujusmodi specialis, ac de verbo ad verbum mentio & relatio fieri debeat, auctoritate Apostolica tenore presentium perpetuo statuimus & ordinamus.

Superiores non permittant aliter aliquem promoveri ad gradus, vel facultates profectis, sub penis hinc expressis.

§. 5. Ac omnibus & singulis earundem Universitatum & Gymnasiorum Rectoribus, Doctoribus, & aliis Superioribus, ac aliis facultatem doctorandi habentibus, cuiuscumque status, gradus, ordinis, conditionis & preeminentie fuerint, etiam si Episcopali, Archiepiscopali, Patriarchali, vel majori dignitate, etiam Cardinalatus honore, ac Ducali, vel alia, etiam Regia & Imperiali auctoritate prefulgeant, ne quem in Universitatibus, Civitatibus, oppidis, vel aliis locis sibi in spiritualibus vel temporalibus subjectis, aliter Cathedras, aut alias lectiones retinere, consequi, vel ad gradus promoveri respectivè patiantur, in virtute sancte obedientie, & sub interdicto ab ingressu Ecclesie quoad Antistites, quo verò ad inferiores, sub excommunicationis late sententia, necnon privationis omnium & singulorum dignitatum, beneficiorum, officiorum, & feudorum Ecclesiasticorum per eos quomodolibet obtentorum, & inhabilitatis ad illa, & alia in posterum obtinenda, eorumpo per contrasfacientes incurrendis penis districtius inhibemus.

Promotiones aliter facta irrita.

§. 6. Ac quascumque receptiones, promotiones, electiones, & admissiones abique processu, certa que de Religione, & Fide Catholica notitia, ac dicta fidei professione, sic ut præfertur, præcedente, pro tempore factas, nullas, invalidas, nulliusque roboris, vel momenti esse, neque cuiquam in iudicio vel extra suffragari posse.

Decretum irritum.

§. 7. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari & definiti debere, ac quicquid secus à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus.

Clausula derogatoria.

§. 8. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac Universitatum & Gymnasiorum, Ordinum, & locorum quorumcumque, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, facultatibus, & literis Apostolicis eisdem Universitatibus & Gymnasis, ac Ordinibus & locis, eorumque Rectoribus, Doctoribus, Superioribus, etiam in temporalibus Dominis, Comitibus Palatinis, & aliis etiam Regularibus personis præfatis, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, etiam vim contractus inducentibus clausulis, irritantibusque & aliis decretis, in genere vel in specie, etiam per nos, ac Sedem præfatam, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, seu ad quorumvis, etiam Imperatorum, Regum, Rerumpublicarum, Ducum, & aliorum Principum instantiam, & aliis quomodolibet concessis, ac etiam pluries approbatis & innovatis, quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum veriores tenores, ac si de verbo ad verbum infererentur, presentibus pro sufficienter expressis & insertis habentes, specialiter & expressè motu simili derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Forma & effectus publicandi.

§. 9. Ne autem quisquam presentium ignorantiam prætere, vel excusationem allegare possit, sed ipsæ ad omnium noticiam deducantur, volumus & mandamus, quod eadem presentes in Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, & Cancellariæ nostræ valvis, ac acie

Campi Floræ per aliquem ex Curatoribus nostris affixæ, copia illarum ibi dimissa, omnes in Italia intra tres, excepta verò illam existentes intra sex menses proximos ab ea die affixionis computandos, perinde ardeant, ac si illis personaliter intimatæ fuissent.

Forma autem dictæ Professionis fidei hæc est.

Ego N. firma fide credo, & profiteor omnia, & singula, quæ continentur in Symbolo fidei, quo S. R. E. *Forma professionis dei.* utitur, videlicet: Credo in unum Deum, Patrem Omnipotentem, factorem Cæli & Terræ, visibillum omnium, & invisibillum. Et in unum Dominum Jesum Christum filium Dei unigenitum. Et ex Patre natum ante omnia sæcula, Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero. Genitum, non factum, consubstantialem Patri, per quem omnia facta sunt. Qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de cælis. Et incarnatus est de Spiritu sancto, ex Maria Virgine, & homo factus est. Crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato, passus, & sepultus est. Et resurrexit tertia die secundum Scripturas. Et ascendit in cælum, sedet ad dextram Patris. Et iterum venturus est cum gloria iudicare vivos & mortuos, cujus regni non erit finis. Et in spiritum sanctum Dominum, & vivificantem, qui ex Patre Filioque procedit. Qui cum Patre & Filio simul adoratur, & conglorificatur, qui locutus est per Prophetas. Et unam Sanctam, Catholicam, & Apostolicam Ecclesiam. Confiteor unum Baptisma in remissionem peccatorum. Et expecto resurrectionem mortuorum. Et vitam venturi sæculi. Amen. Apostolicas & Ecclesiasticas traditiones, reliquasque ejusdem Ecclesie observationes, & constitutiones firmissimè admitto, & amplector. Item Sacram Scripturam, juxta eum sensum, quem tenuit & tenet sancta mater Ecclesia, cujus est iudicare de vero sensu, & interpretatione sacrarum Scripturarum, admitto; nec eam unquam nisi juxta unanimum consensum Patrum accipiam, & interpretabor. Profiteor quoque septem esse vera & proprie Sacramenta novæ legis, à Jesu Christo Domino nostro instituta, atque ad salutem humani generis, licet non omnia singulis necessaria, scilicet Baptisma, Confirmationem, Eucharistiam, Pœnitentiam, Extremam unctionem, Ordinem, & Matrimonium, illaque gratiam conferre, & ex his Baptisma, Confirmationem, & Ordinem sine sacrilegio reiterari non posse. Receptos quoque, & approbatos Ecclesie Catholice ritus in supradictorum omnium sacramentorum solemnè administratione recipio, & admitto. Omnia & singula quæ de peccato originali, & de justificatione in Sacrosancta Tridentina Synodo definita, & declarata fuerunt, amplector, & recipio. Profiteor pariter in Missa offerri Deo verum, proprium, & propitiatorium sacrificium pro vivis, & defunctis, atque in Sanctissimo Eucharistie sacramento esse verè, realiter, & substantialiter corpus, & sanguinem, unà cum anima, & divinitate Domini nostri Jesu Christi, fierique conversionem totius substantie panis in corpus, totius substantie vini in sanguinem, quam conversionem Catholica Ecclesia transubstantiationem appellat. Fateor etiam sub altera tantum specie totum atque integrum Christum, verumque Sacramentum sumi. Constantè teneo Purgatorium esse, animasque ibi detetas fidelium suffragiis juvari. Similiter & Sanctos unà cum Christo regnantes, venerandos atque invocandos esse, eosque oratione Deo pro nobis offerre, atque eorum Reliquias esse venerandas. Firmèter assero imagines Christi, ac Deiparæ & per Virginis, necnon aliorum Sanctorum habendas, & retinendas esse, atque eis debitum honorem, ac venerationem impartendam. Indulgentiarum etiam potestatem à Christo in Ecclesia relictam fuisse, illarumque usum Christiano populo maximè salutarem esse assero. Sanctam Catholicam, & Apostolicam Romanam Ecclesiam omnium Ecclesiarum matrem, & magistram agnosco. Romano- que

que Pontifici Beati Petri Apostolorum Principis hinc
cessari, quod Christus Vicario, verus hinc
spondeo, ac juro: Ceterum omnia a sanctis Canoni-
cibus, vniuersis Conciliis, ac praeceptis a sacro-
sancta Tridentina Synodo tradita, definita, & decla-
rata indubitanter recipio, atque profiteor: simulque
contraria omnia, atque heretica quascumque ab Ec-
clesia damnata, & rejecta, & anathematizata, ego
pariter damno, rejicio, & anathematizo. Hanc veram
Catholicam fidem, extra quam nemo salvus esse po-
test, quam in praesenti sponte profiteor, & veraciter
teneo, eandem integram, & immaculatam usque ad
extremum vitae spiritum constantissime Deo adjuvan-
te retinere, & confiteri, atque a meis subditis, seu il-
lis, quorum cura ad me in ministerio meo spectabit, te-
neri, doceri, & praedicari, quantum in me erit, cu-
raturum, Ego idem N. spondeo, voveo; ac juro: sic
me Deus adjuvet, & haec Sancti Dei Evangelia.

§. 11. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc pigri-
nam nostrae ordinationis, inhibitionis, derogationis, vol-
untatis, statuti, decreti & mandati infringere, vel ei
temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesump-
serit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum
Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.
Datum Romae apud S. Petrum, Anno Incarn. Domini-
cae 1564. Idibus Novemb. Pontific. nostri anno 5.

Anno a Nativitate Domini 1564. indict. 7. die vero 4.
mensis Decemb. Pont. Sanctiss. in Christo Patris, & D. N.
D. Pii divina Providentia Papa IV. anno 5. praesentes litterae
Apostolicae officia, & publicae fuerunt ad valvas Basilicae
Principis Apostolorum de Urbe, ad valvas Cancellariae Apo-
stolicae, & in acie Campi Flora, dimissi in praesentia locis pra-
sentium retroscriptarum litterarum copiae affixis, ut est moris,
per nos Iulium Parinum, & Bernardinum Andrusium pra-
libati S. D. N. Cursores.

Antonius Clericus Mag. Curf.

XXXIX. Forma professionis Orthodoxae Fidei, observanda
a provisis de beneficiis Ecclesiasticis curatis, ac
dignitatibus, Ecclesiis, Monasteriis, & aliis locis
Ordinum Regularium, & Militarium.

Hanc professionem emittunt etiam plerique alii, ut ha-
betur in praeced. consis. Grati autem quam formam
servent, vide inf. in Gregor. XIII. consis. 33. Ego.

P I V S E P I S C O P V S,
Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Injunctum nobis Apostolicae servitutis officium re-
quirat, ut ea quae Dominus Omnipotens ad providam
Ecclesiae suae directionem, sanctis Patribus in nomine
suo congregatis divinitus inspirare dignatus est, ad ejus
laudem, & gloriam incunctanter exequi properemus.
Cum itaque juxta Concilii Tridentini dispositionem,
omnes quos deinceps Cathedralibus, & superioribus
Ecclesiis praefici, vel quibus de illarum dignitatibus, ca-
noniis, & aliis quibuscumque beneficiis Ecclesia-
sticis, cum animarum habentibus, provideri contin-
get, publicam Orthodoxae fidei professionem facere, se-
que in Rom. Ecclesiae obedientia permanentes sponde-
re, & jurare cogamur.

§. 1. Nos volumus, etiam per quoscumque, quibus de
Monasteriis, Conventibus, Domibus, & aliis quibus-
cumque locis Regularium quovumcumque Ordinum,
etiam Militarium, quovumcumque nomine, vel titulo provi-
debitur, adhaereri, & ad hoc ut unius & ejusdem fidei
professio uniformiter ab omnibus exhibeatur, unicaque
& certa illius formae cunctis innotescat, nostrae sollici-
tudinis partes in hoc alicui minime desiderari, formam
ipsam praesentibus adnotatam publicari, & ubique gen-
tium per eos ad quos ex decretis ipsius Concilii, & alios

praeceptos spectat, recipi, & observari, ac sub poena per
Concilium ipsum in contravenientes incise, in his locis
non aliam formam, professionem praesentibus
sunt, auctoritate Apostolicae sedis, & auctoritate
praecipiendo mandamus huiusmodi sub poena

Ego N. firma fide credo, & profiteor, & singula
quae continentur in Symbolo fidei, quod S. S. Concilio
videlicet: Credo in unum Deum, Patrem Omnipoten-
tem, factorem Caeli & Terrae, visibilia omnia, &
invisibilia. Et in unum Dominum Jesum Christum
Filium Dei unigenitum. Et ex Patre natum ante om-
nia saecula. Deum de Deo, lumen de lumine, Deum
verum de Deo vero. Genitum, non factum, consubstan-
tialem Patri, per quem omnia facta sunt. Qui propter
nos homines, & propter nostram salutem descendit
de caelis. Et incarnatus est de Spiritu Sancto, ex Maria
Virgine, & homo factus est. Crucifixus, vitam pro no-
bis sub Pontio Pilato, passus, & Sepultus est. Et resur-
rexit tertia die secundum Scripturas. Et ascendit in
caelum, sedet ad dexteram Patris. Et iterum venturus
est cum gloria judicare vivos & mortuos, cujus regni
non erit finis. Et in Spiritum sanctum Dominum,
vivificantem, qui ex Patre Filioque procedit. Qui cum
Patre & Filio simul adoratur, & co-glorificatur, qui lo-
cutus est per Prophetas. Et unam Sanctam Catholicam
& Apostolicam Ecclesiam. Confiteor unum Baptisma
in remissionem peccatorum. Et expecto resurrectionem
mortuorum. Et vitam venturi saeculi. Amen. Aposto-
licas & Ecclesiasticas traditiones, reliquasque ejusdem
Ecclesiae observationes, & constitutiones firmissime
admitto, & amplector. Item sacram Scripturam, juxta
eum sensum, quem tenuit & tenet sancta mater Eccle-
sia, cujus est iudicare de vero sensu, & interpretatione
sacrarum Scripturarum, admitto, nec eam unquam nisi
juxta unanimum consensum Patrum accipiam, & in-
terpretabor. Profiteor quoque septem esse vera & pro-
pria Sacramenta novae legis, a Jesu Christo Domino
nostro instituta, atque ad salutem humani generis, li-
cet non omnia singulis necessaria, scilicet Baptisma,
Confirmationem, Eucharistiam, Poenitentiam, Extre-
mam unctionem, Ordinem, & Matrimonium, illaque
gratiam conferre, & ex his Baptisma, Confirmatio-
nem, & Ordinem sine sacrilegio reiterari non posse.
Receptos quoque, & approbatos Ecclesiae Catholicae
ritus in supradictorum omnium sacramentorum so-
lemni administratione recipio, & admitto. Omnia &
singula quae de peccato originali, & de justificatione
in Sacrosancta Tridentina Synodo definita, & declara-
ta fuerunt, amplector, & recipio. Profiteor pariter in
Missa offerri Deo verum, proprium, & propitiatorium
sacrificium pro vivis & defunctis, atque in Sanctissimo
Eucharistiae sacramento esse verum, realiter, & substan-
tialiter corpus, & sanguinem, unum cum anima, & divi-
nitate Domini nostri Jesu Christi, fierique conversio-
nem totius substantiae panis in corpus, & totius substi-
tiae vini in sanguinem, quam conversionem Catho-
lica Ecclesia transubstantiationem appellat. Fateor
etiam sub altera tantum specie totum atque integrum
Christum, verumque Sacramentum sumi. Constantiter
teneo Purgatorium esse, animasque ibi detentas fide-
lium suffragiis juvari. Similiter & Sanctos, unam cum
Christo regnantes, venerandos atque invocandos esse,
eosque orationes Deo pro nobis offerre, atque eorum
Reliquias esse venerandas, firmiter assero imagines
Christi, ac Deiparae semper Virginis, necnon aliorum
Sanctorum habendas, & retinendas esse, atque eis de-
bitum honorem, ac venerationem impartendam. In-
dulgentiarum etiam potestatem a Christo in Eccle-
sia relictam fuisse, illarumque usum Christiano popu-
lo maxime salutarem esse assero. Sanctam, Catholi-
cam, & Apostolicam Romanam Ecclesiam, omnium
Ecclesiarum matrem, & magistram agnosco. Romano-
que Pontifici Beati Petri Apostolorum Principis suc-
cessori, ac Jesu Christi Vicario veram obedientiam
spondeo ac juro. Cetera item omnia a Sacris Cano-
nicis, & a Conciliis, ac praecipue a sacro
sancto

Forma pro-
fessionis fidei
observanda
sub poena
expressa.

ut diffin-
ditur in
Consil.
12. sess.
11.

transf. d.
Concilii.

PIVS QVARTVS

279

sancta Romana Synodo tradita, defuit, & deplata... quibus hactenus, quoscumque ab Ecclesia... & anathematizati...

Locus publicandi.

Sancio pontifici.

Dat. P. A. S. die 13. Nou.

Publicatio.

§. 3. Volumus autem quod presentes littere in Cancellaria nostra Apostolica de more legantur, & in omnibus facultas habeant, in eius quinterno describantur, ac etiam inserantur.

§. 4. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre voluntatis, & mandati infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem, &c.

Datum Romae apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicae 1564. Idibus Novemb. Pontificatus nostri anno quinto.

Litterae, & publicatae fuerunt supra scripta littera Roma in Cancellaria Apostolica, anno Incarnationis Dominicae 1564. die vero Sabbati 9. mensis Decembris Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & D. N. D. Pii Papa IV. anno 5. A. Lomellinus Custos.

X C.

Approbatio Confraternitatis sub invocatione Duodecim Apostolorum nuper in Urbe instituta, pro decentiori Sanctissimi Eucharistiae Sacramenti veneratione, & egenorum mendicare erubescantium, vel aliis oppressorum subventionem. Et elargitio indulgentiarum.

Ipsam Confraternitatem Sixtus V. erexit in Archiconfraternitatem, cum facultate aliam Confraternitatem aggregandi die 15. Julii 1586. sed eam bullam praesens, quodammodo abrogavit Clem. VIII. in cons. 115. Quaecumque.

Opus d. venerationis Sanctissimi Sacramenti, mox diligentem curam Sodalitas Sanctissimi Corporis Christi, de qua habetur in cons. 20. Pauli III. Dominus, sup. Haec autem sedulo incumbit dilectae pauperum subventioni. Ejusque indulgentias immutavit Paul. V. in cons. mox publicanda, jam firmata sub die 3. Octob. 1606.

Edita A.D. 1564.

Procurator.

PIVS PAPA QVARTVS, Ad perpetuam rei memoriam. IN Apostolicae dignitatis culmine, meritis licet imparibus, divina dispositione constituti, ad ea nostrae considerationis aciem libenter dirigimus, per quae nostrae provisionis auxilio divinus cultus cum animarum salute ubilibet optatum suscipiat incrementum: & his quae propterea ex pia fidelium devotione instituta, & ordinata dicuntur, ut firma perpetuo, & inconcussa permanent, cum a nobis petita, Apostolici muniminis praesidium propensius impartimur, ac fideles ipsos spiritualium gratiarum munusculis prosequimur, ut exinde divinae gratiae aptiores reddantur, & charitatis devotio in eis per amplius augeatur.

Quid si Christi fideles in Urbe Confraternitatem, pro decentiori Eucharistiae Sacramenti veneratione, & regimine

§. 1. Sanè dilecti filii confratres Confraternitatis sub invocatione duodecim Apostolorum in Ecclesia conventus eorundem Sanctorum duodecim Apostolorum de Urbe Ordinis Fratrum Minorum conventus nuncupatorum instituta, nobis nuper exponi fecerunt, quod aliis nonnulli Christi fideles pia devotione ducti, considerantes Sanctissimum Eucharistiae Sacramentum inter caetera Ecclesiae Sacramenta, praecipuis honore, reverentia, & veneratione dignum, praesertim dum ad in-

imos advenirent, personis, vel paucis admodum Christi fideles, & minus quam decem homines, tamquam admodum singulos, in singulis vestris conventibus praesentibus, ut eidem Sacramento debitis cultus, honor, & veneratio exhiberetur, quantum in eis eras providere, unum utriusque sexus Christi fidelium Confraternitatem, sub inspectione praesata ad Omnipotentis Dei, sacratissimo Corporis Domini laudem, gloriam, & honorem instituerunt, & ordinavit: ac pro ejus salubri directione, & incremento, piisque operum exercitiis inter alia, nonnullos ex eis, qui curam, & regimen Monasterii Monialium domus Prae-nuncupati, regionis S. Eustachii de Urbe, sub regula sanctae Clarae d. Ordinis, mulierumque ibi pro tempore degendum noviter erecti, & ab ipsa Confraternitate trahebatur dignitatem haberent, & alios, qui Christi fideles elemosinam perquirerent, ac exinde pauperibus erubescantibus, & miserabilibus personis in suis necessitatibus eorumdem Christi fidelium ope secretum, & alias subvenirent: alios vero, qui alia pietatis, & charitatis opera erga quoscumque pauperes ope destitutos, ac indigentia, paupertate, & aliis, & aliter oppressos, illos consulendo, & iudicibus pro justitia commendando, ac visitando, & ex eorum, & aliorum Christi fidelium elemosynis quantum possent eis subveniendo exercerent, constituerunt, & deputarunt.

§. 2. Necnon dilectum filium nostrum Vitellotium Sanctae Matiae in Via lata Diaconum Cardinalem Vitellium nuncupatum, S. R. E. Camerarium, in suam, & dilectae Confraternitatis Confratrem, & Protectorem elegerunt, & receperunt, prout in instrumentis, seu capitulis, aut aliis documentis desuper forsan confectis, plenius dicitur contineri.

§. 3. Quare pro parte Confratrum praedictorum nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus institutioni Societatis, ac constitutioni, deputationi, electioni, & receptioni praefatis, pro firmitate illarum substantia robur Apostolicae confirmationis adjicere, ac aliis in praemissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaretur.

§. 4. Nos igitur qui pia, & salubria fidelium vota, ex quibus divinus cultus propagatur, & salus animarum provenire dignoscitur, pii patris affectione libenter prosequimur, & ut optatum sortiantur effectum, operam efficacem attentius impendimus, ac tam venerabile Sacramentum à cunctis Christi fidelibus, ut per hoc eorum desideratam salutem consequi valeant, per amplius honorari, venerari, laudari, & magnificari sinceris exoptamus desideris, ac Omnipotenti Deo, quod tam salubria, necessaria, & utilia opera exerceantur, immensas gratias agentes, & ut illa perpetuo, frequenter, ac Christi fideles ipsi eis ferventius insistant, quo nos erga eos amplioribus, & specialioribus gratis liberales esse, seque propterea majori caelestis gratiae devotione refici posse cognoverint, quantum cum Deo possumus providere volentes, necnon veriores praemissorum instrumentorum, & aliorum documentorum desuper confectorum tenores praesentibus pro expressis habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, institutionem, & ordinationem Confraternitatis, necnon constitutionem, & deputationem, ac Protectoris electionem, & receptionem hujusmodi, aliaque omnia, & singula per eosdem Confratres circa praemissa gesta, statuta, & ordinata, ac prout illa concernunt, reliqua in instrumentis, seu capitulis, aut aliis documentis praedictis contenta, & inde secuta quaecumque, (licita tamen, & honesta) Apostolica auctoritate tenore praesentium approbamus, & confirmamus, ac illa omnia, & singula Apostolici muniminis praesidio roboramus, omnesque & singulos, tam juris, quam facti defectus, si qui forsan intervenerint in eisdem, supplementis. Et nihilominus eundem Vitellotium Cardinalem, & quemcumque, qui ad id per ipsos Confratres pro tempore electus fuerit, in eisdem Confraternitatis Protectorem constituimus, & deputamus.

§. 5. Et insuper eisdem Confratribus, quaecumque statuta, ordinationes, capitula, & decreta felix regimen, & gubernium dilectae Confraternitatis concernentia (licita tamen, & honesta, ac sacris Canonibus non contraria) edendi

Monasterii Domini... & conventus...

Ad hunc... quae... rubrica... & sit...

Prout... quae... Confraternitatis... &...

Et modo... praesentibus... &...

Hic... de... institutione... &...

Aliaque... statuta... &...

cedendi, condendi, & faciendi, conditioque mutandi, al-
cerandi, ac punitus tollendi, seu puniti, & alia de no-
vandi, condendi, & faciendi. Quae perquam edita,
condita, facta, alterata, mutata, & pro tempore per ex-
stantem Venerabilem Almam Urbem approbata fuerint, eo ip-
so dicta auctoritate approbata sint, & esse censentur.
Seque in dicta Ecclesia congregandi, & congregationes
faciendi, ac dilectis filiis fratribus dicti Conventus Con-
fraternitatem, suosque Confratres huiusmodi in dicta
Ecclesia recipiendi, & admittendi, ac inibi congregari
permittendi, plenam, liberam & omnimodam potesta-
tem, licentiam, & facultatem eisdem auctoritate, & te-
nore concedimus, & impartimur.

Significat
fratribus
gimur.
tu ad hoc
per te
dixi
rubr.

§.6. Et insuper, ut Ecclesia, & Confraternitas in ea
instituta huiusmodi, congruis frequententur honoribus,
ac Confratres ipsi, aliique Christi fideles ad praefatum
Eucharistiae Sacramentum, dum processionaliter, ac alias
ad infirmos deferretur, devotè, & honorificè comitandum
alliciantur, & etiam ut se eo promptiores ad id exhibeant;
quo se exinde aeternae vitae praemia facilius conse-
sequi speraverint, de Omnipotentis Dei misericordia, ac
Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus auctoritate
consili, omnibus, & singulis ipsius Confraternitatis Con-
fratribus pro tempore existentibus, & illam pro tempore
ingredientibus, ceterisque utriusque sexus Christi fide-
libus verè poenitentibus, & confessis, seu statutis à jure
temporibus constituti propositum habentibus; qui dic-
tam Ecclesiam in singulis diebus festivitatum duode-
cim Apostolorum annis singulis devotè visitaverint, ac
processionaliter cum eisdem Confratribus dictum Eu-
charistiae Sacramentum, dum illud tam ad infirmos quam
alias pro tempore deferretur, honorificè, ac cum debitis
reverentia & honore, Deum orando, & mente recolen-
do, piaque preces ad eum effundendo comitati fuerint,
ac qui Missae ultimo quoque die Dominico eujuslibet
mensis in dicta Ecclesia alta voce, & alias solemniter ce-
lebrandae interfuerint, vel inibi confessi & corde con-
triti ipsum Sanctissimum Eucharistiae Sacramentum sum-
pserint, ac praemissa adimpleverint, & quoties orationem
quadraginta horarum nuncupatam per eosdem Confrat-
res fieri contigerit, in dicta Ecclesia, seu eorum capella
interfuerint, quoties id fecerint, toties plenariam om-
nium, & singulorum peccatorum suorum indulgentiam,
& remissionem in forma Jubilaei Sancti, auctoritate, &
tenore praefatis, misericorditer in Domino concedimus,
& elargimur. Ac institutionem Confraternitatis, ac con-
stitutionem, electionem, & receptionem Protectoris, ca-
pitulaque, & alia per eosdem Confratres gesta huiusmo-
di, perpetuis futuris temporibus observari debere.

Clausula
vni bulla
servatis.

§.7. Necnon indulgentias, & alia praemissa sub qui-
busvis revocationibus, suspensionibus, aut derogationi-
bus similium, vel dissimilium indulgentiarum, & gratia-
rum nullatenus comprehendi, sed semper ab illis excepta
fore, & ceteri, dictosque Confratres, suosque officiales,
aut eorum aliquem super praemissis; seu eorum aliquo à
quoquam quovis praetextu, etiam pro informatione Cur-
riae, tam ex officio, quam ad instantiam Fisci quomodo-
libet molestari, seu perturbari non posse.

Clausula
illata.

§.8. Et sic per quoscumque Judices, & Commissa-
rios quavis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum
cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facul-
tate, & auctoritate, judicari, & definiti debere. Ac quic-
quid fecus super his à quoquam quavis auctoritate scien-
ter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane
decernimus.

Derogatio
narratorum.

§.9. Non obstantibus constitutionibus, & ordinatio-
nibus Apostolicis, ac Conventus, Monasterii, & Ordinis
praefatorum juramento, confirmatione Apostolica, vel
quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus,
privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis,
illis eorumque superioribus, & personis, sub quibuscum-
que tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam deroga-
toriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis
clausulis, irritantibusque & aliis decretis, per quos-
cumque Romanos Pontifices, etiam praedecessores nos-
tros, ac nos, & Sedem praedictam, etiam Motu proprio,
& ex certa scientia, & alias quomodolibet, etiam iteratis

vicibus concessis, approbatis, & innovatis. Quibus om-
nibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de-
his, eorumque totis tenoribus specialis, & expressa
& individua, ac de verbo ad verbum, & aliam per
clausulas generales idem importantes, seu que-
vis alta expressio habenda, aut aliqua de praescripta for-
ma ad hoc scribenda foret, tenores huiusmodi, ac si de
verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & formae illis
tradita observata inserti forent, praesentibus sed suffi-
cienter expressis habentes, illis alias in sua robore per-
manens, hac vice duntaxat specialiter, & expresse de-
rogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§.10. Volumus autem quod transumptis praesentium, *Vides etiam*
manu alicujus Notarii publici, vel Secretarii ipsius Con-
fraternitatis subscriptis, & sigillo praedictae Confraterni-
tatis, seu Protectoris illius, aut alicujus Curiae Ecclesia-
sticae, seu personae in dignitate Ecclesiastica constitutae
munitis eadem prorsus fides adhibeatur, & adhiberi de-
beat, quae literis ipsis originalibus adhibetur, si exhi-
bitae forent, vel ostense.

Vides etiam

Notam

Datum Romae, apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris, *Dat. P. A. S.*
die 16. Novemb. 1564. Pontificatus nostri anno 5. *die 16. Nov.*

De Spoliis Clericorum extra residentiam dece- XCI.
dentium.

*Extensionem, etiam quoad Curiales, vide infra in Pau-
li V. constitut. 18. In eminenti, ubi plenè notabo de
materia.*

Circa spolia vide constit. 48. S. D. N. Urban. VIII. *Stu-
perni, inf. tom. 4. §. 12.*

PIVS EPISCOPVS, *Edita A.D.*
Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam. *1564.*

In summa militantis Ecclesiae specula, meritis licet in-
sufficientibus divina dispositione constituti, cunctos
non solum vigilantiae nostrae commissos dominicos gre-
ges, sed etiam singulorum Pastorum suorum adus inten-
sa nostrae mentis acie collustrantes, studium efficax, ope-
ramque sedulam ad hoc omnino statuimus adhibere, ac
quemadmodum operosum Sacri Concilii Tridentini pro-
gressum, felicemque exitum, Domino cooperante pra-
stitimus, ita sanctissima illius decreta, ipsorum praeser-
tium, qui in Apostolica sollicitudinis partem vocati sunt
Pastorum officium concernentia, non tepide, neque dis-
simulante exequamur.

Proamium

§.1. Sanè licet in Concilio praefato saluberrima fuerit *Conc. Trid.*
ordinatione decretum, quod omnes, & singuli venerabiles *sess. 6. cap. 1.*
fratres nostri Patriarchae, Primates, Archiepiscopi, & Epi- *sess. 23.*
scopi, & alii beneficiati apud Ecclesias sponas suas resi- *c. 1. de revo-
curatos*
dere teneantur, nonnulli tamen (quod non sine animi no- *apud eorum*
stri metore referimus) aded sui, gregumque quos olim *Ecclesias re-
deperditos Salvator noster proprio sanguine redimere *fidere debent.**
dignatus est, sibi creditorum obliti sunt, ut etiam nunc in
Alma Urbe, vel alibi commorantes, & sacrosancta spiri-
tualis matrimonii inter eos, suasque Ecclesias solemniter
contracti jura confundentes, sponas suas in longa quasi
viduitate relictas, praedictas Ecclesias quomodocumque
sibi concessas invisitare, & apud illas, ut probos, & provi-
didos patresfamilias decet, residere non curent, in perdi-
tionem animarum suarum, & subditorum suorum, ac
perniciosum exemplum & scandalum plurimorum.

Hic Pont.

*etiam me-
nti, & hor-
tatur eccliam
ad residen-
tiam.*

§.2. Nos hanc illorum contumaciam alicujus, etiam
temporalis poenae metu, frangendam, seu convincendam
esse censentes, Motu proprio, & ex certa scientia nostra,
ac de Apostolica potestatis plenitudine omnibus, & sin-
gulis Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episco-
pis praefatis, ac aliis quibuscumque, etiam quavis aucto-
ritate, dignitate, gradu, vel praesentia praesulgenti-
bus, dictas Ecclesias in commendam, vel administratio-
nem, aut alio quovis nomine obrinentibus, & aliis qui-
buscumque beneficiatis curam animarum habentibus, qui
juxta decreti super Residentia in Concilio praedicto pro-
mulgati tenorem, personalem in suis Ecclesiis resi-
dentiam

proposito obstaculo, seu impedimento, imposito vel inferendo, concessisse, nec ob id aliud quam unum & idem Merciariorum Collegium, sed seorsum ab aliis, uti hactenus Alma Urbs in usu habebat, censeri mandasse, nec etiam ea re, cuique dictarum aliarum Artium Collegio, Collegiique Praeposito ipsos universos, & singulos Merciatios Urbis, sicut subiectos voluisse. Quinimo ipsos omnes, tanquam ministrantes negotia, & exercitia, quae uberiorem Civitatem alunt, tueri, & manuteneri, ac defendi cessasse ab omnibus contrariantibus, maxime ab his, qui avaritia ducti earum rerum faciebant pretia cariora. Idemque Senator praefatus per concessam potestatem à Bonifacio praedecessore nostro, etiam auctoritate, & potestate Senatus praemissa sancivisse, & perpetuo valitura mandavisse.

Collegii modo statuit, Consules cognoscere causas de rebus spectantibus ad artem, usque ad quamcunque summam inter homines de arte, & inter alios usque ad ducentos 30. Ad quod vide ampliationem biclini supra.

§. 3. Ipsumque Collegium, & universitatem nonnulla statuta ad dictum Tribunal, & ad artem huiusmodi necessaria, in libro Statutorum descripta edidisse, & ordinasse, illaque per Senatores, & Conservatores respectivè approbata, & confirmata fuisse. Et novissime inter caetera statutis, & ordinasse, quod Consules jus & rationem inter homines artis, & pro quibuscumque causis ad artem huiusmodi spectantibus, & ab eis dependentibus, usque ad quamcumque summam jus reddere valeant, & si aliquis ipsius artis conveniret in iudicio aliquam aliam personam, quae non esset ejusdem artis, dummodo foret pro re ad artem ipsam spectante, Consules qui pro tempore fuerint, jurisdictionem contra tales, cujuscumque status, gradus, aut conditionis existant, eientes bona dictae artis, & alias super eis quomodolibet contrahentes conventos, usque ad summam triginta ducatorum auri in auro de Camera haberent, & personae sic conventae jurisdictionem huiusmodi, usque ad dictam summam inclusivè, sub quovis praetextu, causa, vel occasione, etiam si essent nobiles, & Romani Cives, Urbis incolae, vel Curiales, omnes, seu alias quoquo modo declinare non possint.

Libri quoque novum mercatorum sententiarum adhiberi.

§. 4. Et ne in unaquaque summa praesentia Notarii, & illius stipulatio requiratur, statuisse, quod Codicibus, & libris rationum Merciariorum, Velestiariorum, Betrecliariorum, Setarolorum, seu Banderariorum dictae Universitatis, & aliorum ejusdem Collegii confectis usque ad summam triginta ducatorum auri de Camera, omnibus partibus ejusdem rationis simul computatis, plenè credatur, & fides adhibeatur cum juramento, contra quoscumque. Inter homines vero de arte usque ad quamcumque summam occasione Merciatiae, & cujuscumque alterius generis ad artem huiusmodi pertinentis. Ita quod agentes, & exigere volentes cum juramento, perinde plena fides dictis libris adhibeatur, ac si legitime, & concludenter probatum esset, dummodo ipsi libri mercantiles, & mercatorum more, & ordine scripti, confecti, & tenti sint, rationabili suspitione carentes, & ad personas scribentes respectu habito.

Falsitatem contra dolos committentem in eorum libris coerceri.

§. 5. Et si falsitas in aliquo loco dolosè annotata reperiretur, talis liber per Consules universitatis praedictae in foro publico Capitolii sono tubae comburatur, cum publicatione falsitatis, & illius auctoris, & alias poenas incurrat, quas de jure communi vel municipali incurrisse diceretur, & perpetuo infamis remaneat, & per eum scribendis de caetero non credatur.

Appellari quoque non possit à sententiis Consulum à se sententia infra.

§. 6. Necnon à sententiis à summa decem scutorum, & infra aliquae ex partibus coram dictis Consulibus litigantibus, quemadmodum aliis Judicibus, & Curii concessum extiterit, appellare, vel alias reclamare minimè possint, nec valeant, & quicquid per eosdem Consules decerneretur, aut fieret, esset validum, firmum & efficax, realique executioni demandandum.

Qua statuta Senator, & Conservatores approbaverunt.

§. 7. Haecque & alia ultimò dictae ordinationes, & statuta per dilectos filios modernos ipsius Urbis Senatorem, & Conservatores, tanquam rationi consonantia, approbata, & confirmata fuisse.

Hic Pontificis modo confirmat, & innovat supra dictas concessiones Senatorum, & Conservatorum.

§. 8. Adcirco idem Collegium, & Universitatem tanquam praemissis de causis de Republica optimè meritis, specialibus favoribus, & gratiis prosequentes, Motu simili, & non ad ipsius Collegii, & Universitatis, aut alterius ejusdem artis instantiam, & requisitionem, sed ex certa nostra scientia, ac potestatis plenitudine, mandatum, assignationem, consignationem, constructionem, & erectio-

nem dictae Consularis, & tribunalis, ut praemittitur factam, necnon licentiam, libertatem, habilitatem, facultatem, & potestatem ab eodem Bonifacio praedecessore nostro, seu Zacharia olim Senatore praefatis concessas, ac ab ipsa Universitate condita Statuta, & ordinationes, factae & ut supra approbatae, & in posterum per ipsam Universitatem fienda, & per Senatores, & Conservatores ejusdem Urbis juxta formam Statutorum praefatae Urbis approbatae, illorumque, & illarum confirmationes, ac ejusdem Bonifacii praedecessoris Zachariae Senatoris concessiones, illorumque, ac omnium, & singulorum praemissorum, caeterorumque hic etiam de necessitate exprimendorum veriores tenores, & effectus, pro hic plenè, & sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum, penitus, & omnino insertis habentes, Apostolica auctoritate tenore praesentium approbamus, confirmamus, & innovamus, eisque perpetuae & inviolabilis firmitatis robur adjicimus, ac ea omnia, & singula perpetuo, & inviolabiliter observari debere decernimus, & mandamus, & quatenus opus sit, de novo concedimus, & ut supra statuimus, & ordinamus, omniaque & singula inviolabiliter perpetuis futuris temporibus observari mandamus. Ac omnes, & singulos, tam juris, quam facti defectus, si qui forsan intervenerint in eisdem, & si quae solemnitates omisae fuerint supplemus. Ita quod ejusdem Collegii, & Universitatis, moderni, & reliqui in posterum pro tempore existentes Consules super huiusmodi, & in specie super praefato statuto de jurisdictione, juxta illius tenorem usque ad quamcumque summam exercendi quoad personas de arte huiusmodi, & qui de arte non fuerint, usque ad dictam summam triginta ducatorum auri de Camera, absque alio obstaculo, vel impedimento aliarum Curiarum, jurisdictionem, & potestatem habeant, prout tenore praesentium damus, concedimus, & largimur facultatem, licentiam, & potestatem, ac auctoritatem, in omnibus & singulis causis, litibus & diffinitionibus, ex quavis causa, vel occasione ad artem huiusmodi spectantibus, & pertinentibus, seu dependentibus, unà cum omnibus, & singulis suis incidentibus, emergentibus, dependentibus, annexis, & connexis, coram eis vertentibus, & quae in futurum contigerit moveri, procedendi summarie, simpliciter & de plano, nulla iuris solemnitate, vel ordine servato, sine strepitu, & figura iudicii, sola facti veritate inspecta procedant, & cognoscant, terminent & decendant, & procedere perpetuis futuris temporibus possint, & valeant, usque ad totalem, finalemque, & effectivam executionem, & partitionem omnium & singulorum eorum mandatorum, realiter, vel personaliter, prout eis videbitur, relaxandorum.

rum, & iura, & Consulari, & facti, & iura, & iura, & iura.

Et praesentibus Urbis, & Consulari, & iura, & iura, & iura.

§. 9. Nec praefatos modernos, & pro tempore existentes Urbis Gubernatorem, Senatorem, Vicarium nostrum, & Camerae Apostolicae Auditorem, vel alios quovis ejusdem Urbis Judices, & officiales, tam Ordinarios, quam Commissarios, etiam praetextu obligationum in forma Camerae Apostolicae juxta Motum proprium Populo Romano concessum, sub poena excommunicationis latae sententiae incurren. impediri, vel aliis quomodocumque, & qualitercumque molestari, seu reassumi, aut revocari, seu inhiberi possint, nec respectivè valeant.

Clausula sublat.

§. 10. Et ita per quoscumque Judices quavis auctoritate, dignitate, vel facultate fungentes, etiam S. R. E. Card. sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, reassumendi, inhibendi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, interpretari, & definiti debere decernimus.

Clausula praesentibus.

§. 11. Et quod praesentibus, seu literis desuper conficiendis, sub quovis praetextu, per quascumque clausulas, etiam derogatorias derogari non possint, nisi eum tota praesentium praesertione, & specifica nominum eorundem Consulum mentione, irritum, & inane quicquid scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Ita quod praefati pro tempore existentes Consules procedere possint, & valeant, illis non obstantibus, absque aliquo attentatorum, & innovatorum vitio.

Clausula praesentibus.

§. 12. Non obstantibus quibusvis constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ac Gubernatori, Senatori, Vicario nostro, aut Camerae Apostolicae Auditori, caeterisque aliis Judicibus, quoad causas dicti fori,

Clausula praesentibus.

&

de debus ad artem spectantibus, & pertinentibus, nec non Rarioris, & consuetudinibus, etiam juramentis, &c. confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, ac facultatibus eidem Gubernatori, Senatori, Vicario nostro, & Camere Apost. Auditori, Collateralibus, & quibusvis aliis, in genere, vel in specie, sub quibusvis tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, etiam quantumvis efficacissimis clausulis & decretis quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita servata foret, inserti forent, presentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentibus, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat harum serie specialiter, & expressè omni meliori modo, &c. derogamus. Nec non omnibus illis quæ dictus Bonifacius, seu idem Zacharias Senator in eorum literis voluerunt non obtinere, ceterisque contrariis quibuscumque.

salubrius, neque injuncto nobis Apost. servitutis officio decentius præstare possumus, quam quod providentiæ nostræ ministerio œcumenicum Conc. Trid. sicut nostris potissimum auspiciis, summaque sanctorum Patrum concordia per Dei misericordiam feliciter absolutum fuit, ita per universos, qui Christiana pietate censentur, ubique suscipiatur, & remotis quibuslibet obstaculis ab omnibus æqualiter observetur.

§. 1. Cum itaque in eodem Concilio quamplura salubria, & ad universalem morum reformationem valde utilia decreta atque statuta, maturo presentium ipsorum examine præcedente, sint edita, quibus multa atque diversa privilegia, exemptiones, immunitates, dispensationes, facultates, conservatorie, indulta, & ut vocant Confessionalia, & Mare magnum, & alie gratie, quæ variis tam Cathedralibus, etiam Metropolitanis, quam Collegiatis Ecclesiis, Monasteriis, conventibus, & aliis Religiosis, etiam Fratrum Mendicantium domibus, & Ordinibus, necnon sancti Spiritus in Saxia, Sancti Joannis Lateranen. ac Incurabilium de Urbe, Sancti Antonii Viennæ, & S. Bernardi Juren. aliisque Hospitalibus, Militiis, eorumque Capitulis, & Conventibus, ac Universitatibus, etiam Studiorum generalium Collegiis, tam secularibus, quam Ecclesiasticis, Confraternitatibus, Societatibus, & tam Principis Apostolorum de Urbe, quam aliis Fabricis Sanctæ Cruciatæ, aliisque piis locis & operibus, necnon Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, Prælati, Abbatibus, Abbatissis, Prioribus, Præpositis, & aliis Ecclesiasticis, tam secularibus quam diversorum Ordinum & Militiarum Regularibus, ac etiam laicis cujuscumque dignitatis, & excellentiæ, ac etiam Ducali, Regia, & Imperiali dignitate fulgentibus utriusque sexus personis, necnon aliquibus Notariis, & etiam de latere Legatis, atque Nunciis, tam perpetuo quam ad tempus per Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac nos, & Sedem Apostolicam, jusque Legatos hætenus, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, seu etiam Imperatorum, Regum, Ducum & aliorum Principum contemplatione & intuitu, etiam de fratrum consilio diversimodè, variisque temporibus, in genere, vel specie, ex quavis etiam honesta causa concessa, & etiam pluries confirmata, & innovata fuerint, in plerisque contrariantur.

Concilium Tridentinum multa statuta ad morum reformationem quibus plurimum indulta ad servandum

§. 13. Et cum absolute à censuris ad effectum, &c. etiam in casibus regulæ, &c. cum illius opportuna derogatione, quatenus opus sit exten. Et quod tenores literarum, & statutorum prædictorum habeantur pro expressis, & latissimè, ac de verbo ad verbum exptimi & inseri possint, & de approbatione, innovatione, confirmatione, indulto, decreto, derogatione, processu, & aliis præmissis, de omnibus & singulis prædictis, quæ hic pro repetitis habeantur perpetuo in forma gratiosa, & ex certa scientia.

§. 14. Quodque qui tacitè vel expressè in eorundem Consulium jurisdictionem consenserint, etiam usque ad quancumque summâ jus dicere, & causas cognoscere, & terminare possint, & valeat, nec propterea per viam nullitatis impugnari vel retractari possint, decernimus. Et quod presentium sola signatura sufficiat, & ubique fidem faciat, in judicio, & extra, regula contraria non obstantè, attento quod in Urbe, seu si videbitur, literæ desuper, etiam cum deputatione executorum qui assistant.

§. 15. Cum potestate pro illis, ac dictis Consulibus mōnendi, cogendi, gravandi, & reaggravandi, ac citandi per Senatorium edictum infra districtum juxta formam Statutorum Urbis, ac etiam per edictum publicum, constituto summarè & extrajudicialiter, de non tuto accessu, & reassumendi quascumque causas ad instantiam rei volentis jurisdictionem dictorum Consulium à quibuscumque Judicibus, & inhibendi sub quibuscumque pœnis pecuniariis, eorum arbitrio præmissorum omnium ac singulorum, ac cum qualitate, aliorumque citra præmissa necessaria major specificatio, & expressio eorundem, & quorumcumque statutorum ipsius Artis, ipsius Collegii arbitrio, etiam cum eorundem præinsertione toties quoties eidem Collegio videbitur, semel & pluries per Breve nostrum simul vel separatim expediri possit.

§. 2. Nos quibus in primis cordi est, tam sanctæ & Ecclesiæ Dei saluberrima decreta suos, ut par est, effectus ubique consequi, & ab omnibus obedienter observari, privilegiorum, exemptionum, immunitatum, facultatum, conservatoriarum, indultorum, confessionalium, Maris magni, & aliarum gratiarum prædictarum, ac quarumcumque Apostolicarum, & aliarum literarum desuper confectarum, processuumque, decretorum, & aliorum inde secutorum tenores, ac si de verbo ad verbum insertentur, presentibus pro sufficienter expressis, & plenè insertis habentibus, Motu proprio & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, quod eadem omnia & singula privilegia, exemptiones, immunitates, facultates, dispensationes, conservatorie, indulta, confessionalia, Mare magnum & alie gratie in his omnibus & singulis, in quibus illa statutis & decretis Concilii hujusmodi contrariantur, ipso jure revocata, cassata, & annullata, ac ad ipsius Concilii terminos, atque limites restricta sint, & censeantur, nec quisquam adversus ipsa decreta, & statuta, quominus ubique, & apud omnes observentur, in aliquo suffragari possint, sed ea porinde haberi & reputari debere, ac si nunquam emanassent, auctoritate Apostolica tenore presentium declaramus, ac etiam statuimus & ordinamus.

illa ergo indulta hic Pontifici revocati.

Fiat. I.
Dat. Romæ apud S. Petrum, Nonis Febr. An. 6.
Videat Vicarius. I.
Vifa. M. Antonius Archiepisc. Theatinus Vicegerens.

XCV. Revocatio quorumcumque indultorum confessionalium, Maris magni, aliorumque privilegiorum, quibuscumque, etiam Regularibus concessorum, in his quæ Concilio Tridentino advesantur.

Jurisdictionem hujus Concilii, & ejus præsecutionem videre est hic sup. in const. 23. Ad Ecclesiæ. Et indulta Prælatorum ei interessentium sunt in const. 28. Circumspecta. Et quando ligare ceperis, vide in const. 80. Sicut ad.

PIVS EPISCOPVS,
Servus Servorum Dei: Ad futuram rei memoriam.
IN Principis Apostolorum Sedis, meritis licet imparibus, divina dispositione constituti, nihil neque universali Ecclesiæ curæ & sollicitudini nostræ commissa Bullar. Mag. Tom. I. I.

§. 3. Decernentes nihilominus omnia & singula quæ vigore privilegiorum, exemptionum, immunitatum, dispensationum, facultatum, conservatoriarum, indultorum, confessionalium, & aliarum quarumcumque gratiarum hujusmodi post id tempus, quo Concilium obligare cepit, facta & gesta quomodolibet fuerunt, & in posterum fient, in iis, in quibus dicti Concilii decretis adversantur, nulla, invalida, & irrita esse, & cetera, ac nemini etiam quantumlibet, ut præfertur qualificato, tam in foro quod aiant fori, quâ conscientie suffragari posse & debere.

Et totum ordine acta agenda, & die qua d. Concilium ligare ceperit, nulla esse decernit.

subscrip.

scribitur

implatio

scribitur

scribitur

scribitur

Clausula... 5. 4. Et ita per quoscumque... 5. 5. Non obstantibus... 5. 6. Nullus ergo omnino... Datum Romae apud S. Petrum...

re existentibus Magistro, & Fratribus... 5. 2. Et Gregorius Nonus omnibus... 5. 3. Et per alias suas literas... 5. 4. Et Innocentius IV. per eum accepto...

XCV. Confirmatio plurimarum gratiarum, & privilegiorum Fratrum Militum Hospitalis S. Lazari Hierosolymitani...

5. 5. Et per alias suas literas... 5. 6. Et Alexander etiam IV. narrans per quosdam...

P I V S E P I S C O P V S , Servus Servorum Dei : Ad perpetuum rei memoriam.

Nter assiduas Dominici gregis nobis divinitus commissa non solum à spiritualibus, sed etiam à corporali- bus noxis, periculisque imminenti- bus...

5. 7. Et per alias suas regulam beati Augustini, quam iidem fratres se asserunt professos esse... 5. 8. Et per alias suas donationem alias factam Magistro & fratribus Hospitalis leproforum S. Lazari Hierosolymitani...

no re... post... Hec... in... Med... tem... Nym... conce... Alex... pri... celi... riam... non... Et prof... nom... S. Aug... appro... us sup... in... in rub... Donation... Federic... per... Quam... non p... Ecclesiam... Gal... esse.

Rebors, pro sua reservanda inopia suis vrbibus deputatis, pro sepultura quicquam exigere, vel impetrare, nisi ipsa spontanea decemtionem liberalitas, vel paronorum devocio eis contulisset.

§. 10. Et similiter per alias suas Magistro & fratribus hujusmodi, eorum necessitatem paterno compatiens affectu, auctoritate predicta duxerat concedendum, ut de usuris, rapinis, & aliis male acquisitis, dummodo illi, quibus eorum restitutio fieri deberet, omnino inveniiri & sciri non possent, necnon de redemptionibus votorum, auctoritate diocesana prioribus factis, (Hierosolymitano dumtaxat excepto) usque ad summam ducentarum marcharum argenti recipere valerent, si pro similibus receptione alias non essent ab ipso hujusmodi gratiam consecuti, ita quod si aliquid de ipsis ducentis marchis dimississent vel restituisent; dedissent illis a quibus eas accepissent, hujusmodi dimissum, vel restitutum, seu datum, nihil ad liberationem eorum prodesset, nec quantum ad illud haberentur aliquatenus absoluti.

§. 11. Etiam ad ejus notitiam pervenisset, quod in nonnullis religiosis, & leproforum domibus in districtu Regni Navarrae, Campaniae, & Briae, & Comitum Palatini consistentibus, locorum diocesani, Rectores, seu administratores de novo ponere, seu instituire presumebant pro sua libito voluntatis, in earundem domorum non modicum praedictum & gravamen, contra antiquam, approbatam, & eatenus pacifice observatam in talibus consuetudinem veniendo, volens earundem domorum gravamen indebitum auferre, tunc Abbati Monasterii Orbaceni, diocesis, vel alterius Ordinis, Sueffionen. diocesis, dedit in mandatis, quatenus, si ita esset, praefatos diocesanos, ut ab hujusmodi praesumptione omnino desisterent, monitione praemissa, dicta auctoritate Apostolica, appellatione remota, praevia ratione compelleret.

§. 12. Praeterea Nicolaus III. declaraverat, quod de redditibus, & proventibus Leprosariorum hujusmodi, qui in usus miserabilium & infirmorum convertebantur, decima non solveretur.

§. 13. Et Clemens etiam IV. per quasdam universis Archiepiscopis & Episcopis, ac aliis Ecclesiarum Praelatis, exemptis & non exemptis, in virtute sanctae obedientiae, & sub excommunicationis poena, quam inobedientes ipso facto incurrere voluit, nisi mandatum hujusmodi diligenter exequi curarent; & nihilominus sub poena privationis officii, & beneficii suorum, praecipiendo mandaverat, quatenus dum aliqui de dictis Magistro, Fratribus, & Procuratoribus domorum S. Lazari Hierosolymitani, ad Archiepiscopos, & alios praelatos, & eorum loca pro capiendis infirmis leprosis pervenissent, eis in hoc adesse curarent; memores Dominum in lege Moysi praecipisse, quod omnes leprosi ejicerentur extra, volens, & ordinans, ut Domino complacebat, quod tam mares, quam mulieres, clerici & laici, religiosi, & saeculares morbo lepra laborantes, per eosdem fratres, & procuratores eorum caperentur, & ejicerentur extra, cum omnibus eorum bonis, tam mobilibus, quam immobilibus ad habitacionem cum aliis infirmis domorum Ordinis S. Lazari hujusmodi. Si vero clerici, vel laici mandatum suum in aliquo negligenter adimplere, voluit quod ipsi fratres, aut illorum procuratores illos peremptorie citarent, ut eoram se comparerent, facturi justitiae complementum.

§. 14. Ac rursus per alias suas mandaverat, quod fratres ipsi ipsius confratris ad aliqua loca accedentes pro elemosynis colligendis benigne reciperentur, & honeste tractarentur. Ipsique locorum Ordinarii, & ii ad quos spectat, ut permitterent eosdem fratres in Ecclesiis suis populum admonere, ac elemosynas colligere, ac etiam Confraternitates facere, illud praevidentes, ne occasione illorum elemosynae pauperum Christi deperirent, & impedirent opera pietatis.

§. 15. Necnon ipsis Archiepiscopis, Episcopis, & aliis Praelatis injunxerat, ut curarent defendere, & manutene- re fratres praefatos adversus parochianos, qui domos illorum invadebant, aut indebitis molestiis opprimebant. Nec a fratribus, & personis religionis hujusmodi

§. 16. Nec ab eis contra privilegia, & ius Divis te- norem de omnibus fructibus terrae, quibus perpetua indu- stria, ad expensis contentis, & laboribus, & omnino de nutriendis animalium suorum; sed nec de ipsi annu- libus decimas exigere praesumerent.

§. 17. Quodque ipsi Archiepiscopi, & Episcopi or- toria pro usu fratrum, & persona un praefatorum, ac sua familiae deditare; ac cometerium benedicere pro- curarent.

§. 18. Ac quod de cetero Fratres, seu Milites, ac Do- natos Militie Hospitalis hujusmodi, qui Crucem, & re- gularum habitum deponerent, & per abrupta saeculi ve- garentur; quive Prioribus suis contumaces, & sobelles existerent, & Bolinas detinerent, contra voluntates ip- sorum monerent instantes, ac pro officii sui debito com- pellerent, ut habitum depositum reassumerent; in obe- dientia Praelatorum suorum devotè & humiliter pers- verarent, & Bolinas, sive alia officia per violentiam nullo modo detinere praesumerent, mandatorum suorum contemptores excommunicationis sententia compelle- rent, eamque usque ad satisfactionem condignam igno- labiliter observari facerent.

§. 19. Et nihilominus quibuscumque qui de facultati- bus sibi a Deo collatis, fratribus Hospitalis praefati subven- sissent, seque tam sanctae Fraternitati Collegas adscribi- studisissent, eisque beneficia persolvissent, annuatim sep- timam partem injunctae sibi poenitentiae relaxaverat.

§. 20. Eisdemque locorum Ordinariis, & aliis curam animarum habentibus, commutandi cujusvis abstinen- tiae, & quatenuscumque peregrinationum vota (Hieroso- lymitano, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum dum- taxat exceptis) in pecuniarum subsidium praefatis fratri- bus, vel nuntiis exhibendum, cum super hoc ab eis, vel eorum aliquo fuissent requisiti, dummodo conditione in- specta nuntiorum, & fratrum praefatorum necessitate pen- sata (super quibus eorum conscientias oneraverat) pre- tio, vel precibus, amicitia, favore, vel odio cujuscumque, nihil circa hoc, super quibus sciter se unumquemque eorum redditurum in examine districti iudicii rationem, ageretur in fraudem vel diminutionem subsidii supra scri- pti, plenam & liberam facultatem concesserat. Volens ut hujusmodi pecuniarum subsidium praestandum per vo- ventes peregrinationes easdem, ad tantam pecuniae sum- mam extenderetur, quantum voventes ipsi pro complendo voto peregrinationis hujusmodi personaliter expedis- set. Votum autem hujusmodi abstinentiae juxta illius arbitrium intenderat redimi, qui votum hujusmodi commutaret.

§. 21. Personis autem Ecclesiasticis volens plenius provideri, diocesanis earum dispensandi cum eis, qui cum a caudone, vel ab homine latam excommunicationis sententiam incurrissent, irregularitatis notam immiscen- do se divinis officiis contraxissent, vel ob id contrahere ipsos contigisset, dummodo tantum erogassent fratribus, vel nuntiis supra dictis, quantum expendissent eundo ad Rom. Curiam, & morando in ipsa pro dispensatione hu- jusmodi obtinenda, & redeundo etiam ab eadem, nisi forsitan in Episcopos, Abbates, vel alios Superiores pro- prias injecissent manus temere violentas, postquam ab excommunicationum sententiis, quas incurrerent, vel incurrere ipsos contigisset, juxta formam Ecclesiae fuisset absoluti, concesserat potestatem.

§. 22. Volens ob reverentiam ipsius venerabilis domus, ut ii, qui eorum fraternitatem assumpsissent, si forsitan Ecclesiae ad quas pervenissent, a divinis officiis interdi- ctas forent, ipsis morientibus sepultura Ecclesiastica mi- nimè negaretur, nisi nominatim excommunicationis vin- culo fuissent innodati. Liceretque eis confratres suos, quos Ecclesiarum Praelati apud Ecclesias suas malitiose sepeliri non permisissent, nisi excommunicati, vel in in- terdicto nominati fuissent, aut publici usurarii, tumular- dos deferre ad Ecclesias hujusmodi Hospitalis.

§. 23. Et oblationes, tam pro eis quam pro aliis, qui in eorum cometeriis requiescunt, exhibitas, sine alicu- jus praedictio retinere.

restitutionem
proponendi
a summo
tribuit
in his ar-
tibus huius-
modi
Pii V. &
um. VIII.
finitis.

diocesanos
in esse po-
tentes
summus
tribuit
in hoc vide-
am hic

Gregorius III.
summi & so-
lutione deci-
marum.

Hic latius
de in con-
suet. Pii V.
in rubr.
um. IV.
sicutatem
colle-
gandi pro-
cessus
in sua ca-
sa. sup.

Elemosy-
nae collig-
endi. ibid.
in vide bul-
lam. 115.
um. VIII.

Ordinarios
sua mo-
dum tollere
in ibid.
fratresque
sua speli-
tu ibid.

exemptionis
a decimis
concessa.
Ipsa vide ha-
bitu in cons-
Pii V. in in-
rubr.

Oratoria
habitu post
oblationibus.

Distribuitur
habitu eor-
um iusto
ibid.

Indulgentias
beneficentia-
bus concessit.
Pii V. re-
vocat in
cons. 30.

Ordinarius
facultatem
dedit vota
commutat-
di subvoni-
tibus Hospi-
tali.

Hoc puto re-
vocatam a
Pio V. in
cons. 99.

Abstinentia
que ab irre-
gularitate
datis simili
subsidio.

Hoc est etiam
revocatam a
Pio V. max-
imas. &
Clem. VIII.
in cons. 115.

Mortuus se-
peli. in co-
rum Ecclesias
permisit, ut
in d. cons. 2.
Cum dilectis.

Oblationes
que recipi-
nt ibid.

Etiam tempore interdicti ibi.

Clericis Hospitalium servitium permissum ibi.

Joan. XXII. exemptionem a iurisd. Ordinariorum concessit. Hoc plenius vide in cons. Pii V. cit. in rubr.

Greg. X. seu Alexand. IV. Fratres non malefari iussit.

Exemptionem quoque concessit a solutione gabellae, etc. pro eorum bonis.

Paul. II. leprosum S. Lazari extra muros Capuan. eorumque personas, & locum in quo divino erant obsequio mancipati, cum omnibus bonis, quae tunc rationabiliter possidebant, aut ex tunc in futurum iustis modis possent adipisci, sub B. Petri, & sua protectione suscepit. Omnesque libertates, & immunitates a praedecessoribus suis, siue per alia privilegia, siue indulta, eis & dictae domui concessas: Necnon libertates, & exemptiones secularium exactionum a Rebus, & Principibus, aliisque Christi fidelibus rationabiliter eis, & eorum domui indultas, specialiter autem domos, prata, pascua, hortos, vineas, & alia bona,

§. 24. Quod quae receptiones Fraternitatis eiusdem, seu etiam collectarum, salvo iure dominorum suorum, sub B. Petri, & sua protectione consistunt, et si quod eorumdem Fraternitas, quae per nos Fraternitas non fuit, vel collectas, in quibusdam civitatibus, aut castellis, vel vicibus, aut aliis locis, inveniunt, si forte locus ille fuit a divinis obsequiis interdictus, in eorum iurisdictione, semel in anno aperirentur Ecclesiae, & ejectionis excommunicationis, divina officia ibi celebrarentur, salva tamen in omnibus declaratione Concilii generalis.

§. 25. Mandavit etiam eisdem Archiepiscopi, & Episcopi, ut si qui de Clericis Ecclesiarum suarum, praefati Hospitalium fratribus, cum licentia Praelati & Capituli sui, sponte, ac gratis per annum, vel biennium decrevissent deservire, nequaquam impedirentur.

§. 26. Et subsequenter Joan. XXII. Universis Archiepiscopis, Episcopis & aliis Ecclesiarum Praelatis mandavit, quatenus in praefatos Magistrum, & Fratres, ac Milites, Clericosque, Donatos, vel Nuntios, aut Ecclesias vocato, (quippe qui nullum habebant Episcopum) vel Praelatum praeter Romanum Pontificem supra se, & speciali prerogativa gaudebant, & in quibus Ordinarii locorum auctoritatem Ecclesiasticam potestatem nequaquam habebant) excommunicationis, vel interdicti sententiam promulgare nullatenus praesumerent, nec eos indebita vexatione gravarent, sed erga ipsos se taliter gererent, quod adversus eos materiam querelandi suscitare non haberent.

§. 27. Insuper Gregorius X. & seu Alexander IV. eisdem Magistro, & Fratribus Hospitalis S. Lazari Hierosolymitani paternam sollicitudinem providere volens, adversus nonnullos Religiosos, & Clericos seculares, & laicos, qui sub praetextu questionis inter eosdem existentis, & cuiusdam pravae consuetudinis, animalia, & alia bona dictorum Fratrum Militum temeritate propria audebant invadere, & tandiu detinere praesumebant, donec esset eis de huiusmodi questionibus iuxta eorum beneplacitum satisfactum licet, jurisdictionem ordinariam, seu delegatam in eorum non haberent, quas ipsis hoc facere permittimus esset, per suas literas auctoritate Apostolica inhiberent, ne qui occasione praedictae consuetudinis tanquam nullo iure subnixae, eisdem Fratribus, ac aliis supra nominatis, sub eorum Nuntiis ab eis per totum Orbem destinandis, memoratas inferrent molestias. Neve Fratres, & bona sua sine iuris ordine occupare, seu quomodolibet detinere praesumerent.

§. 28. Quodque de omnibus fructibus terrarum, quibus propria industria, aut expensis colerent, & laborare facerent, ac de animalibus, aut de ipsis nutrimentis animalium, ac aliis quibuscumque bonis suis, si contingeret quod bona praefata, aut fructus huiusmodi aut animalia ipsa, vel ex eis provenientia, aliquid per ipsos fratres, Milites, vel donatos venderetur, aut emeretur, tam pro sustentatione cujuscumque eorum, aut pauperum leproforum, quam pro reparatione cujuscumque domus, aut Hospitalis, siue Ecclesiae praefatae Militiae, & per Civitates, aut Castra, & Oppida, portas, pontes, ac navigia, & loca alia quocumque Regum, & Reginarum, aut Ducum, Marchionum, Comitum, Vicecomitum, Baronum, & aliorum Nobiliorum in toto Orbe existentium, in quibus pro tempore stare, vel transire, & reverti deberent, absque aliquo impedimento eos permitterent vendi, vel emere, aut transire, ac reverti, & praesertim cujuscumque pedagii, danti, gabellae, ballearum, & quarumcumque conditionum solutione, mandaverunt.

§. 29. Et Paulus II. Magistros, & Fratres domus leproforum S. Lazari extra muros Capuan. eorumque personas, & locum in quo divino erant obsequio mancipati, cum omnibus bonis, quae tunc rationabiliter possidebant, aut ex tunc in futurum iustis modis possent adipisci, sub B. Petri, & sua protectione suscepit. Omnesque libertates, & immunitates a praedecessoribus suis, siue per alia privilegia, siue indulta, eis & dictae domui concessas: Necnon libertates, & exemptiones secularium exactionum a Rebus, & Principibus, aliisque Christi fidelibus rationabiliter eis, & eorum domui indultas, specialiter autem domos, prata, pascua, hortos, vineas, & alia bona,

immobilia, & immobilia eorum, sicut et iura, & possessiones, & per nos eidem domui praedictae auctoritate Apostolica confirmaverat, districtius inhibens, ne quis de hominibus, virgulis, seu eorum animalium nutrimentis decimas ab eis exigere praesumeret.

§. 30. Et similiter Alexander, Urbanus, Clemens, & Gregorius Rom. Pont. similiter praedecessores nostri, conditatis charitatis, & pietatis operibus, quae erga infirmos, & pauperes Hospitalia leproforum de Colle Perusini, Diocesis, jugiter exercebantur, & quod ad id ejusdem Hospitalis propriis non sufficiebant facultates, cupienteque ad eorundem pauperum consolatoria subsidia Christi populum spiritualibus muneribus invitare, omnibus vere poenitentibus, & confessis, qui devotè ad Hospitalia memoratorum accederent, manumque charitatis porrigerent, Gregor. videlicet unum annum, & unam quadragesimam, singuli vero reliquorum praedecessorum eorundem centum dies de injunctis eis poenitentibus misericorditer relaxant.

§. 31. Et postmodum Nicolaus IV. remissiones, & indulgentias huiusmodi per suas literas approbaverat, & confirmaverat, aliasque indulgentias, & peccatorum remissiones, & Christi fidelibus diversa pauperum, & leproforum loca, & hospitalia huiusmodi visitantibus, & manus adjunctices, ac pias elemosynas pro ipsorum pauperum leproforum subventionem erogantibus, per quasdam concesserat, & relaxaverat.

§. 32. Ac per alias suas ad instar dicti Clementis IV. Custodi, & Fratribus Hospitalis leproforum S. Lazari de Valloncellis, ut illi ad praestationem procuratorum Legatis Sedis Apostolicae, vel Nuntiis, aut exactionum, collectarum seu subsidiorum quorumcumque minimè tenerentur, nec ad ea solvenda per literas dictae Sedis, Legatorum, Rectorum, vel Nuntiorum, cujuscumque tenoris existerent, aut alia quavis auctoritate in perpetuum compelli non possent, cancellaret. Decernens irritas, & inanes interdicti, suspensionis, & excommunicationis sententias, si quas propter hoc in eos, vel eorum aliquem, aut Hospitalia praefata in posterum contigisset promulgari.

§. 33. Et Leo X. clarae memoriae ad Caroli Romanorum, & Hispaniarum Regis tunc in humanis agentis preces, & Hospitalia S. Jo. Leprosorum Panormitan. & S. Agathae Messanen. Ordinis S. Augustini, olim Hospitali S. Lazari, tanquam membra capiti subiecta, Religioni, & Hospitali Capuano S. Lazari praefati, cum omnibus iuribus, & pertinentiis, ac membris eorundem praefata auctoritate Apostolica sub certis modo, & forma perpetuo restituerat: dictumque Hospitalia Capuanum, adversus suppressiones, & extinctiones, per Innocentium VIII. etiam praedecessorem nostrum factas resposuerat, & reintegraverat, ac Magistrum generalem, seu Praeceptorem ejusdem Hospitalis, seu Domus S. Lazari Capuani ejusdem Ordinis S. Aug. ut Panormitanum, & Messanen. Hospitalia praedicta, cum illa legitimo Gubernatore carerent, acceptare, & de illis personis suae Religionis, prout ante suppressionem, & incorporationem praefatas disponere, & ordinare poterat, ac si illa non emanassent, disponere, providere, & ordinare.

§. 34. Ac praefatorum Hospitalium possessiones per se vel alium, seu alios, propria auctoritate liberè apprehendere, & ejusdem Religionis nomine retinere valeat, indulserat, districtius inhibens, ne quis eundem Magistrum super praemissis aliquo modo molestare, impedire, seu perturbare valeat.

§. 35. Ac Alexander VI. Nicolaus II. Honorius etiam IV. Bonifacius VIII. Clemens etiam V. Innocentius VI. Urbanus etiam IV. Eugenius similiter IV. Sixtus etiam IV. Innocentius etiam VIII. Alexander similiter VI. Clemens VII. Paulus III. Julius etiam III. & diversi alii Romani Pontifices praedecessores nostri eisdem Magistro, & Fratribus, Donatis, & Ordini, illorumque Nuntiis, Officialibus, & aliis personis, necnon eorum Hospitalibus, Ecclesiis, Praeceptoribus, & membris, illaque & illa visitantibus, ac illis benefacientibus, varia privilegia, indulta, libertates, immunitates, & alias gratias concesserunt.

§. 36. Postremo nos illa confirmavimus, & praesertim super jurisdictione per Magistrum generalem Hospitalis,

Alex. VII. Clem. 6. Gregor. 11. profertur in rubr. 6. elemosynas donantibus indulgentias concessit. Has res videt Pii 11. conf. 30.

Nic. IV. confirmavit et aliam conf. 11.

Exemptionem quoque concessit a solutione gabellae, etc. pro eorum bonis.

Leo X. restituit Hospitalia S. Jo. Leprosorum Panormitan. & S. Agathae Messanen. Ordinis S. Augustini, olim Hospitali S. Lazari, tanquam membra capiti subiecta, Religioni, & Hospitali Capuano S. Lazari praefati, cum omnibus iuribus, & pertinentiis, ac membris eorundem praefata auctoritate Apostolica sub certis modo, & forma perpetuo restituerat: dictumque Hospitalia Capuanum, adversus suppressiones, & extinctiones, per Innocentium VIII. etiam praedecessorem nostrum factas resposuerat, & reintegraverat, ac Magistrum generalem, seu Praeceptorem ejusdem Hospitalis, seu Domus S. Lazari Capuani ejusdem Ordinis S. Aug. ut Panormitanum, & Messanen. Hospitalia praedicta, cum illa legitimo Gubernatore carerent, acceptare, & de illis personis suae Religionis, prout ante suppressionem, & incorporationem praefatas disponere, & ordinare poterat, ac si illa non emanassent, disponere, providere, & ordinare.

Facultatem quoque de illis capiendi post fusionem eorundem Hospitalium S. Jo. Leprosorum Panormitan. & S. Agathae Messanen. Ordinis S. Augustini, olim Hospitali S. Lazari, tanquam membra capiti subiecta, Religioni, & Hospitali Capuano S. Lazari praefati, cum omnibus iuribus, & pertinentiis, ac membris eorundem praefata auctoritate Apostolica sub certis modo, & forma perpetuo restituerat: dictumque Hospitalia Capuanum, adversus suppressiones, & extinctiones, per Innocentium VIII. etiam praedecessorem nostrum factas resposuerat, & reintegraverat, ac Magistrum generalem, seu Praeceptorem ejusdem Hospitalis, seu Domus S. Lazari Capuani ejusdem Ordinis S. Aug. ut Panormitanum, & Messanen. Hospitalia praedicta, cum illa legitimo Gubernatore carerent, acceptare, & de illis personis suae Religionis, prout ante suppressionem, & incorporationem praefatas disponere, & ordinare poterat, ac si illa non emanassent, disponere, providere, & ordinare.

*Erigitur in
Commenda
& preceptoria
beneficia
qualiter
cumque qua
litate de
iuramento
laicis
etiam di
gnitates, aut
Monasteria,
non tamen
Consistoria
liberantur.*

*Ad hoc vide
Pii V. cons.
c. in rub.*

*Preservandi
in patrona
tus, & pra
sentandi
personas, &
instituti
preservandi,
et alios con
servandi dicit
beneficia.
Tu vide d.
balli di V.*

*Hospitalia,
Leprosaria,
et alia loca,
ad Hospitalita
tem Leprosar
um destinata,
Hospitalia,
et alia loca
S. Lazari offi
conservandi,
etiam si sint
iuris patrona
tus laico
rum.*

*Preservandi
iuris patrona
tus, & compen
ditio ad Mi
litiam S. Lazari
in non
exempta.*

*Facultas re
solvendi pen
siones ducas
300.*

*Hanc redun
dit ad ducas
400. Clem.
VIII. in cons.
102. Decet.*

§. 46. Necnon videm legitime, & pro tempore sti
lenti Magistri, ac quocumque, quocumque, &
qualicumque, etiam qualitercumque, qualificata bene
fici Ecclesiastica de jure patronatus laicorum, ex funda
tione, vel donatione existentis, et postquam scriptum sit
Cathedralibus, & collegiis, in quibus non requiritur
(dummodo illi, ad hanc cura non hincantur) etiam
illa Archiepiscopatus, aut abbas, eius dignitates, vel nomi
dignitatis, hincantur extra tamen Cathedralibus, & Colle
giis Ecclesiasticis (consistoria) etiam si praesentia, aut
praesentia, et portiones, vel alia simplicia, aut
honora, (non tamen Consistoria) vel alia beneficia
Ecclesiastica regularia, cum tamen, & conventu carentia
fuerint, accedente tamen consensu patronorum, & sine
praedictis ea obtinentur, & ipsi cedentibus, vel deced
entibus, in Praeceptorias, Commendas, Capellas, aut Ec
clesias ipsorum Hospitalis, & Militiae perpetuo erigere,
instituire, dicta sua iurisdictione perpetuo incorporare, ap
plicare, & appropriare.

§. 47. Ac illarum fundatoribus, vel dotatoribus jus pa
tronatus, & presentandi dictis Magistro & conventui,
vel eorum deputato personas idoneas ad Praeceptorias,
Domos, Capellas, seu Ecclesias, & Hospitalia hujusmodi,
pro tempore vacantia, perpetuo praeservare, & obedere,
& eidem Magistro, & conventui, sic a patronis praesen
tatos, iuxta statuta dictae Religionis, Ordinariorum
locorum, & quorumvis aliorum consensu minime requi
sitis, in illis instituire, ac illas conferre, & de eis provi
dere. Ita tamen quod ibi debitus divinus cultus per per
sonas idoneas, etiam si dicti Ordinis fuerint, ab Ordina
rio approbandas, in eisdem exerceatur.

§. 48. Necnon quod Hospitalia, Leprosaria, & alia loca
quocumque, ubi ullo unquam tempore fuerint, sit, vel erit
hospitalitas leproforum, seu infirmorum S. Lazari nun
cupatorum, etiam si iuris patronatus laicorum sint, Milit
iae, & Hospitali S. Lazari hujusmodi subiecta, & incor
porata, & ad jus, & proprietatem, ac ac omnimodam dif
positionem, institutionem, & collationem moderni, &
pro tempore existentis Magni Magistri, & Conventus co
rundem iuxta ipsius Militiae, seu Religionis statuta
(salvo tamen iure patronatus) pertinere censetur, prout
alia etiam dictae Religionis, seu Militiae Hospitalia, Ca
pellae, Oratoria, beneficia, & loca spectant, & pertinent,
dummodo in illis Hospitalitas debita servetur, & cultus
divinus nullatenus diminuat, ac in illorum fundatione,
vel dotatione secus non fuerit ordinatum.

§. 49. Salvis tamen legitimis titulis, & praescriptionibus,
& salva iurisdictione Ordinariorum, tam ea quae de iure
communi eis competit, quam quae ex decretis dicti Con
cilii Tridentini eisdem est attributa. Praeterquam tamen
in his casibus, in quibus Concilium praedictum expressit,
ut praefertur, eximit, & exceptit Religionem S. Ioannis
Hierosolymitani, in quibus & haec S. Lazari Religio pa
riter excepta, & exempta sit, & esse censetur.

§. 50. Et insuper Militibus, ac Presbyteris, & Capellan
is Hospitalis, & Militiae S. Lazari hujusmodi, nunc &
pro tempore existentibus, ac eorum singulis, tam clericis,
quam laicis, etiam conjugatis, & bigamis, ut unam,
vel plures pensiones annuas usque ad summam quin
gentorum ducatorum auri de Camera novorum, super
quorumvis Cathedralium, etiam Metropolitanarum, &
aliarum Ecclesiarum, ac earum mensarum, etiam Patriar
chalium, Archiepiscopali, & Episcopali, necnon
etiam Monasteriorum, etiam Consistorialium, Priora
tum, Canoniarum, & praebendarum, dignitatum, per
sonatum, administrationum, & Officiorum, aliorumque
beneficiorum Ecclesiasticorum, cum cura, & sine cura, la
cularium & quorumvis Ordinum Regularium, qualiter
cumque qualificatorum fructibus, redditibus, proventi
bus, juribus, obventionibus, & emolumentis, & distri
butionibus quotidianis aliis canonicis sibi referatis, seu
referendis, vel loco pensionum annuarum omnes &
singulos, ac quoscumque similes fructus, redditus, &
proventus, jura, obventiones, & emolumenta quocum
que, ac etiam distributiones quotidianas sibi reservata,
& referenda, etiam si post illarum, vel illorum reserva
tionem uxorem duxerint, & bigami effecti fuerint, reci

per, & honoribus, & ad vitam pensionibus, & lev
antur in locis ubi & illarum

§. 51. Illaque, cum quibus ipsi S. Lazari in
aliqua expeditione contra Infideles militare contulerint, in
suo, vel parte, simul, vel successore, quibus sibi videbitur,
etiam in mortis actione, in cuiusvis partem in dignitate
Ecclesiastica constituta, aut Canonice Cathedralis Eccle
siae manibus, & in Praetorem Militum, & in Praetorem S. La
zari, vel cuiuscumque personam, seu quatuorvis persona
rum, etiam quocumque, quocumque, & qualicumque
beneficium Ecclesiasticum obtinentiam, & expectantium fa
vorem, absque aliquo possessorum beneficiorum hujusmodi
desuper habendo contentis, etiam absque super praesentibus
concedendarum literarum tanquam notariotura praesen
tia, seu ostensione, vel visio, aut alia solemnitate in Ro
mana Curia, vel extraeam, in omnibus, & per omnia, per
inde ac Militibus S. Pauli, Pii nuncupatis, & per Sedem
Apostolicam indultum est, etiam citra Cruciatum obligatio
nem transferre, ac eisdem personis nominandis per ipsas
pensionem reservare, etiam absque aliqua literarum Apost.
expeditione, ac alia desuper necessaria facere libere, & li
cite valeat, eisdem auctoritate, & tenore de speciali gratia
concedimus, & indulgemus, ac plenam, & liberam licen
tiam, & facultatem illis impartimus. Et cum ipsi Militibus
desuper, ac etiam ut ipsas pensiones una cum dicta Milit
iae S. Lazari Hospitalibus, vel Praeceptoris, aut aliis be
neficiis, quoad vixerint, retinere possint, dispensamus.

§. 52. Et insuper idem Hospitalis S. Lazari, ac illius
Prioratus, praeceptorias, domos, cameras, Hospitalia, &
loca quocumque; necnon Magistrum, Priores, Praecep
tores, Milites, & personas, ac eorum subditos, vassallos,
colonos, & servitores, nunc, & pro tempore existentes,
etiam Praebyteros curam animarum exercentes, quandiu
illa exercuerint, & in illorum obsequiis fuerint, ac illo
rum res, animalia, & praedia, domos, molendina, & bona
quocumque, quae obtinent, & possident, ac in futurum
canonice obtinebunt, & possidebunt, sub B. Petri, & dictae
Sedis, atque nostra protectione suscipimus.

§. 53. Ac ab omni iurisdictione, correctione, onere, sta
tutis, banis, dominio, superioritate, & potestate quor
umcumque Patriarcharum, Archiepiscoporum, Episco
porum, & Praetorum, necnon quorumcumque tempo
ralium dominorum quavis potestate, etiam Imperiali,
Regali, & Ducali fulgentium, ac Universitarum, & illa
rum Regentium, etiam (praeterquam dicti Hospitalis) Or
dinariorum, tam spiritualium, quam temporalium, ubi
cumque, tam citra, quam ultra montes, & mare constitu
torum, cuiuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, &
conditionis existentium, illorumque Vicariorum, &
Officialium, Locatenentium, & Judicum, nunc & pro
tempore existentium quorumlibet.

§. 54. Necnon a solutione, & exactione passagii, ar
ragii, gabellae, datus, tractus, collectae, procuracionis, jocosdi
adventus, iurium, etiam synodalia, censuum, & decima
rum, etiam novarum, hortorum, pratorum, piscacionum,
& molendinorum (ad quae quilibet accessus nullatenus
directus, vel indirectus prohiberi possit) & terrarum, quas
per seipos, vel alios eorum nominibus, etiam colonos,
arrendatarios, & emphyteutas excolunt, & de quibus fru
ctus percipient, & cuiusvis alterius oneris personalis,
realis, seu mixti, ordinarii, vel extraordinarii, quicunque
& ex quacumque causa impositi, vel imponendi pro tem
pore liberamus, & eximimus, ac nobis, & dictae Sedi im
mediate subijcimus. Illosque, & illa, etiam in quibuscu
que statutis, literis, constitutionibus, & regulis, etiam per
nos, & Sedem praefatam pro tempore editis, nominatim,
specialiter, & expressis gravarentur, seu onerarentur, sem
per immunes, liberos & exemptos, ac exceptos, & nobis,
ac successoribus nostris Romanis Pontificibus immediate
subiectos, ac immunita, libera, exempta, & subiecta esse de
cernimus. Ita quod Archiepiscopi, Episcopi, Praetati, Ordina
rii, Vicarii, Officiales, Locatenentes, & Iudices praefati,
etiam ratione delicti, vel contractus, seu rei, de qua age
tur, ubicumque committatur delictum, inestur contractus
aut res ipsa consistat, nullam in eos, vel ea iurisdictione,
correctionem, seu potestatem exercere. Aut excommuni
cationis, aliaque sententias, censuras, & poenas promulgare,

*Respon
soria*

*de Mag
is
et
suis
sub
prie
suis
Apostolice*

*Exemptio
iuris dicit
omnino
temporal
& spiri
tuali
in sermo
Clem. Tru
as dicit
Pii V. in
rubr.*

*Exemptio
decimis
Tu autem
declarat
Pii V. in
rubr.*

ut etiam ratione personarum, vel rerum, in malis...

causis; & controversis, quas ex nunc inter Fratres...

§. 58. Necnon iuxta laudabiles consuetudines, &...

§. 59. Quodque illi ex Prioribus, Præceptoribus, Fr...

§. 60. Necnon moderno, & pro tempore existenti Ma...

§. 61. Ipsique Magistro contra rebelles, suis manda...

§. 62. Necnon causas prædictas, ac omnes, & singula...

fratres, & persona...

Exemplo à...

causis om...

Magistri coram...

Militis, &...

Potestati, &...

Facultati M...

Avvocato...

has tamen non conclusum sit, & in futurum quovis preterito movenda, in quibusvis instantiis pendentes, quarum status, & merita etiam presentibus haberi volumus pro expressis, ad nos advocamus, ac illas eisdem Magistro, & Conventui per eos, vel ab eis deputatos juxta formam dictorum stabilimentorum, & laudabilium consuetudinum predictorum in statu debito reassumendas & decidendas committimus, eosque quorum interest, citandi, & quoties opus fuerit inhibendi, etiam sub censuris & poenis Ecclesiasticis, tam in Curia predicta, quam extra eam facultatem concedimus.

§. 63. Necnon in eorum sententias, & rem judicatum per Priorem Ecclesie dicti Conventus, etiam sub censuris & poenis Ecclesiasticis contra condemnatos, etiam in Curia predicta, tam realiter, quam personaliter exequi mandamus, ita quod alibi quam in dicto Hospitali, aut extra illud ex Magistri, & Conventus commissione juxta stabilimenta & usus hujusmodi, cognosci, & terminari nequeant.

§. 64. Nec a sententiis per Judices dicti Hospitalis pro tempore latis ad alium, quam Magistrum, & Conventum predictos, seu Judices ab eis deputatos, in quavis instantia, neque a sententiis per ipsum Magistrum, & Consilium latis, aliud quam ad ipsum generale Capitulum, sive per ipsius Hospitalis Fratres, sive per ipsos subditos, & vassallos quocumque modo appellari possit: quinimo illi usque ad tertiam sententiam in eodem Conventu procedere teneantur.

§. 65. Et similiter, quod omnes sententiae per eosdem Magistrum, & Conventum latae, omnes item commissiones, & citationes, collationes, & omnia denique eorum de rescripta ad omnes suae jurisdictioni subditos, ac reliquos, etiam quorum interest, causas, lites, seu querelas coram ipsis pertractari, directe exequi, & a nullis locorum, & Terrarum dominis, etiam Ducali, aut Regali dignitate fulgentibus aliqua ratione expectandi consensus, seu alio quovis quovis colore in eorumdem executione impediri possint: servato tamen in eis exequendis Data ordine. Ita quod eorum ultima primis anteferri nequeant.

§. 66. Ac quod contra Clericos seculares, seu laicos, Prioratus, Praeceptorias, domos, & alia beneficia Hospitalis hujusmodi occupantes, seu illi, aut ejus communi arario seu Fratribus, occasione responsonum annuarum vacantium, mortuorum, annatarum, passagiorum, arretagiorum, seu alia quomodolibet debentes, sive agant, sive conveniantur, & in quavis instantia ad causam veniant Magister, & Conventus praefati, modo & forma quibus contra ipsius Hospitalis Fratres procedi consueverit, liberè procedere, & eos Prioratibus, Praeceptoribus, domibus, & aliis beneficiis hujusmodi, alias juxta formam privilegiorum predictorum, private valeant, concedimus, & indulgemus.

§. 67. Necnon personas in dignitate Ecclesiastica ubilibet constitutas, & quoscumque locorum Ordinarios, ac eorum Vicarios, & Officiales, necnon Canonicos Metropolitanorum, & aliarum Cathedralium, aliarumque Ecclesiarum Praelatos, & Rectores, per eosdem Priores, Praeceptores, & Fratres, ac eorum singulos pro tempore eligendos in eorum Conservatores, qui quandiu exercuerint dictum officium, a nemine quo minus illud exercent, sub aliquo pretextu impediri, vel molestari possint, deputamus: ita quod ipsi electi sub excommunicationis latae sententiae poena eosdem Priores, Praeceptores, & Fratres, ac eorum singulos adversus inferentes visant eorum servitoribus, & familiaribus injurias, seu gravamina, vel dana, in personis, rebus, & bonis, seu exigentes ab eis vectigalia, danda, pedagia, gabellas, collectas, aut alia onera, defendere, & praeservare, ac omnem eorum jurisdictionem exercere, necnon sententias, censuras, & poenas Ecclesiasticas contra rebelles, & inobedientes cum effectu promulgare, ac omnibus facultatibus Conservatoribus dicti Hospitalis, & illius personarum per quascumque literas Apostolicas quomodolibet concessis uti, ac privilegia Prioribus, Praeceptoribus, & Fratribus praefatis pro tempore concessis observari facere debeant & teneantur.

§. 68. Ac juxta mortuorum, & vacantium, necnon arretagiorum, passagiorum, & aliorum quorumcumque, ita ut existentes beneficia Hospitalis hujusmodi pro tempore

obstantes, illa solvere omnino teneantur, & adstricti sint, ac ad id etiam sub sententiis, censuris, & poenis Ecclesiasticis, ac alias juxta eorumdem privilegia, & poenis & apprehensionis beneficiorum ad manus suas temerè cogi possint, solvi mandamus.

§. 69. Necnon exemptionem, & liberationem praefatas, ita quod Magister, Priores, Praeceptores, & dicti Hospitalis Fratres, Capellani à quocumque Catholico Abbatate sub Romanae sedis obedientia constituto sacros ordines, etiam extra tempora à jure statuta tribus diebus festivi suscipere, & in quibusvis, tam saecularium quam regularium Ecclesiis absque alicujus licentia celebrare possint.

§. 70. Et ipsi Magister, & Conventus, necnon Prior Ecclesiae, alique Priores, & Praeceptores intra limites suarum jurisdictionum, & administrationum veri Ordinarii, juxta formam stabilimentorum, & privilegiorum predictorum, existant, & esse censeantur.

§. 71. Necnon Magistrum & Conventum, quoscumque & singulos Priores ac Commendatores suorum Prioratuum, & Commendarum Fratres, seu Religiosos delinquentes, vel inobedientes, cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, praerogativae existentes, etiam si quavis etiam Apostolica exemptione fungantur, in quocumque loco, quantumvis privilegiato, & quavis etiam Imperatoris, Regum, seu aliorum Principum, etiam Ecclesiasticorum Curia, per se aut suos Officiales & Ministros, capere, & incarcerare, ac captos à se vel eorum nomine liberare, & ad Hospitalia praefata per Magistrum, & Conventum praefatos juxta eorum constitutiones, & stabilimenta puniendos sub debita custodia transmittere, & transmitti facere, liberè, & licite posse.

§. 72. Ac tam ecclesiasticos, quam saeculares Officiales & locorum potestates, ad eisdem Magistro, & Conventui, Prioribus, Commendatoribus, aliisque in Praemissis assistendum, ac auxilium, consilium, favorem, & juvamen praestandum sub excommunicationis, & aliis censuris, & poenis ecclesiasticis teneri, & obligatos fore.

§. 73. Ac omnes, & singulas speciales, generales, etiam mentales reservationes, expectativas, mandata de providendo, coadjutorias, concessionibus, uniones, etiam perpetuas, necnon alias praeventivas gratias, & literas Apostolicas super Prioratibus, Praeceptoribus, Rectoribus, domibus, locis, & membris, ac aliis beneficiis ecclesiasticis dicti Hospitalis, quovis modo nuncupentur, etiam in Anglia, Castella, Legionis, ac Valentiae Regnis, ac Principatu Cathaloniam & Comitatu Flandriae, quomodocumque, & qualitercumque, etiam cum quibusvis fortissimis & insolentibus, etiam derogatoriis derogatoriis clausulis, irritatibusque, & aliis decretis, ac inhibitionibus quibusvis, etiam non dicti Hospitalis personis, cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, conditionis, vel praerogativae fuerint, etiam Cardinalatus honore fungentibus, & functionibus, etiam ex quibusvis justissimis, & urgentissimis causis, etiam per nos, & Sedem praefatam, tam in genere, quam in specie concessas, & concessas, & quasvis etiam praeventivas, & restitutorias, ac praeservativas clausulas in se continentibus, & continentibus, eorum vim & effectum revocamus, cassamus, & annullamus, nulliusque roboris, vel momenti fore, & esse, ac nemini suffragari posse, neque debere, nec per eas cuquam personarum, Praeceptoribus, domibus, locis, & membris, ac aliis beneficiis Hospitalis hujusmodi, vel ad illa jus acquiri potuisse, vel posse, neque coloratum titulum possidendi tribuere, illis non obstantibus Magistrum, & Conventum praefatos, conjunctim vel divisim, juxta consuetudines & stabilimenta hujusmodi Hospitalis, de Prioratibus, praepceptoribus, domibus, locis, & membris, ac aliis Hospitalis beneficiis hujusmodi, liberè disponere potuisse, & posse, & sic iudicari debere, ac quicquid secus super his attentari contigerit, irritum & inane decernimus.

§. 74. Ac omnes, & singulas expectativas, reservationes, antianitates, mandata de providendo, concessionibus, coadjutorias sine consensu, & omnes alias gratias, & literas super Prioratibus, Praeceptoribus, ac quibusvis aliis beneficiis dicti Hospitalis, quomodocumque, & qualitercumque (absque Magistri, & Conventus praefatorum & cujuscumque personae cujuscumque Ecclesiasticae dignitatis consensu

Facultas emendi sententias, & rem iudicatum.

Appellatio- nes à sententiis delegatorum ad M. Magi- strum, & Con- ventum, & ab eis ad Cap- tulos, in iura formam stabili- mentorum de- volvantur.

Omnes exp- ditiones & executiones ad M. Magi- strum, & Conventum exequantur absque alieni- us licentia, nec pro qua- cumque ratio- nem etiam à Ducali, aut Regali digni- tate fulgenti- bus impedi- possint.

Facultas pro- cedendi contra clericos, seu alios detinen- tes loca, & bona Arri- gionis, seu non solventes debi- ta communis arario, prout contra perso- nas d. Ordinis.

Qualibet per- sona in digni- tate ecclesiast. constituta pos- sit alibi in- terrogari, cum facultatibus oportu- nis & necessa- riis.

Quod iura mortuorum & vacantium

Facultas emendi sententias, & rem iudicatum.

Appellatio- nes à sententiis delegatorum ad M. Magi- strum, & Con- ventum, & ab eis ad Cap- tulos, in iura formam stabili- mentorum de- volvantur.

Omnes exp- ditiones & executiones ad M. Magi- strum, & Conventum exequantur absque alieni- us licentia, nec pro qua- cumque ratio- nem etiam à Ducali, aut Regali digni- tate fulgenti- bus impedi- possint.

Facultas pro- cedendi contra clericos, seu alios detinen- tes loca, & bona Arri- gionis, seu non solventes debi- ta communis arario, prout contra perso- nas d. Ordinis.

Qualibet per- sona in digni- tate ecclesiast. constituta pos- sit alibi in- terrogari, cum facultatibus oportu- nis & necessa- riis.

Quod iura mortuorum & vacantium

consensu quibusvis personis, cujuscumque dignitate, statu, gradu, & ordine, vel conditionis fuerint, etiam Cardinalatus & Pontificatus, ex quibusvis causis, etiam onerosis, hucusque concessas, & concessas, etiam qualvis clausulas illarum ab hujusmodi revocationibus preferativis in se continentibus, & continentia, similibus scientia, & potestatis plenitudine pro revocatis, cassatis, & annullatis hujus perpetuo valitura constitutionis edito presentes decernimus, & ordinamus.

§. 75. Necnon omnes, & singulas collationes, provisiones, uniones, annexiones, & incorporaciones, ac quaecumque alias concessiones, & dispositiones de Preceptoris, cameris magistralibus pro tempore nuncupatis, seu illarum fructibus, redditibus, & proventibus, quibusvis personis, cuiuscumque status, ordinis, vel conditionis extiterint, quavis consideratione, & sub quacumque verborum forma, ac cum quibusvis clausulis derogatoriis, etiam Motu, & scientia similibus, ac cum expressa derogatione juriu Magistri dicti Hospitalis, seu annue repositionis illi faciendæ, hucusque auctoritate Apostolica factas, nullas, invalidas, nulliusque roboris, vel momenti fuisse, & esse decernimus. Et quatenus viribus subsistere dicerentur, revocamus, cassamus, irritamus, ac illas, & quas in futurum etiam cum expressa derogatione literarum nostrarum hujusmodi fieri contigerit, pro infectis haberi volumus.

§. 76. Monentes, & requirentes omnes, & singulos eandem Camerarum Magistratum, & seu locorum detentores, seu possessores, qui nunc sunt, aut pro tempore erunt, prætextu concessionum, provisionum, & dispositionum quarumlibet, quæ ab alio quam pro tempore existente Magistro dicti Hospitalis hætenus emanaverint, & in futurum emanabunt, etiã à dicta Sede, ut infra duorum mensium terminum Camerarum, & locorum per eos pro tempore detentorum, seu possessorum, hujusmodi possessionum vacuum, liberam, & expeditam Magistro dicti Hospitalis, aut illius legitimo procuratori tradant, & assignent. Alioquin ex nunc, prout ex tunc, in omnes, & singulos, qui non paruerint, seu alius ut non parent satisfecint, aut alias auxilium, consilium, vel favorem præstiterint, excommunicationis sententiam promulgamus, & eos in illas incidisse declaramus, à qua nisi in mortis periculo constituti ab alio quam à Romano Pontifice pro tempore existente absolutionis beneficium obtinere nequeant. Et præter sententiam excommunicationis hujusmodi, si dicti Hospitalis Fratres fuerint, & excommunicationis sententiam hujusmodi per mensem animo sustinerint indurato, Prioratibus, Preceptoris, & officiis præfati Hospitalis per eos tunc obtentis eo ipso privati, & inhabiles ad illa, & alia in posterum obtinenda existant.

§. 77. Possitque per Magistrum, & Conventum præfatos de illis sic vacantibus per privationem hujusmodi liberè disponi.

§. 78. Liceat quoque Magistro pro tempore existenti Hospitalis hujusmodi, dicto termino decurso, per se vel procuratores suos possessionem Camerarum, & locorum eorundem propria auctoritate liberè apprehendere, ac illorum fructus, redditus, & proventus percipere, ac in suos, & ejus Magistralis mensæ usus, & utilitatem convertere, & retinere, cujuscumque licentia super eo minime requisita.

§. 79. Præterea similiter perpetuo statuimus, & ordinamus, quod ex nunc de cætero perpetuis futuris temporibus Prioratus, Preceptoris, & membra quæcumque dicti Hospitalis, quæ pro tempore qualitercunque vacaverint, tam in Romana Curia, quam extra eam, sub quibusvis generalibus, vel specialibus reservationibus Apostolicis factis, & quas fieri contigerit de beneficiis Ecclesiasticis, etiam apud Sedem præfatam pro tempore vacantibus, utpote ad Hospitalitatem, & fidei tuitionem ordinata, nullatenus includantur, nec reservata, vel affecta existant, sed Hospitalium pauperum, quæ sub reservationibus ipsis non includuntur, quoad id sortiantur naturam.

§. 80. Debeatque de illis per pro tempore existentem Magistrum, & Conventum præfatos dimittaxat, & non aliam, juxta stabilimenta præfata, Fratribus dicti Hospi-

talis prævideri, & quas fieri contigerit per nos, aut successores nostros Romanos Pontifices pro tempore existentes, ad dictam Sedem, vel ejus, aut alia quacumque auctoritate de illis reservationes, provisiones, collationes, Commendas, uniones, & quaecumque alias similes, vel dissimiles dispositiones.

§. 81. Et exemptiones Priorum, Preceptorum, & Fratrum à Magistris, & Conventus præfatorum obedientia, & superioritate, aut debitis per eos præfatis ratio responsionibus annuis, & aliis juribus, quacumque ratione, vel causa, etiam Motu, scientia, ac potestatis plenitudine similibus, etiam cum expressa derogatione posteriorum literarum quarumcumque, quæ etiam per nos in contrarium fortasse fieri contigerit, nullius penitus sint roboris, vel momenti, & habeantur prout pro infectis.

§. 82. Nec censeatur statuto hujusmodi unquam derogatum per quascumque clausulas etiam derogatoriarum derogatorias, fortiores, & efficaciores, nisi dum, & quoties ipsarum posteriorum literarum de verbo ad verbum verè, & non per clausulas id importantes, inserto tenore de ipsorum S. R. E. Cardinalium consilio derogari contigerit, nec etiam tunc, nisi ad id Magistris, & Conventus præfatorum expressus accedat assensus, & non aliter, nec alio modo.

§. 83. Et semper in hujusmodi, quæ sic fiunt de consilio præfato derogationibus, censeatur appositâ clausula, quod effectum sortiantur de consensu Magistris, & Conventus præfatorum, & non aliter, nec alio modo.

§. 84. Decernentes collationes, provisiones, commendas, uniones, reformationes, & alias dispositiones quascumque, quæ per alium quam Magistrum, & Conventum præfatos de eisdem Prioratibus, Preceptoris, & membris etiam apud Sedem ipsam pro tempore per celsum, vel decessum, seu quamvis aliam dimissionem vacantibus, fieri contigerit, etiam si per nos, & pro tempore existentem Romanum Pontificem fieri, & illis, quibus sic fieri, nullum jus, nullumque coloratum titulum tribuere, possidendi. Et eos quoad omnes effectus, etiam constitutionis nostræ de trienniali possessore molestando, & progenis detentoribus sine titulo haberi, & reputari.

§. 85. Ac quascumque donationes, concessiones, locationes, investituras, & alias alienationes censuum, reddituum, jurium, jurisdictionum, & locorum quorumcumque ad Prioratus, Preceptorias, domos, Hospitalia, beneficia, & loca Hospitalis hujusmodi pertinentium, in illorum læsionem, jacturam, vel detrimentum, & personas dictæ Religionis, etiam cum renuntiationibus, pactis, juramentis, & pœnis desuper appolitis, & adjectis, ac instrumentis, & literis desuper confectis, & confirmationibus forsitan inde secutis, etiam de licentia dictæ Sedis, absque tamen consensu, seu expressa licentia Magistris, & Conventus præfatorum, quacumque prescriptione, seu longissimo à pacifica possessione, & detentione non obstantibus.

§. 86. Necnon quoscumque accessus, ingressus, & regressus ad coadjutorias, Prioratus, preceptorias, domos, Hospitalia, & alia beneficia Hospitalis hujusmodi (præterquam ex causa onerosâ, & de consensu dictorum Magistris, & Conventus) etiam per nos, & prædecessores nostros præfatos concessos similiter cassamus, revocamus & annullamus, ac irritamus, nulliusque roboris, vel momenti fore, & pro infectis haberi decernimus.

§. 87. Ac census, redditus, jura, jurisdictiones, & bona alienata hujusmodi, ac etiam per quoscumque etiam seculariter occupata, usurpata, & detenta, ad jus, & proprietatem dicti Hospitalis, seu illius Prioratum, Preceptoriarum, domorum, Hospitalium, & beneficiorum prædictorum reducimus. Illaque in integrum adversus concessiones, donationes, & alias quascumque alienationes prædictas, necnon investituras, illarum prætextu quomodolibet, & quavis auctoritate factas, & concessas, in integrum, ac pristinum, & cum statum in quo antea erant, restituumus, reponimus, & plenariè reintegramus, illarumque detentores, cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, & conditionis existentes, ad illorum

Exemptiones concessæ Prioribus & Ministri non subfrangantur ad usus debitorum, ipsos communi orario.

Præfatis literis non censetur derogari, nisi sub modo, & formis hinc expressis.

Clausula de consensu Magistris, & Conventus id est per subtilitatem ad effectum derogationis non sufficiens, nisi cum eorum consensu.

Præfatis dispositionibus locorum d. Religionis, nisi de consensu Magistris, & Conventus.

Has ultimum limitavit Pius V. cit. in rubr. Rescripto contrarium, & aliarum alienationum, occupationum in damnum Religionis factarum.

Pius V. rescriptum in rubr. Stringens tradit quoad futuram alienationem.

Cassatio & extinctio accessuum, regressuum, & coadjutoriarum, præterquam ex causa onerosâ, & de consensu Magistris, & Conventus.

Magistris, & Conventus sui dispositione de bonis vacantibus, & provisionibus. Locum hujusmodi non includantur, nec reservata, vel affecta existant, sed Hospitalium pauperum, quæ sub reservationibus ipsis non includuntur, quoad id sortiantur naturam.

Loca & bona ad intra quacumque occupata & usurpata, & detenta, ad jus, & proprietatem d. Hospitalis, ac eius membra, reponimus, & plenariè reintegramus, illarumque detentores, cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, & conditionis existentes, ad illorum

relaxationem per censuras Ecclesiasticas, & alia iuris remedia cogi, & compelli posse volumus.

Prohibitio alienationum in futurum fundarum.

§.88. Et similes alienationes de cetero sub excommunicationis late sententia, & privatione beneficiorum per eos obtentorum poenis, per contrafacientes eo ipso absque aliqua declaratione incurrendis, fieri prohibemus, & si fiant, illas viribus omnino cedere decernimus.

Concessio, & incorporatio hospitalium & locorum quorumcumque, sub invocatione S. Lazari constructorum & adificatorum.

§.89. Et quod Hospitalia, Leprosaria, Capella, Oratoria, beneficia, & alia pia loca huiusmodi, etiam in Alma Vrbe, & aliis quibuscumque Terris, dominiis, & locis, sub dicti S. Lazari invocatione fundata, constructa, & edificata, & erecta, & que in posterum perpetuis futuris temporibus fundari, construi, & edificari, & erigi contigerit, cum eorum applicationibus, unionibus, annexionibus, & incorporationibus factis, & deinde faciendis, ad Magistrum, & Conventum, ac Religionem huiusmodi spectent, & pertineant, illisque subiciantur, & subiecta existant, & a dicto Hospitali dependant.

Inhabilitas omnium, praeterquam adilitum d. religionis ad obtinenda hospitalia & beneficia sub invocatione S. Lazari constructa. Facultas imponendi annuam subjectionem.

§.90. Itaque per eundem Religionis Fratres, & Religiosos, non autem per alias Ecclesiasticas, & saeculares, etiam Oppidorum, Locorum, Villarum, & Communitatum personas, nisi de Magni Magistri, & Conventus praefatorum expresso consensu, regi, & gubernari debeant.

Et demolendi loca quorumque sub invocatione S. Lazari, pro quibus obedientia rescribitur.

§.91. Et in signum recognitionis, & superioritatis huiusmodi de aliquo annuo rationabili canone, seu censu per eundem Magistrum, & Conventum, & Definitores generalis Consilii huiusmodi imponendo, & eis singulis annis persolvendo respondere debeant, & teneantur. Ac in eventum rebellionis, aut non subjectionis, ac responsionis, singulares Communitatum, & aliarum personarum huiusmodi, majoris excommunicationis sententia, per nos, & successores nostros praefatos innodata, earumque Ecclesiarum interdicta sint, & esse censeantur, nec ab huiusmodi majori excommunicatione per nos, aut successores praefatos absolvi, aut interdicta ipsa relaxari possint, nisi ad id Magistri, & Conventus praefatorum expressus per eorum patentes literas accedat assensus.

Alia concessio locorum & beneficiorum sub invocatione S. Lazari in istis locorum, etiam si non sint possessa per Magistrum, & Fratres praefatos, non obstantes consuetudine, aut submissio contraria. Hoc vocavit Pius V. in d. eius const.

§.92. Liceatque Joannetto, & pro tempore existenti Magistro, & Conventui, necnon Praeceptoribus, & Prioribus huiusmodi beneficia, Oratoria, Hospitalia, & alia loca sub nomine S. Lazari pro tempore etiam in Vrbe, & Curia praefatis fundata, & dotata, quae eidem Joannetto, & pro tempore existenti Magistro, & Conventui, ac Praeceptoribus huiusmodi obedire, seu subijci, aut annuam responsionem solvere recusare contigerit, solo aequare, & demoliri, & imagines a parietibus delere, seu per eandem Communitates, & alias personas Ecclesiasticas, & saeculares solo aequari, & demoliri, ac imagines huiusmodi deleri, sub excommunicationis late sententia, interdicti, ac aliis censuris & poenis, etiam cum invocatione auxilii brachii saecularis facere.

Alia concessio locorum & beneficiorum sub invocatione S. Lazari in istis locorum, etiam si non sint possessa per Magistrum, & Fratres praefatos, non obstantes consuetudine, aut submissio contraria. Hoc vocavit Pius V. in d. eius const.

§.93. Quodque omnia, & singula alia Hospitalia, Praeceptorum, leprosarum, membra, & pia loca dicti Ordinis, sub vocabulo S. Lazari intitulata, etiam si non sint possessa, vel recepta per Magistrum, Conventum, aut Fratres praefatos, nihilominus ab ipso Hospitali S. Lazari dependere, nullique alii Monasterio, Praeceptorum, sive alio pio loco, praeterquam dicto Hospitali, etiam si longeva consuetudo, aut submissio aliqua repugnarent, pleno jure subesse, auctoritate, & tenore praemissis decernimus pariter, & declaramus.

Alia in habilitas ad obtinenda loca d. Religionis, praeterquam a Fratribus, obsequium Ordinis professis, Praeceptoribus saecularibus obtinentes beneficia dicti Ordinis illis cedere non possunt, nisi de consensu, &c.

§.94. Statuentes, ac etiam decernentes, quod ipsius Ordinis Hospitalia, Praeceptorum, leprosarum, membra, & loca nulli cuiuscumque dignitatis, status, gradus, vel conditionis fuerit, praeterquam ipsius Hospitalis Fratrum, & Ordinem ipsum expresse professis, eis tamen pro solo nutu dicti Magistri & Conventus existant, & pro tempore ad claustrum quoties expedierit revocandis, in titulum, vel commendam conferri valeant, sive possint.

Alia in habilitas ad obtinenda loca d. Religionis, praeterquam a Fratribus, obsequium Ordinis professis, Praeceptoribus saecularibus obtinentes beneficia dicti Ordinis illis cedere non possunt, nisi de consensu, &c.

§.95. Quinimò Presbyteri saeculares illa ad praesens in commendam, seu alias quomodolibet obtinentes, commendam huiusmodi cedere, aut illa alias dimittere nequeant, nisi de consensu eorum ad quos praesentatio, seu collatio spectat, & in favorem dicti Hospitalis, seu personarum, quae habitum per Fratres Capellanos eiusdem

Hospitalis deferti solitum suscipiant, & professionem per eos emitti solitam emittant, nec illa deinceps ipsi, nisi infra sex menses a die intimationis habitum ipsius Religionis susceperint, & Regularem professionem infra aliam sex menses emiserint, possidere possint.

Censura, beneficiorum, de consensu Magistri, illis sine rati.

§.96. Et si secus fiat, aut cessionem, seu resignationem huiusmodi, ac de dicti Ordinis beneficiis, etiam in manibus nostris in futurum fieri contingat, huiusmodi cessiones, resignationes, & provisiones nullius sint roboris, vel momenti, nisi in illis expresse dicatur (& de consensu Magni Magistri,) & de illis juxta formam privilegiorum dictae Religionis provideatur.

Revocatio iurisdictionis, nisi fundata, vel dotata, etiam si illis, in consensu, rati.

§.97. Et insuper statuimus, & ordinamus, quod iurisdictionis, & praesentandi personas idoneas ad Prioratus, Praeceptorum, Hospitalia, membra, alia beneficia, & loca Hospitalis huiusmodi, nisi ratione fundationis, aut dotationis, saltem ad tertiam partem illorum fructuum, quocumque liceat Magistro, & Conventui praefatis, si dicta eorum beneficia, & loca Hospitalis huiusmodi a dicto iurisdictionis liberare voluerint, aut dotantibus bona restituere, seu illorum pretium persolvere. Ac ex nunc Prioratus, Praeceptorum, Hospitalia, membra, & beneficia huiusmodi conferre.

Prohibitio fornicationis, & beneficii Militiae huiusmodi fructibus, etiam ex resignatione in manibus Romani Pontificis, aut alia quavis probabili causa, nisi in persona personae dictae Religionis, & Militiae, etiam per ipsum Pontificem reserari, neque Commendae, & alia beneficia dictae Religionis pensionibus huiusmodi aliter, quam ut praefertur, onerari possint. Et si pensiones desuper aliter assignari contingat, assignationes ipsae nullius sint roboris, vel momenti, nec titulares beneficiorum huiusmodi ad illarum solutiones teneantur, neque ad id censuris Ecclesiasticis, aliisve poenis compelli possint.

§.98. Et quod nulla pensio annua super alicujus Praeceptorum, Commendae, vel alterius beneficii Militiae huiusmodi fructibus, etiam ex resignatione in manibus Romani Pontificis, aut alia quavis probabili causa, nisi in persona personae dictae Religionis, & Militiae, etiam per ipsum Pontificem reserari, neque Commendae, & alia beneficia dictae Religionis pensionibus huiusmodi aliter, quam ut praefertur, onerari possint. Et si pensiones desuper aliter assignari contingat, assignationes ipsae nullius sint roboris, vel momenti, nec titulares beneficiorum huiusmodi ad illarum solutiones teneantur, neque ad id censuris Ecclesiasticis, aliisve poenis compelli possint.

Obtinere beneficia, & pensiones, & in manibus M. Magistri, & Conventus praefatorum, juxta formam stabilimentorum dictae Religionis dimittere, transferre, seu illarum cassationi consentire teneantur, alioquin beneficia, & pensiones huiusmodi, nisi illa possidentes, & illas percipientes infra dictum tempus habitum susceperint, & professionem regularem illius Religionis emiserint, lapsis mensibus ipsi vacent, ac cassae, & extinctae sint, & esse censeantur eo ipso.

§.99. Quodque omnes, & singuli eorum Prioratum, Praeceptorum, domorum, & beneficiorum in vim dictarum collationum possessores saeculares, aut alterius Ordinis regulares, seu pensiones super illorum fructibus, redditibus, & proventus huiusmodi hucusque etiam per Sedem eandem reservata percipientes, illas, & illa infra sex menses a die intimationis praesentium literarum in manibus Magistri, & Conventus praefatorum, juxta formam stabilimentorum dictae Religionis dimittere, transferre, seu illarum cassationi consentire teneantur, alioquin beneficia, & pensiones huiusmodi, nisi illa possidentes, & illas percipientes infra dictum tempus habitum susceperint, & professionem regularem illius Religionis emiserint, lapsis mensibus ipsi vacent, ac cassae, & extinctae sint, & esse censeantur eo ipso.

Ad Praeceptoribus, Militibus, Fratibus Hospitalibus huiusmodi, ut pro eorum libito voluntatis Parochialis, ac etiam sine cura Ecclesiarum, vel earum Vicarias, seu Capellanias perpetuas, aut Capellas, vel Altaria, seu beneficia simplicia ad eorum collationem, provisionem, praesentationem, electionem, seu quamvis aliam dispositionem ratione Prioratum, Praeceptorum, etiam Cameralium, Magistratum nuncupatarum, domorum, & aliorum beneficiorum dicti Hospitalis per eos pro tempore obtentorum, de jure, statuto, consuetudine, fundatione, aut privilegio, seu aliis quomodolibet spectantia, & pertinentia, & ab ipsis Prioratibus, Praeceptoribus, domibus, Hospitalibus, & aliis beneficiis dependentia, seu illis annexa, & quae dudum forsitan Fratribus saltem Capellanis eiusdem Hospitalis, & ab eisdem Magistro, Prioribus, & Praeceptoribus, & aliis praefatis conferebantur, a longo tamen, & forsitan longissimo tempore citra, de cuius initio memoria hominum forsitan non existit, per ipsos Magistrum, Priores, Praeceptores, Milites, & Fratres per abusum, aut defectum Fratrum Capellanorum, vel aliarum personarum eiusdem Hospitalis ad id idoneorum, Clericis, seu Presbyteris saecularibus collata, aut conferri, & per ipsos Presbyteros, vel clericos saeculares obtineri solita, etiam Fratribus Hospitalis huiusmodi.

§.100. Et Magistro, singulisque Prioribus, Praeceptoribus, Militibus, Fratibus Hospitalibus huiusmodi, ut pro eorum libito voluntatis Parochialis, ac etiam sine cura Ecclesiarum, vel earum Vicarias, seu Capellanias perpetuas, aut Capellas, vel Altaria, seu beneficia simplicia ad eorum collationem, provisionem, praesentationem, electionem, seu quamvis aliam dispositionem ratione Prioratum, Praeceptorum, etiam Cameralium, Magistratum nuncupatarum, domorum, & aliorum beneficiorum dicti Hospitalis per eos pro tempore obtentorum, de jure, statuto, consuetudine, fundatione, aut privilegio, seu aliis quomodolibet spectantia, & pertinentia, & ab ipsis Prioratibus, Praeceptoribus, domibus, Hospitalibus, & aliis beneficiis dependentia, seu illis annexa, & quae dudum forsitan Fratribus saltem Capellanis eiusdem Hospitalis, & ab eisdem Magistro, Prioribus, & Praeceptoribus, & aliis praefatis conferebantur, a longo tamen, & forsitan longissimo tempore citra, de cuius initio memoria hominum forsitan non existit, per ipsos Magistrum, Priores, Praeceptores, Milites, & Fratres per abusum, aut defectum Fratrum Capellanorum, vel aliarum personarum eiusdem Hospitalis ad id idoneorum, Clericis, seu Presbyteris saecularibus collata, aut conferri, & per ipsos Presbyteros, vel clericos saeculares obtineri solita, etiam Fratribus Hospitalis huiusmodi.

Ad Praeceptoribus, Militibus, Fratibus Hospitalibus huiusmodi, ut pro eorum libito voluntatis Parochialis, ac etiam sine cura Ecclesiarum, vel earum Vicarias, seu Capellanias perpetuas, aut Capellas, vel Altaria, seu beneficia simplicia ad eorum collationem, provisionem, praesentationem, electionem, seu quamvis aliam dispositionem ratione Prioratum, Praeceptorum, etiam Cameralium, Magistratum nuncupatarum, domorum, & aliorum beneficiorum dicti Hospitalis per eos pro tempore obtentorum, de jure, statuto, consuetudine, fundatione, aut privilegio, seu aliis quomodolibet spectantia, & pertinentia, & ab ipsis Prioratibus, Praeceptoribus, domibus, Hospitalibus, & aliis beneficiis dependentia, seu illis annexa, & quae dudum forsitan Fratribus saltem Capellanis eiusdem Hospitalis, & ab eisdem Magistro, Prioribus, & Praeceptoribus, & aliis praefatis conferebantur, a longo tamen, & forsitan longissimo tempore citra, de cuius initio memoria hominum forsitan non existit, per ipsos Magistrum, Priores, Praeceptores, Milites, & Fratres per abusum, aut defectum Fratrum Capellanorum, vel aliarum personarum eiusdem Hospitalis ad id idoneorum, Clericis, seu Presbyteris saecularibus collata, aut conferri, & per ipsos Presbyteros, vel clericos saeculares obtineri solita, etiam Fratribus Hospitalis huiusmodi.

§.101. Praesertim Capellanis nuncupatis, qui a saecularibus Presb. seu Clericis, nisi quoad gestationem Crucis

Crucis, vel habitus dicti hospitalis ad pectus, non differunt, si ad id alias idonei, & habiles reperiantur, conferre ac alias de illis providere, & disponere. Ipsique Fratres, quibus beneficia huiusmodi conferti contigerit, illa, si sibi canonicè alias conferantur; aut eligantur, presententur, vel alias assumantur ad illa, & instituantur in eis, recipere, & in titulum etiam quoad vixerint retinere.

§. 102. Et tam Magister, quam singuli presbyteri, Milites ejusdem Religionis, & Militia, unum Curatum beneficium ecclesiasticum à dicta Militia, & Religione dependens, seu illis unitum, aut incorporatum, etiam si parochialis Ecclesia, vel ejus perpetua Vicaria fuerit, si ad hoc sufficientes, & idonei fuerint, & beneficium huiusmodi alias sibi canonicè confertur, recipere, & retinere libere, & licite valeant, auctoritate & tenore prædictis specialis dono gratiæ indulgemus, secumque pariter dispensamus.

§. 103. Et per quamcumque rem judicatam Magistro, & Conventui præfatis, nisi specialiter ad causam vocati fuerint, super iurisdictione prædicta, & sua civili eorum possessione præjudicari aut præjudicatum censeri non posse, sed eos semper re iudicata huiusmodi non obstantes, super possessorio huiusmodi, ac etiam spolio agere possent.

§. 104. Ipsosque Magistrum, Priores, Præceptores Milites, Fratres, & personas, vassallos, subditos, & servitotes in ipsius Hospitalis, & Religiosorum causis in omni iudicio, & contra quoscumque, ubi alia probationes non exiunt, in testes adhiberi.

§. 105. Et quod Presbyteri, qui in dicta Religione professionem non emiserint, nisi de expressa licentia, vel consensu Magistri, seu Priorum, Præceptorum, vel Fratrum, quos id tangeret, ad deservendum Parochialibus, & aliis Ecclesiis, aut Capellis ipsius Religionis nullatenus admittantur, sed in quibuscumque Parochialibus, & aliis Ecclesiis, ac Capellis Hospitalis huiusmodi, Capellani ejusdem Religionis per locorum Ordinarios sub eadem excommunicationis lætæ sententiæ pœna, si contrafecerint, eo effectu incurrenda, ad requisitionem, seu presentationem dictorum Priorum, Præceptorum, & Fratrum, absque aliqua exactione, & oneris impositione recipi, & admitti debeant.

§. 106. Quodque illi dumtaxat privilegiis præsentibus gaudeant, qui à præfato Magistro, seu de ejus licentia habitum susceperint, & professionem emisserint, seu de habitu suscipiendo, & professione huiusmodi emittenda infra certum tempus archati fuerint.

§. 107. Nullusque Priorum, Præceptorum, & Fratrum præfatorum absque mandato, seu licentia præfati Magistri, aut saltem sui Prioris, seu Procuratoris ipsius Hospitalis in dicta Curia existentis, privilegiis prædictis in eadem Curia uti valeat, nec absque huiusmodi licentia vagantibus suffragentur.

§. 108. Ac manus violentas in eos, qui ad Ecclesias, seu Dòmos ejusdem Religionis pro sua salute confugerint, per quempiam injici, sub excommunicationis lætæ sententiæ pœna prohibemus.

§. 109. Ac jura mortuorum, & vacantium, nec non arretrorum, passagiorum, & aliorum quorumcumque, ita ut quævis personæ, cujuscumque ecclesiasticæ dignitatis existentes, beneficia Hospitalis huiusmodi pro tempore obtinentes, illa solvere omnino teneantur, & adstricti sint, ac ad id etiam sub sententiis, censuris, & pœnis ecclesiasticis, ac alias juxta eorundem privilegia privationis, & apprehensionis beneficiorum ad manus suas remediis cogi possint.

§. 110. Ac Ioanmorto, & pro tempore existenti Magistro, & Conventui præfatis, ut in singulis Prioratibus ipsius Hospitalis unum Vicarium cum facultate conferendi præceptorias, & alias Dòmos Hospitalis huiusmodi deputare, antianitates, tam speciales quam generales dare, & concedere, ac pensiones, seu responsiones, & onera super domibus, Præceptorias, leprosariorum, & aliis beneficiis hospitalis huiusmodi imponi solita, à quibuscumque etiam clericis secularibus illa in Commendam obtinentibus, eorumque colonis, & inquilinis, etiam

laicis, eo modo quo à Fratribus dicti Hospitalis exiguntur, exigere.

§. 111. Et cum inhabilibus ratione ætatis, & defectus natalium quoad Prioratus, Præceptorias, & alia beneficia dicti hospitalis dumtaxat, dispensare possint. Ac quod verbis in ipsorum Magistri, & Conventus literis circa professionis emissionem, habitus susceptionem, debitorum, & obsequiorum præstationem plena fides adhibetur, facultatem concedimus.

§. 112. Et quod quæcumque literæ antianitatis, seu provisionis à Magistro pro tempore existente & Conventui præfatis hucusque concessæ, & in posterum concedendæ, eo ipso Apostolica auctoritate confirmatæ, & approbatæ censeantur.

§. 113. Et quod provisiones beneficiorum quorumcumque dicti Hospitalis, quæ per cessationem solutionis præfati Hospitalis, vel inobedientiam dumtaxat vacaverint, nunquam ad nos, & Sedem præfata devolvi censeantur, quoad hoc ut dictus Magister pro tempore existens impediatur, quo minus illa quancumque libere conferre possit.

§. 114. Ac in Romana Curia Procuratorem generalem cum generali, vel speciali, aut limitata potestate, & facultate constituendi, seu deputandi, & in eadem Curia per se, seu dictum Procuratorem ad id potestatem à Magistro, & Conventui præfatis habentem, quæcumque ejusdem Hospitalis beneficia, cujuscumque qualitatis existentia, apud Sedem præfata quomodolibet, præterquàm per resignationem in manibus nostris, & successorum nostrorum Romanorum Pontificum pro tempore vacantia, juxta ipsius Hospitalis, & Militiæ stabilimenta libere conferendi.

§. 115. Et tam Magistro, quam Conventui præfatis, etiam de illis, de quibus hucusque dispositum fuerit, de novo, ac aliis beneficiis huiusmodi, etiam tanquam privatis prædiis in titulum perpetui beneficii Ecclesiastici, seu etiam ad nutum, aut amovibiliter, uni, vel diversis personis assignari solitis, etiam dictæ Sedi reservatis, seu aliis affectis, aut ad Sedem ipsam devolutis libere providendi.

§. 116. Et illa uniendo, dismembrandi, & alias de illis disponendi. Necnon antianitates, tam generales quam speciales, super eisdem beneficiis Fratribus ejusdem Hospitalis concedendi.

§. 117. Ac resignationes dictorum beneficiorum recipiendi & admittendi, illaque resignantibus titulum, seu denominationem, ac omnes illorum fructus, seu illorum partem, aut super illis quascumque pensiones annuas, quæ etiam transeant ad successores in eis, etiam sub censuris, & pœnis Ecclesiasticis, etiam privationis in talibus apponi solitis, ad vjam vel ad tempus reservandi, concedendi, instituendi, & assignandi.

§. 118. Ipsique Magistro, & Conventui privilegia, exemptiones, & indulgentias eis, & dicto Hospitali concessa ubique locorum, etiam absque alicujus Ordinarii licentia, sub sigillo tamen Prioris illius Provincie, vel Conservatoris in ea degentis, publicandi, & seu elemosynas, & fraternitatum obventiones colligendi, & recipiendi.

§. 119. Necnon Cæmeteria in eorum Parochialibus Ecclesiis habendi, & quorumcumque Christi fidelium cadavera, etiam si excommunicati, ac interdicti forent (dummodo interdicto causam non dederint) salvo jure Rectori Parochiano debito, absque aliquo onere, & solutione Episcopo faciendæ recipiendi, & sepeliendi.

§. 120. Legata, & donata, tam inter vivos quam qualibet ultima voluntate exigendi, & percipiendi.

§. 121. Necnon Prioribus, & Præceptoribus, Militibus, Fratribus, & personis præfatis quæcumque Ecclesiastica Sacramenta, ac omnes etiam sacros ordines à quocumque maverint Catholico Antistite, gratiam, & communionem dictæ Sedis habente oblato, vel soluto, recipiendi.

§. 122. Et tam ipsi, quam eorum familiaribus arma quæcumque, & ubicumque locorum pro sui defensione, & hostium dictæ Sedis offensione gestandi.

§. 123. Necnon Capellanis ejusdem Hospitalis, Priorum, Præceptorum, Militum, Fratrum, personarum, vassalorum

Interdum...
Magister...
Conventus...
Beneficia...
Resignationes...
Antianitates...
Privilegia...
Exemptiones...
Indulgentias...
Sacramenta...
Arma...
Hostium...
Capellanis...
Priorum...
Præceptorum...
Militum...
Fratrum...
Personarum...
Vassalorum

Facultas deputandi procuratorem generalem in Rom. Cur. ad facultatem conferendi beneficia...
Facultas conferendi beneficia etiam reservata, affecta, vel devoluta, etiam in titulum perpetui beneficii, vel ad nutum, aut amovibiliter, univocum, & dismembrandi, & concedendi antianitates, admittendi resignationes, ac reservandi titulum, fructus, pensiones, & pro resignationibus, quæ etiam transeant ad successores...
Facultas publicandi indulgentias, & colligendi elemosynas...
Sacramenta, & ordines à quocumque recipiendi...
Arma deferendi...
Hostium dictæ Sedis offensione gestandi...
N

cramenta ac celebrandi divina pro fratribus Capellanis, etia in temporibus interditi.

Erigendi Præceptorias, &c. abſque licentia Ordinariorum locorum, qua gaudeant priuilegiis. Ad hanc vide d. conſt. Pii V. ubi notabo.

Facultas communicandi Inuulgentias, & alias gratias perſonis quibusvis dicti Hospitalis, & Eccleſiæ ab eo dependentibus, ac Confraternitatibus eiusdem. In vide bull. Clem. VIII. in conſt. 115. Hospitalis, &c. erigendi. In vide conſt. Clem. VIII. n. 99.

Facultas reſtandæ more militari de benedictione ex fratribus benedictorum acquiriſti, & inſer quocumque conſanguineos inuulgentias, dummodo quintam partem Hospitalis relinquunt. Hoc reuocauit Pius V. in conſt. 73.

Celebrandi que in habitu Pontificali, & dandi benedictionem, dummodo non ſit præſens aliquis Antifas, & tunc de illius licentia.

Militis, & alii. &c. non incurramus peccatum mort-

vallorum, ſubditorum, & familiarium præſatorum conſeſſiones audiendi, & poenitentiam ſalutarem eis injungendi, ac Eucharistiæ, & alia Sacramenta Eccleſiastica adminiſtrandi. Necnon tempore interditi (dummodo illi cauſam non dederint) excommunicatis, & interdicitis excluſis, clauſis januis, & ſubmiſſa voce Miſſas, & alia diuina Officia celebrandi.

§. 124. Necnon quibusvis Chriſti fidelibus in quibusvis Ciuitatibus, locis, Diœceſibus, Præceptorias, & Domos, & Hospitalia, ſub dependentia, & ſubjectione dicti Hospitalis, & Militis, per ejuſ Fratres, & Milites obtinenda, quæ iſdem priuilegiis, immunitatibus, indulgentiis, conſeſſionibus, & indultis, quibus alia dicti Hospitalis Præceptorie, Domus, & Hospitalia uentur, ſeruentur, & gaudebunt, utantur, potiantur, & gaudeant, assignata illis congrua dote, Ordinariorum locorum, & quorumvis aliorum licentia minime requiſita, & nulla præterea in illis Ordinariis iſtis iurisdictione, aut oneris imponendi facultate reſervata, conſtitui, & erigi faciendi, plenam, & liberam facultatem, & auctoritatem concedimus.

§. 125. Et inſuper dictis Joannotto, & pro tempore exiſtenti Magiſtro, & Conuentui, omnia & ſingula priuilegia, facultates, indulgentias, gratias, immunitates, exemptiones, libertates, conſeſſiones, indulta præſentia quibusvis Prioratibus, Eccleſiis, Capellis, Hospitalibus, Leproſariis, Oratoriis, Eremitariis, ac ejuſdem S. Lazari Confraternitatum Confratribus, membris, & aliis locis ab ejuſdem Hospitali, & Militia dependentibus, ac Miniſtris, & ſeruentibus in ejuſdem communicandi, dandi, & concedendi, ac eaſdem facultates impartienti.

§. 126. Necnon quacumque Confraternitates, & Eccleſias, Oratoria, & Hospitalia, Leproſarias, Capellas, Capellanas, Altaria, & alia beneficia Eccleſiastica ubiuis locorum ſub inuocatione S. Lazari, cum reſervatione annui cenſus ad eorum beneplacitum, in membrum Hospitalis, & Militie S. Lazari huiusmodi erigendi, & inſtituendi. Ac dotes, ſeu dotes illis diſtribuendi, & assignandi, ac conſtituentibus huiusmodi dotes, juſſu patronatus, & ſeu præſentandi perſonas idoneas ad illa, illorum pro tempore occurrente vacatione reſervandi. Ac inibi Capellanos perpetuos, ſeu temporales ad ejuſ nutum ponendi, & deſtituendi. Ac ei, vel eis, cui, vel quibus ſibi videbitur ſimilem aut limitatam poteſtatem concedendi, ac omnia, & ſingula alia faciendi, gerendi, exercendi, & exequendi, quæ ad diuini cultus augmentum, ac Religionis & Militie conſeruationem, & manutentionem, ac Chriſti fidelium ſpiritualem conſolationem, in Domino cognouerint fore neceſſaria, & opportuna, plenam, & liberam licentiam, & facultatem concedimus, & impartimur.

§. 127. Ac omnibus Prioribus, Præceptoribus, cæteriſque militibus, ac Fratribus, & Miniſtris, etiam Presbyteris, & beneficiatis ejuſdem Religionis, & Militie, ut de quibuscumque, tam ſtabilibus, quam mobilibus bonis, pecuniarum ſummis, gemmis, & lapidibus pretioſis, aliisque rebus, cujuſcumque qualitatis, & quantitatis, ac valoris exiſtant, per eos etiam ratione beneficiorum Eccleſiasticorum quorumcumque per eos obtentorum, ac alias undecumque, & quomodolibet acquiſitis, & ad illos quouis modo ſpectantibus (dummodo quintam illorum partem Conuentui præſato relinquunt) inter quocumque conſanguineos, filios etiam ſpurios, & alios illegitimos, aliisque quantumvis incapaces perſonas teſtari, ac alias etiam per codicillos, donatione inter vivos, cauſa mortis, & alia quacumque via, prout ſibi videbitur diſponere, ac illa in pias, & non pias, (alias tamen licitas) cauſas erogate.

§. 128. Ac Priori Eccleſiæ dicti Conuentus pro tempore exiſtenti, ut quoties ſibi placuerit Miſſam, & alia diuina officia, in præſata, aliisque d. Religionis Eccleſiis in habitu Pontificali, cum Mitra, & Baculo Paſtorali celebrare, ac poſt Miſſarum ſolemnia (dummodo ibi non ſit præſens aliquis Catholicus Antifas, vel de illius conſenſu) ibidem benedictionem Chriſti Populo impartiri.

§. 129. Et inſuper, quod nullus ex Magiſtro, & Militibus, ac Fratribus pro tempore exiſtentibus, aliisque perſonis d. Militie, & Religionis, propter ejuſ regulam, capitula, ac ſtatuta, nunc & pro tempore edita, non obſervata, vel minus ritè adimpleta, in peccatum mortale in-

cidat, præterquam inobedientiam, & contumaciam pluries commiſſam, & continuatam, & ab ipſa Religione rebellionem, & alios caſus peccatum huiusmodi ex diuinis præceptis ſacriſque Canonibus generantes.

§. 130. Quodque Magiſter pro tempore exiſtens d. Hospitalis & Conuentus, Fratres cujuſvis Ordinis, ſeu Religionis (Ordine Carthuſian. dumtaxat excepto) in Fratres d. Hospitalis recipere, & de quocumque Ordine, quem antea profeſſi erunt, ad Hospitalia, & Ordinem S. Auguſtini huiusmodi tranſferre, & ipſi ſic tranſlati in Hospitalia, & Ordine S. Auguſtini huiusmodi quoad vixerint, remanere (eorundem Superiorum licentia deſuper requiſita) libere, & licite valeant.

§. 131. Et ut ipſi Milites Eccleſiæ Catholicæ, fideliumque deſenſionem contra infideles animo feruentiori, minoriſque perdendæ lucis humanæ, ſi ad æternam indenſificandam proſpectant, metu ſuſcipiant, de omnipotentis Dei miſericordia, ac BB. Petri, & Pauli Apoſtolorum eius auctoritate conſiſi, uniuerſis, & ſingulis Militibus, & aliis ejuſdem Militie perſonis, qui in expeditione, tam maritima, quam terreſtri, contra infideles vel Hæreticos, nedum hoſtilibus armis, ſed etiam alio quouis mortis gerere, de peccatis ſuis corde contriti, & ore conſeſſi, vel ſaltem ita ſatis à iure temporibus conſtituti propoſitum habentes in unitate fidei Catholicæ deceſſerint.

§. 132. Ac tam Militibus, & perſonis præſatis, quam quibusvis aliis utriuſque ſexus, etiam verè poenitentibus & conſeſſis, ſeu conſtituti propoſitum habentibus, ut præſertur, qui Eccleſias Conuentus, & Hospitalis huiusmodi ubicumque exiſtentes, in ſingulo die feſtiuitatis illius Sancti ſub cujuſ inuocatione conſecrata fuerint, à primis veſperis uſque ad occaſum ſolis feſtiuitatis huiusmodi annuatim deuotè viſitauerint, ac pro pace inter Principes Chriſtianos conſouenda ter Orationem Dominicam, & totidem Angelicam Salutationem recitauerint, plenariam omnium, & ſingulorum peccatorum ſuorum indulgentiam, & remiſſionem.

§. 133. Qui verò de bonis ſibi à Deo collatis unam ejuſdem militie Commendam fundauerint, vel dotauerint, aut Conuentui, & Militie præſatis ad ejuſ ſubventionem, & onerum illi incumbentium ſupportandorum faciliorem ſupportationem aliquid iuxta facultatum ſuarum modum, pianque intentionem donauerint, vel legauerint, eaſdem omnes indulgentias, quas Hospitalis S. Spiritus in Saxia de Vrbe benefactores conſequentur (ſine illorum præiudicio) miſericorditer in Domino ſimiliter perpetuò concedimus, & elargimur. Et ne propter locorum diſtantiam fideles ipſi eorum piis deſideriis fruſtrentur, utque commodius elemoſynæ ad Hospitalia præſatum pro Fratrum Militum, qui in Fidei Catholicæ deſenſionem contra infideles militauerint ſubventione, ac pauperum Leproſorum, & aliorum onerum ſuorum ſupportatione peruenire poſſint, ipſam Confraternitatè cum omnibus, & ſingulis conſeſſionibus, indultis, facultatibus, indulgentiis, peccatorum remiſſionibus, illius Confratribus pro tempore exiſtentibus conceſſis, ac omnia, & ſingula membra, Eccleſias, & loca, tam ab ipſo Hospitali pro tempore dependentia, quam alia in quibus ſimiles Confraternitates per Magiſtrum, & Conuentum dicti Hospitalis pro tempore exiſtentes, ſeu eorum Commiſſarios, Nuntios, vel Procuratores pro tempore ad id ab eis ſpecialiter deputatos inſtituentur, ordinabuntur, & erigentur, extendimus, & ampliamus.

§. 134. Omnibusque, & ſingulis utriuſque ſexus Chriſti fidelibus, tam Eccleſiasticis, quam ſæcularibus, & quorumcumque etiam Mendicantium Ordinum, etiam regularis obſeruantie, nunc, & pro tempore exiſtentibus, aliisque Chriſti fidelibus cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, & conditionis exiſtentibus, qui certam pecuniarum ſummam, cujuſ valor de præſenti ad quintam partem unius ducati auri de Camera, ſeu ad duas Aquilas monetæ Regni Siciliæ aſcendit, vel ſummam per præſati Hospitalis Magiſtrum, & Conuentum pro tempore taxandam in d. Societatis, ſeu Confraternitatis ingreſſu ex bonis ſuis perſoluerint.

§. 135. Et ſingulo anno certam aliam quantitatem taxandam ſoluerè promiſerint, & in libro dicti Hospitalis

inſtituti...

licentia...

inſtituti...

indulgentia...

indulgentia...

taxatio...

conſtituti...

Decedentes in Hospitalibus...
Hospitales...
Magistri...
Confratres...

Confratres...
in Hospitalibus...

Omnia loca...
sub invocatione...

Et si in...
Sacerdotio...

Priores...
et Praeceptores...

Confratres...
qui adire...

148. Quodam decedentes pro tempore Hospitalis...
Magister pro tempore, & Conventus...

§. 150. Quodque Magister pro tempore, & Conventus...
legitimi Commissarii, Nuntii, vel Procuratores...

§. 151. Necnon quod singulis annis in die Dominica...
Palmarum usque ad ejus Octavam...
Magistro, & Conventui, & eorum Commissariis...

§. 152. Quodque antiquas, & novas sanctas Confratras...
S. Lazari omni tempore, & in quibuscumque locis...

§. 153. Ac omnia, & singula Hospitalia, Oratoria, Ecclesias...
Capellas, Altaria, & loca Religionis, & militie...

§. 154. Et cum eis Confratribus tantum, ut cõthodius...
Altissimo deservire possint, omnibus, & singulis facultatibus...

§. 155. Necnon quod Priores, & Praeceptores quorumcumque...
Hospitalium, & domorum, à dicto Hospitali S. Lazari...

§. 156. Et si in Sacerdotio constituti fuerint, per se vel alium...

...ac domibus praefato...
Magistri pro tempore, & Conventus...

§. 157. Possint tamen collectas solitas, & consuetas...
Nolis, & Campanellis sonantibus...

§. 158. Ac Nolas, seu Campanas porcis, seu aliis quibusvis...

§. 159. Quodque Magister, & Conventus, ac eorum Nuntii...
ac Commissarii praefati, etiam in locis, in quibus...

§. 160. Necnon quod durante quacumque suspensione...
temporali indulgentiarum, & gratiarum, etiam pro...

§. 161. Necnon etiam ob reverentiam S. Lazari, ut liceat...

§. 162. Ac omnibus, & singulis Christi fidelibus, & Leprosis...

§. 163. Ac eorum, & aliorum quorumcumque fidelium...

§. 164. Ac verbum Dei in Ecclesiis ipsorum, pauperibus...

§. 165. Et insuper eidem moderno, & pro tempore...

§. 166. Et insuper eidem moderno, & pro tempore...
Magistro, & Conventui, ac singulis Militibus...

§. 167. Et insuper eidem moderno, & pro tempore...
Magistro, & Conventui, ac singulis Militibus...

Her. in...
de app...
ab Ord...
vitiu...
fian...
sit. in...

Nol...
malib...
oblati...
pende...
Indul...
ubique...
blisat...

Qua...
non ind...
gatur...
quam...
penfa...

Frater...
fuit in...
Ecclesi...
vina...
bra...
Sacr...
infirmi...
Hospital...
moru...
poliva...

Et si...
bam...
pradican...

Concep...
quorum...
quo ali...
privileg...
gratiam...
examp...
et ali...
facultat...
habetur...
collatum...
in futur...
conced...
rum...
admitti...
S. Joann...
rosolymit...
S. Jacobi...
S. Spir...
Vrb...
phani...
Toufian...
modo...
Trident...
republic...
juribus...
vitiu...
pradican...

conceda fuerint, & in dies concedentur, eorumque omnium, & quorumcumque literarum desuper quomodolibet concessarum tenores, ac si de verbo ab verbo inferrentur, penitusque expressis, & insertis habentes, eisdem tenore, ac pro tempore existenti Magistro, & Conventui, ac Hospitali S. Lazari & Militie, eorumque Militibus, & personis, ac eorum Hospitalibus, Præceptoribus, domibus, Leprosariis, beneficiis, capellis, Ecclesiis, locis, rebus, & bonis si arguerentur, ac concessa esse, & eos illis ubilibet, in genere, vel specie uti potiri, & gaudere libere posse volumus, decernimus, & declaramus, Ordinariorum locorum, aut cuiusvis alterius licentia, vel consensu desuper minime requisitis. Ita quod super illis, vel eorum occasione per ipsos Ordinarios, aut quosvis alios molestari, perturbari, vel inquietari non possit dummodo Concilio Tridentino prædicto non repugnet, & dictis Hospitalibus, & Militiis, ac iuribus cuiuslibet alterius tertii non præiudicent. Ita tamen ut (quoad exceptiones) iurisdictionis Ordinariorum, tam ea quæ de iure communi eis competit, quam quæ ex decretis d. Concilii Tridentini eisdem est attributa, semper salva existat.

§. 166. Præterquam tamen in iis casibus, in quibus Concilium præfatum expresse excepit, & exemit Religionem S. Iohannis Hierosolymitani, in quibus & hæc S. Lazari Religio, & Militia excepta, & exempta pariter intelligatur.

§. 167. Et quod indulgentias, prout Hospitali S. Spiritus concessæ sunt, & in futurum concedentur, concedimus, & elargimur.

§. 168. Præterea volumus, & decernimus, quod tam præsentium quam aliarum quarumcumque literarum Apostolicarum, seu earum transumptis, ac mandatorum Magistri, & Conventus præfatorum publicatio, & affixio in singulis prioratibus, Præceptoribus, membris, & beneficiis Religionis huiusmodi factæ, perinde atque ac si contra contentos sub eisdem personaliter factæ essent: facta tamen in primis diligentia de illis personaliter reperendis in dictis locis.

§. 169. Et nihilominus statuimus, ac dictis Magistro, & Conventui perpetuè concedimus, quod si quisquam Priorum, Præceptorum, Militum, & Fratrum d. Hospitalis Crucem, vel habitum extra dictum Conventum, etiam à Romano Pontifice, vel de ejus licentia receptu gestas, intra annum, postquam illum susceperit, aut sibi de Prioratu, Præceptoratu, officio, vel beneficio Hospitalis huiusmodi provitum, vel alias in ejus favorem dispositum fuerit.

§. 170. Ac quicumque alius d. Militie beneficium, vel pensionem obtinens, aut fructus percipiens, quando cumque pro servitiis Religionis, aut alias evocatus, seu in solutione iurium communis ærarii morosus fuerit, & citatus coram dictis Magistro, & Conventu personaliter non comparuerit, ac illis obedientiam, aliaque jura debita non præstiterit, tempore sibi ad id præfigendo elapso, habitu, dignitate, administratione, & beneficio, ac quocumque honore, & officio, alias juxta formam stabilimentorum, & privilegiorum prædictorum, eo ipso careat, privatiusque censetur, seu si videbitur, privari possit.

§. 171. Nec ulla hujus statuti derogatio, aut exemptio realis, vel personalis, seu alia gratia præservativa, etiam Motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus quomodolibet pro tempore facta, seu concessa, contra præmissa valeat.

§. 172. Nec Magister, & Conventus præfati illis parere teneantur, sed illis non obstantibus de Prioratu, Præceptoratu, dignitate, officio, vel beneficio, sic, aut per privationem huiusmodi vacante, juxta stabilimenta, & alia præmissa liberè disponi, aut illa alias per eum, vel eos, ad quem, seu quos antiquitatis, vel alio jure pertinet, acceptari possint.

§. 173. Decernentes omnia, & singula præmissa, ac præfentes nostras literas nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vicio, seu intentionis nostræ defectu notari, vel impugnari, aut argui posse, neque illa omnia, & singula præmissa, tanquam eisdem Magistro, & Conventui, Militie vel Militibus partim videlicet quoad antiqua restituta, & quoad nova ex causa onerosa concessa, sub quibusvis, tam præsentium

quam similium, vel dissimilium gratiarum, in genere, vel in specie, suspensionibus, ac derogationibus, revocationibus, limitationibus, alterationibus, aliisque contrariis dispositionibus à nobis, & à successoribus nostris, & à Sede præfata quavis de causa quantumlibet iustissima pro tempore emanata comprehendendi, sed semper ab illis excepta, & quoties illa emanabunt, toties in pristinum statum restituta, & de novo etiam sub Data per Magnum Magistrum eligenda, concessa esse, & ceteri. Necnon præmissis, ac præsentibus literis etià per quascumque literas Apostolicas, etià quavis clausulas, generales, vel speciales, etiam derogatorias derogatorias, efficaciores, & insolitas, ac etiam irritantia decreta, sub quacumque verborum expressione in se continentibus, nullatenus derogari posse, nec quoad illa derogatum censeri, nisi tenor illarum de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, insertus, & huiusmodi derogationes Consistorialiter factæ, & per tribus distinctas literas eundem tenorem continentibus tribus distinctis similibus vicibus Magistro, & Conventui præfatis intimatæ, & insinuatæ fuerint, ac ipsorum Magistri, & Conventus ad id expressus accedat assensus, & aliter factas derogationes nemini suffragari, ac Magistram, & Conventum præfatos ad parendum literis derogatoriis huiusmodi, & decretis super illis processibus, & illorum Exequutoribus, & Subreceptoribus, eorumque mandatis, & monitionibus minime teneri, sed illos literarum huiusmodi executionem omnino impedire, nec ratione resistentiæ censuris Ecclesiasticis per eosdem Exequutores, vel Subreceptores latis innodari posse.

§. 174. Et sic in præmissis omnibus, & singulis, per quoscumque Iudices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam S. R. E. Cardinales, & causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuiuslibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, iudicari, & definiti debere. Et quidquid secus super his à quocumque quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus.

§. 175. Quocirca venerabilibus fratribus nostris Gallesin. & Montisascalonen. Episcopis, ac pro tempore existenti Curie causarum Cameræ Apostolicæ generali Auditori per Apostolica scripta Motu simili mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios præfentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Magistri, priorum, præceptorum, Militum & Fratrum, S. Lazari prædictorum, seu alicuius eorum desuper fuerint requisiti solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostrâ, & in eis contenta huiusmodi firmiter observari. Ac eisdem Militiam, & Magistrum, & Conventum, Fratres, Religiosos, omnesque & singulos alios, quos ipsæ præfentes literæ concernunt, illis pacificè gaudere. Non permittentes eos, vel eorum aliquem desuper contra præsentium tenorem quomodolibet molestari, perturbari, vel impediri. Contradictores, & rebelles quoslibet per censuras, & pœnas ecclesiasticas, & etià pecuniarias eorum arbitrio moderandas, ac alias opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo, ac quoscumque quorum intererit, etiam per edictum publicum locis publicis affigendum, constituto summarie de non tuto accessu citando, ac quibus & quoties inhiendum fuerit, etiam simili edicto sub eisdem pœnis, & censuris inhiendo, ipsasque censuras, & pœnas ecclesiasticas etià iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

§. 176. Non obstantibus præmissis, ac fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris nostri, qua cavetur, ne quis extra suam Civitatem, vel Diœcesim, nisi in certis exceptis casibus, & illis ultra unam dietam à fine suæ Diœcesis ad iudicium evocetur, seu ne Iudices à Sede præfata deputati, extra Civitatem, vel Diœcesim, in quibus deputati fuerint, contra quoscumque procedere, aut alii, vel alii vices suas committere præsumat, & de duabus dietis in Concilio generali edita, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad iudicium non trahatur, ac Lateranensem Concilium novissimè celebrati, ac nostris de unionibus committendis ad partes, vocatis quorum interest, &

Magistro & Conventui præfatis, ac Hospitali S. Spiritus, ac Hospitali S. Lazari & Militie, eorumque Militibus, & personis, ac eorum Hospitalibus, Præceptoribus, domibus, Leprosariis, beneficiis, capellis, Ecclesiis, locis, rebus, & bonis si arguerentur, ac concessa esse, & eos illis ubilibet, in genere, vel specie uti potiri, & gaudere libere posse volumus, decernimus, & declaramus, Ordinariorum locorum, aut cuiusvis alterius licentia, vel consensu desuper minime requisitis. Ita quod super illis, vel eorum occasione per ipsos Ordinarios, aut quosvis alios molestari, perturbari, vel inquietari non possit dummodo Concilio Tridentino prædicto non repugnet, & dictis Hospitalibus, & Militiis, ac iuribus cuiuslibet alterius tertii non præiudicent. Ita tamen ut (quoad exceptiones) iurisdictionis Ordinariorum, tam ea quæ de iure communi eis competit, quam quæ ex decretis d. Concilii Tridentini eisdem est attributa, semper salva existat.

Decretum irritans & clausula sublatæ.

Exequutores huius constitutionis, eorumque facultates.

Clausula contrariariorum & obstantium derogatoria.

exprimendo valore fructuum; tam uniendorum benefici-
 orum, quam eorum quibus frunio. Necnon de non ex-
 pediendis literis reservationis alicujus pensionis, nisi de
 consensu illam solvere tunc habeatis, ac quibusvis aliis
 Apostolicis, ac in Provincialibus, & Syhodalibus Con-
 ciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus,
 & Ordinamentis, ac dictorum Hospitalium, Militiarum,
 & Ordinum, etiam juramento, confirmatione Apostolica
 vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetu-
 dinibus, stabilimentis, usibus, & naturis, ac quibusvis
 privilegiis indultis, ac literis Apostolicis, etiam Ordina-
 riis, & aliis Militiis prefatis, ac quibusvis Ecclesiis, Mo-
 nasteriis, Ordinibus & locis, etiam Fabrica Basilicae S. Pe-
 tri de Urbe, ac Cruciate sanctae, eorumque personis sub
 quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis
 clausulis, & decretis, etiam ad Imperatorem, Regum,
 Reginarum, Ducum, & aliorum instantiam, etiam consi-
 storialiter, & Motu simili, & aliis quomodolibet, etiam per
 nos, etiam pluries concessis, approbatis, & innovatis, qui-
 bus omnibus, etiam de illis, eorumque totis tenoribus
 specialis, specifica, individua & expressa, non autem per
 clausulas generales id importantes mentio, seu quae vis
 ad expressio habenda foret, illorum tenores, ac si de ver-
 bo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tra-
 dita observata, inserti forent, praesentibus pro sufficienter
 expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore per-
 manentibus, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse pari
 Motu derogamus, & sufficienter derogatum esse decerni-
 mus, contra factis quibuscumque, aut si aliquibus communi-
 ter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod in-
 terdicti, suspendi, vel excommunicati non possint per li-
 teras Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de
 verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

*Concilii
Trid. praefer-
vatio circa
omnia hic
disposita.*

*Transum-
ptorum fides.*

*Praesentium
asseritio ut
operi gratia
M. Magistri.*

*Sanctio pec-
nalis.*

*D. P. An. 6.
die Maii.*

§. 177. Et quoniam per praesentes Concilii Tridentini
 constitutionibus, & decretis in aliquo praedictis non
 intendimus, volumus, quod in omnibus, & singulis gra-
 tiarum, aliisque capitibus praemissis, clausula (dummodo
 Concilio Tridentino non repugnent) apposita, & re-
 petita censetur.

§. 178. Verum quia difficile foret praesentes literas ad
 varia loca ubi de illis docendum fuerit, circumferre, vo-
 lumus, & dicta auctoritate Apostolica decernimus, quod
 praesentium transumptis, etiam per impressionem factis,
 ac praedicti Joannotti, & pro tempore existentis Magni
 Magistri dicti Hospitalis, & Conventus sigillo munitis,
 ac ejusdem Joannotti, & pro tempore existentis Magni
 Magistri, Conventus Secretarii, seu Regentis Cancellar-
 iae dictae Militiae manu subscriptis, dictisque suis lite-
 ris absque earundem praesentium in toto, vel in parte
 insertione, eam ubique fidem in iudicio, & extra adhi-
 beri, quae ipsis praesentibus adhiberetur, si originaliter ex-
 hiberentur.

§. 179. Quodque in literis, seu gratiis praesentium vi-
 gore concedendis, easdem praesentes inserere iidem Ioan-
 nottus, & pro tempore existens Magnus Magister, & Co-
 nventus minime teneantur: ac gratiae ipsae quibusvis per-
 sonis per Joannottum, & pro tempore existentem Ma-
 gnum Magistrum, & Conventum hujusmodi, juxta teno-
 rem earundem literarum pro tempore concessae valeant,
 & illis suffragentur in omnibus, & per omnia, perinde ac
 si eadem praesentes literae de verbo ad verbum in eis in-
 sertae forent.

§. 180. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc pa-
 ginam nostrae absolutionis, approbationis, confirmationis,
 concessionis, extensionis, ampliationis, decreti, resti-
 tutionis, repositionis, reintegrationis, declarationis, revo-
 cationis, cassationis, irritationis, annulationis, erec-
 tionis, institutionis, statuti, ordinationis, indulti, imparti-
 tionis, dispensationis, liberationis, exemptionis, subje-
 ctionis, mandati, deputationis, monitionis, requisitionis,
 promulgationis, reductionis, elargitionis, intentionis,
 voluntatis, avocationis, & derogationis infringere, vel
 ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare
 praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei ac BB.
 Petri, & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum.

Datum Romae apud S. Petrum, anno Incarnationis
 Dominicae 1565. 4. Non. Maii, Pont. nostri anno 6.

Nuntii Apostolici, & alii ad Principes destinati, X C
 favores ab eis procurare, aut illi usquequeant
 ad obtinendas dignitates apud Sedem Apo-
 stolicam, ipsis vel eorum consanguineis, & neces-
 sariis conferendas.

P I V S E P I S C O P V S, Editio 1565.
 Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

ET si Romanum Pontificem, quem Dominus Omni-
 Epotens in persona Principis Apostolorum Ecclesiae
 militanti sponse suae praeficere dignatus est, in ejus uni-
 verso corpore a noxiis, quae passim in illud irrepunt praer-
 servando, plurimum decet esse sollicitum, in hoc tamen
 cum multo magis invigilare necesse est, ne per importu-
 num suorum propriorum Ministrorum, qui frequenter ab
 eis latere ad diversos Orbis Principes peregrinandi so-
 lent, ambitum, dum videlicet eorum nonnulli inordinato
 cursu ad dignitates quaslibet anhelant, & ad hoc Princi-
 pum favores demerendo, Pontificiam, & Ecclesiae pro qua
 missi fuerunt, causam vel impudenter prodere, vel certe
 remissius agere non verentur, genuinus ille clericalis
 candor deturpetur, debitus Praelatorum pudor inter lai-
 cos requiratur, integritatis antiqua persuasio minuatur,
 & ob illorum fluxam fidem immoderatamque cupidita-
 tem Ecclesiasticus ordo scandalose blasphemetur.

§. 1. Sanè considerantes quod annis praeteritis aliqui
 quorundam Romanorum Pontificum praedecessorum nos-
 trorum, ac etiam nostri, & Apostolicae Sedis Nuntii ad di-
 versos Principes saeculares, etiam pro feriis, gravibusque
 dictae Sedis negotiis missi, muneris sui, decorisque ni-
 mium oblitii in detestandam praelaturarum, aliorumque
 Ecclesiasticorum, atque adeo Cardinalatus honorum am-
 bitionem collapsi, ad illos alia qualibet quam sanctissima
 Aatonis via pervenire satagentes, commendatitias super
 hoc literas, & indebitos favores ab ipsis Principibus
 emendicare non erubuerunt, & quod eis recto tramite
 gradiendo non dabatur, assiduis, & quibus non obsequi
 difficile fuisset Principum efflagitationibus extorserunt,
 in summet qui per ostium non intrarunt animarum peric-
 ulum, & pravum aliorum exemplum.

*Causa in
confus.*

§. 2. Nos itaque reteratum his artibus aditum hujus-
 modi ne ceteris item pateat, diligenter occludendum esse
 censentes, habita etiam cum venerabilibus fratribus
 nostris Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalibus in Con-
 sistorio nostro secreto matura super hoc deliberatione,
 ac de illorum consilio, & unanimi assensu hac perpetu-
 tud valitura sanctione, universis, & singulis nostris,
 & quorumvis Romanorum Pontificum successorum nos-
 trorum Nuntiis, aliisque ad quosvis Imperatores, Re-
 ges, Reginas, Duces, & alios saeculares Principes pro tem-
 pore ex quavis causa missis, cujuscumque status, gradus,
 ordinis, vel praeminentiae sint, etiam si Episcopali,
 Archiepiscopali, Patriarchali, vel alia majori praefulgeant
 dignitate, in virtute sanctae obedientiae, & sub majoris
 excommunicationis latae sententiae, ac privationis omnium
 & singulorum Cathedralium, etiam Metropolitanorum, & alia-
 rum Ecclesiarum, ac Monasteriorum, etiam consistoria-
 lium, necnon aliarum dignitatum, etiam majorum, &
 principalium personatum, administrationum, & officio-
 rum, ac canonicatum, & praebendarum, ceterorumque
 beneficiorum ac canonicatum, cum cura, & sine cura,
 saecularium, & quorumvis Ordinum regularium, etiam ex
 quibusvis concessionibus, & dispensationibus Aposto-
 licis, in titulum, commendam, administrationem, & aliis
 quomodolibet, ac etiam Romanae Curiae, & aliorum etiam
 saecularium cujuscumque qualitatis, etiam quae ex causa
 onerosa affecti fuerint, officiorum per eos obtentorum,
 ac inhabilitatis ad illa, & alia similia, vel dissimilia in
 posterum obtinenda, necnon infamiae perpetuae per con-
 trafacientes eo ipso incurrendis poenis auctoritate Apo-
 stolica harum serie districtius inhibemus, ne deinceps si-
 miles Imperatorum, Regum, Reginarum, Ducum, aut alio-
 rum Principum saecularium commendationes, preces,
 aut alios etiam vocales, aut in scriptis favores ad ali-
 quas Pontificias, aut alias dignitates, saeculares, vel regu-
 lares

*Inhibere
Nuntios
alios, ne
Principibus
ad quos
tunc prae-
sentibus
illisque
tunc ad
non digni-
tas sub
hic expre-*

lares, aut etiam Cardinalatus, vel alios honores & dignitates Ecclesiasticas consequendum, aut vel aliter con-

lita. 8. die mensis Octobris, Pontificatus nostri Sedis in Christo Petri, & D. N. D. P. divina Providentia Papa IV. anno 6. rescripta litterarum, & publicata fuerunt ad val-

Alexander Astancollus Magister Curs.

Privilegium Abbatum Congregationis Cassinensis, XCVII. alias S. Justinae Monachorum Ordinis S. Benedicti, utendi Pontificalibus, benedicendique Populum, & consecrandi lapides pro altarium usu.

Hujus Congregationis antiquissimam originem, & alia notavi sup. in consilio. i. Julii 11. Super cathedram.

Super usu Baldachini, & aliarum caeremoniarum in his Pontificalibus emanavit Decretum à Sacra rignum Congregatione ad favorem Abbatum hujus Congregationis, quod habes relatum, & confirmatum à S. D. N. Urb. VIII. in const. 101. Expóni, inf. tom. 4. Et idem antea nonnulla statuerat de auctoritate Dietæ ejusdem Congregationis, in const. 87. Commissi, dict. tom. 4.

PIVS PAPA QVARTVS.

Dilectis filiis Presidenti, Visitatoribus Congregationis Cassinensis, alias Sanctæ Justinae de Padua: Salutem, & Apostolicam benedictionem.

Edita A.D. 1565.

Sedis Apostolicæ circumspècta benignitas devotorum Sconsequit justis annuere votis, & his, quæ divini cultus respiciunt augmentum, animarumque salutem libenter intendere.

§. 1. Exhibita siquidem nobis pro parte vestra petitio continebat; quod cum in diversis Monasteriis, necnon locis Regularibus vestræ Congregationis Cassinensis, aliis Sanctæ Justinae de Padua, diversa Altaria, Capellæ, Capellanæ, & alia pia loca in dies erigantur, & sæpe crescente numero Presbyterorum Religiosorum ejusdem Congregationis, Altaria benedicta deficiant.

Causa concessione hu- tus indulg.

§. 2. Nos volentes commoditati Religiosorum dictæ Congregationis, ac eorum devotioni in præmissis opportune consulere, & ipsam Congregationem favoribus, & gratis prosequi, eidem Congregationi, & singulis illius Abbatibus pro tempore existentibus, quæ licet quinquennales sint, nihilominus ex privilegio Apostolico eidem Congregationi concessio, Baculo Pastoralis, ac Mitra Pontificali, in Ecclesia Monasteriorum, in quibus Abbates pro tempore deputati existunt, uti, & benedictionem Pontificalem post divina officia Christi fidelibus inibi existentibus elargiri consueverunt, quoscumque lapides marmoreos, vel porphyrios, vel alios, ad usum altarium portatillum accommodandos, pro usu quorumcumque utriusque sexus dictæ Congregationis Monasteriorum, Prioratum, & Ecclesiarum, & aliorum piorum locorum, super quibus intra claustra eorundem Monasteriorum, & Prioratum, seu septa Ecclesiarum, & aliorum piorum locorum hujusmodi dumtaxat, Missæ celebrari possunt, consecrare, & benedicere, Ordinariorum locorum licentia desuper minimè requisita, liberè, & licitè valeant, plenam, & liberam licentiam, & facultatem, auctoritate Apostolica, tenore præsentium concedimus, & indulgemus.

Indultum pro Abbatibus, utendi baculo, & mitra, & benedictione dandi, & lapides pro Altari- bus consecrandi.

§. 3. Decernentes concessionem, & indultum hujusmodi, necnon præsentis litteras, sub quibusvis, vel dissimulatum gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, vel derogationibus, per nos, & quoscumque Romanos Pontifices prædecessores, & successores nostros quomodolibet factis, vel faciendis, nullatenus comprehensas, sed semper exceptas ab illis existere, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum, & validissimum statum restitutas, & de novo concessas esse.

Clausula præferenti- va.

§. 4. Non obstantibus quibusvis, etiam revocatoriis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, per nos;

Clausula derogandi.

Primo. vel Oratio. per nos. ad. c.

Secretum.

ma. & sub.

usula de-

usula de-

u. p. A. 12. 14. Maii.

u. p. sub. ser.

ardinalis.

scrip-

u. p. A. 12. 14. Maii.

§. 3. Quodque ad illos sententias, & pœnas hujusmodi damnabiliter incurrisse legitime probandum, & omnino convincendum solæ Principum ipsorum litteræ, vel preces, etiam per suos apud Sedem prædictam Oratores verbotenus porrextæ, plenam, indubiam, & sufficientem, in judicio, & extra fidem faciant, nec ad id alterius probationis adminiculum requiritur.

§. 4. Ac decernentes ita per quoscumque Judices, & Commissarios, etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, judicari, & definiti debere. Necnon ex nunc irritum, & inane quicquid secus super his à quocumque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 5. Ne quis autem inhibitionis, & statuti prædictorum ignorantiam prætere valedat, volumus præsentis litteras in Basilicæ ejusdem Principis Apostolorum de Urbe, & Cancellariæ Apostolicæ valvis per aliquem ex Cursoribus nostris, earum exemplum ibi affigendo; & dimittendo publicari, publicationemque, & affixionem hujusmodi singulos, & post duos menses immediate sequentes non secus afficere, ligare, & perinde arctare, ac si litteræ ipsæ personaliter illis intimatæ fuissent.

§. 6. Non obstantibus quibusvis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac quibusvis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, cæterisque contrariis quibuscumque.

§. 7. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ inhibitionis, statuti, decreti, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Dat. Romæ apud sanctum Petrum, Anno Incarn. Domini 1565. 15. Kal. Junii, Pontific. nostri anno 6.

Ego Pius Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

Si mei non fuerint dominati, tunc immaculatus ero.

- Ego Joan. Mj. Card. Saracenus.
Ego Jo. Card. Sancti Vitalis.
Ego Jo. B. Cicada Card. S. Clementis.
Ego Scipio Card. Pisarum.
Ego Jo. Card. Reumanus.
Ego Jo. Antonius Capisuccius.
Ego Fr. M. G. Card. Alexandrinus.
Ego Clemens Card. Aræcæli.
Ego Jac. Card. Sabellus.
Ego Jo. Ant. Card. S. Georgii.
Ego B. Card. Salviatus.
Ego Jud. Card. Simoneta.
Ego F. Card. Pacecus, de Toledo.
Ego Marcus Antonius Card. Amulius.
Ego Jo. F. Card. de Gambarà.
Ego M. S. Card. de Alta-Emps.
Ego Franciscus Card. Mantuanus.
Ego Marcus Ant. Card. Columna.
Ego Ptolemæus Card. Comensis.
Ego B. Card. Lomellinus.
Ego Vitellotius Card. Vitellus, S. R. E. Cam.
Ego Franciscus Card. Alciatus.
Ego Gullielmus Card. Sirletus.

Anno à Nativitate Domini nostri Iesu Christi 1565. in-

nos, & per quascunque Cancellaria regalis, editis, & edendis, ceterisque contrariis quibuscunque.

Dat. P. A. G. die 6. Julii.

Datum Romae apud S. Petrum, sub anno Piscatoris, die 6. Julii 1565. Pontificatus nostri anno 6.

XCVIII. Impetrantes aliqua privilegia, & gratias interesse Rev. Cam. Apost. quomodocumque concernentes, infra tres menses a die impetrationis, in Camera Apost. illa presentare, & registrari facere debent, alioquin illis, tanquam invalidis uti non possunt.

Concessionem Officiorum, Privilegiorum, Exemptionum, gratiarum, & Indultorum in praedictum Sedis, & Camerae Apostolicae emanatarum revocavit S. D. N. Urb. VIII. constit. 28. Superi, inf. tom. 4.

Edita A. D. 1565.

P I V S P A P A Q V A R T V S , Motu proprio, &c.

Exordium.

Ingens humeris nostris jugiter incumbens expensarumonus ita nos premit, & excitat, ut nostrorum, & Camerae nostrae Apostolicae rerum, & jurium, sublati quibusvis obstaculis, solertem curam habentes, ejusdem Camerae indemnitati, quantum in nobis est, consulere studeamus.

Causa hujusmodi.

§. 1. Cum itaque sicut nuper nobis innotuit, complures diversi status, & conditionis personae varia privilegia, facultates, licentias, indulta, sive concessionem, tam a nobis quam pro tempore existentibus, nostris, & Apostolicae Sedis Legatis, eorum Vicelegatis, ac Gubernatoribus, ac forsan aliis nostris, & dictae Camerae ministris, & personis, nimis forsan, ac tediis quibusdam earundem personarum precibus, & instantiis in dies obtineant, seu potius extorqueant, quae cum a nobis, seu Legatis, aut Vicelegatis, vel Gubernatoribus, ac Ministris, & personis hujusmodi bona quadam fide, reque minus forsan quam par esset, diligenter, & accuratè perpecta concedantur, illa nonnunquam, imò saepius in nostrum, ac Camerae praefatae praedictum, gravamen, & detrimentum non leve concessa esse, & manasse conspicimus.

Impetrantes indulta concernentia interesse Camerae, debent infra tres menses illa in Camera praesentare, & registrarifacere, sub pena nullitatis.

§. 2. Quapropter, ut praemissis (ne aliis prodesse cum velimus, nobis ipsis praedictum inferamus) aliquantisper providere volentes, praesenti nostra perpetuo valitura constitutione, & ordinatione, quam vim, & naturam legis perpetuae ab omnibus observandae penitus habere, & obtinere decernimus, Apostolica auctoritate, & ex certa nostra scientia, harum serie statuimus, & ordinamus, quod omnes, & singuli cujuscumque status, gradus, ordinis, & conditionis existentes, necnon etiam Ducali, Marchionali, Comitali, aut alia quavis saeculari, ac Patriarchali, Archiepiscopali, Episcopali, seu etiam alia quacumque Ecclesiastica dignitate, praesentia, & auctoritate, etiam Cardinalatus honore fulgentes, qui aliqua privilegia, gratias, facultates, licentias, & indulta, aut concessionem, quae aliqua ex parte, quavis ratione, seu causa, directe, vel indirectè, principaliter, secundariè, vel accessoriè, aut quovis modo, nostrum, aut dictae Camerae quaecumque minimum interesse, vel praedictum, gravamen, seu detrimentum concernere censentur, illa infra tres menses a die eorum impetrationis computandos, in eadem Camera praesentare, ac ibidem registrari facere debeant, & teneantur, alioquin lapsis tribus mensibus eisdem, ac privilegiis, facultatibus, licentiis, gratiis, ac indultis, vel concessionibus hujusmodi non praesentatis, minusque registratis, illa in iudicio, & extranullatenus fidem facere possint, tanquam non concessa, nullaque & ipso jure invalida, ac nullius roboris, vel momenti fuisse, & esse, & fore, neminique suffragari, vel prodesse posse, seu debere respectivè habeantur, & censentur, prout nos illa ex nunc nulla, & invalida, irritaque, & inania, ac nullius roboris, vel momenti fuisse, & esse, neminique, ut praefertur, suffragari posse declaramus.

Executores deputatio per observantiam hujusmodi.

§. 3. Mandantes propterea in virtute sanctae obedientiae dilecto filio nostro Vitellio Sanctae Matiae in Via lata Diacono Cardinali Vitellio nuncupato, moderno, &

pro tempore existenti Sanctae Romanae Ecclesiae Camerae, quatenus praefatum nostrum Motum proprium, & edictum, in contrarium quascunque, ab omnibus, quos illa concernunt, & concernentibus futuram, penitus, & omnino, ac inviolabiliter, & inconcusse observari faciat, & procuret.

§. 4. Decernentes ita ut praefertur, per dilectos filios ejusdem Camerae Thesaurarium, Praesidentes, & Clericos, aliosque ministros, & personas, ac ejusdem Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales, & alios quoscunque iudices, sublata, &c. judicari, & definiti debere, irritum quoque, &c. attentari.

§. 5. Privilegiis, facultatibus, licentiis, gratiis, indultis, & concessionibus, necnon constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ceterisque in contrarium facientibus, non obstantibus quibuscunque.

§. 6. Volumus autem quod praesentis Motus proprii cedulae per quaecumque privilegia, gratias, & indulta, etiam absque data & registratura, ut praefertur, concedenda, nisi cum illius specifica insertione derogari nullatenus possit, quodque ejus sola signatura sufficiat, & ubique fidem faciat, in iudicio, & extra, quacumque regula, seu constitutione Apostolica contraria non obstante, seu si consultius fore visum fuerit, literae etiam ad perpetuam rei memoriam latissime expediti possint.

Placet Motu proprio. I.

Datum Romae apud Sanctum Marcum, octavo Idus Augusti, anno 1565.

Die 22. Augusti 1565. admissa est hac cedula Motus proprii ex decreto Camerae, & registrata libro secundo signaturarum Sanctae D. N. D. Papa apud nos Notarium.

Hier. de Tarano. Anno a Nativitate Domini 1565. indictione 8. die vero 13. mensis Septemb. Pontificatus Sanctae in Christo Patri, & D. N. D. Pii divina providentia Papa IV. anno ejus 6. retroscripta praesentes literae affixa, & publicata fuerunt in aede Campi Flora, & in valvis Cancellariae Apostolicae, dimissis ibidem praefatis literis per aliquod temporis spatium affixis, & deinde amotis, ut moris est, per nos Scipionem de Obsevianis, & Bartholemaum Sotocosa, praefati Sanctae D. N. D. Papa Curiores.

Iulius Parinus Mag. Curf.

Revocatio omnium licentiarum, & facultatum, praeterquam ex causa verè onerosa concessarum, extrahendi frumenta, blada & legumina de locis Sedi Apostolicae mediate, & immediate subiectis. Et prohibitio de cetero extrahendi.

XCIX.

Hac prohibitio extensa est ad quocumque genus Grascia Pio V. in const. 108. Romani, & Greg. XIII. const. 50. Volentes. Quinimò idem Greg. ibidem amplioris ad recollecta, etiam ex bonis Ecclesiasticis, & quacumque indulta, quavis ex causa onerosa concessa. Idque approbavit Clem. VIII. in const. 49. Frumenti, & amplioris Paul. V. in const. 12. Inter.

Quoad hujusmodi extractions attende S. D. N. Urbani VIII. editam const. 28. Superi, §. 16. inf. tom. 4. Mitigationem verò, quod in censuras Ecclesiasticas non incurrant, qui Annonae species extrahunt, habes in const. 30. Greg. XV. Romani, d. tom. 4.

P I V S P A P A Q V A R T V S , Motu proprio, &c.

Edita A. D. 1565.

Inter multiplices curas, quibus assidue premimus, eas sollicitudinis partes à Nobis non immeritò suscipiendas esse arbitramur, per quas illis, quos supremæ dignitatis nostrae Pontificalis ratione jurisdictioni nostrae temporali subiectos esse cernimus, etiam in his, quae communem vitae usum, & sustentationem concernunt, opportunè providetur, ac proinde nonnullas facultates licen

licet... de indulgentiis... non à nobis... quibusdam...
decessoribus nostris Rom. Pont. quibusdam...
suis... illis... pro...
interdum revocamus, & annullamus, aliasque desuper
disponimus, prout omnium communitati, & utilitati per-
cipimus salubriter expedire.

§. 1. Sane nobis... quod licet Dns Omnipotentis
gratia, & benignitate in statu nostro Ecclesiastico ea talis
hactenus fuerit, ac sit in presentiarum Annonæ copia,
quod ex ea status ejusdem populi, & subditi nostri facile,
commodèque, ac vili pretio se, suasque familias susten-
tere possent; nihilominus nimia lucri cupiditate multo-
rum, forsitan prætextu certarum licentiarum, & facultatum
eis, assentur, concessarum, ex diversis dicti status parti-
bus, & locis frumenta, & alia blada, ac legumina in mul-
tarum, etiam pauperum partium earundem personarum
præjudicium, & gravamen extrahentium, & aliud aspor-
tantium efficitur, ut ferè semper populi, ac subditi ipsi
nimia Annonæ hujusmodi caritate, rerumque penuria
oppressi, quoad eorum qualemcumque sustentationem, &
victum quotidianum non mediocriter, sed plusquam par-
sit, nostramque deceat providentiam, patiantur.

§. 2. Nos igitur, quorum est præ cæteris per debite
provisionis nostræ ministerium præmissis obviare, ac
populorum, & subditorum prætorum commoditati-
bus opportunè consulere, & ne liceat, & facultati
tatum hujusmodi causa aliis prodelle, & veli, no-
stri rerum penuria hujusmodi per... fatagere vol-
lentes, auctoritate Apostolica, &... nostra scientia,
ac de Apostolicæ potestatis plenitudine presentibus per-
petuò valituris, eas omnes, & singulas, præterquam ex
causa verè onerosa, solutionis videlicet, & exurbationis
pecuniarum, extrahendi frumenta, & cuiusvis alte-
rius generis blada, & legumina, ex quibusvis Provin-
ciis, civitatibus, terris, & locis, ditionique nostræ Ec-
clesiasticæ mediatè, vel immediatè subjectis, quibusvis
communitatibus, universitatibus, & personis, si tam sæcu-
laribus quam quorumvis Ordinum Regularibus, cuius-
cumque dignitatis, status, gradus, ordinis, vel conditio-
nis existentibus, ac etiam Ducali, Marchionali, Comi-
tali, aut alia sæculari dignitate, & excellentia, necnon
Cardinalatus honore fulgentibus, per nos, & prædeces-
sores nostros præfatos, aut alios quoscumque, sub qui-
buscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis elan-
sulis, & decretis, & irritantibus, etiam de necessitate ex-
primendis, etiam Motu, scientia, & potestatis plenitu-
dine similibus, ac aliis quomodolibet concessas, appro-
batas, & innovatas, illarum singularum vetos tenores,
ac si de verbo ad verbum presentibus insererentur, pro
sufficienter expressis habentes, revocamus, cassamus, &
annullamus, ac viribus vacuumus, illasque revocatas,
cassatas, & annullatas, ac invalidas, & viribus vacuas,
neiniquè prodesse, aut suffragari posse, seu debere de-
cernimus, & declaramus.

§. 3. Necnon hactenus de non extrahendo frumenta,
blada, & legumina hujusmodi, in Provinciis, Civitati-
bus, Terris, & locis præfatis, tam à nobis, quam præde-
cessoribus nostris, constitutiones, & inhibitiones ema-
natas, ac aliis quibusvis factas inhibitiones, bannimen-
ta, prohibitiones, & proclamata innovamus, ac sub pœ-
nis in illis contentis observari volumus.

§. 4. Distinctis inhibentes quibusvis personis, etiam
ut præfertur, qualificatis, ne in virtute sanctæ obedi-
entiæ, ac sub nostræ indignationis, necnon confiscationis
omnium bonorum, amissionis feudorum pœnis, licen-
tiarum, seu facultatum, aliis tamen quàm ut præfertur,
ex onerosa videlicet solutionis, exurbationisque causa
pecuniarum concessarum, aut alio quovis prætextu, di-
rectè vel indirectè, frumenta & blada, necnon legumina
hujusmodi ex Provinciis, Civitatibus, Terris & locis
præfatis quocumque modo extrahere, & aliud asportare
audeant vel præsumant.

§. 5. Ac mandantes in virtute sanctæ obedienciæ dile-
cto filio nostro Vitellotio sanctæ Mariæ in Via lata dia-
cono Cardinali Vitellio nuncupato, S. R. E. Camerario,

quatenus ipse, ultra ordinariam sui Camerariatus officii
facultatem, specialem quædam & potestatem in præ-
missis curam habens, presentem nostrum Motum proprii
cedulam, ac in ea contenta quæcumque, ab eis quos
illa quomodolibet concernunt, & concernere in futu-
rum, firmiter, & inconcusse observari, executionique de-
bitè demandari, necnon in Provinciis, Civitatibus, Ter-
ris & locis hujusmodi, ac alibi, ubi opus fuerit, publi-
cari & notificari, necnon contradictores quolibet, &
inobedientes, ac præsentibus, & inde pro tempore ema-
natis proclamatis, bannimentis, & inhibitionibus
quibuscumque non parentes, quæcumque appellatione
& subterfugio remotis, auctoritate nostra compescat: ac
si ei expediens & opportunum fore videbitur, legitimis
super his habendis servatis processibus, aut etiam sim-
pliciter & de plano, necnon manu regia, ac sine strepitu
& figura iudicii, sed sola facti veritate inspecta, illas
censuras, & præfatas, ac alias quæcumque in eisdem pro
tempore subiectis bannimentis, inhibitionibus, pro-
clamatibus, & prohibitionibus contentas pœnas inci-
disse declaret, easque ab illis exigi & recuperari faciat,
& procuret, sibi in præmissis omnibus & singulis amplam
& omnimodam dantes & concedentes facultatem, po-
testatem, & auctoritatem.

§. 6. Ac decetentes omnes & singulos frumenta, bla-
da, ac legumina, ut præfertur, extrahentes, & aliud aspor-
tantes, facultates & licentias ex onerosa, solutionis vi-
delicet & exurbationis pecuniarum causa sibi concessas
esse allegantes, & prætendentes, antequàm ipsi illis modo
aliquo deinceps ullo unquam tempore uti possint, illas
coram eodem Vitellotio Cardinale, & Camerario veri-
ficari debere, ac ad id teneri, & obligatos existere, alio-
quin ipsis non justificatis, & per eundem Cardinalem
Camerarium non approbatis, easdem facultates & licen-
tias, ac illarum vigore, seu prætextu quæcumque per eos
frumentorum, bladorum, & leguminum hujusmodi de
cætero factas extractions & asportationes, nullas & in-
validas, ac de facto & nulliter, ac præter mentem &
intentionem nostras factas fuisse & esse, ac personas tal-
iter extrahentes, & asportantes in pœnas præfatas inci-
disse & incurrisse, ac ad illarum totalem satisfactionem
penitus teneri.

§. 7. Non obstantibus præmissis, ac quibusvis constitu-
tionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon statutis,
&c. etiam juramento, &c. roboratis, privilegiis quoque,
indulis, & literis Apostolicis Universitatibus, Com-
munitatibus, ac personis, etiam ut præfertur qualificatis
quomodolibet, etiam motu, scientia, auctoritate, & po-
testatis plenitudine paribus, etiam consistorialiter, &c.
ac aliis quomodolibet concessis, &c. quibus omnibus &
singulis, illorum omnium vetos tenores presentibus pro
sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore
permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter & expressè
derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

§. 8. Volumus autem, ut deinceps perpetuis futuris
temporibus nulli quorumcumque licentiarum, etiam ex
causa onerosa, etiam si propria auctoritate extractio illis
permissa sit, concessarum & concedendarum vigore ex-
tractiones granorum, bladorum, & leguminum hujus-
modi, absque ejusdem Camerarii Cardinalis patentibus
desuper concedendis literis, aliquo pacto in toto statu
Ecclesiastico facere possint aut valeant. Alioquin con-
trafacientes in præfatas pœnas incidisse & incurrisse de-
claramus, & ab eodem Cardinale Camerario declaran-
dos esse decernimus, &c.

§. 9. Quodque sola presentis Motus proprii signatura
sufficiat, & ubique fidem faciat in iudicio & extra, qua-
cumque regula, seu constitutione Apostolica contraria
non obstante.

Placet Motu proprio. I.

Datum Romæ apud S. Marcum, Idibus Augusti, anno
sexto.

Licentias
habere præ-
tendentes, ex
causa onerosa
sibi concessas
esse allegantes,
antequam ipsi
illis modo ali-
quo deinceps
ullo unquam
tempore uti
possint, illas
coram eodem
Vitellotio Cardi-
nale, & Camerario
verificari debere,
ac ad id teneri,
& obligatos
existere, alio-
quin ipsis non
justificatis, &
per eundem
Cardinalem
Camerarium non
approbatis, eas-
dem facultates
& licentias, ac
illarum vigore,
seu prætextu
quæcumque per
eos frumentorum,
bladorum, &
leguminum hujus-
modi de cætero
factas extractions
& asportationes,
nullas & in-
validas, ac de
facto & nulliter,
ac præter men-
tem & intentionem
nostras factas
fuisse & esse, ac
personas taliter
extrahentes, &
asportantes in
pœnas præfatas
incidisse & incur-
risse, ac ad illarum
totalem satisfactio-
nem penitus teneri.

Clausula dno
regatoria.

Licentia ex-
trahendi
frumenta, &
Camerario
non appro-
bata non
valent.

Sola signa-
tura sufficiat.

Papa subscri-
bit.
Dat. P. A. 6.
die 13. Aug.

Confirmatio gratiarum, privilegiorum, & facul-
tatis quærendi elemosynas, Abbari, Conventui,

in ista
procuratio
licentiarum
causa onerosa
sibi concessas
esse allegantes
antequam ipsi
illis modo ali-
quo deinceps
ullo unquam
tempore uti
possint, illas
coram eodem
Vitellotio Cardi-
nale, & Camerario
verificari debere,
ac ad id teneri,
& obligatos
existere, alio-
quin ipsis non
justificatis, &
per eundem
Cardinalem
Camerarium non
approbatis, eas-
dem facultates
& licentias, ac
illarum vigore,
seu prætextu
quæcumque per
eos frumentorum,
bladorum, &
leguminum hujus-
modi de cætero
factas extractions
& asportationes,
nullas & in-
validas, ac de
facto & nulliter,
ac præter men-
tem & intentionem
nostras factas
fuisse & esse, ac
personas taliter
extrahentes, &
asportantes in
pœnas præfatas
incidisse & incur-
risse, ac ad illarum
totalem satisfactio-
nem penitus teneri.

ui, & Fratribus Ordinis S. Antonii Viennensis concessarum, quatenus Concilio Tridentino non adveniantur.

De huiusmodi gratiis & privilegiis notari sup. in Romis. VIII. constitum. 5. In dispositione, ubi videas etiam caetera de hoc Ordine S. Antonii.

Quo vero ad facultatem colligendi elemosynas, attendenda est forma tradita à Gregor. XIII. infra in eius consl. 37. Romani.

Edita A.D. 1565.

PIVS PAPA QVARTVS, Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

EX debito pastoralis officii nobis, meritis licet imparibus, divina dispositione commissi, circa Monasteriorum & Hospitalium infirmorum, aliorumque piorum locorum statum prosperè dirigendum, infirmisque in suis necessitatibus sublevandos paternæ pietatis oculos intendentes, ea quæ pro illorum subventione ab Apostolica Sede emanarunt, quantum (salvis Sanctorum Patrum decretis) nobis ex alto permittitur, approbationis nostræ subsidio libenter stabilimus, & in his aliis disponimus, prout habita temporum ratione, cognitaque miserabilium personarum egestate, conspicimus in Domino salubriter expedire.

Concil. Trid. quantum prohibet.

§. 1. Sanè exhibita nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Ludovici de Langiaco, Abbatis & Conventus Monasterii ad Romanam Ecclesiam nullo medio pertinentis S. Antonii de S. Antonio, Ordinis S. Augustini, Viennensis diocesis, petitio continebat: Quod licet in Concilio Tridentino statutum sit, ut quæstores elemosynarum, eorumque nomen & usus deinceps in quibuscumque Christianæ Religionis locis penitus aboleantur, nec quæstores ad officium quæstarum huiusmodi exercen. ullatenus admittantur, ipsum tamen Concilium indulgentias, & alias spirituales gratias, quibus non idèd Christi fideles privandos esse censuit, in posterum per Ordinarios locorum, adhibitis duobus de Capitulo debitis temporibus populo publicandas esse decrevit, dans illi facultatem etiam elemosynas huiusmodi, atque oblata sibi charitatis subsidia, nulla prorsus mercede accepta, fideliter colligendi, ut tandem omnes verè intelligant, cælestes hos Ecclesiæ thesauros, non ad quæstum, sed ad pietatem exerceri.

Sed Hospitalia S. Antonii elemosynis destituta remanebant, licet pro eis quæstoribus absque confessionaliis, & in aliis communicatione.

§. 2. Et cum Monasterium ipsum, ejusque hospitalia, præceptoris, & alia domus per orbem Christianum longè, lateque dispersa, ad quæ miserabiles illæ personæ horrendo sacri ignis cruciatu correptæ, recursum passim habere, ibique recipi, ali, medicari, & sustentati solent piis fidelium elemosynis, sine quibus apud eorundem hospitalium plurimi pauperes infirmi nutriti non possent, hoc prætextu minime destituenda sint, præsertim cum eorum Religiosi, sive ministri plenarias indulgentias, seu confessionalia nusquam circumferant. Idcirco præfati Ludovicus Abbas, & Conventus humiliter supplicari fecerunt, quatenus sibi, ut necessariis hospitalium suorum sumptibus sufficere, suosque infirmos alere queant, opportunè consulentes, privilegia, facultates, & gratias eisdem Hospitalibus concessa, quæ præfato Concilii decreto non adversantur, approbare, ac alias eorum necessitatibus subvenire, de benignitate Apostolica dignaremur.

Hic ideo Pater. Quæstorum & indulgentiarum usum respicit, quatenus Concilio Tridentino non contrarietur, & alias etiam gratias confirmat.

§. 3. Nos igitur qui pauperum, præsertim infirmorum, languentiumque curam nequaquam abjiciendam, sed potius toto pize mentis affectu amplectendam esse censimus: Omnia & singula privilegia, facultates, indulta, & alias gratias eisdem monasterio & conventui, suisque hospitalibus, præceptoris, membris, & aliis dependentiis, & Confraternitatibus, ac eorum Abbati, Conventui, Superioribus, Præceptoribus, Confratribus & personis per quoscumque Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac nos & Sedem prædictam hætenus quomodolibet concessa, literarumque desuper confectarum tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, eadè privilegia, indulgentias,

quæcumque alias facultates, ac indulta, atque gratias quæ præfato Concilii decreto commode coaptari poterunt, literarumque desuper confectas, ad hoc ut illis omnibus & singulis Monasterium, ac ejus hospitalia, præceptoris, domus, & alia membra, dependentiis atque Confraternitatibus, ad id per præfatum Ludovicum modernum, & pro tempore existentem Abbatem, seu Conventum Monasterii huiusmodi, vel personam, seu personam ad id ab eo, vel ab eis deputatis, ad eorum beneplacitum in scriptis designanda & specificanda, juxta ipsius decreti Concilii Tridentini formam & tenorem, ubilibet gentium uti, frui, & gaudere ipsique fideles indulgentias, & alias Apostolicas gratias sibi propterea concessas consequi liberè & licitè possint, quoad ea tantum quæ sunt in usu, & decretis dicti Concilii Tridentini non repugnant, Apostolica auctoritate tenore præsentium confirmamus, approbamus, & innovamus.

Quatenus suscipiantur revocari.

§. 4. Ac adversus quoscumque revocationes, cassationes, suspensiones, & limitationes, etiam per nos hætenus factas, in pristinum statum restitutum, reponimus, & plenariè juxta formam dicti Concilii reintegramus, necnon illis perpetuè firmitatis robur adjicimus, ac illa valida & efficacia, suosque plenarios & integros effectus sortiti, ac monasterio, hospitalibus, præceptoris, domibus, Confraternitatibus, & aliis locis & personis, sic ut præfertur designandis & specificandis, ac eorum personis suffragari.

§. 5. Et si quoscumque locorum Ordinarios, & alios Judices, quavis auctoritate fungentes, sublata eorum auctoritate, quilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi, & auctoritate, judicari, & definiti debere, ac quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus.

Et ita caris pro.

§. 6. Quocirca Venerab. Fratribus Archiepiscopo Casaraugustano, & Episcopo Venusino, sive eorum in spiritualibus Vicariis, aut Officialibus generalibus, ac dilecto filio Curie causarum Camere Apostolicæ generali Auditori per præsentem committimus & mandamus, quantum ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se vel alium, seu alios præsentem literas & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Ludovici, & pro tempore existentis Abbatis & conventus prædictorum fuerint requisiti solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciatis auctoritate nostra illos confirmatione, approbatione, innovatione, restitutione, repositione, reintegratione, & decreto, aliisque præmissis pacificè frui & gaudere, non permittentes eos, vel eorum aliquem, seu deputatos suos desuper per quoscumque quomodolibet indebitè molestari, perturbari, vel impediri, contradictores quoslibet & rebelles per sententias, censuras & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris remedia eadem auctoritate nostra, appellatione postposita compescendo, ac legitimis super his habendis servatis processibus, eisdem censuras & pœnas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus sit, auxilio brachii secularis.

Executio depurata.

§. 7. Non obstantibus præmissis, ac sel. record. Bonifacii Papæ octavi prædecessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus dietis (dummodo quispiam ultra tres dietas præsentium vigore non extrahatur) & quibusvis aliis Apostolicis, ac in Provincialibus & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus & ordinationibus, necnon juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, ac omnibus illis quæ in literis privilegiorum, facultatum, indultorum, & aliarum gratiarum huiusmodi non obstat concessum fuit, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

Contrariis derogat.

§. 8. Volumus autem quod transumptis præsentium manu alicujus notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus fides adhibeatur, & adhiberi debeat.

Transumptis crediti publici.

beat, quæ literis ipsius originalibus adhiberetur; si quibus forent, vel ostensa.

Dat. Romæ apud S. Marcum, sub annulo Piscatoris, die 19. Augusti 1565. Pontificatus nostri anno sexto.

1. Erectio Civitatis Piz, prope Arcem S. Angeli de Urbe, & privilegia in ea ædificantium, ac ad eandem translatio Conventus & Ecclesiæ S. Mariæ Transpontinæ nuncupatæ.

Similem, sed ætiorum privilegiorum concessionem dedit Sixt. V. ædificantibus & habitantibus in Burgo Felici Montis Quirindis, ut inf. in eius constitut. 103. Dum ad uberes. Et ante eos Alexander VI. ædificantibus in via Alexandrina, ut sup. in constitut. 8. Etiam universis.

P I V S E P I S C O P V S, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Romanum decet Pontificem Almam Urbem, in qua jussu DEI per Vicarium suum beatum Petrum Apostolorum Principem Sedes Apostolica ad omnium Christi fidelium commoditatem, ac religionis augmentum immobilis constituta, & copiosa tum ejusdem Principis, tum exuberantis illius gloriosi valis electionis, Cooperatorum sui, innumerabiliumque Christi Martyrum Sanctissimorum sanguine Domino suo consecrata existit, nimirum ut Ecclesiæ caput in ea potissimum Civitate foret, quæ principatum Orbis jampridem sibi vendicasset, & ad quam, tanquam supremam Orbis Christiani metropolim, communemque mortalium omnium patriam, & altricem, magnus undequaque populi fit concursus, non solum justitia, pietateque moderari, sed etiam ejus Pomerio ad populum ibi quotidie, Domino benedicente, non mediocriter augescentem recipiendum dilatato, novis subinde vicorum, regionumque additamentis ampliare.

§. 1. Cupientes igitur vestigiis felic. record. Leonis Papæ IV. prædecessoris nostri, qui suburbium quod Burgum S. Petri vocant, antea per Piz mem. Nicolaum III. & alios plerisque Romanos Pontifices, etiam prædecessores nostros, juxta præfati Principis Apostolorum Basilicam ad Curialium commoditatem institutum non mediocriter ornavit & ampliavit, illudque suo de nomine Civitatem Leoninam appellavit, inhærendo, pro ipsius Urbis decore, & ampliatione novam apud idem suburbium Civitatem constituere, populumque quo libentius ad eam inhabitandam, novisque ædificiis replendam se conferat, & in ea cum omni tranquillitate & commoditate, ærisque salubritate degere possit, paternis favoribus & gratiis invitare, post varia quæ in Vaticano, dictaque Leonina Civitate feliciter opera nostra jampridem consurgere noscuntur ædificia.

§. 2. Motu proprio, & ex certa scientia nostra, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, de Omnipotentis DEI gratia per nos in primis ad hoc supplicibus votis implorata, ad ejus laudem & gloriam, tractum illum inter vetera Leoninæ Civitatis incenia, & muros, propugnaculæque ab arce S. Angeli ad Palatium Apostolicum per nos nuper excitata interjacentem, quem etiam, ne ejus incolis repentinæ Tyberis inundationes, ærisque intemperies obesse possint, suggesta passim humo in altum elevari, cloacisque ad sordes eluendas aptis locis fulciri mandavimus, in Civitatem Piam similiter de nomine nostro nuncupandam, auctoritate Apostolica tenore præsentium perpetuo erigimus & instituimus.

§. 3. Et quoniam omne principium ab ipso Deo summo rerum opifice, civitatumque omnium præside atque custode, necnon beata & gloriosa, semperque Virgine DEI Genitrice MARIA, par est auspiciari, Conventum ejusdem B. Mariæ Transpontinæ nuncupatæ, Ordinis ipsius S. MARIE de Monte Carmelo, qui in dicta Civitate Leonina olim constructus reperitur, & quem pro fortificatione, struendisque aggeribus Arcis nostræ S. Angeli, & alia ad publicam utilitatem dirui, & solo

æquari expedit, cum suis Ecclesiæ, titulo, denominatione, fratribus & personis, capellis, capellanis, altaribus, officiis & beneficiis, necnon cura animarum illi imminente, fonte Baptismali, Sanctorumque reliquiis & indulgentiis in ea existentibus, ac fructibus, redditibus, proventibus, juribus, foundationibus, censibus, redditibus, & privilegiis universis, ad eandem Civitatem Piam eisdem auctoritate & tenore transferimus.

§. 4. Ita ut dilecti filii Prior & fratres illius, in eadem Civitate Piam similem curam animarum, habitatorumque ibi pro tempore degentium, cum omnibus honoribus, & oneribus Parochialibus Ecclesiis debitis, solitis & consuetis, habeant & exerceant, dictique habitatores Ecclesiæ Conventus translati hujusmodi pro sua Parochiali nanciscantur, & recognoscant, parochianique dictæ Ecclesiæ existant & nuncupentur. Ac iidem Prior & fratres omnibus, & singulis gratiis, favoribus, exemptionibus, & libertatibus, privilegiis & indultis quibus alii dictæ Civitatis Piz incolæ, & habitatores utentur, & quomodolibet gaudebunt, similiter uti, & gaudere possint.

§. 5. Et insuper ut devotio, non solum dictorum incolatum, sed etiam totius populi Romani ad dictam Ecclesiam visitandam & frequentandam augeatur, ultra alias indulgentias & gratias spirituales illi hæcenus concessas, de Omnipotentis DEI misericordia, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum suorum prædictorum auctoritate concessi, universis & singulis utriusque sexus Christi fidelibus verè poenitentibus & confessis, seu statutis à jure temporibus constitendi propositum habentibus, qui intra decennium proxime futurum annuatim dictam Ecclesiam in singulis Domini nostri JESU CHRISTI, ac ejusdem gloriosissimæ Virginis Matris festivitibus, ac etiam qui infra triennium proximum singulis Dominicis diebus antiquam præfatam nondum dirutam, seu post ejus demolitionem noviter construendam Ecclesiæ prædictas devotè visitaverint, & orationem Dominicam, ac salutationem Angelicam ibi ter recitaverint, quoties id fecerint, toties plenariam omnium peccatorum suorum remissionem misericorditer in Domino concedimus, & elargimur in forma Ecclesiæ consueta.

§. 6. Et insuper pro Conventu, ejusque Ecclesiæ de novo fundandis & construendis, aream, situmque convenientem arbitrio dilectorum filiorum nobilis viri Gabrili Serbelloni, dicti Burgi & militum nostrorum prætorianorum Præfecti, nostri secundum carnem fratris consobrini, & Horatii Nati, ac Hieronymi de Pichis Nobilis Romani, modernorum & pro tempore existentium ipsius Urbis Magistrorum viarum, assignari volumus, atque mandamus. Quibus etiam Priori & Fratribus pro satisfactione damnorum demolitionis Ecclesiæ bis mille scuta solvi & numerari jussimus. Antiquum autem Conventum & Ecclesiæ præfatorum situm, cum primùm dicta Ecclesia diruta fuerit, ex nunc prout ex tunc profanamus, & pro area, ac propugnaculis dictæ arcis ad profanos usus reducimus & convertimus.

§. 7. Vias autem, ac domus, palatia, cæteraque ædificia solita dictæ Civitati Piz in planitie æquali, quoad primum solare, ac altitudinem stillicidii grandarum tecti vulgariter nuncupati, frigidis, æstusque defendendi gratia, eodem pariter arbitrio construi & fabricari, ac ad publicam dictorum incolarum, & habitantium utilitatem & refrigerium ex Palatio Apostolico destinatis, vel aliis commodioribus aquis Fontem in medio dictæ civitatis excitari: Ludumque literarium, seu Scholam publicam pro pueris & adolescentibus gratis edocendis similiter institui & aperiri, Magistroque & Præceptori, qui literis & bonis moribus eos instruat, de honesto salario ex proventibus Gabellæ Studii Almæ Urbis assumendo, provideri statuimus & ordinamus.

§. 8. Et ut promptius & alacrius ad ædificandum omnes cujusvis gradus & conditionis alliciantur & invitentur, quibuscumque personis Ecclesiasticis, etiam quacumque dignitate fungentibus, ut pro ea quantitate, qua ibi ædificaverint, de rebus & bonis suis quibuscumque in Urbe, & alibi ubicumque locorum consistentibus, etiam quæ sub nomine spoliatorum Cameræ Apostolicæ debitorum comprehenduntur, ultra ædificia præfata restari,

Bis que Fratribus concessis omnia privilegia habitantibus in Civitate Piam concessa.

Et eandem Ecclesiam visitantibus, &c. Indulgentias concessit.

Et novam Ecclesiam ædificari jubet.

Et dictam Civitatem Piam Fonte & Ludoliterario ornari mandat.

Ecclesiasticorum ibi ædificantium privilegia. Tu vide cost. 117. Pii V. Quæ ordinat.

argum S. admodum or. Leo X. illud appellari dicitur Leo.

verò Piz. ad dictum argum aditari cepit. Burgo, ad Civitatem stiam nominari dicitur.

Conventum & Ecclesiam B. Mariæ Transpontinæ ad Civitatem Piam causa hic referat.

stari, & alijs disponere. Necno ipsis in infirmitate constitutis, ac etiam laicis, ut praefertur, aedificantibus, etiam in Alina Urbe, & Romana Curia praesentibus, dummodo per viginti dies supervixerint, quaecumque venalia dictae Curiae officia, etiam per procuratorem pro concurrenti facturum a se fabricarum huiusmodi resignare, ac cedere, & resignationes huiusmodi omnino admitti debere, & admittas ceteri per simplicem consensum desuper praestandum, ac suum plenarium effectum sortiri. Regularibus vero, ut domos per ipsos in dicta Civitate constructas personis, etiam incapacibus, etiam juxta privilegia montis Fidei de Urbe, & quae dilectis filiis illius Portionariis Montis nuncupatis concessa sunt, similiter concessa sint, & esse intelligantur, etiam inter vivos & causa mortis donare & relinquere, ac alias de illis disponere.

*Locorumque
piorum.*

§. 9. Ecclesijs vero & locis pijs quibuscumque, quae penes quancumque idoneam personam, aut aedem sacram, & in quocumque loco pecunias ad effectum illas in emptionem aliorum bonorum stabilium, in evidentem utilitatem convertendi depositas tenent, vel in futurum tenebunt, illas in domorum in dicta Civitate Pia aedificationem exponere, quae sic expositae in evidentem utilitatem ipsarum Ecclesiarum & locorum piorum cessasse & cedere censeantur.

*Laicorum
etiam & clericorum.
Tu vide d.
bullam Pii V.*

§. 10. Ac laicis, etiam conjugatis, & Clericis in ipsa Civitate Pia aedificantibus, quod pensiones super beneficiis Ecclesiasticorum fructibus, redditibus, & proventibus sibi assignatas, ad ratam decem scutorum pro quolibet centenatio per eos in fabricando pro tempore expenso recipere, retinere, & percipere, ac illas in quavis personas, etiam in mortis articulo, & prout eorundem Sanctorum Petri & Pauli, ac Pii nuncupati milites, juxta privilegia per nos, & praedecessores nostros sibi concessa, formamque eis traditam, etiam absque consensu dicta beneficia obtinentium desuper habendo, pariformiter transferre. Ita quod privilegia eadem sic aedificantibus laicis, etiam clericis, etiam Praelatis, & Religiosis concessa, ei communicata censeantur.

*Impudicam
mulierum
ibi aedificantium
legium, contra
confutur.
Leon. X. &
Clem. VII. &
Pauli III.*

§. 11. Impudicam vero, quas Curiales vulgus appellat, & aliae inhonestae mulieres, quae in dicta Civitate Pia ad minus pro scutis quingentis aedificaverint, tam de suis aedificiis huiusmodi, quam aliis earum bonis quomodocumque, etiam ex turpi quaestu acquisitis & acquirendis, similiter testari & disponere libere & licite valeant, nec tales mulieres testatae, vel ab intestato decedentes, aliquam partem Monasterio Converterarum de Urbe juxta dispositionem Leonis X. ac recol. mem. Clem. VII. & Pauli III. Romanorum Pontificum, etiam praedecessorum nostrorum, & eorum privilegia relinquere teneantur, sed dicta eorum bona libere & integraliter, tam ex testamento, quam ab intestato, ad earum haeredes pervenire debeant.

*Aedificia
ibidem constructa
confiscari non
possunt, juxta
privilegia
Montis Fidei.*

§. 12. Quodque domus & aedificia quaecumque per quosvis in dicta Civitate Pia pro tempore constructa, ex quocumque crimine & delicto, praeterquam haeresis, & laesae Majestatis confiscari non possint, ad instar privilegiorum Montis Fidei, sed eorum dominis & successoribus suis, perinde ac si delicta non commississent, perpetuo firma & illaesa remanere debeant, eisdem auctoritate & tenore perpetuo concedimus & indulgemus, &c.

*Domini fundorum
ibidem existentium
debent aedificare, aut
aedificari volumibus
solvant, nisi.*

§. 13. Ceterum ne in ipsa Civitate Pia aedificare volentes a fundorum dominis ullo modo retrahantur, etiam perpetuo statuimus & ordinamus, quod intra annum a data praesentium computandum, in quovis Civitatis Pia loco aedificare volentibus, domini fundi, si ipsi aedificare noluerint, seu se aedificare velle dicentes, nisi infra trimestre aedificare ceperint, fundum huiusmodi pro anno censu perpetuo ad rationem unius julii pro qualibet canna, dare & locare teneantur, & ad id compelli possint & debeant. Ipsi conductores, sive censuarii a solutione primi semestris, omnino liberi & exempti sint, & esse intelligantur. Quodque tam fundorum domini, quam conductores & censuarii infra sex menses a data praesentium a die locationis respectively computandos, fabricas huiusmodi omnino inchoare, & in fundo centum cannarum conductores mille, fundi vero domini quingentorum scutorum summas in fabricam exponere, & ita pro-

portionabiliter aedificare volentes, tam domini soli, quam conductores, pro situs quantitate, & ad ratam huiusmodi fabricare teneantur.

*Conductores
autem fundorum
autem
ma jura
affirmant
possunt.*

§. 14. Conductores autem praefati, eorumque haeredes & successores, quancumque sibi placuerit, eosdem fundos, etiam ad Ecclesias, Hospitalia, vel alia quaecumque loca pia quomodolibet pertinentes, juxta facultates sanctae mem. Sixti IV. & Alexandri VI. & Leonis X. etiam Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum, aucta decima parte census, affrancare, & se ab huiusmodi censu liberare, ac totaliter eximere valeant.

*Alii
vile
faciantur.*

§. 15. Praeterea qui in Civitate Pia aedificaverint, in venditionibus viridiorum, vinearum, & terrenorum in partibus Transiberim existentium, quoquo modo pro tempore faciendis, alijs qui in dicta Civitate Pia non aedificaverint, etiam si vicini retij, & bonorum venalium huiusmodi existant omnino, arbitrio tamen praefato, praefecti possint & debeant, prout & quemadmodum si jus congrui, seu protimeos ratione vicinitatis, communio- nis, vel alijs quomodocumque haberent, in quibus etiam qui prius aedificaverit, ceteris praefatur.

*Civitas
gaudet
nibus
legibus
tais
na.*

§. 16. Porro dictam Civitatem Piam, postquam constructa & aedificata fuerit, etiam ex nunc prout ex tunc regimini, administrationi, gubernio, & jurisdictioni ejusdem moderni & pro tempore existentis Praefecti, ad instar ipsius Civitatis Leoninae, aequae principaliter, & sine aliqua differentia subijcimus, eandemque omnibus & singulis privilegijs, honoribus, favoribus, gratijs, & facultatibus, necnon statutis & consuetudinibus, quibus dicta Civitas Leonina utitur, potitur, & gaudet, uti, potitur, & gaudere similiter aequae principaliter posse, dictamque Praefectum pro tempore existentem utriusque Civitatis, Leoninae videlicet, atque Pia Capitaneum, seu Praefectum principaliter denominari & describi debere volumus.

*Executio
dignitas
facultas.*

§. 17. Dilecto filio Vitellorio S. Mariae in Via lata Diacono Card. Vitellio nuncupato, moderno & pro tempore existenti S. R. E. Camerario, necnon ejusdem modernis, & pro tempore existentibus Praefecto, & viarum Magistris, Mox proprio, & ex certa scientia districte praecipiendo mandantes, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se vel alium, seu alios praesentes literas, & in eis contenta quaecumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte alicujus praedictorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, ac conductoribus, & aedificantibus, eorumque haeredibus & successoribus, ac omnibus & singulis alijs supra nominatis in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant, auctoritate nostra praesentes literas & omnia in eis contenta, ab omnibus, etiam sub poenis eorum arbitrio imponendis & applicandis, firmiter & inviolabiliter observari, illasque debite executioni demandari procurent. Nos enim illis & eorum cuilibet omnia & singula praemissa faciendi & exequendi, & quae in eis dubia inciderint, declarandi & interpretandi, ac tempus & tempora in praemissis prorogandi & moderandi, ceteraque in his, & circa ea necesse erit & opportuna gerendi, plenam, liberam, & omnimodam facultatem, & potestatem concedimus per praesentes.

*Decretum
irritum.*

§. 18. Necnon omnia & singula praemissa, valida & efficacia existere, suosque plenarios & integros effectus sortiri, & inviolabiliter observari, ac singulis supra dictis suffragari. Sicque in omnibus & singulis praemissis per Camerarium praefatum, & dilectos filios dictae Camerae Praesidentes, & Clericos, ac quoscumque Judices & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac ipsius S. R. E. Cardinales, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari & desiniri debere, ac quicquid secus super his a quocumque quavis auctoritate, scienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus.

*Clausula de
rogatoria.*

§. 19. Non obstantibus praemissis, ac quibusvis constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ac Camerae Urbis, & Basilicae praedictorum, & aliarum Ecclesiarum ac Monasteriorum, & Ordinum quorumcumque, necnon quibusvis alijs juramento, confirmatione Apostolica,

lica, vel quavis irritata alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, illis eorumque Superioribus, Magistratibus, ac etiam decessis filii Regulo Romano, sub quibusvis tenoribus & formis, ad quibusvis etiam derogationibus, derogationibus, aliisque efficacibus, & insolitis clausulis, ac irritantibus, & aliis decretis, in genere vel in specie, etiam motu & scientia similibus, ac de Apostolica potestatis plenitudine, etiam per nos, etiam consistorialiter, & aliis quomodolibet concessis, ac etiam pluries approbatis & innovatis. Quibus omnibus etiam pro sufficienti illorum derogatione, de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, individua & expressa, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum infererentur, presentibus pro sufficienter insertis, & expressis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter & expresse pari motu derogamus, ceterisque contrariis quibuscunque.

§. 10. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae erectionis, institutionis, translationis, elargitionis, prophanationis, reductionis, conversionis, ordinationis, concessionis, absolutionis, liberationis, subjectionis, mandati, praeccepti, indulti, statuti, decreti, voluntatis, & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incerturum.

Dat. Romae apud S. Petrum, Anno Incarn. Dominicae 1565. 10. Kal. Septembris, Pont. nostri anno 6.

Anno a Nativitate Domini 1565. indict. 8. die vero 7. Decembr. Pont. Sanctis. in Christo Patris, & D. N. D. Pii divina providentia Papa IV. anno 6. retroscripta litera Apostolica affixa & publicata fuerunt ad valvas Basilicae Principis Apostolorum de Urbe, Palatii Apostolici, Basilicae Lateranensis, ac acie Campi Fiora, necnon ad valvas Cancellariae Apostolicae, ibidem in omnibus & singulis supradictis locis respectivè, praesentium retroscriptarum literarum copia, ut moris est, affixis, per nos Bernardinum Andreucium, & Iulium Parinum, praelatos Sanctis. D. N. Papa, & sanctae Apost. Sedis Cursores, Philibertus Capuis Mag. Curf.

CII. Confirmatio & extensio jurisdictionis S. R. E. Cardinalis Camerarii, & Magistrorum Viarum Almae Urbis.

Hanc jurisdictionem a Pio V. ferè extinctam, restituit Gregor. XIII. in constit. 22. Quae publica, ubi plenè notabo. Et inde ista corrigitur bulla, in his quae ibidem disposita fuerunt.

PIVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Inter multiplices curas, quae mentem nostram undequaque sollicitant, illi summa ope jampridem incumbendum nobis esse statuimus, ut Almam Urbem nostram, perpetuam Vicarii Christi, spiritualisque imperii Sedem longè felicioribus, quam priscum illud temporale partum fuerat, auspiciis stabili, in communemque totius Christiani populi patriam, sicut bonis moribus, omnique virtutum genere perornatam, ita templorum & aliarum, tam sacrarum & publicarum, quam privatarum aedium, platearum, & viarum pulchritudine, necnon murorum, propugnaculorumque firmitate decoratam, ac etiam pomeriis suis longè, lateque prolatis, insigniter ampliata, cum Dominus huic nostrae peregrinationi modum duxerit imponendum, relinquamus: & ut haec votis nostris respondeant, eorum curam, sollicitudinemque egregiorum Civium prudentiae libenter committimus, qui sciant, velint, & valeant id muneris diligenter amplexari, & fideliter exercere.

§. 1. Dudum siquidem fel. rec. Sixtus Papa IV. praedecessor noster cupiens ipsius Urbis, &c.

Omittitur relatio hujus Bullae, quia eam habes sup. Etsi eorum.

Bullarii Magni Tom. II.

§. 2. Et succedente praesentem. Leo Papa X. etiam praedecessor, &c.

Omittitur etiam haec relatio, quia ipsa bulla non habet curam.

§. 3. Nos autem ejusdem Almae Urbis ornatu, ampliationi, decori, & pulchritudini, ac pulchritudine, non minus quam ipsi praedecessores consuluerant, quantum in nobis est, consilere, & quae ad modum illam Civitatem nostram Piam ampliavimus, incrementibusque ac propugnaculis munivimus, eam quoque ut munitam, ita etiam ornatam, ac speciosam reddere cupientes: eorundem praedecessorum vestigiis inhaerendo, similiter Motu proprio, & ex certa scientia nostra, ac de pari potestatis plenitudine singulas Sixti & Leonis praedecessorum eorundem literas praedictas cum supradictis, ac etiam aliis omnibus & singulis in eis contentis clausulis, ac inde secuta quaecumque, auctoritate Apostolica tenore praesentium perpetuò confirmamus, approbamus, & innovamus. Deventes eisdem literas in omnibus & singulis illarum partibus, etiam hic non expressis, etiam in quibus forsitan haecenus usu receptae non sunt, seu non esse dici possent, perpetuis futuris temporibus inviolabiliter, & ad unguem ab omnibus observari debere, ac omnes & singulos ad illarum observationem omnino teneri, & efficaciter obligatos existere & ceteri. Ac ad id opportunis juris & facti remediis, etiam per censuras & poenas in eisdem literis appositae, & inflictas cogi posse, & etiam debere.

§. 4. Praeterea cum non sine animi nostri displicentia intellexerimus, ea quae per praefatos praedecessores in praenarratis literis pro publico Almae Urbis commodo & honore ordinata fuere, contrariò fortiter effectum, quandoquidem licet juxta earum tenorem in praemissis, & forsitan certis aliis ibi expressis calibus, Camerarius, & Magistri viarum, qui pro tempore fuerunt, quamplures ad domos suas, vicinis se ibi aedificare velle dicentibus, seque id facturos, etiam cum obligatione promittentibus, vendendum coegerint, multi tamen emptores huiusmodi obligationibus per eos ad nova aedificia inchoandum, & perficiendum, seu jam constructa ampliandum, pactis, modis & formis, ac sub poenis in scriptis Camerarii, & Magistrorum viarum, juxta formam dictarum literarum promulgatis contentis non obstantibus, postquam dictas domos antiquis dominis ejectis habuerunt, nova aedificia per se promissa facere, seu jam constructa ampliare non curarunt, memoratas praedecessorum praefatorum constitutiones, & antiquos domorum dominos simul eludendo, & poenas praefatas damnabiliter incurrendo, indignitibus huiusmodi, ut par est, providere volentes, eisdem auctoritate & tenore statuimus, volumus, & ordinamus, ut qui infra sex menses a die publicationis praesentium promissiones per eos a viginti annis citra factas, & in futurum faciendas non adimpleverint, ac propterea poenas juxta formam dictarum literarum incurrant, manu Regia ad solutionem poenarum huiusmodi per Camerarium, & viarum Magistros praefatos cogantur, quarum poenarum una fabricae, seu munitioni murorum Civitatis nostrae Piae, & altera medietates Camerario, & viarum Magistris praefatis applicentur: & nihilominus ipsi elusores ad dictas domos pro eodemmet pretio, quo illas emerunt, primis dominis retrovendendum a Camerario & Magistris praefatis cogi possint.

§. 5. Et quum pluries haecenus sit in literis Sixti praedecessoris huiusmodi dubitatum, an domini vendere volentes deberent requirere vicinos super venditionibus domorum, plateolarum, sediminum, situum, vel casalenorum, ipsi vicinis contiguorum, per eosdem dominos faciendis, ad obviandum litibus, quae ex hac causa deinceps oriri possint, hac nostra perpetuò valitura sanctione statuimus & ordinamus, ut in futurum, si vicinus requisierit prius venditionem, seu vendere volentem super venditione domus, plateolae, sediminis, situs vel casaleni, si vicinus requisierit, semper ad hoc ut venditio aliis quam vicinis facta vel facienda, valida sit, sumque fortitatur effectum, venditor, si vicinus requisierit, per unum, si autem facta diligentia personaliter reperiri commodè non poterit, per duos ex Mandatariis, vel nostris Curso-ribus domi dimissa copia, in absente vero per edictum publicum

Leo etiam X.

Hic Pont. confirmat d. d. Sixti IV. & Leon. X.

Præfatisque terminum ad aedificandum illis qui aedificare promiserunt, & sub tali pretio vicinorum domos sibi reddere fecerunt.

Declarat etiam venditiones domorum, &c. semper intimandas esse vicinis. Tu vide Gregor. XIII. constit. rit. in rubr. §. 8. & seq.

in p. 6.

in p. 6.

in p. 6.

in p. 6.

in p. 6.

in p. 6.

in p. 6.

in p. 6.

in p. 6.

publicam requirere, vel requiri... teneatur, an ipse... hujusmodi... non vicinum, verè & non...

Vicini quo post intimacione adm... plera debent hic expressa. Tunc de Gregor. X. III. §. 9. & seq.

§. 6. Quia quidem requisitione, seu intimacione, per venditorem, seu emptorem sic facta, si vicinus, aut vicini, si plures fuerint, intra quindecim dies non acceptaverint, & summam cum emptore, seu emere volente non vicino conventam non promiserint, & de fabricando ad certam summam arbitrio Magistrorum viarum, sub certa poena eisdem Magistris benevisa, se non obligaverint, & deinde intra alios quindecim dies dictam summam realiter & cum effectu, si verè & realiter in primo instrumento, vel contractu fuerit soluta, non solverit, & si nondum fuerit soluta, omnia in eodem primo instrumento, vel contractu, aut obligatione vel conventionem contenta non adimpleverint, tunc venditio aliis quam vicinis facta, vel facienda hujusmodi, firma & valida remaneat. Sin verò præfata intimatio modo quo supra facta non fuerit, tunc venditio juxta præfatarum Sixti prædecessoris litterarum formam, facta pro vicino intelligatur. Et si prædicta intimatio facta non fuerit, volumus quod ad rescissionem primi instrumenti hujusmodi venditionis, unusquisque vicinorum prædictorum semper & quodcumque admittatur, nec illi via sit præclusa, nisi post annum à die scientiæ venditionis, quam scientiam declaramus sufficere tantum in generali, nempe scire jam fuisse venditam, etiam quod pretium & alie qualitates fuerint ignorata.

Vicini quoque præfatos esse inquilinis declaras.

§. 7. Et concurrentibus in cujusvis, seu quorumvis domorum, plateolarum, sediminum, situum, & casalenorum emptione, inquilino & vicino, ipse vicinus eidem inquilino, ac aliis, servata præinsertarum litterarum forma, omnino semper præferatur, & præferri debeat.

Simulatasque venditiones annullat, & contrahentibus penas imponit.

§. 8. Et ad obviandum simulationibus & fictionibus, quæ plerumque in similibus instrumentis venditionum, etiam forsan ad eludendum hujusmodi nostras, & nostrorum prædecessorum ordinationes, inter venditores & emptores, præcipue exprimendo majus pretium in instrumento quam verè & realiter sit solutum vel conventum, intercedere consueverunt, volumus quod venditiones, in quibus hujusmodi simulationes, præsertim circa pretii quantitatem intervenierint, omnino nullæ sint, & nihilominus tam pretium per emptorem solutum vel promissum, quam res sic vendita, ad nos & Sedem Apostolicam eo ipso devolvatur, pro una Fabricæ Civitatis nostræ Pie, seu illius mutorum, & pro altera medietatibus Camerario & Magistris præfatis irremissibiliter applicanda, prout ex nunc applicamus.

Confirmat etiam quascumque P. B. constitutiones, editas circa officium, & facultates Magistrorum viarum. Et dubias in ornatum Urbis interpretari decernit.

§. 9. Et insuper pro majori officii dilectorum filiorum Horatii Nari, & Hieronymi Pichi, modernorum & successorum suorum pro tempore existentium Magistrorum viarum dictæ Urbis dignitate simul & auctoritate, ac ad obviandum cavillationibus, quæ in dies super eorum officio, & privilegiis, ac facultatibus suis subinde emergere possent, omnia & singula, ac quæcumque privilegia, facultates, gratias, prærogativas, & indulta Magistris Viarum Urbis, eorumque officio hujusmodi per præfatos, & quosvis alios Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac etiam per nos, & dictam Sedem hætenus quomodolibet, & specialiter per unam Motus proprii schedulam à pie mem. Paulo Papa III. similiter prædecessore nostro editam, incipientem (inter alias innumerabiles & graves) concessa, in primis, & ante omnia eisdem auctoritate & tenore approbantes, similiter perpetuo statuimus, ordinamus, decernimus, & declaramus, quod quælibet pars & clausula, sive constructio, tam prædictorum per Sixtum & Leonem, ac Paulum, ac quorumvis aliorum per quoscumque alios Romanos Pontifices prædecessores, & etiam respectivè successores nostros, ac nos & Sedem eandem editarum, & quodcumque edendarum litterarum, & etiam pari motu signatorum rescriptorum, officium & facultates Magistrorum viarum Urbis hujusmodi quomodolibet concernenti, & respicienti-

tium, ac ubi sensus erit, vel videbitur esse dubius, semper in dictæ Urbis favorem, & ornatum intelligantur, accipiantur, & interpretentur, ac intelligantur, accipi, & interpretari, & ita à Camerario & Magistris præfatis, in causis coram eis vententibus, judicari & definiti debeat, jusque ipsum in literis & scriptis præfatis, si opus sit, favorabile, non autem odiosum sit, & esse censetur, & etiam ad effectum præfatum casus dicatur comprehensus, potius quam extensus, quacumque interpretatione, sensu, intelligentia, opinione, aut alia re in contrarium quomodolibet faciente non obstante.

§. 10. Præterea ne fabricare, suaque ædificia ad Urbis ornatum ampliare volentes, propter loci defectum, cum interdum domos vicinas locari solitas, quas eis vigore litterarum prædictarum emere liceat, non habeant, sed domus ipsæ vicinæ à propriis illarum dominis sint habitatae, à suo proposito abstrahantur, & non possint propter situm carentiam fabricas, & palatia, sive domos, ut aiunt requadrare, ideo statutum dicti Sixti prædecessoris super domorum locari solitarum dominis, ad illarum venditionem vicino, seu vicinis fabricæ, domumque, seu domos suas ampliare volentibus faciendam compellendis, ut præfertur editam, ad quascumque domos, hortos, terrena, etiam per proprios eorum dominos inhabitari solita, casu quo videlicet vicinus palatiû, aut aliquam magni momenti fabricam, domum, hortum, seu terrenum vicini à duobus lateribus ad minus circumdantem, & domus, horti, vel terreni vicini pretium, seu valorem quadruplo excedentem inchoaverit, seu inchoatum perficere voluerit, etiamsi tales domus, horti, & terrena quorumvis Monasteriorum, Ecclesiarum, vel Hospitalium, vel aliorum piorum locorum, extra tamen septa Monasteriorum, Ecclesiarum, aut piorum locorum hujusmodi, dictisque Monasteriis & aliis locis piis minime contigua existant, ita quod statutum Sixti hujusmodi non solum in locari, sed etiam casu prædicto in per proprios eorum dominos habitari solitis domibus, hortis, & terrenis locum omnino habeat, & ad unguem observari debeat. Ac domini domorum, hortorum, & terrenorum ipsorum, etiam per eos habitatorum, ad illorum venditionem vicino, seu vicinis hujusmodi fabricam construere, seu perficere volenti, seu volentibus, & etiam in domo fabricanda, seu amplianda non habitantibus, nec habitate solitis, per Camerarium & Magistris viarum præfatos pro pretio æstimando, & plus decima illius parte, & alias juxta litterarum Sixti & Leonis hujusmodi formam & tenorem faciendam arbitrio dictorum Camerarii, & Magistrorum, per eos etiam manu regia cogi & compelli possint.

Vicini fabricas volentes decerni alios vicinos locari solitas, non, debent. Tunc de Gregor. X. III. §. 9.

§. 11. Et insuper Sixti prædecessoris statutum casalena per plures pro indiviso possessa, & in maximum Urbis detrimentum plerumque diruta vel discooperata, ita quod ipsi omnes consortes eorundem casalenorum possessores ad dicta casalena restaurandum, & cooperiendum, ac inibi Magistrorum præfatorum arbitrio fabricandum, vel si, & prout eisdem Magistris melius videbitur, uno vel pluribus ipsorum consortium fabricare volenti, seu volentibus, reliqui consortes fabricare nolentes vel differentes, ad suas portiones consorti, vel consortibus fabricare volenti, seu volentibus, pro pretio per peritos æstimando vendendum, & consors, seu consortes fabricare volens, seu volentes, ad portiones prædictas emendum, aut si nullus ipsorum fabricare voluerit, ipsi omnes ad dicta casalena vicino, seu vicinis domorum contiguarum pro pretio, ut præfertur, æstimando vendendû, ac idem vicinus, seu vicini ad illa emendum per Camerarium & Magistris præfatos eorum arbitrio, etiam manu regia, sub penas sibi benevisis respectivè compelli possint: & nihilominus contravenientes caducitatis, & alias in præsentibus appositæ penas incurrant, perpetuo extendimus & ampliamus.

Idemque variè in casibus

§. 12. Et cum multæ viæ in eadem Urbe jam pridem de novo inchoatæ imperfectæ remaneant, ac in pluribus earundem viarum locis non solum illæ domus, sed ne parietes quidem, seu muri constructi reperiantur, & vagiis in locis domus ad invicem divisæ, distantes, separatae & truncatæ remaneant, in eisdem Urbis non modicam deformitatem, & locorum eorundem deturpationem,

Domus que tam diu restant, quæ diruendas pro constructis vicinis & plateis reparandis decernit.

PIRES QVARTVS.

& (quod prius est) in dictis locis sic desertis, sordes, & immunditie passim proficiantur, nos huiusmodi incommodis obviare cupientes, volumus & ordinamus, ut in omnibus & singulis huiusmodi locis unusquisque dominus, sive directus, sive utilis, in domo a se possessa, vel casaleno sic truncata, vel truncato, aut in situ, vel solo, aut alio loco suo proprio, saltem muro, seu pariete claudere, illamque, illud, vel illum infra sex menses a die publicationis presentium pro tempore faciendae: in domibus vero de novo incidendis, pro viis, seu plateis construendis infra sex menses a die integre satisfactionis, a Magistris vel aliis ipsis dominis domorum factae componandos, muris, seu parietibus, saltem usque ad primum solare, includere debeat, & teneatur sub poena ad arbitrium eorundem Magistrorum viarum imponenda per quemlibet contravenientem, eo ipso toties quoties contraverit incurrenda. Et si loca ipsa sint censuaria, sive emphyteutica, & Ecclesiis, Monasteriis, seu aliis locis, vel personis quibusvis respondentia, ipsa dictis sex mensibus elapsis, ad suos directos dominos cum eodem onere fabricandi, seu muro claudendi, dummodo si personae Ecclesiasticae sint, eorum liberationem, sive affrancationem juxta formam praedictarum literarum faciendam non impedierint, devoluta sint, & esse censentur: etiamsi domus, situs, & casalena praedicta sint Ecclesiarum, Monasteriorum, seu piorum locorum quorumcumque. Et ita per quoscumque iudices iudicari debere mandamus. Possint tamen dicti viarum Magistri eundem terminum sex mensium pro qualitate locorum, & personarum, ubi eis videbitur, protogare.

§. 13. Et nihilominus ex nunc quibusvis locorum praefactorum inquilinis, seu affectuatis, ne facta prius ipsis simpliciter dictorum Magistrorum inhibitione, & locorum eorundem pensiones vel censibus dominis suis sub poena iteranda solutionis persolvant, sed eas & eos, etiam invitis dominis, in expensis pro praemissis necessariis convertant, & muros ad dictam altitudinem, si fat erit, perficiant, donec, & quousque in eisdem locis, ut praefertur, fabricatum fuerit, inhibemus pariter & interdiciamus, quodque deinceps domini conductoribus ipsis illas bonas facere teneantur, & in eventum contravenientis, ac soluta per ipsos inquilinos, seu conductores pensione, & dicto pariete ad minus usque ad primum solare non perfectum, eisdem inquilinos, seu conductores de suo proprio ad dictam constructionem teneri, & obligatos esse volumus, & etiam declaramus.

§. 14. Et in domibus ita incisis, sive de novo incidendis earum domini per nos ita sint gravati ad fabricandum, vel muro claudendum, ut praefertur, ad minus usque ad primum solare, & multoties ipsi domini inhabitantes ex hac causa maximam recipiant incommoditatem, cum ex ipsa incisione domus ipsorum remaneant incommoda, idcirco in casu & casibus praefatis, ubi domus per dominos inhabitata pro viis, seu plateis construendis incisa fuerint, & sic incommoda effecta & resarcita, ibidemque intra sex menses, vel postea fabricatum fuerit, domos contiguas, etiam per dominos inhabitatas, qui non fabricaverint, praefatis dominis qui fabricaverint, sic domos incisas dominos praefatos vicinos, etiam habitantes, ad vendendum pro pretio per duos peritos, & in eventum discordiae, per Magistros praefatos aestimando, & plus decima illius parte, ut praefertur, per Camerarium & Magistros praefatos eorum arbitrio, etiam a tribus lateribus domos vicinorum non circumdantes, nec duplum, nec triplum in valore excedentes, manu regia compelli posse volumus, & etiam mandamus.

§. 15. Cumque tam in de Populo, & de Portugallo, ac Sanctissimae Trinitatis, & Piae nuncupatis, quam aliis dictae Urbis viis, quamplurimi situs, seu praedia reperiantur muris, domibusque omnino vacui, quo fit ut viae ipsae lateribus sterni, seu pavimentari, & ad ornatum reduci nequeant, pariter sub poenis praefatis volumus, statuimus, & ordinamus, quod situm praedictorum domini infra eisdem sex menses in dictis sitibus, vel muros, ut praefertur, vel aedificia construdere, seu construere facere debeant & teneantur. Ita quod lapsa sex mensiu termino praefato Magistri viarum situs praefatos, in quibus, ut praefertur,

fabricatum non fuerit, quibuscumque personis, ac pro pretio reperibili, locare & concedere, seu in alio modo & Magistris ipsis melius videbitur, situs ipsos quibuscumque personis pro pretio huiusmodi in omnibus eorum depositariorum ad effectum illud potinodum dominis dictorum situum consignandi, facta tamen per dominos praefatos ratificatione venditionis praefatae per Magistros factae, & datis idoneis cautionibus in forma, juxta formam Statutorum Urbis deponendo vendere & alienare libere & licite, ac valide etiam, possint ad effectum praedictum.

§. 16. Et quoniam in Alma Urbe quamplurimi ad sunt viculi latitudinis duorum vel trium palmorum, aut circa, in quibus variae sordes & immundities continud inijciuntur, & muri circumcirca exilentes putrefactione corrupti, secorem cum pestiferi & mali aeris generatione inducunt, adeo ut tempore procedente dicti muri corruant, & collabatur, & collapsi ejiciantur, ut deinceps unicus murus pro utroque latere domorum contiguarum inserviat, sub eisdem poenis, quod de cetero nemo, cuiuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, vel conditionis existens, in, vel super muris huiusmodi trabes, aut tigna, seu quid aliud apponere, caminos, vel quidpiam aliud construere, vel murum dicti viculi elevare, seu aliquod ibi aedificium fulcire, aut alias illi qui vel inutili queat nec debeat. Muratoribus vero quibuscumque, ne de cetero sub exilio a toto, Statu Ecclesiastico, & bonorum suorum confiscationis poena, in dictis muris pro illorum reparatione, aut de novo extruditione, manum & operam apponere, vel quicquam operis ibidem facere, seu fabricare audeant vel praesument. Et ulterius ad tollendos dictos muros & viculos, volumus quod ille ex vicinis, qui primus voluerit fabricare, possit (habita tamen a praefatis Magistris licentia, etiam absque alienius pretii solutione cuiquam faciendae) eosdem viculos sibi assumere, appropriate & vendicare, & super muro sui vicini tigna, lapides, camenta, & trabes, aliaque ad fabricam suam necessaria apponere, suamque fabricam de super adaptare, & ut dicitur apodiare, & alias eodem muro communiter cum vicino per eundem fabricare volentem medietate dicti muri ad altitudinem duorum peritorum per partes ipsas eligendorum, & in eventum discordiae per Magistros viarum taxandi.

§. 17. Et quia quamplurimae domus ejusdem Urbis quasdam parvas habent Cloacas, Clavichettas vulgariter nuncupatas, in viis publicis respondentes, & ab ipsis domibus aquam, & immunditias, in vias & loca publica evoventes, quibuscumque personis, ut infra eisdem sex menses sub dicta caducitate, & aliis poenis praefatis, tam cloacas, quam viculos praedictos, necnon quascumque latrinas, seu cantaras, & liccatoria, vulgo sciacquatoria nuncupata, & piscinas in vias publicas, & vicos suos viculos, aut plateas excentes, & respondentes obstruere, & si velint cantaras, in eorum cortibus, seu cortilibus, & cancis, non autem in, vel super viis publicis, seu plateis fabricare debeant, ita quod inquilini domorum, & locorum huiusmodi praemissa ex pecuniis eorum pensionibus, etiam in vitis dominis, & contra eorum voluntatem facere possint: & non facientes ad poenam arbitrio praefatorum Magistrorum viarum imponendam teneantur. Et nihilominus omnes pensiones decurtas, & praefatis dominis interim contra inhibitionem eis faciendam solutas consignare teneantur depositario dictorum Magistrorum viarum, ad effectum cloacas, aliaque praemissa claudendi, & cantaras, ut praefertur, faciendi, inhibemus, praecipimus, atque mandamus.

§. 18. Et cum in viarum, quae pro tempore sunt, constructione, ordinatione, & ampliacione, ac in domorum, casalenorum, & situum, sive partium eorum applicatione, seu venditione, in omnibus casibus supra dictis, & aliis quomolibet ex causis praefatis occurrentibus, interdum sit necesse domorum, seu locorum ad usum viarum huiusmodi incisorum, seu divisorum partes remanentes adjudicare, & multoties propter fideicommissa apposita dubitetur, ne lites & controversiae orientur, ad tollendum igitur litium materiam, huiusmodi fideicommissa ad effectum praemissorum sita tamen, quod ea quae fideicommissa subiecta erunt, sic adjudicentur,

Viculi quae inter domos existunt, appropriari occupari posse declarari ab eis qui ibi praesentibus fabricaverint. Ad hoc vide etiam eandem consilii Gregor. III. in § 3.

Et Clavichettas sciacquatoria, &c. in viis aquam evolvunt, obstrui debent.

Fideicommissa quoque declarata, non impediunt praemissorum executionem. Quod habet etiam ibid. consilium. Greg. XIII.

Inquilinis, ut dominus, et in domibus, et in casaleno sic truncato, et in situ, vel solo, et in alio loco suo proprio, et in viculis, et in cloacas, et in latrinas, et in piscinas, et in cantaras, et in sciacquatoria, et in fideicommissa, et in lites, et in controversiae.

quod preterea in tot bonis stabilibus reuerti-
antur, que bona remaneant eidem fideicommissi subiecta
eodem modo, prout dicta bona sic ad iudicia antea sub-
iecta erant) penitus & omnino tollimus, cassamus, &
amouemus, illisque ad hunc effectum sufficienter, & ex-
pressè harum serie derogamus.

*Canneta
etiam & vi-
ridaria ad
cultura re-
ducuntur. in
§. 19.*

§. 19. Et cum Urbs ipsa edificii, & viridariis ornata,
& splendida esse debeat, intus verò, & extra, ac prope il-
lam adsint quamplurima canneta deformitatem Urbis
generantia, ac si que serenitatem & salubritatem, ac cla-
rum fluminis conspectum impediunt, & etiam male
agendi opportunitatem, locumque subministrantia, quod
quicumque, tam extra portum & quinquaginta can-
narum distantiam prope, quam intra mœnia eiusdem
Urbis, necnon etiam in Angelica, & versus flumen in
Pontis Milvii viis nuncupatis, ac per viginti cannarum
distantiam iuxta quascumque alias vias publicas canneta
habent, illa, ac omnia canneta intus Urbem existentia,
præterea quæ sunt extra vias publicas in locis abscondi-
tis, seu remotis infra præfatos sex menses, sub pœnis
prædictis funditus extirpare, evellere atque tollere, ac
ad terrenum & cultura vinearum, seu viridariorum re-
ducere debeant.

*Prata etiam
si a prope via
Angelicam
ad canna
vel horti re-
ducunt. prohi-
bit.*

§. 20. Necnon cum Angelicam, ac Castelli nuncupatas
vias, per vineas & prata, ad maximum Civitatis nostræ
Pis per nos noviter constructæ ornatum fecerimus, in-
tellexerimusque quod non nonnulli prata prædicta ad
canneta, vineas, ac hortos facienda impudenter claudere
cogitant. Ideo quod nullus in posterum, etiam si pro-
prietarius existat, dicta prata ad alium usum, præterquam
ad pascua, fœnumque colligendum, destinare possit.
Quodque omnes & quicumque, qui ab eo tempore, quo
divina favente clementia ad summum Apostolatus apicem
assumpti fuimus, huiusmodi prata restrinxerunt, ac ibi
vineas, canneta, sive hortos fecerunt, ad illa in pristini-
um statum, nempe ad pratum reducenda, per Came-
rarium, & viarum Magistrum præfatos cogi & compelli
possint & debeant, præcipimus & ordinamus.

*Horti que
ibi facti,
præterquam
carcioforum,
ad pratorum
& vinearum
usum reduci
mandant.*

§. 21. Et similiter quia horti prope Urbem consiten-
tes propter aquarum irrigationem, malum & pestiferum
solent generare aërem, & maxime in Burgo nostro S. Pe-
tri, ac dicta Civitate nostra Pia, ad cuius ornamentum,
decorum, & aëris salubritatem summopere intendimus.
Desiderantes igitur, ut quemadmodum dictam Civita-
tem Piam muris & propugnaculis cinximus, & ab hosti-
libus offensionibus securam reddidimus, ita quoque aë-
ris salubritate non careat, statimus quod omnes horti
existentes in pratis extra portam Angelicam, (exceptis
duntaxat cardorum, vulgò carcioforum hortis, in qui-
bus aquarum irrigatio nullo modo fit) penitus tollantur
& aboleantur, ac ad vinearum & pratorum usum redu-
cantur, sub caducitatis quoad dominos, & quoad inquil-
inos, seu affluarios, sub exilii, & bonorum confiscatio-
nis, aliisque dictorum Magistrorum viarum arbitrio in-
fligendis pœnis.

*Scalas quo-
que vias Ur-
bis impedi-
tes de catero
ferri prohibet,
& factas tol-
li præcipit.*

§. 22. Et quoniam in variis Almæ Urbis locis viæ pu-
blicæ diversis modis sunt impeditæ, & inter alia à certis
foalis, & bastonis, ut vulgariter dicitur, factis, quæ multis
in locis vias publicas ferè per unam cannam & ultra oc-
cupant, in maximum earundem viarum præjudicium, &
obstaculum, aded ut duo currus concurrentes commode
pertransire nequeant. Idcirco sub præmissis & aliis arbi-
trio Camerarii, & Magistrorum præfatorum imponendis
pœnis districtè præcipiendo mandamus, ut in posterum
nemo, quo minus via pro duabus thedis cocchiis vulga-
riter nuncupatis, concurrentibus, lata, spatiosaque re-
maneat, dictas scalas audeat ita componere, sed tantum-
modò duos vel tres palmos ultra januam excedere: fa-
ctas verò scalas præmissas, ad dictos duos vel tres pal-
mos infra eosdem sex menses sub similibus pœnis redu-
cere & restringere unusquisque debeat. Muratores autem
ibi aliter operantes, exilii & bonorum confiscationis
pœnas incurere & exsolvere volumus.

*Ita hinc con-
suetudo congrui
ad vineas &
casalia intra
12. mill. ab*

§. 23. Præterea cupientes, non solum ipsam Urbem in-
terioriorem, sed etiam illius suburbia, & circuitum, ac vine-
as decorari, cum nobis innotuerit nonnullos pulchras
& delicias vineas, ac possessiones facere & ampliare

volentes, à vicinis illis terrenum, vineas, locari tamen
seu ad medietatem fructuum, vel alias dari & concedi so-
litas, ad id vendere volentibus impediri, præfatis Came-
rario, & viarum magistris, quoscumque sive seculares,
sive Ecclesiasticos, etiam si Monasteria quorumvis, etiam
Mendicantium Ordinum, necnon Ecclesie, Hospitalia,
aut alia pia loca fuerint, terrena, vineas, aut canneta, locari
tamen, aut ad medietatem fructuum, vel alias, ut supra da-
ri solita, ab una, non solita verò locari à tribus, seu duabus
partibus circumdata, extra tamen septa Monasteriorum
eorundem habentes vel habentia, ad illorum in toto vel
in parte, etiam pro viarum directura, & accommodatione
facienda, arbitrio dictorum Camerarii, & Magistrorum
venditionem vicinis illa sic circumstantibus, & ampliare
volentibus, pro iusto & rationabili pretio per duos peri-
tos per partes eligendos, & in eventum discordiæ, per
præfatos Magistros, habita dictorum electorum relatio-
ne, æstimando faciendam, etiam manu Regia, cogere
possint & debeant, etiam si loca ipsa non sint vel fuerint
locari solita, & absque ulla difficultate id eam proce-
dere volumus in vinea, canneta, vel terreno sic convi-
cino, ubi domus commoda pro domini habitatione non
fuerit, concedimus & ordinamus. Necnon huiusmodi nos-
tram ordinationem, non solum ad vineas, sed etiam ad
casalia intra duodecim milliaria ab Urbe consistentia, ad
dictæ Urbis ornam, & commoditatem dominorum cas-
salium extendimus, ac extendi debere præcipimus & mada-
mus. Cumque intellexerimus multa casalia magnæ quã-
titatis rubrorum habere incorporata nonnulla, terrarum
portiones, aut petia modicæ quantitatis pedicæ vulgari-
ter nominata: volumus etiam & ordinamus, ut quicum-
que casale habuerit centum rubrorum, aut minus, & hoc
maximè ubi aliquod nobile, sive commodum ædificium
pro habitatione existat, & aliquam pedicam vicinam &
contiguam habeat, si ab uno latere tantum rubra centum,
decem: & si à duobus, viginti: si à tribus, triginta: & si
casale excedat summam centum, ad dictam ratam, ut fu-
pra. Et si aliquod etiam multorum rubrorum casale in
alio incorporatum existat, videlicet cum aliqua lingua,
quatenus dicta lingua sit incorporata, illam sibi arbitrio
dictorum Camerarii, & Magistrorum pro tertio per peritos
æstimando, & aucta decima parte plus vendicare possit.

*ubi extra
ad quos
de ratione
p. 11.
p. 12.*

§. 24. Et insuper eisdem viarum Magistris, ut quos-
cumque ad scalas quilibet extra domos, & in viis, seu
plateis publicis existentes, quarum præsertim in Re-
gionibus Transiberinis, & Trivii, maxima adest copia, &
quæ vias publicas non parum impediunt & occupant.
Necnon ad mœniana, alias curritoria lignea, mignani vul-
gò nuncupata, extra muros domorum multum vel modic-
um se porrigentia & eminentia, in vias publicas prospere-
tum habentia, infra annum à die publicationis præsen-
tium destruendum & tollendum arbitrio Camerarii, &
Magistrorum eorundem cogere & compellere. Necnon
domorum inquilinis, ut pensiones per eos pro tempore
debitas, etiam in vitis dominis retinere, & in expensas pro
destructione scalarum & curritorium huiusmodi neces-
sarias, absque eo quod ad iteratam dominis suis solutio-
nem teneantur, convertere valeant & debeant. Quinimo
inquinini ipsi dictas pensiones, donec scalæ & curritoria
huiusmodi ablata fuerint, post simplicem inhibitionem
eis faciendam suis dominis sub pœna solutionis dictis
Magistris viarum iteratò faciendæ nullatenus persolvere
possint, quod tamen unicuique ferrea, seu lapidea mœ-
niana, quæ vulgò arengherias, aut balauftos vocant, ha-
bere liceat impunè permittentes.

*Scalas
curritoria
quæ in
cas im-
tia su-
mandat.*

§. 25. Quodque quilibet infra annum prædictum suas
porticus, seu porticalia, penitus & omnino destruere, &
demoliri, aut muris claudere habeant, dummodo porticus
ipsæ non sint modernæ & insignes, iudicandæ & di-
gnoscendæ iudicio eorundem Magistrorum viarum. Illæ
verò porticus, quæ pro viarum dilatatione incidendæ
erunt, ita manere tolerantur, quousque per præfatos
viarum Magistros excisæ fuerint.

*Porticus
demoliri
aut muris
claudere
jubet.*

§. 26. Et præterea, quod inter casamenta, seu in locis
eiusdem Urbis habitatis non liceat cuique habere hortos,
seu viridaria sepibus conclusa, sed illorum domini sub
pœnis prædictis illa muris circumdare teneantur.

*Horti
casamenta
Urbis
conclusa
sub pœnis
prædictis*

lignos
verfi
publi
amove
dat.

§. 27. Omnesque pontes lignei per vias publicas trans-

tellos in
bus in
telli in

§. 28. Et ulterius omnes pontelli in quibusvis domibus

rium di
nem &
ationem
teris viis
Camerar
& Ma
et fieri
fuerit
ari pra-

§. 29. Et quoniam ad dictae Urbis decorem, & ornatum non parum cederet, si unaquaeque ars ab aliis artibus separata, & in unum collecta ac unita, suis loco & ordine collocaretur; & praecipue illa, quae ad vicum sic sparsa non est necessaria, cum artifices ipsius Urbis quasi absque ulla distinctione invicem confusi, absque maxima ordinis perturbatione, ornatusque & decoris publici praedicti habitare noscantur, qui, quorumque tabernae & officinae, si in suis quique locis, & vicis segregatis ordinarentur, tam Urbis ornatui, quam etiam illorum commoditatibus non parum consuleretur, ut omnis inter eos confusio amoveatur, & ipsi ab invicem iuxta species suas separati, in quantum poterit, decorem Urbis deferant, simul & commoditatem. Idem quod quoties, & postquam per Cameram & Magistros viarum huiusmodi Artium divisio & situatio statuta & ordinata fuerit, quicumque artifex, cujuscumque artis & exercitii in aliquo vico, via, aut platea dictae Urbis, ubi suae artis exercitium magis vigeat, & constitutum fuerit, ut praefertur, habitare voluerit, possit quemcumque alium cujuscumque alterius a suo directi exercitii artificem inibi commorantem, seu commorari volentem, expellere & ejicere, ac expelli & ejici facere, & in illius locationes, dummodo ad longum tempus, seu ad vitam, vel generationem non sint, factas subintrare pro eodemmet pretio, data tamen cautione de exercendo dictam suam artem in dicto loco ad minus per annum, & ultra, arbitrio Camerarii, & Magistrorum viarum praefatorum, exceptis tamen semper dominis in propriis domibus habitantibus. Et ad evitandas controversias, possint ipsi Camerarius, & viarum Magistri, semper & quaecumque arbitrio suo decernere & declarare, quae ars in uno loco magis vigeat, quam altera, ac etiam artificii inquilino sic pro tempore expellendo, unius mensis, aut longiorem ipsi Magistris benevisum terminum ad evacuandum praefigere. Et insuper fines, limites, & vicus, infra quos unaquaeque ars, & illius artifices suo ordine stare & consistere debeant, constituere & declarare, prout & quaecumque videbitur & placuerit, perpetuo statuimus, & ordinamus.

delario-
Cordam
&
inaris
artes
flumen
teri ma-

§. 30. Et quia aeris putrefactio non solum ex malis humoribus & immunditiis, sed etiam ex malis odoribus & foetoribus generatur, sicque ars Candelariorum diffusa per Urbem tetrum putorem reddens, multum noceat Civitati, idcirco quemadmodum artes vaccinatorum, seu coriariorum, necnon artificum chordas musicales ex animalium fibris facientium, malum reddentes odorem, ad fluminis Ripam separatae reperiuntur, ita & dictam Candelariorum artem, ut is putor exhalationem habeat, prope flumen, ad Sixti, sive quatuor capitum, aut Sanctae Mariae nuncupatos Pontes, ubi Camerario, & viarum Magistris praefatis magis videbitur expedire, infra mensum a die publicationis praesentium sub confiscationis omnium bonorum ipsorum Candelariorum, & aliis etiam in eorum personas arbitrio Camerarii & Magistrorum praefatorum infligendis poenis reduci, ac in locationes aliis personis ibi factas, prout eisdem Magistris videbitur, subintrare debere volumus & mandamus.

vias Vr-
nos am-
sili-
sed co-
lase-
sterni
v.

§. 31. Et quoniam Urbs ipsa nimium est humiditati subjecta, sicque in certis partibus silicibus strata humidior efficiatur: propterea omnibus & singulis muratoribus sub exiliis, aliisque pecuniariis, & etiam corporalibus dictorum Magistrorum arbitrio infligendis poenis, dominis vero sub ducentorum ducatorum, ut praefertur, applicandorum poena, ne deinceps viam silicibus sternere, seu aliquas silicatas ante domos suas facere audeant,

seu praefumant, inhibemus. Volumus autem, quod omnes viae ipsius Urbis coctilibus sternantur lateribus, una cum suis interlitiis, quas quidam vocant, piperino, tiburinis, aut siliceo lapide, arbitrio dictorum Magistrorum, nec sint aliquo pacto intervallatae, sed in unaquaque via sint omnes quidam ex piperino, tiburino, aut siliceo lapide.

§. 32. Et insuper praefatis Magistris viarum in perpetuum, & pro decore ejusdem Urbis, ac structura viarum principalium, praesertim intus & extra Urbem in via Flaminia, de Populo nuncupata, infra unum milliare dominos vinearum, & aliarum possessionum viis ipsis contiguum, ad muros & alia pro dictarum viarum principalium structura & decore, arbitrio Camerarii, & Magistrorum eorundem necessaria constituendum, fabricandum, & reparandum, vel ratam expensatum ipsos dominos, & quemlibet ipsorum pro praedictis, & eorum singulis respectivè quomodolibet tangentem, solvendum, & seu depositandum, prout ipsis Magistris videbitur. Et si aliquis, vel aliqui dictorum dominorum muros construere, vel alia, ut praefertur, facere, vel dictam ratam solvere recusaverint, praefati viarum Magistri pro celeriori expeditione ipsos dominos sic tenentes & morosos, ad suas vineas, sive possessiones, in toto vel parte alteri, seu aliis pro justo & rationabili pretio, ut supra dictum est, ultimando, vendendum, etiam manu Regia cogere & compellere.

Camerari-
que & Ma-
gistris dar
facultatem
cogendi do-
minos posses-
sionum com-
signarum
viis princi-
palibus ad
ibi struend-
muros, &c.

§. 33. Ac ad tollendas disputationes, iidem Camerarius & Magistri viarum, omnes & singulas, ac quascumque difficultates, & dubia, quae super praemissis, aliisque omnibus & singulis in praesentibus contentis, & descriptis, ac illorum sententia, intelligentia, vel significatione oriri quaecumque contigerit, interpretari & dissolvere arbitrio suo libere & licite possint & valeant, licentiam, facultatem, potestatem, & auctoritatem omnimodam impartimus.

Et dubia su-
per praemissis
rum intelli-
gentia eorum
arbitrio dis-
solvendi.

§. 34. Praeterea statuimus, & de novo etiam ordinamus, quod in causa sternendarum viarum huiusmodi praefati Magistri sint veri iudices & executores, ac ab eorum decretis & mandatis in hac parte, sicuti in causa mercedis, non possit quoquo modo, nisi facta actualiter deposito penes Notarium ipsorum Magistrorum in pecunia numerata, consignando postea auctori, vel restituendo reo, prout deinde per Camerarium, seu Viarum Praesidem, ad quem recursus fuerit, esset, vel erit iudicatum, appellari, vel recursus ad quemquam, etiam pro tempore existentes Camerarium, Clericos, vel praesidentes Camerae Apostolicae, aut quoslibet alios iudices haberi, sed mandata praefata executioni demandari debeant, non obstantibus quibuscumque significationibus per praedictos, vel quoscumque alios forsan faciendis.

In quibus
causis ab eis
non appellan-
tur.

§. 35. Et ut eorundem Magistrorum viarum officium in sua auctoritate & dignitate, prout decet, habeatur, illorumque mandata diligentius executioni demandentur, & causae super arte muratoria pro tempore nascentes sagacius & maturius, veluti per expertos, & pro minori partium dispendio decendantur, omnes & quascumque causas, lites, quaestiones, controversias, & differentias, tam inter quoscumque muratores, & fornaciarios, quam eos & quosvis alios artifices, aut alias, tam Ecclesiasticas quam saeculares personas super dicta arte muratoria, & rebus ad illam quomodolibet pertinentibus, ex nunc deinceps perpetuis futuris temporibus, tam activè, quam passivè movendas, cum omnibus & singulis suis incidentibus, dependentibus, emergentibus, annexis & connexis, ac toto negotio principali per praefatos Horatium Narum, & Hieronymum Pichum, modernos & pro tempore existentes Magistros viarum dictae Almae Urbis, qui conjunctim procedere debeant, simpliciter & de plano, ac sola facti veritate inspecta, etiam si, & quando eis videbitur, sine strepitu & figura iudicii, nullaque tela iudicialia servata, etiam manu Regia procedendo, audiendas, cognoscendas, decidendas, sineque debito tergiversandas esse, & fore decernimus, volumus, statuimus, declaramus & ordinamus. Non praedictum tamen, nec derogando praedictarum artium Consulatus, nec tamen quod a sententia ipsorum Consulum non possit ad aliquod aliud Tribunal appellari, nec recursus haberi,

Causaeque
artis mura-
toriae eisdem
Magistris
audiendi, com-
mittuntur ibi.

præterquam ad Magistros viarum præfatos, & dictæ Urbis Conservatores, seu Camerarium nostrum. Cum potestate citandi & inhibendi, quos, quibus, ubi, quando, & quoties opus fuerit, etiam per editum publicum, confilio summarie, & extrajudicialiter se non ruto accessu, vel absentia, aut latitatione, sub pecuniariis, aliisque ipsorum Magistrorum viarum, & Conservatorum respectivè arbitrio imponendis & moderandis pœnis. Et in eventum non partitionis, inobedientes pœnas ipsas incurrisse, unica tantum citatione prævia, declarandi, & ab eis exigendi: dictasque causas in quocumque statu reassumendi, omniaque alia & singula desuper necessaria, seu quomodolibet opportuna faciendi, dicendi, gerendi, exercendi, & exequendi. Ita tamen quod neque Gubernator, neque Vicarius dictæ Urbis, neque Curie causarum Camere Apostolicæ generalis Auditor, neque ejusdem Urbis Senator, nec Præfident Ripæ seu Ripette, neque (præterquam Camerarium nostrum dumtaxat) quicumque alius, vel alii ejusdem Urbis, vel extra eam ubilibet constituti iudices ordinarii vel extraordinarii, delegati vel subdelegati, aut quævis alia personæ, cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, vel conditionis existant, etiam si Cardinalatus honore præfulgeant, & etiam habeant privilegia, vel indulgentia, quod ipsi sint iudices vel protectores aliquarum Societatum, vel locorum, etiam piorum, aut causarum illorum Auditores, quatenus ipsi viarum Magistri in causarum hujusmodi cognitione prævererint, causas artis muratorie hujusmodi nullatenus, in toto vel in parte audire, cognoscere, decidere, seu se in illis quomodolibet, & quovis prætextu intromittere possint, neque debeant, & quicquid secus factum fuerit, irritum sit, & inane, ac pro infecto habeatur, & per prædictos viarum Magistros, si prævererint, ut præfertur, omninò revocari quomodocumque possit (salvo tamen quod Clerici & Præfidentes Camere Apostolicæ se in hujusmodi causis juxta Pauli III. litteras prædictas dumtaxat, & non aliàs intromittere possint) perpetuò committimus, & mandamus, ac eosdem Magistros viarum, causarum, & litium hujusmodi iudices, & executores speciales, & generales, ita quod in eis, ut præfertur, alio, & baste procedere valeant, constituimus, & deputamus. Salvo tamen recurso, si partes voluerint, ad ipsum Camerarium.

Et hanc esse in Camera recipi, & registrari mandatur.

§. 36. Mandantes propterea dilectis filiis Vitellotio S. Marie in Via lata Diacono Cardinali Vitellio nuncupato, moderno & pro tempore existenti Camerario, & Præfidentibus, & Clericis præfatis, quatenus statim visis præsentibus, nullo alio desuper à nobis, vel successoribus nostris, aut dicta Sede, seu aliunde cumque expectato mandato, omni mora, dilatione, & contradictione cessantibus, easdem præsentibus in dicta Camera recipiant, & admittant, ac in illius libris registrari mandent, illasque inviolabiliter, & ad unguem, in omnibus & per omnia perpetuò observent, ac ab omnibus & singulis observari faciant realiter, & cum effectu.

Clausulam præservari apponit.

§. 37. Ac præsentibus literas perpetuò durare & valere, perpetuèque roboris firmitate subsistere, neque de subreptionis vel obreptionis, seu nullitatis, aut quod præmissa, & quodlibet præmissorum non fuerint usu recepta, aut alio quocumque vitio, seu etiam intentionis nostræ, vel ejusdem Sedis, aut quovis alio defectu notari, vel impugnari, neque etiam per nos vel successores nostros, aut dictam Sedem revocari, alterari, suspendi, modificari, aut illis in aliquo derogari unquam posse.

Decretum irritans addit.

§. 38. Sicque in præmissis omnibus & singulis per quoscumque iudices & Commissarios, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, & ipsius Ecclesiæ Romanæ Cardinales, etiam Legatos de Latere, sublata eis quavis aliter judicandi & interpretandi facultate, judicari & definiri debere. Ac quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus & declaramus.

Executores deputat.

§. 39. Quocirca Venerabilibus fratribus nostris Ostien. & Portuen. ac Tusculan. Episcopis per Apostolica scripta Motu simili mandamus, quatenus ipsi vel duo, aut unus eorum, per se vel alium, seu alios præsentibus literas, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte eorundem Magistrorum viarum fuerint

requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis omnibus & singulis efficacis defensionis præstatio assistentes, faciant auctoritate nostra eosdem viarum Magistros approbatione, confirmatione, innovatione, singulis statutis, voluntatibus, ordinationibus, extensionibus, ampliationibus, mandatis, præceptis, inhibitionibus, interdictionibus, coactionibus, indulgentiis, commissionibus, deputationibus, decretis, declarationibus, revocatione, aliisque præmissis, juxta præsentium tenorem pacificè frui & gaudere. Non permitrentes eos, vel ab eis causam habentes, per Camerarium, Præfidentes, & Clericos præfatos, aut quovis alios quacumque auctoritate fungentes, contra præmissa, vel eorum aliquod quomodolibet indebitè molestari, inquietari, vel perturbari. Constatidiores quoslibet, inobedientes & rebelles per censuras & pœnas Ecclesiasticas, ac alia juris opportuna remedia, appellatione postposita compellendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Clausulam præservari.

§. 40. Non obstantibus præmissis, ac certa per nos dudum Motu simili edita super pœnarum per elusores, qui fabricas præmissas non fecerunt, nec faciunt, incursum ampliatione, impressioni librorum de ordine nostro à Civitate Venetiarum ad Urbem traductæ factæ, sive concessa, quam tenore præsentium, quoad præmissa omninò revocamus. Ac etiam nostra de non tollendo jure quæsito, necnon recolendæ memoriæ Pauli Secundi, & Pauli Quarti de rebus Ecclesiasticis non alienandis, ac alienatis recuperandis. Necnon Bonifacii Octavi, etiam Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum, de una & duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad iudicium non trahatur, necnon aliis quibusvis Apostolicis, ac in generalibus, Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis & eadem constitutionibus, & ordinationibus, ac Urbis & Curie Romanæ, ac Camere Apostolicæ, ejusdemque Curie Tribunalium, ac quarumvis Ecclesiarum, Monasteriorum, Hospitalium, & aliorum piorum locorum, necnon Ordinum, Consularum, & Societatum, ac universitatum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, styliis, usibus, naturis, decretis, capitulis, & etiam novis reformationibus, legibus Pontificiis & Imperialibus, sacris Canonibus, privilegiis quoque, indulgentiis, & litteris Apostolicis, illis, illorumque respectivè Populo, Civibus, incolis, & superioribus, ac tam supranominatis, quam quibusvis aliis personis, & etiam iudicibus Ecclesiasticis & secularibus, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus & insolitis clausulis, irritantibusque & aliis decretis, etiam motu & scientia similibus, vel ad quorumvis instantiam, in genere & specie, ac etiam consistorialiter, & aliàs quomodolibet concessis, ac etiam iteratis vicibus approbatis & innovatis. Quibus omnibus & singulis, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores, formas & decreta in eis apposta, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in eis tradita observata, inserti forent, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis aliàs in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat, motu & scientia similibus, specialiter & expressè derogamus, ac sufficienter derogatum fore & censeri volumus & decernimus. Necnon omnibus illis, quæ Sixtus, Leo, & Paulus III. prædecessores præfati in eisdem suis litteris non obtulere voluerunt, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per litteras Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem. Et quia difficile foret præsentibus ad singula quæque loca deferri, volumus, & etiam declaramus, quod illarum transumptis, seu copiis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & alicujus Prælati sigillo munitis eadem

eade, prorsus fides, etiam in iudicio adhibeatur, quæ præsentibus, si ubicumque forent exhibitæ, vel ostensæ, adhiberetur.

na & of-
public.
m habet

41. Et ne quispiam nullo unquam tempore præsentium ignorantiam præterdere possit, volumus, & eadem auctoritate decernimus, quod ipse præsentis literæ in Camera Apost. & Curie Capitoli valvis, ac in acie Campi Floræ de Vrbe, per aliquem ex Cursoribus nostris affixæ, copia illarum ibi dimissa, universos & singulos, quorum interest, intra mensem à die affixionis huiusmodi computandum, perinde afficiant, ac si illis personaliter intimatæ fuissent.

die pa-
si.

42. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis, approbationis, innovationis, decreti, statuti, ordinationis, applicationis, declarationis, extensionis, ampliationis, mandati, interdictionis, ablationis, cassationis, amotionis, revocationis, præcepti, intentionis, permissionis, concessionis, inhibitionis, impartitionis, commissionis, constitutionis, deputationis, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentate præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursurum.

An. 6.
1565. Aug.

Dat. Rom. apud S. Marcum Anno Incarn. Dominicæ 1565. decimo Kal. Septemb. Pont. nostri Anno sexto.

sciatio.

Anno à Nativitate Domini 1564. Indictione 8. die verò 5. mensis Decemb. Pont. Sanctiss. in Christo Patris, & D. N. D. Pii divina providentia Papa I. V. Anno 6. præsentis literæ Apostolica in quinterno foliorum in totum (computato præsentis) triginta duorum, publicè affixæ, & publicatæ fuerunt ad valvas Camera Apost. Curie Capitoli, & acie Campi Floræ, dimissi ibidem in locis præfatis respectivè, præsentium literarum copias, ut moris est, affixis per nos Bernardinum Andream, & Iulium Parinum prælibati S. D. N. Papa, & Apostolica Sedis Cursores.

Philibertus Capnis Mag. Curs.

III.

Approbatio plurimarum declarationum ad Regulam Fratrum Minorum Conventualium Ordinis S. Francisci, in eorum Generali Capitulo editarum, ad ipsius Ordinis reformationem:

Alia extant pontificia declarationes d. Regula, & nonnulla d. Ordinis reformationes, quas indicavi sup. in const. 5. Honoris III. Solet, supra, ubi plene notavi.

Alias Constitutiones ediderunt isti Fratres in Capitulo generali celebrato anno 1626. quæ Sanctiss. D. N. Urban. VIII. cæteris constitutionibus, istis novis repugnantibus abrogatis, approbavit, & Urbanas Constitutiones dictas confirmavit in Const. 118. Militantis, inf. tom. 4.

na A. D.
1565.

PIVS PAPA QVARTVS,
Ad futuram rei memoriam.

memin.

Edis Apostolicæ copiosa benignitas piis quarumlibet regulari sub castimonia Domino militantium personarum votis libenter annuit, & illis quæ pro earum felici statu & reformatione processisse comperit, ut illibata persistant, libenter Apostolici adjicit muniminis firmitatem.

sciatio

1. Sanè cum nos nuper considerantes quàm uberes fructus in Dei Ecclesia læcer Fratrum Minorum Ordo ab ejus institutione produxerit, & quantos in dies produxurus sit, si ad pristinam majorum suorum normam per novitatem, seu reformationem vitæ restitutus foret, quibusdà ex dilectis filiis nostris S. R. E. Cardinalibus, & præsertim dilectis filiis nostris Carolo tituli S. Præcedis Borromæo Protectori, & Ludovico tituli S. Cyriaci in Thermis Viceproteçtori ejusdem Ordinis, Presbyteris Cardinalibus Symoneta nuncupatis, ipsius Ordinis reforma-

tionem curantem commiserimus, quibus negotium ipsam tantæ curæ fuit, ut dilectum filium Antonium de Sapientibus de Augusta, ejusdem Ordinis Generalem, & Ministros, nonnullosque Fratres ejusdem Ordinis, tunc congregatos in eo Capitulo generali Florentiæ nuper celebrato, in quo idem Antonius in ipsius Ordinis Generalem ad triennium electus, & deinde à nobis ad aliud triennium, supplicationibus Ministrorum Provincialium dicti Capituli nobis humiliter portatis confirmatus fuit, ad nonnulla statuta, & ordinationes negotium hujusmodi concernentia edenda adduxerint, ac multa priori professioni adjunxerint, ac veterem disciplinam renovaverint, nihilque prætermiserint quòd ad exactam suæ professionis completionem visum fuerit opportunum, prout in publicis documentis desuper confectis plenius dicitur contineri.

Confirmatio
huius Pontificis,
ipsarum
constit.

2. Nos qui ipsum Antonium, petitione, supplicatione, & consensu dicti Capituli Generalis sponte acceptis, ad aliud triennium in ejusdem Ordinis Generalem deputavimus, statutorum, & ordinationum hujusmodi, de quibus certam notitiam habemus, veriores tenores præsentibus pro expressis habentes, cupientesque ut dictus Ordo, quem in visceribus gerimus charitatis, ad suum pristinum statum, seu vivendi normam reducat, suolique speratos longe uberiores producat fructus, Motu proprio, non ad alicujus nobis desuper hoc oblatæ petitionis instantiam, sed de nostra inca deliberatione, ac ex certa scientia, & de Apostolicæ potestatis plenitudine, quæcumque statuta, ordinationes, declarationes, electiones, & electionis hujusmodi modos, validationes, petitiones, supplicationes, concessionis, deputationes, prohibitiones, inhabilitationes, amotiones, dispensationes, omniaque, & singula in dicto Capitulo generali circa dicti Ordinis reformationem facta & gesta, auctoritate Apostolica tenore præsentium perpetuò approbamus, & confirmamus, illisque perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adjicimus, ac ea perpetuis futuris temporibus per quoscumque ipsius Ordinis Superiores, & alias personas, sub pœnis in illis adjectis inviolabiliter observari mandamus, ac omnes, & singulos, tam juris, quàm facti defectus, si qui forsan intervenerint in eisdem, supplemus, sicque per eosdem Superiores, & quoscumque ejusdem Ordinis Ministros, nunc & pro tempore existentes observari, & judicari debere, necnon quicquid secus super his à quòquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

Contrariis
derogatis.

3. Non obstantibus quibusvis Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, & ordinationibus, statutisque, & consuetudinibus ipsius ordinis, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis dicto Ordini, necnon illius Superioribus, Ministris, Conventibus, & personis, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, individua, & expressa, ac de verbo ad verbum mentio habenda esset, illorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, omniaque contra reformationem hujusmodi hæcenus concessa & edita revocamus, & annullamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud sanctum Marcum sub annulo D. P. A. 6. die Piscatoris, die 17. Septemb. 1565. Pontificatus nostri Anno 6.

Sequuntur ista Constitutiones Reformationis.

CAP. I

Regula, & vita Fratrum Minorum hæc est, scilicet Verba Cap. Domini Nostri IESU CHRISTA Sanctum

Evange

Evangelium observare, vivendo in obedientia, sine proprio, & in castitate.

1. Quod regula S. Francisci renovat professionem Evangelii.

Per hæc verba Seraphicus Pater noster voluit nos docere, quod regula, & vita quam profitebamur, non erant res nova, sed proculdubio renovata professio Evangelici instituti.

2. Declaratio super obedientia.

Vivendo in obedientia. Non solum Dei mandata, sed hominum etiam propter Deum exequendo. Nam & Christus Salvator noster factus est obediens usque ad mortem.

3. Super proprietate.

Sine proprio. Quia, ut dictum est in præfatione, Fratres Minores nunquam habuerunt quicquam quod possiderent, vel quo uterentur tanquam proprio: ita dicebat de seipso Christus, vulpes foveas habent, &c. Et de Apostolis scriptum est, multitudinis credentium erat cor unum, & anima una, nec quisquam eorum, quæ possidebat, aliquid suum esse dicebat, sed erant illis omnia communia.

Super Castitate.

Et in castitate. Quia B. Franciscus voluit Fratres suos cæteris præstare, jubens ut nedum mente & corpore casti essent, sed etiam ne haberent cum mulieribus suspecta consortia, & ne ingrederentur Monasteria Monachorum, prout infra dicitur. Duo in hoc capitulo notantur: Primum, ut vota illa obedientiæ, paupertatis, & castitatis inviolabiliter observentur, pro quorum executione ponuntur ordinationes, quæ continentur in sequentibus capitulis. Secundum, quod eo modo, quo B. Franciscus promittit obedientiam Beatissimo Domino Papæ Honorio, & successoribus suis, ita Fratres agnoscant, se subditos Romano Pontifici, & post ipsum Superioribus Ordinis, Generalibus, Provincialibus, Custodibus, Guardianis, &c. Hæc autem non ex sua voluntate solum, cum illis visum fuerit, sed maxime ex voto, quo adstricti sunt semper, & ubique.

CAP. II.

Verba cap. 2.

Si qui voluerint.

1. Declaratio super licentia recipiendi Novitios. Tu vide bullam 71. Sixti. Cum de, ubi notabo.

In hoc capitulo sunt tres articuli principales. Primus de recipiendis ad Ordinem Fratrum. Secundus de apostatantibus ab Ordine. Tertius de Fratrum indumentis. Circa primum ponuntur infra scriptæ constitutiones ex decreto Generalis Capituli. Non liceat alicui Conventui, vel loco, pueros ad Ordinem recipere, neque habitum illis dare, sine Generalis, vel Provincialis expressa licentia; quæ non detur, nisi prius de puerorum indole constiterit, & quod de Parentibus bonæ famæ orti fuerint.

2. Super eorumdem educatione, & castitate.

Novitii, qui sument habitum in quocumque Monasterio ante ætatem completam sexdecim annorum, mittantur statim à suo Superiore in certum Conventum, seu Seminarium, unum vel plura, quæ novitiatu vocamus. Qui separati sint à locis & habitatione professorum, atque ibi cum suis Præceptoribus, & Rectoribus à Capitulo deputandis morantes educentur, & instruantur in timore Dei, ac bonis disciplinis & moribus. Atque hæc de causa in quacumque Provincia ex custodia, ubi comode fieri poterit, multiplicentur dicti Novitii, & maneat ibi pueri usque ad ætatem dictam annorum sexdecim.

3. Super Cura Professorum non promovendum ad Ordinem.

Professi etiam, qui non fuerint in sacris Ordinibus constituti, quantum fieri poterit, sua loca, & certum præceptorem habeant, qui eandem curam, quæ de Novitiis habetur, de illis gerat. Neque hujusmodi professi per urbem, vel claustra vagari permittantur.

4. Declaratio super subventione laudanda à Conventibus natis.

Teneantur verò nativi puerorum, & professorum Conventus, iis Conventibus qui præfatos nutriunt, succurrere juxta taxam à Superiore imponendam.

5. Declaratio super occupatione Fratrum non literariorum.

Qui autem minus apti ad literas inventi fuerint, occupentur musica, & in servitute Conventuum, vel etiam in aliqua arte vitis religiosæ non contraria, ut puta in arte pictorum, tonforum, hortulanorum, & similibus.

6. Declaratio super destinatione servitiorum.

Et ubi non fuerint hujusmodi professi, intervant Fratres juniores, licet fuerint Sacerdotes: melius tamè esset, ut in quolibet Conventu induerentur aliqui laici, & illis provideretur de victu, & vestitu juxta concordentiam eorum status, quemadmodum in plerisque locis fieri consuevit.

Pueri non ad admittantur ad professionem, nisi post de-

clarationem sexuum annorum suæ ætatis expleto, juxta decretum Sanctæ Tridentinæ Synodi, juxta quam etiam ad sacros Ordines admittentur, non solum quantum ad ætatem, sed etiam quantum ad sufficientiam, & probitatem: ad Subdiaconatum quidem post annum vigesimum secundum, ad Diaconatum post vigesimum tertium, ad Presbyteratum post vigesimum quintum. Professionem verò in libro ad hoc deputato adolescentes & alii profecti volentes sua manu subscribant, quem librum singuli Conventus particulariter habere teneantur. Et qui professionem solemnem non emiserint, non possint promoveri ad sacros Ordines.

Is quoque tantum numerus Fratrum in singulis Conventibus, & locis admittatur, qui ex redditibus propriis Monasterii, ac consuetis elemosynis commodè possit sustentari. Nec ab eorum parentibus, propinquis, aut curatoribus aliquid ex eorum bonis, quocumque prætextu ante professionem accipiat, excepto victu, & vestitu pro tempore quo in probatione fuerint.

Fratres verò alterius Ordinis, aut etiam ejusdem Ordinis, qui tamen diversas habent observantias, seu vivendi modum, non recipiantur, nisi à Generali Capitulo, explorata prius eorum vita, & quod ab arctiori instituto non discedant, fuerint approbati.

Circa secundum, ubi dicitur, Et nullo modo licebit eis de ista Religione exire, &c. Licentia exundi habitum, aut subitus ferendi nulli omnino concedatur; sed nec morari cum habitu extra claustra sui Ordinis cuiquam permittatur, nisi forte apud aliquos Prælatos, aut alios, causa seditionis, aut prædicationis, seu alicujus pii operis, de licentia sui Superioris, juxta sess. 25. cap. 4. Et si qui hæc extra sunt absque licentia suorum Superiorum, revocentur juxta bullam D. N. Pii IV. revocatoriam privilegiorum, datam 13. Kalend. Martii 1564. Contumaces verò excommunicentur, & nisi paruerint, subjiciantur Ordinario puniendi. Qui verò de Superiorum licentia alicui Prælato, Principi, aut Universitati serviet, obedientiæ, & correctioni Superiorum subjaceant semper.

Nulli etiam licet exire claustra ejus loci, ubi de familia degit, absque licentia sui Guardiani, qui causam cognoscatur, & comitem illi pro suo arbitrio eligat: habeatur tamen ratio virotum insignium, & graduatorum. Neque alicui discedat ex Custodia sine Custodis licentia, ut cõstitutiones generales, & Benedictus XII. præcipiunt. De Provincia vero non nisi de Magistri Provincialis licentia, sive ejus Commissarii in scriptis obtenta, neque causa accedendi ad Superiorem Prælatum. Qui contrafecerit, ultra penam à sancta Synodo Tridentina statutam, etiã in Ordine pœna carceris per mensem, & tñius publicæ disciplinæ opprobrio mulsetur, atque secundum Alexandrinæ constitutiones ad Conventum, Custodiam, sive Provinciam suam confusibiliter remittatur. Servetur omnino decretum earundem constitutionum, quod ita dicit. Inhibetur insuper Ministris juxta generalia statuta, ut nulli licentiam ad Romanam Curiam tribuant, etiã causa devotionis accedendi (ne detur occasio vagandi) nisi in Capitulo de consensu definitorum, & nisi fuerit vir probus, & moribus gravis, vel urgeat magna necessitas Provinciæ, Conventus, vel Monasterii; & si fieri potest, nullus Romam accedere permittatur, nisi cui fuerit à Generali Ministro concessa licentia specialis. Hæcenus decretum. Si quis verò Minister hujusmodi licentiam aliter quam prædictum est, dederit, officio suo privetur: si autem quis sine licentia Romam iverit, eum revertentem, etiam si literas commendatitias habeat, Provincialis in carcerem tradat, & disciplinatum à sua custodia proferibat.

Qui in claustris morantur, non permittantur diu manere in suis nativis Conventibus, nisi viri graves, & valde senes. Juvenes verò alibi collocentur, & nullus adversus Superiorem per hoc reclamare præsumat, sed humiliter jussa faciat.

Circa tertium, De vestimentis infra scripta statuuntur. Ut in vestimentis sit modus, neque eorum luxus, sive colorum varietas infames apud laicos Fratres reddat, omnes Fratres pannis communibus subnigri coloris induantur, vel saltem iis rasciis, quæ duplices vocantur, & tales ut panni videantur, quæ etiam ad obscuritatem tendant.

Cæteri

7. Super un...
8. Super...
9. Super...
10. Super...
11. Super...
12. Super...
13. Super...
14. Super...
15. Super...
16. Super...
17. Super...
18. Super...
19. Super...
20. Super...
21. Super...
22. Super...
23. Super...
24. Super...
25. Super...
26. Super...
27. Super...
28. Super...
29. Super...
30. Super...
31. Super...
32. Super...
33. Super...
34. Super...
35. Super...
36. Super...
37. Super...
38. Super...
39. Super...
40. Super...
41. Super...
42. Super...
43. Super...
44. Super...
45. Super...
46. Super...
47. Super...
48. Super...
49. Super...
50. Super...
51. Super...
52. Super...
53. Super...
54. Super...
55. Super...
56. Super...
57. Super...
58. Super...
59. Super...
60. Super...
61. Super...
62. Super...
63. Super...
64. Super...
65. Super...
66. Super...
67. Super...
68. Super...
69. Super...
70. Super...
71. Super...
72. Super...
73. Super...
74. Super...
75. Super...
76. Super...
77. Super...
78. Super...
79. Super...
80. Super...
81. Super...
82. Super...
83. Super...
84. Super...
85. Super...
86. Super...
87. Super...
88. Super...
89. Super...
90. Super...
91. Super...
92. Super...
93. Super...
94. Super...
95. Super...
96. Super...
97. Super...
98. Super...
99. Super...
100. Super...

Ceteri omnes panni, & rascia nisi pro habili-
 (subtus deferantur) abjiciantur, & illis uti non liceat.
 Nullus coturnos albos, sive borzachinos deferat, nul-
 lus ditretum in Ecclesia, vel per Civitatem gerat, neque
 etiam Chirothecas, nisi in itinere. Qui contraxerit, post
 rerum privationem, etiam Conventu expellatur; ita
 fiet de iis, qui aliquid indumentum vanum, & aliquo
 vano artificio elaboratum gesserint.
 Pallia, sive mantelli non deferantur cum manicis, sive
 ornatis orbiculis, sed sint simplices, & longiores, & sin-
 guli Sacerdotes unum habeant.
 Vestimenta etiam, quae subtus deferuntur, non nisi ho-
 nesta sint, & coloris Ordinis nostri. Et tunicae apertae non
 deferantur. Atque chordae sint rudes, & communes, non
 laneae, aut aliqua curiositate confectae: super quibus om-
 nibus singuli Provinciales diligenter invigilabunt.
 In Cellis, seu Cameris Fratrum non liceat suppellecti-
 lem aliam quam necessariam & professioni paupertatis
 congruentem habere.

C A P. III.

Clerici faciunt divinum officium, &c.
 In hoc Capitulo sunt tres Articuli. Primus de divino
 officio. Secundus de Jejunio. Tertius de modo eundi per
 mundum. Circa primum statuitur, quod omnes & singu-
 li, cujuscumque conditionis existant, juxta laudabilem &
 servatum hactenus Religionis morem, divinis mysteriis,
 & choro quotidie horis debitis intersint; nullusque
 exemptus habeatur, nisi quos Alexandriae constitutiones
 excipiunt, ut puta Lectores, praedicatores, infirmi, & ali-
 publicae utilitati nunc expositi, qui tamen alias suo debi-
 to satisfaciunt. Divinum vero officium devotè, attentè, &
 punctuatim persolvatur. Neque aliquis e choro discedat,
 nisi expleto officio, sine Guardiani licentia.
 In qualibet prima Dominica mensium fiat Processio
 per claustra, cum Litaniis pro Ecclesia Catholica, pro fi-
 dei defensione, ac Principum Christianorum concordia.
 Die vero Luna sequenti, ubi fuerit numerus sufficiens
 Fratrum, cantetur Missa pro Benefactoribus Ordinis, vi-
 vis atque defunctis.
 Si quis autem convictus fuerit de consueta omissione
 divini officii, ut neque frequentet chorum, neque vi-
 deatur, aut audiat divinis vacare, cujuscumque gra-
 dus, & conditionis extiterit, sit privatus omni officio, &
 gradu, & non nisi per Generalem restitui possit.
 Cum divina celebrantur, nemo discurrat per Eccle-
 siam, neque ibi interdiu moram trahat, nisi causa orati-
 nis, vel saltem ex rationabili causa Guardiani nota:
 & dum divina celebrantur, Fratres non audiant in
 confessione absque necessitate, & de Guardiani licen-
 tia.
 Universi Fratres ad Sacerdotium assumpti, ut in Dei
 timore, & gratia se continent, quam crebrius poterunt,
 & saltem diebus Dominicis, & festis solemnibus, praevia
 peccatorum confessione Sacerdoti facièda, Missas devotè
 celebrent. Qui vero Sacerdotes non sunt, saltem quinto
 decimo quoque die confiteantur, & communicent, aliter
 privantur arbitrio Superioris.
 Curabunt praeterea Guardiani, ut omnia Ecclesiae &
 sacrae suppellectilia munda serventur, Ecclesiaeque ip-
 sa, & Conventus saepe purgetur.
 In Conventibus vero, ubi magnus Missarum numerus
 ex legatis impositus est, elemosyna vero tam tenuis, ut
 fratres sustentari non possint, servetur caput quartum
 reformationis generalis, sess. 25. Trid. Conc. Ad ejus exe-
 quutionem ordinat Generale Capitulum, ut in Capitulis
 Provincialibus cujuscumque Provinciae habeatur haec
 consideratio, cum obligatione Missarum, tum emolument-
 ti quod inde trahitur, & haec omnia referantur ad Gene-
 rale Capitulum, ut ibi quicquid secundum Deum visum
 fuerit, statuatur.
 Circa secundum, jejunia omnia Sanctae Romanae Eccle-
 siae & Regulae nostrae à cunctis fratribus serventur,
 provideaturque illis in his diebus de convenienti cibo,
 & juxta constitutiones Alexandrinæ, caeremonie solite
 non solum in prandio, sed etiam in refectioe serotina,

ad quam omnes conveniant,
 possint. Nulli vero à jejunio excusetur, nisi quos
 constitutiones excusetur. Quod si quis absque le-
 gitima causa Guardiani non jejunaverit, idque pro-
 bari possit, si correptus non se emendaverit, pane, & aqua
 in carceribus maneat.
 Singulis sextis omnium fratres disciplinam fa-
 ciant, & in emendationem peccatorum suorum se percu-
 tiant, memores quod Dominus noster Jesus Christus pro
 peccatis nostris dira percussus est. Haec autem disciplina
 ita fiat. Congregentur in choro, vel sacratio, sive alio
 loco convenienti fratres, & extinctis luminibus, ac clau-
 sis januis, & fenestris, Superior, aut alius deputatus, si-
 gnum manu faciat indicans silentium, quod per aliquod
 spatium servatur, & interim fratres contemplationi va-
 cent. Deinde idem Superior, vel deputatus incipit versum
 hunc, & totum dicit, videlicet; Apprehendite discipli-
 nam, ne quando irascatur Dominus, & pereatis de via
 justa. Tunc omnes incipiunt se percutere, & dicuntur
 alternatim ab omnibus devotè, & punctuatim Psalmi;
 Miserere mei Deus, &c. Deus miseretur nostri, &c. cum
 Gloria Patri, &c. De profundis, cum Requiem aeternam;
 &c. Quibus expletis, dicitur, Christus factus est pro no-
 bis obediens usque ad mortem, mortem autè Crucis, &c.
 Inde Superior vel deputatus dicit hanc Orationem inci-
 piens absolute; Respice, quaesumus Domine, super hanc
 familiam tuam, pro qua Dominus noster Jesus Christus
 non dubitavit manibus tradi nocentium, & Crucis subire
 tormentum. Postea dicitur ab omnibus, Salve Regina ma-
 ter misericordia, &c. Et Superior vel deputatus dicit se-
 quentes Versiculos, & Orationes, respondentibus fratri-
 bus ad singulos Versiculos, videlicet; Emitte spiritum
 tuum, & creabuntur, &c. Et renovabis faciem terrae.
 Ora pro nobis Sancta Dei genitrix. Ut digni effici-
 amur promissionibus Christi. Ora pro nobis Beate
 Francisce, &c. Ut digni, &c. Oremus, Deus qui corda fide-
 lium, Concede misericors Deus fragilitati nostrae prae-
 sidium, &c. Deus qui Ecclesiam tuam B. Franciscae meritis,
 &c. Deus cui proprium est misereri semper, & parcere,
 &c. Exaudi quaesumus Domine supplicum preces, &
 Deus à quo sancta desideria, recta consilia, & justa sunt
 opera, &c. Vte igne sancti Spiritus tenes nostros, & cor
 nostrum, &c. Deus omnium fidelium pastor, &c. Omnipotens
 sempiternus Deus, miserere famulis tuis Cardinalibus
 Protectoribus nostris, &c. Actiones nostras, & omnipotens
 sempiternus Deus aedificator, & custos, &c. Omnipotens
 sempiternus Deus, qui vivorum dominaris simul &
 mortuorum, &c. Per Dominum nostrum, &c. In fine dicitur,
 Divinum auxilium maneat semper nobiscum. Amen.
 Tunc omnes desinunt se percutere, & per aliquam mo-
 ram sub silentio iterum contemplationi vacant. Demum
 facto signo à supradicto Superiore, vel deputato, omnes
 surgunt.
 A mensa communi nulli exinantur, tam manè quam
 sero, quod si aliqui actu legentes, vel praedicantes, seu
 graduati, aut infirmi, judicati fuerint à Superioribus di-
 gni hac exceptione, hi tantum cibis communi deputatis, &
 ex communi dispensa utantur. In mensa autem habeatur
 semper lectio ex Sacra Scriptura, vel ex sanctis Patribus.
 Soli Procuratori Conventuum, & locorum, aut alii
 Fratri deputato, Fratrum necessaria, praesertim verò
 esculenta, & poculenta, emere liceat.
 Circa tertium, Nulli eundi per mundum à Superiori-
 bus facultas fiat, nisi ex urgenti necessitate; & tunc Prae-
 latus investiget, quò ituri, quae negotia, & cum quibus sint
 acturi Fratres, antequam licentiam illis tribuat: & quan-
 tum fieri potest, non permittat aliquem solum proficis-
 ci, sed socium illi assignet.
 Fratres itinerantes non sint convivae, neque hospi-
 tentur in domibus laicorum; praesertim publicorum
 hospitum, ubi sunt loca nostra, sed teneantur convenire
 Praefectum loci, ibique manere, & de ejus consilio se ge-
 rere.
 Nullus Magistratum aliquem, Principem, vel Praela-
 tum ex quacumque causa adire audebit, nisi ea causa à
 Superiore suo prius cognita fuerit, obtinueritque ab eo
 facultatem accedendi. Quin potius prohibetur; ne quis
 in

14. Chiro-
 15. Man-
 16. Manti-
 17. Supel-
 18. hanc
 19. hanc
 20. hanc
 21. hanc
 22. hanc
 23. hanc
 24. hanc
 25. hanc
 26. hanc
 27. hanc
 28. hanc
 29. hanc
 30. hanc
 31. hanc
 32. hanc
 33. hanc
 34. hanc
 35. hanc
 36. hanc
 37. hanc
 38. hanc
 39. hanc
 40. hanc
 41. hanc
 42. hanc
 43. hanc
 44. hanc
 45. hanc
 46. hanc
 47. hanc
 48. hanc
 49. hanc
 50. hanc
 51. hanc
 52. hanc
 53. hanc
 54. hanc
 55. hanc
 56. hanc
 57. hanc
 58. hanc
 59. hanc
 60. hanc
 61. hanc
 62. hanc
 63. hanc
 64. hanc
 65. hanc
 66. hanc
 67. hanc
 68. hanc
 69. hanc
 70. hanc
 71. hanc
 72. hanc
 73. hanc
 74. hanc
 75. hanc
 76. hanc
 77. hanc
 78. hanc
 79. hanc
 80. hanc
 81. hanc
 82. hanc
 83. hanc
 84. hanc
 85. hanc
 86. hanc
 87. hanc
 88. hanc
 89. hanc
 90. hanc
 91. hanc
 92. hanc
 93. hanc
 94. hanc
 95. hanc
 96. hanc
 97. hanc
 98. hanc
 99. hanc
 100. hanc

Super disci-
 plina facta
 qualibet re-
 vifacienda.
 10. Super com-
 muni mensa
 & cibo.
 Ad quod ex-
 ceptae const. 66.
 Pii V.
 11. Super des-
 tinato ad em-
 endandam
 & alia ne-
 cessaria.
 12. Super licen-
 tia eundi per
 mundum.
 13. Super inie-
 ranitium hos-
 pitio.
 14. Super acces-
 su ad princi-
 pales, &
 alios, vel
 ad aliquem
 forum.

in aliquo fore causam ullam nisi publicam... dato Superiorum, agere possit. Quamobrem observemus, ut casus omnes, qui Romae aguntur, ad Procuratorem Ordinis in Vrbe dirigantur, neque aliis committi possint, nisi de eius consilio, & auctoritate.

15. Super munere Procuratoris Curia.

Procurator autem qui accedens ad locum sine licentia Fratres carceribus non anticipaverit, & in Romana Curia liberè, & impune vagari permiserit, ab officio suo cadat, & non possit restitui, nisi per Generalem, vel generale Capitulum. Hoc autem non solum de Procuratore Cismontano, sed etiam de Vitramontano, si fuerit, intelligitur.

16. Super bonis asportatione.

Cuicumque contigerit de mandato Superiorum ad alium locum transmigrae, teneatur relinquere Cellam, & si qua habet bona suo usui deputata, Superiori locum de discedit. Si quis verò asportaverit aliquid extra Conventum, nisi id gestaret pro sua necessitate, & de Superioris licentia, illico iis bonis privatus sit, & proscriptus à Conventu ad arbitrium Superioris.

17. Equitandi solertia.

Cavebunt etiam Superiores, ne omnibus passim concedant licentiam equitandi, præsertim Fratribus junioribus, qui sunt robusta complexionis, & in literarum studiis non se exercent, quamvis intentio Beati Francisci in hac parte potius pompam & saltum respiciat, quam equitandi opportunitatem excludat.

CAP. IV.

Verba Cap. 4.

Præcipio firmiter Fratribus universis, ut nullo modo denarios, &c.

1. Declaratio super proprietate & usu pecuniarum, & aliorum locorum. Tu recordare quod Beatus, qui in fine huius Cap. citatur, sunt remissa, ut indicata hic in rubricis concessio Conc. Trid. hic pariter allegatur, legimus in h. 2. §. 25.

In hoc capitulo usus pecuniarum omnium, per se vel interpositam personam videtur omnino Fratribus Minoribus prima fronte interdictus: ita sonare videtur litera, sed statim tamen in quibusdam casibus videtur cõcessus, ubi dicitur, tamen pro necessitatibus infirmorum, & aliis Fratribus induendis, & quod Fratres possint equitare, si necessitate cogantur, &c. Præterea, ut communiter interpretantur Doctores, & præcipue quatuor magistri, qui in generali Capitulo parum post obitum B. Francisci, ejus regulam explicarunt, videlicet Alexander de Ales, Gaudofredus, Io. de Rupella, & Ricardus de Media Villa, quorum doctrina in Ecclesia recepta est, sciendũ est, quod recipere pecuniã per se, est eam auctoritate propria dispensare, & in suos proprios usus convertere. Recipere verò per interpositam personam, est eam in usum alterius auctoritate propria convertere, & dispensare. Quod Fratres Minoribus regulariter non fecerunt, quippe qui confessi sint, semper omnia jura, dominium, & proprietatem bonorum omnium suo usui deputatorum penes Ecclesiam Romanam extitisse, usu facti simpliciter contenti, unde mos ille inolevit, & servatũ hactenus in Religione semper fuit, ut nulli unquam licuerit etiam in Ordine, hæredem sibi nominare, neque aliquid disponere de rebus suo usui applicatis, etiam si ex intestato, aut alio quocumque modo sibi obvenirent, nisi accesserit sui Superioris licentia, quæ non nisi ex rationabili causa dabatur, quæ tamen hodie post decreta Trid. Synodi amplius dari non potest.

Quod verò ad tactum pecuniarum attinet, ex Apostolica auctoritate habetur, quod tactus, aut contractatio simplex pecuniarum, nullum crimen, aut turpitudinem impingit, sed crimen est in animo Fratris, qui pecuniam vel avare recipit, vel occultat, aut ejus dominium, & proprietatem in se transfert, contra regulam, quam professus est: quod explicat Beatus Franciscus in capite sexto, cum dicit, Fratres nihil sibi approprient, &c. Neque putandum est B. Franciscum contractum pecuniarum simplicem prohibuisse, cum id Evangelium non prohibeat. Regula verò ejus sit hæc, ut ipse inquit, sanctum Evangelium observare. Et Divus Bonaventura dicit, quod sine consensu non acquiritur possessio: ergo quandiu manet in Fratribus voluntas non acquirendi, etiam si in eorum manibus pro eorum necessitatibus pecunia inferatur, non tamen eam recipiunt, secundum quod receptio in eorum regula iuhetur. Vnde sequitur, quod Fratres tangentes pecuniam, Regulæ ipsorum non contradicunt illo simplici tactu; sed neque per hoc vitium proprietatis potest eis adscribi. Verum est tamen, quod præci illi

etiam in tactu pecuniarum voluntarie abstinere, tum ne simplicibus ex hoc aliquid scandali sit, & putarent illos accumulasse pecunias, tum quia experiebantur erga se serventur adò populari devotionem, ut nihil suis necessitatibus delectarum unquam dubitarent. Cuius autem deseruissent enatitas, & sequens Fratrum numerus ex adventibus quotidie elemosynis sustentari nequiret, ne studium Sacrae Theologiae, & aliarum scientiarum, in quibus Ordo nostrus insignis sæper habitus est, inopia pessum iret, placuit summis Pontificibus, & præcipue Martino Quinto, & Sixto IV. nobiscum dispensare, ut ex bonis Romane Ecclesie nostram inopiam levare, & erecta literarum Gymnasia conservare possemus. Novissime verò ad conscientias nostras pacandas, ad scrupulosque evellendos, qui in mentibus imbecillium quandoque emergebant, etiam dominium rerum in communi, earumque administratio à sancta œcumenica Tridentina Synodo concessa nobis est. Quæ materia, quoniam communis est cum quæ capite sexto tractatur, ad ipsum locum remittitur.

CAP. V.

Fratres illi, quibus dedit Dominus gratiam laborandi, &c.

In hoc capitulo B. Franciscus hoc unum contendit, ut Fratres sui otium fugiant, quod ostium malorum, radix & fomentum est. Quamobrem statuitur, ut hi, qui in literis, vel in musica non se exercent, exerceantur in aliquo officio. Januas pro clausura observent, hortos colant, infirmis, & in gradu collocatis patribus serviant. Verant domum, accedant ad elemosynam petendam, & similia faciant, quibus otiositati malorum omnium sententia occurrant.

Qui verò laici fuerint, non permittantur deferre coronam in capite, sed serviant publicæ utilitati, & cogantur juxta regulam pro horis canonicis dicere Pater noster, &c. atque nullo tempore admittantur ad sacros ordines suscipiendos.

Qui voluerint literas discere, examinentur prius à Provinciali Magistro, ut si eos idoneos ad graviora studia invenerit, certiorum faciat Generalem Ordinis, qui in aliquo Religiosis Gymnasio eos collocet: collocati verò pro Baccalaureis non possint, qui prius in Dialectica non profecerint, conclusionesque in ea professione honorifice non sustinerint. Qui per multos annos in studiis non profecerint, à Gymnasiis amoveantur, & alii studiosi in eorum locum subrogentur.

Baccalaurei, & doctores studentes exercebunt se alternatim lectionibus, disputationibus, & prædicationibus, ut istis tribus simul assuecant, hoc enim modo citius in viros eruditos evadent.

Minora literarum Gymnasia ita disponantur, ut quædam Logica, quædam Philosophiæ studio applicata sint, ut juvenes qui dedunt se literis, per gradus ascendant, & non possint in majoribus constitui, qui in minoribus saltem per triennium non steterint. Similiter & Lectores nati Regentes in celebrioribus studiis, nisi in minoribus prius eruditionem suam testaram fecerint. In majoribus studiis, ubi sunt Theologiæ professores, ultra ordinatos Lectores scholasticos, habeatur lectio Sacrae Scripturae, non dimittendo textum Magistri sententiarum, quem omni triennio, in substantia saltem, Regentes teneantur percurrere, & lectiones incipiant singulo anno post festum Nativitatis B. Virginis. Lectores, qui publicis universitatibus legunt, teneantur ad arbitrium Generalis in iis Conventibus ubi morantur, unam lectionem legere. Curret etiam idem Generalis, ne sinat juvenes in propria domo studere, sed mittat eos extrã, ne patria commoda, & affectus eos à studiis abstantant.

Qui voluerint ad doctoratus insignia promoveri, non admittantur nisi juxta Breve Sanctissimi D. N. Pii Quarti, videlicet in Capitulo generali præmissis rigoroso examine. Supplicatur tamen eidem Sanctissimo Domino Nostro, ut amoveatur numerus certus promovendorum, & promoveri possint ii omnes, qui in eodem Capitulo de consilio aliquorum publicorum Lectorum idonei à Generali

Generali indicati fuerint, non nisi eodem modo...
...in tantis eruditorum copia...
...restringi non possunt...
...Comitibus Generalibus...
...quoniam Fratres extra...
...non nisi discent...
...Capitulum accedere possunt...
...magistralis coronam recipere...
...publica universitate illius regionis...
...conclusionibus...
...examine ab illa universitate digni...
...fuerint, fidemque publicam...
...habuerint, possit eos Generalis...
...universitate, vel a persona...
...doctorem lauream...
...ad doctoratum, vel ad alium...
...extero promoveatur...

CAP. VI.

1. Frates nihil sibi appropriet, &c.
2. Circa hoc Capitulum repeti possent, quae supra in...
...in capite quarto dicta sunt, quod scilicet...
...nos non habemus in particulari aliquid proprium...
...usum simplicem rerum, quamvis sancta Tridentina...
...Synodus concesserit, ut possimus habere proprium in...
...communi. Ad tollendum tamen omne proprietatis vitium...
...juxta decreta ejusdem sacrosancti Tridentini Concilii...
...prohibemus omnibus Ordinis nostri Fratribus, & San...
...ctimonialibus, ne quisquam eorum bona immobilia, vel...
...mobilia, cujuscumque qualitatis fuerint, etiam quovis...
...modo ab eis acquisita, tanquam propria, aut etiam nomi...
...ne Conventus possideat, vel teneat, sed statim ea...
...Superiori tradantur, Conventuique, vel Monasterio...
...incorporentur, prout nos ex nunc ea applicamus, &...
...incorporamus, applicataque, & incorporata pronun...
...tiamus.

3. Nec deinceps liceat Superioribus bona stabilia alicui...
...Ordinis nostri concedere, etiam ad usumfructum, vel...
...usum, administrationem, aut commendam. Et si aliqua...
...licentia etiam a Generali, aut alio quovis modo ex qua...
...cumque causa adversus praedicta hactenus concessa re...
...periantur, eas ex nunc tollimus, & abrogamus. Admini...
...stratio autem bonorum Monasteriorum, seu Conventuum...
...ad solos Officiales eorumdem ad nutum Superiorum...
...amovibiles pertineat.

4. Mobilium vero usum ita Superiores permittant, ut eorum...
...supellex statui paupertatis quam professi sunt, con...
...veniat, nihilque superflui in ea sit, nihil etiam quod sit...
...necessarium eis denegetur; quorum omnium registram...
...Superiores apud se habeant; & singulo anno reveideant...
...& fratres ea vendere, alienare, aut donare nemini veleat.
5. Quod si quis aliter fecerit, vel quidquam, etiam si pecunia...
...sit, tenere deprehensus, aut convictus fuerit, is biennio...
...activa & passiva voce privatus sit, atque etiam juxta Or...
...dinis nostri constitutiones veluti proprietarius puniatur.
6. Quinimo ad errores istos tollendos praecipit generale...
...Capitulum, ut in singulo Conventu, & Monasterio sit...
...xerarium publicum, ubi reponantur singulorum Fratrum...
...& Sanctimonialium pecuniae, quae inde non extrahantur...
...sine necessitate a Superiore cognita. Monemus tamen...
...singulorum Conventuum Superiores, ut juxta singulorum...
...Fratrum merita, gradum, & necessitates, ex reliquis bonis...
...& praesertim ab eisdem Fratribus acquisitis, aliqua...
...eis pro studiorum, & laborum sustentatione, largius &...
...commodius subministrent.

7. Habeatur vero diligens senum & infirmorum cura, provideaturque eis de communibus elemosynis in eorum necessitatibus, & in singulo Conventu praeficiatur saltem unus, cui hujusmodi cura committatur.

8. Et cum quis infirmari coeperit, statim resignet Superiori omnia quae suo usui fuerint applicata, ut in casu mortis Conventui cedant.

9. Emolumenta quae ex Piorum Legatis (vel ut vocantur)

...publicam utilitatem con...
...nisi particulari...
...bonis suo...
...Cameris ipsis, nulli Fratrum...
...Conventui...
...Gradum & virtutem...
...Superioribus...
...Apostolica...
...licentiam obtinuit, nulla censetur.

10. Quod autem ad Synodum, vel Procuratores, sanctos, sive operarios attinet, Conventus & Monasteria, ubi Superioribus Ordinis vitium fuerit opportunum, unum aut alterum illorum, sive plures eligant ad ipsorum Superiorum nutum amovibiles, ut sancta Tridentina Synodus decernit, non quidem ut rerum, & bonorum Ordinis Procuratores, & Rectores, quemadmodum hactenus consuevit, cum nondum Religio haberet proprium in communi, sed ut Conservatores, & Defensores, qui non possint a Principibus, vel communitatibus institui, sed tantum praesentari. Superior vero, qui ei videbuntur, confirmet; & non permittat eos perseverare ultra triennium, nisi Generale Capitulum ex urgenti causa aliter decreverit. Hi vero attingant saltem annum quatuordecimum quintum, etiam ubi eis bonorum temporalium fuerit cura commissa, teneantur quotiescumque a Superiore, vel Sanctimonialibus requisiti fuerint, de ipsis bonis rationem reddere, quae quidem bona, etiam pecunias ipsas non teneant apud se, sed conserventur in Monasteriis, & non exponantur nisi juxta eandem Sanctimonialium, vel earum Superiorum voluntatem. In Spiritualibus vero ullo modo ipsi Syndici, sive operarii non se intromittant, ut infra dicitur. Procuratores ex Ordine, singulo mense coram Fratribus in loco publico suae administrationis rationem reddere teneant, aliter priventur bonis omnibus suo usui deputatis, etiam ipso Conventu. In quam poenam incidat etiam qui mercaturas animalium, societates, vel alias negotiationes exercere compertus fuerit. Si quis vero in sua administratione fraudem aliquam, vel furtum commiserit, privetur officio, & disciplinetur; & si furtum insigne fuerit, etiam a Provincia proscindatur, & per decennium ad officia inhabilis habeatur.

11. Claves, sub quibus bona Conventuum, & Monasteriorum reponantur, non a Superioribus ipsorum Conventuum & Monasteriorum tantum, sed etiam ab aliis discretis personis eorumdem locorum custodiantur, qui omnes diligenter introitum, & exitum ipsorum bonorum in libris describant, & Praelato suo postmodum ostendant.

CAP. VII.

12. Si quis Fratrum instigante inimico mortaliter peccaverit.

13. Duo in hoc capitulo docet nos Beatus Franciscus. Alterum, ad quos Fratres peccantes debeant recurrere. Alterum, quomodo sunt recipiendi. Circa primum statuitur, & ordinatur, ut nullus Fratrum peccata propria, vel proximi sui propalare audeat, nisi Superioribus Ordinis, sub poena carceris per mensem, & unius publicae disciplinae omni sexta feria ipsius mensis.

14. Nullus etiam audebit literas scribere in infamiam proximi, & Religionis, neque Fratrum scandala, & secreta in Ordine revelare, nisi praedictis Superioribus, sub eadem poena, & excommunicatione latae sententiae, a qua per solum Generalem absolvi possit.

15. Nemo subterfugiat iudicium sui Magistri Provincialis, neque eum rejiciat, quousque suam sententiam non protulerit. Qui secus fecerit, exilio a provincia per triennium puniatur. Provincialis tamen procedat in causa. Si vero suspicio fuerit, quae iudiciis vehementibus appareat, quod Provincialis procedat ex odio & passione, possit accusatus postulare a Generali Collegam, qui una cum Provinciali causam suam expediat. Ipse tamen reus hinc interim recedere non possit, sub poena convicti criminis.

16. Qui si pro injustitia sibi illata, vel quam praetendit sibi illata esse, ad brachium saeculare recurrerit, & non potius

cap. 6.
1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.
11.
12.
13.
14.
15.
16.

Superioribus
Synodus
Procuratores
Sanctos
Operarios
Conventus
Monasteria
Superiores
Ordinis
Vitium
Fuerit
Opportunum
Unum
Alterum
Illorum
Sive
Plures
Eligant
Ad
Ipsorum
Superiorum
Nutum
Amovibiles
Ut
Sancta
Tridentina
Synodus
Decernit
Non
Quidem
Ut
Rerum
&
Bonorum
Ordinis
Procuratores
&
Rectores
Quemadmodum
Hactenus
Consuevit
Cum
Nondum
Religio
Haberet
Proprium
In
Communi
Sed
Ut
Conservatores
&
Defensores
Qui
Non
Possint
A
Principibus
Vel
Communitatibus
Institui
Sed
Tantum
Praesentari
Superior
Vero
Qui
Ei
Videbuntur
Confirmet
&
Non
Permittat
Eos
Perseverare
Ultra
Triennium
Nisi
Generale
Capitulum
Ex
Urgenti
Causa
Aliter
Decreverit
Hi
Vero
Attingant
Saltem
Annum
Quatuordecimum
Quintum
Etiam
Ubi
Eis
Bonorum
Temporalium
Fuerit
Cura
Commessa
Teneantur
Quotiescumque
A
Superiore
Vel
Sanctimonialibus
Requisiti
Fuerint
De
Ipsis
Bonis
Rationem
Reddere
Quae
Quidem
Bona
Etiam
Pecunias
Ipsas
Non
Teneant
Apud
Se
Sed
Conserventur
In
Monasteriis
&
Non
Exponantur
Nisi
Juxta
Eandem
Sanctimonialium
Vel
Earum
Superiorum
Voluntatem
In
Spiritualibus
Vero
Ullo
Modo
Ipsi
Syndici
Sive
Operarii
Non
Se
Intromittant
Ut
Infra
Dicitur
Procuratores
Ex
Ordine
Singulo
Mense
Coram
Fratribus
In
Loco
Publico
Suae
Administrationis
Rationem
Reddere
Teneantur
Aliter
Priventur
Bonis
Omnibus
Suo
Usui
Deputatis
Etiam
Ipso
Conventu
In
quam
Poenam
Incidat
Etiam
Qui
Mercaturas
Animalium
Societates
Vel
Alias
Negotiationes
Exercere
Compertus
Fuerit
Si
Quis
Vero
In
sua
Administratione
Fraudem
Aliquam
Vel
furtum
Commiserit
Privetur
officio
&
disciplinetur
&
si
furtum
insigne
fuerit
etiam
a
Provincia
proscindatur
&
per
decennium
ad
officia
inhabilis
habeatur
Claves
sub
quibus
bona
Conventuum
&
Monasteriorum
reponantur
non
a
Superioribus
ipsorum
Conventuum
&
Monasteriorum
tantum
sed
etiam
ab
aliis
discretis
personis
eorundem
locorum
custodiantur
qui
omnes
diligenter
introitum
&
exitum
ipsorum
bonorum
in
libris
describant
&
Praelato
suo
postmodum
ostendant
Duo
in
hoc
capitulo
docet
nos
Beatus
Franciscus
Alterum
ad
quos
Fratres
peccantes
debeant
recurrere
Alterum
quomodo
sunt
recipiendi
Circa
primum
statuitur
&
ordinatur
ut
nullus
Fratrum
peccata
propria
vel
proximi
sui
propalare
audeat
nisi
Superioribus
Ordinis
sub
poena
carceris
per
mensem
&
unius
publicae
disciplinae
omni
sexta
feria
ipsius
mensis
Nullus
etiam
audebit
literas
scribere
in
infamiam
proximi
&
Religionis
neque
Fratrum
scandala
&
secreta
in
Ordine
revelare
nisi
praedictis
Superioribus
sub
eadem
poena
&
excommunicatione
latae
sententiae
a
qua
per
solum
Generalem
absolvi
possit
Nemo
subterfugiat
iudicium
sui
Magistri
Provincialis
neque
eum
rejiciat
quousque
sua
sententiam
non
protulerit
Qui
secus
fecerit
exilio
a
provincia
per
triennium
puniatur
Provincialis
tamen
procedat
in
causa
Si
vero
suspicio
fuerit
quae
iudiciis
vehementibus
appareat
quod
Provincialis
procedat
ex
odio
&
passione
possit
accusatus
postulare
a
Generalis
Collegam
qui
una
cum
Provinciali
causam
sua
expediat
Ipse
tamen
reus
hinc
interim
recedere
non
possit
sub
poena
convicti
criminis
Qui
si
pro
injustitia
sibi
illata
vel
quam
praetendit
sibi
illata
esse
ad
brachium
saeculare
recurrerit
&
non
potius

ad Superiores Ordinis, exulet statim à ...
inhabilitatis omnia officia.

Superiorum
accusatione
fratrum.

Superiores, nisi per testes, ...
quas accusatus sustinere debuerit, sic semper,
quandò quis imponit aliquid, quod per testes, vel suffi-
cientia indigia non probetur, non ratiòs puniatur, de-
nuntiare tamen liceat, & denuntiantem Superior secre-
tum teneat.

Superiorum
fratrum
sponsione.

Quicumque ex quavis causa in fratrem suum manum
violenter impulerit, sanguinemque fuderit, vel etiam sine
sanguine graviter percusserit, ultra penas delicti con-
gruentes, etiam ad omnia Ordinis officia in perpetuum
inhabilis habeatur, & à provincia expellatur, neque ad
Officia, sive provinciam restitui possit, nisi per Generale
Capitulum, & per omnium partium Definitorum vota.
Quas penas quoque incurrere volumus, & decerni-
mus, qui denuntiis, minis, aliisve modis aliquem ad per-
cussionem irritaverint, & accesserint. Teneantur verò
Guardiani, & alii locorum nostrorum Rectores, sub pena
privationis suorum officiorum, huiusmodi reos, etiam si
in domo ipsorum non deliquerint, in carcerem conjicere
à Superioribus puniendos.

Superiorum
punitione
fratrum
delinquentium.

Qui commiserit aliquod facinus propter quod si esset
in saeculo, foret juxta leges morte plectendus, vel ali-
quam infamiam, sive ruinam Ordini sive Ordini
Superioribus intentaverit, perpetuis carceribus con-
demnetur. Et si aliquo tempore condonatum illi fuerit
de his poenit, nunquam tamen ad Conventum suum re-
mittatur, neque habilis ad officia Ordinis habeatur.

Superiorum
punitione
contumeliam
fratrum
dicentium.

Qui verba minus honesta in contumeliam fratrum, &
Superiorum etiam in claustris dixerit, pro arbitrio Super-
iorum jejuniis & carcere maceretur.

Superiorum
punitione
incorrigibilium.

Incorrigibiles in Capitulis Generalibus, & Provincia-
libus publicè puniantur. Quod si neque hoc modo ad
mentem revocari poterunt, ut bene, honesteque vivere
velint, suspendantur à divinis, & laicalem ducant vitam,
ac serviant Monasterio tanquàm laici. Et si perseveraverint
incorrigibiles esse, perpetuis carceribus mancipentur.

Superiorum
correctione
fratrum.

Circa secundum, omnibus Superioribus Ordinis præ-
cipit Generale Capitulum, ut Fratres peccantes ita cum
justitia corrigant, ut misericordiz non obliviscantur, &
caveant, ne peccatum fratris occultum in propatulo ex-
ponant, & qui debent Ordinis miserias tegere, & occul-
tare, eas sæculi auribus non traducant, & manifestas fa-
ciant.

CAP. VIII.

Verba cap. 8.

Declaratio
super modo
dandi suffra-
gia.

Universi Fratres unum de Fratribus istius Religionis
teneantur semper habere Generalem Ministrum, &c.

Circa caput istud de electione Superiorum Ordinis, &
altorum officialium, explicandus est modus, quo eligi
debeant, ut servetur Canon sextus reformationis regula-
rium editæ à Sancta Tridentina Synodo, ubi dicitur: In
electione Superiorum quorumcumque, &c. (explicetur to-
tus.) Pro executione igitur presentis Canonis ex decreto
Generalis Capituli Florentiæ nuper habiti statutum est,
ut hujusmodi electiones per ea secreta suffragia fiant,
nos balotaciones vulgò dicimus; ut puta, in quibus ita
facile fraudes non committuntur, ubi singulorum voto-
rum suffragia calculis lineis, aut lancis colliguntur, hoc
scilicet modo. Extrahat vas ligneum duplex, in quod cum
quis manus imposuerit, potest calculum suum in quam
voluerit partem deponere (una enim pars vota affirma-
tiva altera negativa colligit) & nemo novit ubi calculus
cesserit, ita ut unusquisque conscientiz suæ satisfacere,
& ipse à nullo cogi possit. In electione igitur Genera-
lium, Provincialium, Procuratoris in Urbe, Custodum,
Guardianorum, & omnium officialium, quibus aliquis
gradus administrationis, vel superioritatis in subditos ex
electione accedit, fiat electio per balotaciones, & non
alio modo. Quicquid secus factum fuerit, irritum sit, &
inane. In Provinciis Austriæ, Bohemiæ, Orientis, & Ter-
ræ Sanctæ, & si quæ sunt similes Provinciæ, quæ eligere
suos Provinciales non consueverunt, designentur à Gene-
rali per triennium Provinciales, qui tamen in deputan-

... inferioribus Officialibus modo supradicto utan-
... in calculis oriatur, mandas generale Ca-
... ut unusquisque accipiat suam calculum à Præ-
... Capitulo, quo accepto, recta via ad vob balotacio-
... manu elevata, & digitis extentis, ita ut domes
videant, quod unicus est, singulorum calculus. Discreti
... ad Provinciale Capitulum procedunt, ubi fuerit
... conveniens fratrum à suis conventibus, & ipsi
Definitores in Capitulo à suis custodiis per balotatio-
... eligantur. Qui Definitores ad aliud officium non
... sed perseverent in illo per annum usque
ad Capitulum Provinciale, & interim, consilio, & auxi-
lio singuli in sua Custodia Provinciali, dum visitat, as-
stant. Quod si Provinciale Capitulum non celebra-
tur, ipsi cum Provinciali totidem alios partes per cas-
um balotaciones fecerint, qui sub nomine definitorum
... Provinciale eligant, & per annum summi per per-
severent. Et ita fiat singulis annis, quando Capitulum
Provinciale non habebitur. Caveant tamen fratres om-
nes, quibus jus electionis convenit, ne calculum suum
aliqui tribuant, neve alterius ipsi recipiant, vel fraudem
aliquam in modo isto electionis committant, sub pena
expulsionis à Provincia, & inhabilitationis ad omnia of-
ficia Ordinis.

Superiorum
fratrum
elemosynas.

Qui suas elemosynas, & alia bona in manu Super-
iorum suorum juxta modum suprascriptum in capite
sexto non resignaverit, Conventuique non incorporave-
rit, non possit eligi ad aliquem gradum, & honorem,
sed veluti proprietarius puniatur.

Superiorum
fratrum
officiis
Religionis.

Si quis verò via, & favore Principum, & Prælatorum,
quasi vi quadam intrinsece se in Officiis Religionis,
procuraverit, statim ad ea inhabilis habeatur.

Superiorum
fratrum
Magistratus
triennialis
termino.

Provinciales peracto sui Magistratus triennialis termi-
no, non procurent reeligi iterum à sua Provincia, nisi
ex defectu fratrum, vel alia rationabili causa id Genera-
lis per parentes literas permittent, sub pena excommu-
nicationis latæ sententiæ, & privationis graduum, quas
penas extendi volumus etiam ad eos, qui eos elegerint.

Superiorum
fratrum
Commissarii
Generales
potestate
præditi.

Commissarii Generales quavis potestate præditi non
audeant electos Provinciales, etiam si eorum electioni
præfuerint, confirmare, cum id tantum Generalis munus
sit, & auctoritas, nisi in suis patentibus expresse contine-
retur. Qui secus fecerint, ab auctoritate, & gradibus ce-
cidisse intelligantur.

Superiorum
fratrum
Procurator
in Urbe
maneat
apud Sanctum
Salvatorem.

Procurator in Urbe maneat apud Sanctum Salvatorem
de Vrba, hyberno saltem tempore, secundum antiquas
Ordinis constitutiones, & summorum Pontificum decre-
ta. Et ad evitandam discordiam unus tantum Procurator,
non plures eligantur. Procurator verò electus, sicut &
Generalis, juramentum solitum juxta Alexandrinæ con-
stitutiones præstare teneatur.

Superiorum
fratrum
Capitula
Generalia
& Provincialia
posse
Generalis
convocare.

Capitula Generalia, & Provincialia possit Generalis
convocare quando, & ubi illi visum fuerit, juxta tenorem
Regulæ, de triennio in triennium, vel ad alium termi-
num majorem, vel minorem. Et vocales, qui vocati
fuerint, congruo tempore adesse curabunt, aliter voce
activa, & passiva priventur. Qui verò vocales non sunt,
ad Capitula non accedant, sub pena unius publicæ dis-
ciplinæ.

CAP. IX.

Superiorum
fratrum
Episcopatu
alienius
Episcopi
predicant.

Fratres non prædicent in Episcopatu alienius Episco-
pi, cum, &c.

Superiorum
fratrum
Episcopatu
alicujus
Episcopi
predicant.

Tria potissima in hoc Capitulo animadvertenda sunt.
Primum ne quis fratrum in Episcopatu alicujus Episco-
pi audeat predicare, cum ab illis fuerit contradicendum, ut
sonat litera, & nuper statuit Sancta Tridentina Synodus
sessione octava, canone quarto. Secundum, ne quis offi-
cium prædicationis sibi arroget, sed à suis Superioribus
mittatur. Tertium, quomodo se habere debeant Prædi-
catores in eo munere obeundo. Circa primum mandat
Generale Capitulum omnibus Prædicatoribus Ordinis,
ut servent illud punctum Regulæ, & Concilii, ne scilicet
populo prædicent contradicente Episcopo. Quinimò fra-
tres omnes honorem, & reverentiam Episcopis exhibe-
ant.

Servetur

Servetur etiam decretum ejusdem Sancti Synodi... confessiones septem, eandem decimo quarto... confessiones regularium, nisi prius fuerint de... confessionibus examinatis, & ab Ordine... rino, ultra alias penas reddentes inhabiles... confessiones audiendas.

Circa secundum, nullus ad officium predicationis admittatur à Generalibus, sive Provincialibus Magistris, qui non fuerit Sacerdos, vel Diaconus, vita, & moribus comprobatus, præcipue verò Catholica doctrina instructus. Superiores Ordinis omnem suam curam, & studium adhibebunt, ut bene noscant Predicatores, quos admittunt, eorumque doctrinam explorabunt, ne quid contra receptam veritatem, vel contra Sedem apostolicam, sive Christum Principes prædicetur. Similiter se gerat etiam Patres confessorios, quos non admittent ad tam difficile munus, nisi viros bonæ conscientie, & qui scient discernere inter lepram, & lepram. Hi autem per Conventus, & loca juxta necessitatem distribuuntur.

Magistri, & Predicatores etiam disponantur hoc modo, ut in predicationibus, & lectionibus, præsertim casuum conscientie, se exercent, populisque in fide instruunt. Et qui non legunt, vel non prædicant, vel in aliquo officio Religioni non seruiunt (nisi alias in his studiis suas partes gesserint) exemptionibus, & honoribus sui gradus non gaudeant. Fratres verò qui ad casuum conscientie lectionem audiendam non accesserint, non admittantur ad audiendas confessiones, nisi viri aliquoquin eruditi, & probati. Et id curent Provinciales sub pena privationis officii.

Si quis deprehensus fuerit Prædicatoris, vel Confessoris munus absque Superiorum licentia exersuisse, post carcerem per mensem exulet à provincia per triennium, & si sæpius hoc modo deliquerit, per annum carceribus deponatur.

Circa tertium, nullus Fratrum in suis predicationibus, ne latius quidem unguem discedere audebit à communibus sententiis Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, & à Patrum ab ea approbatorum sententiis, neque aliquam novam opinionem intrudet. Argumenta etiam hæreticorum, vel eorum responsiones in medium afferre nemo in suis concionibus audebit, ea præsertim, quæ captu difficilia sunt rudi plebeculæ, ne hæreticorum dicta pro conclusionibus veris, & Catholicis recipiantur. Si quis verò post hæc convictus fuerit aliquam propositionem hæreticam, vel schismaticam populo prædicasse, propter quam abjuracionem facere teneatur, nunquam amplius ad prædicatoris munus, neque ad Ordinis officia admittatur. Et si quis à quatuor annis citra fuerit aliqua labe hæresis notatus, & convictus, habeatur inhabilis ad quoscumque gradus, & dignitates per decennium.

Nullus etiam librum aliquem tractantem de fide, aut de quacumque alia materia in lucem edere valeat sub pena excommunicationis, & carceris, nisi prius à Generali, vel à deputatis ab eo ille liber fuerit approbatus, & præterea alia observentur, quæ circa hoc in decretis Concilii Tridentini, & indice librorum cauta sunt.

CAP. X.

Fratres qui sunt ministri, & servi aliorum fratrum, &c. In hoc Capitulo B. Franciscus instruit Superiores Ordinis, & eorum subditos quomodo invicem se gerere debeant. Superiores vocat ministros, & servos aliorum fratrum, ut sciant se non esse dominos, neque habere dominium super subditos, ut Domini temporales, sed ideo constitutos esse super eos, ut eorum utilitati, & saluti inservire debeant; præsertim enim nostræ sunt potius officia, quam dignitates. Subditos verò docet, ut omnimodâ obedientiâ suis Superioribus præsentem, memores, quod propter Deum abnegaverunt proprias voluntates. Quamobrem mandatur omnibus Provincialibus sub pena privationis suorum officiorum, ut singulis annis, dum visitant, examinare debeant fratres suos, etiam sub juramento, de statu Conventuum, & locorum, de vita fratrum, de moribus, de conversatione, & de observatione harum constitutionum, atque de omnibus certiorant faciant Generalem Magistrum, visitent quoque cameras, explorent si quid habent fratres.

Bullar. Mag. Tom. II.

conventus sine profectibus, & ubi... tunc in quibusdam partibus libere...

mandatum quia etiam publicis ad meritum... gradum, vel officium, invigilent, ne indigni præterea... dignis, & meritis, sed in omnibus publicis... & ornamento consulant. Præsertim verò qui publico... commode Conventuum, & locorum, non sibi ullius... incumbunt.

Caveant quoque Provinciales sub pena privationis officii, ne de cætero cooptent in eorum Partem, qui fuerint minoris ætatis annorum quadraginta, nec ad hoc... fragari possit aliquis gradus, vel officium præter doctrinæ titulum: indecens enim est, ut istos eos, quædam consilio res Conventuum aguntur, omnes passim sine delectu introducantur.

Subditis verò mandatur sub eadem vi obedientie, ita humiliter exhibeant se dicto Superiorum, ut nihil sibi magis faciendum proponant, quam illud, quod ipsorum Superiores juxta suæ professionis præscriptum peragendum jufferint.

Qui autem minus obediens, vel contumax suis Superioribus fuerit, & admonitus non se emendaverit, veluti regule suæ, & voti obedientie transgressus puniatur. Et quicumque in Generali, vel Provinciali Capitulo ad aliquod officium assumptus fuerit, & non paruerit, per quinquennium ad omnia officia Ordinis inhabilis habeatur, activaque voce careat.

CAP. XI.

Præcipio firmiter fratribus universis, ne habeant suspecta consortia.

Duas partes habet hoc Capitulum. Prima prohibet fratribus suspecta consortia mulierum. Secunda ingressum in Monasteria Monacharum.

Circa primam partem, mandat Generale Capitulum districtè fratribus omnibus, ne conversari, neque loqui audeant cum mulieribus malæ famæ, & quantum fieri poterit, etiam ab alloquutione mulierum bonæ famæ abstinere. Qui comprehensi fuerint habere suspecta consortia mulierum, & correcti non se emendaverint, carceribus per mensem mancipati à Conventu proscriptantur.

Et si quis convictus fuerit hujusmodi mulieres duxisse intra claustra Conventus, ultra præfatas penas, etiam hæreticis omni sexta feria publicè exadatur per mensem.

Ut autem omnia serventur districtè præcipitur, ut in omnibus Conventibus diligenter clausura observetur, & unus fratrum januæ semper assistat, qui mulieres nullo modo ingredi permittat.

In ipsis verò Conventibus, & locis non recipiantur hospitio personæ seculares, nisi fortè aliqui Prælati, & viri admodum insignes ad breve tempus, & de licentia Superioris, ut clausura debite servetur, & lascivie discursu non interrumpatur. Quare obsecrandus est Beatissimus Papa, ut jubeat Principibus, & Magistratibus, ne gravent Conventus, & loca equis, militibus, & aliis eorum officialibus.

Circa secundam partem de Sanctimonialibus mandatur omnibus, & singulis fratribus nostris, ne accedant ad Monasteria Monialium nisi pro divinis agendis, & ex jussu Superiorum, qui ætatem, & probitatem mittendorum considerent, sub pena per triennium secundum constitutiones Capituli Generalis Mediolanensis proximi. Et qui mittentur, à Sanctimonialium alloquutione abstinere, sub pena exilii per annum.

Circa verò ingressum Monasteriorum servetur Canon quintus reformationis Regularium Tridentinæ Synodi, ubi dicitur: Ingressi autem intra septa Monasterii nemini liceat, cujuscumque generis, aut conditionis, sexus, vel ætatis fuerit, sine Episcopi, vel Superioris licentia in scriptis obtenta, sub excommunicationis pena ipso facto incurrenda. Quapropter mandatur Abbatibus omnibus Monasteriorum nostrorum sub pena eadem, & sub pena privationis officii, ne admittant intra claustra Monasteriorum aliquem absque expressa licentia in scriptis suorum Superiorum, quicumque is sit, & cujuscumque

Verba Cap. 11.

De licentia Superiorum colloquio, & alio modo cum inhabilibus mulieribus.

Super pena admittentium mulieres intra claustra.

Super clausura Officii Conventus.

Super Hospitio secularium in Conventu.

Ad hoc sicut Pium Provinciale habuisse hospitium ad locum, ut in eius consuetudine. Cam. sicut.

Super accessu fratum ad Monasteria Monialium.

Super ingressu corducentium intra claustra Monialium, adde prohibitionem Pii P. in consuetudine.

cumque conditionis. Licentia autem in casibus tantum
necessaria deat, veluti pro Confessore, Medico, aut aliis
Ministris, exigente necessitate.
Unicus etiam sit, & communis Sanctimonialium
Medicus, pro eorum aetate, ab universitate Monialium
eligendus, & per Generalem, seu Provinciale appro-
bandus, qui cum claustra Monasterii ingressus fuerit,
comitatus a duobus Monialibus ex antiquioribus, si Ab-
batissa adesse non poterit, semper incedat, quousque
claustra exierit.

Circa puellas seculares, quae in quibusdam Monaste-
riis eruditae introducuntur, maximam curam adhi-
beant Superiores, ut non nisi honestas, & pacificas Vir-
gines de Monialium consensu ingredi sinant, & quae in-
gressae fuerint, non sustineantur ultra 16. annos. Quo
tempore vel habitum regularem suscipiant, vel nubenda
domum remittantur. Monasteria vero, quae tales virgi-
nes recipere non consueverit, nullo modo ad eas reci-
piendas cogantur.

Puellae etiam habitum non suscipiant, nec professio-
nem emittant, absque approbatione Generalis, vel Pro-
vincialis, aliisque requisitis juxta decreta Concilii Tri-
dentini in sess. 25. Quicquid secus factum fuerit, irritum
sit, & inane, ac contrascentes excommunicationem in-
currant. Superiores autem ipsi teneantur antea diligen-
ter scrutari voluntatem puellarum, an sponte, an invitae
Monasterium ingrediantur: ut si sponte ad religionem
accedant, eas suscipiant; si invitae, eas rejiciant, atque do-
mum remittant.

Quae sponte voluerint ad Religionem accedere, habi-
tum non suscipiant ante duodecimum annum, neque
admittantur ad professionem ante decimum sextum suae
aetatis annum expletum, & nisi per annum saltem antea
in probatione steterint. Cujus professionis tempus, ne
Episcopus ignoret, teneatur praefata Monasterii eum
ante mensem certiore reddere, sub poena a Concilio
statuta: & singula Monasteria habeant librum, in quo
describantur nomina profitentium, & tempus.

Ante vero professionem (excepto victu, & vestitu) nihil
tribuat Monasterio ex bonis puellarum a parentibus,
propinquis, aut curatoribus, quocumque praetextu, ne hac
occasione discedere nequeant, quod totam, vel majorem
partem substantiae suae Monasterium possideat, nec facile,
si discesserit, id recuperare possit. Quin potius praecipit
Sancta Synodus sub anathematis poena dantibus & re-
cipientibus, ne hoc ullo modo fiat, & ut ab euntibus
ante professionem omnia restituantur, quae sua erant.

Habeant quoque ipsa Monialium Monasteria sua se-
minaria, sive novitatus, praecipuamque puellarum ma-
gistrum, quae eas erudiat, & in viam mandatorum Dei
dirigat.

In primis vero mandat generale Capitulum Sanctimo-
nialibus omnibus nostri Ordinis, ut divino cultui sem-
per invigilent, Horis Canonicis de noctu vacent, verba
otiosa, & vana non admisceant, a choro horarum tempore
non discedant, sed juxta earum professionem, abjectis
mundi vanitatibus & illecebris, se totas Deo commit-
tant, jejuniis, & orationibus insistendo: praecipue vero
jejunia Romanae Ecclesiae, & suae Regulae, ac disciplinam
in his diebus non praetermittant. Confessionem pecca-
torum suorum singulis saltem mensibus faciant, & sacro-
sanctam Eucharistiam suscipiant, ut eo se salvari praes-
tatio muniant ad omnes oppugnationes demonis fortiter
superandas. Quod vero ad sanctissimum Christi corpus
attinet, praecipit Sancta Synodus ne intra chorum, &
septa Monasterii, sed in publica Ecclesia conservetur,
non obstante quocumque indulto, aut privilegio.

Confessores Sanctimonialium constituantur viri pro-
bi, & modesti: & non maneant apud unum Monasterium,
ex celebrioribus praesertim, nisi per triennium, nisi forte
ex aliqua rationabili causa aliter Superiori visum fuerit.
Neque in Monasteriis nostri Ordinis Confessores ulli
admittantur, qui non sint ex ipso Ordine, quippe qui
sciunt quid importet Sanctimonialium professio, & pos-
sunt a transgressione regulae absolvere, quod non pos-
sunt ceteri, ut literae Apostolicae testantur. Sed & praeter
ordinarios Confessores, alius extraordinarius a suis Su-

perioribus, bis aut ter in domo offeratur, qui omnium
confessiones audire debeant.

Electio vero Abbatissae ea sit, quae & alicui Superio-
rum Ordinis, & licet per balotaciones, nulla ratione con-
suetudinis, aut antiquitatis habitae, sed sicut in mera eligen-
tium libertate eam Monialem, quam magis idoneam ju-
dicaverint, in Abbatissam sibi eligere, servata forma Tri-
dentini Concilii sess. 25. cap. 7.

Abbatissa autem electa confirmationem a Superiore
postulet, & nihil quod ad Monasterium, vel ad regimen
ipsius pertineat, inconsultis Vicaria, & Discretis Mona-
sterii faciat. Quod si fecerit, irritum sit, & inane. Et si saepius
hoc modo deliquerit, officio suo privetur. Sed neque Ab-
batissa aliqua perseveret ultra triennium, nisi pro refor-
matione, aut aliqua maxima monasterii utilitate, sed ex-
pleto termino triennali ad novam Abbatissae electionem
procedatur, nulla consuetudine in contrarium faciente.

Non promoveantur vero ad aliquod officium, quocumque
secreta, & scandala sui Monasterii extra Ordinem, praesertim apud laicos detulerint, quas volumus
expressae in excommunicationem latae sententiae incide-
re, a qua per Generalem tantum, praemissa poenitentia ab-
solvantur. Neque promoveantur, quae de suspecto
consortio convictae fuerint, sed priventur omnino ac-
cessu ad crates, & rotulas, quousque signum aliquod ma-
nifestae resipiscentiae ostenderint.

Nulla sanctimonialis accedat ad crates, & rotulas ali-
quam personam alloquutura sine licentia Abbatissae, &
cum praesentia Auditricum, quae in omni Monasterio ex
antiquioribus discretis de more habeantur, & haec li-
centia raro, & non nisi ex urgenti causa, atque pro allo-
quendis parentibus, & consanguineis tantum conceda-
tur. Quae vero sine Abbatissae licentia, vel sine Auditri-
cum praesentia ad crates, aut rotulas inventa fuerit, pri-
vetur accessu ad eas per menses sex pro qualibet vice.

Nulla etiam sanctimonialis aliqua munuscula dabit,
vel recipiet, neque mittet literas, aut recipiet, nisi prius
munuscula visa, & literae lectae ad Abbatissam fuerint, at-
que ab ea judicatum fuerit, ut admittantur.

Et Monasterio vero exitu nulla ipsarum ex quacum-
que causa audebit, nisi secundum decreta Sanctae Triden-
tinae Synodi, capite quinto reformationis Regularium.

Vestimenta etiam sanctimonialium hujusmodi sint, ut
professioni earum respondeant, non pretiosa, non colora-
ta, non molliora, sed honesta, simplicia, & communia, mani-
cisque amplius utatur ad earum tunicas exteriores. Et om-
nes professae habeant sua pallia, sive mantellos, cum qui-
bus ad crates, & coram suo Superiore semper comparebunt,
quae contrafecerint, activa & passiva voce ad Superioris
arbitrium privatae intelligantur.

Super cratibus ferreis sint telae nigrae, quae nunquam
auferantur, ne Moniales a quoquam videri possint, nisi
forte a progenitoribus, fratribus, & fororibus de licentia
Abbatissae.

Visitatio, correctio, habitus in ingressu, & vel in pro-
fessione collatio ad solum Superiorem Ordinis, sive ejus
Commissarium pertineat, non ad aliquem laicum, sive
presbyterum saecularem, consuetudine, & abusu aliquo
non obstante. Qui secus fecerit, excommunicationem il-
licite incurrat, in quam etiam incidant quicumque se in-
tromittere audebunt in iis, quae pertinent ad spirituale
regimen Monialium, etiam in deputandis Confessoribus,
aut aliis fratribus, exceptis Superioribus Ordinis, quo-
rum haec cura tantum sit, & officium.

Circa vero Monasteriorum, & sanctimonialium bona,
tam mobilia, quam permanentia, servetur illud quod de
bonis Conventuum, & Fratrum supra in sexto capite sta-
tutum est, hoc adjicientes, ut operarii, factores, & alii
Monasteriorum ministri non eligantur, atque accepten-
tur a sanctimonialibus sine Superiorum approbatione, ad
quorum etiam nutum amovibiles sint, ut Sancta Synodus
decernit.

In singulis vero Monasteriis juxta statuta Concilii cer-
tus, & determinatus numerus Monialium statuatur, qui
vel ex redditibus propriis Monasterii, vel ex consuetis
elemosynis commodè sustentari possit: ad quod invi-
gilabunt Superiores.

Super Modis
qualitatis &
admissionis
intra clau-
stra.

Super admi-
sione & con-
ditione puel-
larum inter
Moniales.

Super con-
demnatione
viri exami-
ne & appro-
batione.

Super ad-
missionem
habitu, &
professionis.

Super earum
dem bonis.

Super admi-
sionem Ma-
gistrum.

Super Mo-
nialibus exer-
citiis in cultu
divino.

Super Con-
fessoris Mo-
nialium qua-
litate.

15.
Super de-
clinatione Abba-
tissae Monia-
lium.

16.
Quod cumq;
scilicet irritum
sit.

Hoc idem
statuit Con-
cilium XIII. in
sess. 24. h.
sess.

17.
Qua in Ab-
batissam ibi
nequeant.

18.
Quod Mo-
niales ab-
que licentia
non accedat
ad Crates,
vel Rotas.

19.
Quod im-
ras, & mo-
nuscula ne
mittantur
que licentia

Addo min-
vno sancto
nem Clem.
VIII. in con-
stit. 28.

20.
Quod nulli
exeat clau-
stra. Adde
bullam 2. N.
V.

21.
Quod resp-
mensa su-
simplicia &
communis.

22.
Tela nigra
sit super cra-
tibus.

23.
Collatio be-
nificii, & va-
spedat ad
Superiores
Ordinis tra-
num.

24.
Electio Pa-
torum pro
Monialibus
sua ab eis-
dem Superio-
rum appro-
batione.

25.
Certus Mo-
nialium nu-
merus sta-
tuatur in
singulis Con-
ventibus.

Si autem fuerint aliqua Monasteria, que reformatione indigeant, possit Superior pro eorum reformatione sumere Moniales ex aliis Monasteriis ejusdem Ordinis, & eas ibi praeficere, cujuscumque domini, & status fuerint, non obstante contradictione dominorum temporalium. Et quoniam supradicta omnia ab ipsis Sanctimonialibus servari omnino volumus, mandamus omnibus, & singulis Monasteriorum nostrorum Confessoribus, ne sanctimonialia contrafacientes his constitutionibus, nisi praemissa poenitentia, absolvant.

C A P. XII.

Quicumque fratrum divina inspiratione voluerint ire inter Saracenos, &c.

In hoc capitulo sunt duo admodum breves articuli. Primus de iis, qui ad partes infidelium proficisci voluerint. Secundus de Protectore, ejusque auctoritate. Circa primum in vigilandum valde est, ut fratres ad terram Sanctam, ad quam provincia Regni Cypri pertinet, sive ad partes infidelium; praecipue ad Peram prope Constantinopolim, ubi locum satis amplum habemus, profecturi, sint ejus vitae, morum, & doctrinae, ut credi possit aliquem fructum Christianae fidei ex eorum accessu ad alias partes proventurum.

Examinentur etiam, & probentur qui ad confinia hereticorum se conferunt, praesertim ubi conventus, & Monasteria sunt nostri Ordinis, ut puta in Gallia, Germania, Polonia, Bohemia, Austria, Moravia, Dalmatia, Epiro, & similibus partibus, ut Catholica Ecclesia aliquam utilitatem inde referat. Quapropter sub vi obedientiae sanctae omnibus Superioribus Ordinis mandat Generale Capitulum, ne cui ad ea loca, nisi prius de mittendorum probitate sibi constiterit, eundi facultatem aliquando faciant.

Circa secundum Deo optimo Maximo summa a nobis gratiae agendae sunt, quod in ea incidimus tempora, in quibus Protectorem secundum Regulam nostram videre, & habere datum est. Eo enim Gubernatore, quid boni sperare non debemus? Eo Protectore, quid ad verum timere possumus? Eo correctore, quis ab institutis suae regulae deficiet? Gubernator est, promovebit ad bonum. Protector est, defendet a malis. Corrector est, continebit in fide, & obedientia Sanctae Romanae Ecclesiae. In his enim auctoritas ejus est, in his officium suum versatur, ut expresse dicit Beatus Franciscus in hoc capite; & declarat Gregorius IX. alias XI. primus Ordinis Protector, & deinde Sixtus Quartus, & reliqui omnes, qui regulam explicaverunt. Te igitur, o Illustrissime, & Reverendissime Carole Borromae appellamus, tuam fidem, & benignitatem obtestamur, ut nos tuae curae, & patrocinio commissos Beatissimo Avunculo tuo, & Sanctissimo Patri nostro Pio Quarto commendatos facias, tu vero Religionem nostram tua prudentia, consilio, & auctoritate protegere ne desistas, ut ab inimicorum insidiis tuta, Beati Patris sui Francisci vestigiis inherendo, sedulum in humilitatis spiritu reddere valeas Domino famularum. Praeterea cupiens Generale Capitulum, ut supradictae leges, & constitutiones, tam extra Italiam, quam in Italia ab universo sodalio nostro serventur, & executioni demandentur, tria haec praecipua decrevit, ac jussit.

Primum, ne Generalis, & multo minus Provinciales possint dispensare in his, quae sunt de essentia Regulae, ut puta quae recipiunt tria vota essentialia, obedientiae scilicet, paupertatis, & castitatis, sed neque in aliis nisi ex urgenti necessitate, vel aliqua valde rationabili causa, quae tamen decretis Tridentinae Synodi non adverteatur, super quo ipsorum Superiorum conscientias oneratas voluit.

Secundum, quod quilibet Generalis in primo officii sui triennio, cessante legitimo impedimento bellorum, aut pestis, Provincias Hispaniarum, & Portugalliae in persona propria visitare teneatur. Quod si ex sua negligentia non fecerit, non possit in Generalem reeligari pro secundo triennio, sed alius eligatur, qui huic decreto satisfaciatur.

Ministri vero, qui in executione praesentis reformationis a Generali, vel Visitatoribus minus diligentes Bullarii Mag. Tom. II.

inveni fuerint, ab officiis suis cadant, & reddantur inhabiles etiam ad minores gradus, & officia Ordinis. Visitatores autem, qui provincialium partes implebunt, etiam Provincialium magistrata potiantur.

Tertium, quod constitutiones Ordinis nostri quaecumque tempore factae, etiamsi Apostolica auctoritate sint confirmatae, in his, quae decretis hujusmodi Tridentini Concilii repugnant, omnino irritae, & abrogatae esse intelligantur, atque omnes ad limites, & praescriptiones istarum, & Concilii redactae censentur.

Postremo a Beatissimo Domino nostro Pio Quarto supplices petimus, ut jubeat Principibus, & Magistratibus ne ullam molestiam, vel impedimentum intendant, vel inferri sinant, quo minus suprascriptae Sanctiones in suis dominis executioni mandentur, sed potius faverent, & auxilium suum impendant, &c.

Rescissio alienationum, infeudationum, & concessionum Terrarum, & locorum S. R. E. ac Sedis, & Cam. Apostolicae, sine competentis recompensa, aut necessitate, vel dictae Sedis utilitate id non exigente, factarum.

Sed immo Pius V. alienationes, & infeudationes fieri, & tractari prohibuit, etiam ex causa permittentis praeter necessitatem, vel evidentis utilitatis Sedis Apost. ut infr. in eius const. 35. Admonet, ubi plene notabo de hac materia.

PIVS EPISCOPVS, edita A. D. Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Apostolicae servitutis officium, fidei & diligentiae nostrae divinitus traditum nos jam pridem excitat, & impellit, ut ipsam Sedem, & Cameram Apostolicam non solum futuris rerum suarum jacturis factam rectam praestare, sed etiam adversus illata sibi detrimenta, semotis omnibus omnium injuriis affectibus, quoad ejus fieri potest, integrare studeamus.

§. 1. Sane licet in Pontificatus nostri principio frequentibus multorum, qui constitutionem per felicis record. Paulum Papam IV. praedecessorem nostrum de rebus Ecclesiae non alienandis, & de alienatis recuperandis editam, tanquam nimis rigorosam, quippe quae nullam inter alienationes ex causa necessaria, vel utili factas, & alias merè voluntarias Ecclesiis damnosas differentiam faciebat, retractari vehementer instabat, querelis induti, rem in plena Signatura nostra cognoscere, & multitudinem querelantium sedare volentes, dictam constitutionem ad terminos juris communis, sub data videlicet 3. Idus Septemb. Pont. nostri anno primo, reducere quodammodo coacti fuerimus.

§. 2. Nos tamen quos successu temporis experientia longo rerum usu, & quotidiano pastoralis officii nostri exercitio variis modis edocuit, multas alienationes rerum Ecclesiae Romanae, Sedisque, & Camerae praedictae per aliquos importunis precibus, & aliis variis artibus indutos Rom. Pontifices praedecessores nostros, & forsitan (quod dolenter referimus) per nos, nulla rationabili causa suadente, in gravissimam ipsius Ecclesiae lesionem, Dei offensam, populi scandalum, & evidens animarum periculum haecenus factas, & approbatas extitisse, non solum perspicui hujus animarum periculi magnitudine, sed etiam debita erga Deum, & suam, cui nos praesse voluit, Ecclesiae pietate, tum etiam urgentis conscientiae nostrae testimonii religione percussi, rem omnem cum Venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus in consistorio nostro secreto diligenter duximus perscrutandam, ubi mature considerantes bonum, & fidelem Dei servum, nihil eorum quae sibi a Domino credita sunt, distrahere, seu negligere, nec aliter quam ex causa vel necessitate, vel evidentis utilitatis alienare, sed cuncta fideliter conservare debere, hinc est quod his, aliisque justis de causis moti, quarumcumque venditionum, infeudationum, concessionum, & aliarum quocumque nomine nuncupatarum alienationum

seruum diligentium, qui hanc reformationem...

Circa reformationem...

supplicatio pro executione reformationis in omnibus locis.

CIV.

Exordium.

Hic Pontifex Bullam Pauli IV. editam contra alienationes bonorum Ecclesiae, ad terminos juris communis reduxit, ut supra.

Et tunc ipse Bullam Pauli IV. editam...

26. Moniales... 27. Confessoribus... 28. Capitulum... 29. Generalis... 30. Provinciales... 31. Ministri...

de Civitatibus, Terris, oppidis, Castris, Feudis, Dominis, & Locis, & aliis stabilibus bonis, ac censibus, & juribus quibuscumque ubilibet constitutis, ad Ecclesiam, Sedem, & Cameram prefatas quomodolibet pertinentibus, & quae perquisitis, vel percipere censeri possent, cujuscumque qualitatis, quantitatis, excellentiae, & quantumvis maximi, vel minimi momenti fuerint, quibusvis personis quavis Ecclesiastica, vel Seculari, sive mundana, etiam Episcopali, Archiepiscopali, Patriarchali, Cardinalatus honore, seu Marchionali, Ducali, Regali, vel alia quacumque dignitate, seu praesentia, aut etiam communitatibus, Universitatibus, Collegiis, & aliis per quoscumque Romanos Pontifices praedecessores nostros, ac per nos, dictamque Sedem, ac Cameram ex causa gratuita, & lucrativa, sine aliqua, vel saltem minimae, compensativa, nec competentis recompensa, seu necessitate, vel evidenti dictae Sedis utilitate id non exigente, perpetuo, vel ad recipientium vitam, aut alias ad longum tempus, etiam per viam permutationis, hypothecae, recompensae, contractus, etiam jurati, etiam de Fratrum consilio, quovis colore, vel ingenio, etiam Motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicae potestatis plenitudine, etiam cum quibusvis adversus quascumque revocationes, & alias contrarias dispositiones praeservativas, & in primum statum restitutivis, ac derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacissimis, & insolitis clausulis, ac irritantibus, & aliis decretis, etiam a quocumque, quantumlibet longissimo, & immemorabili tempore citra quomodolibet factarum, & concessarum, ac etiam iteratis vicibus approbatarum, & innovatarum, contractuumque desuper initorum, & juratorum, necnon quarumcumque Apostolicarum, & aliarum scripturarum, aliorumque hic etiam de necessitate exprimendorum tenores, ac quarumcumque litium, & causarum, si quae desuper ubilibet, & in quavis instantia pendente, status, & merita praesentibus, ac si de verbo ad verbum insererentur, pro sufficienter expressis, & inferis habentes, de fratrum ipsorum consilio, & assensu unanimo ex certa scientia nostra, ac de eadem Apostolicae potestatis plenitudine, universas, & singulas venditiones, cessiones, infeudationes, locationes, donationes, permutationes, hypothecas, concessiones, & alias omnimodas alienationes, & contractus praefatos, quaecumque, quocumque, qualescumque, ac in quorumvis Principum, ac Cardinalium, Patriarcharum, & aliorum Praelatorum favorem, vel eorum contemplatione per praedecessores nostros, ac nos, & Sedem praefatam, necessitate, vel evidenti utilitate Sedis hujusmodi id non exigente, seu sine aliqua, vel saltem minimae compensativa, neque competentis recompensa, ut praemittitur factos, & concessos, ac confirmatos, & approbatos, etiam si quantumvis longissima temporis praescriptione robur sumpserint dici possint, auctoritate Apostolica tenore praesentium perpetuo revocamus, rescindimus, cassamus, irritamus, annullamus, ac viribus omnino vacuumus.

*Declamatio
etiam huius
modi aliena-
tionum
quibusvis
personis*

*Vassallosque
nullum in
vassallagio
debet occupare
bonorum Sedis
Apostolice*

*Occupatores
que bona ac-
cupata &
fructus restituere debe-
re.*

§. 3. Declarantes venditiones, cessiones, infeudationes, locationes, donationes, permutationes, hypothecas, concessiones, & ceteras alienationes praemissas nequaquam tenuisse, nec tenere, nullumque emptoribus, cessionariis, feudatariis, locatariis, donatariis, aliisque rerum ipsarum detentoribus, nec aliquem possidendi titulum per eas quod situm esse, nec eisdem Ecclesiae, Sedi, & Camerae praedictae asserere potuisse.

§. 4. Ac Civitatum, Terrarum & aliorum locorum eorundem habitantes, vassallos, & subditos, dictis illorum detentoribus nullum vassallagii, fidelitatis, vel subjectionis, aut aliud jus vel obedientiam alienationum hujusmodi, vel etiam juramenti per eos illis praestiti, quod etiam eisdem serie relaxamus, praetextu debere, aut illis adstrictos esse.

§. 5. Quinimo detentores ipsos ad easdem Civitates, Terras, Castra, Oppida, & loca Sedi, & Camerae praefatis realiter, & cum effectu restituenda, & relaxanda, ac eorum detentores ad fructuum inde post obitum concedentis haecenus perceptarum, & in postertum percipiendorum restitutionem in utroque foro omnino teneri, & ad id etiam sententis, censuris, & poenis ecclesiasticis, ac etiam pecuniariis, necnon privationis quorumcumque alio-

rum feudorum Ecclesiasticorum per eos etiam legitime obtentorum, & inhabilitatis ad illa, aliaque deinceps obtinenda, ac aliis juris & facti remediis cogi & compelli posse.

§. 6. Ac decernentes praesentes vim perpetuae legis habere, neque de nullitatis vitio, seu intentionis nostrae, vel alio quovis defectu notari, seu impugnari posse, sed illas omni exceptione remota, validas & efficaces fore, suoque plenarios & integros effectus sortiri, & inviolabiliter observari.

§. 7. Sicque per quoscumque Judices & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam S. R. E. Cardinales, in quavis etiam de praesenti pendente causa, & instantia, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & inter pretandi facultate, iudicari, & definiti debere. Ac irritum quoque & inane quicquid a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

§. 8. Non obstantibus reductione nostra & litis pendente praemissis, ac etiam per nos praestitis juramentis de non tollendo jus quaesitum, aliisque quibusvis constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, necnon privilegiis, indultis, promissionibus, ratificationibus, obligationibus, submissionibus, renuntiationibus, & literis Apostolicis, de sententibus praefatis, & aliis quibusvis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, etiam Motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus per nos etiam Consistorialiter, & contra tales revocationes quomodolibet coeclis, ac etiam pluries approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiam de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales ideam importantes mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur, praesentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter & expressè paribus Motu, scientia, & potestatis plenitudine derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§. 9. Ut autem praesentes ad eorum quos concernunt notitiam facilius deducantur, volumus, & mandamus, quod illae in Basilicae Principis Apostolorum de Urbe, & Cancellariae, ac Camerae Apostolicae valvis per aliquem ex nostris Curforibus affixae, copia illarum ibi dimissa, universos & singulos quorum interest, si citra, videlicet infra mensem, si vero ultra montes fuerint, infra tres menses a die affixionis hujusmodi computandos perinde afficiant, ligent, ardeant, ac si illis personaliter intimatae fuissent.

Dat. Romae apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicae 1565. 15. Kal. Decembris, Pontificatus nostri anno sexto.

Ego Pius Catholicae Ecclesiae Episcopus.

Si mei non fuerint dominati, tunc immaculatus ero.

- Ego Io. Mi. Cardinalis Saracenus.
- Ego Io. Cardinalis Sancti Vitalis.
- Ego Jo. B. Cicada Card. S. Clementis.
- Ego Scipio Card. Pisarum.
- Ego Io. Card. Reumanus.
- Ego Io. Ant. Card. Capisuccus.
- Ego F.M.G. Card. Alexandrinus.
- Ego Clem. Card. Araceli.
- Ego Iac. Card. Sabellus.
- Ego Io. Ant. Card. S. Georgii.
- Ego Bern. Card. Salviatus.
- Ego Lud. Card. Simoneta.
- Ego F. Card. Paceus de Toledo.
- Ego M. Ant. Card. Amulius.
- Ego Io. Franciscus Card. de Gambara.
- Ego M. S. Card. de Alta-Emps.
- Ego Franciscus Card. Mantuanus.

Ego

*Clausula
praeservativa*

*Decretum
irritans*

*Clausula
regatoria*

*Forma
publi-*

*Quam
libet
in fin.*

*D. P. An. 6.
die 17. Nov.*

Papa subscripsit

*Cardinalis
subscriptor
est*

*Nota
dicitur
hanc
et
affixam
esse
vires
publ.*

PIVS QVARTVS.

179

Ego Marcus Ant. Card. Columna.
Ego Ptolomæus Card. Columna.
Ego B. Card. Lomellini.
Ego Vitellotius Card. Vitellius S.R.E. Cam.
Ego Franciscus Card. Alciatus.
Ego Guilielmus Card. Sirlerus.

Anno à Natiuitate D.N. Iesu Christi 1565. Indiæ. 8. die
verò 5. mensis Octobris, Pont. auent. Sancti in Christo Patris.
D.N.D. Pii diuina providentia Papa IV. Anno 6. retrospecti-
pra litera officia, & publica fuerunt ad valvas Principis
Apostolorum de Vrbe, & Cancellaria Apost. ut moris est, per
nos Scipionem de Olivianis, & Io. Andream Rogerium Curf.
Alexander Ascanellus Magister Curf.

Sequitur facultas Camerarij sup. prædictis.

PIVS PAPA QVARTVS,
Motu proprio, &c.

Decens esse arbitramur & congruum ita nos, &c. ut
supra.

§. 1. Nos literas ipsas, ac in eis contenta quæcumque
suos plenarios ac debitos effectus sortiri cupientes, Dile-
cto filio nostro Vitellotio S. Mariz in Via lata Diacono
Cardinali Vitellio nuncupato, nostro ac eisdem S. R. E.
Camerario, per Apostolica scripta mandamus, quatenus
in virtute sanctæ obedientiæ ipse, etiam ultra ordinariam
sui Camerariatus officii facultatem, per se vel aliam, seu
alios literas prædictas, ac in eis contenta quæcumque, ubi
& quando opus fuerit solemniter publicas, faciat aucto-
ritate nostra executioni debitæ demãlari, illaque firmiter
& inconculsè obseruari. Non permittens Sedem & Cam-
eram præfatos, ac pro eis agentes quoscumque contra
literarum earundem tenorem indebitè molestari. Con-
tradiutores quoslibet & rebelles, literisque prædictis cõ-
trauenientes, etiam contra eos manu Regia, ac simpliciter,
& de plano, ac sine strepitu & figura iudicii, solaque
rei veritate inspecta procedens, per censuras & pœnas
ecclesiasticas, ac etiam pecuniarias ejus arbitrio infligen-
moderan. & applican. omni & quacumque appellatione,
& reclamacione remota compescendo.

§. 2. Non obstant. de una & duabus, non tamen de tribus
dicitis, aliisque constitutionibus, & ordinationibus Apo-
stolicis, cæterisque contrariis quibuscumque.

§. 3. Volumus autem quod præsentis nostri Motus
proprij sola signatura, etiam si videbitur absque aliqua
illius registratura sufficiat, & ubique fidem faciat in judi-
cio & extra, quacumque regula seu constitutione Apo-
stolica contraria non obstante.

Placet Motu proprio. I.

Taxa mercedum Notariorum causarum Civilium
Gubernatoris, Vicarii, Iudicis Burgi, & Magi-
strorum Viarum Urbis, & etiam Capitolij, in
casibus, de quibus per statuta non est provisum.

Taxam verò Notariorum Criminalium habes in const.
seq. Et Notariorum A. C. in Const. 113. Pii V. In-
ter illa. Quas omnes reformatas attende in Pauli V.
const. 72.

PIVS PAPA QVARTVS,
Motu proprio, &c.

Cum Nuper Generali Reformationi, circa Romanæ
Curie officia, & Tribunalia per nostras desuper edi-
tas literas providerimus, & inter cætera statuimus, ut
quorundã Tribunalium Notarii, pro actis corã eis facien-
adnotandis, & conscribendis, mercedem juxta taxatione
per nos eis ordinandam, & non ultra, exigere valeant; id-
circo nos illam ad superscriptum modum duximus redu-
cendam. Quam per Notario actuarios in causis Civilibus;
Curiarum Almæ Urbis nostræ Gubernatoris, & nostri
in eadẽ Vrbe Vicarii, necnò Capitanei Burgi Sancti Petri,
& Magistrorum viarum, ac in casibus, in quibus per sta-
tuta Urbis specialiter nõ providetur, etiã Senatoris, ejuf-

Bullar. Mag. Tom. II.

que Collateralium, & Capimoi appellationum, ac Magi-
strorum Iustinariorum, observari mandamus, sub penis in
dictis nostris literis expressis. Vique tam ipsi Notarii
quantum petere valeant, quam partibus litigantibus quã-
tum solvere debeant, jugiter infinoretur, jubemus ut singuli
Notarii prædicti, taxatione superscriptam in vulgari ser-
mone impressam, Tabellæ affixam in loco quilibet Officio
in loco publico, quo ab omnibus inspicere, & intelligi
possit, teneant, contrariis non obstantibus quibuscumque.

Placet Motu proprio. I.

Pro quocumque Monitorio, Arresto, seu præcepto li-
tis introductivo cum clausula, si quis, &c. nihil

Pro quacumque petitione, comparitione, protestatione,
sive allegatione, bol. unum. b. 1.

Pro quacumque revocatione inhibitionis de facto factæ,
Arrestu, Sequestri, seu cujusvis Mandati, bol. duos, b. 2.

Pro mandato suspensionis fugæ, cum examine testium us-
que ad summam scutorum decem, bol. decem. b. 10

Cum productione jurium à decem infra, bol. septem cum
dimidio. b. 7.

A decem supra, cum examine testium, bol. duodecim. b. 12.

Cum productione jurium à decem supra bol. decem. b. 10

Pro Arresto in carceribus, idem solvitur respectivè.

Pro mandato de relaxando, cum cautione usque ad sum-
mam scutorum decem, bol. quindecim. b. 15.

Si verò cum consensu, sive cautione, bol. duodecim. b. 12.

Abinde supra, si cum cautione, bol. viginti quinque. b. 25.

Si verò sine cautione, bol. viginti. b. 20.

Pro quocumque mandato in contumaciam, bol. tres, b. 3.

Pro revocatione mandati in contumaciam, bol. duos, b. 2.

Pro Non Gravetur, seu mandato de non molestando in
forma juris, bol. tres. b. 3

Pro quocumque deposito pro quacumque summa in actis
facien. nihil.

Pro restitutione depositi pro quolibet scuto in causa
mercedum, bol. unum in cæteris. b. 1

Pro rogitu cujuscumque obligationis in officio usque ad
summam scutorum decem, bol. septem cum dimi-
dio. b. 7.

Abinde supra, bol. decem. b. 10.

Extra officium, duplum.

Pro cassatione cujuscumque obligationis judicialis usque
ad summam decem, bol. quinque. b. 5

Abinde supra, bol. decem. b. 10

Pro susceptione termini in iudicio ad solvendum, bol.
duos. b. 2

Pro quacumque susceptione censurarum in iudicio, quæ
non fiat nisi ultra decem, bol. 7. cum dimidio. b. 7.

Pro moderatione censurarum, bol. duos. b. 2

Pro quocumque partito litis decisivo, bol. duos. b. 2.

Pro quocumque juramento extra Officium, susceptione
termini, aut actus judicialis usque ad scutos decem,
bol. septem cum dimidio. b. 7.

Abinde supra, bol. decem. b. 10

Pro quocumque mandato vigore termini in iudicio sus-
cepti, vel censurarum, vel juramento usque ad sum-
mam scutorum quinque, bol. quinque. b. 5

A scutis quinque usque ad decem, bol. decem. b. 10

A decem usque ad viginti, bol. viginti. b. 20

A viginti usque ad quancumque summam, bol. quin-
quaginta. b. 50

Pro decreto suprascripti mandati, bol. duos. b. 2

Pro quacumque fide de excoquendo Mandatum in alia
Curia decretum, seu appositionis manus in contuma-
ciam, vel aliàs non factis processu, bol. duos. b. 2.

Pro quocumque rogitu procuræ in Officio, bol. duos. b. 2.

Extra verò officium, bol. octo. b. 8.

Pro productione quocumque jurium, articulorum,
& interrogatoriorum, bol. duos. b. 2

Pro quacumque restitutione jurium cum dimissione co-
piæ à decem scutis infra, supra tamen duo in scriptu-
ris privatis, bol. septem cum dimidio. b. 7.

A decem usque ad viginti, bol. quindecim. b. 15.

A viginti supra, bol. viginti. b. 20

Si verò instrumenta publica, vel alia jura, duplum in
quolibet casu prædicto.

Pro relatione ad videndum jurare testes, & illorum

an/3

rvau

Edis An. D.

Exordium.

Deputatio

Deputatio

Deputatio

Deputatio

Deputatio

Deputatio

Deputatio

Deputatio

Deputatio

Deputatio

Deputatio

Deputatio

Deputatio

Deputatio

Deputatio

Deputatio

Deputatio

Deputatio

Deputatio

Deputatio

Deputatio

Deputatio

reductione, specificatione materiarum, etiam in
 cum in officio notario habet, bol. duos. b. 1.
 Pro receptione articulo, seu peritiam etiam generalis
 quolibet articulo, seu peritiam etiam generalis
 ve fiat verbo sive fiat per productionem oblatam, bol.
 unum. b. 1.
 Pro examine Testis in quacumque summa, summa ab
 que actualis & interrogatoris bol. septem cum dimi
 dio. b. 7.
 Pro examine super recognitione terrarum, bol. qua
 tuor. b. 4.
 Pro recognitione apocharum, bol. tres. b. 3.
 Pro examine super articulis, & interrogatoris a scutis
 decem infra, supra tamen duo, bol. decem. b. 10.
 A decem usque ad viginti, bol. quindecim. b. 15.
 A viginti usque ad quatuordecim summam, bol. viginti
 quinque. b. 25.
 Si vero articuli, & interrogatoria fuerint excessiva, sol
 vatur arbitrio Domini.
 Extra officium solvatur duplum.
 Pro copia testium publicorum, solvatur ad rationem, ut
 supra præstatum.
 Pro quacumque informatione iudici facienda cum ob
 satione actoris, jurium, vel testium, a quinque debeat
 infra, bol. tres. b. 3.
 A quinque usque ad decem, bol. sex. b. 6.
 Abinde supra bol. septem cum dimidio. b. 7.
 Et unica tantum informatio in omnibus casibus solva
 tur.
 Et si fiat extractus, vel Registrum, nihil solvatur pro in
 formatione.
 Pro quocumque decreto definitivo, vel non sententia
 vim definitiva habentis, usque ad summam scutorum
 quinque, bol. quinque. b. 5.
 Usque ad decem, bol. decem. b. 10.
 Usque ad viginti, bol. triginta. b. 30.
 Usque ad quatuordecim summam, bol. quadragintaquin
 que. b. 45.
 Pro quocumque mandato vigore sententia servatis ser
 vandis, vel causa cognita, usque ad summam scuto
 rum quinque bol. septem cum dimidio. b. 7.
 Usque ad decem bol. decem. b. 10.
 Usque ad viginti bol. triginta. b. 30.
 Usque ad quatuordecim summam, bol. quinquaginta. b. 50.
 Pro copia simpliciter commissiois, bol. decem. b. 10.
 Pro copia simpliciter commissiois in actis cogati,
 bol. septem cum dimidio. b. 7.
 Pro copia subscripta pro fide coram, bol. decem. b. 10.
 Pro copia articulorum, si sit magna scriptura, b. de
 cem. b. 10.
 Pro copia cuilibet petitionis pariter instrumenti, allega
 tionis, & cuilibetque alterius actus iudicialis in actis
 facti, bol. duos. b. 2.
 Pro mandato de evacuando domum, bol. viginti quin
 que. b. 25.
 Pro quocumque mandato de consignandis pignoris,
 b. tres. b. 3.
 Pro quocumque decreto confessionis de hiis, bol. duos. b. 2.
 Pro quibuscumque literis declaratoris vigore Monitorij
 vel in illorum loco mandato in continenti, bol. vi
 ginta septem cum dimidio. b. 27.
 Pro quibuscumque literis recommissiois, sive dele
 gationis vigore obligationis in forma Camera, vel mo
 norij integritatis, vel mandati loco illarum usque ad
 summam viginti quinque scutorum, bol. vigintise
 ptem cum dimidio. b. 27.
 A viginti quinque usque ad quatuordecim summam, bol.
 quinquaginta. b. 50.
 Pro abolitione a censuris bol. septem cum dimi
 dio. b. 7.
 Pro instrumentis abolitionis a censuris admissis, prout
 in literis præstatum.
 Pro quocumque Brachio seculari, solvatur duplum ad
 rationem summam prædictam.
 Pro monitorio extra Urbem in illius districtis, bol. vi
 ginti. b. 20.
 Pro rogatu instrumenti possessionis infra mœnia Urbis,

bol. triginta septem cum dimidio. b. 37.
 Extra vero mœnia Urbis, arbitrio Domini.
 Pro inventario de bonis, extra officium, bol. quinquaginta. b. 50.
 Pro publicatione instrumentorum, serventur statuta Vr
 bis.
 In causis a quinque infra, specificetur materia in actis, &
 ex amittitur testes abique articulis, & interrogatoriis,
 & Notarius teneatur super generalibus examinare, & si
 pars voluerit dare interrogatoria, concordet Notarius.
 Et si agatur de bonis, & non de pecuniarum quantitati
 bus, statetur arbitrio Domini, que taxandi debeat.
 Pro extractibus fiendis prout hæcænta, sicut consueve
 runt, pro quolibet folio habente lineas vigintiduas
 in qualibet pagina, bol. septem cum dimidio, b. 7.
 In causis generalibus, pro comparatione & relationi
 bus, nihil recipiatur, & in omnibus casibus solvatur
 prout in aliis Urbis tribunalibus solvi solitum & con
 suetum est.
 A pauperibus miserabilibus personis solvatur impoten
 ter nihil iuxta formam literarum nostrarum accipiant.

**Taxa mercedum Notariorum Causarum crimina
 tumi Governatoris, Auditoris Camera, Vicarii,
 & Senatoris Urbis, ac Judicis Burgi.**

*Horum Notariorum taxa plenius reformata est à
 Paulo V. infra in eius const. 78. Cum nos.
 P I V S P A P A Q V A R T V S,
 Motu proprio, &c.*

Cum super generali reformatione circa Rom. Curie
 Officia & tribunalia per nostras desuper editas lite
 ras providerimus, & inter cætera statuerimus, ut quorun
 dam tribunalium Notarii pro actis eorum eis facien
 adnotandis, & conscribendis mercedem iuxta taxationem
 per nos eis ordinandam, & non ultra, recipere valeant.
 Idcirco nos illam ad supradictum modum duximus redu
 cendam, quam per Notarios actuarios in causis crimina
 libus Curiarum Almar Urbis nostræ Governatoris, Au
 ditoris Camera, Vicarii, Senatoris, ac Burgi, observari mā
 damus sub penis in dictis nostris literis expressis, utque
 rata ipsi Notariis, quantum petere valeant, quam partibus
 litigantibus quantum solvere debeant jugiter innoteat,
 iubemus, ut singuli Notarii prædicti taxatione subscripta
 in vulgari sermone impressa, & tabellæ annexæ in suo quis
 que officio in loco publico, quo ab omnibus inspicere, legi
 & intelligi possit, teneant, contrariis non obstant. quibus
 Placeat Motu proprio. I.

Pro receptione querelæ ex officio, vel ad instantiam
 partis, sive in officio, sive extra officium, nihil.
 Pro examine testium pro informatione Curie, sive in of
 ficio, sive extra officium, similiter ex officio, vel ad
 instantiam partis, nihil.
 Pro examine eorum in carceribus, nihil.
 Pro quolibet Monitorio, inhibitione, vel sequestro in
 curia, cum clausula, si quis, scut. bol. 3.
 Pro alia inhibitione, arresto, monitorio, vel sequestro
 sine clausula, sc. b. 5.
 Pro quolibet significatione, cum fideiussione, sive obli
 gatione, sc. b. 15.
 Pro simili significatione, absque fideiussione, & obliga
 tione, sc. b. 10.
 Pro monitorio penali, citatione, inhibitione, sequestro,
 arresto, aut alio quovis instrumento, sive in curia, sive
 extra curiam, sive ad ordinem ordinatum, sive commis
 sionem per Nos, nihil.
 Pro simili monitorio in curia in vim commissionis, si adest
 clausula investigat secretus vel ego thesaurum, quinquaginta.
 sc. b. 50.
 Pro monitorio vel sequestro extra Urbem auctoritate or
 dinaria, si adest indagator, ut sup. sc. b. 15.
 Pro monitorio vel sequestro extra Urbem in vim com
 missionis, si adest similis indagator secretus vel aper
 tus, sc. b. 20.
 Pro inhibitione in curia vigore commissionis, ad instan
 partis.

*Notarii pro
 dictis ser
 vatis hanc
 & tabellæ
 affixam re
 neant in lo
 publico.*

C VI

partis, vel si adest instigator, ut supra tati. quique. sc. b. 37. 60

Pro inhibitione similis extra curiam, sc. b. 60

Pro citatione, etiam cum inhibitione vigore commissionis, etiam per edictum extra curiam, ad instantiam partis, vel ad instantiam iudicis, sc. b. 1

Pro comparatione generalium vel specialium extra curiam, sc. b. 1

Pro inhibitione in officio, sc. b. 1

Pro litteris patentes ad examina, scilicet extra curiam loco, sc. b. 20

Pro litteris patentes ad non partitionem monasterii extra curiam, sc. b. 75

Si in causa commissa, sc. b. 1

Pro brachio, scilicet ob non partitionem monasterii, sc. b. 50

Pro brachio, scilicet mandato executivo loco executoris, scilicet in causa commissa, sc. b. 1

Pro mandato, scilicet extra curiam in officio, ad instantiam partis vel instigatoris, sc. b. 1

Si in causa commissaria, sc. b. 1

Pro edicto tempore vacantiarum, sc. b. 10

Pro comparatione relationum iurium productorum, scilicet quilibet actus pro Fisco, sc. b. 1

Pro quilibet relatione, comparatione, contestatione, iurium production, vel alio actu, parte instante, sc. b. 1

Pro actu depositi pecuniarum, sc. b. 1

Pro consignatione depositi pro quolibet scuto, sc. b. 1

Pro consignatione pignoris vel rei depositatae, sc. b. 7

Pro examine cuiuslibet testis in causa capitali, vel in qua veniret imponenda poena corporis afflictiva, cum articulis & interrogatoriis, vel cum interventu Domini Iudicis, vel Fiscis, in officio vel domo ipsius Iudicis, sc. b. 10

Si extra domum & officium, etiam si testis sit egregius vel illustris super eisdem, sc. b. 1

Si absque interrogatoriis & interventu Iudicis & Fiscis, vel super bona fama, aut super uno vel duobus articulis tantum in officio, sc. b. 25

Si extra officium, etiam si testis sit illustris, ut supra, sc. b. 4

Pro examine testis in aliis causis non capitalibus, super articulis & interrogatoriis, vel cum interventu Iudicis vel Fiscis in officio, sc. b. 3

Si extra officium, etiam si testis sit egregius, vel illustris, sc. b. 50

Si absque interrogatoriis & interventu Iudicis, vel Fiscis, in officio, sc. b. 15

Si extra officium, sc. b. 25

Si materia in articulis vel interrogatoriis fuerint excellentia, in quibus ex casibus predictis attendatur taxa juxta excessivitatem arbitrio D. Iudicis, sc. b. 1

Pro examine testis in officio summarii, absque interrogatoriis, sc. b. 1

Si extra officium, sc. b. 1

Pro ostensione depositionis testium publicatorum, scilicet copia, solvatur medietas eius quod solutum fuerit pro examine respectivo, sc. b. 1

Pro copia ipsius depositionis testium pro quolibet folio continens lineas 25, sc. b. 7

Pro quolibet folio copiarum indicatorum continens lineas 25, & pro quolibet linea 12 syllabas, si unus tantum reus fuerit, sc. b. 1

Si duo vel plures rei fuerint, pro quolibet folio simili continens unum, sc. b. 7

Pro quolibet centenario fol. regestri in causis ordinariis, si ad instantiam partis fieri contingat, dummodo pagina fol. contineat lineas 24, & regestrum vel extractus cur. Capitoli factus fuerit juxta formam Motus proprii S. D. N. D. Pii PP. IV, sc. b. 1

In causis vero commissariis & principio cum eisdem 24 lineis, & juxta formam eisdem Motus proprii, pro quolibet centenario, sc. b. 4

Pro quolibet folio extractus facti cum lineis, & juxta rationem dicti Motus proprii, sc. b. 7

Pro quolibet examine in officio, scilicet processus de peccatis, sc. b. 1

Pro mandato de relaxando aliquem in causa capitali, vel alia in qua veniret imponenda poena corporis afflictiva, ubi precesserint in officio, scilicet extra curiam, nec fuerit lata & subscripta sententia, sc. b. 50

Ubi vero non precesserint in officio, extra curiam, fuerit condemnatus, vel etiam iam ante, quam non composuerit, aut solverit poenam, seu ex gratia poena ei remissa fuerit, sc. b. 1

Pro mandato de relaxando aliquem in alia causa, ubi precesserint in officio, & reus componat, vel poenam solverit, aut condemnatus ex gratia liberetur, sc. b. 50

In aliis vero quibusvis casibus pro simili mandato de relaxando, sc. b. 10

Pro rogatu cuiuslibet fidejussionis in officio, vel carcere, sc. b. 10

Si extra officium & carcerem, sc. b. 20

Pro mandato de capiendo aliquem pro indicibus, vel pro curia informatione, sc. b. 1

Pro mandato de capiendo, pro cautione de non offendendo, sc. b. 7

Pro non gravetur, sc. b. 5

Pro mandato de evacuando servatis servandis, sc. b. 20

Pro inventario in causa capitali, sc. b. 1

Pro simili inventario facto de mandato Iudicis in quavis alia causa criminali, plus vel minus arbitrio Iudicis, sc. b. 50

Pro simili inventario in causa civili, sc. b. 20

Pro estimatione, subhastatione, & venditione bonorum immobilium, vel se moventium Fisco incorporatorum, usque ad valorem scuti 10, sc. b. 15

A scuti 10. usque ad 20, sc. b. 30

A scuti 20. usque ad 50, sc. b. 75

A scuti 50. usque ad 100, sc. b. 1

A scuti 100. usque ad 500, sc. b. 2

A scuti 500. usque ad quamcumque summam, sc. b. 5

Pro adeptione possessionis bonorum stabilium Fisco incorporatorum intra moenia, sc. b. 1

Si extra, solvatur juxta importantiam cause, & distantiam loci, arbitrio Domini Iudicis, sc. b. 1

Pro subhastatione, venditione, & deliberatione similium bonorum stabilium usque ad valorem scuti 100, sc. b. 1

Ab inde supra capiatur arbitrio eisdem Domini Iudicis, sc. b. 1

Pro nota sententiarum definitivarum, declaratoriarum, vel interlocutoriarum, in quavis instantia pro Fisco, sc. b. 1

Pro nota sententiarum absolutivarum definitivarum in causa capitali in prima instantia, pro quolibet reo, sc. b. 4

Si in secunda instantia, sc. b. 5

Si in tertia instantia, sc. b. 2

Pro simili nota sententiarum in alia causa, in qua veniret imponenda poena corporis afflictiva, in prima instantia, sc. b. 5

Si in secunda, sc. b. 2

Si in tertia, sc. b. 1

Pro simili nota sententiarum absolutivarum definitivarum in causa non capitali, & in qua non veniret imponenda poena corporis afflictiva, in prima instantia, sc. b. 2

Si in secunda, sc. b. 50

Si in tertia instantia, sc. b. 1

Pro simili nota sententiarum declaratoriarum in quavis causa & instantia, sc. b. 1

Pro nota sententiarum definitivarum in causa discussionis, recipiatur juxta importantiam cause arbitrio Domini Iudicis, sc. b. 1

Pro nota decreti habentis vim sententiarum definitivarum in quolibet ex casibus predictis capiatur pro medietate, juxta taxam predictarum sententiarum respective, sc. b. 1

Pro quolibet folio copiarum articularum, vel iurium productorum carl. unum, sc. b. 7

Pro restitutione iurium, sc. b. 25

Pro quolibet salvo conducto pro homicidio ad quodvis tempus, si forte dari contingat de mandato S. D. N. sc. b. 1

Si pro alio minori delicto, sc. b. 50

Pro decreto ad exequendum mandatum iam decretum revocationis, inhibitionis, vel sequestri de consignando bona depositata, vel similis nature, una cum fidei, sc. b. 1

vel mandatorum per opportuno, cap. unum, sc. b. 7.

Pro cassatione euilibet simplicis fidei iurionis, obligationis, vel querela, sc. b. 10

Pro cassatione similis fidei iurionis, vel querela in quibus factus fuerit per iudicium, vel examen inquisiti, non tamen condemnatio, sc. b. 20

Pro cassatione similis fidei iurionis, vel obligationis in causa graui, & pro persona tertia, attendatur importantia ipsius causae, & personae inquisitae, & stetur iudicio Domini Iudicis, nisi partes fuerint inter se concordantes.

Pro cassatione processus in causa capitali, pro quolibet inquisito, sc. 1

Si in causa minori, in qua tamen veniret imponenda poena corporis afflictiva, sc. b. 75

Pro cassatione processus in alia causa non capitali, in qua non veniret imponenda poena corporis afflictiva, sc. b. 30

Pro cassatione processus in causa graui, & pro persona tertia attendatur importantia causae personae, & stetur iudicio Domini Iudicis, ut supra,

Pro instrumento sententiae in causa capitali, sc. 1

Pro simili instrumento in causa, in qua tamen veniret imponenda poena corporis afflictiva, sc. 1. b. 50

Pro simili instrumento in causa minori, sc. 1

Pro instrumento sententiae declaratoriae, absolutiois, vel decreti habentis vim similis sententiae, sc. b. 50

Pro susceptione censurarum, vel termini in iudicio, sc. b. 5

Pro fide euilibet actus judicialis, sc. b. 10

Pro fide decreti visitae extra diem visitae, sc. b. 5

Pro rogatu procuratorum in officio, sc. b. 5

Si extra officium, sc. b. 10

Pro expensis contumacialibus in causa capitali ordinaria, in qua praecedentibus iudiciis reus fuerit monitus, & in contumaciam condemnatus, sc. b. 50

Si in causa non capitali, in qua tamen modo praemissa reus sit in poenam corporis afflictivam condemnatus, sc. 1

Si in alia minori causa, in qua eodem modo reus sit tantum in poenam pecuniariam condemnatus, sc. b. 50

Pro similibus expensis contumacialibus in causa commissaria in primo capite, ut supra, sc. 2. b. 50

Si in secundo, sc. 2

Si in tertio capite, sc. 1. b. 50

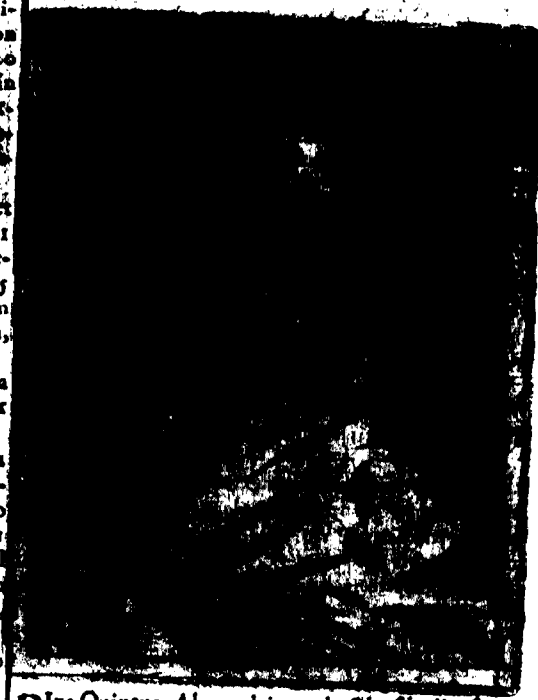
Si vero huiusmodi expensae fuerint in causa graui, vel pro persona tertia, exigatur iuxta importantiam causae, & qualitatem personae, arbitrio Domini Iudicis.

Pro quibusvis aliis instrumentis, expeditionibus, & scripturis, quorum merces in praesenti iusta non exprimitur, & etiam in praesentibus, in quibus videlicet controversiam inter Notarium, & partem oriari contigerit, stetur arbitrio Domini Iudicis.

Eadem taxa praesentibus seruetur in quibusvis officiis criminalibus praedictis, etiam in causis mixtis, vel etiam civilibus a criminalibus dependentibus, aut quibus de necessitate Fiscus agitur.

In aliis vero merè civilibus in eisdem officiis pertractandis, etiam in casibus praedictis, seruetur taxa Notariis civilibus nouissime imposita.

In omnibus casibus praedictis, & aliis quomodolibet contingentibus, pro paupere nihil penitus recipiatur, & de paupertate stetur relatione Domini Advocati, vel procuratoris pauperum, & ubi opus fuerit, iuxta copia iudiciorum vel iurium, ostendantur originalia ipsi Domini Advocato, vel Procuratori dicentium pauperem esse.

Pius Quintus, Alexandrinus, de Ghylieris, frater Michael ante dictus, Ordinis S. Dominici, presbyter Cardinalis tituli S. Mariae supra Minervam. Creatus septimo Idus Januarii, Coronatus 16. Kalend. Febr. 1566. creauit Cardinales 21. Vixit annos sex, menses tres, dies 23. Obiit Kalen. Maii anno 1572. sepultus fuit in Basilica S. Petri, postea à Sixto Quinto ad sacram Aedem S. Mariae Majoris in sacellum ad Praesepe constructum translatus fuit. Vacavit Sedes dies undecim.

Quod Cardinalibus Congregationis Sanctissimae Inquisitionis Officiales omnes pareant. Et quocumque pro aliis delictis carceratos, & ad d. Officium Inquisitionis delatos, ad eisdem Cardinales remittant, aliorum criminum cognitione suspensa.

Consonas const. 76. Clem. VIII. Sanctissimus, & antea illius Sixtus V. in eius const. 74. eorundem Card. jurisdictionem praeseruit.

SANCTISSIMUS D.N.D. Pius divina providentia Papa Quintus, statuit, decreuit, ordinavit, ac mandavit ut negotia fidei omnibus & singulis aliis praerantur, cum fides sit substantia, & fundamentum Christianae Religionis, omnibus & singulis Almae Urbis, ejusque districtus Gubernatori, Senatori, Vicario, Camerae Apostolicae, Auditori, & quibuscumque aliis Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, Provinciarum & terrarum suae Sanctitati, & Sanctae Romanae Ecclesiae mediate & immediate subjectarum, ac eorum Locatenens, officialibus, barisallis, & aliis ministris, necnon aliis locorum Ordinariis, ceterisque magistratibus, officialibus, ac eujus conditionis & status hominibus, in omnibus & singulis terris, oppidis, & civitatibus, ac in tota Republica Christiana existen. sub excommunicationis hanc sententiae, ac indignationis suae Sanctitatis, & aliis arbitrio suae Sanctitatis, & Illustissimorum & Reverendissimorum Dominorum Cardinalium Inquisitorum generalium imponendis & exequendis poenis, ut eisdem Cardinalibus Inquisitoribus, ac eorum praecipis & mandatis in quibuscumque officium S. Inquisitionis concernent pareant & obediant.

Edita d. Omnes officiales Inquisitionis